XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JANUÁR 14.

TARTALOM

Miniszteri rendeletek

6/1971. (XII. 17.) MM — Egyes szellemi tevékenységek körének meghatározásáról és minősítéséről 1

36/1971. (XII. 17.) PM — A szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról 2

Közlemények

A Nehézipari Műszaki Egyetem pályázati felhívása 12

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai ..... 12—16

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 16

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 16

AZ ÚJÉV ALKALMÁBÓL KIFEJEZETT JÓKÍVÁNSÁGOKÉRT KÖSZÖNETET MOND A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGE

Miniszteri rendeletek

A művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú

rendelete

egyes szellemi tevékenységek körének meghatározásáról és minősítéséről

A szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) alkalmazása tekintetében egyes szellemi tevékenységek körét és minősítését — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — az alábbiakban határozom meg.

I. §

(1) Irodalmi tevékenység a szépirodalmi jellegű, az oktatás, a tudomány, a tájékoztatás, az ismeretterjesztés célját szolgáló mű (regény, novella, dráma, vers, cikk, tankönyv, szakkönyv, jegyzet, lexikon, szótár, gyűjteményes mű stb.) írása, műfordítása, szakfordítása, átdolgozása, dramatizálása, lektorálása és szerkesztése.

(2) Műfordításnak vagy a mű átdolgozásának kell tekinteni más művének sajátos alkotó munkával történt, szerzői jogi védelemben részesülő fordítását vagy átdolgozását. Szakfordítás a tudományos és szakmai műveknek (írásos anyagoknak) szakmai felkészültséget is igénylő, szerzői jogi védelemben részesülő fordítása. A munka műfordítás, átdolgozás, szakfordítás jellegét a mű kiadója, elbírálója (átvevője) állapítja meg.

(3) Művészeti tevékenység a zeneszerzői, a koreográfusi, az előadóművészi, a rendezői, az operatőri, továbbá a díszlet- és jelmeztervezői, valamint a scenikusi tevékenység. A képzőművészet, az iparművészet, az ipari tervezőművészet, valamint a fotoművészet körébe tartozó tevékenységet akkor lehet az R. szempontjából művészeti tevékenységként figyelembe venni, ha az annak eredményeként létrejött alkotást a Képző- és Iparművészeti Lektorátus, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, az Iparművészeti Tanács vagy más erre kijelölt szerv művészeti szempontból elbírálta és elfogadta. Művészeti tevékenység körébe tartozik a népművészet is, amennyiben az ilyen alkotást a Népi Iparművészeti Tanács művészeti szempontból elfogadta.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

(4) Műszaki szakgrafikai tevékenység a tudományos és szakmai művek ábraanyagának elkészítése.

2. §

Az R. 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontja vonatkozásában — adózás szempontjából — társadalmilag értékes az e rendelet 1. §-ában meghatározott minden irodalmi, művészeti alkotás és tevékenység, kivéve

a) a kulturális járulékról szóló 10/1968. (XII. 31.) MM számú rendelet alapján kulturális járulék alá eső műveket, továbbá

b) a tánczeneszerzői, táncdalszövegírói, valamint a tánczene előadóművészi (énekesek, zenészek stb.) tevékenységet.

3. §

Az R. végrehajtása tárgyában kiadott 36/1971. (XII. 17.) PM számú rendelet 21. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alkalmazása során 3%-nál magasabb adókulcs csak a tánczenei és népzenei előadóművészek (zenekar, énekesek, táncosok stb.) külföldi vendégszerepléséből előállott jövedelem után alkalmazható.

4. §

Az 1—3. §-okban említett tevékenységek minősítésével kapcsolatban felmerült esetleges vitás kérdésekben a művelődésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben dönt.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit az 1972. évi január hó 1. napjával kell alkalmazni.

Dr. Orbán László s. k.,
a művelődésügyi miniszter
első helyettese

A pénzügyminiszter 36/1971. (XII. 17.) PM számú

rendelete

a szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról

A szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) végrehajtása tárgyában kiadott 36/1971. (XII. 17.) PM számú rendeletet (a továbbiakban: Vhr.) az alábbiakban közöljük:

(A **vastag betűs** *szöveg az R. szövege, a* vékony betűs *szöveg a Vhr. szövege.)*

I.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Adókötelezettség

1. §

(1) Jövedelemadót köteles fizetni — állampolgárságára tekintet nélkül — mindenki, akinek

a) önálló szellemi tevékenységből (van jövedelme);

Vhr. 1. §. (1) Önálló szellemi tevékenység a munkaviszonyon, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyon [Vhr. 6. § (2) bek.], a szövetkezeti, illetőleg az alkotó- és munkaközösségi tagsági viszonyon kívül folytatott

— írói, fordítói (nyersfordítói, műfordítói, szakfordítói), átdolgozói, dramatizálói, lektori, szerkesztői;

— zeneszerzői, hangszerelői;

— képző- és iparművészi, népművészi, tervező iparművészi, restaurátori, grafikai (műszaki szakgrafikai), fotóművészi;

— koreográfusi, rendezői, operatőri, scenikusi, jelmez- és díszlettervezői, előadóművészi;

— oktatói, tervezői, szakértői, orvosi, állatorvosi stb.

tevékenység.

(2) Önálló szellemi tevékenység a magánoktatás, beleértve a tanköteles koron aluli gyermekekkel való rendszeres és keresetszerű foglalkozást is.

Vhr. 2. §. (1) Az irodalmi, műfordítói (szakfordítói), átdolgozói és művészeti tevékenység körét és minősítését a művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú rendeletének 1. §-a határozza meg.

(2) Ha a művész olyan alkotást hoz létre, amely az (1) bekezdés szerint nem művészi, vagy művészi, de azt az illetékes szervek döntésétől eltérően értékesíti vagy sokszorosítja, ezt a tevékenységét — adózás vonatkozásában — kisipari tevékenységnek kell tekinteni és a 42/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet szerint általános jövedelemadóval kell adóztatni.

(Jövedelemadót köteles fizetni mindenki, akinek)

b) egyéb szellemi tevékenységből (foglalkozásból) vagy jövedelemforrásból van jövedelme.

Vhr. 3. §. Az R. 1. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja alapján adóköteles a szellemi tevékenység, ha annak jövedelme

a) bel- és külföldi munkáltatóval fennálló nyugdíjjárulék alá nem eső munkaviszonyból [Vhr. 6. § (1) bek.];

b) megbízásos, nem rendszeres munkavégzésre [Vhr. 6. § (2) bek.] irányuló jogviszonyból vagy alkotó- és munkaközösségi tagsági viszonyból (tanfolyamok előadóinak, vizsga-, illetőleg zsüribizottságok elnökeinek, tagjainak, a diplomatervek bírálóinak, az ügyvédeknek, a szabadalmi

ügyvivőknek, az idegenvezetőknek, a tolmácsoknak, a leíróknak, a kéziratelőkészítőknek, a korrektoroknak, a kottagrafikusoknak, a sportedzőknek, a magánépítkezések műszaki ellenőreinek, a társasházak közös képviselőinek, ügyintézőinek stb. tevékenységéből);

c) a főfoglalkozás mellett vállalt, illetőleg létesített — adózás vonatkozásában másodállásnak, mellékfoglalkozásnak minősülő — munkaviszonyból, munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyból, szövetkezeti tagsági viszonyból;

d) a vállalati különadó alá eső járandóságból (igazgatósági, felügyelőbizottsági tagok stb. tiszteletdíjából);

e) újításból, a szabadalom, az ipari minta, a gyártási tapasztalat (know-how) átruházásából vagy hasznosításának átengedéséből (licencia), továbbá a szolgálati találmány feltalálójának járó díjazásból, valamint a nemesített, felkutatott, illetőleg honosított növény- és állatfajta hasznosításának átengedéséből;

f) a szerzői jog részben vagy egészben történő átengedéséből (hasznosításából);

g) az *e)* és *f)* pontban szereplő és öröklés vagy élők között történő átruházás útján megszerzett jogok gyakorlásából;

h) egyéb szellemi tevékenységből származik.

Vhr. 4. §. (1) A Vhr. 3. §-ának *a)* pontja szerint adóköteles a külföldi munkáltatótól származó bér, a szabadságmegváltás címén kapott összeg stb.

(2) A munkaviszonyban, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban, a szövetkezeti tagsági viszonyban vagy önállóan folytatott tevékenységek közül — a Vhr. 3. §-ának *c)* pontja alkalmazásában, illetőleg adózás vonatkozásában — főfoglalkozásnak azt kell tekinteni, amelyet a személyi igazolványban bejegyeztek.

(3) A szövetkezetek, a szövetkezeti és gazdasági társulások, valamint az egyesületek és egyéb szervek által — a társadalmi szervezetek kivételével — választott vagy kijelölt és nem függetlenített tisztségviselőik részére kifizetett tiszteletdíj mint vállalati különadó alá nem eső javadalmazás után a Vhr. 3. §-ának *h)* pontja alapján kell jövedelemadót fizetni.

(4) Ha a Vhr. 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott művész egyedi alkotását — a megengedett példányszámban — nem maga sokszorosítja, hanem azt más végzi el saját költségére, a művészt ilyen esetben megillető díjat szerzői díjnak kell tekinteni.

Vhr. 5. §. Ha a tevékenység (jövedelemforrás) adókötelezettsége, illetőleg minősítése, valamint az ebből származó jövedelem adóztatásának módja tekintetében az eljáró szervnél vita merül fel, a szerv a pénzügyminiszter véleményét köteles kikérni.

(2) Ha az (1) bekezdésben megjelölt személy adóköteles tevékenységével (foglalkozásával), jövedelemforrásával kapcsolatban munkaviszonyban vagy munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban társadalombiztosítás alá eső alkalmazottat foglalkoztat, az alkalmazott után a 42/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet alapján általános jövedelemadót köteles fizetni.

(3) A belföldről, valamint a külföldről származó és az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem egyaránt adóköteles.

Adómentességek

2. §

(1) Mentes a jövedelemadó alól:

a) 1. a főfoglalkozásnak minősülő munkaviszonyból, munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyból származó és nyugdíjjárulék alá eső bérjellegű, valamint a főfoglalkozású szövetkezeti tagsági viszonyban munkateljesítmény címén kapott jövedelem;

Vhr. 6. §. (1) Munkaviszonynak csak a Munka Törvénykönyvének és végrehajtási rendeleteinek, valamint a munkaviszonnyal kapcsolatos egyéb rendelkezéseknek megfelelő jogviszonyt lehet tekinteni. Általában — adózás vonatkozásában — akkor tekinthető a jövedelem munkaviszonyból származónak, ha olyan jogviszonyból ered, amelynek alapján a munkavállaló munkaszerződés és a jogviszony munkakönyvi bejegyzése mellett meghatározott munkahelyen (területen), valamint munkaidő alatt a munkáltató utasítása szerint és eszközeivel, fegyelmi felelősséggel, határozott vagy határozatlan időre személyes munkavégzésre köteles, és ezért a végzett munkájának megfelelő (arányos) — a bérügyi rendelkezések megtartásával folyósítható — bérre, valamint egyéb juttatásokra is jogosult.

(2) A munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban a rendszeresség fogalmát a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-a határozza meg.

(3) Bérjellegű jövedelem a béralap (bérköltség) és a részesedési alap (jutalmazási keret) terhére fizetett alapbér, törzsbér, helyettesítési díj, pótlék, prémium, célprémium, nyereségjutalom, nyereségprémium, nyereségrészesedés, év végi részesedés, kiegészítő fizetés, készenléti díj, az ún. mankópénz, jutalom. Hasonlóan bérjellegű kifizetés a munkáltató és más külső szerv között létrejött megállapodás alapján elvégzett munka után, a külső szerv által a munkáltató részére fizetett munkadíjból a munkában részt vevő saját dolgozók részére adott külön díjazás (jutalom, prémium) is.

(4) Nem esik adó alá a nyugellátásban részesülő személy első munkaviszonyából vagy munkaviszonynak nem minősülő, a (2) bekezdésben meg-

határozott rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyából származó jövedelme.

(5) Adómentes a munkaviszonyban, a szövetkezeti tagsági viszonyban álló, a megbízásos jogviszonyban eljáró személy (szakértő stb.) saját munkájával kapcsolatos — a fennálló jogszabályok alapján — külön elszámolható költségtérítés jellegű járandósága (napidíj, szállás- és útiköltség, gépkocsi használatáért kapott ellenérték, különélési díj, áthelyezési költség, letelepedési segély stb.), továbbá a népi ülnökök járandósága, az alkalmi versenybírók (játékvezetők) 100 forintnál nem nagyobb díja stb. is.

(6) Az R. 2. §-a (1) bekezdésének *a)* 1. pontjában foglalt adómentesség nem illeti meg a szabályokkal ellentétes munkaviszonyból, a nem rendszeres és személyes munkavégzésből, az eseti megbízásból, valamint általában — figyelemmel a (7) bekezdésben és a 2/1965. (I. 31.) SZOT számú szabályzat 3. §-ában foglaltakra is — a másodállásból és a mellékfoglalkozásból származó jövedelmet.

(7) A Vhr. 3. §-ának *c)* pontjában említett másodállásra vagy mellékfoglalkozásra — munkaviszony esetén — a 17/1971. (VII. 22.) MüM számú rendeletben és az ahhoz fűzött tájékoztató (Munkaügyi Közlöny 1971. évi 16. száma) I. fejezetében foglaltak az irányadók.

(8) Az R. alkalmazásában munkaviszonyból származó bérjellegű jövedelem a fegyveres erők és fegyveres testületek hivatásos és nem hivatásos állományba tartozó tagjait e minőségükben megillető illetmény és egyéb járandóság is.

Vhr. 7. §. (1) Munkateljesítmény alapján kapott adómentes járandóság alatt csak a közös munkában részt vevő szövetkezeti tagoknak — a jogszabályok keretei között — bármilyen formában kifizetett (kiadott, elszámolt) pénzbeni és természetbeni járandóságukat (munkadíj, munkaegységrészesedés, termésrész, kiegészítő részesedés, tagsági pótlék, prémium stb.) lehet érteni. Közösen végzett munkának — adózás vonatkozásában — a közös munkaszervezetben [a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagoknál az 1967. évi III. törvény 59. §-ának (1) bekezdése szerint] végzett munkát kell tekinteni, amellyel kapcsolatban az összes bevétel — az utólagos megosztástól függetlenül — a szövetkezetet illeti meg.

(2) Az R. 2. §-a (1) bekezdésének *a)* 1. pontja alapján nem illeti meg az adómentesség a szövetkezeti tagnak azt a jövedelmét, amely

a) a főfoglalkozás mellett [Vhr. 4. §. (2) bek.] másodállásként vagy mellékfoglalkozásként (Vhr. 3. § *c)* pont) fennálló szövetkezeti tagsági viszonyban végzett szellemi munkából;

b) nem a közös munkából (saját költségre történő munkavállalás stb.); vagy

c) a szabályokkal ellentétes módon (hozzájárulás vagy engedély, a bér- és munkajogi rendelkezések megtartása nélkül stb.)

keletkezik.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

2. az államhatalmi, az államigazgatási szervek és a társadalmi szervezetek választott tisztségviselőinek e minőségükben kapott — munkaviszonyon kívüli — járandósága;

3. a kimagasló teljesítményért kapott díjból (jutalomból), a pénzügyminiszter által rendelettel adómentessé nyilvánított egyéb jutalmazásokból, a pályadíjból származó bevétel;

Vhr. 8. §. (1) A kimagasló teljesítményért kapott adómentes díj (jutalom) az Állami Díj, a Kossuth-díj, az Erkel Ferenc-díj, a Munkácsy Mihály-díj, a Liszt Ferenc-díj, a Jászai Mari-díj, a Balázs Béla-díj, az Ybl Miklós-díj, a József Attila-díj, a nívódíj, a kitüntetésekkel, miniszteri dicsérettel kapcsolatos anyagi elismerés stb.

(2) Az R. alkalmazásában adómentes egyéb jutalomnak a Kulturális Alapból, az alapítványokból, valamint — a bérjellegű jutalmak [Vhr. 6. § (3) bek.] mellett — a munkáltatótól kapott nem bérjellegű rendkívüli, esetenkénti jutalmat kell tekinteni. Ilyen a jubileummal, a törzsgárda tagsággal összefüggő, a munkaverseny helyezetteinek, valamint általában a társadalmi munka elismeréseként adott jutalom stb., továbbá az alkotói támogatás.

(3) A társadalmi szervezetek főfoglalkozású, alkalmazottai (üzemi párt- és szakszervezeti bizottságok adminisztrátorai, könyvtárosai, az üzemi lapok szerkesztői, az üzemi művelődési otthonok igazgatói stb.) is adómentességet élveznek a társadalmi szervezetnél viselt főállásukkal kapcsolatban az üzemtől kapott bérjellegű juttatásuk után.

(4) A pályadíj akkor adómentes, ha olyan országosan vagy helyileg meghirdetett pályázatról van szó, amelyen bárki, de legalább a témakörben érdekeltek részt vehetnek. A nem díjazott, de megvásárolt pályaműért fizetett vételár adóköteles.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

4. a munkaterápia keretében foglalkoztatott személyeknek szellemi munkájukból származó jövedelme;

b) 1. a külföldi állampolgár olyan jövedelme, amelynek adómentességét nemzetközi egyezmény vagy viszonosság biztosítja — az ilyen egyezményben, illetőleg viszonossági gyakorlatban megállapított terjedelemben —;

Vhr. 9. §. A külföldi állampolgárok — ideértve a külföldi állam diplomáciai, valamint konzuli képviseletének külföldi állampolgárságú tagjait is — jövedelmének adómentességére a kettős adóztatást kizáró és az egyéb nemzetközi egyezmények, valamint az e tekintetben fennálló viszonosság az irányadók.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

2. az ideiglenes jelleggel belföldön tartózkodó külföldi állampolgár külföldről származó jövedelme;

3. a külföldről származó jövedelem, ha annak adómentességét nemzetközi egyezmény (szerződés) biztosítja, vagy ha a jövedelmet az illető államban a jövedelemadónak megfelelő egyenesadó alá vonták, és az illető államnal e tekintetben viszonosság áll fenn;

Vhr. 10. §. Magyar állampolgár külföldről származó jövedelmének adókötelezettségét — a viszonosságon túlmenően — a kettős adóztatást kizáró, valamint az egyéb nemzetközi egyezmények figyelembevételével kell elbírálni. A viszonosság fennállása tekintetében mind a külföldi (Vhr. 9. §), mind a magyar állmpolgár vonatkozásában a pénzügyminiszter állásfoglalása az irányadó.

(Mentességet élvez a jövedelemadó alól:)

c) a jogi személy;

Vhr. 11. §. Ha az egyházak jövedelme vagy annak egy része egyházi személyek (javadalmasok) saját rendelkezése alá kerül, az ilyen járandóság (stóladíj stb.) adóköteles.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

d) 1. az újításról szóló rendelet alapján adott alapbéremelés és prémium összegre tekintet nélkül, az újítási díj, vagy ennek megfelelő jutalom, illetőleg a hasznos eredmény százalékában meghatározott juttatás pedig akkor, ha az az évi 50 000 forintot nem haladja meg;

Vhr. 12. §. (1) Nem számít újítási díjnak — adózás vonatkozásában — az újító részére egyéb munkájáért (javaslatának kidolgozásáért, rajzokért, tervekért stb.) kifizetett járandóság, amely után minden esetben adózni kell.

(2) Ha az újításért kapott díj vagy ennek megfelelő jutalom, illetőleg a hasznos eredmény százalékában meghatározott juttatás az évi 50 000 forintot meghaladja, csak az 50 000 forinton felüli jövedelemrész adóköteles.

(3) A termelőszövetkezetek újítási ügyeinek intézésére adott irányelvek (MÉM Értesítő 1968. évi 22. szám) alapján fizetett újítási díjat (juttatást) — adózás vonatkozásában is — az újításról szóló rendelet szerint fizetett újítási díjnak kell tekinteni.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

2. az iskolai (felsőfokú iskolai) tanulónak, egyetemi (főiskolai) hallgatónak magántanításból, szakmai gyakorlattal összefüggő munkájából származó jövedelme;

e) az adóköteles jövedelemből közérdekű célra (alapítványra stb.) juttatott összeg;

f) a 6. §-(5) bekezdése alapján adókivetés útján adóztatható jövedelme a 65 éven felüli férfi, a 60 éven felüli nő és — korra tekintet nélkül — a 100%-os csökkent munkaképességű, az 1. § (1) bekezdésében meghatározott tevékenységet folytató magyar állampolgárnak, a pénzügyminiszter által rendelettel megállapított feltételek mellett;

Vhr. 13. §. (1) Az R. 2. §-a (1) bekezdésének *f)* pontjában megjelölt adómentesség csak az R. 6. §-ának (5) bekezdése alapján adókivetés útján adózó személyt (orvost, nyelvoktatót stb.) illeti meg, aki szellemi tevékenységét

— főfoglalkozásként [Vhr. 4. § (2) bek.],

— alkalmazott és társ nélkül folytatja, ha

— a használatában levő földterület a 2877 m²-nél (800 négyszögölnél) nem több, és

— adókivetés alá eső adóköteles jövedelmeinek együttes összege nem haladja meg az évi 36 000 forintot.

(2) Az adómentes életkort és a főfoglalkozást személyi igazolvánnyal, a munkaképesség csökkenést az egészségügyi miniszter által szervezett orvosi bizottság szakvéleményével, az alkalmazott és társ hiányát az érdekképviselet, illetőleg a telephely szerinti községi, nagyközségi szakigazgatási szerv, a városi — fővárosi kerületi — tanács végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerve, megyei városban a kerületi hivatal útján kell igazolni. A földterület nagyságát — a közös háztartásban élők adómentességének elbírálásánál — a férj és a feleség, illetőleg a nagykorú családtagok közötti arányos megosztással kell megállapítani.

(3) A nyugdíjas állapot nem főfoglalkozás, amely — az egyéb feltételek fennállása esetében — nem zárja ki az adómentességet. Nem számít alkalmazottnak az a személy, akinek a foglalkoztatása után az R. 1. §-ának (2) bekezdésében meghatározott általános jövedelemadót nem kell fizetni.

(4) Ha az adómentes személy adóköteles jövedelmeinek együttes összege az évi 36 000 forintot meghaladja, az évi teljes jövedelem adóköteles.

(Mentes a jövedelemadó alól:)

g) az általános jövedelemadó alá eső jövedelem;

h) az a jövedelem, amelynek jövedelemadó mentességét más jogszabály biztosítja.

(2) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter arra, hogy

a) az adómentességeknek e rendeletben meghatározott feltételeit rendeleti úton módosíthassa, vagy egyéb feltételeket állapíthasson meg;

b) egyes adóköteles jövedelmek adóztatásának módszerét az e rendeletben meghatározott keretek között rendelettel megváltoztathassa;

c) indokolt esetben az általános szabályoktól eltérő kedvezményes adóztatást engedélyezzen.

Az adókötelezettség keletkezése és megszűnése

3. §

(1) Az adókötelezettség a tevékenység (foglalkozás) megkezdésének, a jövedelemforrás keletkezésének, illetőleg az adómentesség megszűnésének napján kezdődik.

Vhr. 14. §. Az adókötelezettség szempontjából közömbös, hogy az adózó tevékenységét (foglalkozását) engedély alapján vagy anélkül folytatja,

vagy tevékenysége csak ideiglenes, illetőleg rövid ideig tartó. Így adóztatni kell pl. a feltételekkel [Vhr. 6. § (1) bek.] ellentétes munkaviszonyban állókat, a magántervezők névjegyzékében nem szereplő magántervezőket stb. is. Az engedély nélkül folytatott tevékenység adóztatása mellett, ha a cselekmény egyéb jogszabályt is sért, erre az illetékes szerv figyelmét fel kell hívni.

(2) Az adókötelezettség azon a napon szűnik meg, amikor az adózó adómentessé válik, illetőleg amikor adóköteles tevékenysége (foglalkozása), jövedelemforrása megszűnik.

Az adó fizetésére kötelezett személy

4. §

(1) A jövedelemadót annak a terhére kell megállapítani, vagy attól kell levonni (beszedni), akinél az adóköteles jövedelem jelentkezik.

(2) Gyámság vagy gondnokság esetében a gyámolt, illetőleg a gondnokolt az adó fizetésére kötelezett.

(3) A külön kezelt vagyontömeg adóköteles jövedelme után az adót a volt vagy a leendő adózó terhére kell megállapítani.

Vhr. 15. §. (1) Társulás adóköteles jövedelme után az adót, ha a tagoknak a jövedelemből való részesedése nem tisztázható, a társulást képviselő tag terhére kell megállapítani, a társak egyetemleges fizetési kötelezettsége mellett.

(2) Ha valamely társulás jövedelme a tagok között felosztásra került, a tagokat jövedelmük arányában külön-külön kell adó alá vonni.

A különböző forrásból származó jövedelmek összevonása

5. §

(1) Az adó fizetésére kötelezett személy különböző szellemi tevékenységéből (foglalkozásából), jövedelemforrásából, valamint a különböző kifizető helyekről származó adóköteles jövedelmét — adóéven belül — az adóalap megállapításánál össze kell vonni.

(2) Nem vonhatók össze az adólevonás vagy közösségi adózás (6., 7. és 8. §) útján adóztatott jövedelmek egymással, illetőleg a 6. § (5) bekezdése alapján az általános jövedelemadóra vonatkozó szabályok szerint adóztatott, továbbá a pénzügyminiszter által rendelettel meghatározott jövedelmekkel.

II.

AZ ADÓ MEGÁLLAPÍTÁSA

A) Az adó megállapítása progresszív adókulcsokkal a kifizető szerv adólevonása útján

6. §

(1) Az állami, szövetkezeti szervek, továbbá a társadalmi szervezetek, valamint az egyéb jogi személyek az 1. § (1) bekezdése alá eső szellemi tevékenységért (jövedelemforrás után) teljesített kifizetéseiknél az adót kötelesek a (4) bekezdésben meghatározott adókulcsok alkalmazásával megállapítani, levonni és befizetni. Az adó levonásáért és befizetéséért a kifizető szerv egyetemlegesen felelős.

Vhr. 16. §. Az állami, szövetkezeti szervek és társadalmi szervezetek: a hatóságok, a hivatalok, az intézmények, az intézetek, a társadalombiztosítási szervek, a tömegszervezetek, az állami vállalatok (trösztök, egyesülések, irodák, közös vállalatok), az állami gazdaságok, a szövetkezetek (szövetkezeti vállalatok, kisipari szövetkezetek, általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, mezőgazdasági és halászati termelőszövetkezetek, szövetkezeti társulások, egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek, lakásszövetkezetek, lakásfenntartó szövetkezetek, lakásépítő szövetkezetek, takarékszövetkezetek) stb.; az egyéb jogi személyek: a részvénytársaságok, a korlátolt felelősségű társaságok, az egyesületek, az egyházi szervek és intézményeik stb. (a továbbiakban: kifizető szerv).

(2) A pénzügyminiszter — az érdekelt miniszterrel egyetértésben — egyes jövedelmeknek központi kifizető helyre történő átutalását rendelheti el. Ez esetben a központi kifizető hely köteles az adót megállapítani, levonni és befizetni.

Vhr. 17. §. A képző-, ipar- és fotoművészeti, valamint az ipari tervezőművészeti alkotásokért járó szerzői díjat [25/1955. (IV. 10.) MT sz. rend. 1. §] a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjához, ha a kedvezményezett alkotóközösség, az alkotóközösséghez, a szerzőket megillető szerzői díjat [24/1954. (IV. 4.) MT sz. rend. 4. és 5. §-a, 1/1958. (I. 31.) MM sz. rend., 2/1970. (III. 20.) MM sz. rend. 18. § (2) bek., 5/1970. (VI. 12.) MM sz. rend. 12. § (2) bek.] a Szerzői Jogvédő Hivatalhoz kell — az adó levonása nélkül — átutalni.

(3) Az adó alapját és az adólevonás szabályait — az érdekelt miniszterrel egyetértésben — a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg.

Vhr. 18. §. (1) Az adó alapja az adóévben (a naptári évben), illetőleg a naptári hónapban [R. 6. § (4) bek. *b)* pont] elért adóköteles jövedelem.

(2) Az adóalap megállapításánál a bruttó jövedelemből (kifizetésből) kell kiindulni, és abból le kell vonni a jövedelem megszerzésére fordított alábbi költségeket:

a) az írói, műfordítói, átdolgozói, dramatizálói, gyűjteményes mű szerkesztői, zeneszerzői — a *b)* és *c)* pontban említettek kivételével —, valamint a szakfordítói, az újságrajzolói, koreográfusi, fotoművészi [Vhr. 2. § (1) bek.] és a hangszerelési tevékenységnél, továbbá a rendezői és a Magyar Újságírók Országos Szövetségének tagjaként működő fotoriporter tevékenységénél a díj

100 000 forintig terjedő részének	50%-át,
100 001—200 000 forintig terjedő részének	30%-át,
200 000 forinton felüli részének	10%-át;

b) a kulturális járulékkal [10/1968. (XII. 31.) MM sz. rend.] terhelt írói mű szerzőinél (íróinál, műfordítóinál, átdolgozóinál dramatizálóinál) a díj

100 000 forintig terjedő részének 50%-át;

c) a tánczene-szerzői és a tánczene-szövegírói tevékenységnél a díj

50 000 forintig terjedő részének 50%-át,

50 001—100 000 forintig terjedő részének 25%-át;

d) a szobrász-, festő- és népművészeti alkotásoknál [Vhr. 2. § (1) bek.] a díj 60%-át,

illetőleg amennyiben a tényleg felmerült költség ennél nagyobb, az adózó által igazolt és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja vagy a Népi Iparművészeti Tanács által jóváhagyott költséget;

e) az iparművészeti tevékenységnél [Vhr. 2. § (1) bek.] a díj

500 000 forintig terjedő részének 60%-át,

500 000 forinton felüli részének 50%-át,

illetőleg amennyiben a tényleg felmerült költség ennél nagyobb, a *d)* pontban foglaltak szerint jóváhagyott költséget;

f) a restaurátori, jelmez- és díszlettervezői, scenikusi és tervező iparművészi tevékenységnél [Vhr. 2. § (1) bek.] a díj 50%-át:

g) a grafikai, műszaki szakgrafikai tevékenységnél [Vhr. 2. § (1) bek.] a díj

300 000 forintig terjedő részének 40%-át,

300 000 forinton felüli részének 35%-át;

h) az előadóművészi és operatőri tevékenységnél a díj 30%-át;

i) a tervezői, kéziratkezelői, leírói, korrektori, kottagrafikusi tevékenységnél a díj 20%-át;

j) az *a)—i)* pontban fel nem sorolt szellemi (lektori, szerkesztői, nyersfordítói, szakértői, oktatói stb.) tevékenységnél a kifizetett díj 10%-át.

(3) Az öröklött és átruházott jogok (Vhr. 3. § *g)* pont), az újítás, a szabadalom és találmány alapján (Vhr. 3. § *e)* pont) kifizetett, valamint a külföldi állampolgárt szellemi tevékenységéért megillető díjnak, továbbá a másodállás és mellékfoglalkozás (Vhr. 3. § *c)* pont) munkabérének a bruttó összege képezi az adóalapot, újításnál figyelemmel a Vhr. 12. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra is.

(4) Ugyanazon személy részére a kifizető szerv által az adóév folyamán, illetőleg másodállás és mellékfoglalkozás esetében egy naptári hónapban előzőleg már kifizetett díjakat is figyelembe kell venni, és a kifizetett díjak együttes összege alapján kell az adóalapot megállapítani.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezést a szerzői jogvédelem alá eső és több évi munka eredményeként jelentkező alkotásokért kifizetett díjak — az alkotás újabb felhasználásáért járó ellenérték kivételével —, a szerzői különdíj és jogdíjkiegészítés 50%-át kitevő díjak (előlegek), a külföldről származó jövedelmek, valamint a másodállás és mellékfoglalkozás, továbbá egy-egy újítás, szabadalom, találmány (Vhr. 3. § *e)* pont) jövedelme esetében olyképpen kell alkalmazni, hogy ezeket a kifizetéseket az egyéb jövedelmektől elkülönítetten kell adóztatni.

(6) A külföldről származó szerzői díjak adóztatásánál — figyelemmel a kettős adóztatást kizáró nemzetközi egyezményekre — az adó alapját a szerzői díj bruttó (a külföldön már levont adóval növelt) összegéből kiindulva kell megállapítani. Ennek alapján kiszámított adóba a külföldön már levont adót be kell tudni, és csak a különbözetet kell megkövetelni.

Vhr. 19. §. (1) Az adó levonására kötelezett szerv az adózó részére teljesített kifizetésekről adózónként külön nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

a) az adózó nevét;

b) az adózó lakóhelyét;

c) az adóévben, illetőleg másodállás és mellékfoglalkozás esetében naptári hónaponként kifizetett bruttó díjak összegét (jogcímenként részletezéssel);

d) annak megjelölését, hogy a kifizetett díjjal kapcsolatos alkotás (tevékenység) — adózás vonatkozásában — társadalmilag értékes alkotásnak (tevékenységnek) minősül-e (Vhr. 20. §);

e) az adóévben kifizetett díjak összevont összegét és az adóalapot;

f) a kiszámított és levont adó összegét.

(2) Az (1) bekezdés szerint vezetett nyilvántartás adatait — figyelemmel a (3) bekezdésben foglaltakra — az adózó lakóhelye szerint illetékes községi, nagyközségi szakigazgatási szervhez, illetőleg a városi — fővárosi kerületi — tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi feladatot ellátó szakigazgatási szervéhez, megyei városban a kerületi hivatalhoz (a továbbiakban: adóhatóság) — adózónként külön kiállított adatlappal — a következő év január 31. napjáig jelenteni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott adatszolgáltatást nem kell teljesíteni:

a) a napilapokban, hetilapokban és folyóiratokban, a Rádióban és Televízióban közölt írói publicisztika (novella, interjú) ellenértékéről;

b) a több évi munka [119/1967. (PK. 16.) PM—MM számú együttes utasítás] eredményeként je-

lentkező alkotásokért teljesített, továbbá a szerzői különdíj és a jogdíjkiegészítés 50%-át kitevő kifizetésekről;

c) a másodállás és mellékfoglalkozás jövedelméről;

d) az újítás, szabadalom és találmány (Vhr. 3. § *e)* pont) díjáról;

e) az alkalmi oktatói (vizsgáztatói) tevékenység ellenértékéről;

f) a külföldről származó jövedelmekről;

g) az *a)—f)* pont alá nem eső egyéb adóköteles jövedelmekről, ha azoknak évi bruttó összege a 200 forintot nem haladja meg.

(4) Az adózó lakóhelye szerint illetékes adóhatóság a beérkezett vagy az általa beszerzett adatok alapján — ide nem értve a (3) bekezdés *a)—f)* pontjában felsorolt kifizetéseket — megállapítja az adózó különböző helyen adóztatott bruttó jövedelmének együttes összegét, az adóalapot és utána az R. 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott adókulcsok szerint járó adót. Ha az így kiszámított adó nagyobb, mint a kifizető szervek által már levont adó, a különbözetet követelésbe veszi. Az adókülönbözetet 6 hónap alatt lehet egyenlő részletekben megfizetni.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezést nem lehet alkalmazni akkor, ha az adózó különböző helyekről származó bruttó bevételének együttes összege az évi 80 000 forintot nem haladja meg.

(4) Az adó levonása az alábbi adókulcsok alkalmazásával történik:

a) — a b) és c) pontban említett kifizetések kivételével —:

ha az adóköteles jövedelem évi összege:				az adó mértéke:
20 000 forintnál nem több				6%,
20 001— 40 000 Ft	1 200 Ft	és a	20 000 Ft-on felüli rész	20%-a,
40 001— 60 000 Ft	5 200 Ft	és a	40 000 Ft-on felüli rész	25%-a,
60 001— 80 000 Ft	10 200 Ft	és a	60 000 Ft-on felüli rész	35%-a,
80 001—100 000 Ft	17 200 Ft	és a	80 000 Ft-on felüli rész	40%-a,
100 001—200 000 Ft	25 200 Ft	és a	100 000 Ft-on felüli rész	45%-a,
200 001—350 000 Ft	70 200 Ft	és a	200 000 Ft-on felüli rész	50%-a,
350 001—500 000 Ft	145 200 Ft	és a	350 000 Ft-on felüli rész	55%-a,
500 000 Ft-ot meghalad	227 700 Ft	és az	500 000 Ft-on felüli rész	60%-a;

a táblázatnak az 50%-nál magasabb adókulcsait a társadalmilag értékes szellemi alkotásokból származó jövedelmek adóztatásánál alkalmazni nem lehet. A társadalmilag értékes szellemi alkotások körét — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — az érdekelt miniszter állapítja meg;

b) másodállás és mellékfoglalkozás jövedelme után, ha az egy naptári hónapon belül

2000 forintnál nem több	10%,
3000 forintnál nem több	12%,
3000 forintnál több	15%;

c) magyar állampolgár részére — figyelemmel a 2. § (1) bekezdésének d) 1. pontjára — egy-egy újítással, szabadalommal, találmánnyal, ipari mintával, gyártási tapasztalattal kapcsolatban kifizetett vételárból, hasznosítási (licencia-) díjból, továbbá nemesített, felkutatott, honosított növény- és állatfajta hasznosításával (eladásával) kapcsolatban, a fennálló rendelkezések szerint kifizetett díjból,

ha az adóköteles jövedelem évi összege:				az adó mértéke:
100 000 forintnál nem több				6%-a,
100 001—200 000 Ft	6 000 Ft	és a	100 000 Ft-on felüli rész	10%-a,
200 000 Ft-ot meghalad	16 000 Ft	és a	200 000 Ft-on felüli rész	20%-a.

Vhr. 20. §. (1) A társadalmilag értékes szellemi alkotások (tevékenységek) körét — adózás vonatkozásában — a művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú rendeletének 2. §-a határozza meg.

(2) Ha az adózónak az (1) bekezdésben említett körön kívül alkotásból (tevékenységből) származó adóköteles bevétele az összes adóköteles bevételének 50%-át meghaladja, a jövedelmek összevont adóztatásánál az R. 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pont-

jában foglalt korlátozó rendelkezést alkalmazni nem lehet.

(3) A Vhr. 18. §-a alapján megállapított adóalap után az R. 6. §-ának (4) bekezdésében meghatározott adókulcstáblázat szerint — a kerekítés szabályainak megfelelően — kiszámított adót az adóév, illetőleg a naptári hónap [Vhr. 18. § (4) bek.] folyamán már levont adókkal csökkenteni kell, és csak a fennmaradó adókülönbözetet kell levonni.

(4) A levont adókat

a) az adóköteles tevékenységet folytató kifizető szervek a Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgatósága illetékes — az általuk fizetett egyéb adókat kezelő — területi adóelszámolási irodájához;

b) az adóköteles tevékenységet nem folytató kifizető szervek a székhelyük (megyei szerv a megyéje) szerint illetékes megyei (megyei városi) illetékhivatal, a fővárosban pedig a kerületi tanács végrehajtó bizottsága pénzügyi osztálya forgalmiadó beszedési számlájára

kötelesek a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig — havi bejelentésük mellett — befizetni. Az *a)* pontban említett szerveknél a havi bejelentést a Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgatósága illetékes szervéhez benyújtott adóbevallás pótolja.

(5) A bejelentésben, illetőleg a bevallásban meg kell jelölni, hogy progresszív és egyedi adókulcsokkal külön-külön, milyen összegű bruttó kifizetés után, mennyi adó került levonásra és befizetésre. A havi bejelentést, illetőleg a havi befizetést mindaddig mellőzni kell, amíg a levont adó és községfejlesztési hozzájárulás együttes összege az 500 forintot nem haladja meg. A tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig azonban mind a bejelentést, mind a befizetést összegre tekintet nélkül teljesíteni kell.

(6) A levont adó helyességét az adó nyilvántartására illetékes, illetőleg az erre kijelölt más pénzügyi szerv — a hatályos eljárási szabályok keretei között — köteles ellenőrizni. Ha az ellenőrzés az adólevonás elmulasztását állapítja meg, az adóhiányt — az egyetemleges fizetési kötelezettség érvényesítése mellett — a kifizető szerv terhére veszi követelésbe.

(5) Ha a szellemi tevékenység adóköteles jövedelme nem az (1) bekezdésben meghatározott szervtől származik, az adót az általános jövedelemadóról szóló rendeletnek az adókivetés útján történő adózásra vonatkozó szabályai (adóbevallás-adás, könyvvezetés stb.) és mértéke szerint adókivetés útján vagy a pénzügyminiszter által rendelettel meghatározott más módon kell megállapítani.

Vhr. 21. §. (1) Ha a szellemi tevékenységből (az orvos magángyakorlatából stb.) származó jövedelmet az R. 6. §-ának (5) bekezdése alapján adókivetés útján kell adóztatni, az adó alapja nem lehet kisebb, mint a bevétel 50—80%-a.

(2) Adóbeszedés útján kell adóztatni a belföldi előadóművész külföldi vendégszereplésével kapcsolatos — nyugdíjjárulék alá nem eső — jövedelmét. Ilyen esetben az adó alapját a külföldön fizetett adóval csökkentett bruttó bevétel képezi, amelynek alapján a közvetítő szerv — figyelemmel a kettős adóztatást kizáró nemzetközi egyezményekre — köteles az elszámoltatáskor az alábbi állandó adókulcsokkal az adót beszedni:

ha az adóköteles jövedelem évi összege:		az adó mértéke:
100 000 forintnál nem több		3%,
100 001—300 000 Ft	3 000 Ft és a 100 000 Ft-on felüli rész	5%-a,
300 000 Ft-ot meghalad	13 000 Ft és a 300 000 Ft-on felüli rész	10%-a.

Az adót a beszedést követő hónap 15. napjáig a közvetítő szerv székhelye szerint illetékes adóhatósághoz [Vhr. 19. §. (2) bek.] kell befizetni. Ha az adó beszedése nem lehetséges, azt az előadóművész lakóhelye szerint illetékes adóhatósághoz kell követelésbevétel végett jelenteni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott 3%-nál nagyobb adókulcsokat csak a művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú rendeletének 3. §-ában megjelölt tevékenységekből származó adóköteles jövedelmeknél lehet alkalmazni.

B) Az adó megállapítása egyedi adókulccsal a kifizető szerv adólevonása útján

7. §

A 6. § (1) bekezdésében meghatározott szervektől (szervezetektől) származó és a pénzügyminiszter által rendelettel megjelölt egyes jövedelmek után az adót — a bruttó kifizetések alapulvételével — egyedi adókulcsok alkalmazásával a kifizető szerv köteles megállapítani, levonni és befizetni. Az adó levonásáért és befizetéséért a kifizető szerv egyetemlegesen felelős.

Vhr. 22. §. (1) A Vhr. *mellékletében* felsorolt adóköteles tevékenységek (jövedelemforrások) után — a bruttó kifizetések alapulvételével — az ott megjelölt egyedi adókulcsok alkalmazásával kell az adót levonni.

(2) Az (1) bekezdés szerint levont adók bejelentésére, befizetésére és ellenőrzésére a Vhr. 20. §-ának (4)—(6) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. A kifizetett díjakról és a levont adókról adózónként a Vhr. 19. §-ának megfelelő külön nyilvántartást vezetni és adatot szolgáltatni nem kell.

C) Az adó megállapítása közösségi módszerben történő adózás útján

8. §

(1) A jogszabály alapján létrejött közösségekbe tömörült személyek adóját a közösség állapítja meg, vonja le és fizeti be. Az adó levonásáért és befizetéséért a közösség egyetemlegesen felelős. Az adó alapját és az adózás módját

a) a képzőművészeti alkotóközösségeknél,

b) az ügyvédi munkaközösségeknél,

c) az egyéb (oktatói stb.) munkaközösségeknél — az érdekelt miniszterrel egyetértésben — a pénzügyminiszter rendelettel szabályozza.

Vhr. 23. §. (1) A jogszabály alapján működő munka- és alkotóközösségek (a továbbiakban: munkaközösségek) tagjai a munkaközösségben végzett tevékenységükből származó jövedelmük után közösségen belül egyénileg adóznak olyképpen, hogy a munkaközösség az általa teljesített kifizetéskor kiszámítja az adó alapját, az utána járó adót és a kifizetésre kerülő ellenértékből levonja, valamint befizeti.

(2) Az adó alapja:

a) ügyvédi munkaközösségeknél annak az összegnek 10%-kal csökkentett része, amely a tag vagy vezető részére — figyelemmel a Vhr. 22. §-ának (1) bekezdéséhez csatolt melléklet 2. pontjában foglaltakra — nem segély vagy szociális juttatás címén kerül kifizetésre;

b) képzőművészeti alkotóközösségeknél a tag részére kifizetett szerzői díj vagy egyéb juttatás, csökkentve a kifizetés 300 000 forintig terjedő részének 30%-ával, 300 000 forinton felüli részének 25%-ával;

c) zene-, balett- és tánctanítói, valamint gépjárművezetőképző munkaközösségeknél az az összeg, amely a közösséget, illetőleg a tagot terhelő és igazolt fenntartási költségek levonása után a közösségi tag részére kifizetésre kerül;

d) egyéb munkaközösségeknél az az összeg, amely a közösséget terhelő — és éves viszonylatban legfeljebb a nyersbevétel 10%-áig terjedhető — fenntartási költségek levonása után a közösségi tagot megilleti.

(3) Az ügyvédi munkaközösségeknél segély vagy szociális juttatás címén a családi pótlékot helyettesítő juttatást, a házassági, a szülési és a temetkezési segélyt, valamint a táppénzt helyettesítő juttatást lehet adómentesen elszámolni.

(4) Ugyanazon munkaközösségi tag részére a munkaközösség által az adóév (naptári év) folyamán előzőleg már kifizetett összegeket is figyelembe kell venni, és a kifizetett együttes összeg alapján kell az adóalapot megállapítani.

(5) A munkaközösség köteles pénztárkönyvet, nyugtatömböt és olyan nyilvántartásokat vezetni, amelyekből bevételei és kiadásai, valamint a munkaközösségi tagok részére kifizetett jövedelem összege egyénenként megállapítható és a levont adó kiszámításának helyessége ellenőrizhető. A pénztárkönyvet és a nyugtatömböt a Vhr. 19. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a munkaközösség székhelye szerint illetékes adóhatóságnál hitelesíttetni kell.

(2) Az adó összegét az alábbi adókulcsok alkalmazásával kell megállapítani:

ha az adóköteles jövedelem évi összege:			az adó mértéke:
36 000 forintnál nem több			**6%,**
36 001— 42 000 Ft	**2 160 Ft és a**	**36 000 Ft-on felüli rész**	**20%-a,**
42 001— 70 000 Ft	**3 360 Ft és a**	**42 000 Ft-on felüli rész**	**30%-a,**
70 001—100 000 Ft	**11 760 Ft és a**	**70 000 Ft-on felüli rész**	**35%-a,**
100 001—200 000 Ft	**22 260 Ft és a**	**100 000 Ft-on felüli rész**	**40%-a,**
200 001—350 000 Ft	**62 260 Ft és a**	**200 000 Ft-on felüli rész**	**45%-a,**
350 001—500 000 Ft	**129 760 Ft és a**	**350 000 Ft-on felüli rész**	**50%-a,**
500 000 Ft-ot meghalad	**204 760 Ft és az**	**500 000 Ft-on felüli rész**	**60%-a.**

Vhr. 24. §. (1) A Vhr. 23. §-ának (2) bekezdése szerint megállapított adóalap után az R. 8. §-ának (2) bekezdésében szereplő adókulcstáblázat szerint kiszámított adót az adóév folyamán már levont adókkal csökkenteni kell, és a kifizetésre kerülő ellenértékből csak a különbözetet kell levonni.

(2) A munkaközösség a tagjaitól levont adót egy összegben legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig köteles a székhelye szerint illetékes adóhatóság [Vhr. 19. § (2) bek.] adóbeszedési számlájára befizetni. Ezzel egyidőben kimutatást kell adni arról, hogy a munkaközösség kitől, milyen adóalap után, mennyi adót vont le és fizetett be. Az adóhatóság a munkaközösségi tagok adózását köteles évenként a helyszínen is ellenőrizni.

(3) Ha a munkaközösségi tag közösségen kívül is folytat adóköteles szellemi tevékenységet, az abból származó jövedelme után külön köteles jövedelemadót fizetni.

III. VEGYES RENDELKEZÉSEK

Adóbevallás, adatszolgáltatás

9. §

A jövedelemadóval kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettséget, valamint az állampolgárok általános adóbevallási kötelezettségének idejét és módját a pénzügyminiszter rendelettel szabályozza.

Vhr. 25. §. A Vhr. 19. §-ában elrendelt adatszolgáltatási kötelezettség alól felmentést indokolt esetben a pénzügyminiszter engedélyez.

Vhr. 26. §. Az állampolgárok általános adóbevallást külön rendelkezés alapján kötelesek adni.

Jogkövetkezmények

10. §

A jövedelemadóra vonatkozó rendelkezések megsértése miatt az adócsalásra, illetőleg a pénzügyi szabálysértésre vonatkozó rendelkezések szerint kell eljárni.

Határozat

11. §

A megállapított adó összegét az adó fizetésére kötelezettel határozat útján közölni kell.

Vhr. 27. §. Az adólevonás útján és a munkaközösségben, valamint az állandó adókulccsal (adótétellel) történő adózásnál a határozatot az adózó vagy meghatalmazottja által a pénz átvételekor aláírt fizetési jegyzék vagy a kapott elszámolás pótolja. Emellett azonban az adózó figyelmét a jogorvoslat lehetőségére is fel kell hívni.

Jogorvoslat

12. §

(1) A jövedelemadót megállapító határozat ellen az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései alapján jogorvoslattal lehet élni.

Vhr. 28. §. A fellebbezést

a) adólevonás esetében a levonó szerv adóztatását végző hatóság [24/1970. (VIII. 5.) Korm. számú rendelet 4. §.], illetőleg a Vhr. 20. §-a (4) bekezdésének *b)* pontjában megjelölt szerv;

b) a munkaközösség által megállapított adó esetében a Vhr. 24. §-ának (2) bekezdésében szereplő adóhatóság;

c) az állandó adókulcs (adótétel) útján történő adózás esetében, ha az adót nem az adóhatóság állapítja meg, a Vhr. 21. §-ának (2) bekezdésében meghatározott adóhatóság
bírálja el.

(2) A fellebbezés elbírálása előtt az érdekképviseleti szervek véleményét ki kell kérni.

(3) Az 1957. évi IV. törvény 57. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján e rendelet alkalmazásában az adókivetés jogalapja körébe csak annak eldöntése tartozik, hogy kinek a terhére, milyen tevékenység (jövedelemforrás) után, milyen adóztatási módszerrel [adólevonás, alkotó- és munkaközösségi adózás, adókivetés, állandó adókulccsal (adótétellel) történő adózás], mely időponttól kezdődően állapítható meg adó, illetőleg fennáll-e jogosultság adómentességre, valamint nem évült-e el az adó megállapításához való jog.

Hatálybalépés

13. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit 1972. január hó 1. napjától kell alkalmazni. Ezzel egyidőben az újításokról szóló 57/1967. (XII. 19.) Korm. számú rendelet 18. §-ának (1) bekezdése hatályát veszti.

Vhr. 29. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit 1972. január hó 1. napjától kell alkalmazni.

(2) A rendelet végrehajtásáról és az átmeneti rendelkezésekről a pénzügyminiszter gondoskodik, valamint felhatalmazást kap arra, hogy ezt a rendeletet a végrehajtási rendelet szövegével egységes szerkezetben közzétegye.

Vhr. 30. §. Az 1971. évi összevont jövedelmek adóztatásánál még az 1971. évben hatályban volt általános jövedelemadó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Dr. Garamvölgyi Károly s. k.,
a pénzügyminiszter
első helyettese

Melléklet a 36/1971. (XII. 17.) PM számú rendelet
22. §-ának (1) bekezdéséhez

A Vhr. 16. és 17. §-ában megjelölt kifizető szerveknek a magánszemélyek részére a mellékletben felsorolt tevékenységért (jövedelemforrás után) kifizetett díjakból — a bruttó kifizetések alapulvételével — az alábbi adókulcsok alkalmazásával kell a jövedelemadót levonniuk:

1. a belföldi munkáltatóval fennálló főfoglalkozású munkaviszonyból származó — nyugdíjjárulék alá nem eső — jövedelemből (szabadságmegváltás stb.):	3%
2. az Országos Ügyvédi Tanács és az ügyvédi kamarák választott tisztségviselőinek, az ügyvédi munkaközösség vezetőjének kifizetett tiszteletdíjakból és a pénztárosi vagy egyéb adminisztrátori teendők ellátására kijelölt tag, valamint a nyugdíjas ügyvéd részére adott juttatásból (nyugdíjkiegészítésből):	3%,

3. az egyesületek és ezek szövetségei által választott vagy kijelölt nem függetlenített tisztségviselők részére kifizetett tiszteletdíjból: 3%,

4. az alsó- és középfokú oktatási intézménynél főfoglalkozásban álló pedagógusok részére más intézménynél végzett pedagógusi munkájukért kifizetett díjból: 6%,

5. a szakközépiskolákban gyakorlati oktatást végzők tiszteletdíjából: 3%,

6. a pedagógiai tárgyú kiadványok terjesztésével foglalkozók részére kifizetett jutalékból: 3%,

7. a művelődésügyi otthonokban (művelődési központ, művelődési ház, klubkönyvtár) munkaviszonyon kívüli jogviszonyban foglalkoztatott tisztségviselők (igazgató, művészeti vezető, könyvtáros stb.) járandóságából: 3%,

8. a hatóság által összeírási, felmérési munkálatokban és az ezzel kapcsolatos adatok feldolgozásában foglalkoztatottak részére kifizetett díjból: 3%,

9. a meteorológiai adatok, talajvíz, vízállás feljegyzéséért és továbbításáért az ún. „észlelők" részére kifizetett díjból: 3%,

10. a sportversenyeken alkalmi megbízás alapján működő versenybírók és játékvezetők részére ugyanazon a napon és helyen kifizetett — 100 forintnál nagyobb összegű — díjakból: 3%,

11. a külföldi személyt megillető szerzői díjból — a kettős adóztatást kizáró nemzetközi egyezményekre és a viszonosságra figyelemmel —: 20%,

ha azonban a külföldi állam a magyar állampolgárt ennél magasabb adóval terheli, az általa alkalmazott mértékű adót kell érvényesíteni,

12. az egyházi személyeket megillető javadalmakból (kongrua, stóladíj stb.): 1%.

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Nehézipari Műszaki Egyetem pályázatot hirdet a

Bányamérnöki Karhoz tartozó

Ásványelőkészítési Tanszéken egy 5001. ksz. egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata az Ásványelőkészítéstan és Ásványelőkészítési technológiák témaköréből előadások tartása, a finomszemcsés ásványok dúsítása témakörben tudományos munka végzése és irányítása, valamint a tanszék oktató-nevelő és tudományos kutatómunkájában való részvétel.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

Ásvány- és Kőzettani Tanszéken egy 5002. ksz. egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő egyetemi docens feladata a Kőzetfizika témakörében előadások és gyakorlatok tartása, a tárgykörhöz tartozó műszeres laboratóriumi gyakorlatok megszervezése, valamint — a tanszékvezető irányításával — a tanszék tudományos és nevelő munkájában való részvétel.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

Gépészmérnöki Karhoz tartozó

Szerszámgépek Tanszékén egy 5001. ksz. egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a szerszámgépészeti szakon a Szerszámgépek c. tantárgy előadása, illetve oktatásának szervezése és irányítása, továbbá részvétel a tanszék vezetőjének meghatározása szerinti kutatómunkában.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

Mechanikai Tanszéken egy 5002. ksz. egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő egyetemi docens feladata előadások tartása és gyakorlatok vezetése a Mechanikai Tanszéknek a Nehézipari Műszaki Egyetem mindhárom karának oktatómunkája keretében, továbbá részvétel a tanszék kutatómunkájában.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

Áramlás- és Hőtechnikai Gépek Tanszékén egy 5002. ksz. egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő egyetemi docens feladata a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán a Műszaki hőtan és Hőerőgépek c. tantárgy előadása és oktatásának szervezése, irányítása.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatot a Művelődésügyi Közlönyben való közzétételtől számított 4 héten belül kell az illetékes kar dékáni hivatalához benyújtani.

A pályázati kérelemben feltüntetendő adatokra és csatolandó mellékletekre vonatkozóan a Művelődésügyi Közlöny 1970. évi 6. számában megjelent közlemény nyújt tájékoztatást.

Miskolc, 1971. december 29.

Dr. Zambó János s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Állattenyésztéstani Tanszékére tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A pályázó feladata az általános állattenyésztés, valamint a sertéstenyésztéstan tárgy oktatása. A tanszék oktató-nevelő, valamint kutatómunkájának irányítása.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok, stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. Részletes önéletrajzot két példányban,

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát,

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Keszthely, Deák Ferenc u. 16.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Állattenyésztéstani Tanszékére egy fő egyetemi docensi állás betöltésére.

A kinevezendő docens feladata a takarmányozástan tárgy előadásainak tartása, valamint a tanszéken folyó oktató-nevelő, kutató munkába való aktív bekapcsolódás.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Keszthely, Deák Ferenc u. 16.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemtani Tanszékére 2 fő egyetemi docensi állás betöltésére.

A pályázók feladata az üzemtan tárgy oktatása. Az oktató-nevelő munka mellett a tanszéken folyó kutató munkába való aktív bekapcsolódás.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M.K.5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Keszthely, Deák Ferenc u. 16.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kar Kémia-Talajtani Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi docensi állásra.

A Kémia-Talajtani Tanszékre kinevezendő egyetemi docens feladata a Tanszéken folyó „mezőgazdasági kémia" című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, gyakorlatok vezetése, a tanszék tudományos kutató munkájában való részvétel.

A pályázat elnyeréséhez Tudomány egyetem Természettudományi Karán szerzett vegyész, illetve vegyész tanári oklevél szükséges.

A pályázónak legalább 10—15 éves szakmai gyakorlattal és felsőoktatási oktatói tevékenységgel kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M.K.5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kar Agrárgazdaságtani Tanszékére egy fő egyetemi docensi állásra.

Az Agrárgazdaságtani Tanszékre kinevezendő egyetemi docens feladata a tanszéken folyó mezőgazdasági termények forgalmazása című tárgy oktatása, gyakorlatok vezetése, a tárggyal kapcsolatos tudományos kutatómunkában való részvétel. A pályázat elnyeréséhez agrárközgazdász oklevél és legalább 8—10 éves szakmai gyakorlat szükséges.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M.K.5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Körmendi Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kar Kémiai Tanszékére, egy fő főiskolai docensi állásra.

A pályázó feladata a mezőgazdasági enciklopédia, valamint az alkalmazott kémia tárgy oktatása, gyakorlatok vezetése. Az oktató-nevelő munka mellett feladata továbbá a kutatómunkába való aktív bekapcsolódás.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M.K.5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kar igazgatójához kell eljuttatni.

Címe: Körmend, Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kar.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Növényvédelemtani Tanszékén betöltésre kerülő egyetemi adjunktusi, esetleg tanársegédi állásokra.

Pályázni lehet:

1. Növénykórtan tárgy gyakorlatainak vezetésére.

2. Növényvédelmi állattan tárgy előadásainak előkészítése, valamint gyakorlatok vezetésére.

3. A növényvédelem, illetőleg a vegyszeres gyomírtás tárgyak témakörébe tartozó előadások és gyakorlatok előkészítésére.

A pályázóknak növényvédelmi szakmérnöki képesítéssel kell rendelkezniük.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézményből beszerzett és kitöltött törzslapot.

2. Részletes önéletrajzot két példányban.

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Címe: Keszthely, Deák Ferenc u. 16.

Keszthely, 1971. december 24.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Agrárgazdaságtani Tanszékére pályázatot hirdet egy fő egyetemi docensi, esetleg adjunktusi állás betöltésére.

A pályázó feladata a tanszéken folyó oktató-nevelő, kutatómunkába való bekapcsolódás, valamint a mezőgazdasági termékek forgalmazása tárgy önálló oktatása, illetve gyakorlatok vezetése.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

2. a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. részletes önéletrajzot két példányban,

3. az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát,

4. három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar dékánjához kell eljuttatni.

Keszthely, 1971. december 13.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.72903 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JANUÁR 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	38/1971. (XI. 28.) Korm. rendelet	Egyes kitüntetések után járó kivételes nyugellátásról	18
	39/1971. (XI. 28.) Korm. rendelet	A 27/1966. (XII. 18.) Korm. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről	18
	45/1971. (XII. 24.) Korm. rendelet	A továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlékról és a nyugdíjjogszabályok egyes rendelkezéseinek módosításáról	19
	1049/1971. (XII. 24.) Korm. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának megszüntetéséről	21
Az Akadémia Elnökségének határozatai	71/1971. sz. határozat	A „Biológiailag aktív vegyületek kutatása" c. országos szintű kutatási főirány annotációjának megvitatásáról	21
	72/1971. sz. határozat	Az 1971—1985. közötti időszakról szóló országos távlati tudományos kutatási tervről	22
	73/1971. sz. határozat	Az Akadémia 1972. évi beruházási és költségvetési előirányzatáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről	22
	74/1971. sz. határozat	A kormány- és tárcaszintű főirányok kutatásában jelentős eredményeket elért kutatók és egyetemi oktatók jutalmazásáról	22
	75/1971. —sz. határozat	A Pedagógiai Kutató Csoport megszervezéséről	23
	76/1971. sz. határozat	Az Akadémia 1972. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről	23
	77/1971. sz. határozat	Az 1972. évi együttes ülések programjáról	23
	78/1971. sz. határozat	Az Akadémia Elnökségének 1972. január hó 1-től június hó 30-ig terjedő munkatervéről	24
	79/1971. sz. határozat	Az 1973. év éves kiadási tervének arányairól szóló javaslat megvitatásáról	25
	80/1971. sz. határozat	Az MTA és a Centre National de la Recherche Scientifique (a francia Tudományos Kutatás Nemzeti Központja) közötti új tudományos együttműködési egyezmény megkötéséről	25
	81/1971. sz. határozat	Az Sz. Banach Nemzetközi Matematikai Továbbképző Központról szóló tájékoztató tudomásulvételéről	25
Az Akadémia főtitkárának utasítása	1/1972. (A. K. 2.) MTA—F.	A Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának megszüntetéséről	25
Közlemények		A Debreceni Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	26
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	26
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	26

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 38/1971. (XI. 28.) számú

rendelete

egyes kitüntetések után járó kivételes nyugellátásról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az egyes kitüntetések alapításáról szóló 1953. évi V. törvény módosítására kiadott 1971. évi 30. számú tvr-ben (a továbbiakban: Tv) kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §

Annak a magyar állampolgárnak a nyugdíját, aki a Szocialista Munka Hőse, a Magyar Népköztársaság Érdemrendje, a Magyar Népköztársaság Zászlórendje I. fokozata, a Munka Vörös Zászló Érdemrendje, Vörös Zászló Érdemrend, a Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozata és a Magyar Népköztársaság Zászlórendje III. fokozata kitüntetés tulajdonosa, e rendelet 2. §-ában meghatározott összeggel ki kell egészíteni. Amennyiben pedig a kiegészített nyugdíj nem éri el a 2. §-ban megállapított legkisebb nyugdíj összegét, a kitüntetés tulajdonosa részére ezt kell kivételes nyugellátásként megállapítani.

2. §

Az 1. §-ban felsorolt kitüntetés tulajdonosa az alábbi nyugdíjkiegészítésre, illetőleg legalább a következő összegű nyugdíjra jogosult:

Kitüntetés	Nyugdíj kiegészítés	Legkisebb nyugdíj
Szocialista Munka Hőse	2000	5000
Magyar Népköztársaság Érdemrendje	1500	4500
Magyar Népköztársaság Zászlórendje I. fokozata	1500	4000
Munka Vörös Zászló Érdemrendje	1000	3000
Vörös Zászló Érdemrend	1000	3000
Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozata	1000	3000
MagyarNépköztársaság Zászlórendje III. fokozata	800	3000

3. §

A 2. §-ban meghatározott összegű legkisebb nyugdíjra jogosult az a kitüntetett is, aki a nyugdíj korhatárt betöltötte, de a nyugdíj megállapításához szükséges időt nem szerezte meg.

4. §

Kitüntetés alapján kivételes nyugellátás csak egy kitüntetés után állapítható meg. Több kitüntetés esetén a jogosult a kedvezőbb kivételes nyugellátást választhatja.

5. §

E rendelet rendelkezéseit a már nyugdíjas kitüntetettre, illetőleg ellátásban részesülő hozzátartozójára is alkalmazni kell, a rendelet végrehajtásaként a már megállapított ellátást azonban csökkenteni nem szabad.

6. §

Ez a rendelet 1972. január 1. napján lép hatályba, végrehajtásáról — a Minisztertanács Titkársága vezetőjének meghallgatásával — a SZOT gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 39/1971. (XI. 28.) számú

rendelete

a 27/1966. (XII. 18.) Korm. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről

A Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról szóló 1966. évi 29. sz. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 27/1966. (XII. 18.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: Rendelet) módosítására és kiegészítésére a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a következőket rendeli:

1. §

A Rendelet 1. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„1. § (1) A Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetés tulajdonosának (a továbbiakban: az Érdemrend tulajdonosa) saját jogú (öregségi vagy rokkantsági) nyugdíját a jogszabályok szerint járó mértéknél havi 1000 Ft-tal magasabb összegben, de legalább havi 2600 Ft-ban kell megállapítani, tekintet nélkül arra, hogy nyugdíjjogosultságát mely nyugdíjrendszer szabályai szerint szerezte meg. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha az Érdemrend tulajdonosa mezőgazdasági termelőszövetkezeti öregségi, illetőleg munkaképtelenségi járadékra válik jogosulttá.

(2) Ha az Érdemrendet olyan személynek adományozzák, aki már nyugdíjban vagy hasonló ellátásban részesül, nyugdíját (ellátását) havi 1000 Ft-tal ki kell egészíteni, és ha a kiegészített ellátásnak összege nem éri el a 2600 Ft-ot, ezt az ellátását havi 2600 Ft-ra kell felemelni.

KÖNYVTÁRA
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

(3) Ha az Érdemrend tulajdonosa rokkant, vagy a nyugdíjkorhatárt betöltötte és felemelhető társadalombiztosítási nyugdíj vagy hasonló ellátás hiányában szociális ellátásban részesül, ezt az ellátását mint társadalombiztosítási (rokkantsági vagy öregségi) nyugellátást, havi 1000 Ft-tal, legalább 1600 Ft-ra kell felemelni; az, akinek még szociális ellátást sem állapítottak meg, e rendelkezés alapján havi 1600 Ft társadalombiztosítási nyugellátásra jogosult."

2. §

(1) A Rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az Érdemrend tulajdonosa özvegyének (szülőjének) járó özvegyi (szülői) nyugdíjat, ha az alapul szolgáló ellátást a Rendelet 1. § (1) és (2) bekezdése alapján állapították meg, legalább havi 1500 Ft-ban, ha pedig az alapul szolgáló ellátás megállapítása a Rendelet 1. § (3) bekezdése alapján történt, havi 1000 Ft-ban kell megállapítani."

(2) A Rendelet 2. § (2) bekezdésében meghatározott együttes ellátás összege havi 2000 Ft-nál kevesebb nem lehet.

3. §

A már ellátásban (felemelt ellátásban) részesülő kitüntetettek és hozzátartozóik ellátását is — a Rendelet 1—2. § rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával — fel kell emelni.

4. §

Ez a rendelet 1972. január 1. napján lép hatályba, egyidejűleg a 45/1970. (XI. 4.) Korm. számú rendelet 2. § (2) bekezdése hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 45/1971. (XII. 24.) számú

rendelete

a továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlékról és a nyugdíjjogszabályok egyes rendelkezéseinek módosításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az 1960. évi IV. törvényben, az 1958 évi 40. számú, az 1961. évi 20. számú, az 1966. évi 30. számú és az 1971. évi 33. számú törvényerejű rendeletekben kapott felhatalmazás alapján — a nyugdíjjogosultságot szerzett dolgozók, valamint a nyugdíjasok hatékonyabb foglalkoztatása, a munkaerőhelyzet feszültségeinek enyhítése és egyes nyugdíjas rétegek szociális helyzetének javítása érdekében a következőket rendeli:

Továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlék

1. §

Továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlék (a továbbiakban: ösztönző nyugdíjpótlék) jár annak a dolgozónak, aki öregségi nyugdíjra jogosultságának megszerzése után — a nyugdíj igénybevétele nélkül — legalább egy évet (365 naptári napot) munkában töltött.

2. §

(1) A munkában töltött idő számításánál a betegségi biztosítással járó munkaviszony, illetve kisipari szövetkezeti tagság alapján szerzett szolgálati időnek azt a tartamát kell figyelembe venni, amely alatt a dolgozó

a) munkaideje a munkakörére előírt teljes munkaidőt elérte, és

b) munkabért (munkadíjat) kapott.

(2) A mezőgazdasági (halászati) termelőszövetkezetben, illetőleg szakszövetkezetben munkaviszonyban, valamint a bedolgozóként munkában töltött időt az ösztönző nyugdíjpótlékra jogosultság szempontjából figyelembe venni nem lehet.

3. §

(1) Az ösztönző nyugdíjpótlék a Szakszervezetek Országos Tanácsa által a munkaügyi miniszterrel egyetértésben meghatározott — a termelésben és a forgalomban, valamint a lakosság ellátásával kapcsolatban álló fizikai — munkakörökben 1972. január 1-je után munkában töltött minden teljes év után az öregségi nyugdíj hét-hét százaléka, egyéb munkakörökben munkában töltött minden teljes év után pedig három-három százaléka.

(2) Az 1972. január 1-jét megelőzően munkában töltött időre az ösztönző nyugdíjpótlék mértéke — az (1) bekezdésben meghatározott feltételek mellett — fizikai munkakörökben az öregségi nyugdíj három-három, egyéb munkakörökben pedig egy-egy százaléka.

(3) A különböző mértékű ösztönző nyugdíjpótlékra jogosító munkában töltött idő teljes évet el nem érő részeit egybe kell számítani. Az egybeszámítás részletes szabályait a Szakszervezetek Országos Tanácsa a munkaügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

4. §

(1) Ösztönző nyugdíjpótlék jár az öregségi nyugdíj megállapítását követően munkában töltött időre is, ha az öregségi nyugdíjas nyugdíjának a folyósítását a teljes naptári év folyamán — az ösztönző nyugdíjpótlék megállapítása évében a megállapítás időpontjáig — szüneteltette. A munkában töltött idő figyelembevételét nem zárja ki, ha az öregségi nyugdíjat a naptári év folyamán olyan időre folyósították, amely alatt a nyugdíjas munkaviszonyban nem állt és egyéb tevékenységből származó keresete sem volt.

(2) A 2. §-ban megjelölt munkaviszonyban álló, illetve kisipari szövetkezeti tagként dolgozó öregségi nyugdíjas írásbeli kérelmére nyugdíjának folyósítását szüneteltetni kell. A kérelmet a munkába lépést követő nyolc napon belül — a naptári év első napján munkaviszonyban álló, illetőleg kisipari szövetkezeti tagként dolgozó nyugdíjasnak január hó 8. napjáig — a nyugdíjfolyósító szervhez kell benyújtani.

5. §

A baleseti rokkantsági nyugdíjat, valamint a hozzátartozói nyugellátás alapját képező rokkantsági nyugdíj összegét az ösztönző nyugdíjpótlék figyelembevételével kell megállapítani, ha a dolgozó baleseti rokkantsági nyugdíjának megállapításáig, illetve haláláig ösztönző nyugdíjpótlékra jogosultságot szerzett.

6. §

A nyugdíjnak az ösztönző nyugdíjpótlékkal növelt összege a nyugdíj alapját képező munkabéréátlag (átlagjövedelem) kilencven százalékát nem haladhatja meg.

7. §

Az ösztönző nyugdíjpótlékot a házastársi pótlék, valamint a saját jogú és özvegyi nyugdíj együttes folyósításának összeghatára szempontjából figyelembe venni nem lehet.

8. §

A nyugellátások és egyéb ellátások évenkénti rendszeres emeléséről szóló 45/1970. (XI. 4.) számú kormányrendelet rendelkezéseit a nyugdíjnak az ösztönző nyugdíjpótlékkal növelt összegére kell megfelelően alkalmazni. A szüneteltetett öregségi nyugdíjat azonban — a 45/1970. (XI. 4.) számú kormányrendelet 6. §-ától eltérően — annyiszor két százalékkal kisebb mértékben kell felemelni, ahány évre a nyugdíjast ösztönző nyugdíjpótlék illeti meg.

Az öregségi és a rokkantsági nyugdíjak folyósítása

9. §

A 67/1958. (XII. 24.) számú kormányrendeletnek (a továbbiakban: Rny.) a 48/1968. (XII. 18.) számú kormányrendelet 1. §-ával megállapított 65. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Rny. 65. § (1) A munkaviszonyban álló öregségi vagy rokkantsági nyugdíjas nyugdíját minden naptári év első napjától mindaddig korlátozás nélkül folyósítani kell, amíg foglalkoztatásának ideje a naptári év folyamán az előírt foglalkoztatási keretet nem haladja meg.

(2) A foglalkoztatási keret naptári évenként 840 óra, amely annyiszor hetven órával csökken, ahány teljes naptári hónapra a nyugdíj folyósítását a naptári év folyamán szüneteltetni kellett, illetőleg ahány teljes naptári hónap a nyugdíjazás naptári évében a nyugdíj megállapításáig eltelt. A SZOT — a munkaügyi miniszterrel egyetértésben — egyes meghatározott munkakörökben foglalkoztatott nyugdíjasokra ettől eltérő foglalkoztatási keretet is megállapíthat.

(3) Az öregségi nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell arra a naptári hónapra, amelyben a munkaviszonyban álló öregségi nyugdíjas foglalkoztatásának ideje a naptári év folyamán a foglalkoztatási keretet meghaladja, továbbá a naptári év ezt követő minden olyan hónapjára, amelyben — bármilyen rövid időre — foglalkoztatják.

(4) A rokkantsági nyugdíj egyharmadát — üzemi baleset vagy foglalkozási betegség alapján megállapított rokkantsági nyugdíj felét — kell folyósítani arra a naptári hónapra, amelyben a munkaviszonyban álló rokkantsági nyugdíjas foglalkoztatásának ideje a naptári év folyamán a foglalkoztatási keretet meghaladja, továbbá a naptári év ezt követő minden olyan hónapjára, amelyben — bármilyen rövid időre — foglalkoztatják. Ilyen esetben a rokkantság fokára tekintet nélkül a III. csoportba tartozó rokkant részére járó nyugdíj megfelelő hányadát kell folyósítani."

10. §

Az Rny. 66. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Rny. 66. § (1) Az öregségi és a rokkantsági nyugdíjat munkaviszonyra tekintet nélkül folyósítani kell annak a nyugdíjasnak,

a) aki teljesen vak,

b) akinek a nyugdíja a SZOT által a munkaügyi miniszterrel egyetértésben meghatározott összeget nem haladja meg,

c) akit a SZOT által a munkaügyi miniszterrel egyetértésben meghatározott munkakörben foglalkoztatnak.

(2) A nyugellátás korlátozása szempontjából keresőfoglalkozást folytatók körét a SZOT a munkaügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg."

Vegyes rendelkezések

11. §

Az Rny.-nek a 48/1968. (XII. 18.) számú kormányrendelet 6. §-ával megállapított 136. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Rny. 136. § (1) Az a munkáltató, aki öregségi vagy rokkantsági nyugdíjast, illetve kivételes nyugellátásban részesülő személyt munkaviszony keretében foglalkoztat vagy egyébként díjazás ellenében munka végzésével bíz meg, köteles az erre a célra rendszeresített nyilvántartólapot (nyugdíjas-nyilvántartólapot) naptári évenként kiállítani és vezetni. Nyugdíjas-nyilvántartólap nélkül öregségi, rokkantsági nyugdíjast, illetve kivételes nyugellátásban részesülő személyt foglalkoztatni nem lehet.

(2) A munkáltató köteles a nyugellátást folyósító szervhez bejelenteni, ha a nyugdíjas foglalkoztatásának ideje a foglalkoztatási keretet meghaladta.

(3) A nyugdíjas köteles munkáltatójával minden olyan tényt és adatot közölni, amelyre a nyugdíjas-nyilvántartólap kiállításához és vezetéséhez szükség van.

(4) A SZOT — a munkaügyi miniszterrel egyetértésben — megállapítja

a) a nyugdíjas-nyilvántartólap kiállítására és vezetésére (kezelésére), valamint a munkáltató bejelentési kötelezettségére vonatkozó részletes szabályokat,

b) az egyéb szervek és a nyugdíjas bejelentési kötelezettségére vonatkozó szabályokat.

(5) A SZOT — a munkaügyi miniszterrel egyetértésben — meghatározott időpontra vonatkozóan általános bejelentési kötelezettséget is előírhat."

12. §

(1) A 9—11. §-al megállapított rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell arra a nyugdíjasra is, aki

a) a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjainak kötelező kölcsönös nyugdíjbiztosításáról szóló 1957. évi 65. számú, illetve az 1966. évi 30. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított öregségi vagy rokkantsági nyugdíjban, illetőleg kivételes nyugellátásban,

b) a kisiparosok kötelező kölcsönös nyugdíjbiztosításáról szóló 1961. évi 20. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított öregségi vagy rokkantsági nyugdíjban, illetőleg kivételes nyugellátásban,

c) a hadkötelezettséget teljesítők érdekvédelméről szóló 19/1964. (VIII. 9.) számú kormányrendelet szerint járó rokkantsági nyugdíjban, illetőleg kivételes nyugellátásban

részesül.

(2) Az (1) bekezdés *c)* pontjában megjelölt rokkantsági nyugdíjas nyugdíjának a 9. § szerinti korlátozásánál a 19/1964. (VIII. 9.) számú kormányrendelet 43. §-a (3) bekezdésének rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell.

13. §

Az Rny. 90. §-a (1) bekezdésének a 48/1968. (XII. 18.) számú kormányrendelet 2. §-ával megállapított *e)* pontját, valamint az e rendelet 11. §-ával megállapított rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell arra a munkáltatóra is, aki a 12. §-ban megjelölt nyugdíjast, mezőgazdasági (halászati) termelőszövetkezeti, illetőleg szakszövetkezeti tagság alapján megállapított öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban részesülő személyt munkaviszony keretében foglalkoztat vagy egyébként díjazás ellenében munka végzésével bíz meg.

14. §

(1) Ez a rendelet 1972. január 1. napján lép hatályba; végrehajtásáról — az érdekelt miniszterekkel és az illetékes szervek vezetőivel egyetértésben — a SZOT gondoskodik.

(2) A rendeletnek az ösztönző nyugdíjpótlékra vonatkozó rendelkezéseit

a) az 1971. december 31-ét követő időponttól megállapításra kerülő öregségi nyugdíjakra,

b) az 1972. január 1-ét megelőző időponttól megállapított öregségi nyugdíjban részesülőknél az 1971. december 31-ét követően munkában töltött idővel kapcsolatban,

c) hozzátartozói nyugellátásoknál az 1971. december 31-ét követően történt elhalálozás esetén kell alkalmazni.

(3) Egyidejűleg hatályát veszti a 49/1968. (XII. 18.) számú kormányrendelet 1. és 3. §-a.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1049/1971. (XII. 24.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának megszüntetéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány — a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának előterjesztésére — hozzájárul a Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának 1971. december 31-ével történő megszüntetéséhez, illetve ahhoz, hogy az Akadémia főtitkára a megszüntetéssel egyidejűleg a Csoport tudományos tevékenységébe tartozó kutatások folytatására a Budapesti Műszaki Egyetem Fizikai Tanszéke mellett működő tanszéki kutató csoportot szervezzen.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 71/1971. számú

határozata

a „Biológiailag aktív vegyületek kutatása" c. országos szintű kutatási főirány annotációjának megvitatásáról

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség megvitatta a „Biológiailag aktív vegyületek kutatása" c. főirány annotációját és az alábbiak szerint határozott.

1. Felkéri a nehézipari minisztert, hogy az annotációnak

1.1 a fontosabb kutatási részfeladatokkal foglalkozó felsorolásában (4. oldal 3. pontja) a jelenleginél jobban emelje ki azokat a részfeladatokat, amelyek országos szintű kiemelését és a kormány általi figyelemmel kísérését javasolja;

1.2 a kutatási tevékenységet érintő tudományágak, ágazatok felsorolását (4. oldal 4. pontja) kisebb egységekre bontva szerepeltesse, hogy konkrétabban megállapíthatók legyenek a szűkebb tudományterületekkel való kapcsolataik.

2. Felhatalmazza az Elnököt, hogy a fentiekről a nehézipari minisztert értesítse, de az idő rövidségére tekintettel az annotációt a módosítás bevárása nélkül terjessze a TPB elé.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 72/1971. számú

határozata

az 1971—1985. közötti időszakról szóló országos távlati tudományos kutatási tervről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási tervről készített előterjesztést — a vita során részhatározatokba foglaltak figyelembevételével — alkalmasnak tartja a TPB-hez történő benyújtásra.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 73/1971. számú

határozata

az Akadémia 1972. évi beruházási és költségvetési előirányzatáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a szóban kiegészített tájékoztatót tudomásul veszi.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 74/1971. számú

határozata

a kormány- és tárcaszintű főirányok kutatásában jelentős eredményeket elért kutatók és egyetemi oktatók jutalmazásáról

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a kormány- és tárcaszintű főirányok kutatásában jelentős eredményeket elért kutatók és egyetemi oktatók jutalmazására rendelkezésre álló keretösszeg felhasználása érdekében az alábbi elvek érvényesítését tartja szükségesnek:

1. Jutalmazni a kormány- és tárcaszintű főirányok kutatásában jelentős eredményeket elért kutatókat és egyetemi oktatókat lehet.

2. A rendelkezésre álló jutalmazási keretet a kutatási főirányok között évenként előre az MTA Elnöke osztja fel az adott főirány társadalmi fontosságának, valamint a kutatási főirány kidolgozásában közreműködő kutatók és oktatók számának arányában.

2.1 1972-ben a jutalmazási keret:
35%-a a kormányszintű főirányok kutatásában elért eredmények jutalmazására;
25%-a az MTA, a KFH, a MüM és a KSH tárcaszintű főirányaiban elért eredmények jutalmazására;
20%-a a MÉM és
20%-a az EüM tárcaszintű főirányaiban elért eredmények jutalmazására szolgál.

2.2 Jutalmazni két évesnél nem régebbi, olyan jelentős kutatási eredményt lehet, melyet tanulmány formájában megjelentettek vagy közlésre előkészítettek.

2.3 Nem jutalmazhatók:

2.3.1 az Akadémia tagjainak kutatási eredményei,

2.3.2 az olyan kutatási eredmények, amelyeket szakértői megbízás keretében végeztek, illetve amelyért újítási vagy szabadalmi díjat vettek fel.

2.4 A jutalom összege az egyes kutatási főirány rendelkezésére bocsátott keretből oly módon kerüljön megállapításra, hogy az egy személyre jutó jutalom összege 5000,— Ft-nál kevesebb és 15 000,— Ft-nál több ne legyen. Kutatói kollektíva kutatási eredményeinek jutalmazása esetén a kiadásra kerülő összeg a 25 000,— Ft-ot ne haladja meg.

3. A jutalmakra egyrészt nyilvános pályázat útján lehet jelentkezni, másrészt a főirányt koordináló bizottság vagy más szakmailag illetékes bizottság tehet javaslatot. A kutatók és oktatók pályázatukat a kutatóhely vezetőjének egyénileg vagy

csoportosan nyújtják be, aki azt véleményével ellátva szeptember 30-ig megküldi az MTA Tudományos Testületi Titkárságának.

4. A beérkezett pályázatokat a főirányt koordináló bizottság, illetve ennek hiányában a főirányért felelős tárca véleményezi. E vélemények alapján a jutalmak odaítéléséről — az Akadémiai Díjak tárgyában kiküldött bizottság bevonásával — az Elnök dönt.

5. Az Elnökség felhatalmazza az Elnököt, hogy a fenti elvek szerint a jutalmazás szabályait elnöki utasításban rendezze.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 75/1971. számú

határozata

a Pedagógiai Kutató Csoport megszervezéséről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség egyetért azzal, hogy a főtitkár előterjesztésében foglaltaknak megfelelően működő önálló akadémiai Pedagógiai Kutató Csoport kerüljön megszervezésre.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 76/1971. számú

határozata

az Akadémia 1972. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség úgy határoz, hogy az Akadémia 1972. évi közgyűlése 1972. május 8—12. között legyen az alább részletezett szervezeti rend szerint.

1.1 *A nyilvános ülés kezdete és helye:* május 8-án de. 10 óra, az MTA dísztermében.

1.2 *A zárt ülés kezdete és helye:* május 12-én de. 9 óra, folytatása du. 3 óra, az MTA vári kongresszusi termében.

1.3 *Az osztályok üléseinek időszaka:* május 8. du.-tól május 11. estig.

2. A közgyűlés programja a következő legyen:

2.1 *A közgyűlés nyilvános ülése:*

Elnöki megnyitó és expozé
Főtitkári expozé
A párt és kormány képviselőjének felszólalása
Szentágothai János akadémikus előadása „Az ember és környezete" tárgykörben
Az Akadémiai Aranyérem átadása
Az Akadémiai Díjak kiosztása
Elnöki zárszó.

2.2 *A közgyűlés zárt ülése:*

Elnöki kiegészítő expozé
Főtitkári kiegészítő expozé
A beszámolók és expozék vitája a meghívott miniszterek, államtitkárok és országos főhatóságok vezetőinek részvételével.
Ebédszünet
A vita folytatása
Főtitkár jelölés
Állásfoglalások és határozathozatal

3. Az Elnökség ajánlja, hogy az osztályok lehetőleg tartsanak tudományos rendezvényt.

3.1 Az osztályelnökök az illetékes alelnökkel konzultálva döntsék el *1972. január 31-ig*, hogy:

3.1.1 önálló osztályülést, illetve

3.1.2 több osztály téma szerinti összevont ülést kívánnak-e tartani, továbbá

3.1.3 — zárt,
— kibővített, vagy
— nyilvános
ülést terveznek-e,

3.1.4 mi lesz a tervezett ülések témája.

4. Az 1972. évi közgyűlésen törekedni kell arra, hogy a társadalomtudományok megfelelő súlyt kapjanak.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 77/1971. számú

határozata

az 1972. évi együttes ülések programjáról

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

1. Az 1972. évben a Magyar Tudományos Akadémia három együttes ülést szervez, melyekre a kapcsolódó tudományterületek egyetemi tanárai, docensei, kutatóintézeti igazgatói, igazgatóhelyettesei és tudományos osztályvezetői is meghívást kapnak.

2. Az együttes ülések előadásai:

2.1 A műszaki fejlesztés egyes kérdései
Előadó: *Osztrovszki György* levelező tag
Időpont: 1972. március hó

2.2 A művelt ember szocialista fogalma
Előadó: *Ortutay Gyula* akadémikus
Időpont: 1972. április hó

2.3 A földtudományok helye a közművelődésben
Előadó: *Fülöp József* levelező tag
Időpont: 1972. október hó

3. Az Elnökség felhívja az Elnököt, hogy az előadókat kérje fel.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 78/1971. számú

határozata

az Akadémia Elnökségének 1972. január hó 1-től június hó 30-ig terjedő munkatervéről

Nem teljes szöveg

1. Az Elnökség az 1972. I. félévi munkatervét az alábbiakban állapítja meg:

Január

1. A társadalmi tudat alakulása.
2. Előterjesztés a magyar tudományos folyóiratok társadalmi szerepéről.
3. Javaslat az MTA Elnökségének az 1972. évi közgyűlés nyilvános ülésén előadandó beszámoló vázlatára.
4. Tájékoztatás az MTA kutatói és a felsőoktatási intézmények oktatói cseréjét elősegítő intézkedésekről.
5. Javaslat egy — a magyar nyelvvel és irodalommal foglalkozó szakembereket összefogó — nemzetközi társaság megalakítására.
6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
8. Egyebek.

Február

1. A hazai csillagászati kutatások helyzete, feladatai és a csillagászat oktatásának korszerűsítése.
2. Jelentés a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról.
3. Előterjesztés a tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló 1/1970. MTA—E (A. K. 13.) számú elnöki utasítás módosításáról.
4. Az MTA Elnöksége beszámolójának tervezete az 1972. évi közgyűlés nyilvános ülésén.
5. Az Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő bizottság kijelölése.
6. Az akadémiai díjak odaítélését előkészítő bizottság kijelölése.
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
8. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
9. Egyebek.

Március

1. Jelentés a belföldi tanulmányi ösztöndíjak felhasználásának tapasztalatairól.
2. Az MTA Elnökségének beszámolója az 1972. évi közgyűlés nyilvános ülésén.
3. A Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatainak alakulása 1971-ben és az 1972. évi feladatok.
4. Javaslat az 1972. évi akadémiai díjak odaítélésére.
5. Javaslat az Akadémiai Aranyérem odaítélésére.
6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
8. Egyebek.

Április

1. Az ember és természeti környezetének védelme.
2. Tájékoztató az akadémiai kutatóhelyek középtávú tervének elkészítéséről és a távlati tervek megvalósításával kapcsolatban tett intézkedésekről.
3. Tájékoztató az 1971. évi könyvkiadásról és az 1973. évi könyvkiadási tervről.
4. Az MTA kutatóhelyek finanszírozási és gazdálkodási módszere és problémái.
5. Javaslat az 1972. évi közgyűlés döntéseire.
6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
8. Egyebek.

Május

1. A kutatási eredmények termelésben való hasznosításának jelenlegi helyzete és a további teendők.
2. A Magyar Tudományos Akadémia rendezvénypolitikai irányelvei.
3. Tájékoztató az Akadémia 1971. évi gazdálkodásáról és vállalatainak 1971. évi tevékenységéről.
4. Tájékoztató a matematika és fizika, az orvostudomány, a kémia területén lefolytatott felmérés tapasztalatairól.
5. A közgyűlési határozatok végleges szövegének megállapítása.

6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
8. Egyebek.

Június

1. Tájékoztató a Föld anyag- és energiaáramlásai ankétsorozatról.
2. Tájékoztató a minősítettek és aspiránsok létszámának és struktúrájának főbb mutatóiról.
3. Javaslat az Elnökség 1972. II. félévi munkatervére.
4. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről.
5. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről.
6. Egyebek.

2. Az Elnökség felhatalmazza az Elnököt, hogy szükség szerint a munkaterven változtasson.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 79/1971. számú

határozata

az 1973. év éves kiadási tervének arányairól szóló javaslat megvitatásáról

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az 1973. év éves kiadási tervének arányaira előterjesztett javaslatot mint irányszámokat, jóváhagyólag azzal veszi tudomásul, hogy az I. Osztály a rendelkezésre álló keretéből 40 (negyven) ívet a IX. Osztálynak ad át.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 80/1971. számú

határozata

az MTA és a Centre National de la Recherche Scientifique (a francia Tudományos Kutatás Nemzeti Központja) közötti új tudományos együttműködési egyezmény megkötéséről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi az MTA és a Centre National de la Recherche Scientifique között Párizsban 1971. november 19-én aláírt tudományos együttműködési egyezményt.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 81/1971. számú

határozata

az Sz. Banach Nemzetközi Matematikai Továbbképző Központról szóló tájékoztató tudomásulvételéről

(Elnökség, 1971. december 21.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi az Sz. Banach Nemzetközi Matematikai Továbbképző Központ létesítéséről szóló és szóban kiegészített tájékoztatót.

2. Az Elnökség felkéri az Akadémia nemzetközi kapcsolataival foglalkozó alelnökét és főtitkárhelyettesét, hogy dolgozzák ki az Sz. Banach Nemzetközi Matematikai Továbbképző Központ tevékenységében való magyar részvétel anyagi fedezetének elvi és gyakorlati kérdéseit.

Budapest, 1971. december 22.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 1/1972. (A. K. 2.) MTA—F. számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának megszüntetéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1049/1971. (XII. 24.) számú határozata alapján a Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportját 1971. december 31-i hatállyal megszüntetem.

2. Az Elméleti Fizikai Kutató Csoport tudományos tevékenységébe tartozó kutatások folytatására 1972. január 1-től kezdődően a Budapesti Műszaki Egyetem Fizikai Tanszéke mellett működő tanszéki kutatócsoportot kell szervezni.

3. Ez az utasítás 1972. január 1-én lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályának vezetője gondoskodik. Egyidejűleg

az Elméleti Fizikai Kutató Csoport létesítéséről szóló 13/1954. MTA számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. január 10.

Köpeczi Béla s. k.,
mb. főtitkár

Közlemények

Pályázati felhívás

A Debreceni Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Egyetemi Karán pályázatot hirdet az alábbi állások betöltésére:

A MATEMATIKA—FIZIKA TANSZÉKEN:

1 egyetemi docensi állásra, az alkalmazott matematika oktatására.

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb, lehetőleg egyetemi oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek. A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok tartásában való közreműködés, továbbá a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók megírásában való részvétel.

A NÖVÉNYTERMESZTÉSTANI TANSZÉKEN:

1 egyetemi tanári állásra, az „Agrometeorológia" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, s a tárgykörben folytatott kutatómunkájuk eredményeként jelenleg legalább kandidátusi fokozattal rendelkeznek, és hosszabb egyetemi oktatói tapasztalatuk, gyakorlatuk van. E kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása és ellenőrzése, továbbá a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos kutatómunkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel.

1 egyetemi docensi állásra, a „Legelő- és rétművelés" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik Agrártudományi Egyetemen szereztek oklevelet, s a tárgykörben folytatott kutatómunkájuk eredményeként kandidátusi tudományos fokozattal, valamint hosszabb egyetemi oktatói gyakorlattal rendelkeznek. A kinevezendő egyetemi docens feladata lesz, az előadások és gyakorlatok tartásában való közreműködés, továbbá a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos kutatómunkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók stb. megírásában való részvétel.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését
2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
   — oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését
   — a pályázó által írt könyvek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg
   — tudományos fokozatát
   — kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,
3. a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban

b) szakképzettséget, illetve tudományos fokozatot stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot

d) a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett, 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állások után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatok benyújtásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara Dékáni Hivatalában kell benyújtani. A pályázatokra vonatkozóan részletes felvilágosítást a kar Dékáni Hivatala ad munkanapokon a hivatalos órák alatt.

Az egyetem címe: Debrecen, Böszörményi út 138. Tel: 12—230.

Debrecen, 1971. december hó 27.

Dr. Ács Antal s. k.,
egyetemi tanár
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Tárgy- és Számmutató

az

Akadémiai Közlöny

1971. évi XX. évfolyamához

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ*

Törvények, törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek és határozatok, miniszteri rendeletek és utasítások, az MTA Elnökségének határozatai, az MTA elnökének és főtitkárának utasításai, egyéb hivatalos közlemények.

A, Á

Akadémián adható díjakról 144 (13)
Akadémián adható díjakat felülvizsgáló elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 53 (5)
Az 1971. évi Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 52 (5)
Az 1971. évi akadémiai díjak odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 53 (5)
Akadémiai kutatóhelyeknek a szakemberek képzésébe, továbbképzésébe, illetőleg szakosításába való bevonásáról szóló tájékoztató megvitatásáról 210 (18)
Akadémiai kutatóintézetek nemzetközi kapcsolatainak problémáiról 52 (5)
Akadémiai kutatóintézmények vezetői jutalmazásának szabályozásáról 90 (7)
Akadémiai személyi díj alapításáról 43 (4)
„A Kárpát-medence 8—10. századi benépesedésének alapkérdései" c. konferencia és a Nemzetközi Szláv Régészeti Unió Végrehajtó Bizottsága ülésének együttes megrendezéséről 3 (1)
Akadémia Központi Hivatalának tárcaszintű kutatási főirányairól, illetve más főhatóságok kapcsolódó főirányairól szóló tájékoztató megvitatásáról 204 (17)
Az 1971. évi közgyűlés nyilvános ülésén előadandó beszámoló vázlatáról 30 (3)
Az 1971. évi közgyűlés időszakában sorra kerülő osztályrendezvények jellegéről 30 (3)
Az 1971. évi közgyűlésen hozott határozat végleges szövegének megállapításáról 124 (11)
Az 1971. évi közgyűlés sajtó- és propaganda munkájáról 126 (11)
Az 1972. évi könyvkiadási terv előkészítéséről szóló tájékoztató és javaslat megvitatásáról 105 (9)
Az alkotmány egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó tervezet megvitatásáról 204 (17)
„A művészettörténeti kutatás jelenlegi helyzetéről, feladatairól, különös tekintettel a készülő művészettörténeti szintézisre" c. előterjesztés megvitatásáról 104 (9)
„A múlt magyar tudósai" című sorozat tematikai tervéről 125 (11)
Antikommunizmus elleni harcot segítő hazai tudományos tanácskozás megszervezéséről 105 (9)
A XI. nemzetközi büntetőjogi kongresszus 1974. évben Magyarországon történő megrendezéséről 222 (20)
Állami Díj és Kossuth-díj Bizottságban történő változásokról 140 (13)
Állami visszatérítés rendszeréről és az exporttal kapcsolatos adókedvezményről 20 (2)
Államtitok és szolgálati titok védelméről 96 (8)

B

Belföldi tudományos tanulmányutak bevezetéséről 126 (11)
Budapest Főváros Tanácsának rendelete a kötelező munkaközvetítés szabályozásáról 58 (5)

C, Cs

D

Dolgozók lakásépítésének támogatásáról 164 (14)

E, É

Egyes kutatói munkakörökben dolgozók határozott idejű munkaviszonyban foglalkoztatásáról szóló 7/1969. (XI. 4.) MüM számú rendelet és a vezetői pótlék rendszeresítéséről szóló 101/1971. (1—2) MüM számú utasítás végrehajtásáról, továbbá a tudományos munkakörökben való alkalmazás egyes kérdéseiről, valamint a kinevezési (alkalmazási) hatáskörök szabályozásáról 88 (7)
Elméleti Fizikai Kutató Csoport tanszéki kutató csoporttá való átszervezéséről 210 (18)
Elnökség 1971. január 1-től június 30-ig terjedő munkatervéről 2 (1)
Elnökség 1971. szeptember hó 1-től december 31-ig terjedő munkatervéről 144 (13)

F

G, Gy

Gazdasági és pénzügyi ellenőrzés rendjéről szóló 40/1967. (X. 13.) Korm. sz. rendelet módosításáról 95 (8)
Gazdálkodó szervek egymás közötti viszonyában a késedelmi kamat mértékéről 20 (2)
Gazdasági társulások létesítésének és működésének pénzügyi feltételeiről 83 (7)
Geodéziai és Geofizikai Kutatólaboratóriumok, valamint az ELTE Geofizikai Tanszéke mellett működő Szeizmológiai Obszervatórium egyesítéséről, illetve az MTA Geodéziai és Geofizikai Intézetévé való átszervezéséről 30 (3)
Geodéziai Kutató Laboratóriumnak és a Geofizikai Kutató Laboratóriumnak Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézetté való egyesítéséről 52 (5)
Gépjárművek kötelező felelősségbiztosításáról szóló 42/1970. (X. 27.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról 5 (1)
Gépjárművezetők munkafeltételeinek és munkabérének (munkadíjának) megállapításáról 147 (13)

H

Hazai szilárdtestkutatások helyzetéről és feladatairól 221 (20)
Hároméves beszámoló jelentés készítéséről 217 (19)

I, J

Igazgató Tanácsokról 237 (20)
Ír Királyság akadémiai delegációjával történt előzetes megegyezés megerősítéséről 210 (18)
Irodalomtudomány külföldi kapcsolatainak néhány kérdéséről szóló anyag megvitatásáról 123 (11)

* A tárgy után következő szám az oldalszámot, a zárójelben levő szám a Közlöny számát jelzi.

K

Kaposváron Mezőgazdasági Főiskola létesítéséről 196 (16)
Kaposvári Mezőgazdasági Főiskola irányításáról, kari tagozódásáról és képzési idejéről 197 (16)
Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kar létesítéséről, valamint a keszthelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum megszüntetéséről 198 (16)
Kertészeti Egyetemen Kertészeti Főiskolai Kar létesítéséről 198 (16)
„Korunk tudománya" című ismeretterjesztő sorozatról 125 (11)
Költségvetési szervek gazdálkodási rendjéről szóló 107/1968. (P. K. 4.) PM sz. utasítás módosításáról 55 (5)
Költségvetési szervek gazdasági és pénzügyi revíziójáról szóló 26/1967. (XII. 15.) PM sz. rendelet módosításáról 106 (9)
Könyv- és Folyóiratkiadási ad hoc Bizottság 1971-ben előterjesztendő jelentésének tárgyköréről, programjáról és időpontjáról szóló tájékoztatóról 2 (1)
Könyvvitel rendjéről 18 (2)
Kutatóhelyek hároméves beszámoló jelentése és a középtávú tervkészítése szabályozásáról szóló tájékoztató jelentés megvitatásáról 204 (17)
Kutatóhelyek középtávú tervének készítéséről 211 (18)
Kutatóintézetek tudományos feladatokat ellátó vezető beosztású dolgozói bérrendszerének meghatározásáról 30 (3)
Külkereskedelmi Főiskola létesítéséről 196 (16)
Külkereskedelmi Főiskola irányításáról, képzési idejéről, valamint a budapesti Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola átszervezésével kapcsolatos átmeneti intézkedésekről 197 (16)

L

M

MTA által támogatott kutatóhelyek kutatási eredményeinek hasznosításával kapcsolatos gazdálkodási és anyagi érdekeltségi rendszerről 107 (9)
Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének az 1971. évi közgyűlés nyilvános ülésén elhangzó beszámolójáról 52 (5)
Magyar Tudományos Akadémia főtitkári teendőinek ideiglenes ellátásáról 172 (14)
MTA főtitkárának a távlati tudományos kutatási tervvel kapcsolatban végzett tudományági országos koordináló tevékenységéről szóló tájékoztató megvitatásáról 105 (9)
Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai Kutató Laboratóriumának és Geofizikai Kutató Laboratóriumának Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézetté való egyesítéséről 54 (5)
MTA hároméves rendezvényi tervéről 140 (13)
Magyar Tudományos Akadémia 1971. évi közgyűlése végleges időpontjának és helyének megállapításáról 101 (8)
Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala, továbbá a Tudományos Testületi Titkárság Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról 222 (20)
Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala vállalatainak felügyeleti ellenőrzéséről 205 (17)
Magyar Tudományos Akadémia és a Kubai Tudományos Akadémia 1971—72. évi munkatervi megállapodásáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 54 (5)
Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi Szolgálata elnevezésének megváltoztatásáról 107 (9)
Magyar Tudományos Akadémia és National Academy of Sciences of the USA közötti tudományos együttműködési megállapodás jóváhagyásáról 3 (1)
Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutató Csoportja elnevezésének megváltoztatásáról 17 (2)
Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája 1971—72. évi munkatervi megállapodásáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 53 (5)
Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjet Mezőgazdasági Tudományos Akadémia 1971. évi munkatervi megállapodásáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 54 (5)
Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság közötti együttműködés kérdéseiről 209 (18)
Magyar Tudományos Akadémia testületi szerveinek működéséről és munkamódszeréről szóló tájékoztatás megvitatásáról 144 (13)
Magyar vonatkozású külföldi levéltári anyag nyilvántartásba vételéről 219 (19)
Magyar Tudomány c. folyóirat felelős szerkesztői teendőinek ideiglenes ellátásáról 126 (11)
Man and Biosphere magyar nemzeti bizottsága megalakulásáról 146 (13)
Minisztériumok és országos hatáskörű szervek 1972. évi költségvetésének elkészítéséről 176 (15)
Munkaviszonyt érintő rendelkezések kiegészítéséről 106 (9)
Munkások továbbképzési rendszere fejlesztésének általános elveiről 103 (9)
Művészeti főiskoláknak egyetemi jellegű főiskolákká átszervezéséről 196 (16)
Művészettörténeti kutatásra vonatkozó előterjesztés átdolgozásának fő szempontjairól 125 (11)
Másodállás, mellékfoglalkozás, valamint a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében történő munkavégzésről 175 (15)

N, Ny

Nemzetközi Büntetőjogi Társaság magyar nemzeti csoportjának az MTA keretében történő működéséről 53 (5)
Nemzetközi Elméleti Fizikai Központtal (Trieszt) 1965-ben megkötött együttműködési szerződés bővítéséről 100 (8)
Nemzetközi Természettudományi Egyesületek Szövetsége Végrehajtó Bizottsága egyik ülésének Magyarországra történő meghívásáról 4 (1)
Nyíregyházán Mezőgazdasági Főiskola létesítéséről 196 (16)
Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskola irányításáról, kari tagozódásáról és képzési idejéről 197 (16)
Nukleáris anyagok nyilvántartásáról 151 (14)

O, Ö

Oktatáspolitikai Irányelvek kidolgozásának előmunkálatairól szóló tájékoztató tudomásulvételéről 52 (5)
Olavi Granö, a Finn Akadémia elnöke magyarországi látogatásáról szóló tájékoztatóról és az 1972. évi delegációcserére vonatkozó előzetes megállapodásról 222 (20)
Országos Távlati Tudományos Kutatási Tervbe felvételre javasolt főirányokról 140 (13)
Országos településhálózat-fejlesztési koncepcióról 63 (6)
Ösztöndíjjal külföldön tartózkodók részére, valamint egyéb külföldi tanulmányút esetén engedélyezhető szabadságról és illetménymegállapításról 44 (4)

P

„Probability and Statistics" című közös magyar—szovjet nemzetközi folyóirat kiadásáról 126 (11)

R

S, Sz

Statisztikai képesítések megszerzésének feltételeiről és a statisztikai szakvizsgák rendjéről 23 (2)
Svéd Tudományos Akadémia és az MTA között kötendő egyezményről 146 (13)
Szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról 131 (12)
Szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 24/1971. (VI. 8.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról 146 (13)
Szegedi Biológiai Központ létesítéséről 4 (1)
Szegedi Biológiai Központ első szakaszának elkészültéről szóló szóbeli tájékoztató tudomásulvételéről 100 (8)
Szegedi Akadémiai Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzata jóváhagyásáról szóló tájékoztatásról, valamint a Bizottság új tagjainak megbízásáról 222 (20)
Szilárdtestfizikai prognosztika modellkísérletéről szóló tájékoztató megvitatásáról 99 (8)
Szociológiai Szemle c. folyóirat megindításáról 3 (1)
Szocialista országok többoldalú tudományos együttműködési egyezményéről, az együttműködés témáiról, valamint közös nemzetközi tudományos káderképző központok létesítéséről 146 (13)
Szocialista országok tudományos akadémiái képviselőinek VII. értekezletéről szóló tájékoztató megvitatásáról 210 (18)
Szovjet—Magyar Szilárdtestkutatási Vegyes Bizottság alakításáról 205 (17)

T, Ty

Találmányok és egyéb hasznosítható műszaki megoldások külföldre juttatásának engedélyezéséről és nyilvánosságra hozataláról szóló 23/1970. (VII. 4.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról 18 (2)
Tartósan lekötött forgóeszközök növekményének finanszírozásával kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról 66 (6)
Tudós Klub tanácstagi, valamint titkári tisztségeinek betöltéséről 100 (8)
Tudományos célú egyesületek felügyeletéről 113 (10)
Tudományos könyv- és folyóiratkiadás tárgyában kiküldött ad hoc bizottság jelentéséről és felmentéséről 100 (8)
Tudományos területet érintő — elnöki hatáskörbe tartozó — személyi, illetve káderügyek alelnöki hatáskörbe történő utalásának tudomásulvételéről 100 (8)
Tájékoztató a biztosítási kötelezettséggel kapcsolatban megjelent új rendelkezések végrehajtása tárgyában 168 (14)
Társadalmi tulajdonban levő felesleges vagyontárgyak hasznosításáról és selejtezéséről, valamint a hiányzó és megsemmisült vagyontárgyak elszámolásáról szóló 3/1968. (I. 16.) Korm. számú rendelet végrehajtására vonatkozó 7/1968. (II. 4.) PM számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről 22 (2)
Távlati tudományos kutatási tervbe felvételre javasolandó kutatási főirányok kiválasztását előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 105 (9)

Ú, Ü

V

Vállalatok kategóriába sorolásáról 98 (8)
Vezetőtovábbképzés fejlesztéséről 132 (12)
Vidéki akadémiai bizottságok elnökeinek és alelnökeinek tiszteletdíjáról 144 (13)

Y

„Ybl Miklós-díj" adományozásáról 99 (8)

Z, Zs

SZÁMMUTATÓ*

Törvények, törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek és határozatok, miniszteri rendeletek és utasítások, az MTA Elnökségének határozatai, az MTA elnökének és főtitkárának utasításai, egyéb hivatalos közlemények.

1970. év

2/1970. (XII. 31.) KSH 23 (2)
2/1970. sz. BFT. rend. 58 (5)
3/1970. (XII. 31.) HM 18 (2)
38/1970. (XII. 2.) PM 5 (1)
56/1970. (XII. 30.) PM 18 (2)
60/1970. (XII. 31.) PM 20 (2)
62/1970. sz. Eln. hat. 2 (1)
63/1970. (XII. 31.) PM-KkM 20 (2)
64/1970. sz. Eln. hat. 2 (1)
65/1970. (XII. 31.) PM 22 (2)
66/1970. sz. Eln. hat. 3 (1)
67/1970. sz. Eln. hat. 3 (1)
68/1970. sz. Eln. hat. 3 (1)
69/1970. sz. Eln. hat. 4 (1)

1971. év

1/1971. sz. Eln. hat. 30 (3)
1/1971. MTA (A. K. 10.) 113 (10)
1/1971. MTA-E. (A. K. 4.) 43 (4)
1/1971. MTA-F. (A. K. 1.) 4 (1)
1/1971. (VII. 14.) OMFB 151 (14)
2/1971. sz. Eln. hat. 30 (3)
2/1971. MTA-F. (A. K. 2.) 17 (2)
2/1971. MTA-MM (A. K. 18.) 211 (18
2/1971. (P. K. 3.) PM 55 (5)
2—32/1971. SZOT Tb. Főig. 168 (14)
3/1971. MTA-F. (A. K. 4.) 44 (4)
3/1971. MTA-MM (A. K. 19.) 217 (19)
4/1971. sz. Eln. hat. 30 (3)
4/1971. MTA-F. (A. K. 5.) 54 (5)
4/1971. MTA (A. K. 20.) 222 (20)
5/1971. sz. Eln. hat. 52 (5)
5/1971. MTA-F. (A. K. 7.) 88 (7)
6/1971. sz. Eln. hat. 52 (5)
6/1971. MTA-F. (A. K. 7.) 90 (7)
7/1971. sz. Eln. hat. 52 (5)
7/1971. MTA-F. (A. K. 9.) 107 (9)
8/1971. sz. Eln. hat. 52 (5)
8/1971. MTA-F. (A. K. 9.) 107 (9)
9/1971. sz. Eln. hat. 53 (5)
9/1971. MTA-F. (A. K. 11.) 126 (11)
9/1971. (IV. 3.) MüM 98 (8)
10/1971. sz. Eln. hat. 53 (5)
10/1971. MTA-F. (A. K. 17.) 205 (17)
11/1971. sz. Eln. hat. 53 (5)
11/1971. MTA-F. (A. K. 20.) 237 (20)
11/1971. (IV. 29.) MüM 106 (9)
12/1971. sz. Eln. hat. 53 (5)
12/1971. (IV. 8.) ÉVM 99 (8)
12/1971. (III. 20.) PM 66 (6)
13/1971. sz. Eln. hat. 54 (5)
13/1971. (IV. 1.) Korm. rend. 95 (8)
13/1971. (P. K. 18.) PM 176 (15)
14/1971. sz. Eln. hat. 54 (5)
14/1971. (IV. 15.) Korm. rend. 96 (8)
14/1971. (VI. 8.) MüM 146 (13)
14/1971. (III. 27.) PM 83 (7)
16/1971. (VII. 7.) MüM-KPM 147 (13)
17/1971. (VII. 22.) MüM 175 (15)
18/1971. sz. Eln. hat. 99 (8)
18/1971. (IV. 25.) PM 106 (9)
19. tvr. 196 (16)
20. tvr. 196 (16)
20/1971. sz. Eln. hat. 100 (8)
21. tvr. 196 (16)
22. tvr. 196 (16)
23/1971. sz. Eln. hat. 100 (8)
24/1971. (VI. 8.) Korm. rend. 131 (12)
24/1971. sz. Eln. hat. 100 (8)
25/1971. sz. Eln. hat. 100 (8)
26/1971. sz. Eln. hat. 100 (8)
26/1971. (VI. 24.) PM-ÉVM-MüM 164 (14)
27/1971. sz. Eln. hat. 101 (8)
28/1971. sz. Eln. hat. 104 (9)
30/1971. sz. Eln. hat. 105 (9)
31/1971. sz. Eln. hat. 105 (9)
32/1971. sz. Eln. hat. 105 (9)
33/1971. sz. Eln. hat. 105 (9)
34/1971. sz. Eln. hat. 123 (11)
35/1971. sz. Eln. hat. 124 (11)
36/1971. sz. Eln. hat. 125 (11)
37/1971. sz. Eln. hat. 125 (11)
38/1971. sz. Eln. hat. 125 (11)
39/1971. sz. Eln. hat. 126 (11)
40/1971. sz. Eln. hat. 126 (11)
41/1971. sz. Eln. hat. 126 (11)
42/1971. sz. Eln. hat. 140 (13)
43/1971. sz. Eln. hat. 140 (13)
44/1971. sz. Eln. hat. 144 (13)
45/1971. sz. Eln. hat. 144 (13)
46/1971. sz. Eln. hat. 144 (13)
47/1971. sz. Eln. hat. 144 (13)
48/1971. sz. Eln. hat. 146 (13)
49/1971. sz. Eln. hat. 146 (13)

* A jogszabály számát követő szám az oldalszámot, a zárójelben levő szám a Közlöny számát jelzi.

50/1971. sz. Eln. hat. 146 (13)
51/1971. sz. Eln. hat. 172 (14)
53/1971. sz. Eln. hat. 204 (17)
54/1971. sz. Eln. hat. 204 (17)
55/1971. sz. Eln. hat. 204 (17)
56/1971. sz. Eln. hat. 205 (17)
58/1971. sz. Eln. hat. 209 (18)
59/1971. sz. Eln. hat. 210 (18)
61/1971. sz. Eln. hat. 210 (18)
62/1971. sz. Eln. hat. 210 (18)
63/1971. sz. Eln. hat. 210 (18)
65/1971. sz. Eln. hat. 221 (20)
68/1971. sz. Eln. hat. 222 (20)
69/1971. sz. Eln. hat. 222 (20)
70/1971. sz. Eln. hat. 222 (20)
101/1971. (1—2) MüM 30 (3)
205/1971. MM-MTA (M. K. 23.) 219 (19)
1004/1971. (II. 16.) Korm. hat. 52 (5)
1007/1971. (III. 16.) Korm. hat. 63 (6)
1014/1971. (IV. 28.) Korm. hat. 103 (9)
1023/1971. (VI. 22.) Korm. hat. 132 (12)
1028/1971. (VII. 1.) Korm. hat. 140 (13)
1033/1971. (VII. 23.) Korm. hat. 172 (14)
1034/1971. (IX. 8.) Korm. hat. 197 (16)
1035/1971. (IX. 8.) Korm. hat. 197 (16)
1036/1971. (IX. 8.) Korm. hat. 197 (16)
1037/1971. (IX. 8.) Korm. hat. 198 (16)
1038/1971. (IX. 8.) Korm. hat. 198 (16)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

72.72976 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.72976 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. FEBRUÁR 17.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	1/1972. sz. határozat	A társadalmi tudat fejlődése Magyarországon a felszabadulás óta c. kutatási főirány tervtanulmányának megvitatásáról ... 27
	3/1972. sz. határozat	Az MTA Elnöksége 1972. évi közgyűlési beszámolójának megvitatásáról ... 28
	4/1972. sz. határozat	Az MTA kutatói és a felsőoktatási intézmények oktatói cseréjéről ... 28
	5/1972. sz. határozat	A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága titkári tisztében bekövetkező változásról ... 28
	6/1972. sz. határozat	Az osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról ... 28
Az Akadémia főtitkárának utasítása	2/1972. (A. K. 3.) MTA—F.	A gyakorlatban közvetlenül alkalmazható akadémiai kutatási eredményekkel, újításokkal és találmányokkal kapcsolatos eljárás szabályozásáról ... 28
Közlemények		Az Állatorvostudományi Egyetem pályázati felhívása 30
		A Semmelweis Orvostudományi Egyetem pályázati felhívásai ... 31
		A Debreceni Orvostudományi Egyetem pályázati felhívásai ... 34
		A Pécsi Orvostudományi Egyetem pályázati felhívásai 35
		Az Orvostovábbképző Intézet pályázati felhívása ... 36
		A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása ... 36
		A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása ... 38
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája ... 38
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája ... 38

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 1/1972. számú

határozata

A társadalmi tudat fejlődése Magyarországon a felszabadulás óta c. kutatási főirány tervtanulmányának megvitatásáról

(Elnökség, 1972. január 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség megállapítja, hogy a tervtanulmány igen körültekintő, alapos, hozzáértő és sokoldalú előkészítő munka után került az ülés elé, mely a kérdést igen magas színvonalon tárgyalja.

2. Az Elnökség megállapítja, hogy a tárgyalt téma igen fontos, és úgy véli, hogy jó határozat volt az, amelynek értelmében az Akadémia ezt a témát munkájában kutatási főirányként tűzte ki.

3. Az Elnökség köszönetet mond Pach Zsigmond Pál akadémikusnak az előterjesztés nagyon gondos kidolgozásáért.

4. Ajánlja az Elnökség a főtitkárnak a kutatási főiránnyal kapcsolatos további munka segítését, mert úgy látja, hogy a téma a jövőben a társadalmi, politikai gyakorlatnak is nagy segítséget nyújthat.

Budapest, 1972. január 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

az MTA Elnökségének 3/1972. számú

határozata

az MTA Elnöksége 1972. évi közgyűlési beszámolójának vázlatáról

(Elnökség 1972. január 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség — a vitában elhangzottak figyelembevételével — jóváhagyólag tudomásul veszi az 1972. évi közgyűlési elnökségi beszámoló vázlatára tett előterjesztést.

2. Felhívja az elnököt, hogy a beszámoló teljes szövegét az Elnökség februári ülésére terjessze elő.

Budapest, 1972. január 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 4/1972. számú

határozata

az MTA kutatói és a felsőoktatási intézmények oktatói cseréjéről

(Elnökség, 1972. január 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az MTA kutatói és a felsőoktatási intézmények oktatói cseréjére vonatkozó előterjesztést elfogadja.

2. Felkéri a főtitkárt, hogy a vitában elhangzott észrevételeket az előterjesztés átdolgozásánál a lehetőségekhez mérten vegye figyelembe.

Budapest, 1972. január 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 5/1972. számú

határozata

a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága titkári tisztében bekövetkező változásról

(Elnökség, 1972. január 25.)

Teljes szöveg

Az Elnökség hozzájárul, hogy az NKB titkári teendőit az EKT vezetője, *Keleti Sándorné* elvtársnő lássa el, *Gonda Lajos* elvtárs a Bizottság tagjaként vegyen részt a munkában.

Budapest, 1972. január 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 6/1972. számú

határozata

az osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról

(Elnökség, 1972. január 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség úgyhatároz, hogy a tudományos osztályok és bizottságaik működését nehezítő tényezők felderítésére az alábbi ad hoc bizottságot küldi ki:

elnök: *Csáki Frigyes* akadémikus;

tagok: *Szabolcsi Miklós* akadémikus,
Tarján Imre akadémikus;

titkár: *Petrasovits Géza* tudományos titkár.

2. A Bizottság alaposan elemezze a tudományos osztályok és bizottságaik működésének mechanizmusát, annak szervezeti és technikai metodikáját, valamint személyi és tárgyi feltételeit, és 1972. március hó 31-ig tegyen konkrét javaslatot ezek megjavítására.

3. A Bizottság a javaslattételnél legyen figyelemmel arra, hogy az Akadémia testületi apparátusában az állandó főfoglalkozásúak száma nem növelhető.

Budapest, 1972. január 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 2/1972. (A. K. 3.) MTA—F. számú

utasítása

a gyakorlatban közvetlenül alkalmazható akadémiai kutatási eredményekkel, újításokkal és találmányokkal kapcsolatos eljárás szabályozásáról

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala (a továbbiakban: Akadémia Hivatala) felügyelete alá tartozó önálló jogi személyiséggel rendelkező intézmények: kutatóintézetek, kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok, vállalatok, szolgálatok, továbbá az Akadémia Hivatala által támogatott önálló jogi személyiséggel nem rendelkező tanszéki és egyéb kutatóhelyek (a továbbiakban: intézmény) gyakorlatban közvetlenül alkalmazható kutatási eredményeinek, újításainak és találmányainak (a továbbiakban: kutatási eredmény) jogvédelmére és hasznosítására az alábbi utasítást adom ki.

Jogvédelem

1. §

(1) Az intézményben kidolgozott kutatási eredmények jogvédelmére vonatkozó ügyvitel megszervezése, a szolgálati találmányok hazai szabadalmaztatása és a jelentősebb találmányok külföldi oltalmának megszerzése az intézmény vezetőjének feladata. Ennek során az intézmény vezetője gondoskodik a kutatási eredmények nyilvántartásáról, a központi szervek által kért adatszolgáltatásról, a szabadalmak fenntartásával kapcsolatos díjak és illetékek fizetéséről.

(2) Az előző bekezdésben foglalt feladatok ellátása érdekében célszerű, hogy az intézmény a rendelkezésére álló bérkereten belül olyan munkatársat foglalkoztasson, akinek szabadalmi ügyvivői képesítése van, vagy az Országos Találmányi Hivatal által szervezett középfokú iparjogvédelmi tanfolyamot elvégezte, és a képesítést megszerezte.

2. §

(1) Az intézménnyel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban levő személy az intézmény feladatkörébe eső kutatási eredményeit köteles az intézmény részére hasznosításra, illetőleg továbbhasznosításra felajánlani; az intézmény vezetőjének hozzájárulása nélkül a kutatási eredménnyel nem rendelkezhet.

(2) Az intézmény vezetője a felajánlott kutatási eredményt az újításokról szóló 57/1967. (XII. 19.) Korm. sz. rendelet szabályai szerint bírálja el, és egyidejűleg állást foglal a szolgálati találmánnyá történő nyilvánítás és szabadalmaztatás kérdésében.

(3) Abban az esetben, ha az alkotó vagy az alkotók valamelyike a felügyeletet gyakorló szerv által kinevezett (megbízott) vezető beosztású dolgozó, az intézmény vezetője a szolgálati találmánnyá történő nyilvánítás kérdésében javaslatot tesz az Akadémia Hivatalának az intézmény felett felügyeletet gyakorló főosztályához (a továbbiakban illetékes főosztály). A javaslat tekintetében a főosztályvezető dönt.

(4) Az intézmény vezetője az államtitok és a szolgálati titok védelmére vonatkozó jogszabályok megtartása mellett a kutatási eredmény publikálására csak akkor adhat engedélyt, ha az a hasznosítást, továbbhasznosítást illetőleg az esetleges szabadalmazhatóságot nem veszélyezteti.

3. §

(1) A belföldi találmányi bejelentés megtételére az intézmény közvetlenül is jogosult; a találmányi bejelentés megtételére és az eljárás lefolytatására az intézmény vezetője megbízást adhat a Danubia Szabadalmi Irodának. Amennyiben erre a megbízásra a Danubia Szabadalmi Iroda a vezető által kívánt feltételek mellett nem tud vállalkozni, úgy az intézmény eseti megbízás alapján vagy határozott időre szóló munkaviszony létesítésével szabadalmi ügyvivő közreműködését veheti igénybe.

(2) Az intézmények szolgálati találmányait általában az intézmény nevén kell szabadalmaztatásra bejelenteni.

(3) Jelentősebb szolgálati találmány esetén az intézmény vezetője előterjesztést tehet az Akadémiai Találmányi Bizottságnak külföldi szabadalmi oltalom megszerzésére, illetve a szóbajöhető államok kijelölésére irányuló javaslat kialakítására. Az előterjesztést a hazai szabadalom elnyerésére vonatkozó kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell az Akadémiai Találmányi Bizottsághoz eljuttatni. Az Akadémiai Találmányi Bizottság javaslatát közli az illetékes főosztállyal.

(4) Amennyiben az illetékes főosztályvezető a külföldi bejelentés megtételéhez hozzájárul, a külföldi szabadalmaztatásra vonatkozó megbízást az intézmény vezetője adja a bejelentési eljárás lefolytatására jogosított szervnek.

Értékesítés, hasznosítás

4. §

(1) Az intézmény vezetője a kutatási eredmények alkotóinak közreműködésével segíti elő a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítását, ipari bevezetését és a szellemi export lehetőségeinek feltárását nagyobb intézmény esetében e célból a rendelkezésére álló bérkereten belül külön személyt (személyeket) alkalmazhat.

(2) A kutatási eredményre (gyártási, forgalombahozatali stb.) jogot szerzővel az értékesítési (hasznosítási) szerződést, valamint (újítás, találmány és know-how esetén) a kutatási eredmény alkotóival a díjazási szerződést az intézmény vezetője köti meg.

(3) Az értékesítési (hasznosítási) és az azzal összefüggő díjazási szerződést az illetékes főosztályvezető felkérése alapján az Akadémia Hivatala képviseletében a központi szabadalmi ügyintéző köti meg abban az esetben, ha az alkotó vagy az alkotók valamelyike a felügyeletet gyakorló szerv által kinevezett (megbízott) vezető beosztású dolgozó. E szerződések érvényességéhez az illetékes főosztályvezető jóváhagyása szükséges.

(4) A hasznosítási szerződésekben törekedni kell arra, hogy az ellenérték az alkotók díjazásán felül a kutatási eredménnyel kapcsolatos egyéb költségeket és az intézmény részére járó összeget is fedezze.

5. §

(1) Az intézmény vezetője — ha a hasznosítás szempontjából szükségesnek mutatkozik — a kutatási eredmény műszaki dokumentációját és mintamodelljét költségvetési kerete terhére elkészíttetheti, és annak költségeit a hasznosítás során befolyó árbevételből történő megtérítésig megelőlegezheti.

(2) Az akadémiai kutatási eredmények mintamodelljeit, valamint műszaki dokumentációját — amennyiben annak elkészítése nem oldható meg az érintett intézményben — célszerű a Kutatási

Eszközöket Kivitelező Vállalattal elkészíttetni, amennyiben ez profiljába tartozik; egyéb esetben más szerv részére is adható megbízás.

(3) A kutatási eredmények jogvédelmével kapcsolatban felmerülő költségek (pl. Danubia Szabadalmi Iroda vagy szabadalmi ügyintéző szolgáltatása, rajzmellékletek készítése, a találmányok bejelentési illetékei és a szabadalmak fenntartásával kapcsolatos díjak) az intézmény költségvetését terhelik. Amennyiben a kutatási eredmény hasznosításra kerül, ezek a költségek a hasznosításban érdemeket szerzett és az intézmény állományába nem tartozó személyek díjazásával együtt a kutatási eredmény hasznosítása során felmerült költségeknek tekintendők, és mint ilyenek, a befolyó árbevétel terhére az intézmény költségvetésének megtérítendők.

(4) Az értékesítésben érdemeket szerzett és az intézmény állományába tartozó dolgozó ilyen címen történő díjazását — kivéve az intézeti fejlesztési alap terhére végzett saját kezdeményezésű kutatási eredményeket, ahol az intézmény állományába tartozó dolgozók díjazását is hasznosítási költségként lehet elszámolni — a személyi és egyéb ösztönzési célokra rendelkezésre álló alap terhére kell biztosítani.

(5) A kutatási eredményekkel kapcsolatban felmerülő költségek, továbbá a kutatási eredmények következtében befolyó ellenérték elszámolása, valamint az itt nem szabályozott egyéb kérdések tekintetében a 106/1970. (P. K. 13.) PM számú utasítás, az ennek végrehajtására kiadott 6/1970. MTA—F. (A. K. 18.) számú és a 8/1971. MTA—F. (A. K. 9.) számú utasítás szabályait kell alkalmazni.

(6) Az (1)—(5) bekezdés rendelkezései alól kivételek a vállalati formában működő akadémiai intézmények, melyekre a vállalati gazdálkodás szabályait kell alkalmazni.

Önálló jogi személyiséggel nem rendelkező támogatott tanszéki és egyéb kutatóhelyekre vonatkozó eltérő rendelkezések

6. §

(1) A támogatott kutatóhelyek iparjogvédelmi feladattal megbízott munkatársai részére az 1. § (2) bek.-ben megjelölt képesítés megszerzése — a találmányi ügyek számát tekintve (1—2 ügy) — általában nem szükséges. A támogatott kutatóhelyek szakszerű iparjogvédelmi segítségnyújtásáról az illetékes főosztály a központi szabadalmi ügyintéző mellé beosztott munkatárs útján gondoskodik.

(2) Támogatott kutatóhely esetén a kutatóhely vezetője a 2. § (2) bek.-ben foglaltak tekintetében javaslatot terjeszt elő az illetékes főosztályhoz, és a továbbiakban a főosztályvezető döntése szerint jár el.

(3) Támogatott kutatóhely a 3. § (1) bek.-ben meghatározott feladat elvégzésére szabadalmi ügyvivővel munkaviszonyt nem létesíthet.

(4) A támogatott kutatóhelyeken kidolgozott szolgálati találmányokat a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala nevén kell szabadalmaztatásra bejelenteni. E találmányokkal kapcsolatos szerződésekben és a nyilvántartásban az érdekelt kutatóhely nevét is fel kell tüntetni.

Vegyes és záró rendelkezések

7. §

(1) Az intézmények részére a kutatási eredmények iparjogvédelmével és hasznosításával kapcsolatos kérdésekben a központi szabadalmi ügyintéző nyújt segítséget.

(2) Az Akadémia kutatási eredményeivel összefüggő bel- és külföldi iparjogvédelmi ügyekben az illetékes főosztályvezető felkérésére az Akadémia Hivatala képviseletére a központi szabadalmi ügyintéző jogosult.

(3) Ez az utasítás 1972. január 1. napjával lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 9/1966. MTA. (A. K. 13.) számú és az 5/1967. MTA. (A. K. 13.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. január 12.

Köpeczi Béla s. k.,
mb. főtitkár

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázatot hirdet a Szülészeti és Szaporodásbiológiai Tanszéken betöltésre kerülő tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A tanszékvezető egyetemi tanár feladata lesz a tanszékvezetői teendők ellátása, a tanszék feladatkörébe tartozó tantárgy előadásának megtartása, az oktató és a tudományos kutatói munka irányítása, továbbá a gyakorlatok irányítása és ellenőrzése.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói, és tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Egyetem rektorához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Bp. VII., Landler J. u. 2.) ad.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1972. január 5.

Dr. B. Kovács András s. k.,
egyetemi tanár.
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megürült 5001 kulcsszámú egyetemi tanári, klinikai igazgatói állásra az I. sz. Női Klinikánál.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. az intézet igazgatói teendőinek ellátása;

2. az orvostanhallgatók számára a szülészet, nőgyógyászat tárgy oktatása és vizsgáztatása, a klinika oktató-nevelő munkájának irányítása és ellenőrzése;

3. a klinika tudományos kutató munkájának irányítása és ellenőrzése;

4. mindazok a feladatok, amelyeket a művelődésügyi miniszter 3/1969. (VII. 4.) MM számú rendeletének 4. fejezete, illetve az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata a Klinika igazgatójának feladatköréül meghatároz.

A kinevezendő egyetemi tanár illetménye a 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú utasítás szerint az 5001 kulcsszámú állásnak megfelelően.

A pályázat feltétele:

— orvosi diploma, szülészet-nőgyógyászati szakorvosi képesítés, tudományos fokozat, a szülészet-nőgyógyászat oktatásában és kutatásában, valamint a vezetésben megfelelő tapasztalat és jártasság. Előnyben részesül az a pályázó, aki tudományszakát magas szinten műveli.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet újonnan szervezett 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásokra:

I. *a II. sz. Sebészeti Klinikánál*

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. részvétel az orvostanhallgatók elméleti és gyakorlati oktatásában és vizsgáztatásában;

2. a klinika anaesthesiológiai és intenzív betegellátó munkájának szervezése és irányítása;

3. részvétel a klinika gyógyító, megelőző, valamint tudományos munkájának irányításában és ellenőrzésében;

4. feladatait a klinika igazgatójának irányítása mellett látja el.

A pályázat feltételei: orvosi diploma, tudományos fokozat, a sebészet, valamint az anaesthesiológia oktatásában, művelésében és kutatásában megfelelő tapasztalat és jártasság. Előnyben részesül az a pályázó, aki az anaesthesiológiai témakörből szerzett — 5 évnél régebbi — tudományos fokozattal rendelkezik.

II. *az I. sz. Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézetnél*

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. részvétel az orvostanhallgatók anatómia, szövettan és fejlődéstan tantárgyának elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában;

2. részvétel a tanszék oktató-nevelő munkájának irányításában és ellenőrzésében;

3. részvétel az intézet tudományos munkájának művelésében;

4. fenti feladatait az intézet igazgatójának irányítása mellett látja el.

A pályázat feltételei: orvosi diploma, tudományos fokozat és az anatómia, szövet- és fejlődéstan oktatásában és kutatásában megfelelő tapasztalat és jártasság. Előnyben részesül az a pályázó, aki tudományszakát magas szinten műveli.

III. a Kórélettani Intézetnél

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. részvétel az orvostanhallgatók kórélettani tantárgyainak elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, az intézet oktató-nevelő munkájának irányításában és ellenőrzésében;

2. részvétel az intézet tudományos munkájának művelésében, kutatócsoport irányítása és ellenőrzése;

3. az intézet igazgatójának — akadályoztatása esetén — teljes jogkörrel való helyettesítése;

4. feladatait az intézet igazgatójának irányítása mellett látja el.

A pályázat feltétele: orvosi diploma, tudományos fokozat, a kórélettan oktatásában és kutatásában megfelelő tapasztalat és jártasság. A pályázat elbírálásánál előnyben részesül az, aki kellő jártassággal rendelkezik népegészségügyi vonatkozású kísérletes kutató munkában.

IV. a Közegészségtani Intézetnél

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

1. részvétel az orvostanhallgatók és gyógyszerészhallgatók közegészségtani-járványtani tantárgyának elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, a tanszék oktató-nevelő munkájának irányításában és ellenőrzésében;

2. részvétel az intézet tudományos munkájának irányításában és ellenőrzésében;

3. az intézet igazgatójának — akadályoztatása esetén—teljes jogkörrel való helyettesítése;

4. fenti feladatait az intézet igazgatójának irányítása mellett látja el.

A pályázat feltétele: orvosi oklevél, tudományos fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve szakágazatának magas szintű művelése.

A kinevezendő egyetemi tanárok illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú utasítás melléklete szerint az 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásnak megfelelően.

A pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét;

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegennyelv-ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,
2. képzettségét és szakképzettségét, illetőleg a tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
3. kitöltött törzslapot,
4. tudományos dolgozatok jegyzékét,
5. tudományos dolgozatok egy-egy példányát,
6. hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Budapest VIII., Üllői út 26.).

Zoltán Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet 5002 kulcsszámú egyetemi docensi állásokra az alábbiak szerint:

1. *a II. sz. Belgyógyászati Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata

— a klinika laboratóriumának magas szintű irányítása és a klinikai pathológiai kérdésekben tanácsadás a klinika vezetőjének;

— a pályázat feltétele: orvosi diploma, laboratóriumi és belgyógyászati szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve szakágazatának magas szintű művelése.

2. *az I. sz. Sebészeti Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata

— a klinika oktató-nevelő, gyógyító és kutató munkájában, valamint a klinika szervezési és adminisztrációs munkájában a klinika igazgatójának utasítása szerinti részvétel;

— a pályázat feltétele: orvosi diploma, szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve szakágazatának magas szintű művelése. A pályázónak legalább 20 éves sebész-klinikai gyakorlatot, továbbá orvostanhallgatók és szakorvosjelöltek oktatásában szerzett kellő gyakorlatot kell igazolnia.

3. *a IV. sz. Sebészeti Klinikánál*

a) *Anaesthesiológus docensi állásra*

A kinevezendő docens feladata:

— a klinika anaesthesiológus szolgálatának és intenzív therápiás részlegének vezetése, a klinika igazgatójának útmutatása alapján az oktató munkában való részvétel, e terület klinikai kutató munkájának irányítása.

b) *Belgyógyász docensi állásra*

A kinevezendő docens feladata:

— a klinika belgyógyász konziliáriusi szolgálatának ellátása, a haemodynamikai laboratórium munkájának vezetése és ellenőrzése. Feltétlen kívánalom a széles körű jártasság a cardio-vascularis betegségek területén;

— a pályázat feltétele: orvosi diploma, szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve szakágazatának magas szintű művelése.

4. *az I. sz. Neurológiai és Psychiatriai Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata:

— a klinika oktató-nevelő, gyógyító és kutatómunkájában való részvétel, a klinika igazgatójának utasítása szerint részvétel a klinika adminisztrációs munkájában;

— a pályázat feltétele alapos jártasság, különösen az orvosi psychológia és psychiatria területén, ideg- és elmekórtanból szakorvosi képesítés, gyakorlat az egyetemi oktató-nevelő munkában, psychiatriai tudományos munkásság, kandidátusi tudományos fokozat, jártasság az elektroencephalographia psychiatriai alkalmazása területén.

5. *a II. sz. Neurológiai és Psychiatriai Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata:

— a klinika oktató-nevelő, gyógyító és kutató munkájában való részvétel, a klinika igazgatójának utasítása szerint részvétel a klinika adminisztrációs munkájában;

— pályázhatnak, akik ideg- és elmeszakorvosi képesítéssel, az orvostudományok kandidátusa címmel rendelkeznek, akik kutatómunkát folytatnak, az orvosképzésben és a szakorvosképzésben gyakorlattal rendelkeznek.

6. *az Urológiai Klinikánál*

a) A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

— a klinika igazgatójának útmutatása szerint részvétel az urológia elméleti és gyakorlati oktatásában, a klinika szervezési, adminisztrációs, valamint tudományos kutatómunkájában,

tudományos minősítés a pályázat elnyerésének előfeltétele;

— előnyben részesül az a pályázó, akinek a művese-kezelés elméleti, tudományos és gyakorlati teendőiben, illetve kutatásaiban többéves gyakorlati tapasztalata és irodalmi munkássága van.

b) A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

— a klinika igazgatójának útmutatása szerint részvétel az urológia elméleti és gyakorlati oktatásában, valamint a klinika kutatómunkájában, tudományos minősítés a pályázat elnyerésének előfeltétele;

— előnyben részesül az a pályázó, aki az urológiai röntgendiagnosztika és sugárkezelés gyakorlati teendőiben és elméleti kutatásaiban többéves gyakorlati tapasztalattal és idevonatkozó irodalmi munkássággal bír;

a pályázat feltétele: orvosi diploma, szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve a szakágazatnak magas szintű művelése.

7. *az I. sz. Szemészeti Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

— a Klinika igazgatójának az intézetvezetés minden területén való helyettesítése,

részvétel a klinika oktatási, nevelési, gyógyító és tudományos, valamint szervezési és adminisztrációs munkájában;

— az állás elnyerésének feltétele szemészeti szakvizsga, legalább kandidátusi fokozat, legalább 15 éves szakmai gyakorlat és a szemészeti műtétekben való nagy jártasság.

8. *a III. sz. Belgyógyászati Klinikánál*

A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

a klinika izotóp laboratóriuma vezetői teendőinek ellátása;

— a pályázat feltétele: orvosi diploma, szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat, a szakmában való kellő tapasztalat, jártasság, illetve szakágazatának magas szintű művelése, minimálisan ötéves ilyen irányú tevékenység igazolása szükséges.

9. *a Gyógyszertani Intézetnél*

A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

— az intézet biokémiai- farmakológiai laboratóriumának irányítása; a Gyógyszerhatástan tárgy önálló előadása a Gyógyszerésztudományi Karon.

— a pályázat feltétele: orvosi diploma, kandidátusi fokozat; jártasság a biokémiai-farmakológiai kutatásban, többéves tapasztalat a gyógyszertan önálló oktatásában.

10. *az. I. sz. Gyermekklinikánál*

A kinevezendő docens feladata és kötelessége:

— a klinika igazgatójának útmutatása szerint részvétel a gyermekgyógyászat oktatási, nevelési, gyógyító és tudományos, valamint szervezési és adminisztrációs munkájában;

előnyben részesül az a pályázó, akinek gyermekklinikai általános és szakosított ambulanciák irányításában legalább 10 éves tapasztalata van, és a fiatalkorúak táplálása és fejlődése kapcsolatának kutatásában többéves gyakorlattal és irodalmi munkássággal rendelkezik.

— a pályázat feltétele orvosi diploma, szakorvosi képesítés, kandidátusi fokozat.

A kinevezendő egyetemi docensek illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú utasítás melléklete szerint az 5002 kulcsszámú egyetemi docensi állásnak megfelelően.

A pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét;

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegennyelv ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot,

2. képzettségét és szakképzettségét, illetőleg a tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

3. kitöltött törzslapot,

4. tudományos dolgozatok jegyzékét,
5. tudományos dolgozatok egy-egy példányát,
6. hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Budapest VIII., Üllői út 26.)

Zoltán Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet az újonnan szervezett Biológiai Intézet igazgatói teendőinek ellátására. A megbízás időtartama 5 év.

Az intézet igazgatójának feladata és kötelessége:

1. Az intézet igazgatói teendőinek ellátása;

2. az egyetemi hallgatók számára a biológia tárgy oktatása és vizsgáztatása, az intézet oktató-nevelő munkájának irányítása és ellenőrzése;

3. az intézet tudományos kutatómunkájának irányítása és ellenőrzése;

4. mindazok a feladatok, amelyeket a művelődésügyi miniszter 3/1969. (VII. 4.) MM számú rendeletének 4 fejezete, illetve az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata az Intézet igazgatójának feladatköréül meghatároz.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését, különösen

— oktatói-nevelői, tudományos munkájának részletes ismertetését,

c) a pályázónak tudományos és oktató-nevelői munkájára, valamint az intézet igazgatására vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázati kérelmet a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani az Egyetem Rektori Hivatalához (Budapest VIII., Üllői út 26.).

Dr. Zoltán Imre s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

1. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Biofizikai Intézetben üresen levő 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra. A kinevezendő egyetemi tanár illetménye a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 201/1970. (M. K. 5.) MM—Eü M számú együttes utasítása alapján kerül megállapításra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a Biofizikai Intézet igazgatói teendőinek ellátása; az orvostanhallgatók elméleti és gyakorlati oktatása, vizsgáztatása; az intézet oktató-nevelő és tudományos-kutató munkájának irányítása.

2. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Gyermekklinika igazgatói teendőinek ellátására. Az igazgatói megbízás 5 évre szól, amely több alkalommal meghosszabbítható. Az igazgató feladata az orvostanhallgatók elméleti és gyakorlati oktatása, vizsgáztatása; a klinika oktató-nevelő; tudományos-kutató és betegellátó munkájának irányítása.

3. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Kórélettani Intézetben újonnan szervezett 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata az intézet igazgatójának irányítása mellett a Kórélettani Intézeten belül működő Immunológiai Osztály vezetése; az elméleti és gyakorlati oktatásban és a vizsgáztatásban való részvétel.

4. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Kísérletes Sebészeti Intézetben újonnan szervezett 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állásra.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata az intézet igazgatói teendőinek az ellátása, továbbá a klinikák kutatásának segítése. Felkészíti és irányítja az intézethez továbbképzésre küldött egyetemi oktatókat a kísérletes sebészeti munkában; elősegíti a tudományos kollaborációt az egyetem intézetei között; szükség szerint részt vesz szakemberek képzésében, illetve továbbképzésében.

5. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet az I. sz. Belklinika újonnan szervezett 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állására. A kinevezendő egyetemi tanár feladata az intézet igazgatójának irányítása mellett az elméleti és gyakorlati oktatásban, vizsgáztatásban, gyógyító és tudományos munkában való részvétel, különös tekintettel a klinikai immunológiára.

6. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98. sz.) pályázatot hirdet a Gyermekklinika újonnan szervezett 5001 kulcsszámú egyetemi tanári állására. A kinevezendő egyetemi tanár feladata az intézet igazgatójának irányítása mellett az elméleti és gyakorlati oktatásban, vizsgáztatásban, gyógyító és tudományos munkában való részvétel, különös tekintettel az immunbiológia és autoimmun-betegségekre.

7. A Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98.) pályázatot hirdet a Tüdőgyógyászati Klinika 5002 kulcsszámú docensi állására. A kinevezésre kerülő egyetemi docens feladata a klinika igazgatójának irányítása mellett az elméleti és gyakorlati oktatásban, vizsgáztatásban, betegellátásban, tudományos kutató munkában való részvétel és a légzés-keringés funkciós laboratóriumi munka irányítása.

A felsorolt pályázatoknak az alábbiakat kell tartalmazniuk:

a) a pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;

b) a pályázók eddigi szakmai munkájának és eredményének részletes ismertetését, ezek között

— oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatot, kitüntetéseit és idegennyelv ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait;

c) a pályázónak a tudományos és oktató-nevelő munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz az alábbiakat kell mellékelni:

1. diploma-másolatot,
2. szakorvosi bizonyítványt,
3. törzslap-másolatot,
4. minősítést,
5. részletes önéletrajzot, két példányban,
6. tudományos fokozatról igazolást,
7. orvosi nyilvántartásról igazolást,
8. erkölcsi bizonyítványt,
9. tudományos munkák egy-egy különlenyomatát.

A pályázati kérelmeket a felsorolt mellékletekkel együtt a közzétételtől számított 28 napon belül kell benyújtani a Debreceni Orvostudományi Egyetem Rektori Hivatalához (Debrecen 12. Nagyerdei krt. 98.).

Dr. Kesztyűs Loránd s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet

a) 5001. ksz. egyetemi tanári állásra a Fogászati klinikához.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

a klinika igazgatói teendőinek ellátása,

az orvostanhallgatók oktatása, vizsgáztatása, a klinika oktató-nevelő, valamint gyógyító munkájának irányítása és ellenőrzése,

a klinika tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése,

az új Fogászati klinika és a fogorvosképzés megszervezése, irányítása.

b) 5001. ksz. egyetemi tanári állásra a Kísérletes Sebészeti Intézethez.

A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

az intézet igazgatói teendőinek ellátása,

az intézet tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése, az új feladatnak megfelelően.

c) két fő 5001. ksz. egyetemi tanári állásra az Anatómiai Intézethez. A kinevezendő egyetemi tanárok feladata és kötelessége:

részvétel az orvostanhallgatók anatómiai tantárgyának elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, az intézet nevelő és tudományos munkájában.

A kinevezendő egyetemi tanárok feladataikat az intézetvezető egyetemi tanár irányítása mellett látják el.

d) 5001. ksz. egyetemi tanári állásra az Ideg- és Elmegyógyászati klinikához. A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

az orvostanhallgatók neurológiai, pszychiátriai elméleti és gyakorlati oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, a klinika nevelő munkájában való részvétel,

részvétel a klinika gyógyító-megelőző, valamint tudományos tevékenységében.

e) 5001. ksz. egyetemi tanári állásra a Szülészeti és Nőgyógyászati klinikához. A kinevezendő egyetemi tanár feladata és kötelessége:

részvétel az orvostanhallgatók szülészet—nőgyógyászat oktatásában, a hallgatók vizsgáztatásában, a klinika nevelő munkájában,

részvétel a klinika gyógyító-megelőző, valamint tudományos tevékenységében.

A kinevezendő egyetemi tanár feladatait a klinikavezető egyetemi tanár irányítása mellett látja el.

Az egyetemi tanárok illetménye a felsőoktatási intézmények oktatói és egyéb alkalmazottai munkabérének megállapításáról szóló 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú utasítás melléklete szerint az 5001. kulcsszámú egyetemi tanári állásoknak megfelelő fizetés és pótlékok. A Kísérletes Sebészeti Intézet vezetője feladatainak ellátásáért tanszékvezetői pótdíjban nem részesül.

A kinevezendő egyetemi tanár köteles a kinevezéstől számított 6 hónapon belül Pécsre költözni.

A pályázati kérelmeket a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben való közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani a Rektori Hivatalhoz (Pécs, Szigeti út 12.).

A pályázati kérelmeknek tartalmazniuk kell:

1. A pályázó munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezenkívül oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését, az általa készített közlemények felsorolását, kitüntetéseit, nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz csatolni kell:

1. Részletes önéletrajzot,

2. egyetemi oklevelét, tudományos fokozatot tanúsító oklevelét, illetve annak hiteles másolatát,

3. a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

4. hatósági erkölcsi bizonyítványt,

5. a tudományos közlemények 1—1 különlenyomatát.

Pécs, 1972. január 20.

Dr. Boros Béla s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora pályázatot hirdet a Szülészeti és Nőgyógyászati klinikához egy 5002. kulcsszámú egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő docens feladata a klinika vezetőjének útmutatása szerint részt venni az oktató-nevelő és kutatómunkában, a gyógyító-megelőző tevékenységben.

A kinevezendő egyetemi docens illetménye a Felsőoktatási Intézmények oktatói és egyéb alkalmazottai munkabérének megállapításáról szóló 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasítás melléklete szerint az 5002. kulcsszámú docensi állásnak megfelelő fizetés és pótlék.

A pályázati kérelmet a hirdetménynek az Egészségügyi Közlönyben történő közzétételétől számított 4 héten belül kell benyújtani a Rektori Hivatalhoz (Pécs, Szigeti út 12.).

A kinevezendő docens köteles az egyetem székhelyén lakni.

A pályázathoz mellékelni kell az egyetemi oklevelet, törzslapot, minősítést, jelenlegi illetmény besorolásának, szakképesítésének, tudományos fokozatának igazolását, részletes önéletrajzot, erkölcsi bizonyítványt, működési igazolványt, a tudományos munkák jegyzékét és a tudományos közlemények 1—1 különlenyomatát.

Pécs, 1972. január 20.

Dr. Boros Béla s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Orvostovábbképző Intézet igazgatója pályázatot hirdet a Klinikai és Kísérleti Orvosi Laboratóriumi Vizsgálatok Tanszékén

egy 5001. kulcsszámú egyetemi tanári

állásra.

A kinevezendő tanár feladata:

a) a Tanszék vezetése és irányítása,

b) az orvostovábbképzés keretében a klinikai orvosi laboratóriumi vizsgálatok elméleti és gyakorlati oktatása, a Tanszék területi munkájának ellátása,

c) az Intézet Központi Laboratóriumi tevékenységének ellátása,

d) a Tanszék tudományos munkájának irányítása és ellenőrzése,

e) az Intézet Tanszékeinek gyógyító-megelőző és tudományos munkájával való együttműködés,

f) mindazok a feladatok, amelyeket az Orvostovábbképző Intézet Szervezeti és Működési Szabályzata a tanszékvezető feladatköréül meghatároz.

A kinevezendő egyetemi tanár illetménye az 5001. kulcsszámú állásnak megfelelő fizetés.

A pályázathoz mellékelni kell:

— oklevelet,
— törzslapmásolatot,
— minősítést,
— szakképesítésről szóló igazolást,
— tudományos fokozatról szóló igazolást,
— önéletrajzot,
— működési bizonyítványt,
— erkölcsi bizonyítványt,
— orvosi nyilvántartásba vételről szóló igazolást,
— tudományos munkák felsorolását,
— tudományos munkák egy-egy különlenyomatát.

A pályázati kérelmeket a pályázati hirdetmény megjelenésétől számított négy héten belül az Orvostovábbképző Intézet igazgatójához (Budapest XIII., Szabolcs u. 35.) kell benyújtani.

Dr. Kádár Tibor s. k.,
egyetemi tanár,
intézeti igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektora pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar

1. *Földművelés és Növénytermesztési Tanszékére egyetemi docensi állásra.*

A kinevezendő egyetemi docens feladata az oktató-, nevelő- és kutatómunkában való részvétel, nevezetesen növénytermesztéstani előadások tartása, gyakorlatok vezetése, illetve irányítása. Az elméleti és gyakorlati oktatási anyag kidolgozásában, illetve továbbfejlesztésében való önálló alkotó részvétel, valamint a tanszék tudományos munkájában irányító jellegű tevékenykedés.

Pályázhatnak azok a mezőgazdasági mérnöki diplomával rendelkező szakemberek, akik mezőgazdaságtudományi kandidátusi fokozattal rendelkeznek, egyetemi szinten hosszabb időn át eredményes oktató-, nevelőmunkát végeztek, vagy hosszabb kutatóintézeti, illetve mezőgazdasági nagyüzemi gyakorlattal rendelkeznek.

2. *Állattani Tanszékre egyetemi tanári, illetve docensi állásra.*

A kinevezett egyetemi tanár, illetve docens feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel, nevezetesen az „Állatélettan" c. tárgy keretében előadások tartása, gyakorlatvezetés irányítása, a tananyag — az állatélettan teljes vertikumát figyelembe vevő biokémiai alapokról történő továbbfejlesztése, a tanszék tudományos munkájában önálló és irányító jellegű részvétel.

Pályázhatnak azok az egyetemi diplomások, akik az állatélettani témakörben tudományos fokozattal rendelkeznek, egyetemi szinten hosszabb időn át eredményes oktató-nevelő és tananyag-

fejlesztő munkát végeztek, vagy kutatóintézeti tapasztalatokkal rendelkeznek.

3. *Állattenyésztési Tanszékre egyetemi docensi állásra.*

Az állásra pályázhatnak azok az agrármérnöki oklevéllel és kandidátusi tudományos fokozattal, valamint hosszabb egyetemi oktatói gyakorlattal rendelkező szakemberek, akik az oktató-, nevelőmunkát hivatásuknak tekintik.

A kinevezett egyetemi docens feladata lesz a tanszéken folyó kisállattenyésztési oktatás keretében az előadások egy részének megtartása, gyakorlatok szervezése, előkészítése és vezetése, a nevelőmunkában, a tananyag korszerűsítésében, továbbfejlesztésében és a tudományos kutatómunkában való részvétel.

4. *Filozófia-Tudományos Szocializmus Tanszékre egyetemi docensi állásra.*

A kinevezett egyetemi docens feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel, nevezetesen a Tudományos Szocializmus c. tárgy keretében előadások tartása, gyakorlatvezetés irányítása, a tananyag továbbfejlesztése, a tanszék tudományos munkájában önálló és irányító jellegű részvétele.

Pályázhatnak azok a tudományos szocializmus tárgy oktatásához szükséges egyetemi végzettséggel rendelkezők, akik a tudományos szocializmus témakörnek megfelelő kandidátusi fokozattal rendelkeznek, egyetemi szinten hosszabb időn át eredményes oktató-, nevelőmunkát végeztek.

5. *Mikrobiológiai Tanszékre egyetemi tanári állásra.*

A kinevezett egyetemi tanár feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel, nevezetesen a Mikrobiológia c. tárgy keretében előadások tartása a mikrobiológiai genetika tárgyköréből, a tananyag továbbfejlesztése, a tanszék tudományos munkájában önálló jellegű részvétel a mikrobiológiai genetika művelésével.

Pályázhatnak mindazon egyetemi végzettséggel rendelkezők, akik tud. doktori vagy kandidátusi fokozattal rendelkeznek, a mikrobiológiai genetika területén hosszabb időn át tudományos kutatómunkát végeztek; egyetemi szinten oktató-, nevelőmunkát vagy szakirodalmi tevékenységet folytattak.

6. *Mikrobiológiai Tanszékre egyetemi docensi állásra.*

A kinevezett egyetemi docens feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel, nevezetesen a Mikrobiológiai c. tárgy keretében a gyakorlatvezetés irányítása, esetenként előadások tartása, a tananyag továbbfejlesztése, a tanszék tudományos munkájában való részvétel.

Pályázhatnak mindazon egyetemi végzettséggel rendelkezők, akik az egyetemi oktatásban hosszabb időn át részt vettek, és kellő oktatási tapasztalattal kandidátusi fokozattal rendelkeznek, és a mikrobiológia területén tudományos munkát végeztek.

Mezőgazdasági Gépészmérnöki Kar:

1. *Matematika Tanszékre egyetemi tanári állásra.*

A kinevezendő egyetemi tanár feladata lesz a tanszék oktatási tevékenységében való részvétel és az oktatási anyag korszerűsítése. Feladata továbbá a tanszéki tudományos kutatómunka irányítása, a szaktanszékek igényeinek megfelelő alkalmazások matematikai megalapozása, különös tekintettel a számítástechnika széles körű felhasználására.

Pályázhatnak mindazok, akik a matematikai tudományok terén akadémiai tudományos fokozattal rendelkeznek, tudományos publikációs tevékenységük széles körű, és kellő oktatási tapasztalattal is rendelkeznek.

2. *Mezőgazdaság Villamosítása és Állattenyésztés Gépei Tanszékre egyetemi tanári állásra.*

A kinevezendő egyetemi tanár feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel az alábbi szakterületekre kiterjedően:

A mezőgazdasági gépészmérnök hallgatók oktatásában, az állattartás és a kapcsolódó élelmiszergazdasági műszaki ismeretek tudományos igényű megalapozása, zootechnikai, környezeti, viselkedéstani, takarmányozástani, higiénés és állategészségügyi vonatkozásban.

Mindezek a korszerű állattartó telepek, állattartási technológiák géprendszerének fejlesztéséhez, a beruházások műszaki megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek.

Pályázhatnak mindazok, akik a fentiekben megjelölt témakörökben tudományos kutatói gyakorlattal, széles körű áttekintéssel és kiterjedt tudományos munkássággal, valamint akadémiai tudományos fokozattal rendelkeznek.

A betöltendő állások után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—Mü M számú utasításban meghatározott egyetemi tanári, illetve docensi fizetés jár.

A pályázatokat a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve kell beküldeni a jelen felhívás megjelenésétől számított 4 héten belül.

A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését;

— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését;

— kutatói és tudományos tevékenységét (a megjelent tanulmányok felsorolásával, megjelölve, hogy hol és mikor jelentek meg);

— kitüntetését, idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútját, tudományos fokozatát;

— a pályázat elnyerése esetén tudományos- és oktatómunkájára vonatkozó jövendő terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes életrajzot két példányban,

— szakképzettséget (tudományos fokozatot) tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

— az Egyetem Személyzeti Osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,

— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. január 13.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet az alábbi állásokra:

A Gyümölcstermesztési Tanszéken egy egyetemi tanári állásra. A kinevezendő tanár feladata a Gyümölcstermesztési Tanszék oktatási, nevelési és kutatási munkák irányítása, a „Gyümölcstermesztés" című tárgy előadásainak tartása és a hallgatók vizsgáztatása. A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszéken egy egyetemi tanári állásra. A kinevezendő tanár feladata a Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék oktatási, nevelési és kutatási munkáinak irányítása, a „Dísznövénytermesztés és Dendrológia" című tárgy előadásainak megtartása és a hallgatók vizsgáztatása. A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A Borgazdasági Tanszéken egy egyetemi tanári állásra. A kinevezendő tanár feladata a Borgazdasági Tanszék oktatási- nevelési és kutatási munkák irányítása, a „Borgazdaságtan" című tárgy előadásainak tartása és a hallgatók vizsgáztatása. A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos oktatómunkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,

— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázatokhoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,

— az oklevelek hiteles másolatát,

— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,

— a pályázattal kapcsolatban a Kertészeti Egyetemtől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,

— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

Dr. Somos András s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73082 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. MÁRCIUS 8.

TARTALOM

Személyi rész 39

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

1/1972. (A. K. 4.) MTA — Az államtitok és a szolgálati titok védelméről és az ezzel kapcsolatos eljárás szabályozásáról 39

1/1972. (A. K. 4.) MTA—E — Az országos és tárcaszintű kutatási főirányokban szereplő feladatok kutatása során elért jelentős eredmények 1972. évi jutalmazásáról 40

2/1972. (A. K. 4.) MTA—E — A munkaviszony létesítésével és megszüntetésével kapcsolatos jogkör, valamint az egyéb munkáltatói jogok gyakorlásáról 41

Közlemények

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázati felhívása 43

A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása 43

A MÉM Mérnök- és Vezetőtovábbképző Intézet pályázati felhívása 44

A hódmezővásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum pályázati felhívása 44

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 45

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 45

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 80. születésnapja alkalmából, tudományos munkássága elismeréséül *Moravcsik Gyula* Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 1/1972. (A. K. 4.) MTA számú

együttes utasítása

az államtitok és a szolgálati titok védelméről és az ezzel kapcsolatos eljárás szabályozásáról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 1/1972. (A. K. 4.) MTA—E számú

utasítása

az országos és tárcaszintű kutatási főirányokban szereplő feladatok kutatása során elért jelentős eredmények 1972. évi jutalmazásáról

A távlati kutatási terv országos és tárcaszintű kutatási főirányai körébe tartozó feladatok kutatásában elért jelentős eredmények jutalmazását az alábbiak szerint szabályozom.

1. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia jutalomban részesíti az utasítás *1. számú mellékletében* felsorolt főirányok körébe tartozó feladatok kutatásában részt vevő azon kutatókat és egyetemi oktatókat, akik e téren jelentős kutatási eredményeket értek el.

(2) Az 1972. évre vonatkozó jutalmazási keretet és annak felosztását az utasítás *2. számú melléklete* tartalmazza.

2. §

(1) Kutatási jutalom tekintetében az olyan kétévesnél nem régebbi és az 1. § (1) bekezdés szerinti jelentős eredményt lehet figyelembe venni, amely tanulmány formájában megjelent, vagy közlésre alkalmas kézirata elkészült. Kivételesen indokolt esetekben a kutatási zárójelentés is figyelembe vehető a jutalom tekintetében.

(2) Egyéni jutalmazás esetében a kutatási jutalom 5000 Ft-nál kevesebb és 15 000 Ft-nál több nem lehet. Kutatók (egyetemi oktatók) kollektívájának jutalmazása esetén a jutalom összege nem haladhatja meg a 25 000 Ft-ot, az egy személyre jutó összeg pedig nem lehet kevesebb 3000 Ft-nál.

3. §

(1) Nem vehetők figyelembe a kutatási jutalom tekintetében a munkabéren és járulékain kívüli ellenérték (pl. szakértői-, újítási-, szabadalmi díj) fejében végzett kutatási tevékenység eredményei.

(2) Nem részesíthetők kutatási jutalomban az Akadémia tagjai.

4. §

(1) A kutatási jutalom elnyerhető:

a) pályázat útján vagy

b) a főirányt koordináló bizottság, illetve más szakmailag illetékes akadémiai bizottság javaslata alapján.

(2) A kutatási jutalomra pályázóknak pályázatukat, a koordináló, illetve szakmai bizottságoknak pedig javaslatukat 1972. szeptember hó 10-ig kell a kutatóhely vezetőjéhez benyújtaniuk.

(3) A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a főirány megjelölését;

b) a pályázó nevét, kutatóhelyét és beosztását;

c) a pályázat tárgyát képező kutatási eredmény részletes leírását (az erre vonatkozó értekezés különlevonatát, illetve kéziratát);

d) nyilatkozatot, hogy a kutatásért munkabéren és járulékain kívül más ellenértéket nem kapott.

(4) A benyújtott pályázatot a kutatóhely vezetője — véleményének közlésével együtt — szeptember hó 20-ig az MTA Tudományos Testületi Titkárságának küldi meg. A Tudományos Testületi Titkárság a pályázatokat 8 napon belül a főirányért felelős tárcához küldi meg véleményezés végett.

5. §

A kutatási jutalom odaítéléséről — a 4. § (4) bekezdésében említett s november hó 20-ig megküldött tárcavélemények alapján — az Akadémia elnöke dönt.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

1. számú melléklet az 1/1972. (A. K. 4.) MTA—E számú utasításhoz

A Tudománypolitikai Bizottság által országos szintre javasolt, valamint a tárcaszintű kutatási főirányok

jegyzéke

Országos szintre javasolt kutatási főirányok

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1. Szilárdtestek kutatása
2. Az életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa
3. A közigazgatás fejlesztésének tudományos vizsgálata
4. A szocialista vállalat

NEHÉZIPARI MINISZTÉRIUM

5. Biológiailag aktív vegyületek kutatása

Tárcaszintű kutatási főirányok

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTÉRIUM

1. Biológiailag aktív vegyületek kutatása
2. Számítástechnika alkalmazása az orvostudományban és az egészségügyben
3. Életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa (bioreguláció)
4. A lakosság védelem a természetes és mesterséges környezet (bioszféra) káros hatásaitól
5. Perinatalis mortalitás csökkentésére irányuló kutatás
6. Transzplantációs munkálatokat előkészítő kutatás

7. Tömegesen elterjedt betegségek kutatása (fertőző és nem fertőző, heveny és krónikus)
8. Daganatok ethiopathogenesise és therapiája
9. Sérülések pathologiája és ellátása
10. Radioizotópok orvosi alkalmazása
11. Genetikai kutatások

KÖZPONTI FÖLDTANI HIVATAL

1. Az ország természeti erőforrásainak kutatása és feltárása

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

1. Társadalmunk rétegződésének alakulása és az életmód változása

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1. A számítástechnika alkalmazásai
2. Biológiailag aktív vegyületek kutatása
3. Az ember természeti környezetének védelme (bioszféra)
4. Gazdaságpolitikánk tapasztalatainak elemzése; javaslatok a továbbfejlesztésre
5. Középtávú világgazdasági prognózis, különös tekintettel a népgazdasági tervezés szempontjaira
6. A tudományos-technikai forradalom mint világtörténelmi folyamat a kapitalizmus és szocializmus viszonyai között. (A tudományos-technikai forradalomra való felkészülésünk tudományos megalapozása)
7. A társadalmi tudat alakulása Magyarországon 1945-től

MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMEZÉSÜGYI MINISZTÉRIUM

1. A kemizálás és a biológia alapösszefüggéseinek kutatása
2. A vízgazdálkodás alapösszefüggéseinek kutatása
3. A zöldségtermesztés biológiai és gépesítési alapjainak kutatása
4. A szőlőtermesztés biológiai alapjainak kutatása
5. Kertészeti növények genetikája és nemesítési módszereinek fejlesztése
6. A háziállatok fertőző és nem fertőző betegségei elleni védekezés komplex rendszabályait megalapozó kutatások
7. Hazai és külföldi növényfajták gyűjtése, megőrzése, cseréjük szervezése
8. A mezőgazdasági vállalatok ökonómiai kérdéseinek kutatása
9. Állami gazdaságok és termelőszövetkezetek vezetés-fejlesztése
10. Az élelmiszergazdaság közgazdasági szabályozórendszerének fejlesztése
11. Az élelmiszergazdaság jelentőségének, makroökonómiai törvényszerűségeinek feltárása, tervezési módszereinek tökéletesítése
12. Főbb mezőgazdasági ágazatok ökonómiai sajátosságainak feltárása, továbbfejlesztése
13. A mezőgazdasági nagyüzemek vállalati mechanizmusának és gazdaságpolitikai üzemi hatásának vizsgálata
14. Az élelmiszergazdaság egyes ágazatai, fejlesztési koncepciójának kialakításához módszerek, prognózisok kidolgozása
15. Közgazdasági befolyásoló eszközök és módszerek hatásának vizsgálata
16. Korszerű vállalati szervezés és módszerek kutatása

MUNKAÜGYI MINISZTÉRIUM

1. A munka társadalmi, gazdasági összefüggései.

2. számú melléklet az 1/1972. (A. K. 4.) MTA—E számú utasításhoz

A kutatási jutalom 1972. évi kerete és felosztása

1. 1972-ben a felosztásra kerülő jutalmazási keret 1 000 000 Ft.

2. *A jutalmazási keret felosztása:*

35%-a az országos szintű főirányok kutatásában elért eredmények jutalmazására;

25%-a az MTA, a KFH, a MüM és a KSH tárcaszintű főirányaiban elért eredmények jutalmazására;

20%-a a MÉM és

20%-a az EüM tárcaszintű főirányaiban elért eredmények jutalmazására szolgál.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 2/1972. (A. K. 4.) MTA—E számú

utasítása

a munkaviszony létesítésével és megszüntetésével kapcsolatos jogkör, valamint az egyéb munkáltatói jogok gyakorlásáról

Az MTA Tudományos Testületi Titkársága és a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága (a továbbiakban: Titkárságok), továbbá a Tudományszervezési Csoport (a továbbiakban: Csoport) dolgozói munkaviszonyának létesítésével és megszüntetésével kapcsolatos jogkört, valamint az egyéb munkáltatói jogok gyakorlását az alábbiak szerint szabályozom.

Munkaviszony létesítése és megszüntetése

1. §

(1) A Titkárságok, valamint a Csoport dolgozóinak munkaviszonya — a meghatározott időre szóló alkalmazás esetét kivéve — kinevezéssel és annak elfogadásával keletkezik.

(2) A Titkárságok vezetőit, valamint a Csoport igazgatóját és azok helyetteseit, továbbá a Csoport gazdasági vezetőjét az elnök nevezi ki.

(3) A Titkárságok dolgozóinak besorolásától függetlenül a Tudományos Testületi Titkárság dolgozóit a titkárság vezetője, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága dolgozóit pedig a Tudományos Minősítő Bizottság titkára nevezi ki. A Csoport dolgozóinak kinevezésére az igazgató jogosult.

(4) Határozott időre szóló alkalmazás esetében a munkaszerződés megkötésére a (3) bekezdésben említett vezető (titkár, illetve igazgató) jogosult.

2. §

A munkaviszony megszüntetésére — ideértve a Titkárságokon és a Csoporton belüli áthelyezés és átsorolás esetét is — a kinevezési (munkaszerződéskötési) jogkört gyakorló jogosult.

Az egyéb munkáltatói jogok és azok gyakorlása

3. §

(1) Az utasítás alkalmazása szempontjából egyéb munkáltatói jognak kell tekinteni:

a) a személyi minősítést,

b) második vagy további munkaviszony (másodállás, mellékfoglalkozás) létesítésének engedélyezését,

c) jutalomszabadság, valamint rendkívüli és fizetésnélküli szabadság engedélyezését,

d) a jutalmazást, valamint

e) a fegyelmi és anyagi felelősségre vonásra vonatkozó jogot.

(2) A munkaviszonyon kívüli egyéb jogviszony létesítését (pl. megbízás) a kinevezési jogkört gyakorlónak kell bejelenteni.

4. §

(1) A Titkárságok vezetői, valamint a Csoport igazgatója és azok helyettesei, továbbá a Csoport gazdasági vezetője tekintetében az egyéb munkáltatói jogokat az elnök gyakorolja.

(2) A Titkárságok dolgozóinak besorolásától függetlenül a Tudományos Testületi Titkárság dolgozói tekintetében a titkárság vezetője, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága dolgozói tekintetében pedig a Tudományos Minősítő Bizottság titkára jogosult az egyéb munkáltatói jogok gyakorlására. A Csoport dolgozói tekintetében az egyéb munkáltatói jogok gyakorlására az igazgató jogosult.

Eljárási és vegyes szabályok

5. §

(1) A kinevezési (munkaviszony megszüntetésére vonatkozó) jogkört, valamint az egyéb munkáltatói jogokat

a) az elnök a Központi Hivatal Személyzeti Főosztálya vezetőjének javaslatára, illetve véleményének meghallgatásával,

b) a Tudományos Testületi Titkárság vezetője, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság titkára, a Központi Hivatal Személyzeti Főosztálya vezetőjével egyetértésben gyakorolja.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában említett ügyekben a Tudományos Testületi Titkárság vezetője, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság titkára a Központi Hivatal Személyzeti Főosztálya vezetője véleményének meghallgatásával dönt.

(3) A Tudományos Minősítő Bizottság Titkárságának vezetője tekintetében — az (1) bekezdésben említett jogok gyakorlása során — a Tudományos Minősítő Bizottság titkárának előzetes véleményét is ki kell kérni.

(4) A Csoport gazdasági vezetője tekintetében — a kinevezési (munkaviszony megszüntetésére vonatkozó) jogkör gyakorlása, továbbá az átsorolás és jutalmazás során — a Központi Hivatal Terv- és Pénzügyi Főosztálya vezetőjének előzetes véleményét is ki kell kérni.

(5) A Csoport igazgatója az (1) és (2) bekezdésekben foglalt esetekben a Csoport Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak szerint jár el.

6. §

(1) A Titkárságok vezetői és dolgozói kinevezésére (alkalmazására), áthelyezésére stb. vonatkozó intézkedéseket okmányszerűen a Központi Hivatal Gazdasági Osztálya készíti elő.

(2) A Titkárságok vezetőinek és dolgozóinak

a) munkaviszonyban töltött idő beszámítása,

b) bérpótlék,

c) jubileumi jutalom megállapítása iránti ügyeiben a Központi Hivatal Gazdasági Osztálya jár el.

7. §

(1) Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 3/1968. MTA (A. K. 9.) számú elnöki utasítás rendelkezéseit a Titkárságok és a Csoport dolgozói tekintetében a jelen utasításban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az ösztöndíjjal külföldön tartózkodók részére, valamint az egyéb külföldi tanulmányút esetén a rendkívüli és a fizetésnélküli szabadság engedélyezése, valamint az ezzel kapcsolatos eljárási kérdések tekintetében a 3/1971. MTA—F (A. K. 4.) számú főtitkári utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1972. február 23.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázatot hirdet az Állattenyésztéstani Tanszéken betöltésre kerülő egyetemi docensi állásra.

Az egyetemi docens feladata lesz az „Állattenyésztéstan" című tantárgy keretében az általános állattenyésztéstan és a szarvasmarhatenyésztéstan egyes fejezeteinek előadása, a szarvasmarha-egészségügyi szakállatorvosképzés keretében előadások tartása, a Tanszék tudományos kutatómunkájában való közreműködés.

A pályázónak tudományos fokozattal és 5 évet meghaladó egyetemi oktatási gyakorlattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettség, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Egyetem rektorához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Budapest VII., Landler Jenő u. 2.) ad.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1972. február 2.

Dr. B. Kovács András s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet az alábbi állásokra:

A Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszéken egy egyetemi docensi állásra. A kinevezett docens feladata lesz a Tanszék oktató, nevelő és tudományos kutatómunkájában történő részvétel, nevezetesen;

— a Dendrológia és évelő dísznövénytermesztés c. tárgy oktatása a Táj- és Kertépítészeti Szakon,

— gyakorlatok vezetése,

— irányítja a szabadföldi dísznövénytermesztési és nemesítési feladattervvel kapcsolatos évelő dísznövények kutatási témát.

A Faiskolai Termesztési Tanszéken egy egyetemi docensi állásra. A kinevezett docens feladata lesz a Tanszék oktató, nevelő és tudományos munkájában történő részvétel, nevezetesen;

— a Faiskolai termesztés c. tárgy oktatása a nappali és a levelező tagozaton,

— részvétel a gyümölcsfák ivaros szaporításával és nevelésével kapcsolatos kutatómunkában, témafelelősként,

— a szakkörös hallgatók kutatómunkájának irányításában.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos oktatómunkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatának, kitüntetésének, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjának megjelölését.

— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,

— az oklevelek hiteles másolatát,

— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,

— a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,

— a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

Dr. Somos András s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MÉM Mérnök- és Vezetőtovábbképző Intézet pályázatot hirdet egyetemi tanári állásra.

Az egyetemi tanár feladata lesz a növénytermesztés tárgykörébe tartozó előadások megtartása, az oktató és tudományos kutatómunka irányítása, továbbá a gyakorlatok irányítása és ellenőrzése.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktatói munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettség, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Intézet igazgatójához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Intézet személyzeti vezetője ad (Bp. XIV., Ida utca 2.)

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1972. január 15.

Dr. Nagy Gyula s. k.,
egyetemi tanár,
igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A hódmezővásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum pályázatot hirdet az alábbi állások betöltésére:

1. *Tudományos igazgatóhelyettesi állásra.*

Pályázhatnak mezőgazdasági mérnöki végzettségű, tudományos fokozattal rendelkező, kutatásban gyakorlott mérnökök. A kinevezésre kerülő igazgatóhelyettes feladata lesz az intézmény kutatómunkájának szervezése, irányítása.

2. *Állategészségtani tanszékvezető tanári állásra.*

Pályázhatnak tudományos fokozattal rendelkező állatorvosok. A kinevezésre kerülő tanszékvezető tanár feladata lesz a tanszék oktatási, nevelési és kutatási munkáinak irányítása, a tanszékhez tartozó szaktárgyak előadásainak megtartása és hallgatók vizsgáztatása.

3. *Üzemtan-számvitel tanszékvezető tanári állásra.*

Pályázhatnak tudományos fokozattal rendelkező mezőgazdasági mérnökök és mezőgazdasági közgazdászok.

A kinevezésre kerülő tanszékvezető tanár feladata lesz a tanszék oktatási, nevelési és kutatási munkáinak irányítása, agrár-ökonómiai tárgyak oktatása, vizsgáztatása.

4. *Marxizmus—Leninizmus tanszékvezető tanári állásra.*

Pályázhatnak tudományegyetemi végzettségű, tudományos fokozattal és a marxizmus—leninizmus oktatásában nagy gyakorlattal rendelkező oktatók.

A kinevezésre kerülő tanszékvezető tanár feladata lesz a tanszék oktatási, nevelési munkáinak irányítása, a tanszékhez tartozó tárgyak előadásainak tartása, szemináriumok vezetése és vizsgáztatás.

5. *Két fő felsőfokú technikumi tanári állásra*

a) Egy fő felsőfokú technikumi tanár feladata lesz a kémia tárgy oktatása, laboratóriumi gyakorlatok vezetése, vizsgáztatás.

Pályázhatnak tudományos fokozattal rendelkező vegyészmérnökök, vegyészek, kémia tanárok.

b) Egy fő felsőfokú technikumi tanár feladata lesz a matematika tárgy oktatása, gyakorlatok vezetése, vizsgáztatás.

Pályázhatnak tudományos fokozattal rendelkező, tudományegyetemi végzettségű matematikusok.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

— eddigi szakmai munkájának és munkaeredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos, oktatómunkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,

— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázatokhoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,

— az oklevelek hiteles másolatát,

— születési anyakönyvi kivonatot, vagy bemutatni a személyi igazolványt,

— az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,

— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A betöltendő állások után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasításban meghatározott felsőfokú technikumi tanári fizetés jár, a tanszékvezetőknél pótlékkal.

A pályázatokat a hódmezővásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum (Hódmezővásárhely, Lenin u. 15. sz. telefon: 310) igazgatójához kell benyújtani.

Dr. Fekete Gyula s. k.,
igazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 950 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.73188 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 5. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. MÁRCIUS 27.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	10/1972. sz. határozat	Az 1972. évi Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről	47
	11/1972. sz. határozat	Az 1972. évi akadémiai díjak odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről	48
	12/1972. sz. határozat	A szocialista országok tudományos akadémiái közötti többoldalú tudományos együttműködési egyezmény tudomásulvételéről	48
Az Akadémia főtitkárának utasításai	3/1972. MTA—F (A. K. 5.)	A munkáltatói jogok gyakorlásáról	48
	4/1972. MTA—F (A. K. 5.)	Pedagógiai Kutató Csoport létesítéséről	54
Közlemények		Az MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriumának pályázati felhívása	54
		A Debreceni Agrártudományi Egyetem Szarvasi Öntözéses-Meliorációs Főiskolájának pályázati felhívása	54
		Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskola pályázati felhívása	56
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	56
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	56

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 10/1972. számú

határozata

az 1972. évi Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről

(Elnökség, 1972. február 29.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az 1972. évi Akadémiai Aranyérem odaítélésének előkészítésére az alábbi elnökségi bizottságot küldi ki:

A bizottság elnöke: *Szabó Imre* alelnök

A bizottság tagjai: *Kónya Albert*, *Szentágothai János*.

2. A bizottság javaslatát terjessze az Elnökség márciusi ülése elé.

Budapest, 1972. március 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Az MTA Elnökségének 11/1972. sz.

határozata

az 1972. évi akadémiai díjak odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről

(Elnökség, 1972. február 29.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az 1972. évi akadémiai díjak odaítélésének előkészítésére az alábbi elnökségi bizottságot küldi ki:

A bizottság elnöke:

Straub F. Brunó alelnök

A bizottság titkára:

Gujdi Barna, a Személyzeti Főosztály vezetője

A bizottság tagjai:

Csáki Frigyes akadémikus,
Gegesi Kiss Pál akadémikus,
Láng István főtitkárhelyettes,
Ligeti Lajos akadémikus,
Nagy Károly akadémikus,
Osztrovszki György akadémikus,
Pach Zsigmond Pál akadémikus,
Polinszky Károly akadémikus,
Tolnai Gábor akadémikus.

2. A f. évi közgyűlésen 12 díj adható ki.
3. A bizottság javaslatát terjessze az Elnökség márciusi ülése elé.

Budapest, 1972. március 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 12/1972. számú

határozata

a szocialista országok tudományos akadémiái közötti többoldalú tudományos együttműködési egyezmény tudomásulvételéről

(Elnökség, 1972. február 29.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a szocialista országok tudományos akadémiái közötti többoldalú tudományos együttműködési egyezményről szóló tájékoztatót, valamint az egyezményt tudomásul vette.

Budapest, 1972. március 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú

utasítása

a munkáltatói jogok gyakorlásáról

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatalánál (a továbbiakban: Akadémia Hivatala) és a felügyelete alá tartozó intézményeknél a kinevezési (alkalmazási) és egyéb munkáltatói jogok gyakorlását a következők szerint szabályozom.

1. §

(1) Az Akadémia Hivatala és felügyelete alá tartozó, költségvetési rendszerben gazdálkodó intézmények, az Akadémia Hivatala által támogatott tanszéki és egyéb kutatóhelyek, valamint a vállalatok dolgozóinak kinevezésére (alkalmazására), továbbá az egyéb munkáltatói jogok gyakorlására az utasítás *1. és 2. számú melléklete* szerint meghatározott vezetők jogosultak.

(2) Az egyes kinevezésekkel kapcsolatban a személyzeti szerv — a vonatkozó előírásoknak megfelelően — gondoskodik az illetékes párt- és szakszervezeti szervek álláspontjának beszerzéséről, és ezt a vezetővel közli.

(3) Az egyetemeken akadémiai kutatói állásokat csak az egyetemek illetékes vezetői előzetes véleményének meghallgatásával lehet betölteni.

(4) A kutatóintézetekben, kutatólaboratóriumokban, kutatócsoportokban, központokban, valamint a támogatott tanszéki és egyéb kutatóhelyeken a tudományos kutató részére tudományos vezetői (pl. igazgatói) feladatok ellátására szóló megbízásra vonatkozó jogkör az utasítás *3. számú mellékletében* felsorolt vezető állású dolgozókat illeti meg.

(5) A munkaviszonyban töltött idő beszámítása, valamint a jubileumi jutalom és a bérpótlék megállapítása az utasítás *4. számú melléklete* szerinti vezető állású dolgozók jogkörébe tartozik.

(6) Az Akadémia Hivatala és felügyelete alá tartozó költségvetési rendszerben gazdálkodó intézmények, továbbá az Akadémia Hivatala által támogatott tanszéki és egyéb kutatóhelyek, valamint a vállalatok dolgozóinak személyi minősítése az utasítás *5. számú mellékletében* feltüntetett vezető állású dolgozók jogkörébe tartozik.

2. §

A vezető a munkáltatói jogok gyakorlását az irányítása alá tartozó egység vezető munkakört betöltő dolgozójára részben vagy egészben átruházhatja.

3. §

(1) A kinevezési (alkalmazási) és egyéb munkáltatói jogok gyakorlásánál az utasítás mellékleteiben közölt eljárási szabályok az irányadók.

(2) A munkáltatói jogok gyakorlásával kapcsolatos döntés előtt az intézmény igazgatójának véleményét meg kell hallgatni. Azokban az esetekben, amikor a jogszabály előírja, a döntéshez a szakszervezet álláspontjának ismerete is szükséges. (Pl. az Mt. 16. §-a szerint a szakszervezet választott tisztségviselője munkaviszonyának az intézmény által való megszüntetéséhez a közvetlen felsőbb szakszervezet egyetértését kell kikérni.)

(3) Az Akadémia Hivatalánál a dolgozók kinevezésére (alkalmazására), átsorolására (előléptetésére), áthelyezésére, munkaviszonyának megszüntetésére vonatkozó intézkedéseket a Gazdasági Osztály, a főtitkár és a főtitkárhelyettesek

hatáskörébe tartozókat a Terv- és Pénzügyi Főosztály, a tudományági főosztályvezetők hatáskörébe tartozókat pedig az illetékes tudományági főosztály készíti elő.

A kinevezési, átsorolási és a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó okmányokat négy példányban kell elkészíteni. Az első példány a dolgozóé, a második példány a Személyzeti Főosztályé, a harmadik példány a bérszámfejtőé, míg a negyedik példány a munkakönyvet kezelő dolgozó bizonylata. Amennyiben a bérszámfejtő és a munkakönyvet kezelő személy azonos, úgy a negyedik példányt irattári példányként kell megőrizni.

4. §

(1) A jogszabályban biztosított rendes és tanulmányi szabadságot — ideértve a sportolók részére járó szabadságot is —, valamint a jogszabályon alapuló fizetésnélküli szabadságot a közvetlen vezető engedélyezi. Ugyancsak a közvetlen felettesnek kell bejelenteni azt, ha a dolgozó munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt kíván létesíteni. A munkában töltött idő és a távollét igazolására is a közvetlen vezető az illetékes.

(2) Az ösztöndíjjal külföldön tartózkodók részére, valamint egyéb külföldi tanulmányút esetén engedélyezhető rendkívüli, illetve fizetésnélküli szabadság és ezzel kapcsolatos eljárási szabályok tekintetében a 3/1971. MTA—F (A. K. 4.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

5. §

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba; egyidejűleg hatályát veszti

— az 1/1968. (A. K. 5.) MTA számú utasítás 8. §-ának (4) bekezdése,
— a 3/1968. (A. K. 9.) MTA számú utasítás 5. §-ának (1) bekezdése,
— a 6/1968. (A. K. 13.) MTA számú utasítás 25—28. pontja,
— az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) számú utasítás 28—29. pontja, továbbá
— a 6/1971. MTA—F (A. K. 7.) számú utasítás 7. pontjának második mondatában a „gazdasági igazgatóhelyettesek, illetőleg gazdasági vezetők"-re vonatkozó utalás.

Budapest, 1972. február 28.

Köpeczi Béla s. k.,
mb. főtitkár

1. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú utasításához

A kinevezési, alkalmazási jogkör szabályozása

A kinevezésre, alkalmazásra jogosult		Az állás megjelölése			
		Akadémia Hivatala	Kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek	Központi és szolgáltató szervek, jóléti intézmények	Vállalatok
Főtitkár		vezetők, ügyintézők	ügyvezető igazgató	igazgató	igazgató
Főtitkárhelyettesek			kutatóintézeteknél: ügyvezető igazgatóhelyettes; tudományos, műszaki és gazdasági tanácsadó; gazdasági igazgatóhelyettes, gazdasági vezető I—II.; támogatott kutatóhelyeknél tudományos tanácsadó	a Könyvtár igazgatóhelyettese; gazdasági igazgatója	
A Terv- és Pénzügyi Főosztály felügyeletét ellátó főtitkárhelyettes				szolgáltató szervnél: igazgatóhelyettes, illetve gazdasági vezető	igazgatóhelyettes (főkönyvelő)
Főosztályvezetők	Tudományági	ügyvitelt ellátók és kisegítők állománycsoportjába tartozók	támogatott kutatóhelyeknél: az állandó főfoglalkozású munkaviszonyban levő dolgozók a tudományos tanácsadó kivételével		
	Funkcionális	ügyvitelt ellátók és kisegítők állománycsoportjába tartozók		jóléti intézmény vezetője, főkönyvelője	
Igazgató			A fel nem sorolt többi dolgozó, (A hat napot meghaladó rendkívüli és jutalomszabadság, három hónapot meghaladó fizetés nélküli szabadság engedélyezése az Akadémia főtitkárának hatáskörébe tartozik.)		

A kinevezési, alkalmazási jogkör gyakorlásával együtt jár az átsorolási, áthelyezési, munkaviszony megszüntetési, jutalmazási, hat napot meghaladó rendkívüli és jutalomszabadság, három hónapot meghaladó fizetés nélküli szabadság, második munkaviszony engedélyezése, fegyelmi eljárás, anyagi felelősségre vonás jogköre is.

A főtitkár és főtitkárhelyettesek kinevezési hatáskörébe tartozó dolgozók fegyelmi, anyagi felelősségre vonására vonatkozó eljárást a Személyzeti Főosztály kezdeményezi és folytatja le. A Személyzeti Főosztály az eljárás alapján — döntés végett — javaslatot tesz a kinevezőnek.

A főtitkár, valamint az illetékes főtitkárhelyettes hatáskörébe tartozik a kutatóintézetnél az igazgatói. továbbá tudományos igazgatóhelyettesi teendők ellátásával megbízott dolgozónak megfelelő tudományos kutatói munkakörbe történő kinevezése és a felsorolt egyéb munkáltatói jogok gyakorlása is. Pl. A tudományok doktora fokozattal rendelkező tudományos főmunkatársat a főtitkár tudományos tanácsadóvá nevezi, ki és egyidejűleg megbízást ad az igazgatói teendők ellátására is. (A megbízási jogkört az utasítás 3. sz. melléklete tartalmazza)

Eljárási szabályok:

1. A *főtitkár* hatáskörébe tartozó ügyekben:
A felsorolt munkáltatói jogok gyakorlására vonatkozó javaslatot az illetékes tudományági, illetve funkcionális főosztály készíti el, a Személyzeti Főosztállyal egyezteti, ezt követően pedig az illetékes főtitkárhelyettes véleményével ellátva a főtitkárhoz terjeszti. Ugyanígy kell eljárni az igazgató részére megállapítható jutalom esetében is.

Az Akadémia Hivatalánál a tudományági és funkcionális főosztályvezetők vonatkozásában a javaslatot — az illetékes főtitkárhelyettessel egyetértésben — a Személyzeti Főosztály terjeszti elő a főtitkárnak. A többi vezető állású, valamint az ügyintézői munkakört betöltő dolgozók esetében az illetékes főosztályvezető javaslatát — a főosztály felügyeletét ellátó főtitkárhelyettessel egyetértésben — a Személyzeti Főosztály véleményezi és terjeszti a főtitkárhoz.

Az említett szabadságok engedélyezésére az Akadémia Hivatalánál a tudományági és funkcionális főosztályvezetők esetében a főtitkárnak a Személyzeti Főosztály tesz javaslatot az illetékes főtitkárhelyettessel egyetértésben.

2. A *főtitkárhelyettes(ek)* hatáskörébe tartozó ügyekben:

A munkáltatói jogok gyakorlására vonatkozó javaslatot az illetékes tudományági főosztály, a vállalati igazgatóhelyettes (főkönyvelő) esetében a Terv- és Pénzügyi Főosztály — a Személyzeti Főosztály meghallgatásával — készíti el, és azt az illetékes főtitkárhelyetteshez terjeszti.

A felsorolt munkakörök közül az igazgatóhelyettesi — kivéve az Akadémiai Könyvtár igazgatóhelyettesét —, a gazdasági igazgatói, a gazdasági igazgatóhelyettesi, a gazdasági vezetői I—II. munkakörök tekintetében az érintett tudományági főosztály javaslata alapján a Terv- és Pénzügyi Főosztály tesz előterjesztést az illetékes főtitkárhelyettesnek.

3. *A tudományági, illetve funkcionális főosztályvezetők* hatáskörébe tartozó ügyekben:

A tudományági, illetve funkcionális főosztályvezetők az ügyvitelt ellátók és kisegítők állománycsoportjába tartozó dolgozóknál az alkalmazási jogkört a Személyzeti Főosztály véleményének meghallgatásával gyakorolják.

Az Akadémia Hivatala által támogatott kutatóhelyeknél az állandó főfoglalkozású dolgozók kinevezésére (alkalmazására) a kutatóhely vezetője (tanszékvezető) tesz javaslatot az illetékes tudományági főosztályvezetőnek. A javaslatot az egyetem (múzeum, könyvtár stb.) illetékes állami és társadalmi szerveivel előzetesen egyeztetni kell.

A jóléti intézményeknél a Jóléti Csoport vezetője tesz javaslatot — a Személyzeti Főosztály előzetes véleményének figyelembevételével — a Központi Igazgatási Titkárság vezetőjének az alkalmazási és egyéb munkáltatói jogok gyakorlására.

4. A Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetőjének előzetes egyetértését kell kikérni

— a kutatóintézeteknél, támogatott kutatóhelyeknél a gazdasági főosztályvezetői, gazdasági osztályvezetői,

— a szolgáltató szerveknél főosztályvezetői és osztályvezetői,

— a jóléti intézményeknél a főkönyvelői, valamint

— a tudományos társaságoknál a gazdasági ügyintézői munkakörbe történő kinevezés, átsorolás — és az ezzel összefüggő egyéb munkáltatói jogok gyakorlása — esetében.

2. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú utasításához

Hat napig terjedő rendkívüli és jutalomszabadság, valamint a három hónapig terjedő fizetés nélküli szabadság engedélyezésének szabályozása

A munkáltatói jog gyakorlására jogosult		Az állás megjelölése			
		Akadémia Hivatala	Kutatóintézetek, támogatott kut. helyek	Központi és szolgáltató szervek, jóléti intézm.	Vállalatok
Főtitkár		vezetők állománycsoportjába tartozók			
Főtitkárhelyettesek			igazgató, ügyvezető igazgató; tudományos igazgatóhelyettes; ügyvezető igazgatóhelyettes	Könyvtár igazgatója, igazgatóhelyettese	
A Terv- és Pénzügyi Főosztály felügyeletét ellátó főtitkárhelyettes				szolgáltató szerv igazgatója	igazgató; igazgatóhelyettes (főkönyvelő)
Főosztályvezetők	Tudományági	ügyintézők, ügyvitelt ellátók és kisegítők			
	Funkcionális	ügyintézők, ügyvitelt ellátók és kisegítők	gazdasági igazgatóhelyettes, gazdasági vezető I—II.	Könyvtár gazdasági igazgatója, szolgáltató szerv igazgatóhelyettese, illetve gazdasági vezetője, jóléti intézmény vezetője, főkönyvelője	
Igazgató			a fel nem sorolt többi dolgozó	a fel nem sorolt többi dolgozó	
Támogatott kutatóhely vezetője			támogatott kutatóhelyeknél: valamennyi dolgozó		

Eljárási szabályok:

A hat napig terjedő rendkívüli és a három hónapig terjedő fizetés nélküli szabadságot a dolgozónak írásban kérnie kell. A kérelmet a közvetlen hivatali felettes, valamint a Személyzeti Főosztály véleményezi, és azt az engedélyezésre jogosult vezetőnek megküldi. Pl.: ügyvezető igazgatóhelyettes öt munkanapra rendkívüli szabadság engedélyezését kéri. A kérelmet az intézet igazgatójának nyújtja be, aki véleményével az illetékes tudományági főosztályvezetőnek megküldi. A Személyzeti Főosztály javaslatának ismeretében a tudományági főosztályvezető döntésre az illetékes főtitkárhelyetteshez terjeszti.

A jutalomszabadság engedélyezésére a dolgozó közvetlen hivatali felettese tesz javaslatot a Személyzeti Főosztály véleményének figyelembevételével az engedélyezőnek.

A felsorolt munkáltatói jogok gyakorlásánál engedélyezőnek a kutatóintézetek gazdasági igazgatóhelyettesi, gazdasági vezetői I—II., továbbá a szolgáltató szerv igazgatóhelyettesi, illetve gazdasági vezetői munkaköreiben a Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetőjét, a jóléti intézmény vezetője, főkönyvelője esetében pedig a Központi Igazgatási Titkárság vezetőjét kell tekinteni.

Az igazgató hatáskörébe tartozó szabadságok engedélyezésének eljárási szabályait az igazgató állapítja meg.

3. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú utasításához

A tudományos vezetői munkakörre vonatkozó megbízási jogkörök szabályozása

A megbízásra jogosult	A munkakör megjelölése	
	kutatóintézeteknél	támogatott kutatóhelyeknél
Főtitkár	Igazgató	
Főtitkárhelyettesek	tudományos igazgatóhelyettes; tudományos főosztályvezető	tanszéki akadémiai kutatócsoport és munkaközösség vezetője; tudományos főosztályvezető
Tudományági főosztályvezetők		tudományos osztályvezető (az illetékes főtitkárhelyettes előzetes egyetértésével)
Igazgató	tudományos osztályvezető (az illetékes főtitkárhelyettes előzetes egyetértésével)	

Eljárási szabályok:

Az igazgató és tudományos igazgatóhelyettesi munkakör ellátására vonatkozó megbízások adá-

sánál az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) számú utasítás 15—23. pontjaiban foglaltak az irányadók. Azokban az esetekben, amikor a tudományos igazgatói és tudományos igazgatóhelyettesi munkakör ellátására pályázat kiírására nem kerül sor (pl. igazgatói megbízás lejártával további meghatározott időre ugyanazt a személyt bízzák meg), a javaslatot az illetékes tudományági főosztály a Személyzeti Főosztály előzetes véleményezésével terjeszti a megbízásra jogosult vezetőhöz.

A tanszéki akadémiai kutatócsoport, valamint munkaközösség vezetője és a tudományos főosztályvezető részére megbízást az érdekelt tudományági főosztályvezetőnek a Személyzeti Főosztállyal egyeztetett javaslata alapján az illetékes főtitkárhelyettes ad. A kutatóintézetek tekintetében a tudományos főosztályvezetői megbízásra az intézet igazgatója tesz előterjesztést — a felügyeletét ellátó tudományági főosztály útján — az illetékes főtitkárhelyettesnek.

A tudományos osztályvezetői megbízást a kutatóintézeteknél az intézet igazgatója adja. A megbízást megelőzően a felügyeletet ellátó tudományági főosztály útján az illetékes főtitkárhelyettes egyetértését ki kell kérni,

A tanszéki akadémiai kutatócsoportnál (munkaközösségnél) a tudományos osztályvezetői megbízás adása az illetékes tudományági főosztályvezető hatáskörébe tartozik. A megbízáshoz az illetékes főtitkárhelyettes és a Személyzeti Főosztály előzetes egyetértése szükséges.

4. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú utasításához

A munkaviszonyban töltött idő beszámítására vonatkozó jogkör szabályozása

A beszámításra jogosult	Az állás megjelölése			
	Akadémia Hivatala	Kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek	Központi és szolgáltató szervek, jóléti intézmények	Vállalatok
Főtitkárhelyettesek		igazgató	igazgató	
Tudományági főosztályvezetők		támogatott kutatóhelyeknél: az állandó főfoglalkozású munkaviszonyban levő dolgozók		
Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetője		ügyvezető igazgató; tudományos igazgatóhelyettes; ügyvezető igazgatóhelyettes; gazdasági vezető I—II.	a Könyvtár gazdasági igazgatója; szolgáltató szervnél: a vezető helyettese; gazdasági vezető; üdülővezető; bölcsődevezető	
Igazgató		a fel nem sorolt többi dolgozó		
Jóléti intézmény vezetője			a fel nem sorolt többi dolgozó	
Gazdasági Osztály vezetője	vezetők, ügyintézők, ügyvitelt ellátók és kisegítők állománycsoportjába tartozók			

Az, aki a munkaviszonyban töltött idő beszámítására vonatkozó jogkört gyakorolja, jogosult a jubileumi jutalom és a bérpótlék megállapítására is.

Eljárási szabályok:

Azokban az esetekben, amikor valamely bérpótlékra a jogszabály lehetőséget nyújt (pl. nyelvtudási pótlékra) az erre vonatkozó javaslatot a közvetlen hivatali felettes terjeszti az engedélyezőhöz. Az Akadémia Hivatalánál a nyelvtudási pótlékot a Gazdasági Osztály vezetője a Személyzeti Főosztállyal egyetértésben állapítja meg. Az intézmény vezetője esetében a bérpótlék elbírálásához szükséges adatokat az intézmény gazdasági vezetője a felügyeletet ellátó tudományági főosztályvezetőhöz terjeszti, aki javaslatával ellátva — engedélyezés céljából — előterjeszti az illetékes főtitkárhelyettesnek.

A jogszabály által kötelezően előírt esetekben (pl: korpótlék, jubileumi jutalom) a juttatást a munkakönyvet kezelő szerv állapítja meg és egyidejűleg intézkedik a folyósításról.

5. számú melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 3/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú utasításához

A személyi minősítési jogkör szabályozása

A minősítésre jogosult		Az állás megjelölése			
		Akadémia Hivatala	Kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek	Központi és szolgáltató szervek, jóléti intézmények	Vállalatok
Főtitkár		főosztályvezetők; főosztályvezető-helyettesek			
Főtitkárhelyettesek			igazgató; ügyvezető igazgató; tudományos igazgatóhelyettes; ügyvezető igazgatóhelyettes	Könyvtár igazgatója, igazgatóhelyettese	
A Terv- és Pénzügyi Főosztály felügyeletét ellátó főtitkárhelyettes				igazgató	igazgató, igazgatóhelyettes (főkönyvelő)
Főosztályvezetők	Tudományági	osztályvezetők; osztályvezetőhelyettesek; csoportvezetők és ügyintézők			
	Funkcionális	osztályvezetők; osztályvezetőhelyettesek; csoportvezetők és ügyintézők	gazdasági igazgatóhelyettes, gazdasági vezető I—II.	gazdasági igazgató, igazgatóhelyettes, gazdasági vezető, jóléti intézmény vezetője, főkönyvelője	
Igazgató			a fel nem sorolt többi dolgozó		
Támogatott kutatóhely vezetője			az állandó főfoglalkozású dolgozók		

Eljárási szabályok:

A *főtitkár* minősítési hatáskörébe tartozó esetekben a személyi minősítés tervezetét az illetékes főtitkárhelyettesek a Személyzeti Főosztállyal egyetértésben készítik el.

Az illetékes főtitkárhelyettes minősítési jogkörébe tartozó személyi minősítési javaslatot az illetékes tudományági vagy funkcionális főosztályvezető az érintett dolgozó közvetlen vezetője véleményének figyelembevételével készíti el és azt döntésre a Személyzeti Főosztály terjeszti az illetékes főtitkárhelyetteshez.

A *tudományági, illetve funkcionális főosztályvezetők* minősítési jogkörébe tartozó esetekben a személyi minősítési javaslatot a kutatóintézetek vonatkozásában az intézet igazgatója az illetékes tudományági főosztálynak küldi meg. A minősítést a tudományági főosztály készíti el a közvetlen vezető javaslatának, valamint a Személyzeti Főosztály véleményének figyelembevételével, és minősíti a hatáskörébe tartozó dolgozókat; illetve gazdasági igazgatóhelyettesi, gazdasági vezetői munkakört betöltő dolgozóknál a javaslatot a Terv- és Pénzügyi Főosztályhoz terjeszti.

A jóléti intézmény vezetőjének, főkönyvelőjének személyi minősítésére a javaslatot a Jóléti Csoport vezetője készíti el és a Személyzeti Főosztály véleménye alapján terjeszti a Központi Igazgatási Titkárság vezetőjéhez.

A központi és szolgáltató szervek igazgatója a helyettesének, valamint a gazdasági igazgatónak, illetőleg gazdasági vezetőnek személyi minősítésére vonatkozó javaslatát a Terv- és Pénzügyi Főosztálynak küldi meg. A személyi minősítést a Személyzeti Főosztály véleményének figyelembevételével a Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetője készíti el.

A támogatott kutatóhely vezetője a minősítést — az egyetemi (múzeumi, könyvtári stb.) társadalmi és személyzeti szerv közreműködésével — a felügyeletet ellátó tudományági főosztály, valamint a Személyzeti Főosztály véleménye alapján készíti el.

A tudományos intézmények, az Akadémia Könyvtára, a Kutatási Ellátási Szolgálat, a Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat vezetőinek, kutatóinak, valamint érdemi ügyintéző beosztású dolgozóinak, továbbá a vállalatok azon vezetőinek „Személyi Minősítő Lap"-ját, akiknek kinevezése a főtitkár, illetve főtitkárhelyettes hatáskörébe tartozik, két példányban kell kiállítani, és a másodpéldányt az MTA Személyzeti Főosztályának kell megküldeni.

A vezetők és a tudományos tanácsadók minősítését a minősítettel való közlés előtt meg kell küldeni a kinevezőnek, hogy a minősítést megismerhesse.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 4/1972. MTA—F (A. K. 5.) számú

utasítása

Pedagógiai Kutató Csoport létesítéséről

1. A neveléstudomány, az ifjúságpolitika, a köznevelés távlati fejlesztésének elősegítése érdekében pedagógiai alapkutatások végzésére *1972. január 1-től* önálló akadémiai Pedagógiai Kutató Csoportot létesítek.

2. A Csoport elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Kutató Csoportja (a továbbiakban: Csoport). Székhelye: Budapest.

3. A Csoport feladata:

a) a közoktatáspolitika távlati kérdéseiben tartalmi és iskolaszervezeti kutatások végzése;

b) a neveléstudomány alapvető elméleti és kutatásmetodológiai problémáinak vizsgálata;

c) az ifjúságkutatás, az ifjúsági mozgalom pedagógiai kérdéseinek elemzése.

4. A Csoport szorosan együttműködik a tudományos intézetekkel és az egyetemi pedagógiai tanszékkel. Kapcsolatokat alakít ki az azonos célú külföldi tudományos intézményekkel.

5. A Csoport élén a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára által megbízott igazgató áll. Az igazgató és a Csoport dolgozóinak kinevezésére az 5/1971. MTA—F. (A. K. 7.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

6. A Csoport önállóan, a pénzügyminiszter 107/1968. PM (P. K. 4.) számú utasítása, illetve annak módosításáról szóló 2/1971. (P. K. 3.) PM számú utasítás, továbbá a költségvetési gazdálkodási rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi ösztönzési rendszeréről szóló 10/1970. PM (P. K. 13.) számú utasítás szerint, valamint az ennek végrehajtásáról szóló 6/1970. MTA—F. (A. K. 18.) számú utasításnak megfelelően költségvetési folyószámla-rendszerben gazdálkodik; személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — a Társadalomtudományi Főosztály keretén belül — kell gondoskodni.

7. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztálya gyakorolja.

8. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait a Magyar Tudományos Akadémia illetékes főtitkárhelyettese hagyja jóvá.

Budapest, 1972. február 28.

Köpeczi Béla s. k.,
mb. főtitkár

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriuma pályázatot hirdet 2 éves tudományos gyakornoki ösztöndíjra.

Ösztöndíjban részesülhet olyan fizikus vagy vegyész, aki diplomáját 1972-ben szerzi meg várhatóan jeles vagy jó eredménnyel, és tudományos pályára elhivatottságot érez.

Az ösztöndíj juttatásánál lényeges szempont:

a) fizikusnál: jó matematikai felkészültség, számítógépes programozásban való jártasság, valamint elektromos és elektronikus műszerekkel kapcsolatos gyakorlat,

b) vegyésznél: határfelületi fizikai-kémiában és kolloid-kémiában átlagon felüli ismeretek.

Az ösztöndíj 2 évi lehetőséget nyújt arra, hogy az ösztöndíjas egyetemi doktori disszertációt készítsen önálló téma kidolgozásával.

Az ösztöndíj az első évben 1700 Ft, amely a második évben 1900 Ft-ra emelhető.

Aki az ösztöndíjat elnyeri, azzal határozott időre szóló (2 éves) ösztöndíjas szerződés jön létre, amely a munkaviszonnyal azonos jogviszonyt létesít. Az ösztöndíj tartama alatt az ösztöndíjas más munkaviszonyt nem vállalhat.

A pályázathoz csatolni kell:

— az egyetemi diploma másolatát vagy az egyetemi minősítést,
— részletes önéletrajzot.

A pályázat beadásának végső határideje 1972 július 1.

A pályázatot az MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriuma igazgatójához (Miskolc-Egyetemváros, Pf. 2) kell benyújtani.

Az ösztöndíj folyósítása 1972 augusztus vagy szeptember 1-vel kezdődik.

Miskolc, 1972. febr. 23.

Tóth József s. k.,
igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Debreceni Agrártudományi Egyetem Szarvasi Öntözéses-Meliorációs Főiskolai Karán pályázatot hirdet az alábbi állások betöltésére:

A Kémia-Talajtani Tanszéken: 1 főiskolai docensi állásra.

Pályázhatnak azok, akik a Tudományegyetem megfelelő szakán szereztek oklevelet, s akik az agrokémia tárgykörében hosszabb gyakorlattal

rendelkeznek. Előnyben részesülnek, akik tudományos fokozattal és egyetemi vagy főiskolai oktatási tapasztalattal, gyakorlattal is rendelkeznek. A kinevezendő docens feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok tartásában való közreműködés, továbbá a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók megírásában való részvétel.

A Mezőgazdasági Géptani Tanszéken: 1 főiskolai tanársegédi állásra, a „Mezőgazdasági Géptan" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet. Előnyben részesülnek azok, akik a tárgykörben gyakorlati tapasztalattal, esetleg kezdeti tudományos eredményekkel (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk stb.) és idegen nyelvismerettel rendelkeznek. A kinevezendő főiskolai tanársegéd feladata lesz a gyakorlatok tartásában a tanszéken folyó nevelő- és tudományos munkában való részvétel, a tanszékvezető irányítása mellett.

A Növénytermesztéstani Tanszéken: 1 főiskolai adjunktusi állásra, a „Földműveléstan" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik Agrártudományi Egyetemen szereztek oklevelet, s a tárgykörben hosszabb oktatási, kutatási tapasztalattal rendelkeznek. Előnyben részesülnek azok, akik saját kutatási eredményük nyomán legalább egyetemi doktori címet szereztek, és hosszabb egyetemi vagy főiskolai oktatói tapasztalattal, gyakorlattal rendelkeznek. A kinevezendő főiskolai docens feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben útmutatók stb. megírásában való részvétel.

1 főiskolai tanársegédi állásra, az „Öntözéses Növénytermesztés" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik az Agrártudományi Egyetemen szereztek agrármérnöki, ill. szakmérnöki oklevelet. Előnyben részesülnek azok, akik a tárgykörben gyakorlati tapasztalattal, esetleg kezdeti tudományos eredményekkel, (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk stb.) és idegen nyelvismerettel rendelkeznek. A kinevezendő főiskolai tanársegéd feladata lesz a gyakorlatok tartásában, a tanszéken folyó nevelő- és tudományos munkában való részvétel, a tanszékvezető irányítása mellett.

Az Üzemszervezési Tanszéken: 1 főiskolai tanári állásra, a „Mezőgazdasági üzem- és munkaszervezéstan" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik Agrártudományi Egyetemen szereztek agrármérnöki, ill. szakmérnöki oklevelet, akik a tárgykörben hosszabb, lehetőleg egyetemi vagy főiskolai oktatói tapasztalattal, gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek. A kinevezendő főiskolai tanár feladata lesz a tantervben előírt előadások megtartása, valamint a gyakorlatok szervezése, irányítása, ellenőrzése, továbbá a vizsgáztatásban, a nevelő- és tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, útmutatók stb. megírásában való részvétel.

1 főiskolai tanársegédi állásra, a „Mezőgazdasági Üzemtan és Számvitel" tárgyak oktatására.

Pályázhatnak azok, akik az Agrártudományi Egyetemen szereztek agrármérnöki, illetve szakmérnöki oklevelet. Előnyben részesülnek azok, akik a tárgykörben gyakorlati tapasztalattal, esetleg kezdeti tudományos eredményekkel (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk, stb.) és idegen nyelvismerettel rendelkeznek. A kinevezendő főiskolai tanársegéd feladata lesz a gyakorlatok tartásában, a tanszéken folyó nevelő- és tudományos munkában való részvétel, a tanszékvezető irányítása mellett.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;

2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
— oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,
— a pályázó által írt tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, esetleges külföldi tanulmányútjait;

3. a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban,

b) szakképzettséget, illetve tudományos fokozatot stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett, 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM-MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatok benyújtásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Agrártudományi Egyetem rektorához címezve, a szarvasi Öntözéses-Meliorációs Főiskolai Kar Igazgatói Hivatalában kell benyújtani. Az állásokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást az illetékes szaktanszékek adnak a hivatalos órák alatt.

Az egyetem szarvasi Öntözéses-Meliorációs Főiskolai Karának címe: Szarvas, Szabadság u. 1—3. Telefon: 401.

Debrecen, 1972. február hó 29.

Dr. Ács Antal s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Mezőgazdasági Főiskola (Nyíregyháza, Rákóczi u. 69.) pályázatot hirdet az alábbi állásokra:

1. Repülő Műszaki Tanszéken egy 5012 kulcsszámú főiskolai docensi állásra ágazatvezetőnek.

A kinevezendő oktató feladata lesz a szaktárgyak köréből előadások tartása, szemináriumok vezetése, a Repülő Ágazat oktató-nevelő munkájának, valamint a kiképzőbázis munkájának irányítása. Feladata lesz továbbá a tudományos munkában való részvétel. Az állás betöltéséhez repülőmérnöki oklevél szükséges.

2. A Kertész Alapozó Tanszéken egy 5012 kulcsszámú főiskolai docensi állásra.

A kinevezendő oktató feladata lesz a talajtan, éghajlattan szaktárgyak előadásainak tartása, szemináriumok és gyakorlatok vezetése, a tanszék oktató-nevelő és tudományos munkájában való részvétel és a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátása.

Az állás betöltéséhez Agrártudományi Egyetemi végzettség szükséges.

3. A Továbbképzési Osztályon egy 5013 kulcsszámú főiskolai adjunktusi állásra.

A kinevezett oktató feladata lesz a gépész szaktárgyak köréből előadások tartása, gyakorlatok vezetése, szervezési, valamint a Továbbképzési Osztály vezetője által meghatározott feladatok ellátása.

Az állás betöltéséhez mg. gépészmérnöki oklevél szükséges.

4. A Gyümölcstermesztési Tanszéken egy 5014 kulcsszámú főiskolai tanársegédi állásra.

A kinevezendő tanársegéd feladata lesz a szaktárgyak köréből szemináriumok és gyakorlatok vezetése, a tanszék oktató-nevelő és tudományos munkájában való részvétel, valamint a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátása.

Az állás betöltéséhez kertészmérnöki oklevél szükséges.

5. Egy 5031 kulcsszámú főiskolai orosz—angol szakos nyelvtanári állásra.

A kinevezendő nyelvtanár feladata lesz az orosz- és angol nyelvű órák tartása és az oktató-nevelő munkában való részvétel.

Az állás betöltéséhez egyetemi végzettség szükséges.

A pályázatokat az intézet főigazgatójához kell benyújtani.

A pályázatokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást a Személyzeti Osztály ad.

A betöltendő állások után a 201/1970. (M. K. 5.) MM-MüM számú utasításban közölt illetmény jár.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését.

2. Eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését.

3. Tudományos és oktató munkájának részletes ismertetését.

4. A pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg.

5. Tudományos fokozatának, kitüntetésének, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését.

6. A pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Részletes önéletrajzot két példányban.

2. A szakképzettséget, illetőleg a tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát.

3. A pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett pontosan kitöltött törzslapot.

4. A lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

Dr. Vétek János s. k.,
főigazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73254 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. ÁPRILIS 26.

TARTALOM

Személyi rész 59

Az Akadémia Elnökségének határozatai
7/1972. sz. határozat
A Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról 61

Közlemények

Közlemény az Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztályához tartozó kutatóintézmények Igazgató Tanácsairól 62

Tájékoztató az Országos Ösztöndíj Tanácsnál pályázat útján elnyerhető ösztöndíj- és tanulmányutakról ... 63

A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása 78

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 78

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 78

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából, eredményes munkája elismeréséül

Ádám György levelező tagnak, az MTA Pszichológiai Intézete igazgatójának,

Fehér Istvánnénak, az MTA Izotóp Intézete személyzeti vezetőjének,

Sándory Mihálynak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete tudományos főosztályvezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND arany fokozata;

Amirás Ernőnek, az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézete gazdasági igazgatóhelyettesének, személyzeti megbízottnak,

Antal Lajosnak, az MTA Közgazdaságtudományi Intézete gazdasági igazgatóhelyettesének, személyzeti megbízottnak,

Bamberger Károly kandidátusnak, az MTA Állategészségügyi Kutató Intézete igazgatóhelyettesének,

Boross László kandidátusnak, az MTA Szegedi Biológiai Központja Biokémiai Intézete tudományos főmunkatársának,

Enyedi György kandidátusnak, az MTA Földrajztudományi Kutató Intézete igazgatóhelyettesének,

Fodor Miklós kandidátusnak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjének,

Gergely József kandidátusnak, az MTA Számítástechnikai Központ tudományos osztályvezetőjének,

Gergely Miklósnak, az MTA Központi Hivatala főelőadójának,

Hatvany József kandidátusnak, az MTA Automatizálási Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjének,

Karsay Jenőnek, a Kutatási Eszközöket Kivitelező Vállalat főkonstruktőrének,

Kemény Kornélnénak, az MTA Központi Hivatala főelőadójának,

Lendvay Ödönnek, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos munkatársának, megbízott osztályvezetőnek,

Pántos Györgyné kandidátusnak, az Erdészeti és Faipari Egyetemre kihelyezett Akadémiai Talajmikrobiológiai Csoportja tudományos főmunkatársának,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Porvay Lászlónak, az MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága igazgatóhelyettesének,

Sziklay László kandidátusnak, az MTA Irodalomtudományi Intézete tudományos főmunkatársának,

Tompa Józsefnek, a nyelvtudományok doktorának, az MTA Nyelvtudományi Intézete tudományos főmunkatársának a

MUNKA ÉRDEMREND ezüst fokozata;

Blazevics Ottónak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete Pénzügyi Osztálya vezetőjének,

Halász Józsefnénak, az MTA Központi Hivatala előadójának,

Kiss Lórántnénak, a Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat főelőadójának,

Lovász György kandidátusnak, az MTA Dunántúli Tudományos Intézete tudományos főmunkatársának,

Tamás Józsefnek, az MTA Kémiai Szerkezeti Kutató Laboratóriuma tudományos munkatársának,

Vitályos Lászlónak, az Akadémiai Könyvtár osztályvezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND bronz fokozata kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára 1972. április 4-e alkalmából kiemelkedő munkájuk elismeréseként „Kiváló Dolgozó" kitüntető jelvényt adományozott:

Természettudományi I. Főosztály

Bessenyei Istvánnak, a Kémiai Szerkezeti Kutató Laboratórium műszaki ügyintézőjének, és

Simon Imréné kutatási segéderőnek;

Palotai Andornénak és

Várnai Péternének, a Matematikai Kutató Intézet ügyintézőinek;

Ullrich Gyulának, a Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet szakmunkásának és

Schneider Vilmosné pénzügyi előadónak;

Horacsek Ottónénak, a Műszaki Fizikai Kutató Intézet tudományos ügyintézőjének;

Visi Jánosnak, a Központi Kémiai Kutató Intézet üzemvezetőjének és

Beke István műszaki ügyintézőnek;

Fischer Antalnak, a Központi Fizikai Kutató Intézet művezetőjének,

Sásdi Tibor építési műszaki ellenőrnek,

Őry Ambrus jogi és igazgatási osztályvezetőnek és

Szabó Kázmér szaktechnikusnak;

Tóth Péternek, az Automatizálási Kutató Intézet pénzügyi előadójának és

Baral Pál szakmunkásnak;

Mándli Józsefnek, az Izotóp Intézet művezetőjének és

Antal Jánosné csoportvezetőhelyettesnek;

Sári Kálmánnak, az Atommag Kutató Intézet pénzügyi előadójának és

Lipcsei János szakmunkásnak;

Csányi Ferencnek és

Tátrai Lajosnak, a Műszaki Fizikai Kutató Intézet technikusainak;

Klaer Zoltánnénak, a Földrajztudományi Kutató Intézet titkárnőjének,

Természettudományi II. Főosztály

Fehér Lászlónak, a Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet művezetőjének;

Papp Gyulánénak, az Állategészségügyi Kutató Intézet gazdasági osztálya vezetőjének;

Molnár Jenőnének, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Urológiai Intézete akadémiai állású tudományos ügyintézőjének;

Fenyvesi Károlynak, a Biológiai Kutató Intézet asszisztensének;

Paulusz Pálnak, a Botanikai Kutató Intézet szakmunkásának;

Mladoniczki Józsefnek, az Agrártudományi Egyetem Növénynemesítő Tanszéke akadémiai állású telepvezetőjének;

Csemniczky Ferencnek, a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet asszisztensének;

Gyenge Györgynek, az Orvos Radiológiai Akadémiai Tanszéki Kutató Csoport mérnökének;

Winkler Györgynének, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézete akadémiai állású asszisztensének;

Társadalomtudományi Főosztály

Bor Kálmánnak, az Irodalomtudományi Intézet könyvtárvezetőjének;

Kiszela Ilonának, az Állam- és Jogtudományi Intézet titkárnőjének;

Serly Sándornénak, a Nyelvtudományi Intézet adminisztratív ügyintézőjének;

Galambos Jánosnénak, a Zenetudományi Intézet gazdasági vezetőjének;

*Lásztovacsek László*nak, a Közgazdaságtudományi Intézet gépkocsivezetőjének;

Felvinczi Tamásnénak, az Afro-Ázsiai Kutató Központ gazdasági vezetőjének, személyzeti megbízottjának;

Tóth Józsefnénak, a Történettudományi Intézet gazdasági vezetőjének;

Fülöp Lászlónak, a Pszichológiai Intézet műszaki ügyintézőjének;

Tarcsai Mihálynénak, az Akadémiai Könyvtár műszaki ügyintézőjének,

MTA Vállalatai

Michaletzky Jenőnek, a Kutatási Ellátási Szolgálat gazdasági igazgatóhelyettesének és

Takách Dénes főelőadónak;

Cech Vilmosnak és

Pásztor Lajosnak, a Mérésügyi és Méréstechnikai Szolgálat csoportvezetőinek;

Ertl Mihálynak, az Akadémiai Kiadó főkönyvelőjének;

Kiss Jenőnek, az Akadémiai Nyomda igazgatóhelyettesének;

Keszthelyi Istvánnak, a Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága főkönyvelőhelyettesének;

Árva Lászlónak, a Kutatási Eszközöket Kivitelező Vállalat műszerészének,

Bárány Antal művezetőnek,

Kátai Pál betanított lakatosnak,

Kálmán Mihály vezető tervezőnek,

Jármai Sándor szakmunkásnak és

Kamondy Béla műszaki ellenőrnek;

Az Akadémia Hivatala dolgozói közül:

Takács József szervezési tanácsadónak;

Dunai Kovács Béláné főelőadónak;

Aczél Endréné előadónak;

Márkus Ferencnének, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága főelőadójának;

Pajor Margitnak, a Tudományos Testületi Titkárság előadójának;

Szabó László üdülővezetőnek, és

Miele Sándor gépkocsiszerelőnek.

Az 1971. évi nívódíjak

Nívódíjak

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya:

Szabó Árpád Anfänge der griechischen Mathematik (1969) 10 000 Ft;

Juhász János Probleme der Interferenz (1970) 10 000 Ft.

II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya:

H. Balázs Éva Berzeviczy Gergely, a reformpolitikus (1763—1795) (1967) 10 000 Ft.

III. Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya:

Szőkefalvi-Nagy Béla Ciprian Foias Analyse harmonique des opérateurs de l'espace de Hilbert (1967) 20 000 Ft;

Ádám András Truth Functions and the Problem of their Realization by Two-Terminal Graphs (1968) 10 000 Ft;

Kertész Andor Vorlesungen über artinsche Ringe (1968) 10 000 Ft;

Kovács István Rotational Structure in the Spectra of Diatomic Molecules (1969) 15 000 Ft.

IV. Agrártudományok Osztálya:

Keresztesi Béla Magyar erdők (1968, 1971) 15 000 Ft.

V. Orvosi Tudományok Osztálya:

Knoll József The Theory of Active Reflexes (1969) 15 000 Ft;

Nász István—Béládi Ilona—Lengyel Anna Az adenovírusok és kórokozó szerepük (1967) 15 000 Ft.

VI. Műszaki Tudományok Osztálya:

Makhult Mihály Schwingungstechnische Bemessung von Maschinenlagerungen (1970) 15 000 Ft.

VIII. Biológiai Tudományok Osztálya:

Farkas Gábor Növényi anyagcsereélettan (1969) 15 000 Ft.

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya:

Bokorné-Szegő Hanna New States and International Law (1970) 10 000 Ft;

Cukor György A fejlődő országok iparosításának néhány kérdése (1970) 10 000 Ft.

Kritikai nívódíjak

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya:

Hajdu Ráfis Irodalomtörténet c. folyóirat 3000 Ft;

Szuromi Lajos Irodalomtörténeti Közlemények 3000 Ft.

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya:

Tardos Márton Közgazd. Szemlében írt Kornai könyvismertetés 3000 Ft.

Nívódíjak a könyvek megformálásáért

Lengyel Lajos 8000 Ft,
Losonczi Nándor 4000 Ft,
Radnóti Károly 4000 Ft,
Komlosán György 3000 Ft,
Prácser Béláné 3000 Ft.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 7/1972. számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról

(Elnökség, 1972. február 29.)

Teljes szöveg

1. Az Akadémia Elnöksége megvitatva a TMB munkájáról szóló előterjesztést, megállapította, hogy jelentékeny erőfeszítések történtek a Párt Tudománypolitikai Irányelvei, valamint a vonat-

kozó törvényerejű rendelet szellemében a tudományos minősítési tevékenység továbbfejlesztésére, ill. a társadalmi igények fokozottabb szolgálatába állítása érdekében. Ez a tevékenység számottevő eredményekkel járt, és tekintélyt szerzett a hazai tudományos fokozatoknak. Mindazonáltal az Elnökség néhány vonatkozásban szükségesnek tartja a TMB gyakorlatának módosítását.

2. Az Elnökség nem ért egyet a TMB plénumának azon elvével, hogy a minősítés alapjául szolgáló művek témái csak az OTTKT kutatási főirányai ill. kiemelt fejlesztési koncepciói köré csoportosuljanak. A távlati terv ugyanis nem terjed ki a tudomány minden fontos területére, és ha tudományos minősítést csupán a tervben szereplő témákban lehetne szerezni, ez csakhamar tudományos életünk elszegényedésére vezetne. Tudománypolitikánkból következik a távlati terv (az országos és tárcaszinten kiemelt feladatok) fő irányainak, ill. célprogramjainak preferálása, különösen az aspirantúra terén, valamint az, hogy társadalmi, gazdasági és tudományos szempontból jelentéktelen témákat nem honorálunk tudományos fokozattal. A tervtémák számára kizárólagosságot biztosítani azonban már ellenkezne tudománypolitikánk szellemével.

3. Az Elnökség véleménye szerint némely tudományágazatban a tudományos minősítés értékrendje eltér a szakma közvéleményétől. Ennek többféle oka és megnyilvánulása van. Közülük az egyik, minősítést illető az, hogy egyes tudományágakban vannak olyan tudósok, akik nem rendelkeznek a tudományos színvonaluknak megfelelő tudományos minősítéssel.

Annak pontos megítélése érdekében, hogy az e téren fennálló diszkrepancia mekkora, az Elnökség felhívja a tudományos osztályokat, tekintsék át a szakterületükön működő kutatók tudományos tevékenységét, és állapítsák meg, vannak-e olyanok, akiknek tudományos fokozata alacsonyabb, mint ami teljesítményüknek megfelel. Ha vannak ilyenek, akkor részletes indokolással javasolják, hogy a TMB kezdeményezzen lépéseket a megfelelő — alkotások, művek, esetleg tézisek alapján odaítélhető — tudományos fokozat megadására.

4. A tézisek alapján történő minősítés kérdésében — amelyben a TMB plénumának véleménye is megoszlott — az Elnökségnek az az álláspontja, hogy

4.1 A minősítésnek ez a formája — doktori fokozat esetében — a disszertáción, illetve alkotáson alapuló minősítéssel elvileg egyenrangú.

4.2 Az 1970. évi 9. sz. tvr. 3. § (3) bekezdésének az a rendelkezése, hogy „Esetenként kivételesen a pályázó munkásságának eredményeit összefoglaló tézisek is benyújthatók" lehetővé teszi a tézises doktori fokozat szükség szerinti gyakorisággal történő odaítélését.

4.3 Mindezeknek a meggondolásoknak az alapján az Elnökség felhívja a TMB-t, hogy a doktori fokozatra pályázóktól minden indokolt esetben fogadja el a minősítés alapjául a tudományos eredményeiket összefoglaló téziseket, különös körültekintéssel ügyelve arra, hogy ez ne csökkentse, hanem növelje a doktori fokozat tekintélyét.

5. Az Elnökség szükségesnek tartja a szakbizottságok számának a növelésére vonatkozó javaslatok érdemi megvitatását. Kétséges — figyelembe véve a tudományok differenciáltságát —, hogy a 28 szakbizottság kellőképpen kompetens lehet-e a minősítések szakmai kérdéseiben. Felhívja a TMB-t, tegye újra mérlegelés tárgyává a szakbizottságok számának növelését.

6. A tudományos káderutánpótlás, valamint az ezt elősegítő tudományos minősítés nagy társadalmi jelentőségére való tekintettel az Elnökség fontosnak tartja a minősítési eljárás folyamatos javítását, továbbfejlesztését, valamint a tudományos osztályok fokozottabb bekapcsolását e munkába. Ennek érdekében szükségesnek tartja — a TMB egyes tagjainak bevonásával — elnökségi bizottság kiküldését annak megvizsgálására, hogy a jelenlegi minősítési kereteket — figyelembevéve a TMB beszámolójában foglaltakat is — hogyan lehet az eddigieknél jobban kihasználni, különös tekintettel a tudományos osztályok hatékonyabb bekapcsolására, beleértve a posztgraduális képzés problémáit is. Felhívja az Elnökség az Elnököt, hogy a következő ülésre — a TMB elnökével egyetértésben — tegyen javaslatot a bizottság tagjaira vonatkozóan.

7. Az Elnökség felhívja a TMB-t és a tudományos osztályokat, hogy a vitában elhangzott észrevételeket is értékelve az eddiginél nagyobb mértékben működjenek együtt a tudományos minősítés érdemi munkájában.

Budapest, 1972. március 14.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1971. MTA—F (A. K. 20.) számú utasítása alapján az Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztályához tartozó kutatóintézmények

Igazgató Tanácsai

a következők:

Állategészségügyi Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Derzsy Domokos*

titkára: *Bamberger Károly*

tagjai: *Skála Vilmos, Stipkovits László, Juhász Sándor, Németh István*

Mezőgazdasági Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Rajki Sándor*
titkára: *Farkas István*
tagjai: *Kuti András, Biacsi Imre, Gáspár László, Kovács István, Győrffy Béla*

Állandó meghívottak:
Paulovics József, Endrődi Péter, Ujvári Ágnes

Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Szabolcs István*
titkára: *Pátkai Tamás*
tagjai: *Szegi József, Rónaszéki Pál, Egerszegi Sándor, Máté Ferenc, Sarkadi János*

Állandó meghívottak:
Latkovics Györgyné, Ferencz Vilmos, Füleky György, Kozák Mátyás

Szeged Biológiai Központ

(Biofizikai Intézet, Biokémiai Intézet, Genetikai Intézet, Növényélettani Intézet)

A Tanács vezetője: *Straub F. Brunó*
titkára: *Jánossy András*
tagjai: *Alföldi Lajos, Farkas Gábor, Halász Árpád, Szalay László, Szabolcsi Lászlóné, Dénes Géza, Vályi László, Sándor János*

Állandó meghívottak:
Kiss Zoltán, Sik Tibor, Erdei Sára

Biológiai Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Salánki János*
titkára: *Véró Mihály*
tagjai: *Zs. Nagy Imre, Forró Tibor, Ponyi Jenő, S. Rózsa Katalin*

Állandó meghívott: *Oláh János*

Botanikai Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Zólyomi Bálint*
titkára: *Précsényi István*
tagjai: *Ujvárosi Miklós, Máté Imre, Kovács Margit, Vida Gábor, Jankó Béla, Csendes Albert*

Állandó meghívottak:
Paulusz Pál, Baráth Zoltán

Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet

A Tanács vezetője: *Stark Ervin*
titkára: *Szalay Katalin*
tagjai: *Deák Gyula, Horváth Lajos, Pál István, György Lajos, Rappay György, Papp Miklós, Bukulya Béla*

Állandó meghívottak:
Haskó Ferencné, Csáki László, Bán Mariann

Mikrobiológiai Kutató Csoport

A Tanács vezetője: *Weiszfeiler Gyula*
titkára: *Jókay István*
tagjai: *Földes István, Kerekes Béla, Egyed Jánosné, Tálas Józsefné*

Állandó meghívottak: *Hajdu Jenő, Varga Béla*

TÁJÉKOZTATÓ

az Országos Ösztöndíj Tanácsnál pályázat útján elnyerhető ösztöndíj- és tanulmányutakról az 1973-as naptári illetőleg az 1973—74-es akadémiai évben

Az Országos Ösztöndíj Tanács (a továbbiakban: OÖT) a pályázatokat az alább leírt módon felszerelve kéri:

a) Munkahelyi jellemzés szakmailag részletesen indokolt kiküldetési javaslattal, amely magában foglalja a helyi pártszervezet véleményét is, két példányban.

b) Részletes életrajz 5 példányban.

c) Tudományos életrajz az eddigi publikációk feltüntetésével 5 példányban.

d) Írógéppel kitöltött kérdőív 4 példányban.

e) Részletes tanulmányi munkaterv (az elsajátítandó szakismeret szabatos meghatározása, a tanulmányút programjának részletes, ütemezett időbeli terve) magyarul 5 példányban.

f) A jelölt nyelvtudásának igazolása. Aki csak középfokú nyelvvizsgával rendelkezik, azt a pályázót az OÖT nyelvvizsgára hívja be. *A nyelvvizsgán meg nem jelenés vagy meg nem felelés a pályázatból való kizárást vonja maga után.*

g) Meg kell adni a tanulmányút kívánt időtartamát és kezdőpontját. Kezdőpontként legalább két időpontot szükséges vagylagosan meghatározni.

h) Orvosi igazolás arról, hogy a jelölt nem szenved fertőző vagy idült betegségben.

i) Két darab fénykép.

Tájékoztatásul közöljük még, hogy az egyes országokra kiírt ösztöndíjpályázatoknál a *keretszámok országos viszonylatban* értendők, tehát az MTA pályázói országos pályázaton vesznek részt. A pályázat eredményéről az OÖT tájékoztatása alapján az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya fogja a pályázókat értesíteni.

A következő országokba kiírt ösztöndíjakra és tanulmányutakra lehet pályázni:

ALGÉRIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	3–6 hó	2	12	Arabisztika, történelem, földrajz, közgazdaságtan, agrártudományok	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + zsebpénz (megáll. szerint)
2.	3 hó	1	3	Régészet	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + zsebpénz (megáll. szerint)
3.	—	2	3	Rovargyűjtés	Kutatómunka	Egyetemi diploma	-	szállás, ellátás + zsebpénz (megáll. szerint)
4.	—	5	3	Természettudomány, műszaki tudomány	Konferenciákon való részvétel	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + 10 Dinár

Megjegyzés: A kiutazások megvalósításához francia nyelvismeret szükséges.
A kiutazó ösztöndíjasok útiköltségét a Kulturális Kapcsolatok Intézete fizeti.
Az utazás repülőgéppel történik.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I.	5 vagy 10 hó	—	40	Társadalomtudományok	Tanulmányok végzése, kutatómunka, egyetemeken és egyetemekhez tartozó intézményekben	Egyetemi diploma	—	havi 270—350 $ + szállás +, egyszeri 200 $ könyvvásárlásra
II.	5 vagy 10 hó	—	60	Egyéb tudományágak	Tanulmányok végzése, kutatómunka, egyetemeken és egyetemekhez tartozó intézményekben	Egyetemi diploma	—	havi 270—350 $ + szállás +, egyszeri 200 $ könyvvásárlásra

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához az angol nyelv magasszintű ismerete szükséges.
A tanulmányutak szeptemberben történő megkezdése esetén az ösztöndíjasok — külön kérés alapján — egy hónapos időtartamú New York-i nyelvtanfolyamon vehetnek részt, mely a tanulmányút időtartamába nem számít bele.
Az utazás repülőgéppel történik. Az ösztöndíjasok útiköltségét a Kulturális Kapcsolatok Intézete fizeti.

ANGLIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I/4.	2 hét	28	—	Valamennyi tudományág, a III/2. pontban felsoroltak kivételével	Tájékozódás, tapasztalatcsere, előadások tartása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	Szálloda + napi 3,5 font
I/5.	2–6 hó	—	38	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 78—82 font

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I/6/a	10 hó	2	20	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 78—82 font
I/6/b	5 hó	6	30	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 78—82 font
II/3/a	3 hét	2	6 hét	Angol nyelvkönyv-szerkesztés	Szerkesztői, kiadói tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	Szálloda + napi 3,5 font
II/5/a	3 hét	2	6 hét	Oktatási módszerek tanulmányozása	Oktatási szakemberek tapasztalatcsere látogatása	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 3,5 font
II/5/c	10 hó	1	10	Angol nyelv és irodalom oktatásával összefüggő tanulmányok	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 78—82 font
II/6/b	3 hét	40	30	Angol nyelv	Nyelvtanfolyam	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás	—	szállás, ellátás + zsebpénz
II/6/d	1 hó	10	10	Angol nyelv	Nyelvtanfolyam	IV.—V. éves angol szakos egyetemi hallgatók	—	szállás, ellátás + zsebpénz
III/2.	2 hét	10	20 hét	Művészetek, tömegkommunikáció, építőművészet, várostervezés, közművelődés	Tájékozódás, tapasztalatcsere, előadások tartása	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 3,5 font
IV.	12 hó	5	60	Biológia, elméleti és klinikai orvos- és állatorvostudomány, elméleti és klinikai gyógyszertan (gyógyszeripar kivételével)	Kutatómunka	Egyetemi diploma, kutatási tapasztalat, tudományos fokozat (orvosok esetében kandidátusi, egyéb szakemberek esetében legalább egyetemi doktori)	—	évi 1500—3000 font (életkortól és tud. fokozattól függően)
V.	4—12 hó	1	—	Erős vagy gyengeáramú villamosgépipar, olefinkémia, szerszámgépipar, kohászat	Kutatómunka iparvállalatoknál	Egyetemi diploma, ipari kutatói tapasztalat	35	évi 1140 font
VI.	12 hó	1	12	Természettudomány orvostudomány társadalomtudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	35	évi 1500 font

Megjegyzés: Az I/4., II/5/a és III/2. munkatervi pontok alapján kiutazók részére a fogadó fél — szükség esetén — tolmácsot biztosít. Az egyéb munkatervi pontok alapján kiutazó ösztöndíjasok részére az angol nyelv ismerete szükséges. Az I/5., I/6/a., I/6/b munkatervi pontok alapján kiutazó ösztöndíjasok tanulmányaikat csak felsőoktatási intézmények tanszékein, laboratóriumaiban, valamint állami kutatóintézetekben és intézményekben folytathatják.

Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre utazók útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományterületek és témák:

1. Légköri és vízszennyeződés
2. Baktériumgenetika
3. Génreguláció
4. Autópályák tervezése: földalatti gyorsvasutak felépítményi kérdései
5. Anyagszerkezetek izotópos vizsgálata
6. Sugárbiológiai kutatások
7. Számítógépek alkalmazása
8. Szabályozási körök tervezése

AUSZTRIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I.	min. 2 hó	—	91	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 2500 Sch.
II.	9 hó	5	45	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka felsőoktatási intézményekben	Egyetemi diploma	35	havi 3000 Sch. + kollégiumi elhelyezés
III.	1 hó	4	4	Német nyelv, osztrák kultúra, történelem	Nyelvtanfolyam, esetleg kutatómunka, tapasztalatcsere	Germanista, németszakos egyetemi hallgató, egyéb diplomás szakember	35	havi 4000 Sch.

Megjegyzések: A I. munkatervi pont alapján kiutazó ösztöndíjasok a bécsi Collegium Hungaricum kétágyas szobáiban nyernek elhelyezést, melyért havi 75 Sch. térítést fizetnek. Az ösztöndíjasok — korlátozott mértékben — Bécsen kívüli kutatóhelyeket igénybe vehetnek, ennek költségkihatásait a Kulturális Kapcsolatok Intézete biztosítja.

Az évi 91 hónapos ösztöndíjkeret naptári évenként értendő.

A II. munkatervi pont alapján megvalósítandó tanulmányutakat október 1—15 között kell megkezdeni. A tanulmányutak megvalósításához német nyelvismeret szükséges.

Az ösztöndíjasok útiköltsége a küldő tárcát vagy intézményt terheli.

BELGIUM

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
3.	2 hét	2	4 hét	Valamennyi tudományág	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szálloda + napi 500 BF
4.	10 hó	1	10	Trópusi betegségek	Tanulmányok végzése, kutatómunka az antwerpeni Trópusi Betegségeket Kut. Int.-ben	Egyetemi diploma	—	havi 8000 BF
5.	10 nap	2	20 nap	Mezőgazdaság és élelmiszeripar	Tájékozódás, tapasztalatcsere, intézmények közötti együttműködési lehetőségek feltárása (delegációk)	Egyetemi diploma		szálloda + napi 500 BF
6.	min. 4 hó	—	24	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 8000 BF
9.	10 nap	2	20 nap	Közép- és felsőoktatás	Tájékozódás, tapasztalatcsere (delegáció)	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF
10.	2 hét	2	4 hét	Idegennyelvek oktatási módszerei	Tájékozódás, tapasztalatcsere (delegáció)	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF
11.	—	—	50 nap	Pedagógia	Tanfolyamokon való részvétel	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF
12.	10 hó	1	10	Zeneművészet	Továbbképzés	Főiskolai diploma	30	havi 8000 BF

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
13.	1 hó	5	5	Francia nyelv és kultúra	Nyelvtanfolyam	Egyetemi diploma	—	szállás, + 7000 BF
14.	8 hó	1	8	Restaurálás	Tanulmányok végzése, kutatómunka. Kapcs. kialakítása a Szépm. Múz. és az Inst. Royal du Artistique között	Egyetemi diploma	—	havi 8000 BF
17.	2 hét	3	6 hét	Művészettörténet, régészet, muzeológia	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF
18.	2 hét	4	8 hét	Művészetoktatás, közművelődés, művészetek	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF
22.	2 hét	1	2 hét	Zenetudomány	Zenei fesztiválokon, zenei rendezvényeken való részvétel	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 500 BF

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához francia nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik.
A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre kiutazó ösztöndíjasok útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:

1. Közgazdaságtudomány
2. Mezőgazdaság
3. Műszeripar
4. Gépipar
5. Villamoshálózatok
6. Atomenergia

DÁNIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I/1.	min. 2 hó	—	30	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 1600 DKr
I/3.	1 hó	3	3	Dán kulturális és tudományos élettel összefüggő témák	Tanulmányok folytatása nyári egyetemeken	Egyetemi diploma, IV.—V. éves skandinavisztika szakos egyetemi hallgató	35	havi 1270 DKr
I/5.	2 hét	4	8 hét	Valamennyi tudományág	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szálloda + napi 100 DKr
II/10.	2 hét	4	8 hét	Művészetek, folklór	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 100 DKr
II/11.	—	—	4 hét	Műfordítás, könyvkiadás	Tapasztalatcsere, tájékozódás	Író, műfordító, kiadói szakember	—	szálloda + napi 100 DKr

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához dán, angol vagy német nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre kiutazó ösztöndíjasok útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományterület:

1. Élelmiszeripar

EGYESÜLT ARAB KÖZTÁRSASÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
2.	3—12 hó	—	260	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 90 LEG
11.	2 hét	—	12 hó	Valamennyi tudományág	Előadások tartása, kongresszusokon való részvétel	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szálloda + napi 3 LEG
31.	2 hét	2	4 hét	Könyvkiadás	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 3 LEG
34.	—	—	20 nap	Műemlékvédelem	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 3 LEG
35.	—	—	3	Muzeológia	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 3 LEG

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik.
A kiutazó ösztöndíjasok útiköltségét a Kulturális Kapcsolatok Intézete fizeti.

FINNORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I/3.	2 hét	6	12 hét	Valamennyi tudományág	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szálloda + napi 30 Fmk
I/4.	min. 2 hó	—	21	Természettudomány, orvostudomány, társadalomtudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szállás + havi 700 Fmk
I/7.	10 hó	1	10	Finn-ugor nyelvtudomány, folklór	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	30	szállás + havi 700 Fmk
I/14.	—	—	3	Műszaki tudományok	A BME és Helsinki Műszaki Egyetem közötti kapcsolatok fejlesztése	Egyetemi diploma, IV.—V. éves egyetemi hallgató	—	szállás + havi 700 Fmk
I/18.	1 hó	2	2	Finn nyelv- és irodalomtudomány, kultúra, folklór	Tanulmányok folytatása nyári egyetemeken	Egyetemi diploma, IV.—V. éves egyetemi hallgató	—	szállás + havi 700 Fmk
II/24.	2 hét	2	4 hét	Kiadói, szerzői jogvédői, filmforgalmazási, koncertrendezési tevékenység	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma	—	szálloda + napi 30 Fmk
II/26.	—	—	3	Műfordítás, finn nyelv és irodalom	Tanulmányok végzése, kutatómunka, kapcsolatok kialakítása	Műfordító	—	szállás + havi 700 Fmk
II/27.	1 hó	1	1	Művészet	Nyári művészeti tanfolyamon való részvétel	Főiskolai diploma	—	szállás + havi 700 Fmk
III.	min. 3 hó	—	50	Agrártudomány, műszaki tudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	35	havi 1000 Fmk

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához finn, angol vagy német nyelvismeret szükséges.
A I/7., I/18. és II/26. munkatervi pontok alapján történő kiutazásokhoz finn nyelvismeret szükséges.

Az utazás a Budapest—Leningrád—Budapest útvonalon repülőgéppel, a Leningrád—Helsinki—Leningrád útvonalon vonattal történik.
A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre utazók útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:

1. Erdészet
2. Faipar
3. Bútoripar
4. Papíripar
5. Korszerű építési módok, épületelem előregyártás
6. Fehérjepótló anyagok alkalmazása a takarmányozásban
7. Élelmiszerek tárolása

FRANCIAORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
K 3/a	1 hó	10	10	Francia nyelv	Nyelvi továbbképző tanfolyam (Sevres)	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás középiskolában	50	szállás, ellátás + 150 F
K 3/b	1 hó	5	5	Francia nyelv	Nyelvi továbbképző tanfolyam (Montpellier) audiovizuális oktatási módszerek elsajátítása	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás	50	szállás, ellátás + 150 F
K 3/c	1 hó	15	15	Francia nyelv	Nyelvi továbbképző tanfolyam valamely vidéki egyetemen	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás középiskolában	50	szállás, ellátás + 150 F
K 3/d	6 hét	2	3	Francia nyelv, pedagógiai szervezés	Továbbképző tanfolyam	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás középiskolában (elsősorban szakfelügyelők részére)	55	szállás, ellátás + 150 F
K 3/e	9 hó	1	9	Pedagógiai tanácsadás (francia nyelv oktatásának módszertana)	Továbbképzés	Egyetemi diploma (módszertani területen dolgozó szakember)	45	szállás, ellátás + 150 F
K 3/f	1 hó	1	1	Az audiovizuális és televíziós nyelvoktatás módszerei	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma, a területhez kapcsolódó módszertani tapasztalat	—	szállás + napi 50 F
K 3/h	6 hét	5	7,5	Francia nyelv	Nyelvi továbbképző tanfolyam (Alliance Française)	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás felsőoktatási intézményben	40	1500 F
K 3/i	1 hó	15	15	Francia nyelv, irodalom, kultúra	Nyári továbbképző tanfolyam (Párizs)	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás	50	havi 850 F
K 3/k	10 hó	2	20	Francia nyelv, irodalom	Továbbképzés teljes egyetemi évben	Egyetemi diploma, gyakorló nyelvtanári beosztás közép- v. főiskolán	35	havi 850 F
K 10.	15 nap	6	3	A matematika oktatás korszerű módszerei	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szállás + napi 50 F
K 11	2—6 hét	10	—	Társadalomtudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása, előadások tartása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szállás + napi 50—60 F

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
K 12.	2—4 hét	15	—	Művészetek, tömegkommunikáció, közművelődés, szakoktatás, könyvtár, levéltár	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása, előadások tartása	Egyetemi diploma, kiemelkedő szakmai tevékenység	—	szállás + napi 50—60 F
K 16/a	min. 3 hó	—	45	Francia nyelv és irodalom	Tanulmányok folytatása, kutatómunka	IV.—V. éves francia szakos egyetemi hallgató	—	havi 550 F
K 16/b	5 hó	3	15	Francia nyelv és irodalom	Tanulmányok folytatása, kutatómunka	Egyetemi francia tanszéken dolgozó oktató	45	havi 1200 F
K 16/c	min. 3 hó	—	15	Társadalomtudomány	Tanulmányok folytatása, kutatómunka	Egyetemi diploma	35	havi 850 F
K 16/d	min. 3 hó	—	75	Természettudomány, orvostudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma, V. éves egyetemi hallgató	35	havi 850 F
K 18.	8 hó	1	8	Természettudomány, nyelv- és irodalomtudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka (Ecole Normale Superieure)	Egyetemi diploma	30	havi 850 F
M 5.	6—10 hó	5	—	Műszaki tudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma, V. éves egyetemi hallgató	31	kedvezm. szállás + havi 900 F
M 6/a	6 hó	12	72	Természet-, orvos-, agrár- és műszaki tudomány (iparral, kereskedelemmel nem összefüggő területek)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	40	havi 900 F
M 6/b	9 hó	3	27	Atomenergia	Kutatómunka	Egyetemi diploma	35	havi 900 F
M 8/a	3 hó	30	—	Műszaki tudomány	Tanulmányok végzése, együttműködési témák kutatása (ipari, kereskedelmi területek)	Egyetemi diploma	—	havi 750—1100 Frank
M 11.	1—2 hét	—	30 hét	Természet-, orvos-, agrár-, műszaki tudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szálloda + napi 50—60 Frank
M 12.	2 hét vagy 1—2 hó	—	20	Természet-, orvos-, agrár-, műszaki tudomány	Tapasztalatcsere, kutatómunka, elsősorban a két fél együttműködő intézményei számára	Egyetemi diploma	—	szállás + havi 900—1200 Frank

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához francia nyelvismeret szükséges. Kivételt képez a K/11., K/12. és az M/11-es munkatervi pont, melyek alapján kiutazók részére a fogadó fél — kérésre — tolmácsot biztosít.

Az M/5. munkatervi pont alapján kiutazók tanulmányaikat egyetemeken, vagy egyetemi kutatóintézetekben folytathatják.

Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időtartamra utazók útiköltségének felét fizeti. Az M/8/a munkatervi pont alapján kiutazók útiköltségének felét a francia fél, felét a küldő tárca, vagy intézmény fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:

1. Pszichológia
2. Pedagógia
3. Távbeszélő technika
4. Adás-vétel technika
5. Számítógép technika
6. Útépítés
7. Mezőgazdaság

GHANA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	3—6 hó	1	—	Orvostudomány, agrártudomány, közgazdaságtan	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szálloda + ösztöndíj megáll. szerint
2.	min. 2 hó	—	6 hó	Muzeológia, régészet, néprajz, zenetudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szálloda + ösztöndíj megáll. szerint

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete a kiutazó ösztöndíjasok útiköltségét fizeti. Az országon belüli utazási költségeket a fogadó fél fizeti.

GÖRÖGORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
4.	2 hét	4	8 hét	Természettudomány, társadalomtudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere, előadások tartása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	napi 390—450 Drachma
5.	2 hét	2	4 hét	Valamennyi tudományág	Előadások tartása	Egyetemi diploma, egyetemi oktatói beosztás	—	napi 390—450 Drachma
6.	min. 2 hó	—	40	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 5000 Drachma
10.	3 hó	2	6	Archeológia	Ásatásokon történő részvétel	Egyetemi diploma	—	havi 5000 Drachma
15.	2 hét	2	4 hét	Zenetudomány, művészettörténet, építészet, könyvkiadás, színháztudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	napi 390—450 Drachma

Megjegyzés: A 6., 10. munkatervi pontokban ismertetett tanulmányutak megvalósításához angol vagy francia nyelvismeret szükséges. A 4., 5. és 15. munkatervi pontok alapján kiutazók részére a fogadó fél — kérés esetén — tolmácsot biztosít.
Az utazás repülőgéppel történik.
A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre utazók útiköltségének felét fizeti. Az országon belüli közlekedés költségeit a fogadó fél fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:
1. Mezőgazdaság 2. Hajóépítés

INDIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
12.	6—8 hét	3—4	—	Valamennyi tudományág	Előadás tartása, tudományos kapcsolatok fejlesztése	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	napi 55 rúpia + szállás + közlekedés
13.	két és fél hó	1	—	Biológiai tudományok, (neurológia)	Tanulmányút	Egyetemi diploma	—	havi 1750 rúpia + szállás
21.	2 hó	1	—	Flavonoidok és természetes szerves anyagok	Tanulmányút	Egyetemi diploma	—	mint a 12. pontnál
30.	1 év	5	—	Valamennyi tudományág	Ösztöndíj, tanulmányok végzése	—	—	havi 450 rúpia + egyszeri 300 rúpia könyvsegély
46.	6 hó	1	—	Agrokémia	Kutatások végzése	Egyetemi diploma	—	mint a 13. pontnál
47.	3 hó	1	—	Növényi tápanyagok biokémiája a talajban	Kutatások végzése	Egyetemi diploma	—	mint a 13. pontnál
59.	6—8 hét	1	—	Paleolit-régészet	Kutatások végzése	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	mint a 12. pontnál
85.	2 hét	5	—	Valamennyi tudományág	Részvétel nemzetközi konferenciákon, szimpozionokon	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	mint a 12. pontnál

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol nyelvismeret szükséges.

IRÁN

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
9.	10 hó	1	10	Farsi nyelv	Tanulmányok végzése	Egyetemi diploma	35	kedvezm. szállás + havi 5000 Riál
18.	1 hó	1	1	Agrártudomány (öntözés)	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szálloda, ellátás + napi 25 Riál

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol vagy francia nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik.
A Kulturális Kapcsolatok Intézete az ösztöndíjasok teljes útiköltségét fizeti.
Az országon belüli utazás költségeit a fogadó fél fizeti.

JAPÁN

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	3 hét	—	125 nap	Természet-, agrár-, orvos- és műszaki tudományok	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység, magasszintű hazai beosztás	—	szálloda + napi 2500 yen
2.	18 vagy 24 hó	2	—	Természet-, agrár-, orvos- és műszaki tudományok	Tanulmányok végzése, kutatómunka japán egyetemeken és felsőoktatási intézményekben	Egyetemi diploma	35	havi 37 000 yen

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol nyelvismeret szükséges. A 2-es munkatervi pont alapján kiutazó ösztöndíjasok a tanulmányút első 6 hónapjában japán nyelvtanfolyamon vesznek részt.

A 2-es munkatervi pont alapján kiutazó ösztöndíjasok részére a Kulturális Kapcsolatok Intézete havi 27 000 yen ösztöndíjkiegészítést folyósít.

Az utazás repülőgéppel történik.

Az 1-es munkatervi pont alapján kiutazó ösztöndíjasok útiköltségét a Kulturális Kapcsolatok Intézete, a 2-es munkatervi pont alapján utazókét a fogadó fél fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományterületek és témák:

1. Elektronikai ipar
2. Ritkafém kohászat
3. Félvezetőgyártás
4. Híradástechnika
5. Útépítés
6. Vasútépítés

NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
I.	10 hó	10	100	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka egyetemeken vagy azokhoz kapcsolódó intézményekben	Egyetemi diploma	32	havi 6—800 DM
III.	6 vagy 12 hó	15	—	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	38	havi 1200—1600 DM
IV.	2—12 hó	—	24	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 1000 DM
V.	1—6 hó	20	—	Műszaki tudományok, elsősorban iparhoz kapcsolódó területek	Kutatómunka egyetemekhez v. egyetemi kutatóintézetekhez nem kapcsolódó intézményekben	Egyetemi diploma	—	havi 1000 DM

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához magasszintű német nyelvismeret szükséges.

Az ösztöndíjasok utazásához a fogadó fél anyagi segítséget nyújt.

NORVÉGIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	min. 4 hó	—	18	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	30, max. 35	havi 1200 Nkr + egyszeri 500 Nkr
2.	6 hét	2	12 hét	Norvég nyelv és kultúra	Részvétel nyári egyetemen (Oslo)	Egyetemi diploma, V. éves egyetemi hallgató	—	szállás, ellátás + 300 Nkr
7.	2 hét	4	8 hét	Természet-, orvos-, agrár- és műszaki tudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szállás + napi 90 Nkr
10.	2 hét	4	8 hét	Társadalomtudomány	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szállás + napi 90 Nkr

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol vagy német nyelvismeret szükséges.

A 2-es munkatervi pont alapján történő kiutazásokhoz norvég nyelvismeret szükséges.

Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete az 1-es munkatervi pont alapján kiutazók útiköltségének felét, az egyéb munkatervi pontok alapján utazók teljes útiköltségét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:

1. Papíripar
2. Vízienergia felhasználása, víztárolók építése, vízépítés
3. Halfeldolgozás

OLASZORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
K 16/a	3—8 hó	—	108	Társadalomtudomány, természettudomány, orvostudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 100 000 Líra
K 16/b	2—3 hó	—	50	Olasz nyelv és kultúra	Nyelvi továbbképző tanfolyam (Perugia, Firenze, Siena)	Egyetemi diploma, IV.—V. éves egyetemi hallgató	—	havi 100 000 Líra
K 16/c	2—3 hó	—	10	Olasz nyelv és kultúra	Nyelvi továbbképző tanfolyam	Egyetemi diploma, olasz nyelvvel és kultúrával foglalkozó szakember	—	havi 100 000 Líra
M 2.	3—8 hó	—	60	Agrártudomány, műszaki tudomány	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 110 000 Líra
I.	8 hó	3	—	Természettudomány, társadalomtudomány (ipari-közgazdasági, technológiai-közgazdasági szakok)	Tanulmányok végzése az ENI Enrico Mattei főiskoláján	Egyetemi diploma	—	havi 110 000 Líra
II.	10 hó	3	—	Természettudomány, orvostudomány	Kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 200 000 Líra
III.	12 hó	2	—	Matematika	Kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 180 000 Líra

Megjegyzés: Az I. pont alatt ismertetett tanulmányutak, valamint a kulturális területen megvalósítandó tanulmányutak megpályázásához olasz, egyéb területeken olasz vagy angol (felsőfokú) nyelvismeret szükséges.

Az utazás repülőgéppel történik.

A Kulturális Kapcsolatok Intézete — az I., II., III. munkatervi pontok kivételével — az ösztöndíjasok útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányutak elbírálása során prioritást élvező tudományterületek és témák:

1. Útépítés, 2. Könnyűszerkezetes építési mód, 3. Sugárhatás tanulmányozása mikroorganizmusokon, 4. Bioszféra kutatások, 5. Számítástechnika, 6. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, 7. Víztisztítás és szennyvíztisztítás technológiájával kapcsolatos kutatómunka, 8. Szőlészet-borászat, 9. Hírközlés, 10. Atomenergia békés felhasználása.

SVÁJC

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	10 hó	1	10	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	35	havi 700 svájci F

Megjegyzés: A tanulmányút megvalósításához német vagy francia nyelvismeret szükséges.
A fogadó fél két magyar szakember közül választja ki az ösztöndíjast.

SVÉDORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
3.	2 hét	8	4	Valamennyi tudományág	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő tudományos tevékenység	—	szállás ellátás + napi 8 Skr
4.	min. 4 hó	—	16	Valamennyi tudományág	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	havi 1000 Skr
8.	1 hó	1	1	Történettudomány, levéltár	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + napi 8 Skr.
15.	3 hét	3	9 hét	Svéd nyelv és irodalom	Nyári egyetemen történő részvétel	Egyetemi diploma, V. éves egyetemi hallgató	35	szállás, ellátás + napi 8 Skr
16.	2 hét	2	4 hét	Kultúra, művészetek	Tájékozódás, tapasztalatcsere, kapcsolatok kialakítása	Egyetemi diploma, kiemelkedő szakmai tevékenység	—	szállás, ellátás + napi 8 Skr
17.	10 nap	2	20 nap	Muzeológia	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + napi 8 Skr

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol vagy német nyelvismeret szükséges.
A 15-ös munkatervi pont alapján történő kiutazásokhoz alapfokú svéd nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete az egy hónapra, vagy annál rövidebb időre kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét, az egy hónapnál hosszabb időre utazók útiköltségének felét fizeti.

A tanulmányúti pályázatok elbírálása során prioritást élvező tudományágak és témák:
1. Bútorgyártás, 2. Könnyűszerkezeti építési mód, 3. Levegő és vízszennyeződés, 4. Orvostudomány, 5. Műszergyártás.

SZÍRIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	12 hó	1	12	Arab nyelv és irodalom	Tanulmányok folytatása	IV.—V. éves arab szakos egyetemi hallgató	30	szállás, ellátás + zsebpénz
2.	1 hó	1	1	Muzeológia	Tájékozódás, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + napi 10 sz. Font

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol vagy francia nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik. A Kulturális Kapcsolatok Intézete a kiutazó ösztöndíjasok teljes útiköltségét fizeti.

TÖRÖKORSZÁG

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	2 hét	2	4 hét	Társadalomtudomány, művészetek	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma, kiemelkedő szakmai tevékenység	—	szálloda, ellátás + 33 %-os napidíj
2.	2 hét	1	2 hét	Népzenekutatás	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szálloda, ellátás + 33 %-os napidíj
3.	—	2	—	Zeneművészet	Tájékozódás, tapasztalatcsere	Főiskolai diploma (csak szólista előadó művészek részére pályázható)	—	szálloda, ellátás + 33 %-os napidíj

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához francia vagy angol nyelvismeret szükséges.
Az utazás repülőgéppel történik.
A Kulturális Kapcsolatok Intézete az ösztöndíjasok teljes útiköltségét fizeti.
Az országon belüli utazási költségeket a fogadó fél fizeti.

TUNÉZIA

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	6 hét	—	6 hét	Arab nyelv és irodalom	Tanulmányok végzése	IV.—V. éves arab szakos egyetemi hallgató	30	szállás, ellátás + zsebpénz (megáll. szerint)
2.	2 hét	2	4 hét	Archeológia	A Kerkouane-i archeológiai szemináriumon való részvétel	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + napi 1 Dinár
3.	2 hét	1	2 hét	Könyvtárszervezés	Tapasztalatcsere	Egyetemi diploma	—	szállás, ellátás + napi 1 Dinár

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához francia nyelvismeret szükséges.
A kiutazó ösztöndíjasok útiköltségét a Kulturális Kapcsolatok Intézete fizeti.
Az utazás repülőgéppel történik.

MAGYAR ÁLLAMI ÖSZTÖNDÍJAK

(a 3346/1961. Korm. sz. határozat alapján)

A magyar kormány a 3346/1961. sz. határozatával lehetőséget biztosít 4 hónapnál hosszabb időtartamú tanulmányutak végrehajtására elsősorban természettudományi és műszaki tudományi területeken dolgozó szakemberek számára.

A pályázóknak a tanulmányút helyeként megjelölt országnak megfelelő idegen nyelvi ismerettel kell rendelkezniök.

A tanulmányútak megvalósításához a fogadókészség előzetes biztosítása és igazolása szükséges, a Tanács ennek hiányában a pályázati kérelmeket csak feltételesen engedélyezi.

A tanulmányutak forintfedezetét az ösztöndíjast tanulmányútra küldő szerv (munkahely, főhatóság) vállalja. Az ösztöndíj összege a tanulmányút helyeként megjelölt országra megállapított napidíj 50%-ával és a szállásköltség 60%-ával egyezik meg. Az ösztöndíjasok útiköltsége a küldő szervet vagy az ösztöndíjast terheli.

ENSZ—UNDP ösztöndíjak

(valamennyi nem szocialista országban igénybevehetők)

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
1.	3—6 hó	5	25	Tömeges lakásépítés, könnyűszerkezetes építési mód	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
2.	3—6 hó	5	25	Automatizáció az építőanyag gyártó iparban	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
3.	3—6 hó	6	30	Erősáramú műszerek gyártása és alkalmazása	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
4.	3—6 hó	4	20	Elektronikus berendezések és műszerek gyártása és alkalmazása	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
5.	3—6 hó	5	25	Gépgyártás technológiai fejlesztése	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
6.	3—6 hó	6	30	Petrolkémia, (műanyag, műszál gyártás)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
7.	3—6 hó	3	15	Textilipar, bőripar (műbőrgyártás)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
8.	3—6 hó	2	10	Talajjavítás, (műtrágyák felhasználása)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
9.	3—6 hó	4	20	Élelmiszeripar	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
10.	3—6 hó	8	40	Állattenyésztés (elsősorban szarvasmarhatenyésztés)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
11.	3—6 hó	4	20	Feldolgozás és tárolás gépesítése a mezőgazdaságban, mezőgazdasági gépesítés	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $
12.	3—6 hó	12	60	Számítógépek tervezése, gyártása és alkalmazása a termelésben és az állami élet területén	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $

M. tervi pont száma	Kiutaz. időtart.	Keret		Tanulmányi szakterület	A tanulmányút célja, jellege	Isk. végz.-beoszt. szakképzettség	Életkori max.	Anyagi ellátás
		szem.	hó					
13.	3—6 hó	4	20	Csomagolás és szállítástechnika (anyagmozgatás)	Tanulmányok végzése, kutatómunka	Egyetemi diploma	—	Európában havi 300 $, Európán kívül havi 450 $

Megjegyzés: A tanulmányutak megvalósításához angol, francia vagy német nyelvismeret szükséges.
Az egyes témák egy tanulmányút keretében több országban is tanulmányozhatók.
Az ösztöndíjasok útiköltségét a UNDP fedezi.
A tanulmányutak megpályázásához szükséges a jelen közlemény elején említetteken kívül további 1 db önéletrajz és kitöltött személyi adatlap 4 pld-ban. Az adatlapok a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályán Szász József főelőadónál szerezhetők be.

A pályázatokat — mint a hirdetmény címfelirata is mutatja — az Országos Ösztöndíj Tanács írta ki és bírálja el. Az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya csupán mint közvetítő foglalkozik a pályázatokkal.

A pályázatokat f. év június 1-ig kell az Akadémia Központi Hivatala illetékes tudományági főosztályához eljuttatni, mely azokat rangsorolva továbbítja az NKF-re.

A beküldési határidő megtartása azért is igen fontos, mivel az *OÖT a határidőn túl érkezett pályázatokat nem veszi figyelembe. Nem veheti figyelembe az OÖT a hiányosan felszerelt vagy pontatlanul megjelölt pályázatokat sem.*

Budapest, 1972. március 31.

Gonda Lajos s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet a Növénytani Tanszéken egy egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő docens feladata:

— a kertészeti növénytani (szervezettani) gyakorlatok és előadások tartása.
— kertészeti növények terméskezeződésének kutatása.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,
— tudományos oktatómunkájának részletes ismertetését,
— a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését,
— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázatokhoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— az oklevelek hiteles másolatát,
— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,
— a pályázattal kapcsolatban a Kertészeti Egyetemtől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,
— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatok beadásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az Egyetem rektorához kell benyújtani.

Dr. Somos András s. k.,
egyetemi tanár, rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között —bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1600 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73367 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. MÁJUS 11.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1003/1972. (III. 14.) Korm. határozat	A vállalati szervezés fejlesztéséről	79
	1007/1972. (IV. 12.) Korm. határozat	A szocialista munkaversenyről	81
Az Akadémia Elnökségének határozatai	14/1972. sz. határozat	A hazai csillagászati kutatások helyzetéről, feladatairól és a csillagászat oktatásának korszerűsítéséről szóló tanulmány megvitatásáról	85
	16/1972. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia története megírásának munkálatairól	85
	17/1972. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatainak 1971. évi alakulásáról és az 1972. évi feladatokról	86
	20/1972. sz. határozat	A tudományos minősítés és a posztgraduális képzés kérdéseivel foglalkozó bizottság személyi összetételéről	86
	21/1972. sz. határozat	Az Automatizálási Kutatóintézet és a Számítástechnikai Központ egyesítéséről	86
	22/1972. sz. határozat	A Vietnami Demokratikus Köztársaság Állami Tudományos és Műszaki Bizottsága, valamint Társadalomtudományi Bizottsága és a Magyar Tudományos Akadémia között megkötött együttműködési munkatervről	86
Közlemények		Közlemény az Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához tartozó kutatóintézmények igazgató tanácsairól	87
		A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	88
		A Pedagógiai Kutató Csoport pályázati felhívása	88
		A MÉM Mérnök- és Vezetőtovábbképző Intézet pályázati felhívása	89
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	89
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	89

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1003/1972. (III. 14.) számú

határozata

a vállalati szervezés fejlesztéséről

A Minisztertanács megállapítja, hogy a IV. ötéves terv teljesítése, a gazdasági hatékonyság növelése szükségessé teszi a tudomány eredményeit felhasználó vállalati szervezés fellendítését és rendszeres továbbfejlesztését. A vállalati szervezés fellendítésének és továbbfejlesztésének népgazdasági célja: a munkatermelékenység növelése, az állóalapok jobb kihasználása, az önköltség csökkentése, az állami jövedelmekhez való vállalati hozzájárulás növelése, a termelés és a forgalom összehangoltságának elősegítése, a dolgozó kollektívák munkakörülményeinek és kereseti feltételeinek javítása.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

A szervezőmunka hosszabb távon való tervszerű és állandó fejlesztésével el kell érni, hogy a legkorszerűbb üzem- és munkaszervezési módszerek széles körben meghonosodva, aktív segítőjévé váljanak a munkaerő és a termelési eszközök magasabb színvonalú hasznosításának, a termelés gazdaságossága növelésének, a munkakörülmények javításának. Mindezek érdekében a Kormány a következőket határozza:

1. A szervezés fejlesztése terén megoldandó központi feladatok irányelveit az ötéves tervek készítése során össze kell foglalni és a terv kormányszintű jóváhagyásakor dokumentálni kell. Ezeknek az ágazati irányító szervek által készített elemzéseken és javaslatokon kell alapulniuk. A népgazdasági tervek kidolgozásának menetében biztosítani kell, hogy a szervezés elé állított feladatok kellő összhangban legyenek a számítástechnikai program, az automatizálás, az ügyvitelgépesítés előrehaladásával. A vállalati szervezés helyzetéről, a kitűzött fő feladatok végrehajtásának menetéről évente kell beszámolni. A beszámoló alapja az ágazati irányító szervek meghatározott tematika alapján készített jelentése legyen.

Felelős: az Országos Tervhivatal elnöke és az ágazati miniszterek.

2. Az ágazati miniszterek megfelelő irányító munkával segítsék elő a vállalati üzem- és munkaszervezés fellendítését és rendszeres fejlesztését. Ennek keretében:

a) Gondoskodjanak arról, hogy a tartalékok feltárására irányuló szervezői tevékenység minden olyan vállalatnál, ahol ennek feltételei megértek, már 1972-ben kibontakozzon. Az e célból kijelölt vállalatok számára olyan irányelveket adjanak, hogy a vállalati szervezési programok az alábbi feladatok megoldását segítsék elő:

— a létszám — különösen az alkalmazotti létszám — és a beruházási igények csökkentését, a termelési folyamat belső tartalékainak feltárását, mindenekelőtt a munkaidőalap és a korszerű termelőberendezések kihasználásának jobb megszervezésével;

— a folyamatban levő központi és vállalati fejlesztési programok, rekonstrukciók beruházásainak tervszerű megvalósítását a rendelkezésre álló eszközök összehangolt koncentrálásával;

— a termelés és a forgalom zavartalanságához szükséges készletek mérséklését, a termelés és kibocsátás ütemességének jobb megalapozását, a vállalatokon belüli és a külső kooperációs kapcsolatok megjavítását;

— az önköltség — különösen a rezsiköltségek — csökkentését, továbbá az ügyviteli rendszer javítását, a bürokratikus elemek, a túlzott adminisztráció veszélyének leküzdésével.

A vállalati vezetőket kötelezzék, hogy a feladatok végrehajtására kidolgozott programot vitassák meg a dolgozó kollektívával, a vállalat társadalmi szerveivel.

Határidő: 1972. május 15.

b) Annak elősegítésére, hogy 1973-ban a szervezői tevékenység tovább fejlődjön, minden vállalatnál kibontakozzon, és kellő tervszerűséggel folyjék, a központi fejlesztési programokból és az ágazati fejlesztési koncepciókból kiindulva a IV. ötéves terv időszakára kiterjedően határozzák meg a vállalatok felé támasztható szervezettségi követelményeket, és adjanak útmutatást vállalati programok kidolgozásához. Ellenőrizzék, hogy a programot a gazdasági terv szerves részeként minden vállalatnál megfelelő tartalommal dolgozzák ki.

Határidő: 1972. október 31.

c) Fokozatosan teremtsék meg a vállalati szervezés elvi irányításának és konkrét elősegítésének hatékony módszereit, továbbá az ehhez szükséges feltételeket. Vizsgálják felül az ágazati-szervezési intézetek tevékenységét, továbbfejlesztésük irányát és feladatait olyképpen határozzák meg, hogy azok elsősorban az üzem- és munkaszervezés tekintetében az alkalmazástechnikai kutatások bázisává váljanak. Az intézetek feladatkörébe kell utalni a hazai gyakorlat követelményeinek megfelelő korszerű, típusszervezési megoldások, metodikák kidolgozását, az ágazati mintaszervezéseket, a hazai és a nemzetközi gyakorlatból ismert korszerű szervezési módszerek intézményes terjesztését, propagálását. Gondoskodjanak arról, hogy a vállalati tanácsadó szolgálat — a kölcsönös érdekeltség figyelembevételével — minden intézetnél létrejöjjön.

Határidő: 1972. december 31.

d) A Központi Statisztikai Hivatal elnökével együttműködve — az ágazati sajátosságok figyelembevételével — alakítsák ki a vállalati szervezettség értékelésének rendszerét. 1973 elejétől folyamatosan számoltassák be a vállalatokat azok szervezési programjának végrehajtásáról és gondoskodjanak arról, hogy a vállalati vezetők munkájának megítélésénél az eddiginél lényegesen nagyobb súllyal szerepeljen a vállalat szervezettségi színvonalának értékelése.

Határidő: folyamatos.

3. A vállalatoknak nyújtható kedvezmények elbírálásakor a hatékonysági követelmények fokozott érvényesítésével elő kell segíteni a vállalati szervezésben rejlő lehetőségek kihasználását, és feltételként kiköthető a megfelelő szervezési intézkedések végrehajtása.

Felelős: az ágazati miniszterek,
a pénzügyminiszter,
a munkaügyi miniszter,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke.

Határidő: folyamatos.

4. Biztosítani kell a szervezéstudományi kutatások megfelelően összehangolt fejlesztését. Magas színvonalú szervezésmódszertani anyagokat kell biztosítani a gyakorlat és az oktatás számára. Ennek érdekében gondoskodni kell a kutatási témák kijelöléséről, a szervezéssel foglalkozó kutatóhelyek minőségi megerősítéséről és a koordinált munkamegosztásról, valamint a tudományos káderek képzéséről.

Felelős: a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára,
a művelődésügyi miniszter,
a munkaügyi miniszter és
az ágazati miniszterek.

Határidő: folyamatos.

5. Fokozatosan ki kell alakítani a szervező szakemberképzés és továbbképzés összefüggő rendszerét, és meg kell kezdeni — az igényeknek megfelelő számú és specializációjú — szervezési szakemberek kiképzését, továbbképzését. Ennek keretei között:

a) Biztosítani kell, hogy a megfelelően szakosított felső- és középfokú szervezési szakemberek kiképzése az egyetemeken, főiskolákon és a szakközépiskolákban megfelelő szintre fejlődjön. Gondoskodni kell arról, hogy az egyetemek mellett működő továbbképző intézetek munkájában megfelelő helyet kapjon a felsőfokú szakemberek szervezési irányú továbbképzése.

Felelős: a művelődésügyi miniszter, a munkaügyi miniszter, az Országos Tervhivatal elnöke az érdekelt minisztériumokkal együttműködve.

Határidő: 1973. június 30.

b) Ki kell alakítani a szervezők tanfolyami továbbképzési rendszerét, amelynek a költségeit az érintett vállalatok viseljék. Ennek keretében biztosítani kell az üzem- és munkaszervezők számítástechnikai képzését is. A gazdasági vezetők továbbképző tanfolyamain a szervezési ismeretek oktatásának részarányát úgy kell kialakítani, hogy az lehetővé tegye a hatékony szervezési, munkaszervezési eljárások alkalmazásához szükséges vezetői módszerek elsajátítását. A termelés közvetlen irányítói (művezetők, üzemvezetők) részére tovább kell fejleszteni a munkaszervezési ismeretek — feladataikhoz igazodó — tananyagát, és koordinálni kell a témával kapcsolatos továbbképzésüket.

Felelős: az ágazati miniszterek, a munkaügyi miniszter, a művelődésügyi miniszter, a pénzügyminiszter és a Központi Statisztikai Hivatal elnöke.

Határidő: 1973. március 31.

6. Biztosítani kell a korszerű szervezéstechnikai eszközök széles körű elterjesztését.

a) A jelenlegi helyzetből kiindulva ki kell dolgozni a szervezéstechnika műszaki eszközei mennyiségi és minőségi fejlesztésének irányait, különös figyelemmel a szervezőmunkában alkalmazható eszközökre.

Felelős: az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke.

Határidő: 1973. március 31.

b) A fejlesztési program elfogadását követően gondoskodni kell arról, hogy a szervezőmunkában alkalmazható technikai eszközök — a hazai gyártás fejlesztésével, illetve import útján — megfelelő mennyiségben és minőségben álljanak a vállalatok rendelkezésére. Meg kell javítani az ezzel kapcsolatos propagandamunkát.

Felelős: az ágazati miniszterek, a kohó- és gépipari miniszter, a belkereskedelmi miniszter, a külkereskedelmi miniszter.

Határidő: folyamatos.

7. Növelni kell a korszerű szervezést népszerűsítő propaganda színvonalát. A gyakorlati eredmények és hasznos tapasztalatok elterjesztésének gazdasági jelentősége mellett be kell mutatni a szervezettség növekedésének a munkafeltételekre, a munkahelyi közérzetre, a személyi jövedelmek alakulására gyakorolt hatását is. A sajtó, a rádió és a televízió a szakemberek számára nyújtott információk növelése mellett segítse elő a széles közvélemény ez irányú érdeklődésének felkeltését.

Felelős: az MT Tájékoztatási Hivatalának elnöke.

Határidő: folyamatos.

8. A Gazdasági Bizottság az illetékes miniszterek előterjesztése alapján rendszeresen tűzze napirendre és értékelje egy-egy ágazat vállalati üzem- és munkaszervezési tevékenységének fejlődését.

Felelős: a Gazdasági Bizottság elnöke.

9. A Kormány felkéri:

— a Szakszervezetek Országos Tanácsát, hogy termelési propagandájában kiemelten foglalkozzék a vállalati szervezési feladatok megoldásának támogatásával. A munkaverseny céljai között biztosítsanak megfelelő helyet az üzem- és munkaszervezés feladatainak;

— az MTESZ-t, a TIT-et, a Közgazdasági Társaságot és a többi szakmai társadalmi szervezeteket, hogy sajátos eszközeikkel járuljanak hozzá az üzem- és munkaszervezés színvonalának növeléséhez, a munkakultúra általános fejlesztéséhez.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1007/1972. (IV. 12.) számú

határozata

a szocialista munkaversenyről

A munkaverseny-mozgalom a szocializmus magasabb fokon történő építésének nagy erőforrása és legszélesebb társadalmi támasza. Fontos rendeltetése, hogy biztosítsa a dolgozók politikai egyetértését és cselekvő közreműködését a gazdaság intenzív fejlesztésében, a nemzeti jövedelem gyors ütemű növelésében, a szocialista demokratizmus országos és munkahelyi érvényesítésében, a szocialista emberi viszonyok kiteljesedésében.

A munkaverseny elsősorban munkahelyi mozgalom, melynek súlypontja a termelés; egyben fontos politikai tényező is, a munkához, a társadalomhoz való szocialista viszony megnyilvánulása.

A munkaverseny az egyes dolgozók és munkakollektívák munkaköri kötelezettségét meghaladó önkéntes termelési, fejlesztési, gazdasági kezdeményezés, továbbá a népgazdasági célkitűzések teljesítését átlagon felüli mértékben elősegítő vállalati tevékenység. A munkaverseny magában foglalja

a dolgozók, kollektívák és vállalatok közötti kölcsönös segítségnyújtást, a korszerű ismeretek gyarapítására, a szocialista munkaerkölcs és gondolkodásmód erősítésére irányuló tevékenységet.

A dolgozók és a kollektívák munkaversenye elválaszthatatlan a munkafolyamatoktól, a munkavégzés minőségileg magasabb formája. Irányítása az állami gazdasági szervek és vezetők, valamint a társadalmi szervek közös feladata. A munkaverseny szervezése és ösztönzése a gazdasági irányító munka szerves része, a gazdasági vezetők munkaköri kötelessége.

I.

A szocialista munkaverseny-mozgalom rendszere

1. *A munkaversenyben részt vevők köre*

A munkaversenyben az önkéntesség alapján részt vehet valamennyi termelést, szolgáltatást folytató vállalat, intézet, intézmény (a továbbiakban: vállalat) és szövetkezet, illetve e szervek valamennyi dolgozója.

2. *A munkaverseny célja, tartalma*

a) Általános és minden munkahelyen érvényes célkitűzés a gazdálkodás hatékonyságának, a vállalati eredmény növelésének előmozdítása az eszközök, termelőberendezések, valamint az emberi munka ésszerű hasznosítása útján olyan módon, hogy a munkaverseny álljon szoros összhangban a mindenkori gazdaságpolitikai célokkal, az éves és középtávú népgazdasági és vállalati tervekkel, a munkahelyi programokkal.

b) A tervek mennyiségi túlteljesítését ott kell munkaverseny-célként kitűzni, ahol a többlettermék tényleges társadalmi szükségletet elégít ki.

c) A munkaverseny segítse a termelésnek és szolgáltatásoknak az igényekhez való rugalmas alkalmazkodását, a váratlan gazdasági nehézségek leküzdését, a kollektív szerződés és a munkaviszonyra vonatkozó egyéb szabályok (szövetkezeteknél az alapszabály és belső szabályzatok) előírásainak betartásával.

d) A gazdasági hatékonyság növelésére különösen az alábbi kezdeményezések országos elterjesztésére és folyamatos alkalmazására kell törekedni:

— a termékek és a munka minőségének javítására, a gyár hírnevének megteremtésére, illetve megőrzésére irányuló munkamozgalmakra;

— az üzem és munkaszervezés korszerűsítésére, a „dolgozz hibátlanul" munkarendszer meghonosítására, a dolgozók és a kollektívák aktív közreműködésével;

— az újítási és feltalálói tevékenység fellendítésére a műszaki, technológiai fejlődés előmozdítása érdekében.

e) A vállalatok versenyében az alábbi általános gazdasági célokat kell követni:

— a vállalatok versenye a gazdaságpolitikai célkitűzések, a népgazdasági terv és a gazdasági hatékonyság követelményeinek kielégítésére, az e téren korábban elért eredmények túlszárnyalására irányuljon;

— az ipari vállalatoknál a lakosság és a termelői fogyasztás igényeinek jobb kielégítése, a külkereskedelmi versenyképesség fokozása, a munka termelékenységének emelése, a termelés-szervezés korszerűsítése, a távlati fejlesztés megalapozása;

— az építőipari vállalatoknál ezen túlmenően az építkezések határidő előtti befejezése, a kivitelezés minőségének javítása;

— a közlekedési, szállítási vállalatoknál és a szolgáltatások területén az igények kulturált, jó minőségű kielégítése;

— a mezőgazdaságban a hozamok növelése, a korszerű agrotechnika és üzemszervezés alkalmazása;

— a kereskedelmi vállalatoknál a bel- és külföldi fogyasztói, illetőleg felhasználói igényeknek és szerződéseknek megfelelő forgalom, áruválaszték biztosítása, az optimális készletezés és a kulturált kiszolgálás.

3. *A munkaverseny demokratizmusa*

a) Biztosítani kell a dolgozók közreműködését a vállalati feladatok és munkaverseny célok kialakításában. A vállalati tervek, munkahelyi programok véglegesítésekor hasznosítsák a dolgozók és kollektívák helyes javaslatait.

b) A célkitűzéseket úgy kell meghatározni és ismertetni, hogy a munkahelyeken alapot adjon a munkaverseny kezdeményezések és munkamozgalmak kibontakozásához, a dolgozóknak szocialista kötelezettségvállalásaik megtételére.

c) A kollektívák bevonásával rendszeresen értékelni kell a tervfeladatok, az időszakos programok teljesítését és ebben a munkaverseny eredményeit.

4. *A munkaverseny formái*

a) A munkaverseny az egyének kezdeményezésére épüljön. A kollektív versenyformákon belül is döntő az egyének képességeinek érvényesülése, munkakezdeményezéseik hasznosítása.

b) A munkaverseny alapvető formája a szocialista brigádmozgalom. Biztosítani kell, hogy a szocialista brigádok a dolgozók olyan vezető kollektíváivá legyenek, amelyek mozgósító és példamutató szerepet töltenek be a munkában, a tanulásban, a közösségi életben.

A szocialista brigád cím elnyerésének követelményeit az előzőeknek megfelelően a jelenleginél magasabb szinten kell megszabni.

c) Az ifjúsági termelési mozgalmakat mint a munkaverseny sajátos formáit és módszereit kell alkalmazni és továbbfejleszteni. Ezzel összhangban kell fejleszteni az ifjúsági szocialista brigádmozgalmat, valamint a társadalmilag jelentős, speciális ifjúsági táborokat is.

A fiatal dolgozók lelkesedését, új iránti fogékonyságát célszerűen hasznosító, a szakmai tudást elmélyítő sajátos versenyformák alkalmazására kell törekedni.

d) A népgazdasági jelentőségű beruházások és a lakásépítési program megvalósításában érintett, valamint az állampolgárok fogyasztási igényeinek

kielégítésében érdekelt ipari, mezőgazdasági, belés külkereskedelmi vállalatok kollektívái kössenek szocialista megállapodásokat a vállalati szerződéses kötelezettségek maradéktalan teljesítésére.

5. *A vállalatok és szövetkezetek tevékenységének, versenyének minősítése*

a) Az értékelést és minősítést évenként, valamint népgazdasági szinten a középtávú tervek befejezését követően, öt évenként el kell végezni.

b) A megítélésnél a tevékenység színvonalával szemben támasztott ágazati és népgazdasági követelményeket kell alapul venni. Emellett méltányolni kell a kedvezőtlen adottságú és felkészültségű gazdasági egységek viszonylagos fejlődését is.

c) Az értékelés eredményeitől függően kell a vállalatokat és szövetkezeteket a különböző kitüntetésekre felterjeszteni.

6. *A munkaversenyben elnyerhető kitüntetések és jutalmak*

a) A legeredményesebben működő vállalatokat és szövetkezeteket évenként május 1. alkalmával „Kiváló Vállalat", illetve „Kiváló Szövetkezet" címmel és a vele járó pénzjutalommal lehet elismerni:

— évenként az ágazatokhoz tartozó vállalatoknak és szövetkezeteknek 10—15%-át lehet kitüntetni;

— a vállalatok részére a kitüntetést a felügyeletet gyakorló miniszterek, illetve országos hatáskörű szervek vezetői és a szakszervezetek elnökségei együttesen adományozzák. Tanácsi vállalatok esetében a kitüntetést az ágazati miniszter vagy az országos hatáskörű szerv vezetője adományozza, előzetesen kikérve a területileg illetékes tanácsi vb-ok és szakszervezeti szervek javaslatát, illetőleg véleményét;

— a „Kiváló Szövetkezet" kitüntetést mezőgazdasági termelőszövetkezetnek a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa javaslatára a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, ipari szövetkezetnek az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsa javaslatára az illetékes ágazati miniszter, fogyasztási, értékesítő és beszerző szövetkezetnek a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsának javaslatára a belkereskedelmi miniszter és az illetékes szakszervezet elnöksége adományozza;

— a kitüntetéssel járó pénzjutalom mértéke az átlagos állományi létszám alapján, egy főre számítva 50,— Ft.

b) A középtávú tervidőszakban kiemelkedő eredményt elért vállalatokat öt évenként, augusztus 20. alkalmával a „Minisztertanács és a SZOT Elnöksége Vörös Zászlajával", a szövetkezeteket a „Minisztertanács Vörös Zászlajával" és a vele járó pénzjutalommal lehet elismerni;

— öt évenként 50—60 vállalatot, 12—15 mezőgazdasági termelőszövetkezetet, 3—4 ipari szövetkezetet és 2—3 fogyasztási, értékesítő és beszerző szövetkezetet lehet kitüntetni;

— a kitüntetést az állami vállalatok részére — az esetenként meghatározott ágazati keretszámok alapján — és a fogyasztási szövetkezetek részére a Minisztertanács és a SZOT Elnöksége, a szövetkezetek részére a Minisztertanács adományozza;

— állami vállalatok részére a Minisztertanács és a SZOT Elnöksége, szövetkezetek részére a Minisztertanács a kitüntetéssel együtt az átlagos állományi létszám alapján, 1 főre számítva 100 Ft pénzjutalmat és a legnagyobb eredményeket felmutató vállalatok és szövetkezetek részére, az eredményükkel és nagyságrendjükkel arányban álló, a kollektíva érdekeit szolgáló szociális, kulturális vagy sportlétesítményt is adományoz;

— a kitüntetés a vállalatokat és szövetkezeteket öt évig, a következő középtávú tervidőszak végéig illeti meg.

c) A kitüntetések elnyerésére a vállalatok pályázatot nyújthatnak be a felügyeletet gyakorló miniszterhez, országos hatáskörű szerv vezetőjéhez, tanácsi vállalatok az illetékes tanács vb útján az ágazati miniszterhez, országos hatáskörű szerv vezetőjéhez. A pályázatot meg kell küldeni az illetékes szakszervezet elnökségéhez, tanácsi vállalatok esetében a Szakszervezetek Megyei (Budapesti) Tanácsához is. A szövetkezetek a pályázatot a szövetkezetek országos érdekképviseleti szervéhez nyújthatják be. A pályázatok elbírálása a kitüntetések adományozására jogosult szervek feladata.

d) A szocialista brigádok, munkacsoportok részére legmagasabb kitüntetésként — az 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet rendelkezéseinek megfelelően — Állami Díjat lehet adományozni. A Minisztertanács célszerűnek tartja, hogy a szocialista brigádok és munkacsoportok részére a Munka Vörös Zászló Érdemrendje is adományozásra kerülhessen. Megbízza a munkaügyi minisztert, hogy ennek érdekében 1972. május 31-ig tegyen előterjesztést a Minisztertanácshoz a vonatkozó jogszabályok szükséges módosítása érdekében [1963. évi 35. tvr., 1009/1964. (IV. 10.) Korm. számú határozat]. Emellett továbbra is érvényben maradnak a szocialista brigádok elismerésére és kitüntetésére vonatkozó korábbi rendelkezések [1001/1970. (I. 7.) Korm. számú határozat].

e) A dolgozók legkiválóbb egyéni munkaverseny eredményeit a „Szocialista Munka Hőse" és egyéb kormánykitüntetésekkel, miniszteri és vállalati „Kiváló Dolgozó" kitüntetéssel lehet elismerni. A vállalati „Kiváló Dolgozó" kitüntetésben részesített dolgozóknak legalább félhavi átlagkeresetnek megfelelő pénzjutalom jár.

f) Bármely kitüntetésben azokat a személyeket és szocialista brigádokat, munkacsoportokat lehet részesíteni, akik kiemelkedő munkaeredményeik mellett példamutató magatartásukkal, magas fokú munkaerkölcsükkel, közéleti tevékenységükkel arra rászolgáltak.

g) A vállalatoknál a személyi jövedelmek növelésére rendelkezésre álló eszközök olyan elosztását kell biztosítani, amely hatásosan ösztönöz a célfeladatok megvalósítására, és amely arányban áll a munkaversenyben kifejtett tevékenységgel. Ennek

megfelelően kell továbbfejleszteni a jövedelmek felosztásának módszereit a szövetkezetekben is. Lehetővé kell tenni, hogy a kollektívák az elnyert jutalmat saját hatáskörben differenciáltan osszák fel.

h) Érdemtelenség esetén a kitüntetéseket vissza kell vonni, illetőleg a visszavonásra kell javaslatot tenni.

7. *A munkaverseny-mozgalom propagandája*

a) Az országos, megyei és városi hírközlő szervek tegyék rendszeressé és sokoldalúvá a munkaverseny-propagandát, és tevőlegesen támogassák a határozatban foglalt elvek gyakorlati megvalósítását.

b) E szervek biztosítsák az országos jelentőségű kezdeményezések, versenyeredmények megismertetését, a kimagasló eredményt elért vállalatok, szövetkezetek, brigádok, munkások, műszaki és gazdasági szakemberek munkájának népszerűsítését.

c) A vállalatoknál és szövetkezeteknél a demokratikus fórumokon, üzemi lapokban, híradókban rendszeresen értékeljék és ismertessék a munkaverseny eredményeit, a brigádok kezdeményezéseit, a dolgozók javaslatait.

II.

Az állami-gazdasági szervek és vezetők, illetve a szövetkezetek érdekképviseleti szerveinek feladatai a szocialista munkaverseny irányításában és szervezésében

1. *Az állami irányító szervek és a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerveinek feladatai*

a) A miniszterek, az országos hatáskörű szervek vezetői, valamint a SZÖVOSZ és az OKISZ;

— a középtávú tervfeladatokkal, valamint az éves célkitűzésekkel összhangban határozzák meg vállalataik, szövetkezeteik számára a munkaversennyel kapcsolatos igényeiket, a kitüntetések elnyerésének követelményrendszerét;

— a vállalatok és szövetkezetek tevékenységének minősítése során elemezzék és értékeljék a munkaverseny gazdasági eredményeit;

— időnként számoltassák be a vállalatokat és a szövetkezeteket a munkaverseny tapasztalatairól, a dolgozók termelési aktivitását előmozdító feltételek biztosításáról;

— gondoskodjanak a jelentősebb kezdeményezések ágazaton belüli elterjesztéséről;

— biztosítsák a munkaverseny pályázatok objektív elbírálását és a legjobb vállalatok, szövetkezetek elismerését, kitüntetését;

— a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői e munkájukat az illetékes szakszervezetek vezető testületeivel együttműködve végezzék.

b) A munkaverseny-mozgalom anyagi-erkölcsi ösztönzésével összefüggő állami feladatokat, azok tárcaközi összehangolását a Minisztertanács megbízásából a munkaügyi miniszter látja el, együttműködésben a SZOT Elnökségével és a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerveivel.

2. *A vállalatok igazgatóinak és a szövetkezetek vezetőinek feladatai*

a) A vállalati tervek készítése során, azokkal összhangban határozzák meg a munkaverseny helyi célkitűzéseit.

b) Az előzetes tervek és munkaverseny célok megvitatásához és jóváhagyásához biztosítsák a dolgozók, kollektívák tevékeny közreműködésének lehetőségét. Gondoskodjanak arról, hogy a célkitűzések értelmét, lényegét a dolgozók megismerjék és támogassák.

c) Biztosítsák a munkakezdeményezések és munkamozgalmak kibontakozásához a folyamatos, zavartalan munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi és szervezési feltételeket.

d) A munkaverseny szervezését, a kezdeményezések hasznosítását tegyék a munkahelyi vezetők feladatává. Ebben biztosítsák a munkahelyi vezetők személyes erkölcsi és anyagi érdekeltségét, valamint jogkörük célszerű bővítését.

e) Alakítsák ki a gazdasági egységek vezetőinek a munkaversennyel kapcsolatos számadási kötelezettségét a vállalati, szövetkezeti vezetés számára, valamint a dolgozók demokratikus fórumain.

f) Gondoskodjanak a legjobb újítások, munkamegoldások, kezdeményezések elterjesztéséről a vállalaton, illetve szövetkezeten belül.

g) Határozzák meg a vállalat, illetve szövetkezet feladatait hatásosan előmozdító, a kiemelkedő eredményeket megfelelően méltányoló ösztönzési és elismerési rendszert.

h) A munkaverseny irányításában és szervezésében alakítsanak ki összehangolt együttműködést, célszerű munkamegosztást a szakszervezeti és KISZ szervezetekkel, tisztségviselőkkel.

III.

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések

1. A Minisztertanács felkéri a SZOT Elnökségét és a KISZ Központi Bizottságát, hogy a határozatban foglalt feladatok végzésében működjenek közre. Határozzák meg a szakszervezeti és KISZ szervezetek feladatait.

2. Megbízza a minisztereket, az országos hatáskörű szervek vezetőit, valamint felkéri a SZÖVOSZ-t és az OKISZ-t, hogy a kormányhatározat végrehajtására, ágazati sajátosságaik figyelembevételével tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

3. A Minisztertanács felkéri a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát, hogy a jelen határozat elveinek figyelembevételével dolgozza ki a mezőgazdasági termelőszövetkezetekre érvényes 1009/1968. (III. 24.) Korm. számú határozat módosítására vonatkozó javaslatot, s azt az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyeztetve, jóváhagyásra terjessze be a Minisztertanács elé.

4. A „Kiváló Vállalat" és a „Kiváló Szövetkezet" cím, illetve az MT—SZOT Elnökség Vörös Zászlaja, valamint szövetkezetek részére az „MT Vörös Zászlaja" kitüntetésekkel járó jutalmat az állami költségvetésben a pénzügyminiszter biztosítja.

5. Ez a határozat 1973. január 1. napján lép hatályba. Egyidejűleg a Minisztertanács és a SZOT Elnöksége 1031/1967. (X. 12.) számú határozata — a szocialista brigádok kitüntetéséről szóló és az 1001/1970. (I. 7.) Korm. számú határozattal megállapított rendelkezések kivételével —, továbbá az 1011/1962. (IV. 25.) Korm. számú, valamint az ezt módosító 1011/1964. (IV. 18.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

E határozat rendelkezéseit már kihirdetése napjától kezdve alkalmazni kell a munkaverseny irányítására, szervezésére és feltételeire; ezek alapulvételével a „Kiváló Vállalat" és a „Kiváló Szövetkezet" kitüntetések adományozására első ízben 1973. május 1. alkalmából; az „MT—SZOT Elnöksége Vörös Zászlaja" kitüntetés, illetve az „MT Vörös Zászlaja" kitüntetés adományozása pedig első ízben 1976. augusztus 20-a alkalmából történik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 14/1972. számú

határozata

a hazai csillagászati kutatások helyzetéről, feladatairól és a csillagászat oktatásának korszerűsítéséről szóló tanulmány megvitatásáról

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség megállapítja, hogy a tanulmány a csillagászati kutatás, oktatás és ismeretterjesztés együttes vizsgálata alapján hasznos áttekintést ad a csillagászat helyzetéről és problémáiról. Az Elnökség köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik részt vettek a tanulmány elkészítésében.

2. Az Elnökség tudomásul veszi a hazai csillagászati kutatások helyzetére vonatkozó értékelést. Felhívja a III. Osztályt, hogy elvi irányító munkájában a kutatások hatékonyságának növelése érdekében hangsúlyozza fokozottan a tematikai koncentráció szükségességét, és ezzel is segítse elő az adott hazai viszonyok között is hatékonyan és eredményesen művelhető területekre való összpontosítást. Emellett lehetővé kell tenni szélesebb tematika művelését is, szerényebb eszközökkel.

3. Elő kell segíteni az anyagi és műszaki feltételek fokozott koncentrálása által is, hogy a magyar csillagászok nagyobb mértékben kapcsolódhassanak be az INTERKOZMOSZ programba, és felhasználhassák az ott nyíló lehetőségeket.

4. Az Elnökség felkéri a Csillagász Bizottságot, hogy a tematikai koncentráció megtörténte után a kiemelt feladatok terén folyó kutatásokat rendszeresen vizsgálja felül, ha szükséges ajánlja azok módosítását, és teljesítésüket kísérje figyelemmel.

5. A tanulmány a csillagászati ismeretek külföldi és hazai oktatásának összehasonlításából megállapítja, hogy az alsó-, közép- és felsőfokú tanintézményekben a csillagászat oktatása elmarad a követelményektől, korszerűtlenné vált.

Az Elnökség felkéri a csillagászokat, hogy a jövőben még fokozottabban igyekezzenek támogatni a tananyag csillagászati vonatkozásban való korszerűsítését, beillesztve azt az egységes természettudományos nevelés keretébe.

6. A tanulmány elemzi a csillagászati ismeretterjesztő tevékenységet, és e tekintetben számos hiányosságra mutat rá. Az Elnökség véleménye szerint az ismeretterjesztő munka színvonalának emelésében is fontos feladat hárul a csillagász kutatókra.

7. Az Elnökség felkéri a főtitkárt, hogy hosszabb távon továbbra is kísérje fokozott figyelemmel a csillagászati kutatásokat.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 16/1972. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia története megírásának munkálatairól

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség tudomásul veszi a Magyar Tudományos Akadémia története megírásának munkálatairól szóló tájékoztatót.

2. Nagy fontosságot tulajdonít az Elnökség annak, hogy az alapos tudományos kutatáson nyugvó, de népszerűen megírt mintegy 30 ív terjedelmű munka 1975-ben, az ünnepségek előtt megjelenjék.

3. Az Elnökség felhívja az Elnököt, gondoskodjék arról, hogy az Akadémiai Kiadó és Nyomda a technikai munkákat időben végezze el; ennek lehetővé tétele érdekében tisztázza, hogy a nyomdakész kéziratot mely időpontig kell a Történettudományi Intézet részéről a Kiadónak átadni.

4. Az Elnökség felhívja az Elnököt, tegyen intézkedést arra, hogy az MTA tagjainak jegyzéke mielőbb használható és hozzáférhető állapotba kerüljön.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 17/1972. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatainak 1971. évi alakulásáról és az 1972. évi feladatokról

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi a Magyar Tudományos Akadémia 1971-ben folytatott nemzetközi tudományos kapcsolatairól készített jelentést.

2. Az Elnökség ajánlja a tudományos osztályoknak, hogy 1972-ben folytassák az egyes tudományterületek nemzetközi tudományos kapcsolatainak elemzését és ennek alapján megfelelő javaslatok kidolgozását.

3. Az Elnökség felkéri a főtitkárt, hogy különös figyelemben részesítse az ügyintézés egyszerűsítését, egyre fokozódó mértékben növelje az intézetek jelentőségét a nemzetközi tudományos kapcsolatok vitelében és ápolásában.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 20/1972. számú

határozata

a tudományos minősítés és a posztgraduális képzés kérdéseivel foglalkozó bizottság személyi összetételéről

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

1. A Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról szóló 7/1972. számú elnökségi határozat 6. pontjában foglaltak megvalósítására az Elnökség az alábbi bizottságot küldi ki:

Elnök: Jánossy Lajos alelnök

Titkár: Farkas János, a Szociológiai Kutatóintézet igazgatóhelyettese

Tagok: Kellner Béla akadémikus
Kovács István akadémikus (TMB tag)
Lévai András akadémikus
Radnót Magda akadémikus
Simon Sándor, a műszaki tud. doktora (TMB tag)
Sinkovics István, a törttud. kand. (TMB tag)
Szabolcsi Lászlóné akadémikus (TMB tag)
Szabolcsi Miklós akadémikus
Tétényi Pál akadémikus

2. A bizottság jelentését 1973. március 31-ig terjessze az Elnökség elé.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 21/1972. számú

határozata

az Automatizálási Kutatóintézet és a Számítástechnikai Központ egyesítéséről

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

Az Elnökség egyetért az Automatizálási Kutatóintézet és a Számítástechnikai Központ egyesítésével, továbbá az egyesítéshez való előzetes hozzájárulás megadása céljából az előterjesztésnek a Tudománypolitikai Bizottsághoz való benyújtásával.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 22/1972. számú

határozata

a Vietnami Demokratikus Köztársaság Állami Tudományos és Műszaki Bizottsága, valamint Társadalomtudományi Bizottsága és a Magyar Tudományos Akadémia között megkötött együttműködési munkatervről

(Elnökség, 1972. március 28.)

Teljes szöveg

Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi a Vietnami Demokratikus Köztársaság Állami Tudományos és Műszaki Bizottsága, valamint Társadalomtudományi Bizottsága és a Magyar Tudományos Akadémia között 1972—74. évekre megkötött együttműködési munkatervről szóló tájékoztatót.

Budapest, 1972. március 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1971. MTA—F (A. K. 20.) számú utasítása alapján az Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához tartozó kutatóintézmények*

Igazgató Tanácsai

a következők:

Atommagkutató Intézet

A Tanács vezetője: *Szalay Sándor*
titkára: *Varga Dezső*
tagjai: *Medveczky László*
Kovács Gyula
Berényi Dénes
Koltay Ede
Mórik Gyula

Automatizálási Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Vámos Tibor*
titkára: *Ser Vlagyimir*
tagjai: *Keresztély Sándor*
Dely Pál
Benedikt Ottó
Frey Tamás
Hamar Károly
Hatvany József
Rácz István
Uzsoky Miklós

Csillagvizsgáló Intézet

A Tanács vezetője: *Detre László*
titkára: *Szeidl Béla*
tagjai: *Nasztanovics Ferenc*
Almár Iván
Balázs Béla
Csada Imre
Virághalmy Géza

Földrajztudományi Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Pécsi Márton*
titkára: *Marosi Sándor*
tagjai: *Enyedi György*
Jenőfi Lőrinc
Borai Ákos
Craveró Róbertné
Szilárd Jenő

Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Somogyi József*
titkára: *Bencze Pál*
tagjai: *Alpár Gyula*
Ádám Antal
Zeberer Alfrédné
Bisztricsány Ede
Halmos Ferenc

Geokémiai Kutatólaboratórium

A Tanács vezetője: *Szádeczky-Kardoss Elemér*
titkára: *Póka Teréz*
tagjai: *Kostyál Gyuláné*
Bárdossy György
Pantó György
Sajgó Csanád
Szolnoki János

Izotóp Intézet

A Tanács vezetője: *Földiák Gábor*
titkára: *Illy József*
tagjai: *Veres Árpád*
Gábos László
Hirling József
Lengyel Tamás

Központi Fizikai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Pál Lénárd*
titkára: *Doleschall Sándor*
tagjai: *Kiss Dezső*
Sándory Mihály
Szabó Ferenc
Vasvári Béla
Szokira József
Erő János
Jánossy Lajos
Kiss István
Kroó Norbert
Szlávik Ferenc
Tompa Kálmán
Varga László

Központi Kémiai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Holló János*
titkára: *Vadász István*
tagjai: *Lengyel Sándor*
Ötvös László
Kerekes Károly
Gál Dezső
Messmer András
Nagy Ferenc
Schay Géza
Tüdős Ferenc

Matematikai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Fejes-Tóth László*
titkára: *Alpár László*
tagjai: *Schmidt Tamás*
Keszte Jánosné
Hajnal András
Palásti Ilona
Révész Pál
Vincze István

* A Kémiai-Szerkezeti Kutatólaboratórium és a Napfizikai Obszervatórium az Igazgató Tanács megszervezése alól felmentést kapott.

Műszaki Fizikai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Szigeti György*

titkára: *Pődör Bálint*

tagjai: *Szép Iván*
Benna György
Bartha László
Pócza Jenő

Műszaki Kémiai Kutatóintézet

A Tanács vezetője: *Polinszky Károly*

titkára: *Borlay Oszkár*

tagjai: *Blickle Tibor*
Amirás Ernő
Fülöp János
Németh Jenő
Ormos Zoltán
Ujhidy Aurél

Olajbányászati Kutatólaboratórium

A Tanács vezetője: *Tóth József*

titkára: *Lakatos István*

tagjai: *Juhász József*
Wagner Ottó
Zoltán Győző

Számítástechnikai Központ

A Tanács vezetője: *Vámos Tibor*

titkára: *Dávid Gábor*

tagjai: *Arató Mátyás*
Gertler János
Dely Pál
Prékopa András
Szelezsán János
Tankó József

Pályázati felhívás

a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen nyelvtanári állásra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektora pályázatot hirdet az Idegennyelvi Lektorátus 2 nyelvtanári állására.

A kinevezett nyelvtanár feladata az egyetemi hallgatók és aspiránsok idegen nyelvű oktatása, továbbá a tananyag korszerűsítésével járó alkotó munkában való részvétel.

A következő nyelvszakok képesítésével rendelkező tanárok pályázhatnak: orosz—angol, orosz—német.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasításban meghatározott nyelvtanári illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított 4 héten belül kell Gödöllőn, az Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve benyújtani. A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;

2. A pályázó eddigi szakmai munkásságát és munkája eredményeinek ismertetését, ezek között:
— oktatói, tudományos munkájának részletes ismertetését,
— publikációinak felsorolását,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit,
— jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,
— a szakképzettséget igazoló oklevél hiteles másolatát,
— az Egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. március 29.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MTA Pedagógiai Kutató Csoportja pályázatot hirdet két fő számára 2 éves tudományos gyakornoki állásra, a közoktatáspolitika, neveléselmélet, kutatásmetodológia, ifjúságkutatás, neveléstörténet és nevelésfilozófia területén.

Az ösztöndíjra pályázhatnak azok a fiatalok, akik diplomájukat 1972-ben szerzik meg, továbbá akiknek diplomája két évnél nem régebbi keletű, és tanulmányaikat legalább jó eredménnyel fejezték be. A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek azok, akik pedagógia, pszichológia vagy filozófiával párosított szakokon szerzett diplomával rendelkeznek.

Az ösztöndíj két évre lehetőséget nyújt arra, hogy az ösztöndíjas a tudományos kutatómunkában jártasságot szerezzen, illetőleg egyetemi doktori disszertációt készítsen önálló téma kidolgozásával.

Az ösztöndíj az első évben 1 700 Ft, amely a második évben 1 900 Ft-ra emelhető.

Aki az ösztöndíjat elnyeri, azzal határozott időre szóló (2 éves) ösztöndíjas szerződés jön létre, amely a munkaviszonnyal azonos jogviszonyt létesít. Az ösztöndíj tartama alatt az ösztöndíjas más munkaviszonyt nem vállalhat.

A pályázathoz csatolni kell

— az egyetemi diploma másolatát vagy az egyetemi minősítést;
— részletes önéletrajzot;
— a korábban végzetteknél ezeken kívül a jelenlegi munkahely vezetőjének és személyzeti osztályának, valamint pártszervezetének véleményét is.

A pályázat beadásának határideje: 1972. július 1.

A pályázatot az MTA Pedagógiai Kutató Csoport igazgatójához (Budapest I., Országház u. 30.) kell benyújtani.

Az ösztöndíj folyósítása 1972. augusztus vagy szeptember 1-vel kezdődik.

Budapest, 1972. április 15.

Dr. Vajó Péter s. k.,
igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a MÉM Mérnök- és Vezetőtovábbképző Intézetben egyetemi docensi *állás betöltésére*

A MÉM Mérnök- és Vezetőtovábbképző Intézet pályázatot hirdet egyetemi docensi állásra.

A kinevezendő egyetemi docens feladata a vezetéselmélet tárgykörébe tartozó előadások és gyakorlatok megtartása, illetve irányítása és tudományos kutatómunka végzése.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,
— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktatói munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az Intézettől beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Intézet igazgatójához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Intézet személyzeti vezetője ad. (Bp. XIV., Ida utca 2. sz.)

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1972. április 18.

Dr. Nagy Gyula s. k.,
egyetemi tanár, igazgató

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.73470 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 8. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. MÁJUS 24.

TARTALOM

Megállapodás		A Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság között létrejött megállapodás	91
Törvények, rendeletek, határozatok	14/1972. (IV. 22.) Korm. rendelet	A közúleti szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet módosításáról	93
	1012/1972. (IV. 27.) Mt. h.	Az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási tervről	95
Miniszteri rendeletek	6/1972. (IV. 22.) KPM	A közúleti szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 4/1969. (VI. 25.) KPM számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről	104
	7/1972. (IV. 22.) MüM	A saját személygépkocsi használatáról belföldi hivatalos kiküldetés (külszolgálat) alkalmával	105
Az Akadémia főtitkárának utasítása	5/1972. (A. K. 8.) MTA—F	A szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságokról	106
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémiának a távlati tudományos kutatási terv kutatási főirányaiban elért jelentős eredmények jutalmazására kiírt pályázata	108
		A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai	109
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	109
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	109

Megállapodás

a MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
és
az ORSZÁGOS MŰSZAKI FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG között

— a tudománypolitika és kutatásirányítás összehangolása és koordinálása érdekében, különös tekintettel:

a) a természet- és műszaki tudományos alap- és alkalmazott kutatások területére;

b) a természet- és műszaki tudományos kutatások és a műszaki fejlesztés szükséges komplexitásának és hatékonyságának növelésére;

— a távlati tudományos kutatási tervezés és a perspektivikus iparfejlesztés összhangja érdekében, különös tekintettel:

a) a távlati tervezéssel és fejlesztéssel kapcsolatos prognózisok, koncepciók és irányelvek koordinált elkészítésére;

b) a pénzügyi gazdálkodás összehangolására.

Az együttműködés keretei

1. E keretmegállapodás a fentiekben foglalt konkrét tudománypolitikai, kutatásirányítási és tervezési kérdések megoldásához biztosít együtt-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

működési feltételeket, amelyeket hosszabb vagy rövidebb időre — esetenként ad hoc jelleggel — az OMFB és az MTA illetékes szervei kötnek meg.

2. Az együttműködés az alábbi keretekben valósulhat meg:

a) az MTA és az OMFB illetékes testületi szervei között, valamint a megalakítandó közös — alkalmi vagy állandó jellegű — koordinációs bizottságaiban;

b) az OMFB illetékes szervei és az MTA Központi Hivatala tudományági főosztályai közötti;

c) az OMFB és az általa támogatott kutatóhelyek, valamint az MTA egyes kutatóhelyei között.

Az egyes szinteken, illetőleg szerveknek megfelelő kapcsolatok és együttműködési megállapodások felelősei azok jellegéből adódnak.

Az együttműködés területei

3. Az MTA és az OMFB az együttműködés alapvető területeit az alábbiakban jelölik meg:

a) a tudománypolitika és a kutatásirányítás koordinálása;

b) az Országos Távlati Tudományos Kutatási Tervben szereplő kutatási főirányokkal és programokkal kapcsolatos kölcsönös információcsere, valamint a kapcsolódó feladatok komplex megoldásának elősegítése, szükség esetén feladatok együttes finanszírozása;

c) a kutatási tervek és fejlesztési programok kölcsönös véleményezése, az elért eredmények értékelése;

d) az elért eredmények dokumentációs és egyéb anyagainak kölcsönös cseréje s a kutatásban alkalmazható módszerek, illetve az ipari termelésben felhasználható eredmények adaptálásának elősegítése.

A tudománypolitika és a kutatásirányítás koordinálása

4. A felek megállapodnak abban, hogy mindazokat az irányelveket, amelyek szoros összefüggésben vannak a műszaki és természettudományos kutatásokkal, valamint a műszaki-fejlesztési koncepciókkal, közösen koordinálják. Az alap- és alkalmazott kutatások komplexitásának és az eredmények mielőbbi alkalmazásának elősegítése és hatékonysága érdekében közös rendelkezéseket adnak ki. A fenti célok megvalósítása érdekében az alap- és alkalmazott kutatások egyeztetett tervezésének és szervezésének korszerű és rugalmas szervezeti kereteket biztosítanak. A komplex kutatások végrehajtására vonatkozó elképzeléseket egyeztetik, illetőleg szükség esetén azokat közösen (közös elvek szerint) dolgozzák ki.

Az MTA, illetve az OMFB elnöke a különböző testületi szerveikben helyet biztosítanak egymás képviselőinek. E tekintetben az Akadémia Elnöksége figyelembe veszi a bizottságok megalakításánál az OMFB különleges igényeit is.

5. *Az Akadémia elnöke*

a) az OMFB-vel egyetértésben úgy szervezi meg és működteti az érintett bizottságokat, hogy azok a két fél testületi szerveiként a közös problémák és témák megvitatására, az alap- és alkalmazott kutatások elvi irányítására megfelelőek legyenek;

b) elősegíti, hogy az MTA testületi szervei és az OMFB közös rendezvényeket tartsanak az alapkutatások és a műszaki fejlesztés komplex problémáinak megvilágítására.

6. *Az Akadémia főtitkára*

a) az alapkutatási tervek elkészítése során elősegíti, hogy az MTA szakterületileg arra alkalmas kutatóhelyei által tervbevett kutatások tematikája megfelelő összhangban legyen az OMFB műszaki fejlesztésre vonatkozó távlati elképzeléseivel.

b) elősegíti, hogy az MTA szakterületük szerint erre alkalmas kutatóhelyei alapfeladataik körében együttműködjenek az OMFB által koordinált távlati és középtávú tervek és programok megoldásában.

7. *Az OMFB elnöke*

a) az OMFB testületeiben helyet biztosít az MTA képviselőinek;

b) az alkalmazott és fejlesztési kutatási programok kialakításánál, és a kutatómunka végzése során figyelembe veszi azokat a kutatásokat, amelyeket az Akadémia Központi Hivatala kutatóhelyei tervükbe foglalnak;

c) saját anyagi eszközeivel is elősegíti a műszaki fejlesztéssel szoros kapcsolatban álló alapkutatásokat.

Az OTTKT-ban szereplő kutatási főirányok és programokkal kapcsolatos kölcsönös információcsere megszervezése és a kapcsolódó feladatok komplex megoldásának biztosítása, szükség esetén feladatok együttes finanszírozása.

8. A felek gondoskodnak arról, hogy

a) az OMFB és az MTA kölcsönösen és kellő időben tájékoztassák egymást távlati terveikből eredő konkrét kutatási feladataikról, az egymás között kicserélt anyagokat illetékes szerveik tanulmányozzák és egyeztessék saját programjaikkal és főirányaikkal, és észrevételeikről, a kutatás és fejlesztés komplexitását elősegítő elképzeléseikről tájékoztassák egymást;

b) az MTA által támogatott főirányok, illetve az OMFB által gondozott programok összefüggése esetén az OMFB szervei, valamint az MTA tudományági főosztályai konkrét intézkedéseket tesznek a kutatóhelyek együttműködésének elősegítésére.

Az OMFB finanszírozásával művelt műszaki és természettudományi kutatási feladatok kidolgozására vonatkozó szerződések megkötése előtt

az OMFB és az MTA illetékes szakigazgatási szervei együttesen megvizsgálják, hogy van-e szükség és lehetőség az akadémiai kutatóhelyek részvételére a kutatási tevékenységben.

Az MTA és az OMFB illetékes szervei tájékoztatják egymást azokról a kiemelkedő kutatási eredményekről, amelyek egy-egy tudományterület fejlődését, illetőleg a műszaki haladást lényegesen befolyásolják. Megvizsgálják az ilyen eredmények továbbfejlesztésének, illetve alkalmazásának lehetőségeit.

A kutatási tervek és fejlesztési programok kölcsönös véleményezése, az elért eredmények értékelése

9. Az MTA testületi szervei véleményezik az OMFB keretében kidolgozott olyan tanulmányokat, illetőleg fejlesztési koncepciókat, amelyek jellege tudományos szempontú véleményezést igényel.

Az MTA a testületei által készített tudományos prognózisokat az OMFB rendelkezésére bocsátja.

10. Az MTA Központi Hivatala tudományági főosztályai, valamint kutatóhelyei közreműködnek az OMFB felkérésére kutatási feladatainak tervezésében, azok értékelésében. Az elvi segítségnyújtás, illetőleg az értékelő munka különösen vonatkozhat:

a) a számítástechnika és felhasználási területeinek kutatása;

b) a szilárdtestek kutatása és az ehhez kapcsolódó ipari fejlesztési koncepciók kialakítása;

c) az automatikai kutatások és gyakorlati hasznosításuk;

d) a hírközlő rendszerek és eszközök, valamint az elektronikai alkatrészek kutatása és fejlesztése;

e) a korrózió elleni védelem kutatása;

f) a fehérje program megvalósítása;

g) a gyógyszerkutatások;

h) a környezetvédelemre vonatkozó kutatások;

i) a kutatás szervezése és irányítása;

j) a műszaki- és tudományos prognóziskészítés területeire.

Az elért eredmények dokumentációs és egyéb anyagainak kölcsönös cseréje és gyors felhasználásuk a gyakorlatban

11. Az MTA Központi Hivatala tudományági főosztályai e tevékenység keretében a középtávú tervek elkészülte után átadják az illetékességi körükbe tartozó intézetekben és tanszéki kutatócsoportokban folyó azon kutatások témacsoportjegyzékét, amelyek az OMFB számára hasznos információt tartalmazhatnak.

Az OMFB megküldi az Akadémia testületi, illetőleg szakigazgatási szerveinek az OMFB kutatási-fejlesztési terveiről és problémáiról készült összefoglaló tájékoztatóit és információs kiadványait.

Az akadémiai kutatási hálózat jobb megismerése céljából az MTA Központi Hivatala tudományági főosztályai bemutatják az OMFB által megismerni kívánt kutatóintézeteket, ismertetik az adott intézetekben végzett kutatásokat.

Az MTA Központi Hivatala és az OMFB illetékes szervei a nemzetközi kapcsolatok vonatkozásában elősegítik a felek kölcsönös érdeklődési körébe tartozó információcsere megvalósulását. Ennek keretében

a) az MTA Központi Hivatala tájékoztatja az OMFB-t azokról a nemzetközi együttműködési témákról, amelyek az OMFB kutatási-fejlesztési programjai számára felhasználható információit tartalmaznak.

Záró rendelkezések

A felek megállapodnak abban, hogy a közös feladatok megtárgyalása, megoldása, valamint a hatékony és rugalmas együttműködés érdekében közös MTA—OMFB bizottságot hoznak létre, amelynek tagjai; az OMFB elnöke és az általa kijelölt vezető funkcionáriusok; az MTA testületi szervei részéről az MTA elnöke és a Tudományos Testületi Titkárság vezetője; az MTA Központi Hivatala részéről a főtitkár, az illetékes főtitkárhelyettesek és tudományági főosztályok vezetői.

A bizottság évente egy alkalommal ül össze, és ezen az ülésen áttekinti az együttműködés területén végzett tevékenységet, megállapítja, hogy milyen állandó, illetve ad hoc jellegű szakbizottságok életre hívása szükséges a közös problémák vitelére, s milyen konkrét intézkedések szükségesek az akadémiai és az OMFB által támogatott közös érdekű kutatások elősegítése terén.

A megállapodás a felek aláírásával lép életbe. Az ennek alapján megkötött későbbi szerződések e keretmegállapodás részét képezik.

Budapest, 1972. április hó 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Köpeczi Béla s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia mb. főtitkára

Osztrovszki György s. k.,
az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettese

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 14/1972. (IV. 22.) számú

rendelete

a közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú* rendelet módosításáról

1. §

A közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R) 6. §-ának (2)—(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

* *Megjelent:* az Akadémiai Közlöny 1969. évi 10. számában

„(2) Az üzemi személygépkocsit a lakás és a munkahely közötti utazásra, valamint évi 4000 km teljesítményig magáncélra használhatják (személyhez kötött üzemi személygépkocsi) a minisztériumok, az Országos Tervhivatal és a Legfőbb Ügyészség főosztályainak (önálló osztályainak) vezetői, valamint a Legfelsőbb Bíróság kollégiumainak vezetői, az államtitkár által irányított országos hatáskörű szervek elnökhelyettesei, a Minisztertanács alá rendelt országos hatáskörű szervek vezetői, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökei, a Fővárosi Tanács elnökhelyettesei és titkára, a megyei városi tanácsok elnökei, a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerveinek elnökhelyettesei, az egyetemek rektorai, a Magyar Nemzeti Bank ügyvezető igazgatói, továbbá az Állami Biztosító, az Állami Fejlesztési Bank és az Országos Takarékpénztár vezérigazgatója.

(3) Az üzemi személygépkocsit évi 3000 km teljesítményig magáncélra használhatják a Minisztertanács alá rendelt országos hatáskörű szervek vezetőinek helyettesei, az államtitkár által irányított országos hatáskörű szervek főosztályainak vezetői, a megyei (megyei városi) tanácsok elnökhelyettesei, a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerve főosztályainak vezetői, továbbá az Állami Biztosító, az Állami Fejlesztési Bank és az Országos Takarékpénztár vezérigazgatóhelyettesei. A lakás és a munkahely közötti utazásra az üzemi személygépkocsit azonban nem vehetik igénybe.

(4) A kiemelt vállalat és a tröszt, továbbá az egyesülés, feltéve, ha a tagok között legalább „B" kategóriájú vállalat is van, az „A" és a „B" kategóriájú vállalat, illetőleg állami gazdaság igazgatója (vezérigazgatója, vezetője) az üzemi személygépkocsit kizárólag a lakás és a munkahely közötti utazásra használhatja. Ugyanilyen kedvezményre jogosultak a MÁV és a Posta vezérigazgatóhelyettesei.

(5) A (2)—(4) bekezdésben meghatározott kedvezményekről történő lemondás esetén a járandóság mértékének arányában térítést kell fizetni. A térítés mértéke km-enként 2 Ft. A lakás és a munkahely közötti utazásra vonatkozó kedvezményt egységesen évi 4000 km-ben kell számításba venni. Lemondás esetén a következő szabályok az irányadók:

a) a (2) bekezdésben meghatározott személyi jogosultságokról való lemondás esetén olyan mértékben kell gépkocsit leadni, hogy a leadott kocsik üzemeltetési költségének 50%-a a térítésekre fedezetet biztosítson;

b) a (3)—(4) bekezdésben meghatározott személyi jogosultságokról való lemondás esetén a térítést az utazási költség terhére kell elszámolni.

(6) A közületi szerv vezetője engedélyt adhat arra, hogy a szerv dolgozója betegség és halálozás esetén az üzemi személygépkocsit — díj ellenében vagy anélkül — saját céljára használja."

2. §

A R. a következő 6/A.—6/E. §-okkal egészül ki:

„6/A. § (1) A kizárólagosan személyszállítási célokra szolgáló üzemi személygépkocsik számát az 1972. július 1. napjától szeptember 30. napjáig terjedő időszakban fokozatosan a *mellékletben* meghatározott mértékre kell csökkenteni. A csökkentés ütemét az illetékes miniszter [(2) bek.] határozza meg. A gépkocsik fokozatos leadását 1972. december 31. napjáig be kell fejezni.

(2) Az illetékes miniszter, az országos hatáskörű szerv vezetője, a Fővárosi Tanács elnöke, illetőleg a megyei (megyei városi) tanácsok tekintetében a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke, az egyesületek tekintetében a felügyeletet gyakorló miniszter, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tekintetében a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, más szövetkezetek tekintetében pedig az országos érdekképviseleti szerv (a továbbiakban együtt: illetékes miniszter) 1973. július 1-ig a leadott személygépkocsik 15%-ának megfelelő tartalékkeretet kap. 1973. július 1-től a tartalékkeretet a leadott személygépkocsik 10%-ának megfelelő mértékre kell csökkenteni. A tartalék a feladatok differenciált ellátására, illetve a későbbi igények kielégítésére használható fel.

(3) Az e rendelet szerinti normákon és tartalékon felüli gépkocsik hatósági jelzéseit (rendszámtábláit, forgalmi engedélyeit) fokozatosan 1972. október 15-ig le kell adni. Közületi szerv személygépkocsija részére hatósági jelzéseket kiadni csak a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium engedélyével szabad.

6/B. § (1) A közületi szerveknél a mellékletben megjelölt normák szerint meghatározott számú járandósági, személyi használatú, személyhez kötött és a feladataik ellátásához szükséges (általános célú) személygépkocsi üzemeltethető. E gépkocsik száma csak a 6/A. § (2) bekezdése szerinti tartalék terhére emelhető.

(2) Az általános célú személygépkocsit személyhez kötötten üzemeltetni nem szabad.

6/C. § A 6/A. §-ban elrendelt csökkentés nem érinti a termeléssel, szolgáltatással kapcsolatos feladatokat ellátó személygépkocsikat (szolgáltató személygépkocsi). A közületi szerv azonban az ilyen személygépkocsijainak számát csak az illetékes miniszter engedélyével növelheti. A szolgáltató személygépkocsin a rendeltetését fel kell tüntetni, megkülönböztetett rendszámmal kell ellátni és magáncélra igénybe venni nem lehet.

6/D. § (1) A közületi szerv személygépkocsit csak abban az esetben szerezhet be, ha

a) használt személygépkocsit cseréként lead, vagy

b) az illetékes miniszter tartalékkeretéből személygépkocsit biztosít, illetőleg a 6/C. §-ban említett engedélyt megadja.

(2) Közületi szerv korlátozott személyi használatra, illetve általános célra csak szocialista országban gyártott személygépkocsit szerezhet be.

6/E. § (1) Az üzemi személygépkocsi állomány csökkentése során leadásra kerülő gépkocsikat a személygépkocsik kereskedelmi értékesítésére jogosult vállalat vagy szövetkezet útján kell értékesíteni.

(2) Az értékesítésből befolyó összeget a költségvetési szervek működési bevételként, a vállalatok pedig fejlesztési alapjuk javára számolják el."

3. §

A R. 13. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § Közületi szerv — a gépjárművek kereskedelmi értékesítésére jogosult vállalatot, illetőleg szövetkezetet kivéve — gépjárművet magánszemélytől nem vásárolhat és magánszemély részére nem adhat el."

4. §

(1) Ez a rendelet az 1972. évi július hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet 16. §-ának *a)*, *b)* és *d)* pontja hatályát veszti.

(2) A R. 10. §-ának (1) és (3) bekezdésében a R. 6. §-ának (4) bekezdésére történő hivatkozás a R. 6. §-ának (6) bekezdésére változik.

(3) E rendelet hatályba lépésével az üzemi személygépkocsik magáncélú használatára jogosító valamennyi korábbi engedély hatályát veszti.

(4) E rendelet végrehajtásáról a közlekedés- és postaügyi miniszter gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Minisztertanács 1012/1972. (IV. 27.) számú

határozata

az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási tervről

A szocialista társadalom építésében kezdettől fogva fontos helyet foglal el a tudományos alkotó munka.* Széles körű kibontakoztatásának előmozdítására a felszabadulás óta hazánk — anyagi és szellemi erőforrásaihoz mérten — jelentős tudományos kutatási és műszaki fejlesztési bázist hozott létre. E bázis az elmúlt két évtizedben alapjában véve egészségesen fejlődött, és alkalmassá vált arra, hogy a társadalmi-gazdasági fejlődés során felmerült fontos és aktuális tudományos problémákat eredményesen megoldja, s ezzel segítse társadalmi-gazdasági céljainak elérését.

A szocialista társadalom teljes felépítésének időszakában az eddiginél is nagyobb feladatok várnak a tudományra és a tudományok hazai művelőire. Társadalmunk jövőbeni hatékony fejlődése érdekében — a rendelkezésünkre álló lehetőségek keretei között — minden eszközzel és minden módon segíteni kell országunkban a tudományos-műszaki forradalom kibontakozását s az itthoni, valamint a külföldi jelentősebb tudományos-műszaki vívmányok hazai hasznosításának meggyorsítását.

A tudományok hazai művelői és az érdekelt irányító szervek munkája tervszerűségének fokozására szükségessé vált egy olyan hosszútávú országos kutatási terv kidolgozása, amely megjelöli az elérendő legfontosabb célokat, az ezek érdekében megoldandó legaktuálisabb kutatási és irányítási feladatokat, s e kérdések tekintetében megfelelő előrelátást biztosít az irányító szervek és a kutatóhelyek számára. A távlati terv — több éves előkészítő munka után — elkészült.

Az 1971—1985. évek időszakára szóló országos távlati tudományos kutatási tervről és annak végrehajtásáról a Minisztertanács a következőket határozza.

I. FEJEZET

TUDOMÁNYPOLITIKAI IRÁNYELVEK

A tudományos kutatás általános szerepe és feladatai

1. A Minisztertanács feladatának tekinti annak biztosítását, hogy a tudományos kutatómunka — mind mélyrehatóbban megismerve és feltárva a természet, valamint a társadalom mozgástörvényeit és fejlődési tendenciáit — hatékonyan szolgálja a szocialista társadalom teljes felépítésének érdekeit és konkrét céljait. A tudomány társadalmi szerepéből fakadóan, a kutatómunkának kettős szerepe van: egyrészt konkrét és aktuális gazdasági, valamint egyéb társadalmi feladatok megoldását kell előmozdítania; másrészt az előbbiekkel szerves egységben a tudományok belső fejlődéséből fakadó kutatási feladatok megoldásával kell a figyelmet ráirányítania a távlati célokra, előkészítve ezek kitűzését és megoldását is.

2. Az 1. pontban foglaltak megvalósítására:

1) A tudományos munkát főleg a társadalmi igényeket kielégítő, olyan progresszív irányokban kell fejleszteni, amelyek hatékonyan mozdítják elő a termelőerők, illetve a termelési viszonyok fejlődését; és az anyagi javak termelésével kapcsolatban álló konkrét célokat szolgáló kutatások eredményeit gyorsabban kell felhasználhatóvá tenni a gyakorlatban.

2) Fokozódjék a társadalomtudományok részvétele a szocialista társadalom fejlődése által napirendre tűzött kérdések alkotó megoldásában: a társadalomtudományok művelői — a marxizmus—leninizmus pluralizálására irányuló törekvéseket elutasítva — segítsék ideológiánk, kommunista világnézetünk, a marxi—lenini eszmék és módszerek térhódítását.

3) Haladó tudományos hagyományainkat ápolva, tudományos értékeinket őrizve és gyarapítva, a tudományos kutatások szerepe társadalmunkban növekedjék, járuljanak hozzá fejlődésünk meggyorsításához, a társadalmi aktivitás növekedéséhez.

---

* E dokumentumban a tudományos kutatás alatt a tudományos kutatótevékenység és az ezzel szorosan összefüggő műszaki fejlesztés értendő.

A tudomány szabadságának biztosítása

3. A tudomány helyesen értelmezett szabadsága jegyében a Minisztertanács bátorítja a tudományos vitákat, elismeri a tudomány művelőinek azt a jogát, hogy megfelelő fórumon szabadon képviseljék tudományos meggyőződésüket, alakítsák tudományos munkamódszereiket, de ugyanakkor elvárja a tudomány művelőitől a szocializmus, a társadalmi haladás iránti elkötelezettséget. A Minisztertanács támogatja a tudomány egészséges fejlődését szolgáló különböző tudományos iskolákat, és síkraszáll a tudományos közélet tisztaságáért.

4. A 3. pontban foglaltak érdekében:

1) Támogatni kell a tudományos testületek és tudományos társaságok tevékenységét, a különböző tudományos iskolák egyidejű létezését és ilyenek létrejöttét, a tudományos iskolák közötti egészséges versengést.

2) Tovább kell ápolni és erősíteni azt a gondolatot, hogy a tudomány művelőjének kötelességei vannak, népével, országával szemben. A tudósnak fel kell tudnia ismerni mindenkor a társadalom reális igényeit, lehetőségeit, ezekkel számolnia kell a kutatási feladatok kiválasztásakor és a kutatási témák vállalásakor.

3) A különböző tudományos (akadémiai, minisztériumi, intézeti) testületeket (vezetőségeket, bizottságokat, szerkesztő bizottságokat stb.) meghatározott időszakonként fel kell frissíteni, s el kell kerülni, hogy e testületekben egyidejűleg ugyanazon személy több — különösen vezető — funkciót töltsön be; e tevékenységbe nagyobb számban kell bevonni gyakorlati szakembereket. Meg kell előzni, hogy egyes tudósok állami állásuk, tudománypolitikai, gazdasági és társadalmi funkciójuk alapján szakmai monopóliumot teremtsenek.

4) Tovább kell fejleszteni a hazai tudományos könyv- és folyóiratkiadást, hogy kielégítse az indokolt hazai és külföldi publikálási igényeket.

5) A tudományos dolgozók széles köre számára rendszeresen lehetőséget kell biztosítani a tudományos közvéleményt foglalkoztató jelentős kérdések megvitatására.

6) A tudományos testületekben és társaságokban nagyobb gondot kell fordítani a tehetséges fiatalok és a nők közéleti szereplésének ösztönzésére.

A kutatási bázis fejlesztése

5. A felszabadulás óta eltelt időszak alatt a hazánkban létrehozott kutatási bázis nagysága nagyjából kielégítő, és minőségi szempontból is általában megfelelő. Ez a bázis alkalmas arra, hogy a benne dolgozó szakemberek: *a)* nyomon kövessék a világ tudományának a haladását, és felhasználják a legjobb külföldi vívmányokat; *b)* némely tudományágazatban világszínvonalon álló eredményeket érjenek el; *c)* a szocializmus építése hazai és nemzetközi tapasztalatainak általánosításával elméleti és módszertani segítséget nyújtsanak társadalmi fejlődésünk további feladatainak kijelölésében és megvalósításában; *d)* eredményesen szolgálják a tudományos gondolkodás fejlesztését, a műszaki kultúra növelését, az oktatás és a képzés tartalmának és módszereinek korszerűsítését. A kutatási bázis fejlesztése során a jövőben törekedni kell elsősorban a meglevő bázis optimális kihasználására, a kutatások indokolt mértékű koncentrálására és a korszerű kutatási struktúra kialakítására.

6. Az 5. pontban foglaltak érdekében:

1) A szellemi és az anyagi erők körültekintően megállapított jelentős hányadát a II. fejezetben szereplő kutatási feladatok megoldására kell koncentrálni; s ahol lehetséges, ott létre kell hozni a koncentrált irányítású kutatási vertikumokat.

2) Az eddiginél nagyobb anyagi eszközök rendelkezésre bocsátásával fokozni kell az egyetemeken és a főiskolákon folyó kutatások arányát és súlyát a hazai kutatások összességében, továbbá korszerűsíteni kell szervezeti kereteiket.

3) Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a kutatóintézetek rendeltetés szerinti céljait, valamint törekedni kell e célok megvalósítását leginkább szolgáló korszerű szervezeti keretek kialakítására és elterjesztésére.

4) Annak érdekében, hogy a kutatási bázis szerkezete jobban megfeleljen a társadalmi igényeknek, az alkalmazott kutatásokra és a műszaki fejlesztésre fordított anyagi eszközöket nagyobb arányban kell növelni, mint a szorosabb értelemben vett alapkutatások anyagi eszközeit, de egyúttal folyamatosan kell (abszolút értékben) növelni az alapkutatásokra fordított anyagi eszközöket.

5) Hazai adottságaink között fontosak általában a középméretű, sőt némely tudományágazatban a viszonylag kis méretű intézmények is. Nagyméretű kutatási központok létesítése és fenntartása akkor indokolt, ha: *a)* valamely nagy kísérleti berendezés kihasználásához szükséges, *b)* a kutatómunka nagy számban igényli különböző képzettségű szakemberek komplex és állandó együttműködését, *c)* a nagyarányú kutatómunka eredményeinek realizálásához a megfelelő termelési bázis biztosítható, *d)* a kutatómunkát nemzetközi együttműködési igények alapján szervezik meg.

6) Jelentőségüknek megfelelően kell fejleszteni a marxizmus—leninizmus alapján álló társadalomtudományokat, különösen azokat, amelyek közvetlenül támogatják a társadalmi és a politikai gyakorlatot, továbbá azokat, amelyek fejlődésükben elmaradtak társadalmi jelentőségükhöz képest.

7) A hazai kutatási bázis jobb kihasználása, a kutatók és az oktatók fejlődésének elősegítése végett bővíteni kell a kutatóintézetek és a felsőoktatási intézmények közötti kölcsönös kapcsolatokat és az együttműködést.

8) A hazai kutatóhelyek egészségesebb területi megoszlásának elősegítésére fokozottabban kell törekedni a vidéki tudományos központok kiépítésére és fejlesztésére.

A tudományos szakemberek képzése

7. A tudományos kutatómunka a dolgozó népesség egyre növekvő hányadát foglalkoztatja, s nagy képzettségű szakembereket igényel. Hazánkban — a kutatási bázis kiépítésével párhuzamosan — létszámában kielégítő s általában jól felkészült tudományos kutatói gárda nőtt fel. Bár az ország munkaerőforrásai a következő 15 év alatt az eddiginél jóval lassúbb ütemben növekszenek, megvan a lehetőség arra, hogy a tudományos kutatómunkához szükséges szakemberek állománya a szükségleteknek megfelelően, az összes foglalkoztatottak számánál jóval gyorsabban növekedjék. A szükséges számú szakember kiképzése mellett azonban a fő figyelmet a tudományos szakemberállomány szakmai struktúrájának tökéletesítésére, valamint a szakemberek képességének és képzettségi színvonalának fejlesztésére kell fordítani.

8. A 7. pontban foglaltak érdekében:

1) A kutatási bázis jelenlegi munkaerőállományának korösszetétele azt jelzi, hogy a 15 éves tervidőszakban viszonylag jelentős számú munkaerő kiválásával és pótlásával kell számolni. Emellett megfelelő bérarányok kialakításával és fenntartásával, továbbá más szükséges intézkedésekkel gondoskodni kell arról, hogy a kutatás-termelés-oktatás-államapparátus közötti káderáramlás egészségesen fejlődjön, de a kutatóintézmények megtarthassák legértékesebb kádereiket.

2) Elő kell mozdítani azt, hogy a tudomány hazai művelőinek köre folyamatosan felfrissüljön az alkotó munkára alkalmas fiatalokkal; a tudományos káderek képzését már a felsőoktatásban meg kell alapozni és olyan széles körűvé tenni, hogy a kutatóhelyeknek megfelelő választási lehetőség álljon rendelkezésükre.

3) Az akadémiai és minisztériumi ösztöndíjak, bel- és külföldi tanulmányutak lehetőségeinek jobb felhasználásával fokozni kell a fiatal szakemberek posztgraduális képzését, elő kell segíteni számukra a széles körű kutatási tapasztalatszerzést és képességeik gyorsabb kifejlődését. Kádercserék révén mindenkor a legalkalmasabbakat kell a kutatóhelyek munkájába tartósan bekapcsolni.

4) Az akadémiai és a felsőoktatási intézmények fokozott — saját szükségleteiket meghaladó — mértékben gondoskodjanak a kutatómunkára alkalmas szakemberek kiképzéséről, illetve továbbképzéséről, figyelembe véve más kutatóintézmények káderigényeit is.

5) A kutatóintézetekben a meghatározott időre szóló vezetői és kutatói megbízások rendszerét a vezetési színvonal emelésének és a kutatói állomány minőségi javításának szolgálatába kell állítani.

6) A nagy képzettségű és a gyakorlott tudományos kutatók képességeinek jobb kihasználása céljából a rendelkezésre álló létszámnövelési lehetőségek nagyobb részét a kutató—segéderő arány javítására kell felhasználni. A kutatóknál gyorsabb ütemben kell növelni a kutatóhelyek technikusi, laboránsi és egyéb kisegítő állományát, tudományáganként és ágazatonként megfelelően differenciált mértékben. Egyidejűleg gondoskodni kell a segéderők rendszeres szakmai továbbképzéséről is.

7) Az aspirantúra és a tudományos minősítés továbbra is a tudományos szakemberképzés fontos módja marad. A tudományos minősítésben következetesebben kell érvényesíteni azt a követelményt, hogy a pályázók a társadalmi igényekkel összhangban álló és valóságos tudományos értékű teljesítmények alapján kapjanak tudományos fokozatot. Az előbbiek mellett a tudományos szakemberek képzésében és továbbképzésében nélkülözhetetlen az önképzés, az ösztöndíjak és a tanulmányutak, valamint a tanfolyamok rendszere.

8) A kutatóintézetekre érvényes munkaköri besorolásnak mindenkor a kutatás korszerű igényeihez kell alkalmazkodnia, s elő kell segítenie a kutatómunka — eredményektől függő — árnyaltabb erkölcsi és anyagi megbecsülését.

A kutatások anyagi-pénzügyi ellátási rendszerének fejlesztése

9. A kutatási és fejlesztési ráfordítások növekedési üteme hazánkban az utóbbi évtizedben több mint kétszeresen meghaladta a nemzeti jövedelem növekedésének ütemét. Szocialista államunk — erőforrásaihoz mérten — a jövőben is tervszerűen gondoskodik a tudományos kutatómunka normális anyagi feltételeinek biztosításáról. A tudományos kutatásokra fordított anyagi eszközök növekedési ütemének a jövőben is általában meg kell haladnia a nemzeti jövedelemét, biztosítva a kutatómunka megfelelő anyagi ellátását, a kutatáshoz szükséges technikai eszközök korszerű szintentartását s a tudomány művelőinek fokozottabb anyagi megbecsülését.

10. A 9. pontban foglaltak érdekében:

1) A kutatások finanszírozásának rendjét — indokolt esetekben — a népgazdaság egészére érvényes finanszírozási politikától eltérő módon kell szabályozni.

2) A tudományos kutatási és műszaki fejlesztési tevékenység finanszírozásának fő forrása a jövőben is az állami költségvetés és a műszaki fejlesztési alap lesz. Emellett — a szükségletekhez képest — ösztönözni kell a vállalatokat, hogy a műszaki fejlesztési alapon túlmenően is finanszírozzák a műszaki fejlesztést. Amint erre a szükséges feltételek megteremtődnek, a mezőgazdaságban is létre kell hozni a műszaki fejlesztés céljait szolgáló pénzügyi alapot.

3) A kutatások finanszírozását oly módon kell továbbfejleszteni, hogy minél inkább megvalósuljon a tematikai és a pénzügyi tervezés összhangja, s az országos és tárcaszintű kutatási feladatok, valamint a kutatóhelyek számára legalább ötéves finanszírozási előrelátás biztosíttassék.

4) A 15 éves tervidőszakban minden tudományág területén a ráfordítások növekvő hányadát kell a kutatási eszközállomány korszerűsítésére és bővítésére fordítani. A kutatóhelyeket gazdaságilag is ösztönözni kell arra, hogy saját anyagi alap-

jaikból minél többet fordítsanak a kutatómunka technikai felszereltségének indokolt mértékű javítására.

5) A kutatóhelyeket irányító szervek a kutatások finanszírozásának rendszerét saját felügyeleti területükön differenciáltan fejlesszék tovább, figyelemmel a kutatási típusok és a tudományágak eltérő sajátosságaira és igényeire. A jövőben kombinált módon alkalmazzák a finanszírozás fő formáiként: *a)* meghatározott fontos feladatok feladatonként való finanszírozását; *b)* az intézmények közötti szerződéses megbízások keretében történő finanszírozást; *c)* a kutatóhelyek rendeltetésszerű kutatási tevékenységének költségvetési támogatását; *d)* saját kezdeményezésű kutatásokhoz állami támogatást és ösztönzést. Az érdekelt irányító szervek törekedjenek a kutatómunka tudományos és gazdasági hatékonyságának megítélésére és mérésére szolgáló módszerek kidolgozására és alkalmazására.

6) A kutatóhelyek vezetői gondoskodjanak a rendelkezésükre bocsátott anyagi és műszaki eszközök ésszerű és rendeltetésszerű felhasználásáról s az általuk produkált tudományos-műszaki eredmények népgazdasági és egyéb irányú hasznosításának meggyorsításáról. Egyidejűleg a termelővállalatok fokozzák készségüket az általuk hasznosan alkalmazható tudományos-műszaki eredmények átvételére és realizálására. A népgazdasági beruházásoknál előnyt kell biztosítani a társadalmi-gazdasági fejlődésünk szempontjából különösen fontos tudományos-műszaki eredmények gyakorlati realizálását célzó vagy azokkal szorosan összefüggő beruházások számára.

A nemzetközi tudományos kapcsolatok fejlesztése

11. A tudományos fejlődés korunkban mind nagyobb mértékben függ a nemzetközi kapcsolatok alakulásától. Országunk — viszonylag kis méreteiből, valamint korlátozott anyagi és szellemi erőforrásaiból következően — különösen érdekelve van a nemzetközi tudományos kapcsolatok ápolásában, mert összes tudományos igényünket saját erőnkből sem ma, sem a jövőben nem elégíthetjük ki. Ezért az ország érdekeivel, ezt szolgáló külpolitikánkkal is összhangban kell fejleszteni nemzetközi tudományos kapcsolatainkat, különösen pedig a nemzetközi tudományos munkamegosztásban való részvételünket.

12. A 11. pontban foglaltak érdekében:

1) Elsősorban a szocialista országokkal, első helyen a Szovjetunióval kívánatos fejleszteni tudományos kapcsolatainkat. E téren az együttműködésnek főleg olyan elemeit kell erősíteni, amelyek a szocialista gazdasági és tudományos integráció irányában hatnak.

2) A KGST keretében folyó tudományos-műszaki együttműködés terén folytatni kell erőfeszítéseinket az együttműködés új, korszerűbb formáinak kialakítására és alkalmazására, és tovább kell szélesíteni a szellemi termékek érték szerinti elszámoláson alapuló kölcsönös cseréjét azokkal a KGST tagországokkal, amelyek ezzel egyetértenek.

3) Törekedni kell arra, hogy a szocialista országokkal való tudományos-műszaki együttműködés egyre inkább a kutatóhelyek között létesülő közvetlen kapcsolatok alapján bővüljön.

4) A nem szocialista országokkal is fejlesztenünk kell a kölcsönösen előnyös — főként a gazdasági kooperációt előkészítő — tudományos kapcsolatokat; egyezményszerű rendezésre kell törekedni ott, ahol erre lehetőség nyílik. Előnyben kell részesíteni az európai tudományos kapcsolatok ápolását, megfelelő arányban biztosítva a tengerentúli tudományos kapcsolatok létesítésének és fejlesztésének lehetőségeit is.

5) A fejlődő országok relációjában törekednünk kell a társadalmi rendszerünk lényegéből fakadó szocialista segítségnyújtásra s a jövőbeli együttműködést megalapozó tudományos kapcsolatok kiépítésére.

6) A nemzetközi tudományos szervezetek munkájában hatékonyabbá kell tenni részvételünket, s törekednünk kell arra, hogy e szervezetekben tudományos súlyunknak megfelelően szerepeljünk, s eredményesen hasznosítsuk az ezzel járó lehetőségeket.

7) A korábbi évek autarkikus maradványainak megszüntetése érdekében aktívabb szellemi export-import politikát kell folytatnunk, s fejlesztési feladataink megoldásához a saját kutatás és fejlesztés helyett külföldi tudományos-műszaki eredmények beszerzésére kell törekednünk olyan esetekben, amikor ez gazdaságilag számunkra előnyösebb, s nem sérti egyéb érdekeinket. Egyidejűleg gondoskodnunk kell szellemi exportunk fejlődésének meggyorsításáról is. Az ország érdekeit szolgáló nemzetközi együttműködést anyagilag és erkölcsileg meg kell becsülni.

8) A jövőben is elő kell segíteni kutatóink széles körű, személyes külföldi kapcsolatainak ápolását, tanulmányútjaikat s a nemzetközi tudományos szervezetek munkájában való részvételüket. Az érdekelt irányító szervek gondoskodjanak a nemzetközi tudományos kapcsolatok szélesítéséhez szükséges feltételek mindenkori biztosításáról, beleértve a kutatók idegennyelv-ismeretének bővítését is.

A kutatásirányítás rendszerének fejlesztése

13. A tudományos kutatások irányításában a minisztériumok és egyéb országos hatáskörű szervek többsége közvetlenül is érdekelve van. Az állami kutatásirányítás összefüggő rendszere az elmúlt évek során lényegében kialakult, s megvannak a hatékony működés feltételei. A Minisztertanács az állami kutatásirányítás olyan mechanizmusának kialakítására és megszilárdítására törekszik, amely optimálisan segíti a tudományok művelését és fejlődését, valamint a kutatómunka eredményeinek társadalmi méretű hasznosítását.

14. A 13. pontban foglaltak megvalósítására:

1) A Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság erősítse a tagjaik, valamint szerveik útján gyakorolt eszmei és módszertani ráhatást a tudományos kutatás és a

műszaki fejlesztés meggyorsítására; serkentsék javaslatokkal és ajánlásokkal az állami kutatásirányítás színvonalának emelését.

2) Az állami kutatásirányításban fokozatosan erősíteni kell a minisztériumok és az egyéb országos hatáskörű szervek felelősségét a felügyeletük alatt folyó kutatások hatékony megszerzéséért; s gondoskodni kell arról, hogy egyidejűleg eredményesen kibontakozzék a tudományágak szerinti országos koordinációt ellátó főhatóságok tevékenysége is.

3) A kutatásban-fejlesztésben érdekelt intézmények egymás közötti kapcsolataiban főként két kapcsolattípust kell erősíteni: *a)* a kutatási-fejlesztési eredményeket kidolgozó és felhasználó intézmények közötti közvetlen kapcsolatokat és *b)* a komplex, valamint a multidiszciplináris kutatási területek ápolásához szükséges intézményi kapcsolatokat.

4) A demokratikus centralizmus társadalmi gyakorlatának megfelelően az állami kutatásirányításban érdekelt szervek egymást erősítő módon alkalmazzák: *a)* az eszmei-ideológiai ráhatást, *b)* a különböző típusú és szintű kutatási terveket, *c)* a közvetlen és közvetett gazdasági szabályozást, *d)* a szervezetek és a szervezeti kapcsolatok korszerűsítését. A kutatásirányításban mindenkor jussanak kellő mértékben kifejezésre az egyéni, kutatóhelyi és egyéb partikuláris érdekeket az országos érdekekkel összehangoló törekvések és ösztönzések.

5) Az állami kutatásirányításban érdekelt szervek — a kutatási feladatok jellegétől függően — gondoskodjanak tervezési módszereik továbbfejlesztéséről, a felügyeletük alatt működő kutatóhelyek belső szervezeti rendjének szükség szerinti továbbfejlesztéséről s a hatékony kutatás-szervezési módszerek kidolgozásáról és széles körű elterjesztéséről.

A tudománypolitikai irányelvek realizálása

15. A tudománypolitikai irányelvek megvalósulásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése és a tapasztalatok továbbítása a Minisztertanácshoz a Tudománypolitikai Bizottság feladata.

16. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke a határozat I. fejezetében foglalt tudománypolitikai irányelvek számottevő módosításának igénye és szükségessége esetén gondoskodjék az erre irányuló javaslat elkészítéséről, kidolgozásáról és előterjesztéséről.

17. A tudománypolitikai irányelvek gyakorlati érvényesítéséről az állami kutatásirányításban érdekelt irányító és funkcionális szervek saját hatáskörükben gondoskodjanak. Ez irányú tevékenységükről közvetlenül a Tudománypolitikai Bizottságnak számoljanak be.

18. A Minisztertanács azzal a felhívással fordul a tudomány minden hazai művelőjéhez, hogy tudásuk és képességeik legjavát nyújtva, segítsék a kitűzött tudománypolitikai irányelvek valóra válását s ezzel a hazai tudományos élet további felvirágzását.

II. FEJEZET

ORSZÁGOS SZINTŰ KUTATÁSI FŐIRÁNYOK ÉS CÉLPROGRAMOK

Az országos szintű kutatási feladatok jellege

19. A 15 éves tervidőszakban hazánkban nagyszámú kutatási feladat vár megoldásra. E feladatok kitűzése során differenciáltan kell eljárni. A kutatási feladatok nagyobb hányadát a kutatási eredmények felhasználói és kidolgozói közötti közvetlen kapcsolatok keretében célszerű meghatározni, mert ezáltal hathatnak leginkább a konkrét igények a kutatási tematika kialakítására. Több vonatkozásban viszont szükség van minisztérium és egyéb országos hatáskörű szerv szintjén kijelölendő kutatási feladatok megfogalmazására is, amennyiben ezek egy-egy népgazdasági ág, ágazat vagy tudományág, tudományágazat komplex fejlesztését szolgálják. Végül, nélkülözhetetlen kevés számú olyan kutatási feladat kitűzése, amelyek társadalmunk fejlődésének legaktuálisabb, nagy horderejű gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális, egészségügyi, tudományos céljait szolgálják. A Minisztertanács tudatosan jelöl ki kevés számú országos szintű kutatási feladatot, s az ezekre leköthető szellemi és anyagi kutatási-fejlesztési kapacitást az országosnak $^1/_4$—$^1/_3$ részében határozza meg.

20. Az országos szintű kutatási feladatok részben országos kutatási főirányok, amelyek közvetlenül nem gazdasági, hanem más — társadalmi, politikai, kulturális, egészségügyi, tudományos — célok elérését szolgálják; s részben országos kutatási célprogramok, amelyek közvetlenül az anyagi termelés céljait szolgálják. Ez a tartalmi különbség egymástól eltérő tervezési és irányítási módszereket indokol.

21. Az országos szintű kutatási feladatok a hazai kutatások és a tudományos élet fejlődésének fő tendenciáit hivatottak meghatározni, részletes kidolgozásuk és a végrehajtás megszervezése a kijelölt minisztérium és egyéb országos hatáskörű szerv feladata.

22. Az országos szintű kutatási feladatok megoldásának részletes tervezése és irányítása az állami kutatásirányítás kialakult és hatályos rendjének megfelelően történjék.

Országos szintű kutatási főirányok

23. Az országos szintre kiemelt kutatási főirányok megnevezését, tárgyát, illetve célját és felelősét a Minisztertanács az alábbiak szerint határozza meg:

1. „*Szilárdtestek kutatása*"

Tárgya: A szilárdtestek elektronszerkezetének, fázisátalakulásainak, valamint idegen atomok hatásának vizsgálata; különleges tulajdonságú anyagok kutatása; a szilárdtesttechnológia új módszereinek megalapozása; a korszerű szilárdtestkutatáshoz szükséges kísérleti és méréstechnika fejlesztése. A kutatás eredményei mind a termelőeszközök, mind a fogyasztási cikkek gyártásában nagyon fontosak.

Felelőse: a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára.

2. „*Az életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa*"

Tárgya: A magasabbrendűen szervezett élőanyagban, a sejtek és a szervezetek szintjén a szabályozás mechanizmusának kutatása. A molekuláris szinten elért eredmények alapján tovább haladva, elsősorban a sejtosztódás és az egyedi fejlődés, valamint az idegrendszeri tevékenység mechanizmusának felderítése. A bioregulációval összefüggő kutatásoknak az orvostudományban, a növénynemesítés és az állattenyésztés módszereinek tökéletesítésében van jelentőségük.

Felelőse: a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára.

3. „A *közigazgatás fejlesztésének komplex tudományos vizsgálata*"

Tárgya: Az állam szervei által közhatalmi jogosítványaik alapján végzett igazgatási tevékenységnek, azaz a közigazgatás fejlesztésének komplex tudományos megalapozása, különös tekintettel a napjainkban lezajló tudományos-technikai forradalomra és ennek az igazgatás egész struktúráját átalakító hatására. E körben vizsgálatra kerülnek a közigazgatás társadalmi-politikai összefüggései (a közigazgatás mint társadalmi jelenség, a közigazgatás mint állami tevékenység, az urbanizáció hatása a közigazgatásra, a közigazgatás alakulása a szocializmus feltételei között); a közigazgatás különböző szintű szervezetrendszerei, azaz a központi irányító szervek, a helyi (városi, községi) és területi (járási, megyei) igazgatással kapcsolatos problémák és a regionális igazgatás fejlesztésének lehetőségei; a közigazgatás személyi állománya, ideértve a képzést és a továbbképzést is; a közigazgatás működésének alapkérdései, pl. a közigazgatás információs rendszere, a közigazgatási döntések (a közigazgatás tevékenységének jogi és nem jogi elemei), a közigazgatási tevékenység mérésének és hatékonyságának problematikája, a közigazgatás gépesítésének és automatizálásának lehetőségei.

Felelőse: a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára.

4. „*A szocialista vállalat*"

Tárgya: A vállalatok (szövetkezetek) a szocialista népgazdaság alapegységei, az ország emberi és anyagi termelőerői jelentős mértékben bennük összpontosulnak. A kutatások a vállalati hatáskörben folyó termeléssel, a forgalommal kapcsolatos problémákra irányulnak, beleértve a vállalati irányítás, vezetés és szervezés hatékonyságát is, hogy következtetéseket tudjunk levonni az intenzív fejlődésre való áttérés, gazdaságunk modernizálása, világpiaci versenyképességének, integrációs készségének s általában a dinamikus egyensúlyban történő hatékony növekedést célzó gazdaságpolitikánk tekintetében.

Felelőse: a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára.

5. „*Biológiailag aktív vegyületek kutatása*"

Tárgya: Olyan alapkutatások, amelyek az emberi, állati és növényi szervezet normális vagy kóros életfunkcióinak megismerésére és befolyásolására irányulnak. Ennek megfelelően a kutatási főirány az embergyógyászatban, az állatgyógyászatban és az állattenyésztés területén, továbbá a növénytermesztésben felhasználható vegyületek körét öleli fel.

Felelőse: a nehézipari miniszter.

Országos szintű kutatási célprogramok

24. Az országos szintre kiemelt kutatási célprogramok megnevezését, célját és felelősét a Minisztertanács az alábbiak szerint határozza meg:

1. „*Az alumíniumipar központi fejlesztési programjának kutatási célprogramja*"

A kutatási program célja a Kormány 3098/1970. számú határozatával jóváhagyott központi fejlesztési program végrehajtásához szükséges műszaki, tudományos információk megszerzése. A központi fejlesztési program elsősorban a bauxitbányászat, a timföldgyártás, a félkész- és készárugyártás fejlesztését tűzte ki célul. Az alumíniumkohászat mérsékelt fejlesztési előirányzata a nemzetközi egyezményekből adódik. Az egyes ágazatokon belül a kutatás főbb céljai:

a bauxitbányászat gépi berendezéseinek továbbfejlesztése, a fejtések komplex gépesítése, bányaszállítás, bányavédelem és a bauxitok komplex ipari értékelése;

— a timföldgyártás technológiai, műveleti, apparatív továbbfejlesztése, korszerű automatizálási és szabályozási rendszerek kidolgozása;

— az alumíniumkohászati berendezések további intenzívvé tétele;

— a félgyártmánykészítés technológiájának fejlesztése, a termékek minőségének javítása, választékának bővítése;

— az alumíniumkészáru-gyártás területén pedig az alumínium gazdaságos felhasználása a villamosipar, a járműgyártás, az élelmiszeripar, az építőipar és a mezőgazdaság területén.

Felelőse: az Alumíniumipari Kormánybizottság elnöke

2. „*Petrolkémiai központi fejlesztési program kutatási célprogramja*"

A petrolkémiai központi fejlesztési program megvalósításához szükséges legfontosabb technológiai igényeket üzemvásárlással egybekötött licenc, „know-how"-vásárlások elégítik ki. A hazai kutató és fejlesztő munkának ezért alapvetően

— a vásárolt technológiák intenzívvé tételére,

— a terméknemesítésre és választékbővítésre,

— a nehézvegyipari jellegű, eszközigényes alaptechnológiákkal kapott végtermékek, közbenső termékek, melléktermékek továbbdolgozását, illetve feldolgozását jelentő kis- és középvolumenű gyártástechnológiák kidolgozására,

— a kapott termékek és melléktermékek gazdaságos felhasználására, a hozzá szükséges segédanyagok előállítására kell irányulnia.

Felelőse: a nehézipari miniszter.

3. *„A számítástechnikai központi fejlesztési program kutatási célprogramja"*

A számítástechnikai központi fejlesztési program alapkoncepciójából kiindulva, a kutatási-fejlesztési tevékenység fő területei:

— a számítástechnikai kultúra elterjesztése, ehhez a kiinduló bázis megteremtése,

— a hazai gyártás megindítása és a további fejlesztés megalapozása,

— a távadatfeldolgozás, „on-line"-alkalmazások bevezetése és elterjesztése, számítógéphálózatok létesítésének megalapozása és előkészítése, valamint annak széles körű elterjesztése,

— kiterjedt számítógépes hálózatok kialakítása,

— közüzemi jellegű számítástechnikai szolgáltatás széles körű megvalósítása.

A számítástechnikai központi kutatási célprogram szorosan kapcsolódik a számítástechnika hazai alkalmazásának elterjesztéséhez, az Egységes Számítógép Rendszer általános megvalósításához és továbbfejlesztéséhez, hazai számítógépgyártás fejlesztéséhez és egyéb, a nemzetközi együttműködésben vállalt kötelezettségekhez. A célprogram további jelentősége az, hogy egy olyan új, modern kutatási irányzatot is elterjeszt, amely a kutatási-fejlesztési tevékenység színvonalának emelését más területeken is nagymértékben elősegíti.

Felelőse: a Számítástechnikai Tárcaközi Bizottság elnöke.

4. *„A komplex könnyűszerkezetes építési mód központi fejlesztési program kutatási célprogramja"*

A program célja a könnyűszerkezetes építésmód hazai elterjesztésének elősegítése. A program túlnyomórészt acélra, alumíniumra, műanyagra, faanyagokra alapozott magas fokú üzemi előregyártással alátámasztott egyszerű szállítást és helyszíni szerelést lehetővé tevő komplex könnyűszerkezetes építést irányoz elő. Felöleli a szabályozás, a tervezés, a gyártás, a tárolás, a szállítás és a szerelés műszaki-gazdasági, kutatási problémáit, az építészet, az épület- és tartószerkezet, valamint az épületgépészet szakterületét. A kutató-fejlesztő munkák főbb területei:

— új vagy újszerű formában alkalmazott anyagok műszaki jellemzőinek megállapítása,

— új típusú szerkezetekkel szemben támasztandó követelmények meghatározása és a vizsgálati módszerek kidolgozása,

— az új építésmóddal kapcsolatban szükséges építőipari szabályzatok, előírások kidolgozása,

— a legmegfelelőbb épületgépészeti berendezések kiválasztása,

— új szerkezetek gyártástechnológiájának kidolgozása,

— a könnyűszerkezetes rendszer műszaki tervezési és kivitelezési gépesítési lehetőségeinek kutatása,

— a könnyűszerkezetes építés népgazdasági hatékonyságának és kihatásainak vizsgálata.

Felelőse: az építésügyi és városfejlesztési miniszter.

5. *„Az emberi makro- és mikrokörnyezet legkedvezőbb kialakítása"*

A program célja az iparosítás és a termelés fokozódó növekedése, valamint az urbanizálódás következtében keletkezett, az emberi szervezetre káros hatások feltárása, vizsgálata és ennek alapján a szükséges intézkedések megalapozása. Az iparosítás növekedése és a népesség koncentrálódása következtében olyan káros hatások (ártalmak) jönnek létre, amelyek károsítják a levegőt, a vizeket, a talajt, lényegében az ember természeti környezetét, és ezáltal akadályozzák az ember természetes élettevékenységét, gátolják a termelőmunkát. Ezért szükséges a káros hatások csökkentésére vonatkozó intézkedések kidolgozása, a műszaki követelmények meghatározása, az épületek, települések komplex tervezéséhez számítási eljárások kidolgozása, építés- és településpolitikai irányelvek kialakítása, szociológiai, egészségügyi, műszaki-gazdasági értékelő módszerek megalkotása.

Felelőse: az építésügyi és városfejlesztési miniszter.

6. *„A gépgyártástechnológia kutatása-fejlesztése"*

A program célja azoknak az új ismereteknek megszerzése, amelyek az előirányzott gépipari fejlődéshez szükséges korszerű gyártástechnológiát megalapozzák. Ezen belül:

— az előalakításban a jelenleginél pontosabb, kisebb ráhagyású és méretállandó előgyártmányok hulladékmentes és sorjaszegény előállítása, az alkatrészgyártás gazdaságos automatizálása feltételének megteremtése és a megmunkálás munkaigényének csökkentése céljából.

— az alkatrészgyártásban az egyedi és kissorozatgyártás gazdaságos automatizálása, továbbá az alkatrészek minőségét javító, tartósságát növelő eljárások kifejlesztése,

— a forgácsoló és alakító szerszámok anyagainak, valamint gyártástechnológiájuknak fejlesztése, továbbá az új technika igényeinek megfelelő szerszámkonstrukciók és szerszámozási rendszerek kialakítása,

— a hegesztéstechnológiában a hegesztett szerkezetek korszerű méretezésének és gyártásának továbbfejlesztése, nagy termelékenységű hegesztőanyagok és eljárások kialakítása, a technológiai paraméterek folyamat közben való optimalizálása és a hegesztés komplex gyártási sorokba való illesztése,

— a szereléstechnológiában a szerelés gépesítése és automatizálása feltételének megteremtése,

— a gyártási folyamatok komplex rendszertechnikája, amely a gyártás műszaki előkészítésétől a késztermék raktározásáig tartó gyártási szakaszo-

kat integrált anyag- és adatfeldolgozó rendszerbe foglalja elektronikus számítógépek alkalmazásával.

Felelőse: a kohó- és gépipari miniszter.

7. *„Elektronikai alkatrészek kutatása-fejlesztése"*

A program célja a hazai számítástechnikai ipar, a híradástechnika, a műszeripar és az automatika korszerű alkatrészellátásának biztosítása, felhasználva a szilárdtest kutatások legújabb eredményeit,

Ezen belül:

— félvezető alapú integrált áramkörök kutatása-fejlesztése,

— szigetelő alapú integrált áramkörök kutatása-fejlesztése,

— optielektronikai eszközök kutatása,

— korszerű memoriaegységek kutatása,

— RC-alkatrész kutatása-fejlesztése,

— elektronikai alkatrészek kutatása-fejlesztése,

— elektroakusztikai és piezoelektromos alkatrészek kutatása-fejlesztése.

Felelőse: a kohó- és gépipari miniszter.

8. *„Hírközlő rendszerek és berendezések kutatása-fejlesztése"*

A program célja az ország hírhálózatának korszerűsítéséhez, valamint az ipar export céljainak a megvalósításához szükséges vezetékes és vezetéknélküli hírközlő berendezések továbbfejlesztése, elsősorban a harmadik generációs hírközlő berendezések kutatásával és fejlesztésével. Ezen belül:

— kapcsolástechnikában a crossbar távbeszélő központ-családok fejlesztésének, illetve honosításának befejezése, kis és közepes, valamint nagy kapacitású félelektronikus központ-családok kialakítása, az elektronikus központok fejlesztésének kutatási előkészítése,

— vezetékes átviteltechnikában a légvezetékes és szimmetrikus kábeles berendezés-családok továbbfejlesztése, a kis koaxiális kábeles berendezéscsalád fejlesztésének és honosításának befejezése, az időosztásos PCM-berendezés-család első típusainak kifejlesztése,

— mikrohullámú technikában egységes berendezés-családok kialakítása, továbbá a teljes félvezetősítés megvalósítása, integrált áramkörök alkalmazása.

— URH-technikában a mozgó előfizetők és a gépi kapcsolású postai távbeszélőhálózat automatikus csatlakoztatását biztosító ún. mozgószolgálatú URH-rendszer kidolgozása,

— távbeszélő készülék területén a mai készülékek paramétereinek javítása és a félelektronikus és elektronikus központok készülékeinek kialakítása.

Felelőse: a kohó- és gépipari miniszter.

9. *„Talajtermékenység fokozása alapvetően új irányok kidolgozásával"*

A program célja a talajtermékenység megóvása, illetve növelése céljából a talajvédelem, a talajjavítás, a talajerő visszapótlás, valamint a talajművelés eszközeinek, eljárásainak, rendszereinek korszerűsítése. Új, hatékonyabb anyagok felkutatása és a termelésbe való vonása, komplex rendszerek kidolgozása. Az új eljárások agrokémiai és műszaki technikai rendszereinek kialakítása. A kapcsolódó ipari bázis megalapozott fejlesztéséhez szükséges információk, adatok, illetve paraméterek biztosítása. Ezen belül:

— a talajjavítási és talajművelési eljárások, módszerek, rendszerek és a gépesítés továbbfejlesztése,

— a főbb talajtípusokra és növénykultúrákra vonatkozóan a műtrágyák gazdaságos dózisainak és legmegfelelőbb arányainak megállapítása,

— új talajjavító anyagok alkalmazási lehetőségeinek és módjainak megállapítása.

Felelőse: a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter.

10. *„A hústermelés fejlesztése"*

A program célja a hústermelés fejlesztésére olyan tudományos iparszerű termelési rendszerek kialakítása, illetve továbbfejlesztése, amelyekben az egyenletes és a nagy termelésre kitenyésztett állatokat, hibrideket képességeik maximális kihasználását biztosító környezetbe helyezik, és képzett szakértők közreműködésével programozzák a rotációban egymást követő termelési folyamatokat. A kutatás középpontjában nagy termelőképességű állatok kitenyésztése és a biológiai potenciált maximálisan kihasználó iparosított környezet kialakítása áll integrált egységben.

Felelőse: a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter.

11. *„Az élelmiszerek választékának bővítése, feldolgozásuk és tartósításuk új irányai"*

A program célja az élelmiszerkészletek új műszaki módszerekkel való jelentős és gazdaságos növelése, a meglevő és várható új alapanyagok felhasználásával, a táplálkozástani szempontból legfontosabb élelmiszerek bő választékának előállítása, továbbá a már megtermelt élelmi anyagkészleteknek a lehető legkisebb veszteséggel való hosszú idejű tárolása és az idényszerűen termelt készletek egész éven át egyenletesen való elosztása. Ezen belül az élelmiszerkészletek növelése meglevő nyersanyagok jobb kihasználásával, valamint új élelmiszerforrások feltárásával.

Az élelmiszerek tápértékének és minőségének javítása gyártás- és gyártmányfejlesztéssel. Az élelmiszerek megőrzése a tárolás és tartósítás fejlesztésével.

Felelőse: a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter.

Az országos szintű kutatási feladatok végrehajtása

25. *1)* Az országos szintű kutatási feladatok operatív tervezéséről és a végrehajtás megszervezéséről a kijelölt felelősök az 1. számú mellékletben bemutatott tervtanulmány vázlatok (annotációk) figyelembevételével saját hatáskörükben gondoskodnak. E felelősség kiterjed az adott kutatási feladattal kapcsolatos, más tárcák kutató-fejlesztő helyein végzendő munkálatokra is. Szük-

ség esetén az illetékes felügyeleti szerv vezetőjével egyetértésben kell eljárni.

2) A Minisztertanács tájékoztatásul tudomásul veszi a tárcaszintű kutatási főirányok és célprogramok jegyzékét, melyet a 2. számú melléklet tartalmaz. Anélkül, hogy ezek kérdéseiben határozna, felhívja az illetékes országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy kutatási főirányaikat és célprogramjaikat egyeztessék a Minisztertanács által jóváhagyott országos főirányokkal, valamint célprogramokkal, és törekedjenek további koncentrációra.

3) Az 1. és a 2. számú mellékletet az érdekeltek közvetlenül megkapják.

26. Az országos kutatási főirányok felelősei a főirányok tekintetében a Magyar Tudományos Akadémia elnökének, az országos kutatási célprogramok felelősei pedig a célprogramok tekintetében az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének tartoznak beszámolni, akik a Minisztertanács megbízásából a Tudománypolitikai Bizottságnak számolnak be.

27. A Minisztertanács felhívja a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát — mint a természet- és a társadalomtudományi kutatások országos koordinálásának a felelősét —, hogy folyamatosan kísérje figyelemmel az országos kutatási főirányok operatív tervezését, és koordinálja a főirányok keretében folyó kutatási tevékenységet, és — a Tudománypolitikai Bizottság elnöke által meghatározott időszakonként — számoljon be a Tudománypolitikai Bizottság fórumán.

28. A Minisztertanács felhívja az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökét — mint a műszaki kutatások országos koordinálásának a felelősét —, hogy folyamatosan kísérje figyelemmel az országos kutatási célprogramok operatív tervezését, és koordinálja a célprogramok keretében folyó kutatási tevékenységet, s — a Tudománypolitikai Bizottság elnöke által meghatározott időszakonként — számoljon be a Tudománypolitikai Bizottság fórumán.

29. A Minisztertanács felhívja az országos kutatási feladatok végrehajtásában érdekelt irányító szerveket, kutató-fejlesztő helyeket és azok dolgozóit, hogy munkájukban fordítsanak kellő figyelmet az országos kutatási feladatokból rájuk háruló részfeladatokra, és segítsék e részfeladatok maradéktalan, tervszerű és színvonalas végrehajtását.

30. Az országos kutatási feladatok végrehajtása során elért kutatási-fejlesztési eredmények hasznosításának feltételeiről a hasznosításban érdekelt irányító és gazdálkodó szervek vezetői tartoznak kellő időben gondoskodni.

III. FEJEZET

A KUTATÁSOK ANYAGI—PÉNZÜGYI ELLÁTÁSÁNAK RENDSZERE

A kutatásfinanszírozás távlati alapelvei

31. A 15 éves tervidőszakban a kutatási-fejlesztési ráfordítások pénzügyi alapjait oly módon kell megállapítani, hogy megvalósíthatók legyenek egyrészt a különböző szintű tervekben foglalt kutatási feladatok, másrészt meg legyen alapozva a kutatóhálózat általános anyagi-műszaki fejlesztése. E pénzügyi alapok nagyságát — a 9. pontban foglaltak figyelembevételével — ötévenként kell a Tudománypolitikai Bizottságban meghatározni.

Az 1971—75. évekre szóló előirányzatokat a IV. ötéves népgazdasági terv már tartalmazza.

Az V. és VI. ötéves terv időszaka alatt e pénzügyi alapok nagyságának a nemzeti jövedelemhez viszonyított növekedési aránya kedvezőbb legyen, mint amivel a IV. ötéves terv számolt.

32. A hazai kutatás-fejlesztés céljait szolgáló pénzügyi alapok fő forrása — a mai arányok fenntartásával, 15 év átlagában — a műszaki fejlesztési alap, illetőleg az állami költségvetés legyen. Ebből a szempontból a vállalati költségek között elszámolt kutatási-fejlesztési ráfordítások a műszaki fejlesztési alappal azonos típusú forrásnak tekintendők.

A finanszírozási program végrehajtása

33. A finanszírozási program végrehajtásáról a hazai kutatás és fejlesztés finanszírozásában érdekelt irányító szervek vezetői saját hatáskörükben gondoskodnak.

34. A Minisztertanács felhívja a pénzügyminisztert és az Országos Tervhivatal elnökét, hogy kísérjék figyelemmel a finanszírozási program végrehajtását, a tapasztalataikról éves, illetve ötéves időszakokban együttesen számoljanak be a Tudománypolitikai Bizottság fórumán.

35. A kutatás-fejlesztés területére kiható gazdasági mechanizmus rendjét és mértékét az általános gazdasági szabályozókkal összhangban, de indokolt esetekben továbbra is azoktól eltérően kell meghatározni úgy, hogy azok hatékonyan segítsék az I. fejezetben foglalt tudománypolitikai irányelvek és a II. fejezetben foglalt országos szintű kutatási feladatok maradéktalan és tervszerű megvalósítását.

36. A Minisztertanács ajánlja az országos szintű kutatási feladatok felelőseinek, hogy e feladatok finanszírozása terén fokozatosan alkalmazzák a feladatok szerinti finanszírozás elveit és gyakorlatát oly módon, hogy az ezekből folyó részfeladatok vállalása és kellő színvonalon, határidőre történő végrehajtása a számbajöhető kutató-fejlesztő intézmények számára — más típusú feladatokhoz képest — gazdaságilag is előnyös legyen.

37. A Minisztertanács felhívja a tudományági koordinálásért országosan felelős szervek vezetőit, hogy kísérjék figyelemmel a kutatás-fejlesztés területén érvényesülő gazdasági mechanizmus hatását, s tapasztalataikról — a Tudománypolitikai Bizottság elnöke által meghatározott időszakonként — számoljanak be a Tudománypolitikai Bizottságnak.

IV. FEJEZET

KÁDERKÉPZÉSI PROGRAM

A kutatási káderképzés távlati alapelvei

38. A 15 éves tervidőszakban a hazai kutatóhelyek dolgozóinak országos létszáma — a 7. pontban foglaltak figyelembevételével — növelhető.

39. A tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés területére irányuló fiatal szakemberek szakmai fejlődésének jobb megalapozása érdekében ki kell dolgozni annak a módját és szervezeti kereteit, hogy a diploma megszerzése után tapasztalatokat szerezzenek és gyakorlatra tegyenek szert a a kutatásban. Ez általában az akadémiai és felsőoktatási intézményekben végzett munkával néhány éven át valósítható meg.

40. A 15 éves tervidőszakban lényegesen javítani kell a kutatóhelyek jelenlegi létszámstruktúráját. Növelni kell az egy kutatóra jutó segéderők számát, szorgalmazni kell a kutatók-fejlesztők körében a két idegen nyelv ismeretét, továbbá a dinamikusan fejlődő tudományágazatokban — az ide vonatkozó követelmények szigorú betartásával — növelni kell a tudományos fokozattal rendelkezők számarányát.

41. Az ún. hiányszakmákban, s olyan területeken, amelyeken viszonylag kisszámú a hazai szakemberszükséglet, a hazai igények kielégítését lehetőleg külföldön történő képzéssel kell megoldani.

A káderképzési program végrehajtása

42. A tudományos kutatók káderképzési programjának végrehajtásában érdekelt irányító szervek ötévenként készítsenek tervet a saját területükre. E tervek koordinálásáról és országos összesítéséről a művelődésügyi miniszter gondoskodik — a Magyar Tudományos Akadémia elnökének közreműködésével.

A művelődésügyi miniszter — a Magyar Tudományos Akadémia elnökének közreműködésével — kísérje figyelemmel a program végrehajtását és a Tudománypolitikai Bizottság elnöke által meghatározott időszakonként tapasztalatairól számoljon be a Tudománypolitikai Bizottságnak.

43. A szakembereknek a tudományos fokozatok megszerzésére irányuló képzéséről a Magyar Tudományos Akadémia elnöke gondoskodik a művelődésügyi miniszter bevonásával.

44. A vezetőtovábbképzést a munkaügyi miniszter irányítja az érdekelt miniszterek bevonásával.

45. A Minisztertanács felhívja a munkaügyi minisztert, hogy kísérje figyelemmel a kutatóhelyeken hatályos munkajogi szabályok végrehajtásának tapasztalatait, s ezek alapján gondoskodjék a szükséges korszerűsítésről, figyelembe véve a kutatási munkaszervezés fejlődését, a bérarányokat, a munkaerőelszívást és más tényezőket.

V. FEJEZET

ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

46. E határozat kihirdetése napján lép hatályba.

47. A Minisztertanács felhívja az Országos Tervhivatal elnökét, hogy e határozatban foglaltakat vegye figyelembe a távlati, illetőleg a soron következő ötéves népgazdasági tervek előkészítésében, továbbá gondoskodjék arról, hogy a távlati népgazdasági terv szerves részeként a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés anyagi megalapozásának terve is kidolgozásra kerüljön.

48. A Minisztertanács felhatalmazza a Tudománypolitikai Bizottság elnökét arra, hogy saját hatáskörében koordinálja az országos távlati tudományos kutatási terv végrehajtását, és szabályozza az erről készítendő beszámolás rendjét.

49. A Minisztertanács felhívja a Tudománypolitikai Bizottság elnökét, hogy szükség szerint, de legalább öt évenként e tervet vizsgálja felül, értékelje, és a kutatási feladatok indokolt változtatását hajtsa végre, illetve feladatok törlését vagy újabbak felvételét kezdeményezze.

Fock Jenő s. k.,
a Minisztertanács elnöke

Miniszteri rendeletek

A közlekedés- és postaügyi miniszter 6/1972. (IV. 22.) KPM számú

rendelete

a közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 4/1969. (VI. 25.) KPM számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről

A közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet 17. §-ában és a módosításáról szóló 14/1972. (IV. 22.) Korm. számú rendelet 4. §-ának (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §

A közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 4/1969. (VI. 25.) KPM számú rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Vhr. 3. §. A személyi használatú személygépkocsira való jogosultságot — a Minisztertanács által megállapított körben — az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), a megyei tanácselnökök tekintetében a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnöke igazolja (1. számú melléklet 1. *b)* pont)."

2. §

A Vhr. a következő 6/A. és 6/B. §-sal egészül ki:

„Vhr. 6/A. §. Szolgáltató személygépkocsi az az üzemi személygépkocsi, amely kizárólag

— elektromos, gáz-, olaj-, távközlési, út-, csatorna- és vízvezetékhálózati ellenőrzés,
— közúti forgalomellenőrzés,
— gépjárművezetőképzés,
— postai levélgyűjtés,
— egészségügyi, árvízvédelmi és riporteri készenlét,
— szervíz és hibaelhárítás,
— munkásszállítás,
továbbá a felsoroltakhoz hasonló tevékenység ellátására szolgál.

Vhr. 6/B. §. A R. 6/A. §-ának (3) bekezdésében említett engedélyt a KPM Autófelügyelet adja."

3. §

A Vhr. 11. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A R. 7. §-ának (3) bekezdésében említett térítést az út megtétele után három napon belül a Pénzügyminisztérium ‚Ng. E. Vegyes bevételek, bevételi számla, Budapest' elnevezésű, 232—90103—6002 számú számlájára kell befizetni. A térítés befizetését igazoló átutalási postautalvány ‚Feladóvevény' szelvényét utólag a menetlevélhez kell csatolni."

4. §

A Vhr. a következő 21/A. §-sal egészül ki:

„Vhr. 21/A. §. (1) Az üzemi személygépkocsi magáncélú használatára, valamint a lakás és a munkahely közötti utazásra jogosító, eddig kiadott Gépjármű 33., illetőleg Gépjármű 34. számú engedélyek az 1972. évi június 30. napjával érvényüket vesztik.

(2) Az új szabályozás szerint kedvezményre jogosultak részére az engedélyek kiadásához szükséges nyomtatványokat az illetékes miniszter igénylésére — az érvényüket vesztett engedélynyomtatványok beszolgáltatása ellenében — a KPM Autófelügyelet bocsátja rendelkezésre."

5. §

A Vhr. 1. számú mellékletének 1. *f)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*f)* üzemi személygépkocsi a R. 6. §-ának (6) bekezdése alapján történő használat alkalmával a közületi szerv vezetője által adott eseti engedéllyel és Gépjármű 36. számú menetlevéllel;"

6. §

(1) Ez a rendelet az 1972. évi július hó 1. napján lép hatályba, egyidejűleg a Vhr. 18. és 20. §-a hatályát veszti.

(2) A Vhr. 7. §-ában, valamint 1. számú mellékletének 1. *c)* és 9. *a)* pontjában a R. 6. §-ának (2) bekezdésére történő hivatkozás a R. 6. §-ának (2) és (3) bekezdésére, a Vhr. 8. §-ának (1) bekezdésében a R. 6. §-ának (2) bekezdésére történő hivatkozás a R. 6. §-ának (2) és (4) bekezdésére, végül a Vhr. 9. §-ában a R. 6. §-ának (4) bekezdésére történő hivatkozás a R. 6. §-ának (6) bekezdésére változik.

Dr. Csanádi György s. k.,
közlekedés- és postaügyi miniszter

A munkaügyi miniszter 7/1972. (IV. 22.) MüM számú

rendelete

a saját személygépkocsi használatáról belföldi hivatalos kiküldetés (külszolgálat) alkalmával

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet 41. §-ában kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

1. §

A dolgozók belföldi hivatalos kiküldetése, illetőleg külszolgálata, valamint áthelyezése alkalmával felszámítható költségek megtérítéséről szóló 33/1951. (I. 31.) MT számú rendeletnek — a 3/1965. (VIII. 28.) MüM számú rendelet 1. §-ával megállapított — 20. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„20. §. (1) A kiküldő szerv vezetője engedélyezheti, hogy a dolgozó a belföldi hivatalos kiküldetése (külszolgálata) során a saját tulajdonát képező személygépkocsit használja. Engedély akkor adható, ha

a) a saját gépkocsi használata a közforgalmú, illetőleg menetrend szerint közlekedő járművön teljesített kiutazáshoz képest gazdaságosabb, és

b) a gépkocsira casco biztosítás van érvényben.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetben a dolgozót a gépkocsi használata fejében kilométerenként kettő forint térítés illeti meg. Ezen felül a gépkocsi használatáért semmiféle további pénzbeni vagy természetbeni térítés nem adható.

(3) A megtett út hosszát távolsági térkép, ennek hiányában az érvényes távolsági autóbusz menetrend alapján kell megállapítani.

(4) Olyan munkakörökben, amelyeknél a munkát egészben vagy részben rendszeresen a helységek belterületén kell végezni, és a gépkocsi használat a munkavégzést eredményesebbé teszi, engedélyezhető a (2) bekezdésben megállapított térítés fizetése a helységek belterületén megtett utakra is.

20/A. §. (1) A saját személygépkocsit rendszeresen használó dolgozó részére mind a helységek közti, mind a belterületi használat esetén az esetenkénti elszámolás helyett átalányt kell megállapítani. Az átalány összegét arányosan csökkenteni kell, ha a dolgozót betegség, katonai szolgálat vagy más akadályoztatás, illetőleg a gépkocsi üzemképtelensége egyfolytában harminc napot meghaladóan gátolja a kiküldetések teljesítésében.

(2) A kollektív szerződésben meg kell határozni azokat a munkaköröket, amelyekben dolgozók saját személygépkocsijukat a munka végzése során rendszeresen használhatják. Ugyancsak meg kell határozni a megállapítható átalány mértékét.

(3) Azokon a területeken, ahol kollektív szerződést nem kötnek, a (2) bekezdésben foglaltakat a miniszter határozza meg.

20/B. §. (1) A 20. § (2) bekezdésében említett térítést a kiküldő szerv kiküldetési költségkerete terhére kell elszámolni.

(2) A kiküldő szerv kiküldetési költségei a magánszemélygépkocsi használatáért fizetett térítési díjjal együtt sem haladhatják meg — a (3) bekezdésben említett eset kivételével — az 1971. évben kiküldetésre felhasznált összeget.

(3) Az 1971. évben kiküldetésre felhasznált összeg a 14/1972. (IV. 22.) Korm. számú rendelettel módosított 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet alapján leadott személygépkocsi üzemeltetési költségeinek 50%-ával megemelhető."

2. §

(1) Ez a rendelet 1972. július 1. napján lép hatályba.

(2) A 33/1951. (I. 31.) MT számú rendelet 19. §-ának — a 113/1951. (V. 27.) MT számú rendelet 4. §-a által megállapított — (5)—(6) bekezdése, valamint a 3/1965. (VIII. 28.) MüM számú rendelet 2. §-a hatályát veszti.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 5/1972. (A. K. 8.) MTA—F számú

utasítása

a szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságokról

1. A Magyar Tudományos Akadémia Központ Hivatala szakigazgatási szervezetében tanácsadó szervként az alábbi bizottságok működnek:

   Gazdasági Bizottság
   Műszerügyi Bizottság
   Kiállítási Bizottság
   Akadémiai Találmányi Bizottság
   Könyvtári Bizottság

2. A szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságok működésének általános elvei:

   a) az Akadémia főtitkárának tanácsadó szerveként működnek;

   b) ajánlásaikkal, kialakított véleményükkel, illetőleg nagyobb jelentőségű konkrét ügyek kapcsán hozott javaslatukkal segítik a főtitkárt a döntések meghozatalában;

   c) elnökét, titkárát és tagjait a főtitkár bízza meg;

   d) működési feltételeikről és funkciójukkal összefüggő igazgatási tevékenységről az a szervezeti egység gondoskodik, ahova szervezetileg a bizottság titkára tartozik.

3. Az egyes bizottságok feladata és szervezete a következő:

Gazdasági Bizottság

A bizottság feladata: felhívásra vagy saját kezdeményezésből javaslattétel, illetőleg véleménynyilvánítás a Magyar Tudományos Akadémia gazdasági — költségvetési, tervezési, pénzügyi finanszírozási, munkaügyi, beruházási, számviteli, ellenőrzési beszámolási stb. — irányító tevékenységének elvi és módszertani kérdéseiben. Megvitatja a Műszerügyi Bizottság elnöke által előterjesztett, az akadémiai kutatóhelyek műszerállományának hatékonyabb felhasználására és fejlesztésére vonatkozó elvi javaslatokat. Az Akadémia főtitkárának ágazati felelősségével kapcsolatos gazdasági kérdésekben is véleményt nyilvánít, illetőleg javaslatot tesz.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Tétényi Pál* főtitkárhelyettes

Titkár: *Boross Zoltán* kandidátus, főosztályvezető

Tagok:

Csata Sándor kandidátus, tudományági főosztályvezető

Csipka László főosztályvezetőhelyettes

Csomó István főosztályvezetőhelyettes

Kónya Sándor főosztályvezető

Páris György főosztályvezető

Pungor Ernő akadémikus, a Műszerügyi Bizottság elnöke

Thész János, az Akadémia Tudományos Testületi Titkárságának vezetője, továbbá

a *Művelődésügyi Minisztérium*,

az *Egészségügyi Minisztérium* és

a *Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium* részéről felkért kutatást irányító főosztályvezetők.

A bizottság titkára mint az Akadémia Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának vezetője gondoskodik a bizottság működési feltételeinek biztosításáról, továbbá igazgatási feladatként a bizottság ajánlásainak, javaslatainak végrehajtásáról, illetőleg a végrehajtás előkészítéséről, megszervezéséről.

Műszerügyi Bizottság

A bizottság feladata: javaslattétel, illetőleg véleménynyilvánítás — felhívásra vagy saját kezdeményezésből — az akadémiai kutatóhelyek műszerállományának hatékonyabb felhasználására és fejlesztésére, továbbá a műszeres szolgáltatásokra vonatkozó elvi és módszertani kérdésekben. Különös feladata a bizottságnak az alábbi kérdésekre vonatkozó tanácsadás:

— egy-egy időszakban feltétlenül beszerzendő nagyértékű műszerek kijelölése, telepítésének és az érdekelt kutatóhelyek által történő használatának meghatározása,

— nagy műszerek beszerzésének véleményezése a tudományágilag illetékes főtitkárhelyettes részére.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Pungor Ernő* akadémikus

Titkár: *Stokum Gyula* kandidátus, a Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat igazgatója,

Tagok:

Ádám György akadémikus
Böhm István, a Műszeripari Kutató Intézet igazgatója,
Csikai Gyula, a fizikai tudományok doktora,
Csipka László főosztályvezetőhelyettes,
Gáspár László, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa,
Haimann Ottó, a Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium igazgatóhelyettese,
Kisjovák József, az Elektronikai és Finommechanikai Kutató Intézet igazgatója,
Lapis Károly akadémikus,
Müller Pál, a föld- és ásványtani tudományok kandidátusa,
Nagy Ferenc akadémikus,
Prohászka János akadémikus,
Szittner Antal, a BME Acélszerkezeti Tanszék docense,
Till Ferenc, az ELTE Szervetlen Kémiai Tanszéki Kutatócsoport mérnöke,
Zentai Béla, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság főosztályvezetője.

A bizottság titkára mint a Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat igazgatója gondoskodik a bizottság működési feltételeinek biztosításáról.

Kiállítási Bizottság

A bizottság feladata: az Akadémia tevékenységének, a kutatási eredményeknek a Budapesti Nemzetközi Vásáron és az Országos Mezőgazdasági Kiállításon, illetőleg külföldön vagy egyéb belföldi kiállításon való bemutatása. A kiállítások fő mondanivalója, illetőleg tartalmi iránya esetenként kerül elbírálásra.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Major Máté* akadémikus
Titkár: *Kapócs Ferenc*, a Kutatási Ellátási Szolgálat igazgatója

Tagok:

Antal Jánosné ny. osztályvezető h.
Boross Zoltán kandidátus, főosztályvezető
Ferenc Vilmos kandidátus, intézeti osztályvezető
Kálmán Ferencné, az MTA sajtótitkára
Köpeczi Béla mb. főtitkár
Láng István főtitkárhelyettes
Tétényi Pál főtitkárhelyettes

A bizottság titkára az Akadémia Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya közvetlen irányítása alá tartozó Kutatási Ellátási Szolgálat útján biztosítja a bizottság munkájához szükséges működési feltételeket, gondoskodik a bizottság állásfoglalásainak végrehajtásáról, illetőleg a végrehajtás megszervezéséről. A kiállításokat, illetőleg a bemutatókat a bizottság elhatározása alapján a Kutatási Ellátási Szolgálat szervezi.

Akadémiai Találmányi Bizottság

A bizottság feladata: az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos elvi kérdések összefogása, a tudományos munkák találmányi szintű bírálata, javaslattétel a műszaki újdonságok külföldi jogvédelmének megszerzése kérdésében és a népgazdaság érdekeinek figyelembevételével a műszaki újdonságok hasznosításának elősegítése, valamint a szellemi export lehetőségeinek feltárása.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Lengyel Béla* akadémikus
Titkár: *Füzes Elek* szabadalmi ügyintéző

Tagok:

Boross Zoltán kandidátus, főosztályvezető
Doleschall Sándor kandidátus, intézeti ügyvezető-igazgatóhelyettes
Rajki Sándor, a biológiai tudományok doktora, intézeti igazgató
Pungor Ernő akadémikus
Szigeti György akadémikus, intézeti igazgató
Világhy Miklós, az állam- és jogtudományok doktora, tv. egyetemi tanár

A bizottság titkára mint az Akadémia Központi Hivatala Igazgatási- Jogi Osztályának munkatársa gondoskodik a bizottság működési feltételeiről és a munkájával összefüggő igazgatási tevékenység végzéséről.

Könyvtári Bizottság

A bizottság feladatát és szervezetét a 2/1970. MTA—F. (A. K. 9.) számú utasítás határozza meg. Ennek megfelelően a bizottság az Akadémiai Könyvtár intézeti tudományos tanácsa jelleggel és hatáskörrel működik, a Könyvtár szakmai tanácsadó testülete.

A bizottság személyi összetétele:

Elnök: *Ligeti Lajos* akadémikus
Titkár: *Rejtő István* kandidátus, a Könyvtár mb. igazgatója

Tagok:

Császár Ákos akadémikus
Deme László, a nyelvtudományok doktora
Durzsa Sándor, a Könyvtár osztályvezetője
Farkas Jánosné, a KFKI Könyvtárának vezetője
Kenéz Ernő, a Könyvtár osztályvezetője
Király István akadémikus
Major Máté akadémikus
Pécsi Márton akadémikus
Szabolcsi Lászlóné akadémikus
Székely Dániel, a Könyvtár mb. igazgatóhelyettese
Tüdős Ferenc akadémikus

4. Az utasítás kiadásával egyidejűleg a 3/1970. MTA—F. (A. K. 11.) sz. utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. május 4.

Köpeczi Béla s. k.,
mb. főtitkár

Közlemények

PÁLYÁZAT
kutatási jutalmakra

A Magyar Tudományos Akadémia pályázatot ír ki a távlati tudományos kutatási terv kutatási főirányaiban elért jelentős eredmények jutalmazására.

Pályázhatnak tudományos kutatók és egyetemi oktatók, ill. kollektíváik, akár akadémiai, akár más kutatóhelyen dolgoznak.

A pályázatban — két évnél nem régibb — nyomtatásban megjelent tanulmánnyal vagy közlésre alkalmas kézirattal (kivételesen kutatási zárójelentéssel) lehet részt venni, függetlenül attól, hogy az adott kutatás a távlati terv keretében indult-e meg, vagy csak a munka folyamán kapcsolódott hozzá.

A kutatási jutalom az eredmény jelentőségétől függően egyéni pályázó esetében 5000—15 000 Ft, kutatói kollektívák esetében 6000—25 000 Ft.

Nem részesíthetők fenti jutalomban az Akadémia tagjai, továbbá azok, akik az adott kutatási tevékenységért a munkabéren és járulékain kívül más ellenértékben (kutatási szerződési, szakértői, újítási, szabadalmi díjban stb.) is részesültek.

A pályázatot f. év szeptember 10-ig kell az Akadémiához címezve a kutatóhely vezetőjéhez benyújtani. A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a főirány megnevezését; b) a pályázó nevét, kutatóhelyét és beosztását; c) a kutatási eredményre vonatkozó különlevonatot, ill. kéziratot vagy kutatási zárójelentést; d) nyilatkozatot, hogy a kutatásért munkabéren és járulékain kívül más ellenértéket nem kapott a pályázó.

Budapest, 1972. április 30.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

A távlati terv kutatási főirányai:

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOK KERETÉBEN

I.

1. Szilárdtestek kutatása
2. Biológiailag aktív vegyületek kutatása
3. A számítástechnika alkalmazásai
4. Az ember természeti környezetének védelme
5. Az ország természeti erőforrásainak kutatása és feltárása

II.

1. Az életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa
2. Biológiailag aktív vegyületek kutatása
3. Számítástechnika alkalmazása az orvostudományban és az egészségügyben
4. Életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa (bioreguláció)
5. A lakosság védelme a természetes és mesterséges környezet (bioszféra) káros hatásaitól
6. Perinatalis mortalitás csökkentésére irányuló kutatás
7. Transzplantációs munkálatokat előkészítő kutatás
8. Tömegesen elterjedt betegségek epidemiológiájának kutatása
9. Daganatok ethiopathogenesise és therápiája
10. Radioizotópok orvosi alkalmazása
11. Sérülések pathológiája és ellátása
12. Genetikai kutatások
13. A kemizálás és a biológia alapösszefüggéseinek kutatása
14. A vízgazdálkodás alapösszefüggéseinek kutatása
15. A zöldségtermesztés biológiai és gépesítési alapjainak kutatása
16. A szőlőtermesztés biológiai alapjainak kutatása
17. Kertészeti növények genetikája és nemesítési módszereinek fejlesztése
18. A háziállatok fertőző és nem fertőző betegségei elleni védekezés komplex rendszabályait megalapozó kutatások
19. Hazai és külföldi növényfajták gyűjtése, megőrzése, cseréjük szervezése
20. A mezőgazdasági vállalatok ökonómiai kérdéseinek kutatása
21. Állami gazdaságok és termelőszövetkezetek vezetésfejlesztése
22. Az élelmiszergazdaság közgazdasági szabályozórendszerének fejlesztése
23. Az élelmiszergazdaság jelentőségének, makroökonómiai törvényszerűségeinek feltárása, tervezési módszereinek tökéletesítése
24. Főbb mezőgazdasági ágazatok ökonómiai sajátosságainak feltárása, továbbfejlesztése
25. A mezőgazdasági nagyüzemek vállalati mechanizmusának és gazdaságpolitikai üzemi hatásának vizsgálata
26. Az élelmiszergazdaság egyes ágazatainak fejlesztési koncepció kialakításához módszerek, prognózisok kidolgozása
27. Közgazdasági befolyásoló eszközök és módszerek hatásának vizsgálata
28. Korszerű vállalati szervezés és módszerek kutatása
29. A népesség fizikai erőnlétének fejlesztése és fenntartása a testkultúra eszközeivel

A TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK KERETÉBEN

1. A közigazgatás fejlesztésének komplex tudományos vizsgálata
2. A szocialista vállalat
3. Gazdaságpolitikánk tapasztalatainak elemzése; javaslatok a továbbfejlesztésre
4. Középtávú világgazdasági prognózis, különös tekintettel a népgazdasági tervezés szempontjaira
5. A tudományos-technikai forradalom mint világtörténelmi folyamat a kapitalizmus és szocializmus viszonyai között. (A tudományos-technikai forradalomra való felkészülésünk tudományos megalapozása.)
6. A társadalmi tudat fejlődése Magyarországon a felszabadulás óta
7. Társadalmunk rétegződésének alakulása és az életmód változása
8. Közgazdasági befolyásoló eszközök és módszerek hatásának vizsgálata
9. Korszerű vállalati szervezés és módszerek kutatása
10. A munka társadalmi, gazdasági összefüggései
11. Lakossági fogyasztási, keresleti tendenciák
12. A kereskedelem fejlesztésének hosszútávú koncepciója
13. Vállalatok, szövetkezetek szervezetének és tevékenységének racionalizálása

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen betöltendő adjunktusi állásra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdasági Jogi Tanszéken betöltendő adjunktusi állásra.

Pályázhatnak azok az állam- és jogtudományi egyetemet végzett szakemberek, akik a munkakör betöltéséhez szükséges szakmai, gyakorlati ismeretekkel (legalább 4—6 éves gyakorlattal), a tárgynak oktatásához és a tudományos munkához megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek.

A kinevezendő adjunktus feladata lesz — a tanszékvezető irányításával — részt venni a Tanszék oktatói-nevelési feladatainak ellátásában, elsősorban a civiljogok (polgári jog, szövetkezeti jog, munkajog) területén, továbbá a Tanszéken folyó tudományos munkában, valamint a Tanszékre háruló egyéb feladatok ellátásában.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasításban meghatározott illetmény jár.

A pályázatokat a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektorának címezve kell beküldeni a jelen felhívás megjelenésétől számított 4 héten belül. A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését;
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését;
— kutatói és tudományos tevékenységét (a megjelent tanulmányok felsorolásával, megjelölve, hogy hol és mikor jelentek meg);
— kitüntetését, idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútját, tudományos fokozatát;
— a pályázat elnyerése esetén tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövendő terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban;
— szakképzettséget (tudományos fokozatot) tanúsító oklevelek hiteles másolatát;
— az egyetem személyzeti osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot;
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. ápr. 14.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor h.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán docensi állásra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemtani Tanszékére egyetemi docensi állásra. A kinevezendő egyetemi docens feladata az Üzemgazdasági Üzemmérnöki Szakon Zsámbékon az oktató-, nevelő- és kutatómunkában való részvétel, előadások tartása, gyakorlatok vezetése, illetve irányítása, az elméleti és gyakorlati oktatási anyag kidolgozásában, illetve továbbfejlesztésében is a tanszék tudományos munkájában való önálló alkotó részvétel.

Pályázhatnak azok a mezőgazdasági mérnöki diplomával rendelkező szakemberek, akik mezőgazdaságtudományi kandidátusi fokozattal rendelkeznek, egyetemi szinten már eredményes oktató- és nevelőmunkát végeztek, illetőleg hosszabb kutatóintézeti, mezőgazdasági nagyüzemi gyakorlattal rendelkeznek.

A pályázatokat a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve kell beküldeni a jelen felhívás megjelenésétől számított 4 héten belül.

A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését;
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését;
— kutatói és tudományos tevékenységét (a megjelent tanulmányok felsorolásával, megjelölve, hogy hol és mikor jelentek meg);
— kitüntetését, idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútját, tudományos fokozatát;
— a pályázat elnyerése esetén tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövendő terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes életrajzot két példányban,
— szakképzettséget (tudományos fokozatot) tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
— az Egyetem Személyzeti Osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. március 29.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor h.

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.73525 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 9. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JÚNIUS 5.

TARTALOM

Személyi rész 111

Az Akadémia Elnökségének határozatai

23/1972. sz. határozat Az ember természeti környezetének védelméről 114
24/1972. sz. határozat Az osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról 115
25/1972. sz. határozat Az MTA Fertőtáj Bizottság működéséről 115
26/1972. sz. határozat Az MTA kutatóhelyek finanszírozási és gazdálkodási módszeréről, valamint problémáiról szóló tájékoztató megvitatásáról 115
28/1972. sz. határozat A megalakuló Veszprémi Akadémiai Bizottság számára felajánlott épület átvételéről 115
29/1972. sz. határozat Akadémiai kutatócsoportok létesítéséről, illetve átszervezéséről 115
30/1972. sz. határozat Az MSZMP KB Közoktatáspolitikai irányelveinek véleményezéséről 116

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

2/1972. (A. K. 9.) MTA A polgári védelmi oktatásról 116
6/1972. (A. K. 9.) MTA—F. A polgári védelem önvédelmi alegységek parancsnokainak és beosztott állományának kiképzéséről és továbbképzéséről 116
7/1972. (A. K. 9.) MTA—F. Az üzemi munkavédelem továbbfejlesztéséről 116

Közlemények

Közlemény az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó kutatóintézmények igazgató tanácsairól 117
Az MTA Központi Fizikai Kutató Intézetének pályázati felhívása 118
A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai 119
A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 119
A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 119

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége *Jánossy Lajos* akadémikusnak, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete tudományos tanácsadójának, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Atomfizikai Tanszéke professzorának, kiemelkedő tudományos, oktatási munkássága, széles körű tudománypolitikai és tudományszervezői tevékenysége elismeréséül, különös tekintettel a Központi Fizikai Kutató Intézet felépítésében, megszervezésében, tudományos profiljának kialakításában szerzett kimagasló érdemeire,

akadémiai aranyérmet

adományozott.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége — a kiküldött bizottság javaslata és a 18/1972. sz. határozata alapján — az 1972. évi *akadémiai díjban* a következőket részesítette:

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Borsa Gedeont, Hervay Ferencet, Holl Bélát: Régi Magyarországi Nyomtatványok 1473—1600. (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971. 928 l.) c. könyvért.

A fenti mű alapvető kézikönyv, ilyen magas színvonalú könyvészeti munka hazánkban még nem készült, és a külföldi kritikák megállapítása szerint, nemzetközi vonatkozásban sincs hozzá hasonló. Különösen becsessé teszi az anyaggyűjtés teljessége, a feldolgozás módszeressége és két úttörő jelentőségű újítása:

1. Feldolgozza és szervesen beleépíti a tételekbe a teljes szakirodalmat, ezért a társadalomtudományok minden ágában nélkülözhetetlen.

2. Fényképmásolatban közli a régi nyomtatványok címlapjait. Biztos eligazítást nyújt ezzel olyan könyvészeti problémák megoldásához, amelyek normál címleírás esetén csak nagy nyomdai nehézségek árán lennének biztosíthatók.

A kötet itthon és külföldön máris kimagaslóan elismerő fogadtatásban és egybehangzóan jó kritikában részesült.

A 25 000 Ft összegű díj megosztása:

Borsa Gedeon tud. főmunkatárs, Országos Széchényi Könyvtár 9 000 Ft

Hervay Ferenc és *Holl Béla* tud. munkatársak (részfoglalkozásúak), ELTE Magyar Irodalomtörténeti IV. sz. Tanszék 8 000—8 000 Ft

II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Balázs Györgynét, a neveléstudományok kandidátusát, a BME Tanárképző és Pedagógiai Intézetének docensét: A korkép kialakítása a történelemoktatásban c. munkájáért (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970. 1—302 l.) és

Veress Juditot, a neveléstudományok kandidátusát, a Pedagógiai Szemle szerkesztőjét: A történelemtanítás módszertanának pedagógiai alapjai c. művéért (Budapest, Tankönyvkiadó, 1968. 1—278 l.).

Mindkét mű a hazai pedagógiai szakirodalom kiemelkedő teljesítménye. Mindkettő — más módszerrel, más aspektusból — azon a területen nyújt jelentős új eredményeket, ahonnan a korszerű didaktika fellendülése a leginkább remélhető: az ún. szakmódszertan (a tantárgyi pedagógia) területén. Mindkettő a történelemtanítás különlegesen fontos problémáit elemzi abban a napjaink tudományos és oktatásügyi szempontból egyaránt elsődlegesen fontos összefüggésben, amely a tárgy szerepét a marxista—leninista világnézet megalapozásában, a szocialista tudat formálásában egyre inkább előtérbe állítja.

Megosztott díj egyenlő arányban: 12 500—12 500 Ft

III. Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya

Gallai Tibort, a matematikai tudományok kandidátusát a gráfelméletben elért kiemelkedő eredményeiért, a magyar gráfelméleti iskola kialakításáért, valamint sokéves kimagasló pedagógiai munkásságáért.

Egyéni díj: 25 000 Ft.

Fényes Tibort, a fizikai tudományok doktorát az MTA Atommag Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjét és az általa vezetett ATOMKI kollektívát;

Mahunka Imre és *Trón Lajos* tudományos munkatársakat a neutrondeficites izotópok tanulmányozásában elért nemzetközileg is jelentős eredményekért és hét, eddig ismeretlen radioaktív izotóp felfedezéséért.

A 25 000 Ft összegű díj megosztása:

Fényes Tibor tud. osztályvezető 12 000 Ft

Mahunka Imre tud. munkatárs 8 000 Ft

Trón Lajos tud. munkatárs 5 000 Ft

IV. Agrártudományok Osztálya

Király Zoltánt, a mezőgazdasági tudományok doktorát, a MÉM Növényvédelmi Kutató Intézetének tudományos osztályvezetőjét.

A Növénykórélettan egyik — világviszonylatban is elsők közé tartozó — megindítója. Elsőként bizonyította, hogy a citokinin típusú növényi hormonoknak elsődleges szerepük van a búza rozsdabetegségének, ill. a betegség-tüneteknek a kialakításában.

Mintegy 18 évvel ezelőtt részt vett egy új kutatási irány megalapozásában: a kórélettani diszciplína kifejlesztésében. Kimutatta a fertőzött növények respirációs viszonyainak kóros megváltozásait és a fenolakkumuláció, illetve fenoloxidáció szerepét a növények betegség-rezisztenciájában.

Az utóbbi években a növények hormon-betegségeivel foglalkozott, és elsőként bizonyította azt, hogy a citokinin típusú növényi hormonoknak elsődleges szerepük van a búza rozsdabetegségének, illetve a betegség-tüneteknek a kialakításában.

Mint a növénykórélettan egyik — világviszonylatban is elsők közé tartozó — megindítója, számos szakcikken kívül három — külföldön is tankönyvként használt — műben foglalta össze a növényi betegség-rezisztencia biokémiai és élettani összefüggéseire vonatkozó elméleti és metodikai munkásságát és kutatási eredményeit.

Egyéni díj: 25 000 Ft

V. Orvosi Tudományok Osztálya

Dr. Farkas Károlyt, az orvostudományok doktorát, az ORFI igazgató főorvosát.

Dr. Farkas Károly kiemelkedő tudományos munkásságot végez a rheumával kapcsolatos területen. Egyaránt eredményes a kísérleti és az emberi rheuma tanulmányozása az általa megszervezett, kutatóintézetnek beillő laboratóriumban, ahol

a legmodernebb metodikával dolgoznak. Neki sikerült először rheumás synoviában vírust kimutatnia, ami a rheumás ízületi gyulladások kezelése területén is oki terápia alkalmazásának lehetőségével kecsegtet.

A rheumakutatás területén kiváló kutatógárda nevelésével is igen nagy érdemeket szerzett.

Egyéni díj: 25 000 Ft

VI. Műszaki Tudományok Osztálya

Szmodits Kázmért, a műszaki tudományok doktorát, az Építéstudományi Intézet tudományos osztályvezetőjét.

Szmodits Kázmér az utóbbi 5 évben igen komoly és nagy hazai és nemzetközi tudományos visszhangot kiváltó tevékenységet végzett az alkalmazott rugalmasságtan és képlékenységtan területén. Munkája főleg a héjszerkezetek és a rúdszerkezetek új számítási módszereinek kidolgozására irányult. Ezen eredményeit a „Statik der modernen Schalenkonstruktionen" c., Werner Verlag és Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent könyvében publikálta.

Keretszerkezetek területén végzett munkájának eredményeit „A keretszerkezetek statikája, dinamikája és stabilitása" címmel ez évben megjelenő könyve tartalmazza.

A KGST-ben folyó kutatások keretében kidolgozta a szabálytalan alaprajzú, többszintes, panelos, nyílásokkal gyöngített falakkal rendelkező épületek méretezési módszerét vízszintes terhekre, a csavarás számításbavételével. A Szmodits Kázmér által kidolgozott módszerek és eljárások a tervezői és szakértői munkák során országszerte széles körben alkalmazást nyernek. Tevékenységét nemcsak hazai, de nemzetközi vonatkozásban is nagy megbecsülés övezi.

Egyéni díj: 25 000 Ft

VII. Kémiai Tudományok Osztálya

Földiák Gábort, a kémiai tudományok doktorát, az MTA Izotóp Intézete igazgatóját

a szénhidrogének szerkezetének sugárhatás-kémiai módszerekkel végzett vizsgálata terén elért, nemzetközileg is elismert és nyilvántartott eredményeiért.

Széles körű kutatómunkát végzett a szénhidrogének szerkezete és sugárhatáskémiai reakciói összefüggéseinek felderítésére. A szénatomszám, valamint az elágazás szerkezetének befolyását vizsgálva következtetéseket tudott levonni az egyes kötések relatív felhasadási sebességének a szerkezettől való függésére, a sugárhatáskémiai hidrogénhozamra, valamint a védőhatásra.

E munkák gyakorlati szempontból elsősorban petrolkémiai vonatkozásban jelentősek, mert a sugárkémiai iniciálás betekintést nyújthat az iparilag rendkívül fontos termikus folyamatokba, megvilágítva egyes szerkezeti tényezők vagy a köztitermék szerepét.

Egyéni díj: 25 000 Ft

Solymosi Frigyest, a kémiai tudományok doktorát, MTA Gázreakciókinetikai Kutató Csoport.

A szilárd hajtóanyagok, elsősorban az ammóniumperklorát tiszta és befolyásolt elégésének vizsgálata terén a széles nemzetközi közvélemény által is elismert eredményeiért.

Több mint egy évtizede foglalkozik a szilárd hajtóanyagok égési mechanizmusának kutatásával. Különösen részletesen vizsgálta az ammóniumperklorátnak, mint egyik legfontosabb rakétahajtóanyagnak, kémiáját, termikus bomlásának kinetikáját tiszta állapotban, valamint adalékanyagok jelenlétében is. A kinetika és egyéb fizikai paraméterek (reflexiós spektrum stb.) analíziséből plauzibilis képet állított fel az egyes elemi folyamatokra vonatkozóan. Különösen nagy érdeme Solymosi Frigyesnek, hogy rendkívül ügyes kísérleti technikával nemcsak az egyes elemi folyamatok többségét sikerült neki külön-külön tanulmányoznia és bizonyítania, hanem az egyéb oxihalogenátok tanulmányozásával is alátámasztotta a mechanizmusra vonatkozó elméletét.

A téma — érthető okokból — világszerte az égési folyamatokkal foglalkozó kutatók érdeklődésének középpontjában áll.

Egyéni díj: 25 000 Ft

VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

A Biológiai Kutató Intézet (Tihany) Kísérleti Állattani Osztályának alapító munkatársait, a hazai gerinctelen neurobiológiai kutatóbázis megteremtésében végzett úttörő munkájukért és nemzetközileg is elismert tudományos eredményeikért.

Salánki Jánost, a biológiai tudományok doktorát, az Intézet igazgatóját, az Állattani Osztály vezetőjét	10 000 Ft
S. Rózsa Katalint, a biológiai tudományok kandidátusát, az Állattani Osztály helyettes vezetőjét	5 000 Ft
Zs. Nagy Imrét, a biológiai tudományok kandidátusát, az Intézet igazgatóhelyettesét	5 000 Ft
Lábos Elemért, a biológiai tudományok kandidátusát, a SOTE Anatómiai Intézete tudományos főmunkatársát, az intézet volt munkatársát	5 000 Ft

Salánki János S. Rózsa Katalinnal és Zs. Nagy Imrével együtt az elmúlt évtizedben szinte minden előzmény és hagyomány nélkül erős és produktív neurobiológiai kollektívát alakított, mely nagy vonzerővel rendelkezik a fiatal kutatók felé. Ebben az úttörő munkában hét éven keresztül Lábos Elemér is kompetens segítőtárs volt.

Salánki János és kollektívája hazánkban először rendezett be korszerű mikroelektrofiziológiai laboratóriumokat és végzett magas technikai szinten egysejtaktivitási méréseket. Igen termékeny kutatómunkájuk keretében puhatestűek idegdúcainak modelljén egy sor fontos elemi neurofiziológiai mechanizmust sikerült tisztázniuk, melyek eredményei nemzetközileg elismertek. Salánki János és munkatársai tehetséges fiatal kutatógárdával vették körül magukat; ez a kollektíva ma a hazai neurobiológia egyik stabil bázisa.

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

Néhai *Cukor Györgyöt*, a közgazdaságtudományok doktorát, az MTA Közgazdaságtudományi Intézet volt igazgatóhelyettesét

életművéért és különösen „A fejlődő országok iparosításának néhány kérdése" c. munkájáért (Akadémiai Kiadó 1970.). A könyv a közeljövőben jelenik meg, angol nyelven, Londonban.

Cukor György 1955-től — a közelmúltban bekövetkezett haláláig — fejtette ki tudományos tevékenységét a Közgazdaságtudományi Intézetben. Kutatói munkásságát a tervezés kérdéseire összpontosította. Főleg ebből a szempontból foglalkozott a műszaki fejlesztés, a munkatermelékenység, a mérnök- és technikusképzés, az ipari szerkezet és az energiagazdaság kérdéseivel. 1966 óta főleg a fejlődő országok tervezési és iparosítási problémái álltak kutatómunkájának középpontjában. A hosszú távú tervezési munkálatokban betöltött jelentős szerepét dokumentálja utolsó műve, az 1971 végén az Akadémiai Kiadó Ipargazdasági Értekezések sorozatában megjelent „Hosszú távú tervezés az iparban" című tanulmány.

Munkáival, amelyeket a tények lelkiismeretes elemzése és a gazdasági elemzés eszközeinek fejlesztésére való törekvés jellemez, számottevő mértékben hozzájárult a népgazdasági tervezés színvonalának emelkedéséhez.

A fejlődő országok iparosításáról szóló művében a szocialista országok tapasztalatai és a marxista politikai gazdaságtan eredményei alapján egységes iparosítási koncepciót alakított ki, óvakodva ugyanakkor az egyoldalúságtól és a túlzott általánosítástól. A mű a hosszú távú növekedés perspektíváját tartja elsősorban szem előtt, és ezzel olyan megoldású módokra hívja fel a fejlődő országok gazdaságpolitikusainak figyelmét, amelyek megóvják őket a szűk látókörű prakticizmustól. E munkájával Cukor György új elemet vitt be a fejlődő országokkal foglalkozó meglehetősen kiterjedt irodalomba, és ez munkáját — mint egy bírálója megjegyzi — a kérdéssel foglalkozó szakirodalom alapműveinek sorába emeli.

Egyéni díj: 25 000 Ft

X. Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya

Pesty Lászlót, az MTA Geokémiai Kutató Laboratórium tudományos munkatársát és kollektíváját

a kőzetmetamorfózis és metaszomatózis kísérletes és elméleti vizsgálatáért: a földkéreg és a legfelső köpeny kőzettani fejlődésének megvilágítása a hőmérséklet, a terhelés- és a gőznyomás együttes változásának függvényében az anyagok és a szénkőzetek metamorfózisának példáján, különös tekintettel a Pannon medence viszonyaira.

A kőzettani és geokémiai folyamatok meghatározásában a hőmérséklet mellett legnagyobb szerepe a nyomásnak van. A földkéregbeli nyomás két főfajtájának — a terheléses és a gőznyomásnak — méréses szétválasztása azonban eddig technikailag megoldatlan probléma volt.

A Laboratórium nagynyomású kollektívájának sikerült olyan magas hőmérsékletű, nagynyomású eljárásokat kidolgoznia és a hozzátartozó kísérleti berendezéseket előállítania, amellyel a gőznyomás közvetlenül mérhetővé vált a hőmérséklet és a terheléses nyomás függvényében. Ez eljárásokkal meghatározták a fő ásvány és kőzet-típusok nyomáshőmérsékleti összefüggéseit, kimutatták, hogy csak viszonylag kevés kőzetben keletkezik nagy nyomáson és hőmérsékleten jelentős gőznyomás. Ezzel nagy szolgálatot tettek a földtudományi ismeretek kiterjesztésére a Föld nagyobb mélységei felé, és alapvető adatokat szolgáltattak a kőzetátalakulások döntő tényezője szerepének tisztázásához.

A 25 000 Ft összegű díj megosztása:

Pesty László tud. munkatárs végezte a kezdeti kísérletek kifejlesztését, modellezését és magát a kezdeti kísérleti munkát is. Azóta végzi a modellszámításokat; 10 000 Ft

Tomschey Ottó, tud. munkatárs oldja meg az újabb kísérletek végrehajtását a kapcsolatos kiegészítő mérésekkel és számításokkal együtt; 5 000 Ft

Tomor Elemér, kutatási segéderő, végzi a nagynyomású műszerek előállítását, technikai kivitelezését; 5 000 Ft

Kliburszky Béla, műszaki ügyintéző, a nagynyomású műszerek kezdeti technikai előállításában működött közre és néhány technikai megoldást dolgozott ki. 5 000 Ft

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 23/1972. számú

határozata

az ember természeti környezetének védelméről

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség megvitatta „Az ember és természeti környezetének védelme" című előterjesztést, azt jónak találta (amely körültekintő áttekintést ad) a problémákról és a vitában elhangzott észrevételekkel együtt jóváhagyólag tudomásul vette.

2. Az Elnökség ajánlja a tudományos osztályoknak, hogy rendszeres időközben szervezzenek vitaüléseket a környezetvédelmi kutatások egyes, őket érintő részletkérdéseiről vagy általános módszertani problémáiról) továbbá ajánlja, hogy a tudományterületi felmérések és prognosztikai munkák terjedjenek ki a környezetvédelem problémáira is. Az akadémiai intézetek is fordítsanak gondot a környezetvédelmi kutatásokra.

3. Az Elnökség ajánlja a Főtitkárnak, hogy a bioszféra-kutatásokra fordítható anyagi kereteken belül fokozottabban preferálja a több tudományterület összefogásán és együttműködésén alapuló komplex kutatási feladatokat.

4. Az Elnökség helyesli Környezetvédelmi Tudományos Tanács létrehozását; az ezzel összefüggő részleteket később kell kidolgozni.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 24/1972. számú

határozata

az osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség megvitatta és tudomásul vette az osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról szóló jelentést.

2. Felhatalmazza az Elnököt, hogy a jelentés javaslatainak szellemében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Budapest, 1972. április 25.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 25/1972. számú

határozata

az MTA Fertőtáj Bizottság működéséről

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az MTA Fertőtáj Bizottság működéséről szóló előterjesztésben, valamint a miniszstertanácsi jelentéstervezetben foglaltakat — mint közbenső tájékoztatást — jóváhagyólag tudomásul veszi, és felhívja az Akadémia elnökét, hogy az MTA jelentést az érdekelt tárcákkal való véleményegyeztetés után terjessze a Kormány elé.

2. Az Elnökség felkéri Köpeczi Béla mb. főtitkárt, hogy „Az emberi makro- és mikrokörnyezet legkedvezőbb kialakítása" című kormányszintű kutatási programhoz kapcsolódó „Az ember természeti környezetének védelme (bioszféra)" című akadémiai tárcaszintű kutatási főirány kidolgozásába illessze be a Fertőtáj Bizottság tevékenységét, illetve folytasson tárgyalásokat az ÉVM-mel a Bizottságnak az országos szintű programba való bekapcsolása érdekében.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 26/1972. számú

határozata

az MTA kutatóhelyek finanszírozási és gazdálkodási módszeréről, valamint problémáiról szóló tájékoztató megvitatásáról

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség a tájékoztatót megvitatta és a vitában elhangzottakkal egyetértően tudomásul vette.

2. Felkéri a Főtitkárt, hogy a vitában elhangzottakkal kiegészített tájékoztatót terjessze a Tudománypolitikai Bizottság elé.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 28/1972. számú

határozata

a megalakuló Veszprémi Akadémiai Bizottság számára felajánlott épület átvételéről

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség a megalakuló Veszprémi Akadémiai Bizottság számára felajánlott épület átvételéről szóló tájékoztatót tudomásul vette.

2. Felhívja az Elnököt, és felkéri a Főtitkárt, hogy az épület átvételére a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

3. Felhatalmazza az Elnököt, hogy az épület átadásának, illetve átvételének megtörténte után tegye meg a szükséges intézkedéseket a Veszprémi Akadémiai Bizottság megalakítására.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 29/1972. számú

határozata

akadémiai kutatócsoportok létesítéséről, illetve átszervezéséről

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

Az Elnökség egyetért

— az ELTE Belső-ázsiai Tanszéke mellett működő Altajisztikai Tanszéki akadémiai Kutatócsoport, valamint

— az ELTE Világirodalmi Tanszéke mellett működő Kelet-európai Irodalmak Tanszéki akadémiai Kutatócsoportja létesítésével, továbbá

— a Kristálynövekedési Tanszéki Kutatócsoport technikatörténettel foglalkozó részlegének Technikatörténeti Tanszéki Kutatócsoporttá való átszervezésével.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 30/1972. számú

határozata

az MSZMP KB Közoktatáspolitikai irányelveinek véleményezéséről

(Elnökség, 1972. április 25.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az MSZMP KB Közoktatáspolitikai irányelveinek véleményezésére az alábbi bizottságot küldi ki:

Jánossy Lajos alelnök
Straub F. Brunó alelnök
Szabó Imre alelnök
Köpeczi Béla mb. főtitkár
Mátrai László akadémikus
Bognár József lev. tag
Csáki Frigyes lev. tag
Nagy Károly lev. tag
Gegesi Kiss Pál akadémikus
Kónya Albert lev.tag

2. A bizottság 1972. május 3-án 15 órakor a Tudós Klub Zöldszobájában tart ülést.

3. Az Elnökség felhatalmazza az Elnököt és a Bizottságot, hogy a Közoktatáspolitikai irányelvekre az észrevételeket tegye meg.

Budapest, 1972. április 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 2/1972. (A. K. 9.) MTA számú

együttes utasítása

a polgári védelmi oktatásról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg.)

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 6/1972. (A. K. 9.) MTA—F. számú

utasítása

a polgári védelem önvédelmi alegységek parancsnokainak és beosztott állományának kiképzéséről és továbbképzéséről

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg.)

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 7/1972. (A. K. 9.) MTA—F. számú

utasítása

az üzemi munkavédelem továbbfejlesztéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnökségének előterjesztése alapján megtárgyalta az 1970. évi üzemi balesetek alakulását, és megállapította, hogy a munkavédelem helyzete, a balesetek száma kedvezőtlenül alakult. A dolgozók testi épségének és egészségének védelmére hozott rendelkezések végrehajtása nem kielégítő.

A munkavédelem terén feltárt hiányosságok felszámolása és a balesetelhárítás további javítása érdekében a 2019/1971. (V. 25.) Korm. sz. határozat végrehajtására — a Közalkalmazottak Szakszervezetének egyetértésével — az alábbi utasítást adom ki.

1. Az akadémiai intézmények (kutatóhelyek, vállalatok, szolgálatok és egyéb gazdálkodó szervek) vezetői a munkavédelemmel kapcsolatban gondoskodjanak az egészségvédelmi és biztonsági feltételek megteremtéséről, továbbá a munkavédelemmel kapcsolatos biztonsági szabályok megtartásának ellenőrzéséről.

2. A vezetők a munka- és üzemszervezés, valamint a műszaki fejlesztés terén fokozottabb mértékben tűzzenek ki olyan feladatokat, amelyek a munkakörülmények javítását, biztonságos kialakítását szolgálják; a baleseteket okozó veszélyforrások megszüntetésére pedig dolgozzanak ki korszerű biztonságtechnikai megoldásokat, e feladatok ellátásához biztosítsák a tárgyi és személyi feltételeket. A munkavédelem továbbfejlesztésének ösztönzése érdekében az irányításuk alá tartozó vezetők munkájának értékelésénél, nyereségrészesedés és prémium összegének meghatározásánál, továbbá a jutalmazásoknál és a kitüntetéseknél vegyék figyelembe az egyes vezetőkhöz tartozó szervezeti egységekben (osztály, csoport, laboratórium stb.), üzemegységekben, üzemrészekben előforduló balesetek gyakoriságát, súlyosságát; vizsgálják a balesetek megelőzésére és elhárítására tett intézkedéseket. A mulasztásokat elkövető vezetőket vonják felelősségre.

3. Az intézmények gondoskodjanak arról, hogy a IV. ötéves tervidőszak végéig csoportos személyszállítás már csak az e célra gyártott és rendszeresített járművel történjék.

4. A vezetők a biztonságos munkavégzés követelményeinek megteremtésében és a munkavédelmi előírások megtartásának ellenőrzésében a szakszervezeti bizottságok és egyéb társadalmi szervek közreműködését vegyék igénybe.

5. Az intézmények vezetői — minden év január 31-ig — adjanak éves tájékoztató jelentést az Akadémia Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának a munkakörülmények javítására, fejlesztésére tett intézkedésekről és a baleseti helyzet alakulásáról.

Budapest, 1972. május 16.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

Közlemények

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1971. MTA—F. (A. K. 20.) számú utasítása alapján az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó kutatóintézmények

Igazgató Tanácsai

a következők:

Afro-ázsiai Kutató Központ

A Tanács vezetője: *Bognár József*
titkára: *Hosszú Gézáné*
tagjai: *Bozsó Ernő*
Kemenes Egon
Mándi Péter
Felvinczi Tamásné
Felvinczi Tamás
Inotai András
Állandó meghívottak: *Kőszegi Lászlóné*
Sándor Anna

Állam- és Jogtudományi Intézet

A Tanács vezetője: *Szabó Imre*
titkára: *Harmathy Attila*
tagjai: *Kovács István*
Eörsi Gyula
Horváth Tibor
Péteri Zoltán
Chrenkó Irén
Állandó meghívottak: *Halász József*
Török Lajos
Lontai Endre

Dunántúli Tudományos Intézet

A Tanács vezetője: *Babics András*
titkára: *Lovász György*
tagjai: *Kolta János*
Ruzsás Lajos
Zalán Lászlóné
Fancsovics György

Filozófiai Intézet

A Tanács vezetője: *Tőkei Ferenc*
titkára: *Tamás György*
tagjai: *Erdei László*
Hermann István
Lukács József
Szabó András
Zoltai Dénes
Blazevic Ottóné
Gerébné, Bizám Lenke
Tordai Zádor

Ipargazdaságtani Kutató Csoport

A Tanács vezetője: *Román Zoltán*
titkára: *Laszy Andrásné*
tagjai: *Parányi György*
Kéri Tamás
Repponi Artúrné
Barabás Edéné
Állandó meghívottak: *Komonyi Zoltán*
Ványai Péterné
Végső Béla

Irodalomtudományi Intézet

A Tanács vezetője: *Sőtér István*
titkára: *Varga László*
tagjai: *Szabolcsi Miklós*
Klaniczay Tibor
Nyírő Lajos
Bodnár György
Keleti Istvánné
Szili József
Varjas Béla
József Farkas

Közgazdaságtudományi Intézet

A Tanács vezetője: *Friss István*
titkára: *Ságí Márton*
tagjai: *Nagy Tamás*
Csendes Béla
Antal Lajos
Állandó meghívottak: *Berényi József*
Hegedűs Miklós
Soós K. Attila

Művészettörténeti Kutató Csoport

A Tanács vezetője: *Aradi Nóra*
titkára: *Láncz Sándor*
tagjai: *Németh Lajos*
Szabolcsi Hedvig

Kontha Sándor
Szabó Józsefné

Néprajzi Kutató Csoport

A Tanács vezetője: *Ortutay Gyula*
titkára: *Hoppál Mihály*
tagjai: *Vincze István*
Manga János
Bodrogi Tibor
Dobrás Jánosné
Állandó meghívottak: *Istvánovits Márton*
Kósa László

Népzenekutató Csoport

A Tanács vezetője: *Vargyas Lajos*
titkára: *Halmos István*
tagjai: *Martin György*
Olsvai Imre
Szomjas-Schiffert György
Galambos Jánosné
Domokos Mária

Nyelvtudományi Intézet

A Tanács vezetője: *Tamás Lajos*
titkára: *Szüts László*
tagjai: *Király Péter*
Imre Samu
O. Nagy Gábor
Rédei Károly
Dezső László
Klebovich Imréné
Juhász József
Grétsy László

Szociológiai Intézet

A Tanács vezetője: *Kulcsár Kálmán*
titkára:
tagjai: *Farkas János*
Ferge Zsuzsa
Losonczi Ágnes
Szelényi Iván
Peschka Vilmosné
Állandó meghívottak: *Makó Csaba*
Háber Judit

Régészeti Intézet

A Tanács vezetője: *Gerevich László*
titkára: *Gábler Dénes*
tagjai: *Castiglione László*
Bajusz Imréné
Patek Erzsébet
Barkóczi László
Holl Imre
B. Kutzián Ida
Kalitz Nándor

Zenetudományi Intézet

A Tanács vezetője: *Szabolcsi Bence*
titkára: *Falvy Zoltán*
tagjai: *Maróthy János*
Somfai László
Galambos Jánosné
Állandó meghívott: *Sipos Domokosné*

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

fizikai, kémiai és matematikai doktorátusi ösztöndíjra.

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézete

pályázatot

hirdet 2 éves egyetemi doktorátusi ösztöndíjra.

Ösztöndíjban részesülhet olyan fizikus, vegyész, matematikus, aki diplomáját a közelmúltban szerezte meg vagy 1972-ben megszerzi, és tudományos tevékenységet kíván folytatni.

Az ösztöndíj 2 évi lehetőséget nyújt arra, hogy a diplomás fizikus, vegyész, matematikus az egyetemi doktori disszertációját az intézet laboratóriumaiban az alábbi témakörök valamelyikében elkészíthesse és ledoktorálhasson:

1. Számítógépek memória-anyagainak kutatása:
   1.1 Mágneses huzal- és tárcsamemóriák,
   1.2 Mágneses buborékmemóriák,
   1.3 Optikai memóriák (holográfia) fejlesztése;
2. Folyadék kristályok kutatása;
3. Amorf félvezető anyagok kutatása;
4. Operációs rendszerek kutatása (számítástechnika);
5. Atomreaktorok sztatikai és dinamikai jellemzőinek vizsgálata;
6. Fémek és ötvözetek kutatása.

Az ösztöndíj induló összege havi 1 600 Ft, melyhez 30% intézeti pótlék járul. Ez az összeg a későbbiek folyamán a végzett munkától függően, a 127/1967. MüM sz. rendeletben a tudományos segédmunkatársak részére biztosított illetménynek megfelelően emelkedik.

Aki az ösztöndíjat elnyeri, azzal az intézet határozott időre szóló (2 éves) ösztöndíj-szerződést köt, amely a munkaviszonnyal azonos jogviszonyt hoz létre.

Az ösztöndíj tartama alatt az ösztöndíjas más munkaviszonyt nem létesíthet.

A pályázathoz csatolni kell:

— az egyetemi diploma másolatát vagy erről szóló igazolást,

— részletes életrajzot,
— a pályázatban meg kell jelölni, hogy a pályázó mely tudományágban kíván ösztöndíjat elnyerni.

A pályázat beadásának végső határideje: 1972. július 1.

A pályázatokat a KFKI igazgatójához (Bp. XII., Konkoly Thege út) kell benyújtani.
Felvilágosítást a KFKI Személyzeti Osztálya ad.
Az ösztöndíj folyósítása 1972. szeptember 1-vel kezdődik.

Budapest, 1972. április 28.

Pál Lénárd s. k.,
MTA Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója

Pályázati felhívás

az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán adjunktusi és tanársegédi állások betöltésére

Az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Kara pályázatot hirdet:

1. a Matematika Tanszéken egy adjunktusi és két tanársegédi;

2. a Mezőgazdaság Villamosítása és Állattenyésztés Gépei Tanszéken egy adjunktusi;

3. A Traktorok-Autók Tanszéken két tanársegédi;

4. a Fizika Tanszékre két tanársegédi állásra.

A kinevezendő egyetemi adjunktus, illetve tanársegéd feladata lesz az oktató-, nevelő- és kutatómunkában való részvétel, a gyakorlatok vezetése és a tanszékvezető által meghatározott egyéb feladatok ellátása. A pályázat során előnyben részesülnek azok, akik felsőfokú intézménynél szerzett oktatási tapasztalattal rendelkeznek.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5) MM—MüM sz. együttes utasításban megállapított illetmény jár. A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Agrártudományi Egyetem Személyzeti Osztálya (Gödöllő) ad.
A pályázatot a megjelenéstől számított 4 héten belül az Agrártudományi Egyetem rektorához címezve (Gödöllő) kell benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;

2. eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését;

3. tudományos és oktatómunkájának, valamint kitüntetéseinek, idegen nyelvismereteinek és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. részletes önéletrajzot (két példányban),

2. a szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolatát,

3. a pályázattal kapcsolatban az intézménytől beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot;

4. a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. április 24.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás

a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Politikai Gazdaságtan Tanszékén tanársegédi állásra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Politikai Gazdaságtan Tanszéken egy tanársegédi állásra.

A kinevezendő tanársegéd feladata a Tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutató munkájában való részvétel.

Feltétel: közgazdasági diploma, legalább 1 éves oktatási gyakorlat, tudományos kutatási tevékenység vagy gyakorlati közgazdasági munka, valamint társadalmi, közéleti tevékenység.

A pályázatot a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve kell beküldeni, a jelen felhívás megjelenésétől számított 4 héten belül. A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését,
— a pályázó eddigi szakmai munkájának részletes ismertetését,
— kutató és tudományos tevékenységét.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolatát,
— az Egyetem Személyzeti Osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. március 29.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. – A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. – Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója – 950 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.73608 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 10. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JÚNIUS 12.

TARTALOM

Miniszteri rendeletek

8/1972. (V. 20) MüM — A fordítók munkabérének megállapításáról 121

10/1972. (V. 20.) MüM—PM — A tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról 123

Közlemények

Az MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának közleménye a társadalombiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségéről, valamint a jövedelemadó megállapításáról és levonásáról 130

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívásai 139

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 140

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 140

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 8/1972. (V. 20.) MüM számú

rendelete

a fordítók munkabérének megállapításáról

A Munka Törvénykönyvének végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet 126. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel, a Szakszervezetek Országos Tanácsával, a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsával és az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed az állami vállalatokra, az egyéb állami gazdálkodó szervekre, a költségvetési szervekre, a szövetkezetekre (kivéve a mezőgazdasági termelőszövetkezeteket), a szövetkezetek szervezeteire, a szövetkezeti vállalatokra és a társadalmi szervezetek vállalataira, valamint e szerveknél munkaviszonyban (szövetkezeti tagsági viszonyban) álló fordítókra.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki a műfordítókra és a könyvkiadás területén foglalkoztatott fordítókra, a költségvetési szerveknél pedig a 4. §-ban foglaltak szerint kell alkalmazni.

2. §

(1) A fordító személyi alapbérét (alapmunkadíját) az *1. számú mellékletben* foglalt munkaköri besorolási feltételek és bértételek szerint kell megállapítani.

(2) A fordító (kivéve a lektort) a havi teljesítménykövetelményt meghaladó teljesítésért teljesítménybérben részesíthető; ennek mértéke oldalanként 4—6 forint között állapítható meg. A teljesítménykövetelményt a *2. számú melléklet* alapján kell meghatározni.

3. §

(1) A teljesítménybér összegének megállapításánál a fordító teljesítményét egyenérték-számokkal egységoldalra kell átszámítani. Az egyenérték-számok kialakításához a 2. számú mellékletben meghatározott „idegen nyelvről magyarra" fordított szakszövegre vonatkozó teljesítménykövetelményt kell alapnak (egységnek) venni.

(2) A teljesítményt pótlékkal emelten lehet elszámolni, ha a fordító a szöveget maga írja írógéppel, illetve ha a teljesítmény elérésének feltételei az általánosnál terhesebbek (nehezen olvasható szöveg, Magyarországon kevéssé ismert nyelv használata stb.). Az ilyen címen nyújtható pótlékokat a teljesítménybérezés feltételeinek az 5. § szerinti szabályozása során lehet meghatározni

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

azzal, hogy az egyes jogcímeken adott pótlékok összege a 25 százalékot, együttes összegük pedig a 75 százalékot nem haladhatja meg.

4. §

(1) Költségvetési szerveknél a dolgozót e rendeletnek megfelelően fordítóként akkor lehet besorolni, ha munkaideje döntő többségét tölti fordítással és teljesítménye egyértelműen meghatározható.

(2) Amennyiben a dolgozót költségvetési szervnél az előző bekezdésnek megfelelően fordítóként sorolták be, személyi alapbérét — ide nem értve a munkaviszonyban töltött időtől függően emelkedő bérrészt (korpótlékot) — és teljesítménybérét e rendeletben foglaltak szerint kell megállapítani.

5. §

A fordítók és leírók besorolásának, alapbérmegállapításának, továbbá teljesítménybérezésének részletes feltételeit a kollektív szerződésben, illetőleg a szövetkezeti munkaügyi szabályzatban, ezek hiányában a szerv vezetőjének a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben szabályzatban kell meghatároznia.

6. §

(1) Ez a rendelet 1972. évi június hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a fordítók bérezéséről szóló 121/1961. (13) Mü M számú utasítás.

(2) A rendelet 1. számú mellékletében levő bértételek alsó határának alkalmazása 1973. évi január hó 1. napjától kötelező. Ezek helyett a kihirdetéskor hatályos alsó bérhatárokat 1973. január 1-ig alkalmazni kell.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

1. számú melléklet a 8/1972. (V. 20.) MüM számú rendelethez

A munkakör megnevezése és a besorolás feltételei	Bértétel (forint/hónap)
1. Lektor (fordítás ellenőr vagy kontroll szerkesztő)	2500—4000
Ide kell besorolni azt, aki nyelvi vagy szakmai szempontból átvizsgálja a belső és külső fordítók munkáját, aki a fordításokat minősíti.	
A lektornak egyetemi vagy főiskolai végzettséggel és 5 év feletti szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Abban az esetben, ha a lektor hosszú szakmai gyakorlattal és kiemelkedő színvonalú (anyanyelvi fokon levő) nyelvismerettel rendelkezik, el lehet tekinteni az egyetemi, főiskolai végzettségtől.	
2. Revizor-fordító	2200—3700
Ide kell besorolni azt a szakfordítót, aki alkalmas mások fordításainak ellenőrzésére, aki munkaideje nagy részében átvizsgálási, fordításellenőrzési feladatokat teljesít és emellett fordítói munkát is végez.	
A revizor-fordítónak legalább középfokú iskolai végzettséggel és 10 év feletti szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Egyetemi, főiskolai végzettség esetén 10 évnél kevesebb szakmai gyakorlattal is besorolható szakfordító ebbe a kategóriába.	
3. Szakfordító	2000—3400
Ide kell besorolni azt, aki szakszöveget a tudomány vagy a szakmai ismeretek legújabb szintjén kifogástalanul fordít.	
A szakfordítónak legalább középfokú iskolai végzettséggel és 5 év feletti szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Egyetemi, főiskolai végzettség esetén 5 évnél kevesebb gyakorlattal is besorolható fordító ebbe a kategóriába.	
4. Fordító I.	1800—2800
Ide a legalább középfokú iskolai végzettséggel és 2 évnél hosszabb fordítói szakmai gyakorlattal rendelkező fordítót kell besorolni, illetve mindazokat, akik a szakfordítói minősítést még nem érték el.	
5. Fordító II.	1500—2400
Ide azokat a fordítókat kell besorolni, akik az előző besorolási kategóriára előírt feltételekkel nem rendelkeznek.	

2. számú melléklet a 8/1972. (V. 20.) MüM számú rendelethez

A fordított szöveg minősítése	A napi munkaidőre megállapított oldalszám		
	idegen nyelvről magyarra	magyar nyelvről idegenre	idegen nyelvről idegenre
1. Nehéz szakszöveg	10—15	6— 9	5— 8
2. Szakszöveg	15—22	8—12	7—11
3. Általános szöveg	20—30	12—18	9—14

Megjegyzés:

1. A fordított szöveg minősítésére a könyvkiadáson kívüli fordítói díjak szabályozásáról szóló 4/1969. (VII. 27.) IM—ÁH számú rendelet 1. számú mellékletében foglaltakat kell alkalmazni.

2. Egy oldal alatt az 1250 betűhelyes (25 sor × 50 betűhely) oldal értendő.

A munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter 10/1972. (V 20.) MüM—PM számú

együttes rendelete

a tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: Mt. V.) 41. §-ában, valamint 126. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a családi pótlékról szóló 16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 30. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel — a külkereskedelmi miniszterrel, a külügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendeljük:

1. §

(1) A Munka Törvénykönyvét és annak végrehajtási szabályait, valamint a deviza jogszabályokat a vállalatokra [Mt. V. 125. §-a (2) bekezdésének *c)* pontja] és azok tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozóira vonatkozóan az ebben a rendeletben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni.*

(2) Ennek a rendeletnek alkalmazása szempontjából tartós külföldi szolgálatot teljesít a dolgozó, ha meghatározott állomáshelyen végzendő külföldi szolgálatának — az elrendeléskor — előírt időtartama, hacsak ez a rendelet kivételt nem tesz, az egy évet meghaladja.

I. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A személyi alapbér

2. §

(1) A tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozó (továbbiakban: a dolgozó) személyi alapbérét külföldi szolgálata idejére az általa ténylegesen betöltött munkakör és e rendelet *1. számú mellékletében* előírt besorolási előírások alapján kell megállapítani.

(2) A személyi alapbér egyik része belföldön forintban (a továbbiakban: forintrész), a másik része pedig a külföldi állomáshelyen külföldi törvényes pénznemben (a továbbiakban: valutarész) jár.

(3) Egészségre ártalmas éghajlat vagy kedvezőtlen munkafeltételek esetén a dolgozót — a munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter által a külkereskedelmi miniszterrel és a külügyminiszterrel egyetértésben — meghatározott viszonylatokban és mértékben általában tíz, de legfeljebb ötven százalékkal felemelt valutarész illeti meg.

(4) A vállalat a dolgozó belföldi beosztására megállapított alapbérét a tartós külföldi szolgálat ideje alatt felemelheti; ez a bér a tartós külföldi szolgálat idejére nem folyósítható.

Bérpótlék

3. §

(1) Kedvezőtlen elhelyezési feltételek (sátor vagy más hasonló elhelyezés stb.) esetén a dolgozó részére az ilyen munkakörülmények között történt munkavégzés idejére a vállalat alapbérjellegű tereppótlékot állapíthat meg. Ennek mértéke a napidíj harminc, a szállásköltséget is magában foglaló napidíj húsz százalékát nem haladhatja meg.

(2) A tereppótlékot forintban kell fizetni.

Díjazás betegség vagy kiküldetés esetén

4. §

(1) A dolgozó részére keresőképtelenségének, továbbá állomáshelyéről más helyre történő kiküldetésének vagy ideiglenes hazatérésének tartama alatt — a következő bekezdésekben foglalt kivételekkel — a 2—3. §-ok szerinti díjazás jár.

(2) Ha a keresőképtelenség megszakítás nélküli tartama a nyolc napot eléri, a nyolcadik naptól kezdődően a valutarésznek csak nyolcvanöt százaléka illeti meg a dolgozót.

(3) Ha a jelentéstétel vagy kórházi ápolás céljából történő ideiglenes hazatérés időtartama a harminc napot meghaladja, a harmincegyedik naptól kezdődően a valutarésznek csak harminc százaléka jár; a szabadság időtartama nem minősül ideiglenes hazatérésnek.

(4) A külföldi állomáshelyről másik külföldi országba történő kiküldetés esetén a harmincegyedik naptól kezdődően a valutarésznek csak negyven százaléka jár.

(5) A (3)—(4) bekezdés esetében a családdal külföldön tartózkodó dolgozónak, amennyiben családtagja a külföldi állomáshelyen marad, a valutarésznek ötven százalékához, továbbá gyermekenként annak tíz százalékához, legfeljebb azonban a teljes valutarészhez van joga.

A túlmunka ellenértéke

5. §

A túlmunkáért ellenértékre jogosult dolgozónak a végzett túlmunkáért, valamint készenlétért — hacsak ez a rendelet kivételt nem tesz — a teljesített túlmunka (készenlét) időtartamával azonos mértékű szabadidő jár.

A díjazás időtartama

6. §

(1) A dolgozót a 2—3. §-ok szerinti díjazás a külföldi munkahelyre való elindulás napjától kezdődően illeti meg.

(2) Az előző bekezdésben említett díjazás végleges hazarendelés esetén a legrövidebb idejű és leggazdaságosabb utazással elérhető hazaérkezés napjáig, belföldön tartózkodás esetén a külföldi szolgálat alóli felmentés közlésének napjáig jár.

* A rendelet hatálya nem terjed ki a vállalat által külföldi állampolgárral külföldön létesített munkaviszonyra (Mt. 6. §).

A díjazás kifizetése — levonás

7. §

(1) A dolgozó részére járó díjazást a tárgyhónapot követő hónap első munkanapján kell kifizetni. A miniszter más bérfizetési napot is megállapíthat. Végleges hazarendelés vagy szabadság végett történő hazatérés esetén a valutarészt a hazautazás előtti napon kell kifizetni.

(2) A kifizetésnél a valutarészt a külföldi törvényes pénznemre a Pénzügyminisztériumnak a Külügyminisztériummal és a Külkereskedelmi Minisztériummal egyetértésben kialakított előírása szerint kell átszámítani.* Részfizetés esetén az egy napra járó munkabér kiszámításánál a tárgyhónap naptári napjainak számát kell alapul venni.

(3) A dolgozó munkabérátlagának és járulékalapjának számításánál a 2. § (4) bekezdésében megjelölt munkabért kell alapul venni. Az e rendelet szerinti díjazásnak a dolgozó belföldi beosztására megállapított munkabért meghaladó része, a járandóságokból való levonás szempontjából terhes illetménynek (Vht. 148. §) minősül.

(4) A dolgozó a valutarésszel kapcsolatos túlfizetésből eredő tartozását ugyanazon külföldi törvényes pénznemben köteles visszafizetni.**

Szabadság

8. §

(1) A dolgozó évi rendes szabadságát belföldön köteles eltölteni, amennyiben a vállalat nem engedélyez kivételt.

(2) A vállalat szolgálati érdekből vagy a dolgozó kérelmére kivételesen engedélyezheti a szabadságnak külföldön történő eltöltését.

(3) Amennyiben a dolgozó március 31. napja után indul el külföldi állomáshelyére, rendes szabadságát elindulását megelőzően, a hazarendelés évében pedig hazaérkezését követően kell kiadni részére. Ha a dolgozó részére a külföldi szolgálata első naptári évére járó rendes szabadság az elindulást megelőzően nem volt kiadható, ezt a szabadságot a következő évre járó rendes szabadsággal összevontan, egybefüggően kell kiadni.

(4)A dolgozó részére saját és családi pótlékra jogosult családtagjai az (1) bekezdés szerint történő haza- és visszautazásának tényleges költségét évente egyszer meg kell téríteni; a legrövidebb idejű és leggazdaságosabb útvonalon történő haza- és az állomáshelyre történő visszautazáshoz szükséges idő a szabadság idejébe nem számít be. A (2) bekezdés esetében utazási költség felszámításának nincs helye; a miniszter kivételesen engedélyezheti az utazási költségnek legfeljebb az előző mondatban megjelölt összeg erejéig történő megtérítését.

(5) A nehéz klímájú, illetve a kedvezőtlen éghajlatú országokban dolgozók rendkívüli egészségügyi szabadságáról* külön jogszabály rendelkezik.

9. §

(1) A dolgozó — harminc napot meg nem haladó — szabadságának tartama alatt a forintrész, valamint a 2. § (1) bekezdésének megfelelő valutarész hetven százaléka a 7. §-nak megfelelően kiszámított forintösszegben, továbbá a 2. § (3) bekezdésének megfelelő valutarész harminc százaléka külföldi törvényes pénznemben jár.

(2) A szabadság harminc napot meghaladó részének, továbbá a szolgálati érdekből külföldön töltött szabadságnak, valamint a külföldön eltöltött rendkívüli és tanulmányi szabadságnak idejére a 2—3. §-ok szerinti díjazás illeti meg a dolgozót.

(3) A végleges hazarendelés után belföldön eltöltött tárgyévi és előző évi rendes szabadság tartamára a dolgozó részére a 2. § (4) bekezdésében megjelölt díjazás jár.

A szolgálati lakás

10. §

A külföldi állomáshelyen a dolgozó részére lakásról a vállalat gondoskodik; annak bére a vállalatot terheli. A lakás biztosításánál figyelembe kell venni a dolgozónak a lakásbérletről szóló hazai jogszabály szerinti lakásigénye mértékét, a gazdaságossági szempontokat, továbbá a külföldi állomáshelyen érvényesülő sajátosságokat.

11. §

(1) A lakást a szükséges berendezéssel (bútorzattal, függönnyel, csillárral, szőnyeggel, hűtőszekrénnyel és éghajlattól függően légkondicionálóval) ellátva, leltár szerint kell a dolgozónak átadni.

(2) A vállalat és a dolgozó viszonyában a lakáskarbantartási, felújítási, pótlási és csere kötelezettségre a belföldi jogszabályok rendelkezései az irányadók a következő eltérésekkel:

a) a vállalat kötelezettsége a falak szükség szerinti festése és az ajtók, ablakok és a lakásberendezések szükség szerinti mázolása,

b) a lakásberendezés felújításával és cseréjével kapcsolatos költség a vállalatot terheli, kivéve ha a lakásberendezést a dolgozó, illetve a vele együttélő személy mulasztása miatt kell felújítani vagy cserélni.

12. §

(1) A lakás bérbeadója vagy más által a dolgozó részére a lakáshasználattal kapcsolatban, a 11. §-t meghaladóan nyújtott külön szolgáltatásért a dolgozó térítéssel tartozik.

---

* E táblázatokat a Pénzügyminisztérium az érdekelteknek folyamatosan küldi meg.

** Nem teljesítés esetén a dolgozó bűncselekmény, illetőleg szabálysértés miatti felelősségére lásd az 1961. évi V. törvény 247. §-át, és az 1968. évi I. törvény 116. §-át.

* Lásd az 1/1968. (Kk É 7.) Kk M—Kü M számú együttes utasítással kiegészített 1/1966. (Kk M—Kü M számú együttes utasítást.

(2) Az (1) bekezdésben említett térítés összege a szolgáltatást teljesítő által felszámított tényleges díj. A lakbért is magában foglaló átalány esetén a helyi forgalomban kialakult tényleges díjak figyelembevételével járó térítést kell fizetni. E címen szállodában történő elhelyezés esetén a szoba árának húsz százalékát, családos dolgozó annak tíz százalékát köteles téríteni; ha ez az összeg a munkabér (valutarész) tizenöt százalékát meghaladja, a meghaladó rész térítése elengedhető. A szállodai elhelyezéshez szükségképpen nem kapcsolódó költségek a dolgozót terhelik.

(3) A külföldi szolgálat megszűnése esetén a dolgozó köteles az általa használt lakást és annak berendezéseit a vállalatnak leltár szerint átadni.

A külföldi szolgálatra való utazásnál felmerülő költségek

13. §

A dolgozó és családtagja külföldi szolgálatra való utazásánál, áthelyezésénél és végleges hazautazásánál felmerülő költségek megtérítése során a *2. számú mellékletben* foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

Kiküldetési költségtérítés

14. §

(1) A dolgozó kiküldetési költségeinek megtérítésénél az ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítő dolgozókra vonatkozó jogszabályokat* kell alkalmazni, a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel.

(2) Ha a dolgozó külföldi állomáshelyének országában teljesít kiküldetést, részére napidíj és szállásköltség csak nyolc órát meghaladó távollét esetén jár. A külföldi állomáshely országában történt kiküldetés esetén a napidíj ötven, illetőleg a szállásköltséget is magában foglaló (osztatlan) napidíj hetven százaléka, megszakítás nélkül tizenöt napot meghaladó kiküldetés esetén a tizenhatodik naptól kezdődően a napidíj harminc, illetőleg ötven százaléka jár. Ha a tényleges szállásköltség az előző mondatban megjelölt osztatlan napidíj negyven százalékát meghaladja, a vállalat a meghaladó részt az (1) bekezdésben említett jogszabályokban meghatározott napidíj legfeljebb negyven százaléka erejéig megtérítheti.

(3) Jelentéstétel céljából történő ideiglenes hazatérés esetén a dolgozót — a belföldi hivatalos kiküldetésekre megállapított szabályok szerint — napidíj illeti meg.

Előleg

15. §

(1) A dolgozó külföldi állomáshelyére való megérkezésekor kérelme alapján egy havi valutarésznek megfelelő előlegben részesülhet.

(2) Az előleget annak kézhezvételétől számított negyedik naptári hónaptól kezdődően, tízhavi egyenlő részletben kell visszafizetni.

Berendezkedési költségtérítés

16. §

(1) Tartós külföldi szolgálatra első ízben történő beosztás esetén a dolgozó részére ötezer forintot meg nem haladó összegű berendezkedési költségtérítés fizethető.

(2) Az engedélyezett költségtérítés az útlevél kiállítását követően, az elutazás előtt legfeljebb tizennégy nappal esedékes.

(3) Amennyiben a külföldi szolgálatra nem kerül sor, a berendezkedési költségtérítés felét a dolgozó egy éven belül köteles visszafizetni; a másik rész megtérítésének kérdésében a vállalat dönt.

Családi pótlék és más társadalombiztosítási szolgáltatások

17. §

A dolgozó családi pótlékra való jogosultságára és annak mértékére a családi pótlékra vonatkozó általános jogszabályok az irányadók a következő §-okban foglalt eltérésekkel.

18. §

(1) A családi pótlék egy gyermek, továbbá a házastárs után is jár; a házastárs esetében csak akkor, ha a dolgozóval külföldön együtt él.

(2) A házastárs után járó családi pótlékra való jogosultságot nem érinti, ha a házastárs a 22. § (1) bekezdésének megfelelően történt alkalmazása folytán díjazásban vagy nyugellátásban részesül.

(3) A dolgozóval külföldön együtt élő házastárs után a családi pótlék összege a dolgozó 2—3. §-ok szerinti díjazásának húsz százaléka, a külföldön együtt élő gyermekek után gyermekenként a gyermek tizenkét éves koráig az 1. számú melléklet 21/a. kulcsszámának megfelelő bér tíz százaléka, betöltött tizenkét éves kortól annak tizenöt százaléka.

(4) A családi pótlék a (3) bekezdésben meghatározott összegben a családtag elindulásának napjától a hazaérkezése napjáig — a 6. § figyelembevételével — jár, és azt a 2. § (2) bekezdésében megállapított szabályoknak megfelelően kell kifizetni.

(5) A családi pótlék összege a dolgozó belföldön élő családi pótlékra jogosult gyermekei után gyermekenként, a gyermek hat éves koráig havi négyszáz forint, hattól—tizenkét éves koráig hatszáz forint, betöltött tizenkét éves kortól nyolcszáz forint, és az belföldön hazai pénznemben jár.

(6) Az előző bekezdés rendelkezése irányadó a dolgozó háztartásában nem élő olyan gyermekére is, aki után a családi pótlékot a dolgozó jogán fizetik.

19. §

(1) Ha a családtag a külföldi állomáshelyről ideiglenesen hazatér, a dolgozó részére a családtag után — a (2)—(3) bekezdésben megállapított korlátok között — a családi pótlék jár.

* Lásd a 134/1962. (P K 12.) PM számú utasítással módosított 112/1961. (P K 5.) PM számú utasítást.

(2) Ha a hazatérés időtartama a harminc napot meghaladja, a családi pótlékot a harmincegyedik naptól kezdődően forintban kell fizetni, a kilencvenegyedik naptól kezdődően pedig a belföldön tartózkodás idejére a házastárs után családi pótlék egyáltalán nem, a gyermek után pedig az előző § (5) bekezdése szerinti családi pótlék jár. Kórházi ápolás végett, továbbá gyermek kórházi ápolása céljából a gyermeket kísérő anya hazatérése esetén a családi pótlék korlátozás nélkül megilleti a dolgozót.

(3) Szülés végett történő hazatérés esetén százhetven napra jár az előző § (4) bekezdésének megfelelően a családi pótlék.

20. §

(1) A dolgozó és családtagja betegségi biztosítására, valamint társadalombiztosítási nyugdíjára a belföldi jogszabályok az irányadók.*

(2) Ha a dolgozó államközi egyezmény alapján a külföldi betegségi biztosítás szolgáltatásaira jogosult, e körben a belföldi jogszabályok alapján térítést nem igényelhet.

21. §

(1) A dolgozó külföldön történt elhalálozása esetén az elhalttal külföldön együtt élt, családi pótlékra jogosult családtag részére a 2—3. §-ok szerinti díjazást és a családi pótlékot az elhalálozást követő harminc napra ki kell fizetni.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetben annak, aki a dolgozó gyógykezeltetéséről gondoskodott, a ténylegesen felmerült, szükséges költségeit kell téríteni; a dolgozó temetéséről a vállalat gondoskodik.

(3) A dolgozó elhalálozása esetén az általa igénybevett fizetési előleget és útielőleget — amennyiben a még esedékes díjazásból nem vonhatók le — törölni lehet.

A hozzátartozó alkalmazása

22. §

(1) Ha a dolgozóval közös háztartásban együttélő, családi pótlékra jogosult házastársat vagy gyermeket az 1. § (1) bekezdésében megjelölt vállalat ugyanazon az állomáshelyen tartós külföldi szolgálatra alkalmazza, a hozzátartozót e szolgálata idejére, az általa ténylegesen betöltött munkakörre előírt, a belföldi foglalkoztatás esetén irányadó jogszabályokban meghatározott munkabér illeti meg, melynek fele belföldön forintban, másik fele pedig a külföldi állomáshelyen a 7. § (2) bekezdésének megfelelően külföldi törvényes pénznemben jár.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a személyi alapbér a 2. § (1) és (3) bekezdésének megfelelően is megállapítható és a 2. § (2) bekezdése szerint fizetendő; ez esetben a dolgozó részére családi pótlék nem jár.

* Lásd a 71/1955. (XII. 31.) MT számú rendelet 65. §-át, a 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat 99—101. §-ait, valamint az 5/1959. (V. 8.) Mü M számú rendelet 107. §-át.

II. A SZERVIZ-MUNKÁT VÉGZŐKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

23. §

Az előre meghatározott, szerviz és hasonló munka elvégzése végett, három hónapot meghaladó időre tartós külföldi szolgálatra beosztott dolgozókra (a továbbiakban: kiküldött) az ennek a rendeletnek I. részében foglalt szabályokat a következő kiegészítésekkel kell alkalmazni.

24. §

(1) A kiküldött részére a tartós külföldi szolgálat idejére az annak megkezdése előtti átlagkeresete, valamint az általa ténylegesen betöltött munkakörre előírt, e rendelet *3. számú mellékletében* meghatározott valutarész jár.

(2) Ha a valutarész nem éri el a külföldi munkahelyen érvényes, II. osztályú, szállásköltségeket magában nem foglaló napidíj nyolcvan százalékát, a valutarész a napidíj nyolcvan százalékának, szerelésvezető-helyettes esetében nyolcvanöt százalékának, végül szerelésvezető esetében kilencven százalékának harmincszoros összegéig ösztönző jelleggel felemelhető. Ha pedig a valutarész meghaladja a napidíj nyolcvan százalékának harmincszoros összegét, a meghaladó rész kifizetése ösztönző jelleggel írható elő.

(3) A vállalat a nagylétesítmény építéséhez vagy szereléséhez kiküldött részére az (1) bekezdés szerint járó átlagkeresetet a tartós külföldi szolgálat előreláthatólag szükséges időtartamának figyelembevételével átalányösszegben is meghatározhatja; az átalány havi egyenlő részletekben esedékes. Ebben az esetben az építés (szerelés) elhúzódása miatt az átalány megállapításánál figyelembe vett időtartamot meghaladóan külföldön töltött időre a vállalat nem köteles átlagkeresetet fizetni.

(4) Ha a kiküldöttel családja külföldön együtt él, a kiküldött az (1) bekezdésben említett átlagkeresete terhére a Magyar Nemzeti Bank által közzétett árfolyamon házastársa után valutarészének huszonöt százalékát, gyermekenként további tizenöt százalékát átutalhatja.

25. §

A vállalat és a kiküldött megállapodhatnak, hogy a végzett túlmunkáért díjazás jár, feltéve, ha azt a külföldi fél megtéríti. Ebben az esetben a kiküldöttet a túlmunka időtartamára pótlék nélkül munkabére illeti meg; azt forintban kell kifizetni. E díjazás összegét a kiküldött korábbi személyi alapbére egy órára eső részének alapulvételével kell kiszámítani.

26. §

(1) A vállalat engedélyezheti a rendes szabadságnak külföldön történő eltöltését, ha a kiküldött és családtagjainak utazási költsége meghaladja a dolgozót egy hónapra megillető valutarész összegét. Ebben az esetben a kiküldött részére a 24. §-ban meghatározott díjazás jár, utazási költség azonban nem számítható fel.

(2) Az (1) bekezdés esetén kívül a kiküldött részére szabadságának tartama alatt kizárólag a 24. § (1) bekezdésében megjelölt átlagkeresete jár.

27. §

(1) Ha a kiküldöttet külföldi munkahelyéről ideiglenesen másik külföldi országba küldik ki, vagy ha ideiglenesen hazatér, részére valutarész nem jár.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott esetben a kiküldött házastársa vagy gyermeke a külföldi munkahelyen marad, a kiküldöttet a valutarész negyven százaléka, gyermekenként további tíz százaléka megilleti.

28. §

A kiküldött és családtagja külföldi szolgálatra való kiutazásánál, áthelyezésénél és végleges hazautazásánál, valamint az említettek szabadságra való utazásánál irányadó szabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az egy évet meg nem haladó időre külföldre kiküldött a családtag utazási költségeit maga köteles viselni; az egy évet meghaladó időre külföldre kiküldött családtagja utazási költségének megtérítését a vállalat a 24. § (2) bekezdésének megfelelően kitűzött feladat teljesítésének esetében elvállalhatja.

29. §

A 12. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a kiküldött szállodában történő elhelyezés esetén a szoba árának tíz százalékát, családos dolgozó annak öt százalékát köteles téríteni.

30. §

A kiküldött családi pótlékra való jogosultságára és annak mértékére a családi pótlékra vonatkozó általános jogszabályok az irányadók.

III. A SZAKÉRTŐKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

31. §

A Tárcaközi Műszaki Segítségnyújtási Bizottság által jóváhagyott program keretében szakértői minőségben, három hónapot meghaladó idejű külföldi szolgálatot teljesítő dolgozókra (a továbbiakban: szakértő) ennek a rendeletnek I. részében foglalt szabályokat a következő kiegészítésekkel kell alkalmazni. E rendelkezések irányadók abban az esetben is, ha a szakértő munkáját kirendelés folytán külföldi félnél végzi, és részére a külföldi fél közvetlenül teljesít kifizetést.

32. §

A szakértőnek a külföldi szolgálata idejére járó személyi alapbérét e rendelet *4. számú melléklete*ben foglaltak alapján, egyebekben a rendelet 2. §-ában előírt rendelkezések figyelembevételével kell megállapítani.

33. §

A szakértő rendes szabadsága, a külföldi féllel kötött szerződés figyelembevételével, egy naptári évet meghaladó időre összevontan is kiadható.

34. §

A vállalat és a szakértő — a külföldi féllel kötött szerződés keretei között — az 5. §-ban, valamint a 13—14. §-okban foglaltaktól eltérően is megállapodhatnak a túlmunkadíjazásnak, a külföldre utazásnál felmerülő költségek megtérítésének és a kiküldetési költségtérítésnek kérdéseiben.

35. §

A 20. §-t azzal a kiegészítéssel kell alkalmazni, hogy ha a külföldi fél — az illetékes magyar külképviselet, illetve ennek hiányában a kiküldő vállalat megállapítása szerint — megfelelő gyógykezelést, gyógyszert, orvosi ellátást biztosít, ennek igénybevétele a szakértő részére kötelező.

IV. VEGYES RENDELKEZÉSEK

36. §

(1) Ez az együttes rendelet 1972. július 1. napján lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével

— a diplomáciai és külkereskedelmi képviseleteken dolgozók egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról szóló 32.100/1959. PM—MüM számú együttes utasítás,

— a külföldön tartós szolgálatot teljesítő dolgozók egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról szóló 35.900/1959. PM—MüM számú együttes utasítás és

— a műszaki segítségnyújtás keretében külföldön szolgálatot teljesítő szakértők egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról szóló 83.100/1962. PM—MüM számú együttes utasítás

hatályát veszti.

(3) E rendelet II—III. része alkalmazásánál illetékes miniszternek a külkereskedelmi minisztert kell tekinteni.

(4) A diplomáciai és a külkereskedelmi képviseleteken tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozókra vonatkozó külön szabályokat és ezek körében az együttes rendelet egyes rendelkezéseitől való eltéréseket külön jogszabály állapítja meg.

(5) Felhatalmazást kap az illetékes miniszter, hogy a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának tartós külföldi szolgálatot teljesítő tagjaira vonatkozó — a szolgálati viszony sajátosságainak megfelelő — szabályokat megállapítsa.

Lázár Gyögy s. k.,
munkaügyi miniszter

Faluvégi Lajos s. k.,
pénzügyminiszter

1. számú melléklet a 10/1972. (V. 20.) MüM—PM számú együttes rendelethez

A tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók munkaköre

21—22. kulcsszám: *Sajtótudósító*

Külföldön működő magyar érdekeltségű vállalat vezetője (igazgató, ügyvezető, cégvezető, főmérnök).

Vezető főmérnök

Ide kell besorolni: a nagylétesítmény építését, szerelését, továbbá annak garanciális javítását stb. önállóan és felelősséggel irányító vezető főmérnököt.

21—23. kulcsszám: *Vállalati kirendeltség, vállalati iroda vezetője*

Ide kell besorolni: a külkereskedelmi, közlekedési, idegenforgalmi stb. (továbbiakban: vállalati) vállalati kirendeltség, iroda vezetését önállóan vagy beosztottak irányítása mellett ellátó dolgozót.

22—24. kulcsszám: *Vállalati önálló képviseleti megbízott*

Ide sorolandó a vállalati feladatokat önállóan — külön vezető nélkül — ellátó dolgozó, ideértve a határállomáson szolgálatot teljesítő képviselőt.

23—24. kulcsszám: *Ügyintézők*

Ide kell besorolni: a vállalati kirendeltségen (irodán), továbbá a külföldön működő magyar érdekeltségű vállalatnál foglalkoztatott műszaki, gazdasági, áruforgalmi ügyintézőket, továbbá a vevőszolgálat vezetőjét.
Ide kell besorolni továbbá az áruátvevőket, áruátadókat, diszpécsereket, szállítmányozási és idegenforgalmi ügyek intézésével megbízott, valamint az ezekkel egyenértékű munkakörökben foglalkoztatott dolgozókat.

24—27. kulcsszám: *Gazdasági, pénzügyi, számviteli előadó, adminisztrátor, magyar, illetve idegennyelvű levelező*

Ide sorolandók meghatározott körben gazdasági, pénzügyi, számviteli, valamint magyar és idegennyelvű levelezési és ügyviteli feladatokat ellátó dolgozók.

A tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók alapbére

Kulcsszám	Forintrész	Valutarész Ft-ban
21/a	1380	6900
21/b	1320	6600
22/a	1260	6300
22/b	1200	6000
23/a	1140	5700
23/b	1110	5550
23/c	1080	5400
24/a	1020	5100
24/b	990	4950
24/c	960	4800
25/a	930	4650
25/b	900	4500
25/c	870	4350
26/a	840	4200
26/b	810	4050
26/c	780	3900
27/a	750	3750
27/b	720	3600
27/c	690	3450

2. számú melléklet a 10/1972. (V. 20.) MüM—PM számú együttes rendelethez

A tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók és családtagjaik külföldre utazásánál felmerülő költségek

1. A jelentős devizakihatású orvosi kezelési és egyéb gyógyászati költségek csökkentése végett a tartós külföldi szolgálatra beosztott dolgozó köteles családjával együtt elutazása előtt általános orvosi kivizsgáláson megjelenni. Az erről kiadott orvosi igazolásban foglaltakat a vállalat köteles figyelembe venni és a megjelölt személyeket — a kiutazás előtt — az esetleg szükséges kezelésekre (gyógyászati segédeszközök igénybevétele, fogpótlások, szemüveg beszerzések stb.) irányítani. Ennek betartása előfeltétele a külföldön felmerülő orvosi stb. költségek megfelelő elszámolásának.

2. A vállalatnak a dolgozót és családtagjait — nem rubel elszámolási viszonylatú országba történő kihelyezés, végleges hazarendelés esetén — minden olyan esetben, amikor a célállomás MALÉV repülőgéppel, szocialista államok gépeivel, illetőleg a MALÉV-vel üzemközösségben levő repülőjáratok gépeivel elérhető, illetőleg gazdaságosan megközelíthető, ezekkel a gépekkel kell utaztatnia.

Saját gépkocsival történő ki-, illetőleg visszautazás esetén kizárólag a *ténylegesen* felmerült benzin, olaj, garázsdíj és a szállodaszámlával igazolt szállásköltség a leggazdaságosabb utazás esetén *felmerülő menetjegy* összegének erejéig számolható.

el. A 80.400/1961. PM—KPM köriratban foglaltak alapján arra az útszakaszra, ahol MALÉV, illetőleg szocialista járatok vagy a MALÉV-vel üzemközösségben levő járatok repülnek, a térítés nem rubel elszámolási viszonylatú devizában nem fizethető ki.

3. Magyarország területéről külföldi állomáshelyre, külföldi állomáshelyről Magyarország területére vagy külföldön egyik állomáshelyről másik állomáshelyre történő áthelyezés alkalmával a dolgozó — a 112/1961. PM számú utasításban felsorolt utazási költségen, poggyász szállítási költségen, útlevél térítési költségen, valuta átváltási díjon, gépkocsihasználati díjon felül — az alábbi átköltözködési költségeket számolhatja el:

a) ingók szállítási költségét és

b) a családtagok (valamint a nagykövet, követ háztartási alkalmazottja) utazási költségét.

4. A dolgozó — kihelyezés, áthelyezés, illetőleg visszarendelés alkalmával — a legszükségesebb személyi használatú ingóságokat viheti ki, illetőleg hozhatja haza a vállalat költségére.

A kivihető, illetőleg hazahozható ingóságok súlyhatára a dolgozóra vonatkozóan 300 kg, feleség után 150 kg, gyermekenként további 50—50 kg. A fenti súlyhatárok vasúton vagy hajón *teherárukként* történő szállításra vonatkoznak. Amennyiben a dolgozó vasút vagy hajó helyett más szállítóeszközt (repülőgép, camion stb.) vesz igénybe, vagy a szállítás nem teherárukként történik, a vasúton vagy hajón teherárukként történő szállítás költsége számolható el a ténylegesen felmerült költség összegén belül.

Bútor, gépkocsi, motorkerékpár és hasonló jellegű tárgyak szállítási költsége a dolgozót terheli.

Repülőgépen történő utazás esetén a dolgozó a megjelölt súlyhatárokon felül a repülőtársaság által személyenként díjmentesen biztosított súlyhatáron felül 10—10 kg túlsúly díját meg nem haladóan vihet, illetőleg hozhat magával — a vállalat költségére — ingóságokat.

Amennyiben a dolgozó családja később költözik át az új állomáshelyre, a családtagokra eső költséget későbbi időpontban is el lehet számolni, feltéve, hogy a családtagok vele együtt legalább fél évig külföldön tartózkodnak.

Az említett ingóságoknak a lakásról az állomásra és az állomásról a lakásra szállításával tényleg felmerült és igazolt fuvarköltség, valamint hordárdíj elszámolható. Az ingóságok csomagolásának, biztosításának és esetleges fekbérének költsége a dolgozót terheli.

3. számú melléklet a 10/1972. (V. 20.) MüM—PM számú együttes rendelethez

A kiküldöttek munkaköre

30/a—b kulcsszám: *Műszaki vezető*

Ide kell besorolni: a legalább technikusi oklevéllel rendelkező önálló műszaki vezetőt és helyettesét.

30/b—c kulcsszám: *Műszaki ügyintéző*

Ide kell besorolni: a legalább technikusi oklevéllel és a szükséges gyakorlattal rendelkező műszaki ügyintézőket.

30/c—e kulcsszám: *Szakmunkások*

Ide kell besorolni: a szakmunkás képesítéssel rendelkező fizikai dolgozókat, ide lehet besorolni továbbá az 5 évnél kevesebb gyakorlattal rendelkező ügyintézőket.

30/f kulcsszám: *Egyéb fizikai munkások*

A kiküldöttek alapbére

Kulcsszám	Forintrész	Valutarész Ft-ban
30/a	Belföldi átlagkereset*	3600*
30/b	Belföldi átlagkereset*	3450
30/c	Belföldi átlagkereset*	3300
30/d	Belföldi átlagkereset*	3150
30/e	Belföldi átlagkereset*	3000
30/f	Belföldi átlagkereset*	3000 alatt

* A napidíj nyolcvan százaléka erejéig felemelt, illetőleg a napidíj nyolcvan százalékát meghaladó valutarész kifizetése ösztönző jelleggel történhet [24. § (2) bekezdése]. E rész kifizetésére utólag, az előre kitűzött célfeladat teljesítése, a kikötött teljesítési határidő betartása vagy egyéb rendkívüli körülmény fennforgása esetén kerülhet sor.

4. számú melléklet a 10/1972. (V. 20.) MüM—PM számú együttes rendelethez

A szakértők munkaköre

40. kulcsszám: Ide kell besorolni a tudományos fokozattal rendelkező szakértőket.

41. kulcsszám: Ide kell besorolni az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkező vezető szakértőket.

42. kulcsszám: Ide kell besorolni az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkező beosztott szakértőket.

43. kulcsszám: Ide kell besorolni a fenti feltételekkel nem rendelkező egyéb szakértőket.
A külkereskedelmi miniszter vezető beosztásban levő, egy évet meghaladó időre kiküldött szakértő részére rendkívül indokolt esetben a megállapított kulcsszámnál magasabb díjazást engedélyezhet. Ez azonban a külképviseleti dolgozók 2. kulcsszámára megállapított illetményt nem haladhatja meg.
Nem vezető beosztásban levő szakértő egy kulcsszámmal magasabb beosztásba akkor sorolható, ha itthoninál jelentősen magasabb külföldi beosztásba kerül, és ez a beosztás a külföldi fél által fizetett térítésben is megnyilvánul.

A szakértők alapbére

Kulcsszám	Forintrész	Valutarész Ft-ban
(Egy évet meghaladó külföldi szolgálat esetén)		
40/a	1320—1590	6600—7950
41/a	1200—1380	6000—6900
42/a	960—1260	4800—6300
43/a	870—1140	4350—5700
(Három hónapot meghaladó, de egy évet túl nem lépő külföldi szolgálat esetén)		
40/b	belföldi átlagkereset	4350—4650
41/b	belföldi átlagkereset	4050—4200
42/b	belföldi átlagkereset	3750—4050
43/b	belföldi átlagkereset	3000—3600

Közlemények

Közlemény

A társadalombiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségre, valamint a jövedelemadó megállapítására és levonására vonatkozóan készített — a Pénzügyminisztériummal és a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóságával egyeztetett — közleményt az alábbiakban tesszük közzé. A közleménnyel intézményeink részére megfelelő útmutatást kívánunk adni, hogy ezáltal az egységes eljárást biztosítsuk.

I.

Betegségi biztosításra kötelezettség

1. Betegségi biztosításra kötelezettek:

a) az intézmény állományába tartozó mind határozatlan, mind határozott időtartamra létesített főfoglalkozású munkaviszonyban és munkakörre előírt munkaidővel foglalkoztatott dolgozók,

b) az intézménynél főfoglalkozású munkaviszonyban a napi nem teljes — általában 6 órát el nem érő — munkaidővel alkalmazottak (részfoglalkozásúak),

c) a második munkaviszonyban (másodállásban, mellékfoglalkozásban) foglalkoztatott dolgozók,

d) munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatottak,

e) nyugdíjas minőségben akár első munkaviszonyban, akár munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatottak,

f) az alkalmi fizikai munkát végzők (pl. mosónő). Alkalmi fizikai munkás az, aki a munkáltatónál *alkalomszerűen* felmerülő munkát végez.

Fizikai dolgozónak azt a személyt kell tekinteni, aki a szakmunkás vagy a kisegítő alkalmazottak állománycsoportjába tartozik, és akit egészben vagy túlnyomó részben fizikai munkát igénylő munkakörben foglalkoztatnak. *A gépiroi tevékenység fizikai munkának nem minősül.* Ha vita merül fel abban a kérdésben, hogy kit kell fizikai munkát végzőnek tekinteni, a területileg illetékes társadalombiztosítási igazgatóság és megyei (megyei jogú, városi, fővárosi) tanács vb. pénzügyi osztálya együttesen dönt. Amennyiben megegyezésre jutni nem tudnak, a Főigazgatóság és a Pénzügyminisztérium állásfoglalását kell kérni.

Fizikai munkavégzés esetén — amennyiben az nem minősül *vállalkozási* jogviszonynak — a munkaviszony fennállását minden esetben vélelmezni kell, és a biztosítási kötelezettséget meg kell állapítani.

A fizikai — ideértve az alkalmi fizikai munkást is — munkát végző személyek bejelentésére, nyilvántartására, a járulékfizetésre a *munkaviszonyban álló dolgozókra* érvényes rendelkezések az irányadók.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a járulék fizetési kötelezettség elbírálása szempontjából szükséges annak megállapítása, hogy a munkavégzés munkaviszony vagy munkaviszonynak nem minősülő egyéb jogviszony keretében történik-e.

2. *Munkaviszony:* a Munka Törvénykönyvének és végrehajtási rendeleteinek, valamint a munkaviszonnyal kapcsolatos egyéb rendelkezéseknek tartalmilag és formailag megfelelő jogviszony.

A munkaviszony ismérvei: a munkáltatót megillető széles körű utasítási jog, amely kiterjedhet a munkavégzés bármely részletére, annak módjára, helyére és idejére is. A munkáltató jogosult a munka abbahagyását vagy a munkamódszer megváltoztatását elrendelni, a dolgozót más munkára vagy munkahelyre beosztani, kiküldetésbe küldeni. A munkának a dolgozói kollektíva keretében és az intézmény munkaeszközeivel történő végzése munkaviszonyra mutat. Közvetett ismérvek: munkaidő kötött vagy kötetlen volta, személyes munkavégzési kötelezettség, munkaszerződés, munkakönyvi bejegyzés, fegyelmi felelősség, bérügyi rendelkezések figyelembevétele a bérezésnél és az egyéb kedvezmények nyújtása stb.

3. *Másodállásnak* kell tekinteni azt a második munkaviszonyt, amely a főfoglalkozású munkahely munkaidejével egybe esik, és mindkét munkaviszony jellegénél fogva a munkahelyeken való *állandó* jelenlétet *nem* kívánja meg.

Az a dolgozó, akinek *teljes munkakör* betöltésére szóló másodállása van, és így *díjazását* a teljes törvényes *munkaidőnek* megfelelően állapították meg, *mellékfoglalkozást* nem létesíthet. Csak egy másodállás és csak *olyan munkakörben és munkakörre* létesíthető, amelyben a munka jellegéből adódóan a feladatok elvégzése nem kívánja meg a munkahelyen való állandó jelenlétet.

Annak a feltételnek, hogy a munkahelyen való állandó jelenlétet a munka jellege nem kívánja meg, *mindkét munkakörben* fenn kell állnia. Ennek alapján a főfoglalkozású munkahely szerinti munkáltató előzetes engedélyével másodállású munkaviszony létesíthető a *vezetői* munkakörökben, valamint azokban a munkakörökben, amelyekben a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára az Mt. V. 37. § (1) bekezdése értelmében a munkaügyi miniszterrel egyetértésben engedélyezte, hogy a dolgozó a munkaidőnek csak egy részét töltse a kijelölt munkahelyen. Az Mt. V. 37. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel kapcsolatban a tudományos dolgozókra vonatkozóan a 3/1968. MTA (A.K. 9.) számú utasítás 19. §-ának (2) bekezdése tartalmaz rendelkezést.

Akadémiai intézménynél tudományos kutatói munkakört betöltő dolgozó *másik akadémiai* intézménynél (intézet, laboratórium, csoport, támogatott tanszéki akadémiai kutatóhely stb.) sem másodállásban, sem mellékfoglalkozásban nem foglalkoztatható. [3/1968. MTA (A. K. 9.) sz. utasítás 17. § (5) bek.]

4. *Mellékfoglalkozásnak* kell tekinteni azt a második munkaviszonyt, amely a főfoglalkozású munkahelyen előírt munkaidőtől elkülönül.

Másodállásnál és mellékfoglalkozásnál különös gonddal kell vizsgálni, hogy a munkaviszony ismérvei fennállnak-e, illetőleg a jövedelem munkaviszonyból származónak tekinthető-e. Kapott-e a dolgozó a főfoglalkozás szerinti munkáltatótól engedélyt a másodállás, illetve mellékfoglalkozás elvállalására, és a bérezésnél figyelembe vették-e az erre vonatkozó bérügyi rendelkezéseket.

A munkajogi szabályok a bérhatár felső összegét tételesen meghatározzák. Ha a dolgozó havi munkabérének összege a bérhatár felső összegét jelentősen meghaladja, vizsgálni kell, hogy ténylegesen munkaviszony áll-e fenn. Ha a jogviszonyban nem lelhetők fel maradéktalanul a munkaviszony fentebb említett ismérvei, azt kell vizsgálni, hogy milyen jogviszony áll fenn. Abban az esetben, ha a jogviszony vitás, erről az igazgatóságnak (kirendeltségnek) az illetékes adóügyi szerveket tájékoztatnia kell, és a kérdést közösen kell megvizsgálni, illetőleg eldönteni.

5. *Munkaviszonynak nem minősülő egyéb jogviszony*

Ennek leggyakoribb fajtája a megbízási jogviszony. A megbízási jogviszonynak is sokféle változata van attól függően, hogy a megbízás milyen tevékenységre irányul. Megbízási jogviszonyban a megbízott — általában — meghatározott tevékenység kifejtésére, valamilyen ügy ellátására kötelezi magát, a végzett munkával arányos, a munkaviszonyban állóknál szokásos, rendszeres (folyamatos) díjazás mellett.

A munkaviszonynak nem minősülő jogviszonyban a foglalkoztató és a foglalkoztatott között a kapcsolat lazább, mint a munkaviszonyban álló dolgozónál, ezért indokolt, hogy itt a biztosítás fennállását a jogszabály rendszeres és személyes munkavégzéshez kösse. E nem munkaviszonynak minősülő jogviszonyban foglalkoztatottaknál először azt kell vizsgálni, hogy a munkavégzés személyes lekötöttségű-e, és nem eseti megbízásról, illetve nem vállalkozásról van-e szó.

Eseti megbízás alapján a megbízott egy meghatározott ügy ellátására kötelezi magát, előre meghatározott díjazás mellett. Pl. a szakértő egy esetben véleményt ad, amelyért 2000 Ft díjazást kap. A munka elvégzésére adott határidő nem jelent kötött munkaidőt.

6. *Eseti megbízás* alapján a *biztosítási kötelezettséget akkor sem lehet megállapítani*, ha ugyanaz a foglalkoztató ugyanazt a megbízottat *egymás után rövid időn* (pl. egy naptári hónapon) *belül több esetben* ismétlődően foglalkoztatja ugyanolyan ügy ellátására eseti megbízások alapján. Megbízás alapján történő munkavégzésnél a biztosítási kötelezettség tehát csak akkor állapítható meg, ha a munkavégzés nem eseti megbízás, hanem *folyamatos megbízási szerződés alapján* történik.

A nem folyamatos, hanem *ismétlődő eseti megbízások alapján* tehát a biztosítási kötelezettséget még *akkor sem lehet* megállapítani, ha az egy naptári hónapra járó kereset a munkakörre megállapított havi alapbér alsó határának 50%-át eléri.

A biztosítási kötelezettség megállapításához azonban *folyamatos megbízási szerződés esetén* történő munkavégzésnél is szükséges *a személyes és rendszeres munkavégzés* feltételének a fennállása. A munkaviszony rendszerességének fogalmát — az alábbiakban ismertetett — 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-a határozza meg.

7. *Vállalkozási jogviszonyban* a vállalkozó valamely dolog elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, megjavítására vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására, a megrendelő pedig díj megfizetésére kötelezi magát. Tehát, amíg a megbízott meghatározott tevékenységre, a vállalkozó munkával valamely eredmény létrehozására kötelezi magát. A megbízottat nem terheli a tevékenységével járó költségek viselése még akkor sem, ha a tevékenysége neki felróható okból nem járt eredménnyel. A vállalkozót viszont általában teljes egészében terhelik a költségek, ha az eredményt nem is tudja létrehozni. A megbízott megbízójának számlájára tényleges, a vállalkozó viszont a munkadíjra általában csak akkor jogosult, ha az eredményt létrehozta.

Mindezekre tekintettel a *vállalkozási jogviszonyban* munkát végző személyre a *biztosítás* semmi körülmények között *nem terjed ki*.

Ha a *biztosítási kötelezettség* a már fentebb közölt ismérvek alapján *nem eleve kizárt*, vizsgálni kell, hogy a munkavégzést a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-ában foglaltak szerint rendszeresnek kell-e tekinteni.

8. *Rendszeres munkavégzés*

A munkavégzést a hivatkozott számú SZOT szabályzat 1. §-a alapján rendszeresnek akkor kell tekinteni, ha a foglalkoztatott ugyanannál a foglalkoztatónál a *munkakörre megállapított havi törvényes munkaidő* legalább felének *megfelelő idő ledolgozására kötelezte magát*, illetőleg azt *ledolgozta;* ha pedig a munkában töltött idő *nem mérhető, keresete elérte* az adott munkakörre megállapított *havi alapbér alsó* határának legalább a felét. E feltételek fennállása mellett *is a biztosítás csak akkor terjed ki a szóban levő* személyre, *ha keresete* a munkakörre megállapított havi alapbér összegének *felső határát nem haladja meg*. Pl. a munkakörre megállapított munkaidő havi 210 óra, az alapbér alsó határa 1600 Ft, felső határa pedig 3400 Ft. A foglalkoztatott személy munkaideje 130 óra, keresete pedig 2600 Ft, így biztosítási kötelezettsége fennáll. Nem áll fenn a biztosítási kötelezettség abban az esetben, ha a kereset havi összege a 3400 Ft-ot meghaladja.

Kiterjed a biztosítás a foglalkoztatottra abban az esetben is, ha a szerződésben a tényleges munkaidő 50%-ánál kevesebb idő ledolgozására kötelezte magát, illetőleg nem mérhető munkaidő esetében a szerződés szerinti keresete a munkakörre megállapított havi alapbér alsó határának 50%-át nem érte volna el, de a dolgozó abban a naptári hónapban ténylegesen az 50%-ot elérő munkaidőt ledolgozta, illetve tényleges munkavégzés alapján ilyen mértékű keresetet kapott.

Ha a biztosítási kötelezettséghez szükséges feltételek fennállanak, a biztosítás a tényleges munkavégzés megkezdésének napjával kezdődik.

Nem állapítható meg a foglalkoztatott biztosítási kötelezettsége abban a naptári hónapban, amelyben egyáltalán nem végzett munkát.

A szabályzati rendelkezés értelmében a szóban levő személyek biztosítási kötelezettsége jogviszonyuknak az alatt az időtartama alatt áll fenn, amelyben az előírt feltételek fennállanak. Abban az esetben, ha a foglalkoztatott jogviszonya a naptári hónap közben keletkezett vagy szűnt meg, a biztosítás a tört hónapban is kiterjed a foglalkoztatottra, feltéve, hogy a havi törvényes munkaidőnek legalább felét a tört hónap alatt ledolgozta.

A szóban levő jogviszonyokban foglalkoztatott alapbérét a munkaviszony keretében azonos munkát végző dolgozó munkakörére érvényes bértételekkel kell összehasonlítani.

Ha a munkaviszony keretében erre a munkakörre bértételek megállapítva nincsenek, a biztosítási kötelezettség szempontjából a foglalkoztatott munkavégzéséhez hasonló munkát végző munkaviszonyban álló dolgozó munkakörére megállapított bértételeket kell alapul venni.

Azoknak a szóban levő foglalkoztatottaknak a biztosítási idejét, *akik e jogviszonyukból kifolyólag biztosításra kötelezettek*, a betegségi biztosítási szolgáltatásokra, továbbá a nyugdíjra és a családi pótlékra jogosultság szempontjából — az eddigi gyakorlatnak megfelelően a kérdés jogszabályi rendezéséig — *úgy kell tekinteni*, mintha biztosítási kötelezettségük *munkaviszony alapján* állna fenn.

A munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban biztosításra kötelezett foglalkoztatottaknál a bejelentésre, a nyilvántartásra és a járulékfizetésre — ideértve a progresszív nyugdíjjárulék fizetési kötelezettséget is — *a munkaviszonyban álló dolgozókra* érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.

II.

Nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség

1. *Nyugdíjjárulék fizetésének általános esetei*

Nyugdíjjárulék címén a 2/1966. (I. 14). Korm. számú rendelet 15. §-ával módosított 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 73. §-ának (1) bekezdése alapján a dolgozó arra a naptári hónapra, amelyben kifizetett munkabére

az 1800 Ft-ot nem haladja meg, munkabérének 3 százalékát,

az 1800 Ft-ot meghaladja, de 2300 Ft-nál nem több, munkabérének 4 százalékát,

a 2300 Ft-ot meghaladja, de 3000 Ft-nál nem több, munkabérének 5 százalékát

köteles fizetni. Ha a munkabér a 3000 Ft-ot meghaladja, a nyugdíjjárulék mértéke minden további megkezdett 1000 Ft után — az egész munkabérre vonatkozólag — 1-1 százalékkal, de legfeljebb 10 százalékra emelkedik. A nyugdíjjárulékot a munkáltató a dolgozó munkabéréből köteles levonni.

A nyugdíjjárulék *alapja* mindaz a járandóság, amelyet az intézmény a dolgozó részére a költségvetés 01 Állományba tartozók béralapja rovata terhére folyósít. (Alapbér, korpótlék, nyelvtudási pótlék, egészségügyi bérpótlék, túlmunkadíj, túlóraátalány, prémium stb.)

Annál a *fizikai* munkát végző dolgozónál, aki *mellékfoglalkozása* után is *köteles nyugdíjjárulékot* fizetni, a nyugdíjjárulék mértékét *első állásában és mellékfoglalkozásában* kapott azoknak a munkabéreknek *együttes összege alapján* kell megállapítani, amelyek után *nyugdíjjárulékot* kell fizetnie. Az így megállapított mérték figyelembevételével köteles *mind az első, mind a mellékfoglalkozás szerinti* munkáltató az általa kifizetett munkabérből a dolgozót terhelő nyugdíjjárulékot levonni.

A nyugdíjjárulék mértékének meghatározásánál a tárgyhónapra kifizetett munkabért kell figyelembe venni. Ha az intézmény a tárgyhónapban *ezt megelőző időre* is fizetett nyugdíjjárulékkal még *nem terhelt munkabért*, a nyugdíjjárulék mértékének meghatározásánál *mind a tárgyhónapra*, mind a megelőző időszakra kifizetett — nyugdíjjárulékkal még nem terhelt — *munkabérek együttes összegét* kell figyelembe venni. A munkaügyi döntőbizottság vagy bíróság határozata alapján *utólag kifizetett munkabérnél* azonban a nyugdíjjárulék mértékét úgy kell megállapítani, mintha az elmaradt munkabér az eredeti esedékesség időpontjában (időpontjaiban) került volna kifizetésre. [11/1967. (XII. 21.) SZOT számú szabályzat. 4. §.]

Felhívjuk a figyelmet, hogy a munkaviszony alapján álló másodálláshoz, mellékfoglalkozáshoz *hasonlóan a munkaviszonyon kívüli, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló* társadalombiztosítási járulék alá eső *jogviszony is adóköteles* másodállásnak, mellékfoglalkozásnak minősül. Ez azt jelenti, hogy a főfoglalkozásként munkaviszonyban álló személy nemcsak a munkaviszonya alapján ellátott és a szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet 6. § (4) bekezdésének b) pontjában meghatározott 10, 12, illetve 15%-os mértékű jövedelemadó alá eső másodállása, mellékfoglalkozása után, hanem az említett munkaviszonyon kívüli, de rendszeres és személyes munkavégzéséből származó jövedelme után is — a fizikai munkát kivéve — azonos mértékű (10, 12, illetve 15%) jövedelemadót köteles fizetni.

Megjegyezzük, hogy nem az említett mértékű (10, 12 illetve 15%) jövedelemadó, hanem *progresszív* jövedelemadó alá esik a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat alapján rendszeres és személyes munkavégzésnek nem minősülő és így társadalombiztosítás alá sem eső munkaviszonyon kívüli jogviszonyból származó jövedelem, valamint az eseti megbízás alapján végzett munka ellenértéke és általában a vállalkozási jogviszonyból származó jövedelem.

Nyugdíjjárulékot kell levonni továbbá

— a 10 napot meg nem haladó időtartamú tartalékos katonai szolgálatra bevonult dolgozó béréből, valamint
— az intézmény költségvetésében a 01 Béralap rovat 4 Bérmegtakarításból év közben kapott jutalom elnevezésű tétele,
— az intézmény költségvetésében a 02 Egyéb személyi kiadás rovat 1 Állományba tartozók jutalma tétele és a
— szerződéses (megrendeléses) munkák vállalásával kapcsolatban képzett jutalmazási keret

terhére kifizetésre kerülő díjból, jutalomból is.

A jutalom után fizetendő nyugdíjjárulék mértékét minden esetben az *egyéb juttatásoktól elkülönítetten* kell meghatározni. Tehát, ha a dolgozó az intézmény költségvetésében jutalmazásokra előirányzott keret terhére 2000 Ft összegű jutalomban részesül, ebből a jutalomból — a hatályos rendelkezéseknek megfelelően — 4%-os mértékű nyugdíjjárulékot kell levonni. Amennyiben jutalom egy naptári hónapon belül a dolgozó részére *esetleg két* alkalommal kerülne kifizetésre, a progresszív *nyugdíjjárulékot mindkét jutalom után külön-külön* kell megállapítani és a jutalomból levonni. Amennyiben a dolgozó *nem a munkáltatójától* származó jutalomban részesül, általában *nyugdíjjárulékot* az ilyen jutalom után *nem kell levonni*. A munkaviszony alapján kapott kitüntetésekkel, továbbá az Akadémia elnöke vagy főtitkára által adott dícsérettel kapcsolatos jutalmat azonban progresszív nyugdíjjárulék terheli.

2. *Külföldön tartózkodó fizetésnélküli vagy rendkívüli szabadságon levő dolgozó nyugdíjjáruléka*

Az a dolgozó, aki a 34/1968. (IX. 21.) Korm. számú rendelet 1. §-ának (1) bekezdésében felsorolt célból *külföldön munkát vállal*, és erre való tekintettel *fizetésnélküli szabadságot kap*, nyugdíjjárulékot köteles fizetni. Ennek alapjául a 8/1968. (XI. 26.) SZOT számú szabályzat 4. §-ának (1) bekezdése szerint a belföldi munkabérből kapott utolsó *három teljes havi munkabér* egy hónapra eső átlaga szolgál. A fizetendő nyugdíjjárulék mértékét a 2/1966. (I. 14.) Korm. számú rendelet 15. §-ával módosított 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 73. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni. A dolgozó a nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségét a külföldi munkabérének (nyugdíjának) megfelelő devizában (valutában) köteles havonta teljesíteni. Ugyanígy kell eljárni abban az esetben is, ha a dolgozó a fizetésnélküli szabadságát *ösztöndíjasként vagy egyéb ok miatt* külföldön tölti. [3/1971. MTA—F (A. K. 4.) számú főtitkári utasítás.] Nyugdíjjárulék fizetése alól viszont mentesül az a dolgozó, aki a kapott *fizetésnélküli szabadságát* külföldön olyan országban tölti, amellyel a *magyar állam szociálpolitikai* egyezményt kötött.

Amennyiben a dolgozó a 3/1971. MTA—F (A. K. 4.) számú főtitkári utasítás alapján — külföldön tartózkodás céljára — *rendkívüli szabadságot* kapott, a rendkívüli szabadságának időtartamára a *nyugdíjjárulékot* a dolgozó részére folyósított belföldi illetményéből *továbbra is le kell vonni*.

A férjével *külföldre* távozott s e címen az 5/1962. (III. 10) Korm. számú rendelet alapján kapott fizetés nélküli szabadságon levő dolgozó nő nyugdíjbiztosításának fenntartásáért 7%-os mértékű nyugdíjjárulékot *fizethet*. A nyugdíjjárulékot a dolgozó nő részére folyósított utolsó három *teljes* havi munkabérének egy hónapra eső átlaga alapján kell megállapítani.

Amennyiben a dolgozó részére a Munka Törvénykönyve 43. §-a alapján személyi vagy családi körülményeire tekintettel *belföldön* eltöltendő fizetés nélküli szabadságot engedélyeztek, erre az időtartamra nyugdíjjárulékot nem kell fizetnie.

III.

Honvédelmi hozzájárulás fizetési kötelezettség

Honvédelmi hozzájárulás (továbbiakban: hozzájárulás) fizetési kötelezettségét az 1959. évi 26. és az ezt módosító 1959. évi 32. számú törvényerejű rendelet szabályozza. A rendelet szerint hozzájárulást köteles fizetni az a hadköteles:

a) aki sorkatonai szolgálatot bármilyen oknál fogva nem teljesített,

b) akit sorkatonai szolgálatból egy év letöltése előtt leszereltek.

A rendelet 5. §-ának (1) bekezdése szerint a hozzájárulás alapja *minden olyan illetmény vagy juttatás*, amely után a dolgozó *nyugdíjjárulékot* köteles fizetni.

Tekintettel arra, hogy a jutalom is — a munkabértől elkülönítetten — a 2/1966. (I. 14.) Korm. számú rendelet 15. §-ával módosított 67/1958. (XII. 28.) Korm. számú rendelet 73. §-ának (1) bekezdésében előírt progresszív mértékű nyugdíjjárulék köteles juttatás, a jutalom után a hozzájárulást az érintett dolgozónak nemcsak a 01 Béralap rovatának előirányzata terhére folyósított munkabérből és bérjellegű járandóságaiból, hanem a részére engedélyezett jutalmából is le kell vonni. Ez vonatkozik a szerződéses (megrendeléses) munkák árbevétele terhére kifizetett jutalom esetére is.

Felhívjuk a figyelmet a 7/1972. (II. 3.) PM számú rendeletre, amely a 35/1969. (XII. 19.) PM számú rendelet 5. §-ának (2) bekezdését módosítja. A rendelkezés szerint nem képezi a hozzájárulás alapját a főfoglalkozásként munkaviszonyban állónak a *nyugdíjjárulék alá nem eső, levonásos rendszerben* adóztatott jövedelme abban az esetben, ha az nem haladja meg a nyugdíjjárulék alá eső *évi* keresetét.

IV.

Jövedelemadó fizetési kötelezettség

Általános jövedelemadó

Az általános jövedelemadóra vonatkozó rendelkezéseket a 42/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) tartalmazza, végrehajtásáról pedig a pénzügyminiszter 35/1971. (XII. 17.) PM számú rendeletével (a továbbiakban: Vhr.) intézkedik.

1. *Adókötelezettség*

Általános jövedelemadó hatálya alá esik:

a Vhr. 3. §-ában felsorolt tevékenységből, illetve bevételből (műhely, garázs, raktár stb. bérbeadásából), belföldi munkáltatóval fennálló, nyugdíjjárulék alá nem eső munkaviszonyból (pl. a szabadságmegváltás címén

kapott összegből), az egyéb önálló vállalkozásból vagy jövedelemforrásból, a munkaviszonyon kívüli (megbízásos) jogviszonyból (bizományosi, gyűjtői stb. tevékenységből) származó jövedelem.

Ha a tevékenység (jövedelemforrás) adókötelezettsége, illetőleg minősítése, valamint az ebből származó jövedelem adóztatásának módja tekintetében az eljáró szervnél vita merül fel, a szerv a pénzügyminiszter véleményét köteles kikérni.

2. *Adómentesség*

Mentes az általános jövedelemadó alól (a továbbiakban: adómentes):

a) a munkaviszonyból, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyból, valamint a fizikai munkavégzésből származó és nyugdíjjárulék alá eső *bérjellegű jövedelem*, továbbá a gyermekgondozási segély és a társadalombiztosításból származó minden járandóság (táppénz stb.).

Munkaviszonynak csak a Munka Törvénykönyvének és végrehajtási rendeleteinek, valamint a munkaviszonnyal kapcsolatos egyéb rendelkezéseknek megfelelő jogviszonyt lehet tekinteni. Általában — adózás vonatkozásában — akkor tekinthető a *jövedelem munkaviszonyból származónak*, ha olyan jogviszonyból ered, amelynek alapján a munkavállaló munkaszerződés és a jogviszony munkakönyvi bejegyzése mellett meghatározott munkahelyen (területen), valamint munkaidő alatt a munkáltató utasítása szerint és eszközeivel, fegyelmi felelősséggel, határozott vagy határozatlan időre személyes munkavégzésre köteles, és ezért a végzett munkájának megfelelő (arányos) — a bérügyi rendelkezések megtartásával folyósítható — *bérre*, valamint egyéb juttatásokra is jogosult. *Fizikai* munkavégzés esetében — amennyiben nem vállalkozási jogviszonyról van szó — *a munkaviszony fennállását minden esetben vélelmezni kell.*

Fizikai dolgozónak — adózás vonatkozásában — azt a személyt kell tekinteni, aki a *szakmunkás vagy a kisegítő alkalmazottak állománycsoportjába tartozik*, és akit egészben vagy túlnyomó részben fizikai munkát igénylő munkakörben foglalkoztatnak (pl. portás, gépkocsivezető stb.).

A munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban a rendszeresség fogalmát a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-a határozza meg. A szabályzat 1. §-át e tájékoztató I. részének 8. pontjában közöljük.

Bérjellegű jövedelem a béralap (bérköltség) és a részesedési alap (jutalmazási keret) terhére fizetett alapbér, törzsbér, helyettesítési díj, pótlék, prémium, célprémium, céljutalom, nyereségjutalom, nyereségprémium, nyereségrészesedés, év végi részesedés, kiegészítő fizetés, készenléti díj, jutalom. Hasonlóan *bérjellegű kifizetés* a munkáltató és más külső szerv között létrejött megállapodás alapján elvégzett munka után, a külső szerv által a munkáltató részére fizetett munkadíjból a munkában *részt vevő saját dolgozók részére adott külön díjazás* (jutalom, prémium) is. Adómentes a munkaviszonyban eljáró személy saját munkájával kapcsolatos — a fennálló jogszabályok alapján — külön elszámolható, költségvetés jellegű járandósága (napidíj, szállás- és útiköltség, a saját ruha, gépkocsi használatáért kapott ellenérték, a különélési díj, az áthelyezési költség stb., továbbá az önkéntes tűzoltók díja, a tanúk díjazása.

Adómentes:

b) a kimagasló teljesítményért kapott díjból (jutalomból), a pénzügyminiszter által rendelettel adómentessé nyilvánított egyéb jutalmazásokból, ösztöndíjból, *tanulmányi, szociális segélyből származó bevétel;*

a kimagasló teljesítményért kapott adómentes díj (jutalom) az Állami Díj stb. a kitüntetésekkel, miniszteri dícsérettel kapcsolatos anyagi elismerés stb.

Kitüntetés: A Népköztársaság Elnöki Tanácsától adományozott kitüntetés, továbbá a minisztertől (országos hatáskörű szerv vezetőjétől, pl. a Magyar Tudományos Akadémia elnökétől vagy főtitkárától) a kiemelkedő munka elismeréseként kapott *kiváló dolgozói* kitüntetés. Miniszteri dicsérettel azonos a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, illetve főtitkára által az Akadémia Tudományos Testületi Titkársága, továbbá a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága és Tudományszervezési Csoport, illetve Központi Hivatala szakigazgatási szerveinek munkatársai részére adott elnöki, illetve főtitkári dicséret.

Az R. alkalmazásában *adómentes* egyéb jutalomnak az alapítványokból származó, továbbá a polgári védelmi feladatok teljesítéséért adott jutalmat, valamint — a bérjellegű jutalmak [Vhr. 9. § (4) bek.] mellett — a munkáltatótól kapott *nem bérjellegű*, rendkívüli, esetenkénti jutalmat kell tekinteni. Ilyen a jubileummal, a törzsgárda tagsággal összefüggő jutalom.

Általános jövedelemadót kell viszont általában fizetnie a munkaviszonyban álló dolgozónak az olyan jutalom után, amelyet nem a munkáltatótól kapott.

Adómentes:

— a csökkent munkaképességűeket megillető keresetkiegészítés;

— az iskolai (felsőfokú iskolai) tanulónak, egyetemi (főiskolai) hallgatónak szakmai gyakorlattal összefüggő munkájából származó jövedelme.

3. *Az adó megállapítása*

a) Progresszív adókulcsokkal a kifizető szerv adólevonása útján

Az adó alapja az adóévben (naptári évben) elért adóköteles jövedelem.

Az adó megállapításánál a bruttó jövedelemből (kifizetésből) kell kiindulni, és abból le kell vonni a Vhr. 53. § (2) bekezdése szerint a jövedelem megszerzésére fordított költségek címén az ellenérték meghatározott százalékát. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a Vhr. mellékletében felsorolt tevékenységek esetén, mert ezeknél a bruttó járandóság az adó alapja. Ugyanazon személy részére a kifizető szerv által az adóév folyamán előzőleg már kifizetett díjakat is figyelembe kell venni, és a kifizetett díjak együttes összege alapján kell az adóalapot megállapítani.

Az adó levonására kötelezett szerv az adózó részére teljesített kifizetésekről adózónként külön nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

— az adózó nevét,

— az adózó lakhelyét,

— az adóévben kifizetett bruttó díjak összegét (jogcímenkénti részletezéssel),

— az adóévben kifizetett díjak összevont összegét és az adóalapot,

— a kiszámított és levont adó összegét. [Vhr. 54. § (1) bek.]

A nyilvántartás adatait — figyelemmel az alábbiakban foglaltakra — az adózó lakhelye szerint illetékes adóhatóságokhoz — adózónként külön-külön kiállított adatlappal — a következő év január 31. napjáig közölni kell. [Vhr. 54. § (2) bek.]

Az adatszolgáltatást nem kell teljesíteni azokról az adóköteles jövedelmekről, amelyeknek évi bruttó összege a 200 forintot nem haladja meg. [Vhr. 54. § (3) bek.]

A megállapított adóalap után az R. 8. §-ában meghatározott adókulcstáblázat szerint 50 fillérig lefelé, 50 filléren felül pedig fölfelé forintra kerekített módon kiszámított adót az adóév folyamán már levont adókkal csökkenteni kell, és csak a fennmaradó adókülönbözetet kell levonni. [Vhr. 55. § (1) bek.]

A levont adókat az adóköteles tevékenységet nem folytató kifizető szervek a székhelyük (megyei szerv a megyéje) szerint illetékes megyei (megyei városi) illetékhivatal, a fővárosban pedig a kerületi tanács vb. pénzügyi osztálya forgalmiadó beszedési számlájára kötelesek a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig — havi bejelentésük mellett — befizetni. [Vhr. 55. § (2) bek.]

A bejelentésben, illetőleg a bevallásban meg kell jelölni, hogy progresszív és egyedi adókulcsokkal külön-külön milyen összegű bruttó kifizetés után mennyi adó került levonásra és befizetésre. A havi bejelentést, illetőleg a havi befizetést mindaddig mellőzni kell, amíg a levont adó és a községfejlesztési hozzájárulás együttes összege az 500 forintot nem haladja meg. A tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig azonban mind a bejelentést, mind a befizetést összegre tekintet nélkül teljesíteni kell. [Vhr. 55. § (3) bek.]

A levont adó helyességét az adó nyilvántartására illetékes, illetőleg az erre kijelölt más pénzügyi szerv — a hatályos eljárási szabályok keretei között — köteles ellenőrizni. Ha az ellenőrzés az adólevonás elmulasztását állapítja meg, az adóhiányt — az egyetemleges fizetési kötelezettség érvényesítése mellett — a kifizető szerv terhére kell követelésbe venni. [Vhr. 55. § (4) bek.]

b) Az adó megállapítása egyedi adókulccsal a kifizető szerv adólevonása útján

Az intézmény a magánszemély részére a Vhr. mellékletében felsorolt adóköteles tevékenységért (jövedelemforrás után) kifizetett összegből — *a bruttó kifizetések alapulvételével* — ugyancsak a mellékletben meghatározott egyedi adókulcsok alkalmazásával köteles az általános jövedelemadót levonni.

Ilyen esetekben tehát az adó alapjául a magánszemély részére járó *bruttó díj*, illetve *ellenérték* szolgál. Az intézményeknél a szóban levő Vhr. mellékletében felsorolt tevékenységek (jövedelemforrások) közül általában az 1., a 3. és 4., továbbá a 6., valamint a 11—13. pont alattiak fordulhatnak elő.

A levont adók bejelentésére, befizetésére a fentebb ismertetett Vhr. 55. §-ának (2)—(4) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. A kifizetett összegekről és a levont adókról adózónként a fentiekben közölt Vhr. 54. §-ának megfelelő külön nyilvántartást vezetni és adatokat szolgáltatni nem kell.

4. *Adóelőleg levonása kisipari és egyes magánkereskedelmi tevékenység esetén*

Felhívjuk a figyelmet az R. 10. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, mely szerint ha az intézmény *kisipari és egyes magánkereskedelmi* tevékenységért ellenértéket fizet ki, köteles — a visszatartási jog gyakorlása mellett — a pénzügyminiszter által rendelettel meghatározott mértékben és módon az általános jövedelemadót előleg címén levonni és befizetni. Az adónak előleg címén történő levonásáért és befizetéséért a kifizető szerv *egyetemlegesen* felelős. E rendelkezés végrehajtására vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet 45. § (4) bekezdése előírja, hogy ha az intézmény kisipari tevékenységért, valamint magánkereskedő részére az ITJ 69—6 szám alatt szereplő termék (kefe, ecset, meszelő, seprő) eladásáért ellenértéket fizet ki, köteles abból — a bruttó kifizetés alapulvételével — 5%-os adókulccsal az adóelőleget levonni és azt a kisiparos telephelye szerint illetékes megyei vegyes szakmai, illetőleg a fővárosi szakmai adóközösséghez, magánkereskedőnél pedig a Kereskedők Adóközösségéhez (Budapest) — legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig — befizetni. A befizetéssel egyidőben közölni kell az adózó nevét, telephelyét és a bruttó kifizetés jogcímét, valamint összegét is.

A fenti rendelkezéssel kapcsolatban a Pénzügyminisztériumnak 303/1972. PM IX. (Pénzügyi Közlöny 1972. évi 2. száma) számú közleménye alapján az alábbi tájékoztatást adjuk:

a) Kisiparos által — a levonásos jövedelemadó alá eső fuvarost kivéve — teljesített bármilyen áruszállítás vagy szolgáltatás, valamint a magánkereskedőtől vásárolt 69—6 ITJ számú kefe, ecset, meszelő, seprő termékek ellenértékéből — a bruttó kifizetés alapulvételével — 5% általános jövedelemadó előleget kell levonni és az illetékes adóközösséghez átutalni.

b) Kisiparos által teljesített bármilyen forgalmi- adóköteles áruszállítás vagy szolgáltatás ellenértékéből — a bruttó kifizetés alapulvételével — a kisiparos által a számlában kötelezően feltüntetett százalékú (összegű) forgalmi adót is le kell vonni és az adóközösséghez átutalni.

c) Mellőzni kell a levonást, ha az általános jövedelemadó előleg és a forgalmi adó együttes összege — a számla végösszegét figyelembe véve — az 50 forintot nem haladja meg. Ugyancsak mellőzni kell az általános jövedelemadó előleg levonását, ha a kisiparos, illetőleg magánkereskedő a számlában nyilatkozik, hogy mentes az általános jövedelemadó fizetése alól.

Az adólevonás mellőzése nem zárja ki az általános jövedelemadóról szóló 35/1971. (XII. 17.) PM számú rendelet 68. §-a szerinti azt a kötelezettséget, hogy a kisiparos és magánkereskedő részére az év folyamán teljesített — együttesen 200 forintot meghaladó összegű — kifizetésekről az adózó telephelye (lakóhelye) szerint illetékes adóhatósághoz a következő év január hó 31. napjáig adatot kell szolgáltatni.

d) A levont adókat mindaddig nem kell átutalni, amíg azok együttes összege az 500 forintot nem haladja meg. A tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig azonban mind a befizetést, mind a bejelentést összegre tekintet nélkül teljesíteni kell.

e) Az átutaláskor minden esetben közölni kell a kifizetés jogcímét (áruszállítás, szolgáltatás), valamint a bruttó kifizetés időpontját és összegét is.

f) A kifizető szerv nem köteles a kisiparos által a számlában feltüntetett forgalmi adó jogszerűségét és összegszerűségét felülvizsgálni, de csak olyan számlát egyenlíthet ki, amelyen a kisiparos az őt terhelő forgalmi adó kötelezettségről, illetőleg mentességről nyilatkozott.

g) A 40/1971. (XII. 29.) PM számú rendelet SZOLGÁLTATÁSOK című melléklete *f)* pontjában említett költségvetési szervek alatt az önállóan gazdálkodó költségvetési szervek (költségvetési folyószámlás szervek) értendők, az állami költségvetés rendszere szerint gazdálkodó társadalmi és tömegszervezetek azonban nem.

A kisiparosok és magánkereskedők részére történő 1000 forinton felüli kifizetés esetén — a 39/1969. (XI. 25.) Korm. számú rendelet 13. §-a, illetőleg a 38/1969. (XII. 29.) PM számú rendelet 56. §-a értelmében — a lakóhely szerint illetékes adóhatóság által kiállított adóigazolást kell kérni. Az abban feltüntetett köztartozást az 5%-os általános jövedelemadó előleg és a forgalmi adó levonása után fennmaradó összegből ugyancsak le kell vonni és az adóhatóság adóbeszedési számlájára átutalni.

A vidéki telephelyű kisiparostól levont általános jövedelemadó előleget és forgalmi adót a megyei vegyes szakmai adóközösséghez kell átutalni. A fővárosi telephelyű kisiparosoktól levont általános jövedelemadó előleget és forgalmi adót a kisiparosra illetékes szakmai adóközösséghez kell átutalni.

A vidéki és a fővárosi adóközösségi számla elnevezését, az OTP fiók nevét és pénzforgalmi jelzőszámát a Pénzügyi Közlöny 1972. évi 2. száma tartalmazza.

Szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója

A szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójára vonatkozó rendelkezéseket a 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R) tartalmazza, végrehajtásáról pedig a pénzügyminiszter 36/1971. (XII. 17.) számú rendeletével (a továbbiakban: Vhr.) intézkedik.

5. *Adókötelezettség*

Jövedelemadót köteles fizetni mindenki, akinek

a) önálló szellemi tevékenységből,

b) egyéb szellemi tevékenységből (foglalkozásból) vagy jövedelemforrásból van jövedelme.

Önálló szellemi tevékenység a munkaviszonyon, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló *jogviszonyon* [Vhr. 6. § (2) bek.] *kívül* folytatott

— írói, fordítói (nyersfordítói, műfordítói, szakfordítói), átdolgozói, dramatizálói, lektori, szerkesztői;
— zeneszerzői, hangszerelői;
— képző- és iparművészi, népművészi, tervező iparművészi, restaurátori, grafikai (műszaki szakgrafikai), fotóművészi; koreográfusi, rendezői, operatőri, scenikusi, jelmez- és díszlettervezői, előadóművészi;
— oktatói, tervezői, szakértői, orvosi, állatorvosi stb. tevékenység.

Az irodalmi műfordítói (szakfordítói), átdolgozói és művészeti tevékenység körét és minősítését a művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú rendeletének 1. §-a határozza meg. [Vhr. 2. § (1) bek.]

Ha a művész olyan alkotást hoz létre, amely nem művészi; vagy művészi, de azt az illetékes szervek döntésétől eltérően értékesíti vagy sokszorosítja, ezt a tevékenységét — adózás vonatkozásában — *kisipari tevékenységnek* kell tekinteni és a 42/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet szerint adóbevallás, illetve adatszolgáltatás mellett általános jövedelemadóval kell adóztatni. Ilyen esetben is a kifizetésre kerülő ellenértékből az 5%-os adóelőleget le kell

vonni, és e közlemény IV. részének 4. pontjában közöltek szerint kell eljárni.

Adóköteles a szellemi tevékenység, ha annak jövedelme

a) belföldi munkáltatóval fennálló, nyugdíjjárulék alá nem eső munkaviszonyból (pl. szabadságmegváltás címén),

b) megbízásos, nem rendszeres munkavégzésre irányuló jogviszonyból (a diplomatervek bírálóinak, az idegenvezetőknek, a tolmácsoknak, a leíróknak, a kéziratelőkészítőknek, a korrektoroknak, a kottagrafikusoknak stb. tevékenységéből),

c) a főfoglalkozás mellett vállalt, illetőleg létesített — adózás vonatkozásában másodállásnak, mellékfoglalkozásnak minősülő — munkaviszonyból, munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyból,

d) újításból, a szabadalom, az ipari minta, a gyártási tapasztalat (know—how) átruházásából vagy hasznosításának átengedéséből (licencia), továbbá a szolgálati találmány feltalálójának járó díjazásból, valamint a nemesített, felkutatott, illetőleg honosított növény- és állatfajta hasznosításának átengedéséből,

e) a szerzői jog részben vagy egészben történő átengedéséből (hasznosításából),

f) a *d)* és *e)* pontban szereplő és öröklés vagy élők között történő átruházás útján megszerzett jogok gyakorlásából,

g) egyéb szellemi tevékenységből

származik.

A munkaviszonyban, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszonyban vagy önállóan folytatott tevékenységek közül — a *c)* pont alkalmazásában, illetőleg adózás vonatkozásában — főfoglalkozásnak azt kell tekinteni, amelyet a személyi igazolványban bejegyeztek.

Ha a fentiekben meghatározott [Vhr. 2. § (1) bek.] művész egyedi alkotását — a megengedett példányszámban — nem maga sokszorosítja, hanem azt más végzi el saját költségére, a művészt ilyen esetben megillető díjat szerzői díjnak kell tekinteni.

Ha a tevékenység (jövedelemforrás) adókötelezettsége, illetőleg minősítése, valamint az ebből származó jövedelem adóztatásának módja tekintetében az eljáró szervnél vita merül fel, a szerv a pénzügyminiszter véleményét köteles kikérni.

6. *Adómentességek*

Mentes a szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója alól (a továbbiakban: adómentes)

a) a főfoglalkozásnak minősülő munkaviszonyból, a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló főfoglalkozású jogviszonyból származó és nyugdíjjárulék alá eső bérjellegű jövedelem.

Munkaviszonynak csak a Munka Törvénykönyvének és végrehajtási rendeleteinek, valamint a munkaviszonnyal kapcsolatos egyéb rendelkezéseknek megfelelő jogviszonyt lehet tekinteni. Általában — adózás vonatkozásában — akkor tekinthető a jövedelem munkaviszonyból származónak, ha olyan jogviszonyból ered, amelynek alapján a munkavállaló munkaszerződés és a jogviszony munkakönyvi bejegyzése mellett meghatározott munkahelyen (területen), valamint munkaidő alatt a munkáltató utasítása szerint és eszközeivel, fegyelmi felelősséggel határozott vagy határozatlan időre személyes munkavégzésre köteles, és ezért a végzett munkájának megfelelő (arányos) — a bérügyi rendelkezések megtartásával folyósítható — bérre, valamint egyéb juttatásokra is jogosult.

A munkaviszonynak *nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre* irányuló jogviszonyban a rendszeresség fogalmát a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-a határozza meg,

Bérjellegű jövedelem a béralap (bérköltség) és a részesedési alap (jutalmazási keret) terhére fizetett alapbér, törzsbér, helyettesítési díj, pótlék, prémium, célprémium, nyereségjutalom, nyereségprémium, nyereségrészesedés, év végi részesedés, kiegészítő fizetés, készenléti díj, jutalom. Hasonlóan bérjellegű kifizetés a munkáltató és más külső szerv között a 106/1970. (P. K. 13.) PM. számú utasításnak megfelelően létrejött megállapodás alapján elvégzett munka után, a külső szerv által a munkáltató részére fizetett munkadíjból a munkában részt vevő saját dolgozók részére adott külön díjazás (jutalom, prémium) is.

Amennyiben a munkáltató — az Mt. V. 36. §-ában foglaltakat figyelembe véve — a 107/1968. (P. K. 4.) PM számú utasítás 60. §-a alapján engedélyezi, hogy az állományába tartozó dolgozója a munkakörébe nem tartozó munkát a munkaidején kívül az alkalmazó szerv részére megbízási jogviszonyban végezze, az ezzel járó díjazás progresszív mértékű jövedelemadó hatálya alá esik. Az alkalmi *fizikai* munka végzése esetén a kifizetésre kerülő díjazásból — az általános szabályokkal egyezően — progresszív mértékű nyugdíjjárulékot kell levonni.

Nem esik adó alá a *nyugellátásban részesülő* személy *első* munkaviszonyából *vagy munkaviszonynak nem minősülő* rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló első jogviszonyából származó *jövedelme*.

Adómentes a munkaviszonyban, a megbízásos jogviszonyban eljáró személy (szakértő stb.) saját munkájával kapcsolatos — a fennálló jogszabályok alapján — külön elszámolható költségtérítés jellegű járandósága (napidíj, szállás- és útiköltség, gépkocsi használatáért kapott ellenérték, különélési díj, áthelyezési költség stb.).

Az adómentesség *nem illeti meg* a szabályokkal ellentétes munkaviszonyból, a nem rendszeres és személyes munkavégzésből, az eseti megbízásból, valamint általában — figyelemmel a Vhr. 6. §-ának alább ismertetett (7) bekezdésében és a 2/1965. (I. 31.) SZOT számú szabályzat 3. §-ában foglaltakra is — a másodállásból és a mellékfoglalkozásból származó jövedelmet.

A másodállásra vagy mellékfoglalkozásra — munkaviszony esetén — a 17/1971. (VII. 22.) MüM számú rendeletben és az ahhoz fűzött tájékoztató (Munkaügyi Közlöny 1971. évi 16. száma) I. fejezetében foglaltak az irányadók.

Az a dolgozó köteles mellékfoglalkozásából származó munkabére után nyugdíjjárulékot fizetni, akit első munkaviszonyában (főfoglalkozásban) a munkakörére előírt teljes munkaidőnél rövidebb időn át foglalkoztatnak (részfoglalkozású dolgozó). Ha a mellékfoglalkozás következtében a dolgozó együttes munkaideje az első munkaviszonyára (főfoglalkozására) előírt teljes munkaidőt meghaladja, a mellékfoglalkozásnak a teljes munkaidőn belül eső részére járó munkabére után tartozik nyugdíjjárulékot fizetni.

(Pl.: A dolgozó első munkaviszonyában betöltött munkakörére előírt teljes munkaidő napi 8 óra. Munkaszerződése szerint viszont csak napi 6 óra a munkaideje. Mellékfoglalkozást is vállalt, amelyben a napi munkaideje 3 óra. Ebben az esetben a dolgozó az első munkaviszonyából származó munkabérén felül a mellékfoglalkozásából származó munkabérének csak napi 2 órára eső arányos része után tartozik nyugdíjjárulékot fizetni, minthogy az első munkaviszonyában ténylegesen eltöltött napi 6 órát, a mellékfoglalkozásból vett napi 2 óra egészíti ki az előírt teljes munkaidőre, vagyis a napi 8 órára.)

Az előbbi bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni egyidejűleg fennálló több mellékfoglalkozás esetén is. E rendelkezés alkalmazásánál a dolgozót terhelő nyugdíjjárulék fizetése szempontjából a mellékfoglalkozásokat keletkezésük idejének sorrendjében kell figyelembe venni. Ha két vagy több mellékfoglalkozás egyidőben keletkezett, a kisebb elfoglaltsággal (rövidebb munkaidővel) járó mellékfoglalkozás sorrendjében megelőzi a nagyobb elfoglaltsággal (hosszabb munkaidővel) járó mellékfoglalkozást.

(Pl.: A dolgozó első munkaviszonyában betöltött munkakörére előírt teljes munkaidő napi 8 óra. Első munkaviszonyában azonban csak napi 4 órás munkaidőre szerződött. Emellett van egy napi 3 órás mellékfoglalkozása is. Az (1) bekezdésben foglaltak szerint tehát mindkét állása után fizetnie kell a nyugdíjjárulékot.

1972. augusztus hó 1-től napi 2 órás újabb mellékfoglalkozást vállal. Ebben az esetben az első munkaviszonyából és a napi 3 órás mellékfoglalkozásából származó munkabére után változatlanul tartozik a nyugdíjjárulékot tovább fizetni. Ezen felül 1972. augusztus hó 1-től a később kezdődött mellékfoglalkozásából származó munkabérének napi egy órára eső arányos része után kell nyugdíjjárulékot fizetnie. [2/1965. (I. 31.) SZOT szabályzat 3. §-a.]

Adómentes:

b) A kimagasló teljesítményért kapott díjból (jutalomból), a pénzügyminiszter által rendelettel adómentessé nyilvánított egyéb jutalmazásokból, a pályadíjból származó bevétel;

A kimagasló teljesítményért kapott adómentes díj (jutalom) az Állami Díj, a Kossuth-díj, az Erkel Ferenc-díj, a Munkácsy Mihály-díj, a Liszt Ferenc-díj, a Jászai Mari-díj, a Balázs Béla-díj, az Ybl Miklós-díj, a József Attila-díj, a nívódíj, a kitüntetésekkel, miniszteri dicsérettel kapcsolatos anyagi elismerés stb.

Az R. alkalmazásában adómentes egyéb jutalomnak a Kulturális Alapból, az alapítványokból, valamint — a bérjellegű jutalmak [Vhr. 6. § (3) bek.] mellett — a munkáltatótól kapott nem bérjellegű rendkívüli esetenkénti jutalmat kell tekinteni. Ilyen a jubileummal, a törzsgárda tagsággal összefüggő, a munkaverseny helyezetteinek, valamint általában a társadalmi munka elismeréseként adott jutalom stb., továbbá az alkotói támogatás.

A pályadíj akkor adómentes, ha olyan országosan vagy helyileg meghirdetett pályázatról van szó, amelyen bárki, de legalább a témakörben érdekeltek részt vehetnek. A nem díjazott, de megvásárolt pályaműért fizetett vételár adóköteles.

Adómentes:

c) A külföldi állampolgár, akinek adómentességét nemzetközi egyezmény vagy viszonosság biztosítja — az ilyen egyezményben, illetőleg viszonossági gyakorlatban megállapított terjedelemben;

A külföldi állampolgárok — ideértve a külföldi állam diplomáciai, valamint konzuli képviseletének külföldi állampolgárságú tagjait is — adómentességére a kettős adóztatást kizáró és az egyéb nemzetközi egyezmények, valamint az e tekintetben fennálló viszonosság az irányadók. A viszonosság fennállása tekintetében mind a külföldi (Vhr. 9. §), mind a magyar állampolgár vonatkozásában a pénzügyminiszter állásfoglalása az irányadó.

Adómentes:

d) Az újításról szóló rendelet alapján adott alapbéremelés és prémium összegre tekintet nélkül, az újítási díj vagy ennek megfelelően jutalom, illetőleg a hasznos eredmény százalékában meghatározott juttatás pedig akkor, ha az az évi 50 000 forintot nem haladja meg;

Nem számít díjnak — adózás vonatkozásában — az újító részére egyéb munkájáért (javaslatának kidolgozásáért, rajzokért, tervekért stb.) kifizetett járandóság, amely után minden esetben adózni kell. Ha az újításért kapott díj vagy ennek megfelelően jutalom, illetőleg a hasznos eredmény százalékában meghatározott juttatás az évi 50 000 forintot meghaladja, csak az 50 000 forinton felüli jövedelemrész adóköteles.

Adómentes:

e) Az iskolai (felsőfokú iskolai) tanulónak, egyetemi (főiskolai) hallgatónak szakmai gyakorlattal összefüggő munkájából származó jövedelme;

f) Az általános jövedelemadó alá eső jövedelem; az a jövedelem, amelynek jövedelemadó mentességét más jogszabály biztosítja.

7. *Az adó megállapítása*

a) Az adó megállapítása progresszív adókulcsokkal kifizető szerv adólevonása útján

Az intézmény a szellemi tevékenységért [R. 1. § (1) bekezdés] teljesített kifizetéseinél az adót köteles az R. 6. § (4) bekezdésében meghatározott adókulcsok alkalmazásával megállapítani, levonni és befizetni. Az adó levonásáért és befizetéséért a kifizető szerv egyetemlegesen felelős.

Az adó alapja az adóévben (a naptári évben), illetőleg a naptári hónapban (szellemi munka végzésére létesített másodállásban, mellékfoglalkozásban, illetve munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló főfoglalkozású jogviszonyban) elért adóköteles jövedelem.

Az adóalap megállapításánál a bruttó jövedelemből (kifizetésből) kell kiindulni, és abból le kell vonni a jövedelem megszerzésére fordított és a Vhr. 18. § (2) bekezdésében felsorolt — a tevékenység jellegétől függően — költségeket. (Pl. leírói tevékenységnél a díj 20%-át.)

A másodállás, mellékfoglalkozás, valamint az *azzal egy tekintet alá eső, munkaviszonynak* ugyan nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló jogviszony esetén a dolgozó részére járó bruttó havi munkabér alapján kell a jövedelemadót megállapítani.

Az újítás, a szabadalom és a találmány alapján (Vhr. 3. § *e)* pont), valamint a külföldi állampolgárt szellemi tevékenységéért megillető díjnak *bruttó* összege képezi az adóalapot. Az újításért kapott díj adóztatásánál a Vhr. 12. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kell az adóalapot megállapítani.

Ugyanazon személy részére a kifizető szerv által az *adóév folyamán*, illetőleg másodállás és mellékfoglalkozás esetében *egy naptári hónapban* előzőleg már kifizetett díjakat is figyelembe kell venni, és a kifizetett díjak együttes összege alapján kell az adóalapot megállapítani.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezést a szerzői jogvédelem alá eső és több évi munka eredményeként jelentkező alkotásokért kifizetett díjak — az alkotás újabb felhasználásáért járó ellenérték kivételével —, a szerzői különdíj és jogdíjkiegészítés 50%-át kitevő díjak (előlegek), a külföldről származó jövedelmek, valamint a másodállás és mellékfoglalkozás, továbbá egy-egy újítás, szabadalom, találmány (Vhr. 3. § *e)* pont) jövedelme esetében olyképpen kell alkalmazni, hogy ezeket a kifizetéseket az egyéb jövedelmektől elkülönítetten kell adóztatni.

Az adó levonására kötelezett szerv az adózó részére teljesített kifizetésekről adózónként külön nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a Vhr. 19. § (1) bekezdés szerint:

— az adózó nevét;
— az adózó lakóhelyét;
— az adóévben, illetőleg másodállás és mellékfoglalkozás esetében naptári hónaponként kifizetett bruttó díjak összegét (jogcímkénti részletezéssel);
— annak megjelölését, hogy a kifizetett díjjal kapcsolatos alkotás (tevékenység) — adózás vonatkozásában — társadalmilag értékes alkotásnak (tevékenységnek) minősülle (Vhr. 20. §);
— az adóévben kifizetett díjak összevont összegét és az adóalapot;
— a kiszámított és levont adó összegét.

Az előbbi bekezdés szerint vezetett nyilvántartás adatait — figyelemmel az alábbi bekezdésben foglaltakra — az adózó lakóhelye szerint illetékes községi, nagyközségi szakigazgatási szervhez, illetőleg a városi — fővárosi kerületi — tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi feladatot ellátó szakigazgatási szervéhez, megyei városban a kerületi hivatalhoz (a továbbiakban: adóhatóság) — adózónként külön kiállított adatlappal — a következő év január 31. napjáig közölni kell. [Vhr. 19. § (2) bek.]

Adatszolgáltatást — többek között — nem kell teljesíteni a Vhr. 19. § (3) bekezdés szerint:

— a több évi munka [119/1967. (P. K. 16.) PM—MM számú együttes utasítás] eredményeként jelentkező alkotásokért teljesített, továbbá a szerzői különdíj és a jogdíjkiegészítés 50%-át kitevő kifizetésekről:
— másodállás és mellékfoglalkozás jövedelméről;
— az újítás, szabadalom és találmány (Vhr. 3. § *e)* pont) díjáról;
— egyéb adóköteles jövedelmekről, ha azoknak évi bruttó összege a 200 forintot nem haladja meg.

Az adót az adóköteles jövedelemből — ennek jellegétől függően — az *R. 6. § (4) bekezdésének a—b—c. pontjában meghatározott adókulcs* alkalmazásával kell levonni.

A társadalmilag értékes szellemi alkotások (tevékenységek) körét — adózás vonatkozásában — a művelődésügyi miniszter 6/1971. (XII. 17.) MM számú rendeletének 2. §-a határozza meg. Ha az adózónak az előbbi bekezdésben említett körön kívüli alkotásból (tevékenységből) származó adóköteles bevétele az összes adóköteles bevételének 50%-át

meghaladja, a jövedelmek összevont adóztatásánál az R. 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontjában foglalt korlátozó rendelkezést alkalmazni nem lehet.

A Vhr. 18. §-a alapján megállapított adóalap után az R. 6. §-ának (4) bekezdésében meghatározott adókulcstáblázat szerint 50 fillérig lefelé, 50 filléren felül pedig fölfelé forintra kerekített módon kiszámított adót az adóév, illetőleg a naptári hónap [Vhr. 18. § (4) bek.] folyamán már levont adókkal csökkenteni kell, és csak a fennmaradó adókülönbözetet kell levonni.

A levont adókat az adóköteles tevékenységet nem folytató kifizető szervek a székhelyük (megyei szerv a megyéje) szerint illetékes megyei (megyei városi) illetékhivatal, a fővárosban pedig a kerületi tanács végrehajtó bizottsága pénzügyi osztálya forgalmiadó beszedési számlájára kötelesek a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig — havi bejelentésük mellett — befizetni.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy progresszív és egyedi adókulcsokkal külön-külön milyen összegű bruttó kifizetés után, mennyi adó került levonásra és befizetésre. A havi bejelentést, illetőleg a havi befizetést mindaddig mellőzni kell, amíg a levont adó és községfejlesztési hozzájárulás együttes összege az 500 forintot nem haladja meg. A tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig azonban mind a bejelentést, mind a befizetést összegre tekintet nélkül teljesíteni kell.

b) Az adó megállapítása egyedi adókulccsal a kifizető szerv adólevonása útján

Az intézménytől származó és a Vhr. mellékletében felsorolt adóköteles tevékenységek (jövedelemforrások) után — a bruttó kifizetések alapulvételével — az ott megjelölt egyedi adókulcsok alialmazásával kell az adót levonni és befizetni. Az adó levonásáért és befizetéséért a kifizető szerv egyetemlegesen felelős. A levont adók bejelentésére, befizetésére ugyanazokat a rendelkezéseket kell alkalmazni, amelyeket a 7/a pont szerinti adók bejelentésére és befizetésére vonatkozóan ez a közlemény tartalmaz. A kifizetett díjakról és a levont adókról adózónként a Vhr. fentebb ismertetett 19. §-ának megfelelő külön nyilvántartást vezetni és adatot szolgáltatni nem kell.

8. *Községfejlesztési hozzájárulás*

A községfejlesztési hozzájárulás rendszerét az 1967. évi 28. számú törvényerejű és a 15/1967. (XI. 24.) PM számú rendelet szabályozza. E rendeletek szerint a községfejlesztési hozzájárulás alapja az általános jövedelemadó, illetőleg a szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója, mértéke pedig az adó 10%-a. Pl. a dolgozó szellemi munka keretében másodállásban munkaviszonya alapján havi 1500 Ft összegű bért kap, ebből jövedelemadó címén 150 Ft-ot, községfejlesztési hozzájárulás címén pedig további 15 Ft-ot kell levonni.

Ha az egy-egy személy terhére esetenként levonandó hozzájárulás összege a 3 forintot nem éri el, a hozzájárulás levonását mellőzni kell.

V.

Járulék fizetési kötelezettség

1. Az intézmény a dolgozók betegségi biztosításáért a járulék alap 10%-ában meghatározott mértékű társadalombiztosítási járulékot köteles fizetni:

a) a munkaviszonyban álló dolgozók munkabére után, tehát, akik munkakönyvvel első állásban, másodállásban, illetve mellékfoglalkozásban vannak, ideértve a fizetésnélküli szabadságon — belföldön vagy külföldön — levő dolgozókat is. Ha a dolgozó külföldön olyan országban tölti fizetésnélküli szabadságát, amellyel a magyar államnak szociálpolitikai egyezménye van, az intézménynek e dolgozója után társadalombiztosítási járulékot fizetnie nem kell,

b) az alkalmi *fizikai munkát* végző dolgozó (pl. alkalmi munkás, napszámos, anyagmozgató, segédmunkás stb.) után,

c) munkaviszony hiányában is a rendszeresnek tekinthető munkavégzés esetében. Rendszeres munkavégzés meghatározására nézve e tájékoztató I. részében elmondottak az irányadók,

d) tartalékos katonai szolgálatra bevonult dolgozó után, ha ennek időtartama a 10 napot nem haladja meg,

e) a bérmegtakarításból év közben képzett jutalomkeret terhére (01 Béralap rovat 4 tétele) kifizetett jutalom után. (15 448/1970. PM I. b.)

2. A munkáltatót társadalombiztosítási járulék fizetési kötelezettség nem terheli:

a) a szabadságmegváltás címén kifizetett összeg után,

b) első tényleges katonai szolgálatra bevonuló dolgozó részére kifizetett bevonulási segély, továbbá a 10 napot meghaladó időtartamú tartalékos katonai szolgálatra bevonult részére járó kereset — (jövedelem) kiegészítés után,

c) a dolgozó keresőképtelenségének tartamára, legfeljebb 1 évig, gümőkóros megbetegedés esetében legfeljebb 2 évig,

d) a dolgozó nő szülési szabadsága idejére,

e) a gyermekgondozási segély folyósításának időtartamára,

f) „Egyéb személyi kiadás" rovat 1 Állományba tartozók jutalma tétele terhére engedélyezett jutalom után,

g) a szerződéses munkák árbevételéből képzett jutalmazási keret terhére megállapított jutalom után,

h) a dolgozónak ugyanannál az intézménynél a munkakörébe nem tartozó feladatok — munkaidején kívüli — elvégzésére létesített jogviszonyban foglalkoztatásával járó díjazása után.

A dolgozó biztosítási kötelezettségét a 42/1969. (XII. 6.) Korm. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdése alapján megállapítani nem lehet, mivel ilyen esetben a 106/1970. (P. K. 13.) PM számú utasítás 15. § (4) bekezdése szerint díjazása negyedévenként nem haladhatja meg a dolgozó állandó munkaköréből származó negyedévi keresetének 20 százalékát.

VI.

Nyugdíjjárulék és jövedelemadó szempontjából figyelembe nem vehető juttatások

A 19/1964. (VIII. 9.) Korm. számú rendelet alapján a sorkatonai szolgálatra bevonult dolgozó részére járó egyszeri bevonulási segély, valamint a munkaviszonyban álló tartalékos katonai szolgálatra bevonult hadköteles részére a 21/1967. (VII. 23.) Korm. számú rendelet 1. §-a szerint megállapítható kereset (jövedelem) kiegészítés általános jövedelemadó alá eső jövedelemnek nem tekinthető.

A *bevonulási segélyt* a 19/1964. (VIII. 9.) Korm. számú rendelet 12. §-ában foglaltak alapulvételével az intézmény költségvetésében a *01 Béralap rovat 1., illetőleg 2. tétele* terhére kell kifizetni. A *kereset- (jövedelem)* kiegészítést a költségvetés *02 Egyéb személyi kiadás* rovatának 8 Különféle személyi kiadások tétele terhére kell elszámolni.

A bevonulási segély és a kereset- (jövedelem) kiegészítés szociális jellegű juttatás, és ezért ebből *sem nyugdíjjárulékot, sem jövedelemadót levonni nem szabad.*

Budapest, 1972. május

MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya

MELLÉKLET

	Levonás alapjául szolgáló jogcím	Levonandó közteher	
1.	Állandó- és időszaki főfoglalkozású munkaviszonyból eredő kereset	Progresszív nyugdíjjárulék	Honvédelmi hozzájárulás
2.	Részfoglalkozású (a napi nem teljes — általában napi 1—5 órai — munkaidővel történő foglalkoztatásból) munkaviszonyból eredő kereset	Progresszív nyugdíjjárulék, illetve 10, 12, 15%-os jövedelemadó	Honvédelmi hozzájárulás
3.	Alkalmi fizikai munka ellenértéke	Progresszív nyugdíjjárulék	—
4.	Mellékfoglalkozású — fizikai munka végzésére irányuló — munkaviszonyból származó kereset	Progresszív nyugdíjjárulék (a főfoglalkozású munkaviszonyból kapott keresetet is figyelembe véve)	Honvédelmi hozzájárulás
5.	Másodállású, mellékfoglalkozású — szellemi munka végzésére irányuló — munkaviszonyból származó kereset	Jövedelemadó, melynek mértéke: tárgyhónapon belül havi 2000 Ft-ig 10%, havi 3000 Ft-ig 12%, havi 3000 Ft-on felül 15%	Községfejlesztési hozzájárulás
6.	Munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munka végzésére irányuló jogviszonyból szellemi munkáért kapott díjazás, amennyiben ez nem főfoglalkozás	Jövedelemadó, melynek mértéke azonos a másodállású, illetve mellékfoglalkozású munkaviszony esetén járó kereset utáni jövedelemadóval	Községfejlesztési hozzájárulás
7.	Munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munka végzésére irányuló jogviszonyból fizikai munkáért kapott díjazás, amennyiben nem vállalkozás	Progresszív nyugdíjjárulék (a főfoglalkozású munkaviszonyból kapott keresetet is figyelembe véve)	Honvédelmi hozzájárulás
8.	Nyugdíjas első munkaviszonyából vagy munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló első jogviszonyából származó keresete	Progresszív nyugdíjjárulék	—
9.	Nyugdíjas munkaviszonyon kívüli szellemi munka végzésére irányuló megbízásos jogviszonyból eredő díjazása	Szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója	Községfejlesztési hozzájárulás
10.	Munkaviszony alapján engedélyezett jutalom	Progresszív nyugdíjjárulék, melyet a főfoglalkozású munkaviszonyból származó keresettől elkülönítetten kell megállapítani	Honvédelmi hozzájárulás
11.	Jutalom, mely nem a munkáltatótól származik, a jogszabályban mentesített kivételektől (kiváló dolgozói kitüntetéssel járó anyagi elismerés, jubileummal összefüggő jutalom stb) eltekintve	Progresszív ált. jövedelemadó, illetve szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója	Községfejlesztési hozzájárulás
12.	Szerződéses munkák árbevételéből képzett jutalmazási keret terhére kifizetett díj (jutalom)	Progresszív nyugdíjjárulék (a főfoglalkozású munkaviszonyból eredő keresettől elkülönítetten)	Honvédelmi hozzájárulás
13.	Önálló szellemi tevékenységből származó jövedelem, ha jogi személytől ered a kifizetés	Progresszív jövedelemadó [43/1971. (XII. 17.) Korm. rendelet 6. § (4) bekezdésének *a)* pontja szerint]	Községfejlesztési hozzájárulás
14.	Újítás, szabadalmi stb. tevékenységért kifizetett díj, figyelemmel a 43/1971. (XII. 17.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének *d)* 1. pontjára is	Progresszív jövedelemadó [43/1971. (XII. 17.) Korm. rendelet 6. § (4) bekezdésének *c)* pontja szerint]	Községfejlesztési hozzájárulás
15.	A 35/1971. (XII. 17) PM rendelet 57. § (1) bekezdéséhez fűzött mellékletben felsorolt adóköteles tevékenységért (jövedelemforrás után) kifizetett összeg	Általános jövedelemadó egyedi adókulcs alkalmazásával. Az egyedi adókulcs mértékét a tevékenység (jövedelemforrás) jellegétől függően a 35/1971. (XII. 17.) PM rendelet mellékletében közöltek szerint kell megállapítani	Községfejlesztési hozzájárulás
16.	A 36/1971. (XII. 17) PM rendelet 22. § (1) bekezdéséhez fűzött mellékletben felsorolt tevékenységért (jövedelemforrás után) kifizetett összeg	Szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadója egyedi adókulcs alkalmazásával. Az adókulcs mértékét a tevékenység (jövedelemforrás) jellegétől függően a 36/1971. (XII. 17.) PM rendelet mellékletében közöltek szerint kell megállapítani	Községfejlesztési hozzájárulás
17.	Kisipari tevékenységért, valamint magánkereskedő részére az ITJ 69—6 szám alatti termék (kefe, ecset, meszelő, seprő) eladásáért kifizetett ellenérték.	Adóelőleg címén 5%-os adókulcs jövedelemadó és forgalmi adó, figyelembe véve a Pénzügyi Közlöny 1972. évi 2. számában közölteket is.	—

Megjegyzések:

ad. 2. A részfoglalkozású munkaviszonyok esetén, ha az összes munkaviszonyban a munkaidő a munkakörre előírt munkaidőt meghaladja, az ezen felüli munkavégzésért kapott munkabérből 10, 12, 15%-os mértékű jövedelemadót, illetőleg progresszív nyugdíjjárulékot kell levonni attól függően, hogy szellemi vagy fizikai munkavégzésről van-e szó.

ad. 3. Alkalmi fizikai munkáért kifizetett díjazásból, bár nyugdíjjárulék alá esik, honvédelmi hozzájárulást mégsem kell levonni. Honvédelmi hozzájárulás alapjául ugyanis a munkaviszonyból származó kereset szolgálhat.

ad 4. A mellékfoglalkozásból származó havi keresetet össze kell számítani a főfoglalkozású munkaviszonyból származó havi keresettel, és az együttes összeg alapulvételével kell megállapítani a progresszív nyugdíjjárulék kulcsát és összegét.

ad 6—7. A munkaviszony alapján létesített másodálláshoz, mellékfoglalkozáshoz hasonlóan a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munkavégzésre irányuló — társadalombiztosítás alá eső — jogviszonyt is jövedelemadó, illetve progresszív nyugdíjjárulék szempontjából másodállású, mellékfoglalkozású munkaviszonynak kell tekinteni. Ennélfogva a dolgozó, az ilyen munkaviszonyon kívüli, de rendszeres és személyes munkavégzésből származó díjazása után is jövedelemadót, illetve progresszív nyugdíjjárulékot köteles fizetni attól függően, hogy a jogviszonyában szellemi, illetve fizikai munkát végez. Természetes azonban, hogy nem az 5. pontban közölt mértékű jövedelemadó, hanem a 43/1971. (XII. 17.) Korm. sz. rendelet 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott progresszív jövedelemadó alá esik a 8/1970. (XI. 4.) SZOT számú szabályzat 1. §-a alapján rendszeres és személyes munkavégzésnek nem minősülő és így társadalombiztosítás alá sem eső munkaviszonyon kívüli jogviszonyból származó jövedelem, valamint az eseti megbízás alapján végzett munka ellenértéke.

Amennyiben a munkaviszonynak nem minősülő, de rendszeres és személyes munka végzésére irányuló jogviszony egyedüli főfoglalkozásnak tekinthető, az ilyen jogviszonyból származó keresetből progresszív nyugdíjjárulékot és esetleg honvédelmi hozzájárulást kell levonni: Például, ha egy nyelvtanárnőnek nincs sehol munkaviszonya és nyugdíjban sem részesül, s egyedüli főfoglalkozásként nyelvórákat ad, amelyért a szerv havonta 18000,— Ft összegű díjat fizet, ebből a díjból 5%-os mértékű nyugdíjjárulékot kell levonni, mivel erre a munkakörre (5002 kulcsszámú „Egyetemi docens") előírt bértétel alsó határának (3000) 50%-át meghaladó munkabér került kifizetésre. Ha ugyanez a nyelvtanárnő havi 1200,— Ft díjazásban részesülne, úgy ebből a díjból a 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet 6. §-a (4) bekezdésének *a)* pontja szerinti progresszív mértékű jövedelemadót kell levonni. Megjegyezzük, hogy a megbízót az előbbi esetben társadalombiztosítási járulék fizetési kötelezettség terheli, az utóbbi esetben azonban ilyen járulék fizetéséről a 42/1969. (XII. 6.) Korm. számú rendelet 1. § (1) bekezdésének *e)* pontjára tekintettel nem lehet szó.

ad 11. Adómentes a kimagasló teljesítményért kapott díj (pl. Állami Díj, a Kossuth-díj stb.), a kitüntetésekkel, miniszteri dicsérettel kapcsolatos anyagi elismerés stb.

Pályázati felhívás

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Földműveléstani és Növénytermesztéstani Tanszékén egyetemi tanársegédi, illetve adjunktusi állás betöltésére.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Földműveléstani és Növénytermesztéstani Tanszékén egyetemi tanársegédi, ill. adjunktusi állás betöltésére.

Pályázhatnak azok, akik agrármérnöki oklevéllel rendelkeznek. Előnyben részesülnek, akik a tárgykörben üzemi gyakorlati tapasztalattal, kezdeti tudományos eredményekkel (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk) és idegen nyelvismeretekkel rendelkeznek.

A kinevezendő tanársegéd, ill. adjunktus feladata lesz a Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemgazdasági Üzemmérnöki Szakán — Zsámbékon — a „Növénytermesztési technológia és termékfeldolgozás" c. tárgyból a tanszékvezető irányítása mellett a gyakorlatok vezetése, valamint a tanszék nevelő és tudományos munkájában való részvétel.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban közölt egyetemi tanársegédi, illetve adjunktusi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított négy héten belül kell a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektorának címezve benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét;

— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

a) oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,

b) az írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy mikor és hol jelentek meg,

c) kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútjait;

— a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,

— a szakképzettséget tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

— a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. május 9.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemtani Tanszékén egyetemi tanársegédi állás betöltésére

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemtani Tanszékén egyetemi tanársegédi állás betöltésére.

Pályázhatnak azok, akik agrármérnöki oklevéllel rendelkeznek. Előnyben részesülnek, akik a tárgykörben üzemi gyakorlati tapasztalattal, kezdeti tudományos eredményekkel (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk) és idegen nyelvismeretekkel rendelkeznek.

A kinevezendő tanársegéd feladata lesz a Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemgazdasági Üzemmérnöki Szakán — Zsámbékon — a „Vállalati gazdaságtan" c. tárgyból a tanszékvezető irányítása mellett a gyakorlatok vezetése, valamint a tanszék nevelő és tudományos munkájában való részvétel.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5) MM—MüM számú együttes utasításban közölt egyetemi tanársegédi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított négy héten belül kell a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektorának címezve benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét,
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

a) oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,

b) az írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy mikor és hol jelentek meg,

c) kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútjait,
— a pályázónak az oktató és tudományos munkára vonatkozó terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,
— a szakképzettséget tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
— a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. május 9.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Statisztikai Tanszékén egyetemi tanársegédi állás betöltésére

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Statisztikai Tanszékén egyetemi tanársegédi állás betöltésére.

Pályázhatnak azok, akik egyetemi matematikai képesítéssel rendelkeznek, és az ökonómiai vonatkozású gazdasági matematikai és számítástechnikai tárgykörben járatosak. Előnyben részesülnek, akik e tárgykörben gyakorlati tapasztalattal kezdeti tudományos eredményekkel (tudományos diákköri munka, tudományos értékű publikációk) és idegen nyelvismeretekkel rendelkeznek.

A kinevezendő tanársegéd feladata lesz a Mezőgazdaságtudományi Kar Üzemgazdasági Üzemmérnöki Szakán — Zsámbékon — a „Gazdasági matematika és számítástechnika" c. tárgyból a tanszékvezető irányítása mellett a gyakorlatok vezetése, valamint a tanszék nevelő és tudományos munkájában való részvétel.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5) MM—MüM számú együttes utasításban közölt egyetemi tanársegédi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított négy héten belül kell a Gödöllői Agrártudományi egyetem rektorának címezve benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és illetményét;
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között:

a) oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését,

b) az írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy mikor és hol jelentek meg;

c) kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútjait;
— a pályázónak az oktató és tudományos munkára vonatkozó terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,
— a szakképzettséget tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
— a felsőoktatási intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. május 9.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapűzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73631 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JÚNIUS 28.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1014/1972. (VI. 5.) Mt. h.	A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának kinevezéséről	142
Miniszteri rendeletek	14/1972. (VI. 5.) MüM	A számítástechnikai munkakörökben foglalkoztatottak alapbéréről	142
	1/1972. (V. 27.) OMFB	A nukleáris anyagok nemzetközi ellenőrzéséről	144
Az Akadémia Elnökségének határozatai	31/1972. sz. határozat	Az MTA rendezvényeire vonatkozó irányelvekről	146
	32/1972. sz. határozat	Az MTA 1971. évi gazdálkodásáról és vállalati tevékenységéről szóló tájékoztató megvitatásáról	147
	33/1972. sz. határozat	Az 1972. évi közgyűlési határozatok végleges szövegének megállapításáról	147
	34/1972. sz. határozat	Az Akadémiai Kiadó 1971. évi munkájáról szóló jelentés megvitatásáról	148
	35/1972. sz. határozat	„MATEMATIKAI DÍJ" alapításáról	148
	36/1972. sz. határozat	Az Akadémia 150 éves jubileumi ünnepségét előkészítő bizottság kiküldéséről	148
	37/1972. sz. határozat	A Központi Kémiai Kutató Intézet és a Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratórium egyesítéséről	148
	38/1972. sz. határozat	A X. Limes Kongresszus 1975-ben Magyarországon történő megrendezéséről	149
Az Akadémia főtitkárának utasításai	8/1972. (A. K. 11.) MTA—F.	A gépekkel és műszerekkel való gazdálkodásról	149
	9/1972. (A. K. 11.) MTA—F.	Az országos és tárcaszintű főirányokat irányító Koordináló Tanácsokról	149
Közlemények		A Budapesti Műszaki Egyetem jelentkezési felhívása az 1973. február hóban induló szakmérnöki szakokra	150
	10 478/1972.	A Budapesti Műszaki Egyetem tájékoztatója az 1973. február hóban induló szakmérnöki szakokról, valamint azok oktatási célkitűzéseiről	150
		A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	156
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	156
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	156

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Jogszabályok

A Minisztertanács 1014/1972. (VI. 5.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának kinevezéséről

1. A Minisztertanács *Köpeczi Bélát*, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját az Akadémia 1975. évi rendes közgyűléséig terjedő időre kinevezi a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárává.

2. E határozat kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg az 1033/1971. (VII. 23.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Minisztertanács elnöke

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 14/1972. (VI. 5.) MüM számú

rendelete

a számítástechnikai munkakörökben foglalkoztatottak alapbéréről

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet 61. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel, a Központi Statisztikai Hivatal elnökével és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) A munkások és alkalmazottak alapbérének megállapításáról szóló 7/1971. (IV. 1.) MüM számú rendelet hatálya alá tartozó vállalatok által számítástechnikai (alkalmazási, illetőleg üzemeltetési) feladatok ellátására szolgáló munkakörökben foglalkoztatott dolgozók személyi alapbérét e rendelet *1. számú melléklete* alapján, a *2. számú mellékletben* foglalt bértételeknek megfelelően kell megállapítani. Ennek során a dolgozók alapbére nem csökkenhet.

(2) Az egyéb vállalatoknál munkaidejének nagyobbik részében számítástechnikai feladatokat végző dolgozót e rendeletben foglaltak figyelembevételével, a vállalatra érvényes bérrendelkezések alapján kell besorolni, úgy azonban, hogy személyi alapbére (a munkaviszonyban töltött időtől függően emelkedő bérrészt is beleértve) általában feleljen meg e rendelet 2. számú mellékletében meghatározott bértételeknek.

(3) A (2) bekezdés alkalmazása során vezetői munkakörökre vonatkozó bértételt csak az üzemeltetési és műszaki vezetők besorolásánál lehet alapul venni, de a dolgozó személyi alapbérét a vállalatra érvényes bérrendelkezések alapján sem lehet alacsonyabban megállapítani, mint a jelen rendelet 2. számú mellékletében meghatározott bértételek alsó határa.

2. §

A számítástechnikai munkakörben foglalkoztatott dolgozó személyi alapbérének megállapításával kapcsolatos egyéb kérdésekben a vállalatra irányadó általános rendelkezéseket kell alkalmazni.

3. §

(1) Ez a rendelet 1972. évi július hó 1. napján lép hatályba.

(2) E rendelet mellékleteiben foglalt bértáblázatok alsó határa helyett a kihirdetéskor hatályos alsó bérhatárokat 1972. december hó 31. napjáig alkalmazni kell.

(3) A lyukkártyarendszerű és elektronikus gépi adatfeldolgozó munkakörökben foglalkoztatottak munkabérének megállapításáról szóló 110/1968. (8) MüM számú és az ezt kiegészítő 114/1969. (14) MüM számú utasítás hatályát veszti.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

1. számú melléklet a 14/1972. (VI. 5.) MüM számú rendelethez

BESOROLÁSI FELTÉTELEK

A) Üzemeltetési és műszaki vezetők

Üzemeltetés-vezető I.

Ide kell besorolni a számítástechnikai önálló egységek (feldolgozó részlegek) főműszakvezetőit és azok helyetteseit, ha felsőfokú (egyetemi, főiskolai, felsőfokú technikumi) végzettséggel rendelkeznek; továbbá a számítógépek műszaki fejlesztését, műszaki ellátását irányító vezető mérnököket, üzemeltetési és szervíz vezetőket és azok helyetteseit, ha a feladataik ellátásához szükséges mérnöki vagy megfelelő egyetemi oklevéllel rendelkeznek.

Üzemeltetés-vezető II.

Ide kell besorolni a számítástechnikai önálló egységek (feldolgozó részlegek) műszakvezetőit, ha legalább középfokú iskolai végzettséggel és a munkakör betöltéséhez előírt szakképesítéssel rendelkeznek. Ide kell besorolni továbbá a géppark javítását, karbantartását stb. ellátó üzemeltető szervíz és karbantartó csoportvezetőket, ha mérnöki, megfelelő egyetemi vagy szaktechnikusi oklevéllel vagy középfokú iskolai végzettséggel és a munkakör betöltéséhez előírt szakképesítéssel, valamint — a felsorolt esetek mindegyikében — 4 év feletti szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

Üzemeltetés-vezető III.

Ide a műszakvezetők, üzemeltetési és karbantartási csoportvezetők közül azokat kell besorolni, akik az előző fokozatokra előírt iskolai végzettséggel és szakképesítéssel, valamint 2 év feletti szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

Üzemeltetés-vezető IV.

Ide kell besorolni a kezdő műszakvezetőket és karbantartási csoportvezetőket, akik az előző fokozatra előírt szakmai gyakorlattal még nem rendelkeznek.

B) Számítástechnikai munkatársak

Számítástechnikai munkatársként kell besorolni a számítógépek, számítógépes adatfeldolgozási rendszerek, gépi adatfeldolgozó berendezések alkalmazásával, illetve üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat ellátó; *rendszerszervezőket* (rendszerszervező, rendszerelemző, rendszertervező, ügyvitelszervező stb.), *folyamatszervezőket* (folyamatszervező, ügyvitelszervező, információs folyamatszervező, ügyvitelgépesítési szervező, lyukkártya szervező, belső szervező, számítástechnikai laboráns stb.), *programtervezőket* (programtervező, programfejlesztő, rendszerprogramozó, modell alkotó), *programozókat* (programozó, programkódoló, számítástechnikai laboráns stb.), *műszaki munkatársakat* (számítástechnikai mérnök, technikus, műszerész stb.), *önálló operátorokat, adatrögzítő csoportok vezetőit* és a felsoroltakkal egyenértékű munkakörökben foglalkoztatottakat.

A számítástechnikai munkatársak közül a csoportvezetőket — ide nem értve az adatrögzítő csoportok vezetőit — 15 százalékkal felemelt alsó és felső bérhatárok között lehet besorolni.

Képesítési fokozat:

— Az *I.* fokozatba kell besorolni azokat a számítástechnikai munkatársakat, akik a II., III., IV. fokozatokra előírt besorolási feltételekkel nem rendelkeznek.

— A *II.* fokozatba kell besorolni azokat a számítástechnikai munkatársakat, akik a munkakör betöltéséhez szükséges technikusi oklevéllel vagy képesítést nyújtó szakközépiskolai bizonyítvánnyal (érettségi és képesítő vizsga) rendelkeznek. Továbbá ide lehet besorolni azokat, akik szakmunkás bizonyítvánnyal vagy képesítést nem nyújtó érettségivel, de jogszabályban vagy kollektív szerződésben előírt, a munkakör betöltéséhez szükséges szakvizsgával rendelkeznek.

A *III.* fokozatba kell besorolni azokat a számítástechnikai munkatársakat, akik a munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú technikumi végzettséggel rendelkeznek; továbbá azokat, akik nem a munkakör betöltéséhez szükséges egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkeznek, valamint azokat, akik technikusi oklevéllel, szakközépiskolai végzettséggel (érettségi és képesítő vizsga), valamint jogszabályban vagy kollektív szerződésben előírt, a munkakör betöltéséhez szükséges felsőfokú szakvizsgával rendelkeznek.

— A *IV.* fokozatba kell besorolni a munkakör betöltéséhez szükséges egyetemi, főiskolai végzettséggel, illetőleg a munkakörre előírt képesítést nem nyújtó egyetemi, főiskolai végzettséggel és jogszabályban vagy kollektív szerződésben meghatározott kiegészítő szakvizsgával rendelkező számítástechnikai munkatársakat.

(E fokozatba lehet besorolni az okleveles könyvvizsgálói képesítéssel és a munkakör betöltéséhez szükséges szakvizsgával rendelkező számítástechnikai munkatársakat is.)

Kiemelt számítástechnikai munkatárs

Kiemelt számítástechnikai munkatársként lehet besorolni azt, aki a számítógépek, a számítógépes adatfeldolgozási rendszerek alkalmazásának sokoldalú jártassággal rendelkező szakembere, aki különböző szakterületek (műszaki, gazdasági, szervezési stb.) problémáinak számítógépes adatfeldolgozás segítségével való megoldásánál olyan feladatokat lát el, amelyeknek végrehajtása egyaránt magas színvonalú számítástechnikai és más, speciális szakterületre vonatkozó szakismeretet is megkövetel. A kiemelt számítástechnikai munkatársnak felsőfokú iskolai végzettséggel és öt év feletti szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.

Számítástechnikai tanácsadó

Számítástechnikai tanácsadóként sorolható be az a kiváló képességű, hosszabb szakmai gyakorlattal rendelkező, beosztottként foglalkoztatott számítástechnikai szakember, aki munkaköri feladatait kiváló szakértelemmel, alapos tájékozottsággal, nagy önállósággal, kiemelkedő színvonalon látja el.

C) Gépkezelők és adatrögzítők

Ide kell besorolni az adatrögzítőket, lyukkártya- és lyukszalag lyukasztókat, ellenőrző lyukasztókat, elektronikus gépek beosztott operátorait, a hagyományos lyukkártyarendszerű gépekkel dolgozó (rendező, táblázó, egyéb) gépkezelőket, táblaellenőröket, valamint az ezekkel egyenértékű munkakörökben foglalkoztatottakat.

*

Megjegyzés:

— A számítástechnikai munkakörökben foglalkoztatottakra vonatkozó besorolás 1973. január 1. után nem alkalmazható olyan dolgozókra, akiknek munkaköre a munkaköri feladatok leírását tartalmazó és elnevezését meghatározó, érvényes rendelkezések alapján nem minősül számítástechnikai munkakörnek.

— Azon dolgozók besorolásánál, akik az alapbérrendelkezés hatálybalépését megelőzően már számítástechnikai munkakört töltenek be — a munkakör betöltéséhez szükséges szakmai gyakorlattal és szakképesítéssel —, de szakképesítésüket a szakképesítés megszerzéséhez szükségestől eltérő iskolai előképzettséggel szerezték meg, a vállalati kollektív szerződés (ennek hiányában a szerv vezetője a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben) eltekinthet a besorolási feltételként meghatározott iskolai végzettségtől.

2. számú melléklet a 14/1972. (VI. 5.) MüM számú rendelethez

Forint/hónap

A) **Üzemeltetés-vezetők**

Üzemeltetés-vezető I.	3000—4700	Üzemeltetés-vezető III.	2400—4100
Üzemeltetés-vezető II.	2700—4400	Üzemeltetés-vezető IV.	2200—3400

B) **Számítástechnikai munkatársak**

	képesítési fokozatok			
	I.	II.	III.	IV.
1. 0—3 év szakmai gyakorlattal	1000—1900	1300—2200	1600—2600	1900—3000
2. 3—9 év szakmai gyakorlattal	1400—2600	1700—3000	2000—3300	2300—3600
3. 9—15 év szakmai gyakorlattal	1800—3000	2100—3300	2400—3600	2700—4000
4. 15 év feletti szakmai gyakorlattal	2200—3300	2500—3600	2800—4000	3100—4400
5. Kiemelt számítástechnikai munkatárs			3600—5000	
6. Számítástechnikai tanácsadó			4000—5000	4400—6000

C) **Gépkezelők és adatrögzítők**

1. 0—3 év szakmai gyakorlattal	1000—2200	4. 9—15 év szakmai gyakorlattal	1700—2800
2. 3—6 év szakmai gyakorlattal	1300—2400	5. 15 év feletti szakmai gyakorlattal	1900—3000
3. 6—9 év szakmai gyakorlattal	1500—2600		

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökének 1/1972. (V. 27.) OMFB számú

rendelete

a nukleáris anyagok nemzetközi ellenőrzéséről

A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés kihirdetéséről szóló 1970. évi 12. számú törvényerejű rendelet végrehajtásaként, a biztosítékok alkalmazása tárgyában megkötött egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) kihirdetéséről rendelkező 1972. évi 9. számú törvényerejű rendelet 4. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — a belügyminiszterrel, az egészségügyi miniszterrel, az építésügyi és városfejlesztési miniszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a kohó- és gépipari miniszterrel, a közlekedés- és postaügyi miniszterrel, a külkereskedelmi miniszterrel, a nehézipari miniszterrel és a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárával egyetértésben — az alábbiakat rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

(1) A nemzetközi ellenőrzés kiterjed a Magyar Népköztársaság határain belül, joghatósága alatt vagy ellenőrzése mellett bárhol folytatott mindennemű békés nukleáris tevékenységben szereplő és az 1/1971. (VII. 14.) OMFB számú rendelet (továbbiakban: nyilvántartási rendelet) 1. § (2)—(4) bekezdésében meghatározott valamennyi nukleáris anyagra.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő nukleáris tevékenységen a rendelet hatálya alá tartozó nukleáris anyagnak a termelését (előállítását), használatát vagy tárolását kell érteni, akár tartós, akár ideiglenes jelleggel valósul az meg.

2. §

Nem terjed ki, illetőleg szünetel a nemzetközi ellenőrzés az olyan nukleáris anyag tekintetében, amelyet mentesítettek (Egyezmény 35. és 36. cikkei), vagy amely tekintetében a nemzetközi ellenőrzést ideiglenesen (Egyezmény 14. cikk) vagy véglegesen (Egyezmény 11., 12., 13. és 34. cikkei) megszüntették.

Mentesítés

3. §

A nukleáris anyagnak a nemzetközi ellenőrzés alól való mentesítéséről az Országos Atomenergia Bizottság (továbbiakban: OAB) a Magyar Tudományos Akadémia Izotóp Intézete (továbbiakban: Intézet) útján értesíti az érdekelt, nukleáris anyaggal rendelkező szerveket.

4. §

(1) Amennyiben a nemzetközi ellenőrzés alól mentesített nukleáris anyagot a nukleáris anyaggal rendelkező szerv e rendelet alapján nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyaggal együtt kívánja feldolgozni vagy tárolni, erről a szándékáról a nukleáris anyag adatainak egyidejű közlésével haladéktalanul értesíti az Intézetet.

(2) Az Intézet írásbeli engedélye nélkül mentesített nukleáris anyagot nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyaggal együtt feldolgozni vagy tárolni nem szabad.

5. §

(1) A nemzetközi ellenőrzés alól való mentesítés nem jelenti a nyilvántartási rendelet 11. §-a szerinti felmentést a nyilvántartási kötelezettség alól.

(2) Azok a nukleáris anyaggal rendelkező szervek, amelyeknél mentesített és nem mentesített nukleáris anyag egyidejű használata vagy tárolása történik, a mentesített nukleáris anyagra a nyilvántartási rendeletnek megfelelő, de a nem mentesített anyagokra vonatkozó nyilvántartástól elkülönített nyilvántartást kötelesek vezetni.

(3) Az Intézet a központi nyilvántartásban a mentesített nukleáris anyag tekintetében a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelő külön nyilvántartást vezet.

6. §

(1) A nukleáris anyag nemzetközi ellenőrzés alóli mentesítésének tényét a nukleáris anyaggal rendelkező szerveknek könyvelési nyilvántartásukban fel kell tüntetniük.

(2) A nukleáris anyagnak a nemzetközi ellenőrzés alóli mentesítését, illetőleg a mentesítés megszűnését az Intézetnek a nyilvántartási rendelet 4. § (1) bekezdésében említett központi nyilvántartásában kell feltüntetni.

A nemzetközi ellenőrzés megszűnése

7. §

(1) A nemzetközi ellenőrzés megszűnésének tényét az Intézet — az OAB értesítése alapján — a nukleáris anyagra vonatkozó központi nyilvántartásban tünteti fel.

(2) A nemzetközi ellenőrzés megszűnésének tényéről az Intézet értesíti az érdekelt, nukleáris anyaggal rendelkező szerveket, amelyek azt könyvelési nyilvántartásukba feljegyzik.

Anyagmérleg-körzet

8. §

(1) Az Egyezmény alapján a nemzetközi ellenőrzés céljaira anyagmérleg-körzetek jönnek létre.

(2) Az Intézet a nukleáris anyagokra vonatkozó központi nyilvántartásait oly módon vezeti, hogy

a) abból kitűnjék, hogy az egyes anyagmérleg-körzetekbe milyen nukleáris anyaggal rendelkező szervek (létesítmények és létesítménynek nem tekinthető nukleáris anyaggal rendelkező szervek) tartoznak;

b) meg lehessen állapítani minden anyagmérleg-körzetben az e rendelet hatálya alá tartozó nukleáris anyag készletét, és nyomon követhető legyen a nukleáris anyag anyagmérleg-körzeten belüli és anyagmérleg-körzetek közötti áramlása.

(3) A nukleáris anyag anyagmérleg-körzet szerinti nyilvántartásának rendszerét az OAB állapítja meg.

Az ellenőrök

9. §

A nemzetközi ellenőrzést a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (a továbbiakban: Ügynökség) az általa kijelölt és a Magyar Népköztársaság által jóváhagyott ellenőrök közreműködésével valósítja meg.

10. §

(1) Az Ügynökség által kijelölt és az ellenőrzés végzésével a Magyar Népköztársaság területén megbízott ellenőröket az OAB fogadja.

(2) Az ellenőrök az Ügynökség által kiállított megbízólevéllel és érvényes útiokmányukkal igazolják magukat.

(3) A nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervek kötelesek gondoskodni arról, hogy az ellenőrök a (2) bekezdésben említett okmányok alapján a belépési engedélyt haladéktalanul és késedelem nélkül megkapják.

11. §

Az Ügynökség által kiküldött ellenőrök kiváltságaira és mentességeire a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség kiváltságairól és mentességeiről Bécsben, 1959. július 1-én létrejött Egyezmény kihirdetéséről szóló 1967. évi 22. számú törvényerejű rendelet rendelkezései az irányadók.

Helyszíni ellenőrzések

12. §

(1) Az ellenőrök minden, a nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyag termelésével (előállításával), használatával és tárolásával kapcsolatos és a létesítményi adatszolgáltatás során feltüntetett helyiségbe beléphetnek; betekinthetnek a nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyaggal kapcsolatos nyilvántartásokba és feljegyzésekbe, és erre vonatkozóan szóbeli felvilágosításokat kérhetnek.

(2) Az ellenőrök a helyszíni ellenőrzés során az ellenőrzött szervnek, illetőleg a szerv dolgozóinak utasítást nem adhatnak, a létesítményhez tartozó berendezéseket nem vezérelhetik.

(3) Ha a helyszíni ellenőrzés során intézkedés vagy valamilyen más művelet megtétele látszik szükségesnek, azt első fokon a nukleáris anyaggal rendelkező szerv vezetője rendeli el.

(4) Amennyiben a teendő intézkedés tekintetében vita merül fel, azt végleges jelleggel az OAB elnöke a nukleáris anyaggal rendelkező szerv felett felügyeletet gyakorló miniszterrel (országos hatáskörű szerv vezetőjével) egyetértésben dönti el.

13. §

(1) Az ellenőrök független mérések és megfigyelések céljából saját felszereléseiket is használhatják, és ilyen felszereléseket beépíthetnek; ennek feltételeiről — az érdekelt minisztériumokkal egyetértésben — az OAB gondoskodik.

(2) A minták vételére és elszállítására az erre vonatkozó hatályos rendelkezések az irányadók.

14. §

Az ellenőrök által a helyszíni ellenőrzés során tett intézkedési javaslatokat, valamint az ellenőrzés érdekében végzett tevékenységek rövid leírását és eredményét a nemzetközi ellenőrzés alá tartozó nukleáris anyagokkal kapcsolatos üzemeltetési feljegyzésekbe be kell vezetni.

15. §

(1) A helyszíni ellenőrzés biztosítása érdekében a nukleáris anyaggal rendelkező szerv vezetőjének gondoskodnia kell az intézkedésre jogosult személyek helyettesítéséről.

(2) Az ellenőrzött szerv vezetője gondoskodjék arról is, hogy az ellenőrök a helyszíni ellenőrzés során a szükséges segítséget megkapják.

Jelentéstétel és adatszolgáltatás

16. §

(1) Az Ügynökségnek jelentést továbbítani vagy adatot szolgáltatni csak az OAB vagy az általa meghatározott szervek jogosultak; e rendelkezés nem vonatkozik a helyszíni ellenőrzés során az e rendelet 12. § (1) bekezdése alapján az ellenőrök tudomására jutott információkra.

(2) Az Ügynökségnek továbbítandó jelentésekhez szükséges adatokat az Intézet állítja össze központi nyilvántartásai alapján.

Egészségügyi rendelkezések

17. §

(1) Az ellenőröket érő sugárbaleset esetén igénybevehető orvosi intézményeket, valamint az alkalmazható kezelések jellegét az egészségügyi miniszter állapítja meg.

(2) Az ellenőrök a helyszíni ellenőrzés során az általánosan kötelező, valamint a nukleáris anyaggal rendelkező szerv jellegére tekintettel külön megállapított balesetelhárítási és egészségvédő óvórendszabályokat, valamint a sugárvédelmi szabályokat betartani kötelesek.

Záró rendelkezések

18. §

(1) A nyilvántartási rendelet alapján teljesítendő jelentésekhez felhasználásra kerülő űrlapokat és azok kitöltésének szabályait az OMFB elnöke külön utasításban állapítja meg.*

(2) A nyilvántartási rendelet 28. § (3) bekezdése és a 2. sz. melléklet hatályát veszti; a 29. § (4) bekezdése a fenti (1) bekezdésnek megfelelően módosul.

19. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Osztrovszki György s. k.,
az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 31/1972. számú

határozata

az MTA rendezvényeire vonatkozó irányelvekről

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

1. Az MTA rendezvényeire vonatkozó irányelvekről szóló előterjesztést az Elnökség megvitatta, és azzal — a vita összefoglalójában elhangzottakkal együtt — egyetért.
2. Felkéri az Elnökség az NKB elnökét, hogy a hosszabb külföldi tanulmányutak problémáit vizsgálja meg, készítsen előterjesztést, és terjessze azt az Elnökség 1972 decemberi ülése elé.
3. Felkéri az Elnökség a főtitkárt, hogy 1973 májusáig készítsen előterjesztést a belföldi (intézetek és társaságok keretében megvalósuló) rendezvények problémáiról, valamint az indokolt megoldási javaslatokról, és terjessze azt az Elnökség elé.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

* A jelentéstételi kötelezettség teljesítéséhez szükséges űrlapokat, valamint az űrlapok kitöltésének szabályait megállapító utasítást az MTA Izotóp Intézetétől lehet beszerezni.

Az MTA Elnökségének 32/1972. számú

határozata

az MTA 1971. évi gazdálkodásáról és vállalati tevékenységéről szóló tájékoztató megvitatásáról

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség megvitatta az MTA 1971. évi gazdálkodásáról és vállalati tevékenységéről szóló tájékoztatót; az abban foglaltak, valamint a vita során elhangzottak alapján

— ajánlja a Kiadói Tanácsnak, hogy az akadémikus munkapéldányként biztosított szakkönyvekkel kapcsolatos és a tájékoztatóban felvetett kérdés megvitatását tűzze napirendjére, továbbá

— felhívja a gazdasági vezetést, folyamatosan munkálkodjék azon, hogy a tudományos kutatást érintő áremelkedés ne legyen gátja a tudományos kutatómunkának.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 33/1972. számú

határozata

az 1972. évi közgyűlési határozatok végleges szövegének megállapításáról

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az 1972. évi közgyűlés határozatainak szövegét az alábbiak szerint hagyja jóvá:

A Magyar Tudományos Akadémia 1972. évi közgyűlésének

határozata

I.

1. A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi az Elnökség és a főtitkár beszámolóját.

II.

2. Az 1972. évi közgyűlés az Elnökség és a főtitkár beszámolójában, illetve a zárt ülésen felvetett egyes kérdésekben a következőképpen foglal állást:

2.1. Az Akadémia tevékenységének állandó hivatása annak folyamatos elősegítése, hogy a kutatás — közvetlenül és közvetve — hatékonyan szolgálja társadalmunk reális szükségleteinek és igényeinek kielégítését.

2.2. Az Akadémiának a hazai tudományos kutatás egész területére — különösen az alapkutatásokra — kiterjedő feladatai ellátása érdekében az Elnökség, a tudományos osztályok és bizottságaik munkájában az eddiginél nagyobb helyet kapjon a konkrét tudományos és tudománypolitikai problémák megvitatása, tudományágazatok fejlődésének és helyzetének elemzése, valamint ezek továbbfejlesztésére irányuló koncepciók kidolgozása.

2.3. A tudományos osztályok és bizottságaik folytassák az 1971-ben lezárult hároméves kutatási tervidőszak eredményeinek megvitatását és értékelését. Legyenek különös tekintettel a nem akadémiai kutatóhelyeken elért eredményekre (amelyek megvitatása sok helyen eddig háttérbe szorult), és körültekintően készítsék elő az 1973. évi közgyűlés számára olyan beszámoló előterjesztését, amely tudományágazatonként egységesen tekinti át és értékeli az ország kutatóhelyein elért eredményeket, különös tekintettel az alapkutatásokra.

2.4. A tudományos osztályok és bizottságaik igyekezzenek munkabizottságok révén vagy más alkalmas módon folyamatosan figyelemmel kísérni és kritikájukkal támogatni a tudományágazatukban folyó nagyobb horderejű kutatásokat; törekedjenek észszerű koncentráció elősegítésére és megvalósítására a tudományos kutatásokban. Ezzel egyben készítsék elő a Kormány számára 3, illetve 5 évenként — első ízben 1973-ban — adandó összefoglaló beszámolót a tudományágak külföldi és hazai fejlődéséről, valamint az ebből eredő teendőkről.

2.5. A közgyűlés ajánlja a főtitkárnak, hogy az országos és tárcaszintű főirányokban előirányzott feladatokkal összhangban alakítson ki távlati intézetfejlesztési koncepciót, és munkálkodjék annak fokozatos megvalósításán.

2.6. A tudományos osztályok és bizottságaik kísérjék továbbra is figyelemmel a tanszéki kutatások helyzetét, illetve fejlődését, valamint kapcsolatait és együttműködését a kutatóintézetekkel. Támogassák és szélesítsék a tanszéki dolgozók külföldi tanulmányútjainak lehetőségeit.

2.7. A Közgyűlésnek az a véleménye, hogy növelni kell a tudományos osztályok szerepét a tudományos minősítésben.

2.8. A tudományos testületek — a meglevő ill. reálisan megvalósítható lehetőségek szem előtt tartásával — bátrabban kezdeményezzenek kutatásra, kutatás-szervezésre, illetve tudománypolitikára, valamint egyéb országos érdekű, általános jelentőségű kérdésekre vonatkozó ajánlásokat és javaslatokat; dolgozzanak ki tudományos prognózisokat, továbbá kísérjék figyelemmel ezek sorsát. Fokozatosan meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy a tudományos testületek időben megismerjék a kulturális és népgazdasági ágazatok előtt álló azon aktuális problémákat, amelyek érintik tudományágazatukat, hogy időben kezdeményező lépéseket tehessenek, véleményt nyilvánithassanak, ill. javaslatokat dolgozhassanak ki a megoldásukra, illetve bekapcsolódhassanak az ilyen irányú munkába.

2.9. A tudományos testületek és titkárságaik fordítsanak nagy gondot a kölcsönös információkra. Továbbítsák minden érdekelt szervhez a hozzájuk jutó információkat, és igényeljék minden szervtől a szükséges tájékoztatást, beleértve az akadémiai kezdeményezésből eredő ajánlások és javaslatok sorsát is.

2.10. A Közgyűlés hangsúlyozza, hogy fokozni kell az erőfeszítéseket a tudományos közélet tisztaságának megőrzésére, a tudományos etika hatékony érvényre juttatására.

2.11. A szakigazgatási és testületi szervek fordítsanak az eddiginél nagyobb figyelmet az együttműködésre, a szervező munka és ügyintézés megjavítására, az ügymenet egyszerűsítésére, valamint a felesleges párhuzamosság elkerülésére. Biztosítaniuk kell a vezetés számára az eredményes intézkedésekhez szükséges információt, anélkül, hogy indokolatlanul terhelnék a kutatóhelyeket.

Budapest, 1972. május 23.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 34/1972. számú

határozata

az Akadémiai Kiadó 1971. évi munkájáról szóló jelentés megvitatásáról

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség az Akadémiai Kiadó 1971. évi munkájáról szóló jelentést elismeréssel veszi tudomásul. Megállapítja, hogy a Kiadó munkája jó, és évről évre továbbjavuló tendenciát mutat.

1.1. Felhatalmazza a Kiadó igazgatóját arra, hogy az Elnökség megállapítását munkatársainak tudomására hozza.

2. Mindamellett az Elnökség szükségesnek tartja a tudományos osztályok és a Kiadó együttműködésének további javítását és elmélyítését.

3. Megállapítja az Elnökség, hogy a Kiadói Tanács eddigi működése alatt feladatát jól látta el; egyidejűleg felkéri, hogy dolgozza ki a Nívó-díj javaslatok megtételének a lehetőségekhez képest egységes irányelveit, és erről tájékoztassa a tudományos osztályokat.

4. Az Elnökség szükségesnek tartja, hogy a tudományos osztályok további munkájuk során aktívabban foglalkozzanak a könyvkiadás kérdéseivel.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 35/1972. számú

határozata

„MATEMATIKAI DÍJ" alapításáról

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség egyetért a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya „MATEMATIKAI DÍJ" alapítására vonatkozó előterjesztésével, és felhatalmazza az Elnököt, hogy a DÍJ alapítólevelét saját hatáskörben adja ki.

2. A díj odaítélésére a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya által alkalmanként kijelölt bizottság jogosult.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 36/1972. számú

határozata

az Akadémia 150 éves jubileumi ünnepségét előkészítő bizottság kiküldéséről

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

A Magyar Tudományos Akadéma 150 éves jubileumi ünnepségeinek előkészítésére az Elnökség az alábbi bizottságot küldi ki:

elnök: *Szabó Imre* alelnök

tagok: *Gillemot László* akadémikus
Ligeti Lajos akadémikus
Pach Zsigmond Pál akadémikus
Szentágothai János akadémikus
Tétényi Pál főtitkárhelyettes

titkár: *Bodnár György* kandidátus, az Irodalomtudományi Intézet osztályvezetője.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 37/1972. számú

határozata

a Központi Kémiai Kutató Intézet és a Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratórium egyesítéséről

(Elnökség, 1972. május 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség egyetért a Központi Kémiai Kutató Intézet és a Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratórium egyesítésével, továbbá az egyesítéshez való előzetes hozzájárulás megadása céljából az előterjesztésnek a Tudománypolitikai Bizottsághoz való benyújtásával.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 38/1972. számú

határozata

a X. Limes Kongresszus 1975-ben Magyarországon történő megrendezéséről

(Elnökség, 1972. május 30.)

Az Elnökség hozzájárul a X. Limes Kongresszus 1975-ben Magyarországon történő megrendezéséhez.

Budapest, 1972. május 31.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 8/1972. (A. K. 11.) MTA—F. számú

utasítása

a gépekkel és műszerekkel való gazdálkodásról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 9/1972. (A. K. 11.) MTA—F. számú

utasítása

az országos és tárcaszintű főirányokat irányító Koordináló Tanácsokról

1. §

(1) Az MTA főtitkárának felelőssége mellett a Központi Hivatal gondozásában álló kiemelt országos, illetőleg tárcaszintű kutatási főirányokban folyó kutatások tudományos szempontból történő irányításáért és koordinálásáért elsősorban a kutatásokat szervező intézmény vezetője felelős.

(2) A szervező intézmény vezetője és az Akadémia főtitkára (illetékes főtitkárhelyettese) a főirány keretében folyó kutatások irányításával és koordinálásával kapcsolatos feladatainak ellátásában — tanácsadó szervként — a jelen utasítás alapján szervezendő és működő koordináló tanácsra támaszkodik (a továbbiakban: Koordináló Tanács).

(3) A Koordináló Tanács működése a kutatásokban részt vevő intézmények vezetőinek, illetőleg azok felügyeleti szerveinek jogkörét, illetve felelősségét nem érinti.

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdésében megjelölt minden kutatási főirányra külön Koordináló Tanácsot kell létesíteni.

(2) A Koordináló Tanácsot országos szintű főirány esetében a főtitkár, tárcaszintű főirány esetében pedig az illetékes főtitkárhelyettes hozza létre.

(3) Ha a tárcaszintű főirányban részt vevő kutatóhelyek több főtitkárhelyettes irányítása alá tartoznak, a főirányért felelős főtitkárhelyettest a főtitkár jelöli ki.

(4) A főtitkár (illetékes főtitkárhelyettes) jelöli ki az MTA Központi Hivatalának azt a tudományági főosztályát, amely az egy-egy főiránnyal kapcsolatos tervező és szervező tevékenység támogatására hivatott.

3. §

A Koordináló Tanács feladata:

— a főirány keretében folyó kutatási tevékenység összehangolása,
— a kutatásban részt vevő intézmények együttműködésének biztosítása,
— állásfoglalás a főirány távlati és középtávú tematikai tervjavaslata tárgyában,
— a kutatás feltételeinek biztosítására (anyagi eszközök elosztására, fejlesztési tervekre, külföldi kiküldetésekre) vonatkozó javaslatok megtétele,
— a kutatási tevékenységről készült jelentések véleményezése és a kutatást irányító szervek tájékoztatása a kutatások helyzetéről,
— állásfoglalás azokban a kérdésekben, amelyeket a főtitkár (főtitkárhelyettes), illetve a szervező intézet vezetője a Koordináló Tanács elé utal.

4. §

(1) A Koordináló Tanács az Akadémia főtitkára (főtitkárhelyettese) által megbízott elnökből, titkárból és tagokból áll.

(2) A Koordináló Tanács ülésén részt vesz az illetékes tudományági főosztály képviselője is.

5. §

(1) A Koordináló Tanács elnöke a kutatási feladatokat szervező intézmény vezetője vagy az általa javasolt felelős kutató. Feladata a Koordináló Tanács munkájának irányítása.

(2) A titkár a Koordináló Tanács működésével kapcsolatos adminisztratív feladatokat látja el.

(3) A Koordináló Tanács tagjai: a főirány keretében meghatározott kutatási feladatok megoldásában részt vevő jelentősebb intézmények egy-egy képviselője, valamint külső szakértők.

(4) A titkári és a tagsági megbízásra a Koordináló Tanács elnöke tesz javaslatot.

6. §

(1) A Koordináló Tanács működésének személyi és anyagi feltételeiről a 2. § (2) bekezdésében említett akadémiai vezető — szükség esetén — a Tanács létrehozásával egyidejűleg gondoskodik.

(2) Ha a titkársági teendők ellátása szükségessé teszi, erre a célra a titkár irányítása alatt működő, a kutatási feladatot szervező intézményhez telepített irodát, titkárságot kell létesíteni.

(3) Ügyrendjét a Koordináló Tanács maga állapítja meg.

7. §

(1) Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. Végrehajtásának részletes szabályait — a felmerült igényekhez igazodóan — az illetékes tudományági főosztály állapítja meg.

(2) Ha a koordináló tevékenység hatékonyságának előmozdítása érdekében szükséges, az illetékes tudományági főosztály a szervező intézmény vezetője javaslatának figyelembevételével — a főtitkár előzetes engedélye alapján — a 4—6. §-ban foglaltaktól eltérő szervezeti formát vagy működési szabályokat is megállapíthat.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

Közlemények

JELENTKEZÉSI FELHÍVÁS

A Budapesti Műszaki Egyetem felvételt hirdet az 1973. február hóban induló alábbi szakmérnöki szakokra:

Építőmérnöki Kar:

Acélszerkezetek
Építőanyagipari és építésföldtani
Közúti és városi forgalom
Geotechnika
Mérnöki geológia
Mezőgazdasági vízgazdálkodás
Vízellátás-csatornázás-egészségügy
Vasútépítés és fenntartás

Gépészmérnöki Kar:

Hegesztő
Finommechanika
Anyagvizsgáló
Erőművi energetikus
Vegyipari és élelmiszeripari
Ipari energetika-energotechnológiai rendszerek
Szénhidrogének felhasználása az épületgépészetben

Építészmérnöki Kar:

Építész-statikus

Vegyészmérnöki Kar:

Magkémia
Korróziós
Gyógyszervegyész kutató
Műanyagfeldolgozó (gépészmérnökök részére)
Vegyipari mérő és automatizáló
Tenzid és intermediergyártó alkalmazó
Növényvédőszer-kémiai
Élelmiszer minősítő

Villamosmérnöki Kar:

Rádió műsorszóró és hírközlő
Átviteltechnika
Digitális elektronika
Irányítástechnika
Elektronikai technológia
Fényforrások
Hálózat és térelmélet
Számológépes szimuláció erősáramú hálózatokban

Közlekedésmérnöki Kar:

Közlekedési automatika
Közlekedéskibernetika és automatika
Nagyvasúti diesel és villamosvontatás
Építőgépek
Jármű- (kocsiszekrény) szerkesztő
Repülő
Közúti közlekedési rendszertervező és forgalomtechnika

A szakmérnökképzésre felvételüket kérhetik mindazok, akik műszaki egyetemi vagy természettudományi karon szerzett és a továbbképzés szakjellegének megfelelő oklevéllel rendelkeznek, mérnöki munkakört látnak el, és az oklevél megszerzésétől számított 2 éves mérnöki gyakorlattal rendelkeznek. A tanulmányi idő 2 év. A felvételi kérelmeket a munkáltatónál kell benyújtani olyan időpontig, hogy a munkáltató azt javaslatával ellátva folyó év szeptember hó 15-ig megküldhesse az Egyetem illetékes kara dékáni hivatalának. A jelentkezéshez szükséges nyomtatvány a dékáni hivatalokban, valamint az Egyetem főportáján (Bp. XI., Műegyetem rkp. 3.) szerezhető be. A kérelemhez csatolni kell az oklevelet vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatát, valamint erkölcsi bizonyítványt és önéletrajzot.

---

10 478/1972.

TÁJÉKOZTATÓ

a Budapesti Műszaki Egyetemen 1973. február hóban induló szakmérnöki szakokról, valamint azok oktatási célkitűzéseiről.

ÉPÍTŐMÉRNÖKI KAR:

Acélszerkezetek szak:

A szak oktatási célkitűzése olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak arra, hogy korszerű fémszerkezeteket tervezzenek és kivitelezzenek. A kép-

zés gerincét a korszerű ipari acélszerkezetek építésével kapcsolatos ismeretek oktatása képezi. Alaptárgyként acélszerkezeti anyagismeret, korszerű acélszerkezeti kapcsolatok, hegesztéstechnológia, statika, stabilitáselmélet, kísérleti feszültséganalízis oktatása szerepel. Külön tárgy foglalkozik a vasbetonlemezzel együttdolgozó acéltartókkal és a hazai viszonylatban nagy fejlődés előtt álló alumíniumszerkezetekkel. A hallgatók építészeti, épületszerkezeti és gépészeti ismereteket is szereznek, és elsajátítják a korszerű gyártás, szerelés és fenntartás szempontjait.

Építőanyagipari és építésföldtani szak:

A szak oktatási célkitűzése az építőanyagiparban és az építőiparban, valamint ezek irányító szerveiben foglalkoztatott geológus-mérnökök, geológusok, geofizikus-mérnökök, geofizikusok és bányamérnökök továbbképzése olyan irányban, hogy az építőanyagipar ásványi nyersanyagbázisával, a területrendezés és településfejlesztés terveinek építésföldtani feladataival összefüggő feladatok megoldására képesek legyenek.

A képzés fontosabb tantárgyai: mechanika; talajmechanika; talajfizika; kőzetmechanika; kőzetfizika; alapozás; építőanyagok, építőanyagipari nyersanyagok feltárása, bányászata és értékelése; vízbányászat; építőmérnöki enciklopédia (vízépítés, település-szervezés stb.); építésföldtani térképezés, építéskivitelezés (építőgépek, építésszervezés).

Geotechnika szak:

A szak oktatási célkitűzése a mélyépítőipar területén mélyreható tudományos ismeretekkel rendelkező, a mérnöki munkának ezt az ágát tervezési és kiviteli technológiai szinten átfogó szakemberek képzése, akik képesek az építőipar területén jelentkező geotechnikai talajmechanikai kérdések magasszintű megoldására. A matematika, mechanika mellett talajmechanikából — a mai egyetemi oktatás szintjét lényegesen meghaladó szintű és mennyiségű — ismereteket kapnak a hallgatók, s megismerkednek a korszerű, haladó technológiai módszerekkel.

Közúti és városi forgalom szak:

A szak oktatási célkitűzése a forgalom jelentős növekedése és a tanácsok önállóságának fokozása nyomán szükségessé váló közúti forgalmi és városi forgalmi mérnöki munkakör betöltésére alkalmas szakemberek képzése.

A képzés főirányai a következők: forgalmi tervezés, városi közlekedés és városfejlesztés, városi tömegközlekedés és pályáinak tervezése, közúti és városi forgalomtechnika, forgalomszabályozás (forgalomszervezés) és forgalombiztonság.

Mezőgazdasági vízgazdálkodás szak:

A szak oktatási célkitűzése előirányozza a megfelelő mezőgazdasági alaptudományok (vízkémia, biológia, talajtan, talajfizika, üzemen belüli vízgazdálkodás), valamint a hidraulikai és öntözéstervezési, vízrendezési, vízhasznosítási ismeretanyagok tárgyalását, beleértve a korszerű számítógépes vizsgálati és tervezési eljárások tárgyalását is. Szükséges továbbá részletesen foglalkozni az öntözési üzem gazdaságosságával, a mezőgazdasági és műszaki tervezés kapcsolatával, az öntözés-üzemeltetés, a különféle öntözési módok értékelésével, alkalmazási feltételeivel az üzemfejlesztési terv módszertani kérdéseivel s mindezen ismeretanyagon túlmenően a vízkémiai, talajfizikai, öntözési laboratóriumi gyakorlatok bevezetésével.

Mérnöki geológia szak:

A szakon a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán vagy ennek jogelődjén végzett építőmérnökök műszaki földtani továbbképzése folyik. A szakra építészmérnökök is beiratkozhatnak.

Az oktatás célja az, hogy a mérnökök geológiai-mérnökgeológiai szemléletét és tudását kiegészítse, és alkalmassá tegye őket építésföldtani-mérnökgeológiai feladatok megoldására az építőmérnöki munka bármely területén (mérnöki létesítmények tervezése, építése, fenntartása, mérnökgeológiai térképezés stb.).

Az oktatott tárgyak egy része geológiai továbbképzést, más része pedig részletes mérnökgeológiai ismereteket nyújt, míg egyes tárgyak műszaki kiegészítő jellegűek.

Vasútépítés és fenntartás szak:

A szak oktatási célja a vasúti pályák építésével és fenntartásával foglalkozó szakemberek továbbképzése. A szak hallgatói a vasút szállítóképességének növelésével, a közlekedő vonatok sebesség- és terhelésnövekedésével, valamint az újabb vontatási nemek elterjedésével és más, a vasúthálózat teljes átépítését, korszerűsítését igénylő kérdésekkel ismerkednek meg.

A szak oktatási programjában olyan vasútépítési és fenntartási kérdések szerepelnek, amelyekre — a rendes egyetemi oktatás anyagán túlmenően — a vasúti pályaberendezések tervezésével, építésével és fenntartásával foglalkozó mérnöknek ma már elengedhetetlenül szüksége van.

Vízellátás-, csatornázás-, egészségügy szak:

A képzés célja, hogy az egyetemi oktatásra épített kétéves magas színvonalú víz- és szennyvízbiológiai, vízkémiai, egészségügyi szemléleten nyugvó vízellátási, csatornázási, víz- és szennyvíztisztítási ismereteket adjon, melyek szükségesek ahhoz, hogy a vízművek, csatornázási művek tervezésével, üzemeltetésével, engedélyezésével és ellenőrzésével foglalkozó műszaki szakemberek a jelenlegi követelményeknek megfelelően tudják ellátni feladataikat. A képzés tehát a vízügyi és az egészségügyi szolgálatok műszaki képzettségű szakembereinek igényeit veszi figyelembe. A szak okleveles mérnökök szakképzését látja el, akik fenti munkaterületek valamelyikén dolgoznak.

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR:

Hegesztő szak:

A képzés célja olyan mérnökök kiképzése, akik a hegesztett szerkezetek tervezésében és gyártástechnológiában korszerű ismeretekkel rendelkeznek. A képzés súlypontja a hegesztés-technológia és a hegesztett szerkezetek tervezése. Ezek alaptárgyai: anyagszerkezettan és anyagismeret, a hegesztés anyagvizsgálata és szilárdságtan.

Finommechanika szak:

A képzés célja a korszerű, magas színvonalú ismeretek nyújtása a műszerek és automatikai elemek finommechanikai szerkesztéséről, alkalmazásairól, valamint gyártásának és fejlesztésének kérdéseiről. Tartalmazza a képzés a kutatási irányok ismertetését az említett területen. Az előadásokat laboratóriumi munka egészíti ki azzal a célkitűzéssel, hogy közvetlen gyakorlati tapasztalatokon keresztül mélyítse el az elméleti ismereteket. A képzés fő iránya a finom-műszer-szerkesztésre és -alkalmazásra irányul.

Anyagvizsgáló szak:

A képzés célkitűzése kettős, foglalkozik a kohászati anyagvizsgálattal, mely anyagminőséget csupán azonosít kémiai elemzéssel vagy a legegyszerűbb szakító és keménységvizsgálatokkal; valamint a szerkezeti anyagok és szerkezetek vizsgálatával, azaz az anyag mechanikai tulajdonságainak meghatározásával és a méretezéshez szükséges paraméterek megadásával. Fő feladatköre a folyás és törés jelenségeinek vizsgálata, ezeknek méréssel való meghatározása és fizikai alapokon való számíthatóvá tétele; vegyi analitikai vagy műszeres analitikai képzést a tanfolyam nem ad.

Az oktatási cél tehát a gépész- és építőmérnökök számára a szükséges korszerű anyagvizsgálati és az ezzel összefüggő elvi méretezési kérdések oktatása, a szerkezetekhez szükséges anyagok korszerű minősítése és kész szerkezetek szilárdságtani ellenőrzése.

Erőművi energetikus szak:

A szak oktatási célja az erőteljes lakásépítési programmal összefüggésben már jelenleg is, a következő évtizedekben pedig még inkább előtérbe kerülő erőművekből történő városi távhőellátás kérdéseinek ismertetése a továbbtanuló mérnökökkel.

A kapcsolt energia-termelés tervezési és üzemeltetési kérdéseinek szakmérnöki képzés keretében történő ismertetése ezen a kommunális ellátás és energetika szempontjából jelentős területen biztosít olyan szakembereket, akik a további fejlődést és felzárkózást a világszínvonalhoz meg tudják oldani.

Vegyipari és élelmiszeripari szak:

A vegyipari és élelmiszeripari szakmérnökképzés célja, hogy elősegítse e rohamosan fejlődő iparágakban dolgozó gépészmérnökök szakmai színvonalának emelését.

Megismerkednek a hallgatók a korszerű matematikai módszerekkel, az áramlástan, hőtan és anyagátadás legújabb eredményeivel, az extrém hőfok, nyomás- és korróziós hatásoknak kitett berendezések szilárdsági méretezésével.

Az alapozó szakképzés után előadásra kerülnek a vegyipari és élelmiszeripari gépek és műveletek modern kutatási és méretezési módszerei, beleértve e berendezések szabályozási problémáit is.

Ipari energetika-energotechnológiai rendszerek szak:

Az ipari energetika-energotechnológiai rendszerek szak célkitűzése, hogy az erőgépész, vegyipari gépész és erősáramú villamos szakon végzett gépészmérnököket, illetve villamosmérnököket az ipari energetikában fellépő műszaki és gazdasági feladatok magas szintű megoldására kiképezze.

A képzés során hőtechnikai, hő- és villamosenergetikai, rendszertechnikai, valamint energotechnológiai ismereteket nyernek a hallgatók.

Szénhidrogének felhasználása az épületgépészetben szak:

A szakmérnökképzés célja az e területen dolgozó és már gyakorlattal rendelkező gépészmérnökök elméleti, alaptudományi, műszaki szempontból történő továbbképzése a különböző elméleti, kutatási, gyártmányfejlesztési, gyártási, beruházási, tervezési, kivitelezési és üzemeltetési feladatok megoldására. Így a célkitűzés összhangban van a szénhidrogén-program megvalósításával. A képzés a gáz- és olajfelhasználás területén működő valamennyi szakembert: energiagazdászokat, energetikusokat, a fűtő-, hűtő-, szellőztető szakembereket érinti.

A tanfolyam során elsajátítják a szükséges elméleti tudományokat a szénhidrogén-termelés enciklopédikus összefoglalását és a felhasználáshoz szükséges valamennyi szaktudományt.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR:

Építész-statikus szak:

Az oktatás célja olyan szakemberek képzése, akik az épületek tartószerkezeteivel kapcsolatban az épületek tervezése, kivitelezése, ellenőrzése során felmerülő kérdéseket meg tudják oldani; ennek érdekében ismerik

— a korszerű építési feladatok (pl. magasházak), építésmódok, szerkezetek nyújtotta lehetőségeket és az azokkal felvetődő problémákat,
— a tartószerkezetek elméletének újabb eredményeit (pl. biztonságelmélet, épületek dinamikája, szerkezetek tűzállósága),
— a gépi számítástechnika alkalmazásának lehetőségeit a szerkezettervezésben.

VEGYÉSZMÉRNÖKI KAR:

Magkémia szak:

A magkémia szakmérnöki szak oktatási célja okleveles vegyészmérnökök, tudományegyetemi vegyészek, biológusok továbbképzése. E szakemberek

olyan irányú továbbképzésben részesülnek, hogy elsősorban a vegyipar különböző ágaiban a korszerű izotóptechnikát és a magkémia eredményeit alkotó módon tudják alkalmazni, továbbá képesek legyenek az izotóptechnikát tudományos szinten továbbfejleszteni és a műszaki kutatásban alkalmazni.

Korróziós szak:

A korróziós szakmérnökképzés célja olyan szakemberek képzése, akik elsősorban a Kohó- és Gépipari Minisztérium szakterületein előforduló korrózióvédelmi feladatok megoldására képesek. Az oktatás során az alapképzést követően megismerkednek a gépi berendezések, gyártási folyamatok korróziós problémáival. Jelentős figyelmet szentelnek a tárolás és szállítás alatti védelem kérdéseinek.

A képzésre gépész-, bánya- és kohó-, valamint vegyészmérnökök jelentkezhetnek.

Gyógyszervegyész kutató szak:

A szak célja a jelenleg is kutatással és fejlesztéssel foglalkozó fiatal, de már gyakorlattal bíró vegyészmérnökök és vegyészek kutatómunkájához szükséges ismeretanyag elmélyítése.

Az elméleti képzésben a fő hangsúly a szerves kémia korszerű értelmezésén, a modern szintetikus és szerkezet-felderítő módszerek, a gyógyszerkémia ismertetésén és a természetes eredetű hatóanyagok kémiáján van. Emellett rövid kompendium formájában előadásra kerül az enzimológia, biokémia, a gyógyszeripari mikrobiológia, fermentációs művelettan, gyógyszerkészítés, továbbá a homogén és heterogén katalízis korszerű elmélete és gyakorlata, a félnagy méretű szakaszos, illetve folyamatos gyártás törvényszerűségei, gyógyszeripari üzemgazdaságtan és szabadalomjogi alapfogalmak.

Műanyagfeldolgozó (gépészmérnökök részére) szak:

A szak elsősorban gépészmérnökök speciális irányú továbbképzését célozza.

A műanyagok feldolgozásával hivatásszerűen foglalkozó — elsősorban vegyipari — gépészmérnökök számára a tanfolyam rendszerezett és jól megalapozott műanyagipari, gépészeti és feldolgozástechnikai szakismereteket nyújt a hazai adottságokból eredő igényeknek megfelelően. A képzés fő tárgyai a műanyagkémia és fizika, műanyagok reológiai és szilárdságtani tulajdonságai és ezek vizsgálati módszerei, a műanyagipari gépek és berendezések folyamatos üzemeltetésével, azok magas szintű felújításával és karbantartásával kapcsolatos feladatok, szerszámkonstrukció és szerszámgyártás.

A részletesen tárgyalásra kerülő feldolgozástechnikai műveleteket megfelelő szintű és részletességű laboratóriumi, félüzemi és üzemi mérések, technológiai gyakorlatok egészítik ki.

Vegyipari mérő és automatizáló szak:

A szak célkitűzése olyan határterületi szakemberek képzése, akik magas színvonalon ismerik a kémiai és fizikai jelképzés problémáit és lehetőségeit. A jelek által hordozott információkat fel tudják használni vegyipari részfolyamatok automatikus szabályozására. Alapot kapnak vegyipari üzemek vagy üzemegységek számítógépes irányításához.

A képzés gerincét a vegyipari mérés és szabályozástechnika, az elektronika és a műszeres analízis című tárgyak képezik. Az utóbbi tárgyban a fizikai kémiai jeladók működésének elméleti és gyakorlati kérdéseit ismertetjük.

A számítógépek vegyipari alkalmazása című tárgy a korszerű vegyipari üzem vezetéséhez, üzemellenőrzéséhez és üzemmenetének optimalizálásához nyújt segítséget.

Tenzid és intermediergyártó alkalmazó szak:

A szak célja az intermediereket és tenzideket gyártó és az előállított termékeket alkalmazó és felhasználó különböző iparágak okl. vegyészmérnökeinek szakirányú továbbképzése.

A tanfolyam tananyaga az alábbi tárgyköröket foglalja magában: Nyersanyagforrások; Szerves vegyipari alapfolyamatok; A vonatkozó elméleti alapismeretek (elméleti szerves kémia, kémiai szerkezetfelderítés módszerei: reakció kinetika, termodinamika, kolloidika, reológia); Az alkalmazott vegyipari műveletek; Technológiai tervezés; Mérés- és szabályozástechnika és számítástechnika alkalmazása, automatizálás; Nyersanyagok, késztermékek elemzése; Gazdasági ismeretek; Intermedierek és tenzidek alkalmazása.

E képzés az alábbi iparágak területén tarthat számot érdeklődésre: textil-, bőr-, papír-, műanyag-, lakk-, festék-, gumi-, színezés-, robbanószer-, fotó-, növényvédőszer-, kozmetikai-, háztartási vegyi-, építő-, közlekedési-, szolgáltató-, gyógyszer-, kőolaj- és rokon iparok.

Növényvédőszer-kémiai szak:

A szak célja a különböző típusú növényvédőszer felhasználás hatékonyságának elősegítése érdekében a növényvédőszerek kutatásával, gyártásával foglalkozó speciális felkészültségű vegyészmérnökök (vegyészek) kiképzése.

A képzésben a növény-, rovarélettani és mikrobiológiai peszticidek hatásmechanizmusai és kutatásai, a legismertebb anyagok gyártástechnológiájával kapcsolatos tárgyak szerepelnek. A hatóanyagok kiszerelésének fiziko-kémiai problémái és a készítmények alkalmazási technológiája is megfelelő teret kap. A hallgatók szabadalomjogi és üzemgazdaságtani képzésben is részesülnek. Az egyes előadásokat gyakorlati foglalkozások egészítik ki.

Élelmiszer minősítő szak:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a korszerű élelmiszerminősítés elméleti és gyakorlati kérdéseit jól megismerve képesek a szükséges fejlesztési, irányítási feladatok megoldására.

A hallgatók megismerkednek a minősítés korszerű fogalmával, az élelmiszerkémia és biokémia,

az élelmiszerkolloidika újabb eredményeivel és ezek szerepével a minőség kialakításában. Előadásokat hallgatnak a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek objektív átvételének, ill. minősítésének rendszeréről és szervezetéről, hazai és nemzetközi viszonylatban, az ellenőrzés értékelés matematikai módszereivel. Elméleti és gyakorlati foglalkozások során a korszerű élelmiszervizsgálati módszerekkel ismerkednek meg a hallgatók, beleértve a számítástechnika alkalmazását.

VILLAMOSMÉRNÖKI KAR:

Rádió műsorszóró és hírközlő szak:

A szak oktatási célkitűzése a rádió és TV adókat, rádió hírközlő berendezéseket gyártó ipari, valamint a Posta, MÁV, kisebb mértékben a honvédség, MAHART, valamint az autóközlekedési vállalatok részére speciális tudású szakemberek képzése. Elsősorban a fix és mozgó összeköttetések tervezésére és üzemeltetésére alkalmas szakmérnökök képzéséről van szó. Ezenkívül a műsorszóró és rádió hírközlő ipar területén a berendezések, áramkörök tervezési, fejlesztési feladatainak megoldására is képesít.

Átviteltechnikai szak:

A szak oktatási célkitűzése a villamosmérnöki, gépészmérnöki vagy természettudományi (matematikus, fizikus) diplomával rendelkezők továbbképzése, elsősorban a híradástechnikai iparok és a posta számára biztosítva speciális képzettségű szakembereket. Az elektronikus műszeriparban dolgozók és a híradástechnikai nagyberendezéseket üzemeltetők számára is ajánlható a szak.

A tantárgyak a beszéd, zene, adat és kép átvitel általános kérdéseit és a vezetékes híradástechnika műszaki berendezéseit tárgyalják. Foglalkoznak a híradástechnikai alkatrészek kiválasztásával, a különböző fontosabb áramkörök átviteltechnikai berendezések és a teljes hírközlő rendszer tervezésével, gyártásával és üzemeltetésével.

Digitális elektronika szak:

A szak célja villamosmérnöki, ill. fizikusi oklevéllel rendelkezők továbbképzése a félvezető eszközöknek a híradástechnikában, méréstechnikában, számítástechnikában és az adatfeldolgozás területén történő alkalmazásával kapcsolatos speciális új ismeretekben. Ennek érdekében a matematikai és félvezető fizikai alapismeretek megadása után félvezetős és ferrites impulzustechnikai és digitális technikai képzést nyernek a hallgatók. A képzés a félvezetős impulzustechnikai és logikai alapáramkörök mellett a nanoszekundumos impulzustechnikára és impulzustechnikai mérésekre is kitér. A digitális rendszerek alapjainak tárgyalása után a digitális számítógépek, digitális méréstechnika, elektronikus telefonközpontok, adatfeldolgozás ismertetésére kerül sor. A szak a szubminiatűr technika ismertetésével és félvezetős elektronikai berendezések tervezésével zárul. A gyakorlati képzést a tárgyakhoz szervesen kapcsolódó laboratóriumi mérések biztosítják.

Irányítástechnika szak:

A szak oktatási célja okleveles gépész-, vegyész- és villamosmérnökök továbbképzése a következő három ágazatban:

a) Folyamatszabályozási ágazat

Az ágazat oktatási célja, hogy a különböző folytonos technológiával rendelkező folyamatok irányítási feladatainak ellátására alkalmas szakmérnököket képezzen. A szak elsősorban a vegyi és az azzal rokon iparágak komplex automatizálási kérdéseivel foglalkozik.

b) Erőművi- és hálózati ágazat

Az ágazat oktatási célja, hogy az energiaiparban dolgozó villamos és gépészmérnökök részére olyan irányítástechnikai ismereteket adjon, hogy ezen mérnökök képesek legyenek irányítástechnikai egységeket üzembe helyezni, üzemeltetni és az alkalmazás szempontjából megtervezni.

c) Hajtásszabályozási ágazat

Az ágazat oktatási célja, hogy az erősáramú iparban dolgozó mérnökök részére olyan irányítástechnikai ismereteket adjon, hogy ezen mérnökök képesek legyenek irányítástechnikai egységeket üzembe helyezni, üzemeltetni és az alkalmazás szempontjából megtervezni.

Elektronikai technológia szak:

Az oktatás célja az, hogy a professzionális elektronikus berendezések legújabb speciális technológiáival megismertesse az ezen a területen dolgozó mérnököket.

Az oktatás elsősorban az új technológiákhoz szükséges speciális matematikai és anyagszerkezeti ismereteket nyújtja, megvilágítja a technológia és az áramköri, illetve szerkezeti konstrukció közötti kapcsolatokat. Ezután alapot ad a legújabb technológiai folyamatok tervezéséhez, eszköztervezéséhez, illetve kiválasztásához, az előbbiekhez kapcsolódó kutatómunka megindításához.

A jelentkezés feltétele: híradás- és műszeripari technológiai, híradástechnikai vagy műszer-szakos villamosmérnöki oklevél.

Fényforrások szak:

A szak célja, hogy a fénygerjesztés-fizikai és a fényforrás-technológiai, valamint a vonatkozó vizsgálati, mérési és minőségellenőrzési területen olyan korszerű és elmélyült ismereteket nyújtson, amelyek a jelzett tudomány-, illetve iparág önálló, tudományos igényű alkalmazásához, gyakorlatához, fejlesztéséhez, valamint irányításához szükségesek.

Hálózat és térelmélet szak:

A szak célja villamosmérnökök továbbképzése a hálózatelméletben, ill. a térelméletben felvetett új problémák területén.

A képzés főbb területei a hálózatelméletben a lineáris, invariáns, koncentrált paraméterű, passzív hálózatok analízisével szemben az ilyen hálózatok szintézise, a nemlineáris, a változó paraméterű, az elosztott paraméterű és az aktív hálózatok analízise, ezek szintézise. A bonyolultabb hálózatok,

ill. hálózattípusok tárgyalása a gráfelméleti módszerek és a rendszerek állapotváltozós jellemzése útján történik.

A térelméleti vizsgálatok középpontjában a speciális anyagok hatása áll (giromágnes, negatív vezetőképességű stb. közegek). Nagy szerepet kapnak a képzésben a számítógépes eljárások. Fontos elvi kérdésként jelentkezik az elektromágneses tér és a villamos hálózatok kapcsolata.

Számítógépes szimuláció erősáramú hálózatokban szak:

A szak oktatási célkitűzése villamosmérnökök vagy gépészmérnökök (B tagozatos) továbbképzése, az erősáramú hálózatok tervezésével és üzemeltetésével foglalkozó mérnökök megismertetése a korszerű számítógépes eljárások matematikai alapjaival — különös tekintettel a szimulációs módszerekre —, továbbá azok konkrét alkalmazási lehetőségeivel erősáramú hálózatok üzemi és tervezési problémáinak megoldásánál. Szűkebb oktatási célkitűzések: az említett szakterületeken dolgozó mérnökök továbbképzése annak érdekében, hogy munkájukat magasabb szinten, a kibernetika és a korszerű matematikai eljárások teljes mértékben történő felhasználásával legyenek képesek ellátni.

KÖZLEKEDÉSMÉRNÖKI KAR:

Közlekedési automatika szak:

A képzés célja, hogy a vasúti biztosító berendezések és más közlekedési automaták üzemeltetésével, építésével, valamint fejlesztésével foglalkozó mérnökök a közlekedési vállalatoknál jelenleg bevezetés alatt álló vagy a közeljövőben bevezetésre kerülő berendezéseket és a velük szemben támasztott követelményeket rendszertechnikai szempontból is megismerjék, és így munkájukhoz megfelelő segítséget kapjanak.

Közlekedéskibernetika és automatika szak:

A szak oktatási célkitűzése az alábbiakban foglalható össze:

A képzés célja a matematika, operációkutatás, informatika, számítástechnika, kibernetika és rendszerelmélet közlekedésüzemi alkalmazási módszereinek megismertetése. Az oktatás lehetőséget kíván nyújtani arra, hogy a szakot elvégzettek a szerzett újszerű ismereteket hatékonyan használhassák fel a különféle közlekedési szervezetek problémáinak korszerű megoldására.

Betöltendő munkakörök: tanácsi közlekedés, autóközlekedés, vasúti közlekedés és mindennemű szállítással foglalkozó vállalat irányító vezetői munkaköreihez a kibernetika alkalmazása területén.

Megkívánt alapképzés: Közlekedési vállalatoknál, ill. igazgatási szerveknél, legalább kétéves gyakorlatot szerzett okleveles közlekedési üzemmérnökök, gépész és villamosmérnökök részére.

Nagyvasúti diesel és villamosvontatási szak:

A képzés célja az, hogy a vasút vontatási szolgálatában dolgozó — legalább két év gyakorlattal bíró — okleveles közlekedésmérnökök, gépészmérnökök és villamosmérnökök a korszerű vontatási nemek üzemi szakkérdéseit a legmagasabb fokon megismerjék.

Jó hasznát vehetik ennek a szakmérnöki képzésnek azok a mérnökök is, akik ugyan nem a vontatási szolgálatban dolgoznak, munkájukhoz azonban a vontatási kérdések ismerete szükséges.

Építőgépek szak:

A szak oktatási célja a rohamosan fejlődő építőgépparkot üzemeltető és az építőgépek fejlesztésében tevékenykedő gépész- (esetleg egyéb) mérnökök műszaki színvonalának emelése.

A szakmérnöki tanfolyamot végző mérnökök magas fokú ismereteket szereznek az építőgépek elemeinek, főegységeinek és gépek egészének *korszerű méretezési* elveiről és legújabb eredményeiről, a gépekben lejátszódó mechanikai folyamatok vizsgálatáról, a gépek üzemszervezésének és a technológiai folyamatok gépesítésének korszerű módszereiről, valamint az építőgépek fejlődésének újabb tendenciáiról.

Jármű- (kocsiszekrény-) szerkesztő szak:

Az oktatás célja, hogy a közúti, vasúti és vízi járművek, valamint a mezőgazdasági és emelőszállítógépek tervezése és szerkesztése terén gyakorlattal rendelkező gépészmérnökök könnyűszerkezetek tervezéséhez, kialakításához és szerkesztéséhez, a kutatómunkához szükséges magasabb ismereteket elsajátítsák. Kisebb mértékben a könnyűszerkezetek gyártásával és javításával foglalkozó vezető beosztású mérnökök továbbképzését is szolgálja.

A tanulmányok során a mérnökök megismerkednek a matematika, a mechanika és a könnyűszerkezetek szilárdságtanának ezen a szakterületen legújabban alkalmazott módszereivel, áttekintést kapnak a korszerű szerkezeti anyagok tulajdonságairól, valamint feldolgozásukról, megismerik a szóban forgó szerkezetek legfejlettebb tervezési és méretezési eljárásait, valamint a járművek korszerű gépészeti berendezéseivel szemben támasztott követelményeket.

Repülő szak:

Az oktatás célja a korábbi években nálunk végzett repülőmérnökök szakismereteinek felújítása és kiegészítése az utolsó évtizedben bekövetkezett fejlődés eredményeivel, hogy szolgálatukat korszerű színvonalon láthassák el a katonai repülés, a légiforgalom és mezőgazdasági repülés stb. területén.

A képzési cél főbb területei:

— korszerű repülőgépek (nagysebességű, függőleges, ill. rövid felszállású repülőgépek) teljesítmény, stabilitási és repülő-tulajdonság viszonyai,
— az újabb (kétáramú, több forgórészes) gázsugár hajtóművek termikus, áramlástani, szilárdságtani, szabályozási problémái,
— repülő műszerek és repülő elektronika fejlődése,
— korszerű üzemszervezési és üzemvezetési ismeretek.

Fenti tárgykörök színvonalas kifejtéséhez szükséges matematikai, mechanikai, áramlástani és hőtani alapozás.

Közúti közlekedési rendszertervező és forgalomtechnika szak:

A szak oktatási célja közúti forgalmi folyamatok és közlekedési rendszerek magas szintű irányításához, tervezéséhez és fejlesztéséhez értő szakmérnökök képzése, elsősorban megfelelő gyakorlattal rendelkező közlekedésmérnökök továbbképzésével.

Betöltendő munkakörök: Tanácsok közlekedési igazgatóságai, nagyvárosi tömegközlekedési vállalatoknál, autóközlekedési vállalatoknál, közlekedési tervező- és kutatóintézeteknél, belügyi szerveknél szakmérnök-specialista és irányító-vezetői munkakörök betöltése.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Filozófia-Tudományos Szocializmus Tanszékén tanársegédi állásra.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Filozófia-Tudományos Szocializmus Tanszéken egy tudományos szocializmus szakos tanársegédi állásra.

A kinevezendő tanársegéd feladata a tanszék oktató-, nevelő- és tudományos kutatómunkájában való részvétel.

Feltétel: tudományos szocializmus szakos diploma, legalább 1 éves oktatási gyakorlat vagy tudományos kutatási tevékenység, valamint társadalmi, közéleti tevékenység.

A pályázatot a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektorának címezve kell beküldeni, a jelen felhívás megjelenésétől számított 4 héten belül. A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését,
— a pályázó eddigi szakmai munkájának részletes ismertetését,
— kutató és tudományos tevékenységét.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolatát,
— az Egyetem Személyzeti Osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. május 17.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1100 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73737 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 12. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. JÚLIUS 14.

TARTALOM

Személyi rész 157

Törvények, rendeletek, határozatok — 1018/1972. (VI. 21.) Mt. h. — A Tudományos Minősítő Bizottság tagságában történő változásról 157

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai — 3/1972. (A. K. 12.) MTA—E. — A tudományos rendezvények tervezéséről, szervezéséről és lebonyolításáról 158

10/1972. (A. K. 12.) MTA—F. — A tudományos gyakornokok és egyes tudományos segédmunkatársak kiválasztásáról és alkalmazásáról ... 159

Miniszteri utasítás — 110/1972. (9) MüM — Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964./9/MüM sz. utasítás módosításáról 160

Közlemények

Közlemény az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó Pszichológiai Intézet Igazgató Tanácsáról 160

322/1972. (PK 13.) PM I. — Közlemény a központi költségvetési szervek 1972. I. félévi költségvetési beszámolóinak elkészítéséről ... 160

Az Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztályának pályázati felhívása ... 161

Az MTA Izotóp Intézetének pályázati felhívása 161

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 161

Az MTA Irodalomtudományi Intézetének pályázati felhívása 162

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 162

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 162

Személyi rész

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a tudományos közéletben kifejtett tevékenysége és oktató-nevelő munkája elismeréséül

Andics Erzsébet Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Minisztertanács 1018/1972. (VI. 21.) számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság tagságában történő változásról

1. A Minisztertanács *Pásztor Emilt*, az orvostudományok doktorát — huzamosabb ideig tartó külföldi távolléte miatt, saját kérésére — a Tudományos Minősítő Bizottságban viselt tagsága alól

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

felmenti, és *Hutás Imrét*, az orvostudományok kandidátusát a Tudományos Minősítő Bizottság tagjává kinevezi.

2. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba; az 1041/1970. (VIII. 30.) Korm. számú határozat 2. pontja ennek megfelelően módosul.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1972. (A. K. 12.) MTA—E. számú

utasítása

a tudományos rendezvények tervezéséről, szervezéséről és lebonyolításáról

A tudományos testületekhez tartozó tudományos rendezvények (kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok stb., a továbbiakban együtt: rendezvények) tervezését, szervezését és lebonyolítását az alábbiak szerint szabályozom.

I.

Az utasítás hatálya

1. Az utasítás hatálya alá tartoznak:
   — az országos jellegű, általában külföldiek részvételével szervezett tudományos rendezvények,
   — nemzetközi tudományos szervezetek hazánkban tartott rendezvényei, valamint
   — az Akadémia felügyelete alatt álló tudományos társaságok rendezvényei.

II.

A tudományos rendezvények tervezése és jóváhagyása

1. A tudományos osztályok 3 éves és ennek alapján éves rendezvénytervet készítenek. A rendezvények 3 éves tervét az Elnökség, az évenkénti tervmódosításokat a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának elnöke hagyja jóvá.

   A jóváhagyott rendezvényterv irányszámként tartalmazza az egyes rendezvényekhez nyújtandó támogatások összegét. A támogatás végleges összegének megállapítása az operatív költségvetés jóváhagyása alkalmával történik. Az operatív költségvetést, ha az az Elnökség által meghatározott irányszámtól 20%-nál nagyobb arányban nem tér el, az Elnökség Külügyi Titkárságának (a továbbiakban EKT) vezetője hagyja jóvá.

2. A tudományos rendezvényterv elfogadása előtt a rendező szerv vezetője nyilatkozik, hogy felelősséget vállal a rendezvény lebonyolításáért, és egyben javaslatot tesz a szervező bizottság személyi összetételére, valamint a rendezésért felelős személyekre.

   A szervezéssel és gazdasági ügyekkel megbízott szakemberekkel e feladatok ellátására az illetékes tudományos osztály elnöke megbízási szerződést köt.

3. A rendezvény operatív költségvetésének elkészítéséről a rendező szerv vezetője gondoskodik, és a költségvetést a megadott határidőre az illetékes tudományos osztályhoz felterjeszti. A tudományos osztály szakmai indokoltság szempontjából véleményezi a költségvetést, és felülvizsgálatra, valamint jóváhagyásra az EKT vezetőjéhez továbbítja.

   Az elnökség által jóváhagyott rendezvények operatív költségvetését abban az esetben is el kell készíteni és felterjeszteni, ha a rendezvény akadémiai támogatásban nem részesül.
   Nem kell operatív költségvetést felterjeszteni abban az esetben, ha a rendezvényért más szerv felelős, és az Akadémia egy meghatározott összeg erejéig nyújt támogatást a rendezvényhez. Az Akadémia által biztosított támogatási összeget a rendezvényért felelős szervhez benyújtott költségvetésben kell szerepeltetni. Az elszámolás is ott történik.

   Az egyes rendezvények személyi költségeinek, valamint dologi és technikai kiadásainak fedezetére részvételi díjat kell megállapítani. Arra kell törekedni, hogy a rendezvények akadémiai támogatására csak kivételes esetben kerüljön sor. Akadémiai támogatás csak szocialista országok részvételével tartott rendezvényekhez adható.

   A rendezvények költség-előirányzatának elkészítésénél érvényesíteni kell az ésszerű takarékosságot. Erre vonatkozóan az utasítás mellékletében foglaltak szerint kell eljárni.

   A rendezvény operatív költségvetési tervének elfogadásáról az EKT értesíti a tudományos osztályokat. A rendezvények engedélyeztetése érdekében az EKT a tudományos osztályoktól kapott adatok alapján és a jogszabályokban foglalt rendelkezések szerint jár el.

III.

A tudományos rendezvények szervezése és lebonyolítása

1. A rendezvények szervezését és lebonyolítását a szervező bizottság irányítja.

2. Feladatai különösen:
   — az illetékes tudományos osztály elnökével konzultálva összeállítja a részletes tudományos programot, valamint a rendezvényre meghívandók névsorát;
   — az illetékes tudományos osztály elnökével konzultálva javaslatot tesz az egyes ülések elnökeinek személyére;
   gondoskodik — az IBUSZ útján — a külföldi résztvevők elhelyezéséről, ellátásuknak biztosításáról, valamint egyéb programjukról;

— a nem szocialista országokból érkező résztvevők adatait — vízum beszerzése végett — közli a Központi Hivatal Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályával;

— a rendező szerv vezetőjének irányításával általában gondoskodik a rendezvény megszervezéséhez és zavartalan lebonyolításához szükséges feltételekről.

Egyebekben a szervező bizottság az utasítás mellékletében foglaltak szerint jár el.

3. Az EKT a szervező bizottságnak szervezési, gazdasági és protokolláris kérdésekben, valamint az akadémiai és az egyezményes vendégek fogadásánál segítséget nyújt.

4. A rendezvény tudományos programjáért a szervező bizottság felelős.

IV.

A tudományos rendezvények költségvetési elszámolásának készítése, felülvizsgálata és jóváhagyása

A rendezvényért felelős szerv a rendezvény befejezésekor értékelő jelentést, valamint a bevételek és kiadások teljesítéséről szóló költségvetési elszámolást készít.

Az értékelő jelentést az illetékes tudományos osztálynak, a költségvetési elszámolást az EKT-nak kell megküldeni.

A költségvetési elszámolás készítésének módját az utasítás melléklete tartalmazza. (Valamennyi mellékletet az érdekeltek közvetlenül kapják meg.)

Záró rendelkezések

1. Ez az utasítás nem vonatkozik az Akadémia Szakigazgatási szerveinek hatáskörébe tartozó akadémiai kutatóhelyek helyi jellegű rendezvényeire.

2. Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

3. Ezzel egyidejűleg hatályukat vesztik az e tárgyban eddig megjelent főtitkári utasítások; nem lehet továbbá alkalmazni az utasítás hatálybalépésétől az azonos tárgyú elnökségi határozatok által megállapított szabályokat és egyéb rendelkezéseket (körlevél stb.).

Budapest, 1972. június 19.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 10/1972. (A. K. 12.) MTA—F. számú

utasítása

a tudományos gyakornokok és egyes tudományos segédmunkatársak kiválasztásáról és alkalmazásáról

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala felügyelete alá tartozó kutatóintézetekben, kutatócsoportokban, kutatólaboratóriumokban, kutatóközpontokban, az Akadémiai Könyvtárban, továbbá tanszéki akadémiai kutatóhelyeken (a továbbiakban: intézmények) a tudományos gyakornokok, illetőleg közvetlenül az egyetem elvégzése után kinevezésre kerülő tudományos segédmunkatársak kiválasztásánál és alkalmazásánál — egységesen — az alábbi eljárást kell követni.

1. A tudományos gyakornokok alkalmazására pályázatot kell kiírni és meghirdetni.

2. A pályázatot kutatóintézmény esetében az igazgató, tanszéki akadémiai kutatóhelyekre pedig az Akadémia Központi Hivatala illetékes tudományági főosztályvezetője írja ki.

3. A pályázati kérelem benyújtásának határideje: évente május 31.

4. A pályázati hirdetményt az Akadémiai Közlönyben kell közzétenni. Ha az intézmény végzős hallgatót kíván alkalmazni, a pályázati kiírást közzététel céljából közvetlenül a képzést végző egyetem Dékáni Hivatalának kell — évente február 15-ig — megküldeni.

5. A pályázati hirdetménynek tartalmaznia kell:
   a) az intézmény elnevezését és címét,
   b) a pályázótól megkívánt végzettséget, tanulmányi eredményt,
   c) azt a témát vagy témakört, amiben az intézmény az alkalmazásra kerülő fiatal szakembert foglalkoztatni kívánja,
   d) az intézmény által nyújtható anyagi juttatásokat,
   e) a pályázati kérelem benyújtásának határidejét és helyét.

6. A pályázótól az alábbi okmányokat, illetőleg adatokat kell kérni:
   a) önéletrajz,
   b) a végzett szak megnevezése,
   c) szakmai érdeklődési terület,
   d) szigorlati tárgyak vizsgaeredményei,
   e) egyetemi, állami és társadalmi szervek ajánlása (zárt borítékban),
   f) szakmai referencia (zárt borítékban), tetszőlegesen megválasztott egyetemi oktatótól.

7. Egyenlő feltételek esetében előnyben kell részesíteni azt a pályázót, aki igazolja, hogy a Tudományos Diákkörben eredményes munkát végzett.

8. A beérkező pályázatok megfelelő szervezett formák között történő elbírálásáról az intézmény igazgatója, illetőleg tanszéki akadémiai kutatóhelyek esetében a tudományterületileg illetékes tudományági főosztályvezető gondoskodik.

9. Az elbírálás eredményéről a pályázót írásban értesíteni kell.

10. Az utasításban szabályozott eljárást kell alkalmazni abban az esetben is, ha az intézmény közvetlenül az egyetem elvégzése után tudomá-

nyos segédmunkatársi munkakörbe kíván alkalmazni fiatal szakembert.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1972. június 20.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

Miniszteri utasítás

A munkaügyi miniszter 110/1972. (9) MüM számú

utasítása

az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) MüM számú utasítás módosításáról

1. Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) MüM számú utasítás — a 110/1967. (14) MüM számú utasítás 1. pontja által megállapított — 12/c. pontja, valamint — a 133/1966. (19) MüM számú és a 116/1969. (15) MüM számú utasításokkal kiegészített — 12/e. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A nyelvvizsga eredményes letételét igazoló bizonyítvánnyal egyenértékű igazolásnak felel meg az 1950. évi december 31. napját követően:)

„*c)* a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi Szakán, Nemzetközi Ismeretek Szakán, valamint Közlekedési Szakán vagy a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola, valamint a Külkereskedelmi Főiskola Idegen nyelvi Levelező Szakán valamely idegen nyelvből letett szigorlat, illetőleg államvizsga az illető nyelv, továbbá a megjelölt egyetem bármely szakán valamely idegen nyelvből 1971. évi december 1. napja után letett szigorlat, illetőleg államvizsga az illető nyelv;

e) a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán a második évfolyam záróvizsgája —, továbbá

a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola, valamint a Külkereskedelmi Főiskola Áruforgalmi Szakán valamely idegen nyelvből letett szigorlat —, valamint

a Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskola Számviteli Szaka külkereskedelmi ágazatának nappali tagozatán a 4 félév végén letett idegen nyelvi szigorlat az illető nyelv" (tudásának igazolására.)

2. A 110/1964. (9) MüM számú utasítás 13. pontja első és második albekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

(A 12. pont)

„*a*)—*d*) bekezdéseiben megjelölt esetekben, továbbá a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola, valamint a Külkereskedelmi Főiskola Áruforgalmi Szakának nappali tagozatán 1970. január 1. napja után az első nyelvnél jeles vagy jó eredmény esetén felsőfokú, közepes vagy elégséges eredmény esetén középfokú;

e) bekezdésének első és harmadik tételében említett esetben, továbbá a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola, valamint a Külkereskedelmi Főiskola Áruforgalmi Szakának nappali tagozatán 1970. január 1. napja előtt letett szigorlat, illetőleg ezen időpont után a második nyelvnél, továbbá ugyanezen szak esti tagozatán bármely nyelvnél jeles vagy jó eredmény esetén középfokú"
(nyelvvizsgával egyenértékűnek kell az igazolást elfogadni).

3. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Lázár György s. k.,
miniszter

Közlemények

KÖZLEMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1971. (A. K. 20.) MTA—F. számú utasítása alapján az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó *Pszichológiai Intézet*

*Igazgató Tanács*ának

személyi összetétele a következő:

A Tanács vezetője: *Ádám György*
titkára: *Semjén András*
tagjai: *Gerbner Mátyás*
Pataki Ferenc
Rakovszky István
Garai László
Tánczos Zsolt
az intézet pártszervezetének
és szakszervezetének titkára.

322/1972. (PK 13.) PM I. számú

közlemény

a központi költségvetési szervek 1972. I. félévi költségvetési beszámolóinak elkészítéséről

A Pénzügyminisztérium a minisztériumokat és az országos hatáskörű szerveket korábban már tájékoztatta arról, hogy a népgazdaság egészét átfogó pénzügyi információrendszer fokozatos kiépítésének egyik lépéseként a PM Számítóközpont a központi költségvetési szervek 1972. I. félévi (majd éves) költségvetési beszámolóiról számítógépes próbafeldolgozást végez. A próbafeldolgozás szükségessé tette, hogy a korábban használt beszámoló nyomtatványok helyett új, a számítógépes feldolgozásra alkalmas nyomtatványokat készítsünk. A számító-

gépes feldolgozáshoz szükséges feltételek megteremtését azonban nemcsak az új nyomtatványokkal kell biztosítani, hanem az eddigieknél fokozottabb gondot kell fordítani a beszámoló elkészítésével összefüggő adatok pontosságára is. Ezért már most felhívjuk a figyelmet arra, hogy a szervek mindenképpen *biztosítsák június hó végére könyvvitelük naprakészségét*, hogy a szokásos félévi zárlatot zavartalanul és időben készíthessék el. Az esetleges könyvviteli lemaradás ugyanis a beszámoló összeállításánál olyan időveszteséget okozhat, amely veszélyeztetheti a beszámoló összeállítására megszabott határidő betartását.

Külön felhívjuk valamennyi költségvetési szerv vezetőjének és gazdasági vezetőjének figyelmét arra, hogy a beszámoló összeállításával kapcsolatos munkálatokra a korábbinál fokozottabb gondot fordítsanak. A beszámoló nyomtatványgarnitúrát, ennek kitöltési utasítását, valamint a nyomtatványok adatainak belső és külső egyeztetésére szolgáló segédleteket a Pénzügyminisztérium külön bocsátja a minisztériumok útján a központi költségvetési szervek rendelkezésére.

Pénzügyminisztérium
Közgazdasági és költségvetési
Főosztály

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztálya pályázatot hirdet a felügyelete alá tartozó Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet (Budapest, II. Herman Ottó út 15.) igazgatóhelyettesi állásának betöltésére.

Illetménye a 127/967. (23) MüM sz., illetve a 101/1971. (I—2) MüM sz. utasítás alapján kerül megállapításra.

A kinevezendő igazgatóhelyettes munkakörét, illetőleg hatáskörét az Intézet működési szabályzata tartalmazza.

A pályázónak természettudományi végzettséggel, megfelelő nyelvtudással, tudományos munkássággal, tudományszervezési, tudománypolitikai jártassággal és legalább 8 évi gyakorlattal kell rendelkeznie.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló oklevelet,
2. tudományos fokozatot igazoló okiratot,
3. a pályázó tudományos munkásságának részletes leírását,
4. tudományos munkák felsorolását,
5. önéletrajzot.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (biológiai) Főosztályra (Budapest, V. Münnich Ferenc u. 7.) a hirdetmény megjelenésétől számított 30 napon belül lehet benyújtani.

Dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

Pályázati felhívás

az MTA Izotóp Intézetében betöltendő tudományos osztályvezetőhelyettesi állásra

Az MTA Izotóp Intézete pályázatot hirdet a Technológiai Osztályán betöltendő tudományos osztályvezetőhelyettesi állásra.

Pályázhatnak főleg azok az okleveles gépészmérnökök, akik a munkakör betöltéséhez szükséges szakmai, gyakorlati ismeretekkel, lehetőleg tudományos fokozattal, illetve a tudományos munkához megfelelő ismeretekkel és készséggel rendelkeznek.

A kinevezendő személy feladata: az ügyvezető-osztályvezetőhelyettesi feladatok ellátása, a radioaktív izotópok mechanikai-technológiai alkalmazásainak (ipari radiográfia, kopásvizsgálat, metallurgia, hegesztéstechnika) és az izotóptechnikai készülékek fejlesztésének irányítása.

A pályázatokat az MTA Izotóp Intézete Személyzeti Osztályára (Budapest 114, Pf. 77.) kell beküldeni a felhívás megjelenésétől számított 2 hónapon belül. A pályázattal kapcsolatban további felvilágosításokat a Személyzeti Osztály nyújt.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését;
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését;
— kutatói és tudományos tevékenységét (a megjelent közlemények felsorolásával, megjelölve, hogy hol és mikor jelentek meg);
— kitüntetéseit, idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútjait;
— tudományos és oktatói munkájára vonatkozó jövendő terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes életrajzot két példányban,
— szakképzettséget (tudományos fokozatot) tanúsító oklevelek másolatát,
— az Intézet Személyzeti Osztályától beszerzett és géppel kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Budapest, 1972. június 26.

Földiák Gábor s. k.,
igazgató

Pályázati felhívás

tudományos továbbképzési ösztöndíjra

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem a művelődésügyi miniszter 132/1970. (MK. 15.) MM számú utasítása alapján pályázatot hirdet kétéves időtartamra Tudományos Továbbképzési Ösztöndíjra.

Pályázhatnak jeles eredménnyel végzett, 30. életévüket még be nem töltött — jelenleg is munka-

viszonyban levő — diplomások és 1971/1972. tanévben végző hallgatók.

Az ösztöndíj folyósításának időtartamára az ösztöndíjas és az egyetem szerződést kötnek.

Az ösztöndíj nagyságát az 1014/1970. Korm. sz. határozatban foglaltak szerint az egyetem rektora állapítja meg.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó tanulmányi eredményeit,
— a pályázó társadalmi tevékenységét,
— esetleges tudományos diákköri munkáját,
— pályázat elnyerése esetére a tudományos továbbképzésre vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,
— erkölcsi bizonyítványt,
— iskolai, illetve munkáltatói véleményt.

Pályázni az alábbi ösztöndíjas helyekre lehet:

I. Mezőgazdaságtudományi Kar:

1. Agrárgazdasági Tanszék: a világ mezőgazdasága c. témakörön belül agrárpolitikai kérdések a fejlődő országokban.
2. Alkalmazott Üzemtani Tanszék: matematikai módszerek alkalmazása a mezőgazdasági munkák szervezésében.
3. Állattenyésztési Tanszék: szarvasmarha-tenyésztés.
4. Kultúrtechnikai Tanszék: öntözéstechnika területén különböző típusú öntözőrendszerek értékelése
5. Mikrobiológiai Tanszék: mikrobiológiai genetika.
6. Növénynemesítéstani Tanszék: cytológia.
7. Takarmányozástani Tanszék: tej- és húsgazdaságtani témakör húsgazdaságtani témájára.

II. Mezőgazdasági Gépészmérnöki Kar:

1. Fizika Tanszék (fizikus): hővezetési problémák elméleti és kísérleti vizsgálata.
2. Mezőgazdasági Gépek Javítása Tanszék (gépészmérnök): állattartás és gyógyászati kutatómunkánál használható egyes állati eredetű anyagok néhány újabb paramétere és azok meghatározása.
3. Mezőgazdasági Gépek Tanszék (gépészmérnök): gépelemek és anyagmozgatás a mezőgazdaságban.
4. Mezőgazdasági Építészeti Tanszék (építészmérnök): állattartási telepek építészete, különös tekintettel a könnyűszerkezetes építési módokra.

A pályázatokat a pályázati kiírás megjelenésétől számított 4 héten belül az Egyetem Rektori Hivatalához kell beküldeni. Részletesebb felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

Gödöllő, 1972. június 22.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhívás

Az MTA Irodalomtudományi Intézete pályázatot hirdet szakterületük tudományos kérdései iránt érdeklődő, felsőoktatási intézményekben képesítést szerzett gyakorló pedagógusok részére az Intézet kutatómunkájában megbízásos jogviszony alapján való részvételre, a következő témakörökben:

— A magyar irodalomtudomány és kritika története
— Kutatások a XVI—XVIII. századi magyar irodalomtörténet köréből
— A két világháború közötti magyar irodalom története
— A magyar szocialista irodalom története
— Elméleti kutatások az összehasonlító irodalomtörténet tárgykörében

A pályázatot elnyert pedagógusok — jelenlegi munkaviszonyuk fenntartása mellett — az Intézettel kötött szerződésben meghatározott kutatási feladatot végeznek, amelynek teljesítésekor a végzett munka arányában díjazásban részesülnek, s amelyre az Intézet havi 500,— Ft előleget folyósít.

A pályázatot a kutatási terület megjelölésével, önéletrajzzal és a munkahely vezetőjének javaslatával ellátva *f. évi július 31-ig* az MTA Irodalomtudományi Intézete Igazgatójához kell benyújtani (Bp. XI. Ménesi út 11/13).

Budapest, 1972. június 12.

MTA Irodalomtudományi Intézete igazgatósága

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Helyesbítés. Az Akadémiai Közlöny 1972. évi 10. számában közzétett „Az MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának a társadalombiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségéről, valamint a jövedelemadó megállapításáról és levonásáról" c. közleménye III. fejezet harmadik sorában az 1959. évi 32. számú törvényerejű rendelet száma helyesen: „1969. évi 32. számú törvényerejű rendelet", továbbá a közlemény mellékletének ad. 6—7. pontjához fűzött megjegyzés második bekezdés negyedik sorában szereplő 18 000,— Ft összeg helyesen: „1800,— Ft összeg".

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.73829 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. AUGUSZTUS 14.

TARTALOM

Személyi rész 165

Törvények, rendeletek, határozatok

1021/1972. (VII. 4.) Mt. h. A Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központjának és Automatizálási Kutató Intézetének Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetté való egyesítéséről 166

1023/1972. (VII. 15.) Mt. h. A munkaidőcsökkentés részleges kiterjesztéséről 166

Az Akadémia Elnökségének határozatai

40/1972. sz. határozat A műszaki és természettudományi akadémiai kutatóhelyek ipari termelést érintő kutatási eredményeinek hasznosításáról 166

41/1972. sz. határozat Az Elnökség 1972. szeptember hó 1-től december hó 31-ig terjedő munkatervéről 166

42/1972. sz. határozat A Literatura című új intézeti folyóirat megindításáról 168

43/1972. sz. határozat A Tudós Klub tanácstagi, valamint titkári tisztségeinek betöltéséről 168

Közlemények

A Tudományos Minősítő Bizottság pályázati felhívása 1973. évi belföldi és külföldi aspirantúrára..... 168

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályának pályázati felhívásai 171

A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézetének pályázati felhívása..... 173

A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása..... 173

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 174

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 174

Személyi rész

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa eredményes oktató-nevelő és tudományos tevékenysége elismeréséül

dr. Zambó János Kossuth-díjas és Állami Díjasnak, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem rektorának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

A nehézipari miniszter *Rózsa Sándor*nak, az MTA Izotóp Intézete osztályvezetőjének, vegyipari izotópalkalmazási tevékenysége elismeréséül a

NEHÉZIPAR KIVÁLÓ DOLGOZÓJA

kitüntetést adományozta

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Jogszabályok

A Minisztertanács 1021/1972. (VII. 4.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központjának és Automatizálási Kutató Intézetének Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetté való egyesítéséről

1. A Minisztertanács hozzájárul, hogy a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központját és Automatizálási Kutató Intézetét egyesítse. Az egyesített intézet elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézete.

2. Ez a határozat a kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a 2051/1960. (VIII. 7.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Minisztertanács 1023/1972. (VII. 15.) számú

határozata

a munkaidőcsökkentés részleges kiterjesztéséről

A Minisztertanács a tervező és beruházó, valamint a szervező, kutató, dokumentációs és számítástechnikai vállalatok és intézetek (irodák) munkaidejének csökkentéséről a következőket határozza:

1. A heti munkaidőt — kéthetenkénti szabadnapos munkarend alkalmazása mellett — 44 órára lehet mérsékelni. A szabadnapos (szabad-szombatos) munkahéten a heti munkaidőt öt napra egyenlően kell elosztani. A szabad-szombatot megelőző vagy azt követő munkanapon rövidített munkaidőt alkalmazni nem szabad.

2. *a)* A munkaidőcsökkentést az érintett szerveknél úgy kell megszervezni, hogy az költségvetési előirányzat, munkaerő-visszapótlás és állami támogatás nélkül valósuljon meg.

b) A munkaidőcsökkentés miatt az eredeti terveket és programokat mérsékelni nem lehet, és a dolgozók keresete az egyébként előirányzott teljesítménynövekedés mellett nem csökkenhet.

3. A kieső munkaidő-alap pótlására a vállalatok és intézmények feladataikhoz igazodó, konkrét felkészülési tervet dolgoznak ki. Ennek felülvizsgálata alapján a rövidebb munkaidőre való áttérést — az ágazati miniszter irányelveit is figyelembe véve — a felügyeleti miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), tanácsi vállalatok és a szövetkezetek esetén a megyei (fővárosi) tanács elnöke — az illetékes szakszervezettel egyetértésben — engedélyezi.

4. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Fehér Lajos s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 40/1972. számú

határozata

a műszaki és természettudományi akadémiai kutatóhelyek ipari termelést érintő kutatási eredményeinek hasznosításáról

(Elnökség, 1972. június 27.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség elismerően és jóváhagyólag tudomásul veszi a Műszaki Tudományok Osztálya jelentését, amely sokoldalúan és az adott lehetőségeknek megfelelő realitással tárta fel az ipari termelést érintő kutatási eredmények hasznosítását.

2. Az Elnökség megállapítja, hogy a kutatóhelyek a tudománypolitikai irányelveknek megfelelően:

— az utóbbi években a 3 éves kutatási terv végrehajtása során figyelemreméltó eredményeket értek el a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítása terén,

— középtávú kutatási terveikben az országos szintű kutatási főirányokhoz és célprogramokhoz kapcsolódva e tekintetben további előrehaladást kívánnak elérni.

3. Az Elnökség kívánatosnak tartja, hogy az akadémiai kutatóhelyek hatékonyan működjenek közre az országos és ágazati szintű kutatási főirányok és célprogramok kidolgozásában, realizálásában, elsősorban az új technológiákat megalapozó kutatással; továbbá a tudományos testületek az akadémiai kutatóhelyeken kívül is folytassanak ilyen vizsgálatokat.

4. A kutatási eredmények gyakorlati hasznosítását a kutatóhelyek össztevékenysége figyelembevételével folyamatosan értékelni kell.

5. Az Elnökség felkéri a Műszaki Tudományok Osztályát, hogy — az érdekelt osztályok bevonásával — a kutatási eredmények hasznosításával kapcsolatban felmerült problémákat az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal közösen vizsgálja meg.

Budapest, 1972. június hó 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 41/1972. számú

határozata

az Elnökség 1972. szeptember hó 1-től december hó 31-ig terjedő munkatervéről

(Elnökség, 1972. június 27.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség — megvitatva az 1972. II. félévi munkatervét — szükségesnek tartja, hogy:

— a tudományos osztályok az Akadémiára háruló országos követelményeknek megfelelően tudományterületük sajátosságait figyelembe véve vizsgálják meg bizottsági rendszerüket, és az év végéig alakítsák ki az általuk korszerűnek tartott bizottsági hálózatra vonatkozó elgondolásaikat;

— az 1972. II. félévtől kezdődően a tudományos osztályok érdemi tudományos kérdések megvizsgálására és megvitatására fordítsák erőiket.

2. Az Elnökség az 1972. II. félévi munkatervét az alábbiakban hagyja jóvá:

SZEPTEMBER

1. Javaslat Állami Díjakra
   Előadó: Jánossy Lajos alelnök
2. Tájékoztató az Akadémia 150. éves jubileumi ünnepségeinek előkészítő munkáiról
   Előadó: Szabó Imre alelnök
3. Javaslat az országos és tárcaszintű kutatási eredmények jutalmazására irányuló pályázatok elbírálásának rendjére
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
4. Javaslat az 1973. évi közgyűlés tudományos előadásának tárgyára és az előadó személyére
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
5. A magyar tudomány és az UNESCO
   Előadó: Láng István főtitkárhelyettes
6. Beszámoló az eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
7. Beszámoló az eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről
   Előadó: Köpeczi Béla főtitkár
8. Egyebek.

OKTÓBER

1. A biológiai műveltség és oktatás a felsőoktatás szintjén
   Előadó: Tigyi József lev. tag
2. Javaslat új tiszteleti tagok jelölésére
   Előadó: Szabó Imre alelnök
3. 1973. évi együttes ülések programja
   Előadó: Thész János, a Tudományos Testületi Titkárság vezetője
4. Tájékoztató az akadémiai kutatóhelyek középtávú tervének elkészítéséről és a távlati tervek megvalósításával kapcsolatban tett intézkedésekről
   Előadó: Köpeczi Béla főtitkár
5. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről
   Előadó: Köpeczi Béla főtitkár
7. Egyebek.

NOVEMBER

1. A szerveskémiai kutatások helyzete, eredményei és perspektívája
   Előadó: Lengyel Béla osztályelnök
2. Javaslat az Akadémia 1973. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjére
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
3. Tájékoztató jelentés a matematika és fizika, az orvostudomány és a kémia területén lefolytatott felmérés tapasztalatairól
   Előadó: Tolnai Gábor, a TMB elnöke
4. Tájékoztató a szocialista akadémiák főtitkárai 1973 őszén Varsóban megrendezésre kerülő értekezletének előkészítéséről
   Előadó: Láng István főtitkárhelyettes
5. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök
6. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről
   Előadó: Köpeczi Béla főtitkár
7. Egyebek.

DECEMBER

1. Az anyag- és energiaáramlási ankétok tudományos vonatkozásai
   Előadó: Szádeczky-Kardoss Elemér osztályelnök
2. Tájékoztató jelentés a minősítettek és aspiránsok létszámának és struktúrájának főbb adatairól
   Előadó: Tolnai Gábor, a TMB elnöke
3. Tájékoztatás az MTA 1973. évi költségvetéséről és az 1973. évi beruházási kereteiről
   Előadó: Tétényi Pál főtitkárhelyettes
4. Tájékoztatás az MTA IV. ötéves tervidőszakra vonatkozó építési beruházásairól
   Előadó: Tétényi Pál főtitkárhelyettes
5. Javaslat a Budaőrsi úti épületben elhelyezésre kerülő kutatóhelyek együttműködésére, szervezetére és működésükkel kapcsolatos intézkedésekre
   Előadó: Tétényi Pál főtitkárhelyettes
6. Javaslat az Elnökség 1973. I. félévi munkatervére
   Előadó: Thész János, a Tudományos Testületi Titkárság vezetője
7. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai testületi eseményeiről
   Előadó: Erdey-Grúz Tibor elnök

8. Beszámoló az elmúlt ülés óta eltelt időszak jelentősebb akadémiai szakigazgatási eseményeiről

Előadó: Köpeczi Béla főtitkár

9. Egyebek.

Budapest, 1972. június 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 42/1972. számú

határozata

a Literatura című új intézeti folyóirat megindításáról

(Enökség, 1972. június 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi a Literatura című intézeti folyóirat megindításáról szóló főtitkári előterjesztést.

Budapest, 1972. június 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 43/1972. számú

határozata

a Tudós Klub tanácstagi, valamint titkári tisztségeinek betöltéséről

(Elnökség, 1972. június 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Tudós Klub szervezeti szabályzata szerint a Klubtanács tagjául 1972. július hó 1-től 1973. június hó 30-ig terjedő időre *Major Máté* és *Király István* akadémikusokat, a Klubtanács titkárául pedig *Ertl Mihályné* klubvezetőt választja meg.

Budapest, 1972. június hó 28.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

az 1973. évi belföldi és külföldi aspirantúrára

I.

A Tudományos Minősítő Bizottság pályázatot hirdet az 1973. évi szeptember 1-én kezdődő belföldi és külföldi ösztöndíjas és levelező aspirantúrára.

1. A pályázás általános feltételei:

a) egyetemi vagy főiskolai végzettség;

b) legalább két éves gyakorlat az egyetemi végzettség megszerzése óta;

c) ösztöndíjas aspirantúra esetén 35, levelező aspirantúra esetén 40 évesnél nem idősebb kor;

d) a pályázati felhívás II. fejezetében felsorolt tudományszakokon, illetve kutatási feladatokon belül időszerű téma kutatása.

2. A pályázás különleges feltételei:

a) belföldi levelező aspirantúrára olyan gyakorlati munkahelyen dolgozók pályázhatnak, akik publikációkkal vagy más módon igazolni tudják, hogy kutatásaikban előrehaladtak;

b) külföldi aspirantúrához a megfelelő idegen nyelvből legalább középfokú nyelvvizsga igazolása szükséges.

3. Külföldi aspirantúrára pályázni lehet a Bolgár Népköztársaságba, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Kubai Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba, továbbá a Szovjetunióba.

4. A pályázók szakmai és ideológiai ismeretekből, szükség esetén idegen nyelvből, felvételi vizsgát tesznek.

5. A pályázati kérelmet a munkahely vezetőjének, személyzeti vezetőjének és pártszervezeti titkárának véleményével ellátva a felügyeletet gyakorló főhatóság személyzeti osztályához 1972. szeptember 15-ig kell beküldeni; a főhatóság személyzeti osztálya pedig 1972. szeptember 30-ig küldje meg a Tudományos Minősítő Bizottságnak.

6. A pályázati kérelemnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a tudományszakot;

b) a kidolgozandó téma címét (kutatási feladatot);

c) az aspirantúra formáját, külföldi aspirantúra esetén az országot és az intézetet, ahová a jelölt pályázik;

d) az esetleges felmentés (vizsga, gyakorlati munka, korhatári korlátozás stb.) iránti kérelmet.

7. A pályázathoz mellékelni kell:

a) a kidolgozandó téma részletes tematikai tervét (külföldi aspirantúra esetén idegen nyelven is) 3 példányban;

b) részletes önéletrajzot (külföldi aspirantúra esetén 2 példányt magyar, 2 példányt idegen nyelven);

c) az egyetemi főiskolai végzettséget igazoló oklevél másolatát;

d) ha a pályázó szabályszerű nyelvvizsgát vagy filozófiai vizsgát tett, az ezt igazoló okiratot;

e) a megjelent tudományos közlemények jegyzékét és azok különlenyomatait;

f) esetleg más tudományos tevékenységet feltüntető kimutatást;

g) olyan más okiratot, amelynek alapján a jogszabályok szerint valamilyen felmentés adható;

h) a TMB által rendszeresített és pontosan kitöltött kérdőívet;

i) az utolsó személyi minősítés másolatát.

8. A belföldi levelező aspirantúrára pályázók az előző bekezdés *a)* pontjában foglalt tematikai tervükhöz kiegészítésként tájékoztatást adnak arról is, hogy a téma kidolgozásában milyen előrehaladást értek el, és a befejezéshez mennyi időtartamú rendkívüli szabadság engedélyezését kérik.

9. A pályázók 400,— Ft pályázati díjat fizetnek a Tudományos Minősítő Bizottság által rendelkezésre bocsátott befizetési lapon, melynek igazoló szelvényét a pályázathoz csatolni kell.

10. A határidő után beadott vagy nem kellően felszerelt kérelmeket a Tudományos Minősítő Bizottság nem veszi figyelembe.

11. A Tudományos Minősítő Bizottság a pályázat eredményéről 1973. március 15-ig értesíti az érdekelteket.

II.

A pályázatok elbírálása során az alábbi témakörökre és tudományszakokra pályázók részesülnek előnyben (zárójelben jelezve, ahol külföldi pályázat lehetséges).

1. Komplex témakörök

— A számítástechnika és a számítógépek alkalmazásai a termelés, a szervezés és a tudomány területén (CsSzK, NDK, SzU).
— Magfizikai és rádióizotóp módszerek alkalmazásai.
— Genetikai (humán, szomatikus sejtgenetikai, ivargenetikai) kutatások (SzU).
— Fehérjék (enzimek, hormonok, transzport- és immunfehérjék), továbbá természetes anyagok (nem fehérjehormonok, antibiotikumok stb.) szerkezete, működése, működésük szabályozása, gyakorlati alkalmazása a termelésben (SzU).
— Biológiailag aktív vegyületek kutatása.
— Immunológiai kutatások, különös tekintettel a szerv-átültetés szempontjaira (SzU).
— Az élelmiszer- és fagazdaság, a takarmánytermelés fejlesztésének biológiai, technikai és közgazdasági kérdései.
— Alapvető könnyűipari termékek minőségének javításával és technológiájának fejlesztésével összefüggő kutatások.
— Az emberi környezet védelmével kapcsolatos kutatások.

2. Természettudományok

Matematika

— Operációkutatás (SzU).
— Numerikus módszerek.
— Automaták és algoritmusok elmélete.
— Valószínűségszámítás, matematikai statisztika és információ-elmélet.
— Formális nyelvek elmélete.
— Operációs rendszerek elmélete.
— Mesterséges intelligencia software kérdései.

Fizika

— Különleges fémek és fémötvözetek fizikája (NDK).
— Félvezető anyagok kutatása (SzU).
— Alapvető kölcsönhatások vizsgálata (SzU).
— A szilárdtesttechnológia új módszereit megalapozó kutatások.

Biológia

— Hidrobiológiai vízhasznosítás szempontjából fontos vízi szervezetek ökológiai és rendszertani vizsgálata.
— Transzport és membrán kutatások.
— Mikrobiológiai kutatások.
— Kísérleti ökológia.

Kémia

— Szénhidrogének kémiájának kutatása (SzU).
— Petrolkémia (RSzK).
— Polimerkémia.
— Az élelmiszerek értékmérésének kémiája és fizikája (BNK).

Földtudomány

— A magyar medence mélyszerkezetének komplex geofizikai és földtani vizsgálata.
— A gazdasági térszerkezet fejlesztését szolgáló modellek gazdaságföldrajzi kidolgozása.

3. Orvostudományok

— Klinikai és experimentális toxikológia.
— Antenatalis és perinatalis élet fiziológiája és pathológiája.
— Intenzív therápia kérdései (SzU).
— A psychiátria elméleti és gyakorlati kutatásai.

4. Agrártudományok

— A kemizálás és a biológia összefüggéseinek közgazdasági vizsgálata.
— Komplex állattenyésztési telepek létesítésének műszaki, munkaszervezési, gazdasági problémái (NDK).
— Gazdasági állatok környezetélettanára, takarmányozására, anyagforgalmára vonatkozó vizsgálatok.

5. Műszaki tudományok

Bányászat

— Összetett ásványi előfordulások minőségi jellemzőinek térbeli eloszlása s kihatása a kitermelhető ásványvagyonra, illetve az optimális termelési kapacitásra (RNK).

Kohászat

— Vas, színes- és könnyűfémek metallurgiájának fejlesztése (LNK).
— Hő-, anyag- és impulzusátadási problémák, eljárások és rendszerek vizsgálata.
— Technológiai folyamatok gyorsításának és hatásosságának vizsgálata a kohászatban.

Gépészet

— Gépszerkezetek korszerű méretezési eljárásai.
— Technológiai folyamatok gyorsításának és hatásosságának vizsgálata a gépészetben. (Nagyterhelésű, ill. sebességű berendezések.)

Energetika

— Magenergia hasznosítása (SzU).
— Teljesítményelektronika és irányítás.
— Környezetvédelem.

Híradástechnika, elektronika és automatizálás

— Folyamatok szimulációja.
— Digitális kimenőjelű mérőátalakítók kutatása.
— Adatgyűjtő és feldolgozó rendszerek, hálózatok (LNK, SzU).
— Optimális szabályozások.
— Folyamatidentifikáció.
— Elektronikus eszközök (erősítők) mechanikai szűrői.

Építészet

— Mélyalapok teherbírásának és alakváltozásának vizsgálata.
— A könnyűszerkezetes építésmód méretezési kérdései.
— Városok rekonstrukciójának műszaki, gazdasági és szociális kérdései.
— Az építőipar műszaki fejlesztése, kapcsolata a gazdasági-területi tervezéssel.
— Korszerű építésszervezés.

Vízgazdálkodás

— Vízkészlet és vízigény mennyiségi és minőségi kapcsolatának vizsgálata.
— Vízgazdálkodási rendszervizsgálatok.

Közlekedéstudomány

— Nagysebességű és nagyterhelésű vasúti járművek kihasználásának műszaki, gazdasági feltételei.
— A közúti közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése a forgalom és a járműállomány függvényében.
— Anyagmozgatás és raktározás automatizálása (BNK, SzU).

6. Társadalomtudományok

Nyelvtudomány

— Fonetika.
— Nyelvtipológia (SzU).
— Angol nyelvészet.

Irodalomtudomány

— Irodalomelmélet.
— 19—20. századi magyar irodalom.
— Anglisztika.
— Polonisztika (LNK).
— Spanyol irodalom (KK).

Közgazdaságtudomány

— Gazdaságirányítási mechanizmusunk működésének tapasztalatai és továbbfejlesztésének kérdései.
— A szocialista integráció kérdéseinek kutatása.
— A közgazdasági prognosztika elméleti és módszertani kérdései.
— A szocialista vállalatok gazdasági és szervezési kérdései.
— Gazdaságpolitikai tapasztalataink elemzése, továbbfejlesztésre javaslatok.

Állam- és jogtudomány

— Az államközi gazdasági kapcsolatok jogi szabályozása.
— A szocialista gazdálkodó szervek (vállalatok) jogi problémái.
— A szocialista állam fejlődése, különös tekintettel a képviseleti szervek és a közigazgatás rendszerének fejlesztésére (NDK, LNK, SzU).

Történelemtudomány

— 18—20. század valamely jelentős eszmeáramlatának vizsgálata.
— Magyar gazdaság- és társadalomtörténet.

Művészettörténet

— Gótikus és reneszánsz művészet közel- és keleteurópai sajátosságai.
— A képző-, építőművészet és az iparművészet esztétikai kérdései.

Régészet

— Római kori provinciális művészet.
— Római kori és késő antik barbatikum.

Neveléstudomány

— A köznevelés távlati fejlesztésének feladatai.
— A neveléstudomány interdiszciplináris problémái.
— Az ifjúság-kutatás; az ifjúsági mozgalom pedagógiai kérdései.

Zenetudomány

— Elméleti vizsgálatok a 20. századi magyar zene körében.

Néprajztudomány

— Egy közösség vagy a kultúra egy ága változásának néprajzi analízise (RSzK).

Filozófia

— A természet- és társadalomtudományok filozófiai, metodológiai problémái.
— A tudományos-technikai forradalom problémái.
— A marxista filozófia ismeretelméleti (tudományelméleti) kérdései.
— A szocialista társadalmi tudat fejlődése (esztétika, etika stb.).
— A szocialista társadalom emberének életmódja.

Szociológia

— A társadalmi struktúrák átalakítása, a szocialista társadalmat alkotó osztályok, rétegek, csoportok szociológiája.

Pszichológia

— A csoporttevékenység pszichológiai kutatása (SzU).
— Az emberi és munkatevékenység pszichológiai vizsgálata (SzU).
— A tanulás és a megismerés pszichológiai problémái (SzU).
— A motiváció pszichológiai és pszichofiziológiai vizsgálata.

Budapest, 1972. június 28.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet a Műszaki Kémiai Kutató Intézet *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakörére 1973. január 1-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata az igazgató általános helyettesítése és az intézet szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatok ellátása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— jelentős tudományos eredmények a műszaki kémia területén;

— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek jegyzékét pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését;

— jövőbeni működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes önéletrajzot 2 példányban;
— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgatóhelyettesi besorolásra és vezetői megbízásra a 127/1967. (23), valamint a 101/1971. (1—2) MüM számú utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani *1972. szeptember 15-ig.*

Budapest, 1972. július 17.

Páris György s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet az Izotóp Intézet *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakörére 1973. január 1-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata az izotópforgalmazással és alkalmazással kapcsolatos tevékenység, valamint a tudományos osztályok általános irányítása és felügyelete, továbbá az intézet szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatok ellátása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— fizikusi szakképzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— jelentős tudományos eredmények a radioaktív izotópok méréstechnikája és felhasználása, valamint széleskörű ismeretek az izotópelőállítás- és alkalmazás területén;

— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek jegyzékét pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését;

— jövőbeni működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes önéletrajzot 2 példányban;
— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgatóhelyettesi besorolásra és vezetői megbízásra a 127/1967. (23), valamint a 101/1971. (1—2) MüM számú utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani *1972. szeptember 15-ig.*

Budapest, 1972. július 17.

Páris György s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet a Földrajztudományi Kutató Intézet *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakörére 1973. január 1-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata az intézetben folyó gazdasági földrajzi vagy természeti földrajzi kutatások általános irányítása és felügyelete, valamint az intézet szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatok ellátása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— jelentős tudományos eredmények a gazdasági vagy természeti földrajz területén;

— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek jegyzékét pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését;

— jövőbeni működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;

— részletes önéletrajzot 2 példányban;

— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgatóhelyettesi besorolásra és vezető megbízásra a 127/1967. (23), valamint a 101/1971 (1—2) MüM számú utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani *1972. szeptember 15-ig.*

Budapest, 1972. július 17.

Páris György s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet az Automatizálási Kutató Intézet és a Számítástechnikai Központ egyesítéséből megalakuló Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet egyik *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakörére 1973. január 1-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata a számítógépek és az automatizálás műszaki kutatásainak, valamint a számítógépek műszaki üzemeltetésének általános irányítása és felügyelete, továbbá az intézet szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatok ellátása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— jelentős tudományos eredmények a számítógépes folyamatirányítás területén és gyakorlat a számítógépek hardware és software fejlesztésében;

— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek jegyzékét pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek idegen nyelvismeretének megjelölését;

— jövőbeni működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;

— részletes önéletrajzot 2 példányban;

— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgatóhelyettesi besorolásra és vezetői megbízásra a 127/1967. (23), valamint a 101/1971. (1—2) MüM számú utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani *1972. szeptember 15-ig.*

Budapest, 1972. július 17.

Páris György s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya pályázatot hirdet az Atommag Kutató Intézet *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakörére 1973. január 1-i hatállyal.

Az igazgatóhelyettes feladata az intézet szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feladatok ellátása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— jelentős tudományos eredmények a kisenergiájú magfizika területén;

— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek jegyzékét pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését;

— jövőbeni működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes önéletrajzot 2 példányban;
— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgatóhelyettesi besorolásra és vezetői megbízásra a 127/1967. (23), valamint a 101/1971. (1—2) MüM számú utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához (Bp. V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani *1972. szeptember 15-ig.*

Budapest, 1972. július 17.

Páris György s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete (Pécs, Kulich Gyula u. 22.) Zala, Somogy, Baranya és Tolna megye pedagógusai számára — szerződéses munkaviszonyban — kutatási téma kidolgozására hirdet pályázatot:

1. Egy dél-dunántúli kisebb táj gazdálkodásának alakulása az 1935—1970. évek között. (Gazdaságtörténeti téma.)

2. Falusi települések népességének átrétegződése Dél-Dunántúl gazdasági földrajzi egység területén — a felszabadulástól napjainkig.

3. Egy dél-dunántúli természeti földrajzi mikrotáj jelenségei és folyamatai közötti összefüggések feltárása és gazdasági hasznosíthatóságuk elemzése.

A témák illeszkednek az Intézet tervfeladataihoz. A feladatok részleteit az Intézet igazgatója határozza meg. Az elvárt eredmény: dokumentáció és ennek, valamint a vonatkozó irodalom felhasználásával készült tanulmány. A munkaviszony tartama: 1972. szept. 1—1973. aug. 31.

A prémium minden egyes témára hatezer forint, amiből 250—250 Ft-ot havonként, a hátralevő összeget a munka sikeres befejeztével fizetünk ki.

Pályázhatnak felsőoktatási intézményekben képesítést szerzett pedagógusok, akik alsó- vagy középfokú oktatási intézményekben vagy a művelődésügyi igazgatás területén dolgoznak, kutatómunkára alkalmasak, szakterületük tudományos kérdései iránt érdeklődnek, és a kutatómunkában való részvételüket munkahelyük vezetője is támogatja. Nem pályázhatnak, akik már tudományos minősítéssel rendelkeznek.

A pályázatokat az Intézet igazgatójához *1972. augusztus 25-ig* kell beküldeni.

Pécs, 1972. július 25.

Dr. Babics András s. k.,
intézeti igazgató

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Kertészeti Egyetemen
tanszékvezető egyetemi tanári állás betöltésére

A Kertészeti Egyetem pályázatot hirdet a Matematika és Fizika Tanszéken betöltésre kerülő tanszékvezető egyetemi tanári állásra.

A tanszékvezető egyetemi tanár feladata lesz a tanszékvezetői teendők ellátása, a tanszék feladatkörébe tartozó fizika tantárgy előadásának megtartása, az oktató és tudományos kutatói munka irányítása, továbbá a gyakorlatok irányítása és ellenőrzése.

A pályázónak tanári oklevéllel és tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

— a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot,

— a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

— az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül kell az Egyetem rektorához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Budapest, XI., Villányi út 35—43.) ad.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Dr. Somos András s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Helyesbítés. Az Akadémiai Közlöny 1971. december 10-én megjelent 19. számában közzétett 205/1971. (M.K.23.) MM-MTA számú együttes utasítás 12. pontjának szövegébe — téves leírás folytán — hiba került be. E pont első sorának helyes szövege a következő: „A Magyar Országos Levéltár, valamint a 3. pontban .....".

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1100 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,– Ft.
Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,– Ft.

72.73957 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 14. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. AUGUSZTUS 31.

TARTALOM

Miniszteri rendeletek

17/1972. (VII. 30.) MüM — A Munka Törvénykönyve költségvetési szerveknél történő végrehajtásáról szóló 14/1967. (XI. 9.) MüM számú rendelet módosításáról 177

18/1972. (VIII. 9.) MüM — A vezető-továbbképző tanfolyamokkal összefüggő díjazási és költségvetési kérdésekről 177

Közlemények

Az MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának „Tájékoztató"-ja a lakbérhozzájárulásra vonatkozó legfontosabb rendelkezésekről, hivatalos állásfoglalásokról és az ezekhez kapcsolódó megjegyzésekről 179

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 185

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 186

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 186

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 17/1972. (VII. 30.) MüM számú

rendelete

a Munka Törvénykönyve költségvetési szerveknél történő végrehajtásáról szóló 14/1967. (XI. 9.) Mü M számú rendelet módosításáról

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 34/1967. (X. 8.) számú kormányrendelet 125. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

1. §

A Munka Törvénykönyve költségvetési szerveknél történő végrehajtásáról szóló 14/1967. (XI. 9.) MüM számú rendelet 6. §-a (2) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ez alól kivételt képeznek azok a fizikai munkát végzők, valamint számítástechnikai munkakörben foglalkoztatottak, akik rendszeresen (állandóan vagy hetenként váltakozva) éjszakai műszakban dolgoznak."

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Lázár György s. k.,
munkaügyi miniszter

A munkaügyi miniszter 18/1972. (VIII. 9.) MüM számú

rendelete

a vezető-továbbképző tanfolyamokkal összefüggő díjazási és költségvetési kérdésekről

A Minisztertanácstól kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel egyetértésben az alábbiakat rendelem:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed — a párt és a szakszervezeti oktatás rendszerét kivéve — bármely állami, szövetkezeti és társadalmi szervezet-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

nél folyó (közvetlen munkahelyi, középszintű, felsőszintű) vezető-továbbképzésre.

(2) Vezető-továbbképző tanfolyamnak minősül az 1023/1971. (VI. 22.) Korm. számú határozatban foglaltaknak megfelelően szervezett és a határozat 8. pontja alapján „vezető-továbbképző tanfolyam"-má nyilvánított alapvető képzési forma.

A vezető-továbbképző tanfolyamok résztvevőire és oktatóira vonatkozó munkaügyi szabályok

2. §

(1) A tanfolyami foglalkozásokon (előadás, gyakorlat, konzultáció stb.) való megjelenés és a zavartalan tanulmányi munka érdekében a képzésben részt vevő dolgozó (szövetkezeti tag) mentesül a munkavégzés alól; a tanfolyami foglalkozásokon való részvétel miatt mulasztott munkaidőre a dolgozót vállalatától [Mt. V. 125. § (2) bek. *c)* pont] átlagkereset illeti meg.

(2) Ha a tanfolyam a dolgozó munka- és lakóhelyén kívüli helységben van, a részvételre kötelezettet a belföldi kiküldetésekre vonatkozó rendelkezések szerint megilleti az utazási és szállásköltség, továbbá a tényleges élelmezési költség a napidíj mértékéig. Az utazási és szállásköltségtérítés kivételével az előbbi vonatkozik a dolgozó lakóhelyén szervezett tanfolyam esetére is.

(3) Az egyéni jelentkezés alapján tanfolyamon részt vevőknek a munkáltató vállalatok stb. vezetői a ténylegesen felmerült költségekhez — az (1), illetőleg (2) bekezdés szerinti mértékig — hozzájárulást engedélyezhetnek.

3. §

(1) A felsőszintű vezetők részére szervezett tanfolyamok oktatóit az első előadásért (illetőleg konzultációért vagy más foglalkozásért) óránként 120,— Ft, az ismételt előadásért pedig 80,— Ft díjazás illeti meg. Ismétlésnek kell tekinteni az anyag előadás, konzultáció vagy más foglalkozás keretében való további felhasználását akár azonos, akár más tanfolyamon, függetlenül attól, hogy az anyagot — a szakmai igényeknek megfelelő kisebb mértékben — módosítani kellett.

(2) A középszintű vezetők részére szervezett tanfolyamok oktatóit a 108/1969. (9) MüM számú utasítás 2. *b)*, illetőleg *c)* pontja, a közvetlen munkahelyi vezetők tanfolyamán oktatókat pedig az utasítás 2. *b)*, illetőleg *d)* pontja szerinti óradíj illeti meg.

(3) Azokon a tanfolyamokon, amelyeken a továbbképzési program szerinti témakör (tananyag) feldolgozása több előadó egyidejű közreműködését követeli meg, azokat az (1)—(2) bekezdésben foglaltak szerint, külön-külön kell díjazni.

(4) Azok az oktatók, akik munka- és lakóhelyüktől eltérő helységben végzik feladatukat — az egyébkénti óradíjon felül —, jogosultak a kiküldetési költségtérítésekre is.

A tanfolyamok költség- és hozzájárulási rendje

4. §

(1) A tanfolyami költségek összegét a tanfolyamonként készítendő előkalkulációval kell megállapítani. Ennek készítésénél

— a közvetlen elszámolható anyag-, személyi és egyéb költségeket,

— a központi igazgatás tanfolyamot terhelő költségeit,

— az előre nem látható kiadások fedezetére biztonsági tartalékként a közvetlenül elszámolható anyag- és személyi költségek 15%-át

kell figyelembe venni.

(2) *a) Anyagköltség*ként: a jegyzetek, esettanulmányok költségeinek egy tanfolyamra eső része, az esettanulmány számítógépes levezetésének gépdíja, valamint a résztvevők részére nyújtott írószer, papír és egyéb szolgáltatások költsége,

*b) személyi költség*ként: az oktatói óradíjak, továbbá a tanfolyami segéderők (pl. vetítőgépkezelő) díjai,

*c) egyéb költség*ként pedig: a bérelt helyiségben folyó oktatás esetén felmerülő bérleti, fűtési stb. díj, oktatók kiküldetési költsége, valamint a kötelező üzemlátogatás (közlekedési és járulékos) költsége számolható el.

(3) A központi igazgatás tanfolyamot terhelő költségeit évenként — a tanfolyamot szervező intézmény előző évi tényleges igazgatási jellegű költségei és tényleges bérköltségei százalékos arányának számításával kialakított — pótlékkulcs útján kell megállapítani. Az így meghatározott pótlékkulcs és a tanfolyamra közvetlenül elszámolható személyi költségek [(2) bek. *b)* pont] szorzata vehető alapul a központi igazgatás tanfolyami költségeként.

(4) Az egy résztvevőre jutó tanfolyami költséget az előkalkulációval megállapított költségek összegének és a tanfolyam tervezett létszámának figyelembevételével kell meghatározni.

(5) Az étkezés, valamint a szállás költségét, úgyszintén az egyénenként igényelt külön szolgáltatások (konzulens, különszámítógép igénybevételének díja stb.) költségét külön kell megállapítani és a résztvevőkkel megtéríttetni.

5. §

(1) A vezető-továbbképző tanfolyamon kötelező kijelölés alapján résztvevők tanfolyami költségét a munkáltató vállalat a tanfolyamot szervező intézmény (intézet, vállalat stb.) részére köteles megtéríteni.

(2) A tanfolyami részvételre kijelölt a felsőszintű vezetők részére szervezett tanfolyam esetén foglalkozási óránként 2,— Ft, a középszintű és a közvetlen munkahelyi vezetők részére szervezett tanfolyam esetén óránként 1,50 Ft tanfolyami költséghozzájárulást köteles a munkáltató vállalatnak megfizetni. A hozzájárulás fizetésétől a vállalat részben vagy egészben eltekinthet.

(3) Az egyéni jelentkezés alapján a tanfolyamon részt vevő a tanfolyami költséget [4. § (4) bek.] tandíj formájában tartozik a tanfolyamot szervező intézménynek megtéríteni. A tandíjhoz a munkáltató vállalat — magasabb vezetőállású dolgozó tekintetében a felügyeleti szerv engedélyével — hozzájárulhat; a dolgozó ez esetben is köteles megfizetni a (2) bekezdésben előírt tanfolyami költséghozzájárulást, ha attól a vállalat nem tekint el.

Szerzői tiszteletdíjak

6. §

(1) A vezető-továbbképző tanfolyamok

— oktatási segédletei szerzőinek, fordítóinak, szerkesztőinek díját az 1/1970. (III. 20.) MM számú rendelet, lektorainak és nem alkotó jellegű szerkesztőinek díjazását a 149/1970. (M.K. 19—20.) MM számú utasítás,

— alkalmazott grafikai művek készítőinek tiszteletdíját a 6/1970. (VI. 24.) MM számú rendelet, az oktatófilmjei, diafilmjei szerzőinek díját pedig a 12/1970. (VI. 30.) MM számú rendelet rendelkezéseinek alapulvételével kell megállapítani.

(2) A tudományos jellegű vagy szövegmagyarázó jegyzetek, tankönyvek, tanfolyami jegyzetek, esettanulmányok, egyéb oktatási anyagok minősítéséről és szerzői díj összegének (a díjtételek alsó és felső határa közötti) meghatározásáról — az e célból létrehozott szerkesztő vagy szakbizottságok jegyzőkönyvi értékelése, mérlegelése és javaslata alapján — a tanfolyamot szervező intézmény vezetője esetenként dönt.

Záró rendelkezések

7. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezései a hatálybalépés előtt indult tanfolyamokat, valamint jegyzetírásra stb. kötött szerződéseket nem érinti. A hatálybalépéssel egyidejűleg a 112/1968. (11), valamint a 120/1969. (18) MüM számú együttes utasítás hatályát veszti.

Buda István s. k.,
munkaügyi miniszterhelyettes

Közlemények

TÁJÉKOZTATÓ

A tájékoztató a lakbérhozzájárulásról szóló 4/1971. (II. 8.) Korm. számú és ennek végrehajtását szabályozó 3/1971. (II. 8.) PM—ÉVM számú együttes rendeletnek a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatalánál és a felügyelete alá tartozó intézményeknél leggyakrabban előforduló rendelkezéseit tartalmazza. Magában foglalja továbbá a hivatkozott jogszabályok egyes rendelkezéseivel kapcsolatban kiadott pénzügyminisztériumi állásfoglalásokat, illetve az MTA Terv- és Pénzügyi Főosztálya Pénzügyi Osztályának „Megjegyzés"-ként közölt álláspontját is.

A rendelkezéseket (a kormányrendeletet „R"-rel, a végrehajtási rendeletet pedig „Vhr"-rel jelölve) és az ezekkel összefüggő állásfoglalásokat, megjegyzéseket — az egységes eljárás biztosítása érdekében — az alábbiakban közöljük:

Lakbérhozzájárulásra jogosultság

R. 1. §

Az 1971. július hó 1. napjával életbelépő lakbéremelés ellensúlyozásaként az arra jogosult részére egyszeri megállapítás alapján lakbérhozzájárulást kell folyósítani.

R. 3. §

A lakbérhozzájárulásra jogosultság megállapítása során az 1971. július hó 1. napján fennálló állapotot kell alapul venni.

Megjegyzés: A lakbérhozzájárulásra való jogosultságot nem érinti az a körülmény, ha a keresőnek 1971. július hó 1. napján fennálló lakásbérleti jogviszonya később *bármilyen okból* megszűnik. Például a kereső lakbérhozzájárulását 1971. július hó 1. napjától havi 100 Ft-ban állapították meg. Ez a kereső 1971. november hó 15-én régi lakásából elköltözik. Lakbérhozzájárulásra továbbra is jogosult tekintet nélkül arra, hogy az új lakásnak a lakbére alacsonyabb ahhoz a lakáshoz viszonyítva, amelyre a lakbérhozzájárulást megállapították. Másik példa: A lakbérhozzájárulásban részesülő dolgozó 1973. június hó 1. napján személyi tulajdonát képező öröklakásba költözik. A lakbérhozzájárulás folyósítását erre a körülményre tekintettel nem lehet megszüntetni.

R. 7. §

A lakbérhozzájárulást személyre szólóan és egyszeri alkalommal kell megállapítani.

R. 8. §

(1) A kereső részére megállapított lakbérhozzájárulás összegét minden év január hó 1. napjától kezdődően

a) a naptári évenként számított évi kereset, illetőleg

b) az időbéreseknél és a havi díjasoknál (a továbbiakban együtt: időbéresek) a december havi besorolási bér és az egyéb kereset évi összegének figyelembevételével számított havi keresetnövekedés 25%-ával csökkenteni kell.

(2) A lakbérhozzájárulás csökkentése szempontjából figyelembe vehető keresetként — a keletkezés jogcímétől függetlenül — a levonás nélküli (bruttó) díjazást kell számításba venni.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Az 1971. év július hó 1-én keresőfoglalkozást űző, de később javító-nevelő munkára ítélt állampolgár lakbérhozzájárulását a büntetés időtartamára folyósítani kell, mivel a munkaviszonya fennáll, csak szünetel, hasonlóan a szülési vagy fizetés nélküli szabadságon levő vagy katonai szolgálatot teljesítő dolgozókhoz.

Meg kell állapítani a lakbérhozzájárulását annak a javító-nevelő munkára ítéltnek, aki 1971. év július hó 1-én büntetését tölti, de elítélése időpontjában munkaviszonyban állott. A lakbérhozzájárulást a büntetés időtartamára is folyósítani kell.

A lakbérhozzájárulásnak az R. 8. §-a szerinti csökkentése szempontjából a javító-nevelő munka alatt felvett díjazást teljesen figyelmen kívül kell hagyni, ezt az időtartamot tehát ebből a szempontból úgy kell tekinteni, mintha az elítélt ez alatt semmiféle kereső foglalkozást nem folytatott volna.

Megjegyzés: A lakbérhozzájárulás csökkentésére, amennyiben ennek feltételei fennforognak, kizárólag a *tárgyévet követő naptári év 1. napjától* kerülhet sor. Például: ha a dolgozónak havi alapbérét 1973. január hó 1-i hatállyal emelték,

erre az alapbéremelkedésre való tekintettel a folyósított lakbérhozzájárulás összegét 1974. január hó 1-i napjától kezdődően kell csökkenteni.

Vhr. 12. §

(1) A keresetnövekedés megállapításához a tárgyévben elért keresetet az előző évben elért keresethez, ha pedig a keresőnek az előző évben nem volt keresete, ahhoz az utolsó évihez kell viszonyítani, amelyben keresettel rendelkezett.

Megjegyzés: A dolgozó 1971. december hó 31-ig munkaviszonyban állott. 1972. évben nem dolgozott. 1973. január hó 1-től ismét munkaviszonyba lépett. A lakbérhozzájárulás csökkentésére 1974. január hó 1 napjától kerülhet sor, amennyiben a tárgyévre, vagyis 1973. évre elért keresete az 1971. évi keresethez képest emelkedett.

Vhr. 12. §

(2) Ha a tárgyévben elért kereset az előző évben elért keresethez képest változatlan vagy annál alacsonyabb, a lakbérhozzájárulás összege nem csökkenthető. Ha a lakbérhozzájárulás összegét egy korábbi évben már csökkentették, a későbbi években jelentkező keresetnövekedés a lakbérhozzájárulás újabb csökkentése szempontjából csak akkor vehető figyelembe, ha a kereset meghaladja a legutóbbi csökkentés alapjául szolgáló keresetet.

Megjegyzés: A dolgozó részére megállapított lakbérhozzájárulás havi 160 Ft. Ezt az összeget 1972. január hó 1-től nem lehetett csökkenteni, mivel a csökkentésnek a jogszabályban előírt feltételei nem forogtak fenn. A dolgozónak 1971. évben elért havi átlagkeresete 2800 Ft volt, ez a kereset 1972. évben havi 200 Ft-tal emelkedett. A dolgozó lakbérhozzájárulását 1973. január hó 1. napjától a keresetemelkedés 25 százalékával kell csökkenteni, s így a dolgozó ettől az időponttól kezdődően havi 110 Ft lakbérhozzájárulásra jogosult mindaddig, míg a csökkentés újabb feltételei nem következnek be. A dolgozó havi átlagkeresete 1973. évben 3000 Ft-ról 2900 Ft-ra csökkent. A dolgozó lakbérhozzájárulását 1974. évben változatlanul havi 110 Ft összegben kell folyósítani. 1974. évben a dolgozó havi átlagkeresete 3100 Ft-ra emelkedett. Ilyen esetben a lakbérhozzájárulás újabb csökkentése szempontjából a Vhr. 12. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a legutóbbi csökkentés alapjául szolgáló havi átlagkeresetet (példa esetében 3000 Ft-ot) meghaladó havi átlagkereset összegét, tehát 3100 Ft-ot szabad figyelembe venni. Minthogy a figyelembevehető átlagkereset-növekedés havi összege 1974. évben 100 Ft-ot tesz ki, az 1973. január hó 1. napjától 110 Ft-ra csökkent lakbérhozzájárulás 1975. január hó 1-től havonta további 25 Ft-tal csökken, s így a dolgozót ettől az időponttól kezdődően 85 Ft lakbérhozzájárulás illeti meg.

Vhr. 12. §

(3) Ha a kereső a tárgyévet megelőző három évben nem rendelkezett keresettel, a lakbérhozzájárulás csökkentésére csak a tárgyévet követő összehasonlítható időszakban elért átlagkeresetnövekedés esetében kerülhet sor.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Az alábbi *a)—d)* pontokban felsoroltak részére megállapított lakbérhozzájárulást 1972. január 1-től öt éven át, évenként 20—20%-kal kell csökkenteni.

a) a műszaki segítségnyújtás keretében külföldön szolgálatot teljesítő szakértők egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozására vonatkozó 83.100/1962. PM—MüM számú együttes utasítás hatálya alá tartozók;

b) a külföldön munkát vállaló dolgozók munkaviszonyára vonatkozó 17/1967. (XII. 31). MüM számú rendelet alapján az erre feljogosított szervtől kapott munkavállalási engedéllyel

— nemzetközi szervezetnél rendelkezésre bocsátott munkakör betöltésére;

— államközi egyezmény, illetőleg magyar állami és társadalmi szervek által kötött szerződések (megállapodások) végrehajtására;

— szocialista országokkal munkaerő kooperációra kötött megállapodás végrehajtására (NDK-ban munkát végző fiatal dolgozók, Csehszlovákiában határmenti viszonylatban munkát vállalók);

— vállalat vagy egyéb szerv által saját feladatai ellátása érdekében külföldi mukáltatónál tapasztalatcsere, szakmai ismeretek bővítése céljából külföldön munkát vállalók;

c) azok a tudományos kutatók, akik a 120/1970. (31) MüM számú utasítás szerint szakmai ismereteik bővítése, illetőleg tapasztalatcsere céljából az erre feljogosított szervtől magánkezdeményezés alapján külföldi munkavállalásra kaptak engedélyt;

d) azok az ösztöndíjjal külföldre kiutazó magyar állampolgárok, akik az 5/1970. (VII. 23.) MüM—PM számú együttes rendelet szerint az erre feljogosított szervtől kapott engedéllyel

— államközi egyezmény alapján, külföldi alapítványból, nemzetközi szervezetek által biztosított keretből részesülnek ösztöndíjban vagy

— külföldi szervnél — magánkezdeményezésre pályázat elnyerésével vagy, meghívás alapján — részesülnek ösztöndíjban.

Amennyiben az *a)—d)* pont hatálya alá tartozó dolgozó évközben hazatér, és a külföldön töltött munkaideje abban az évben 6 hónapnál kevesebb volt, a további csökkentés az R. és a Vhr. szabályai szerint történik. Ha a dolgozó belföldi munkabérét folyamatosan nyilvántartották, ezt kell a csökkentésnél az új keresettel összehasonlítani. Ha ilyen összehasonlító munkabér nincs, a legközelebbi csökkentési időpont alkalmával kell az összehasonlítást elvégezni. Ha a dolgozó évközben kezdi meg külföldi munkáját, arra az évre

a) a 20%-os csökkentést kell alkalmazni, ha a külföldön töltött időszak hat hónapnál hosszabb,

b) az R. és Vhr. szerinti csökkentésre kerül sor, ha a külföldön töltött idő hat hónapnál rövidebb.

Az a dolgozó, aki külföldről végleg hazajön, köteles — a külföldi foglalkoztatását szabályozó rendelkezésekben foglaltak szerint — a munkahelyén jelentkezni. Ha a lakbérhozzájárulást nem a munkahely folyósította, a hazaérkezése napjától számított 15 napon belül a hazatérést a folyósító szervnek köteles bejelenteni. A folyósító szerv köteles a lakbérhozzájárulás folyósítását azonnal beszüntetni, s a Vhr. 2. számú melléklete szerint az igazolást kiadni. Ezt az új munkahelyen kell leadni, ahol az R. és a Vhr. szerint folyósítják a lakbérhozzájárulást.

Amennyiben a külföldön foglalkoztatott dolgozó hazatérésével egyidőben nyugdíja megállapítását kéri, a munkáltatója a munkaviszony megszüntetésével kiadja a Vhr. 2. számú melléklete szerinti igazolást. Ezt a nyugdíjmegállapítási kérelemhez kell csatolni, hogy a nyugdíjfolyósítással együtt a lakbérhozzájárulás jogossága esetén, annak folyósítása iránt is intézkedjenek.

Megjegyzés: A dolgozó nő 1969. január hó 1-től 1971. december hó 31-ig fizetés nélküli szabadságon volt. Lakbérhozzájárulását havi 100 Ft-ban állapították meg. 1972. január hó 1-től ismét dolgozik. Lakbérhozzájárulásának összege 1972. évben nem változhat, mivel a tárgyévet vagyis 1972. évet megelőző *teljes három év* folyamán tartott a fizetés nélküli szabadsága s így munkabért erre az időtartamra nem vett fel. A lakbérhozzájárulás elsőízbeni csökkentésére ebben az esetben legkorábban tehát 1974. január hó 1-től kerülhet sor, feltéve, hogy a csökkentésnek a 4/1971. (II. 8.) Korm. számú rendeletben előírt feltételei fennforognak.

Vhr. 13. §

(1) A kereset kiszámításánál a kereső részére a munkáltatóval fennálló munkaviszonya alapján az összehasonlított időszakokban ténylegesen kifizetett s a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjának megállapításánál alapul szolgáló munkabérként számításba vehető bruttó juttatások közül figyelembe kell venni:

a) a bérköltség, illetőleg a béralap terhére fizetett munkabért, továbbá

b) a részesedési alap terhére fizetett prémiumot, a célprémiumot, a céljutalmat és a nyereség-prémiumot.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

A Vhr. 13. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az összehasonlított időszakokban a „ténylegesen kifizetett bruttó juttatások"-at kell a kereset számításánál figyelembe venni.

A bérszámfejtésnél a bruttó járandóságot számfejtik, majd a munkabért az azt terhelő levonásokkal (nyugdíjjárulékkal, előlegtartozással, bírói letiltással, önként vállalt levonással stb.) csökkentik. A tényleges kifizetésnek azonban nem a levonásokkal csökkentett és folyósításra kerülő munkabért kell tekinteni, hanem a dolgozó részére számfejtett összes bruttó munkabért. Ez képezi a dolgozó járandóságát; a levonásokra ugyanis a dolgozót megillető összes munkabérek megállapítása után kerülhet csak sor. *Amennyiben az összehasonlított időszakra járó juttatást később, az időszak lejárta után fizetik ki, azt csak a kifizetés időszakában szabad figyelembe venni.* Például: ha a külső szerződéses munkában 1971. évben részt vett dolgozó jutalma — a szerződéses munkák árbevételéből képzett jutalomkeret terhére — 1972. évben kerül kifizetésre, ezt a jutalmat az 1972. évi keresetnél kell beszámítani. Amennyiben azonban a dolgozónak a január hó első napjaiban esedékes munkabérét, valamint az előző évről átnyúló szabadságra járó átlagkeresetét a bérfizetési napok előrehozása miatt 1972. december hónapban fizetik ki, ezeket a kifizetéseket az 1972. évi kereseteknél nem kell figyelembe venni, de az 1973. évi keresethez viszont hozzá kell számítani.

A Vhr. 13. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja szerint a keresetbe beszámít a bérköltség, illetve a béralap terhére fizetett munkabér. Munkabérként kell figyelembe venni az alapbért, a törzsbért, valamennyi pótlékot (kivéve a túlóradíjat és annak pótlékát függetlenül attól, hogy azt helyettesítés címén fizették-e), a bérköltség, béralap terhére elszámolt prémiumot, a béralap terhére kifizetett helyettesítési díjat (függetlenül attól, hogy azt havonta rendszeresen vagy egy alkalommal fizették ki.) A béralap és a bérköltség terhére kifizetett prémiumok és céljutalmak is beszámítanak a keresetbe.

A Vhr. 13. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja nem tesz említést a nyereségjutalomról. A nyereségjutalom a keresetbe beszámít.

Megjegyzés: A munkabér fogalma alá tartozik a besorolás szerinti alapbéren felül a korpótlék, a nyelvtudási pótlék, az egészségügyi bérpótlék (veszélyességi, fertőzési, sugárártalmi pótlék), valamint a járandósági és a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára által meghatározott körben a személyi használatú személygépkocsik vezetőinek külön pótléka stb., tehát minden olyan bérpótlék, amelyet az intézmény a 14/1967. (XI. 9.) MüM számú rendelet 15. §-a szerint a reá irányadó jogszabályban, mint például az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 1/1968. MTA (A. K. 5.) számú utasításban megállapított esetekben és mértékben fizethet. A gépjárművezetők részére megállapítható prémium nem esik egy tekintet alá a szóban levő bérpótlékkal, mivel annak havi összege az előírt prémiumfeltételek teljesítésétől függően változhat.

Vhr. 13. §

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint megállapított keresethez hozzá kell számítani:

a) a munkáltató által vállalt *külső megbízási munkák* díjbevételéből jogszabály alapján folyósított díjazást (jutalmat), illetve prémiumot, továbbá

b) *a másodállásból, mellékfoglalkozásból* származó keresetet.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

A Vhr. 13. §-a (2) bekezdésének *a)* pontjában foglaltak szerint a munkáltató és más külső szerv között létrejött megállapodás alapján elvégzett munka után a külső szerv munkadíjat fizet a munkáltatónak. A kutatási, felsőoktatási intézmény vagy más szerv részére külső szerv által befizetett munkadíj képezi azt a díjbevételt, amelyből a külső megbízási munkában részt vett dolgozók külön díjazásban, jutalomban vagy prémiumban részesülhetnek. Ez a juttatás a keresetbe — a lakbérhozzájárulás csökkentésénél — beszámít.

Megjegyzés: A Vhr. 13. § (2) bekezdésének *a)* pontja szerint a keresethez hozzá kell számítani a munkáltató által vállalt külső megbízási munkák díjbevételéből jogszabály alapján folyósított díjazás (jutalom), illetve prémium egy hónapra eső átlagát. A díjazás (jutalom) alapjául szolgáló jogszabályon ez idő szerint a 106/1970. (P K. 13.) PM számú, a támogatott kutatóhelyeknél pedig a 203/1968. (M. K. 16) MM—PM számú utasítást kell érteni.

Vhr. 13. §

(3) A kereset összegének kiszámításánál *nem vehetők* figyelembe az alábbi munkabérjellegű juttatások:

a) a nyereségrészesedés, osztalék, az (1) bekezdés *b)* pontjában megjelölt juttatásokat kivéve;

b) az egyszeri jutalmak, tekintet nélkül arra, hogy azokat a béralap, a bérköltség; a vállalatoknál a részesedési alap, a jutalmazási alap vagy keret terhére folyósították;

c) a túlóradíj, túlórapótlék, túlóraátalány, ügyeleti és készenléti díj;

d) a jubileumi jutalom, a bányászatban fizetett hűségjutalom;

e) a biztonsági őrszolgálatért kapott díj;

f) a munkáltató külön megbízása alapján a kereső munkakörébe nem tartozó, a (2) bekezdés *a)* pontjában nem említett munkáért járó díj (pl. vizsgadíj, fordítói díj, konziliumdíj);

g) a más munkáltatóval létesített megbízási jogviszonyban végzett munkáért folyósított díjazás, függetlenül attól, hogy azt a béralap, bérköltség vagy egyéb költség terhére fizették ki;

h) műszaki fejlesztéssel hivatásszerűen foglalkozó részére az újítás hasznosítási szerződésben rögzített anyagi elismerés; az újítási díj és az újítási javaslat kidolgozásánál felmerült költségtérítés;

i) a szabadságmegváltás címén adott juttatás.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

A Vhr. 13. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja értelmében az egyszeri, esetenkénti jutalmakat nem kell számításba venni a kereset megállapításánál, akár a béralap, akár a jutalmazási alap vagy bármely más pénzügyi forrásból fizették ki. Egyszeri jutalom: a kitüntetéssel, miniszteri dicsérettel stb. összefüggően fizetett jutalom, a vállalat, hivatal által kiváló dolgozójának, a munkaverseny helyezettjeinek, továbbá a más szervvel munkaviszonyban álló, de rendszeresen a vállalatnál, hivatalnál foglalkoztatott dolgozóknak (pl. szakoktató, üzemi orvos, tömegszervezeti tisztségviselő) és a törzsgárda tagságért adott jutalom is.

Megjegyzés: A Vhr. 13. § (3) bekezdésének *c)* pontjában felsorolt juttatás csak abban az esetben nem vehető figyelembe a kereset összegének kiszámításánál, ha ez a juttatás a 01 Béralap rovat 3 Túlmunkadíj tétele terhére kerül elszámolásra. Amennyiben a dolgozó az előírt munkaidején túl végez munkát, és az ezért megállapított ellenértéket a szerződéses munkák árbevétele terhére képzett jutalmazási keretből fizetik ki, az ily módon kifizetett jutalmat a kereset összegének kiszámításánál be kell számítani.

A Vhr. 13. § (3) bekezdésének *i)* pontja szerint a szabadságmegváltás címén adott juttatást figyelmen kívül kell hagyni a kereset kiszámításánál. Tehát, ha a dolgozó munkaviszonya megszűnésekor a 6/1967. (X. 8.) MüM számú rendelet 16. §-a alapján szabadságmegváltásban részesül, ezt a juttatást a Vhr. 2. számú melléklet 8/b. sor kitöltésekor egyéb keresetként számításba venni nem lehet.

Vhr. 13. §

(4) Másodállás, mellékfoglalkozás esetében a kereső a főfoglalkozása szerinti munkáltatónál írásban köteles bejelenteni a tárgyévet követő év január hó 15. napjáig a másodállásból, mellékfoglalkozásból eredő tényleges évi bruttó összkeresetét. A kereseteket a főfoglalkozás szerinti munkáltató összesíti.

Megjegyzés: A Vhr. 13. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kereső a másodállású, mellékfoglalkozású munkaviszonyból eredő tárgyévi, bruttó keresetét a tárgyévet követő év január hó 15-ig írásban köteles bejelenteni. Ha a bejelentés alapján a lakbérhozzájárulás összegét csökkenteni kell, és a csökkentés a tárgyévet követő január hó 1. napjától, például 1973. január hó 1-től kezdődően nem valósítható meg, a csökkentésre a következő hónapban is sor kerülhet, de ebben az esetben visszamenőlegesen két havi (1973. január és február havi) összeget kell csökkentés címén az 1973. évi február havi lakbérhozzájárulásból levonni.

Vhr. 13. §

(5) A lakbérhozzájárulás csökkentéséhez alapul vehető keresetnövekedést az összehasonlított időszakra számított havi átlagkeresetek szerint kell megállapítani. A havi átlagkeresetet külön szabályok szerint kell megállapítani az időbéres és havidíjas (a továbbiakban: időbéres), továbbá a nem időbéres keresőknél. Időbéresnek minősül az a kereső, akit az év utolsó három hónapjában azonos munkáltatónál személyi órabér, illetőleg havibér szerint soroltak be.

307/1971. PM számú állásfoglalás:

A Vhr. 13. §-ának (5) bekezdésében foglaltak szerint az időbéres keresőknél az általánostól (a nem időbéresekétől) eltérő módon történik a lakbérhozzájárulás csökkentése szempontjából figyelembe vehető kereset kiszámítása.

Az időbéres dolgozó meghatározásánál első feltétel, hogy fix bérrel (órabér, havibér) legyen besorolva. A Vhr. 14. §-ában foglaltakból következik az a feltétel is, hogy ténylegesen fix-bérben részesüljön. Időbéresnek minősül az a dolgozó is, aki időbérben és prémiumban vagy havibérben és jutalékban részesül. A kizárólag jutalékos alapon bérezett dolgozó nem minősül időbéresnek. Amennyiben teljesítménybérben fizették a dolgozót, a Vhr. 15. §-ában foglaltak szerint kell a keresetet a lakbérhozzájárulás csökkentése szempontjából számításba venni.

Vhr. 14. §

(1) *Időbéres keresőnél* a havi átlagkeresetnövekedés megállapításához a *tárgyévi és az előző évi december havi* besorolási (fix) bér és a hozzá kapcsolódó bérpótlékok összegét kell alapul venni, s a *teljes összeget* növelni kell a Vhr. 13. § (1) bekezdésének *b)* pontjában és a (2) bekezdésében megjelölt, az év folyamán a kereső részére kifizetett *egyéb kereset egy havi* átlagával.

Megjegyzés: A Vhr. 14. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés egységes alkalmazása érdekében a lakbérhozzájárulás csökkentésének kiszámítására az alábbi példát közöljük: A dolgozó lakbérhozzájárulás címén havi 160 Ft-ot kap. 1971. december havi besorolás szerinti alapbére: 2600 Ft, korpótléka: 260 Ft, nyelvtudási pótléka 140 Ft, bruttó járandósága összesen: 3000 Ft. 1972. október hó 1-i hatállyal nyelvtudási pótléka 280 Ft-ra emelkedik. Az 1972. december havi besorolási bér és a hozzákapcsolódó bérpótlékok összege a nyelvtudási pótléknak az említett időponttól történt emelkedése miatt 3140 Ft-ot tesz ki. A tárgyévi (1972.) és az előző évi (1971.) december havi bruttó járandóság közötti különbség 140 Ft, amelynek 25%-ával, vagyis 35 Ft-tal csökken a lakbérhozzájárulás, s így az érintett dolgozó 1973. január hó 1. napjától (az 1972. december havi munkabér kifizetésekor) lakbérhozzájárulás címén a szóban levő 160 Ft helyett 125 Ft-ra lesz jogosult.

A fentiekből következik, hogy sem az alapbért, sem az ehhez kapcsolódó *fix* jellegű bérpótlékot *átlagolni* nem szabad.

A Vhr. 14. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása során egyes intézményeinknél előfordult, hogy a napi 4 órai munkaidővel 1970. február hó 1-től havi 1000 Ft összegű alapbérért főfoglalkozású minőségben alkalmazott dolgozónak munkaszerződését a későbbiek során közös megegyezéssel módosították. A módosítás következtében a dolgozó napi munkaidejét 6 órában határozták meg. A felemelt munkaidőre tekintettel a dolgozót a munkaszerződés módosításának hatálybalépésétől, 1972. agusztus hó 1-től kezdődően 1500 Ft összegű alapbér illeti meg. Minthogy az 1972. december havi alapbér az 1971. december havi alapbérhez viszonyítva 500 Ft-tal emelkedett, így ha a dolgozó lakbérhozzájárulás címén 1972. december 31-ig 180 Ft-ot kapott, ez az összeg 1973. január hó 1. napjától az 500 Ft 25%-ával, tehát 125 Ft-tal csökken. Ebben az esetben a lakbérhozzájárulás új összege 55 Ft lesz. Az előadottak alapján a keresetnövekedés megállapításánál figyelembe kell venni még azt az alapbéremelkedést is, amely a dolgozó munkaidejének emelése miatt következett be.

Az alábbi juttatások *egy havi átlagát* kell kiszámítani

— a részesedési alap terhére fizetett prémium, célprémium, céljutalom, nyereség — prémium,
— az intézmény által vállalt külső megbízási munkák díjbevételéből jogszabály alapján folyósított díjazás (jutalom, illetve prémium) és
— a másodállásból, mellékfoglalkozásból származó kereset esetén.

Vhr. 14. §

(2) Amennyiben az időbéres kereső a tárgyévnek vagy az előző évnek nem a teljes tartama alatt állott munkaviszonyban, az (1) bekezdésben megjelölt egyéb kereset összegét a munkaviszonyban töltött hónapok számával el kell osztani; az így kapott egy havi átlagösszeggel növelni kell a besorolási (fix) bér és pótlékok december havi összegét.

(3) Ha a kereső a tárgyév vagy a tárgyévet megelőző év utolsó hónapjában nem időbéresként dolgozott, a havi átlagkeresetet a Vhr. 15. §-ban foglaltak szerint kell megállapítani.

Megjegyzés: A lakbérhozzájárulás csökkentéséhez szükséges havi átlagkereset kiszámítását megelőzően minden esetben meg kell állapítani, hogy a dolgozót a hatályos rendelkezések alapján időbéresnek vagy nem időbéresnek kell-e tekinteni. Ez azért lényeges, mert ha a lakbérhozzájárulásra jogosult dolgozó a tárgyév vagy a tárgyévet megelőző év utolsó hónapjában *nem időbéresként* dolgozott, a havi átlagkereset kiszámítására a Vhr. 15. §-ában foglaltak az irányadók.

Vhr. 15. §

Nem időbéres keresőknél a havi átlagkereset megállapításához

a) ki kell számítani az egy munkanapra jutó átlagkeresetet. E célból a Vhr. 13. §-ában foglaltaknak megfelelően számított s az összehasonlított időszakokban felvett összegeket el kell osztani az adott időszakban ténylegesen teljesített munkanapok számával. Túlmunkának, ügyeletnek, készenlétnek nem minősülő és egyfolytában teljesített kétszeres (esetleg másfélszeres) műszakot ebből a szempontból két (másfél) munkanapként kell számításba venni. A fizetéses szabadság ideje, valamint a fizetett munkaszüneti nap ténylegesen teljesített munkanapnak minősül;

b) az *a)* pont szerint kiszámított napi átlagkeresetet 26-tal kell szorozni hatnapos, 22-vel ötnapos munkahét esetén s 24-gyel abban az esetben, ha a heti munkaidő kéthetenként változik öt- és hatnapos munkahéttel. Egy napon belül több műszakot teljesítőknél az *a)* pont szerinti napi átlagkeresetet annak megfelelően kell beszorozni, amennyi tényleges munkanapot képvisel a kereső heti munkaideje. A szorzat jelenti a havi átlagkeresetet.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

A Vhr. 15. §-ának *b)* pontjában foglaltak szerint attól függően, hogy a nem időbéres dolgozót heti 48 vagy 44 órás munkaidővel foglalkoztatják, a kereset kiszámításánál az egy napra jutó keresetet más és más szorzószámmal kell számításba venni. Figyelemmel arra, hogy a nem időbéres dolgozóknál a kereset kiszámításánál a napi átlagkeresetet öt napos munkahét esetében 22-es, kéthetenként változó öt napos és hatnapos munkahét esetében 24-es, hatnapos munkahét esetében 26-os szorzószámmal kell figyelembe venni; azokban az esetekben, amelyeknél háromhetenként ötnapos és egy héten át hatnapos munkahét mellett dolgoznak, 23-as szorzószámmal, azokban az esetekben pedig, amelyeknél három héten át hatnapos és egy héten át öt napos munkahéttel dolgoznak, 25-ös szorzószámmal kell a napi átlagkeresetet számításba venni.

R. 9. §

(2) Ha a kereső bérlő vagy a második kereső 1971. július hó 1. napját követően nyugdíjassá (keresőképtelenné) válik, őt a lakbérhozzájárulás ez utóbbi időpontban folyósított összegben ugyancsak élete végéig illeti meg.

(3) Ha a nyugdíjas — a nyugdíjra való jogosultságának megszűnése esetén —, illetőleg a keresőképtelen keresővé válik, a lakbérhozzájárulás összegét az R. 8. § alapján csökkenteni kell.

R. 10. §

(1) A keresőt megillető lakbérhozzájárulás folyósítása szünetel arra a hónapra, amelynek egész időtartama alatt nem áll munka-, szolgálati, tagsági viszonyban (a továbbiakban: munkaviszony).

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Az R. 10. §-ának (1) bekezdése értelmében a keresőt megillető lakbérhozzájárulás folyósítása szünetel arra a hónapra, amelynek egész időtartama alatt nem állt munkaviszonyban.

A lakbérhozzájárulás folyósításának szünetelése az újabb munkaviszony létesítéséig, legfeljebb azonban egy évig tarthat. Ha a kereső egy éven belül nem létesít újabb munkaviszonyt, a lakbérhozzájárulásra való jogosultságát elveszti. Az egy éven belül létesített újabb munkaviszony megszűnése esetén ismét egy éves szünetelés kezdődik.

Ha a kereső egy hónapon belül *akármilyen rövid ideig* is munkaviszonyban állott, a lakbérhozzájárulást részére arra a hónapra folyósítani kell. Amennyiben a kereső egy hónapon belül többször változtat munkahelyet, a lakbérhozzájárulást az a munkáltató folyósítja, amelyiknél a hónap folyamán először dolgozott.

Mivel a fizetés nélküli szabadság, a táppénzes betegállomány, a terhességi-gyermekágyi vagy gyermekgondozási segély és a katonai szolgálat a munkaviszonyt nem szünteti meg; a munkáltató a lakbérhozzájárulást erre az időre is köteles folyósítani.

(2) Szabadságvesztés büntetésre ítélt személy részére a lakbérhozzájárulás folyósítása — az R. 11. § (2) bekezdésében említett eset kivételével — a szabadságvesztés büntetés letöltésének időtartama alatt szünetel.

323/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Az R. 10. §-ának (2) bekezdése értelmében szabadságvesztés büntetésre ítélt személy részére a lakbérhozzájárulás folyósítása — az R. 11. §-a (2) bekezdésében említett eset kivételével — a szabadságvesztés büntetés letöltésének időtartama alatt szünetel.

Az R. 10. §-ának (2) bekezdése alapján minden olyan naptári hónapra nem folyósítható a lakbérhozzájárulás, amelynek *teljes tartama alatt* a jogosult a szabadságvesztés büntetését töltötte.

Ha javító-nevelő munkát vagy pénzbüntetést változtatnak át szabadságvesztésre, a lakbérhozzájárulás folyósítása annak végrehajtása alatt is szünetel.

A szabálysértés miatt alkalmazható elzárás (1968. I. tv. 16. § (1) bek.) nem minősül szabadságvesztés büntetésnek. Az elzárás idejére tehát jár a lakbérhozzájárulás.

A szabadságvesztésre ítélt személynek feltételes szabadsága, továbbá a szabadságvesztés büntetés (pl. betegség miatti) félbeszakításának tartama nem minősül szabadságvesztés büntetés letöltésének. Ha az elítélt személy a feltételes szabadság vagy a félbeszakítás alatt munkaviszonyt létesít, ebből kifolyólag jogosult a lakbérhozzájárulásra, feltéve, hogy a szabadságvesztés büntetés megkezdésétől számított egy éven belül munkaviszonyt létesített. Így kell eljárni akkor is, ha az elítélt a szabadságvesztés büntetésből a büntetés kitöltésével szabadult. Ezt a körülményt a munkáltatónak vizsgálnia kell.

Az előzetes letartóztatásban levő személy részére lakbérhozzájárulást folyósítani nem szabad, mert ha az előzetes letartóztatottat szabadságvesztés büntetésre ítélik, s ennek időtartamába az előzetes letartóztatás idejét beszámítják, a lakbérhozzájárulás az előzetes letartóztatás idejére sem illeti meg őt. Ha azonban az előzetesen letartóztatottat nem ítélik végrehajtható szabadságvesztésre, a lakbérhozzájárulást részére az előzetes letartóztatásban töltött időre is — a korábbi folyósító szervnek — folyósítania kell. Az utólagos folyósítás feltételeit a büntető eljárást befejező jogerős érdemi határozat alapján kell megvizsgálni.

A munkáltatónak kell vizsgálnia, hogy a dolgozót szabadságvesztésre ítélték-e, s ha igen, annak kezdő időpontjától szüneteltetni kell a lakbérhozzájárulás folyósítását, illetőleg — az R. 11. §-ának (2) bekezdésében említett esetben — meg kell szüntetni a lakbérhozzájárulást.

R. 11. §

(1) Megszűnik a lakbérhozzájárulás, ha az a személy, akinek a részére a lakbérhozzájárulást megállapították,

a) a munkaviszonyát jogszabály rendelkezéseinek megszegésével felmondás nélkül vagy a munkaviszony megszűnésére meghatározott időpont előtt megszüntette,

b) állandó jelleggel külföldre költözött,

c) meghalt és az R. 12. §-ban foglalt feltételek nem állanak fenn.

Vhr. 18. §

A lakbérhozzájárulás megszűnik az R. 11. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában említett esetben annak a hónapnak az utolsó napján, amelyben a lakbérhozzájárulásra jogosult személy a munkaviszonyát megszüntette:

307/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Minden új munkaviszony létesítése alkalmával vizsgálni kell, hogy a kereső előző munkaviszonya mikor, milyen körülmények között szűnt meg. Ha a kereső egy évnél hosszabb ideig nem létesített munkaviszonyt, részére lakbérhozzájárulást folyósítani nem lehet. Nem folyósítható lakbérhozzájárulás akkor sem, ha a kereső a munkaviszonyát a jogszabály rendelkezéseinek megszegésével vagy a munkaviszony megszűnésére meghatározott időpont előtt szüntette meg. Ilyen esetben a Vhr. 2. számú melléklete szerinti Igazolás-t nem szabad kiadni.

Megjegyzés: Ha tehát a dolgozó munkaviszonya az Mt. 31. § (2) bekezdése szerint önkényes kilépéssel szűnt meg, a lakbérhozzájárulásra való jogát egyszer s mindenkorra a munkaviszony megszűnését követő hó 1. napjától kezdődően elveszítette. Ezért a Vhr. 26. §-ának (1) bekezdésében előírt 2. számú mellékletet ilyen esetben a munkáltató *nem állíthat ki*. Ez a melléklet ugyanis tartalmazza azokat az adatokat, amelyeket a munkaviszony megszűnésekor a régi munkáltatónak az új munkáltatóval — a lakbérhozzájárulás továbbfolyósítása céljából — közölnie kell. Minthogy az önkényesen kilépett dolgozó az új munkahelyén lakbérhozzájárulást már nem kaphat, így a szóban levő 2. számú mellékletet sem szabad a munkáltatónak kiállítania. E rendelkezés betartására gondot kell fordítani, mivel a dolgozó munkakönyvébe munkaviszonyának megszűnési módjaként „kilépett" bejegyzés kerül, akár önkényes kilépés, akár egyelmi elbocsátás esetén. Példa: A dolgozó 140 Ft lakbérhozzájárulást kap. Munkaviszonya önkényes kilépéssel 1972. augusztus hó 11-én megszűnik. A dolgozó 1972. augusztus hónapra még megkapta a lakbérhozzájárulást az 1972. évi július havi bérek kifizetésével egyidejűleg; 1972. szeptember hó 1. napjától azonban megszűnt a dolgozónak a lakbérhozzájárulás iránti igénye.

R. 11. §

(2) A lakbérhozzájárulás akkor is megszűnik, ha a jogosultat szándékos bűntett miatt két évet meghaladó vagy a lakás felhasználásával elkövetett bűntett miatt ennél rövidebb időtartamú végrehajtható szabadságvesztésre jogerősen elítélték, és emiatt a lakást igénybe vették, illetőleg a lakásbérleti jogviszonyt megszüntették. Az erről szóló határozatot a lakbérhozzájárulást folyósító szerv részére meg kell küldeni.

Vhr. 18. §

A lakbérhozzájárulás megszűnik az R. 11. §-ának (2) bekezdésében említett esetben annak a hónapnak az utolsó napján, amelyben a határozat jogerőre emelkedett.

R. 11. §

(3) Az R. 10. § (1) bekezdésében említett keresőt megillető lakbérhozzájárulás megszűnik, ha az a lakbérhozzájárulás szünetelésének kezdő időpontjától számított egy éven belül nem létesít újabb munkaviszonyt. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, ha az említett személy időközben nyugdíjassá (keresőképtelenné) válik.

317/1971. PM III. számú állásfoglalás:

A fegyelmi úton történő elbocsátásnak *nem* jogkövetkezménye a lakbérhozzájárulásra való jogosultság elvesztése. Az R. ugyanis ilyen rendelkezést nem tartalmaz. A fegyelmi úton elbocsátott dolgozónak a lakbérhozzájárulásra való jogosultsága fennáll, de a folyósítás az R. 10. §-ának (1) bekezdése folytán mindaddig szünetel, amíg egy éven belül újabb munkaviszonyt nem létesít.

Ha erre egy éven belül nem kerül sor, az R. 11. §-ának (3) bekezdése szerint az elbocsátott dolgozónak a lakbérhozzájárulásra való jogosultsága megszűnik.

R. 11. §

(4) Amennyiben a lakbérhozzájárulást nem osztották meg, és a megállapított összeg a csökkentés következtében havi 20 forintnál; ha pedig megosztották, havi 10 forintnál kisebb összegre mérséklődik, azt meg kell szüntetni.

R. 12. §

(1) A bérlő halála esetén nyugdíjas (keresőképtelen) házastársát, illetőleg a lakásbérleti jogviszonyt folytató kiskorú gyermekét az elhaltnak folyósított lakbérhozzájárulás egy év tartamára teljes összegben megilleti.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell az elhalt bérlő háztartásbeli feleségére is azzal az eltéréssel, hogy őt az egy év elteltekor az elhaltnak folyósított lakbérhozzájárulás összegének fele mindaddig megilleti, amíg keresőképtelen, vagy állandó özvegyi nyugdíjra jogosult.

Vhr. 23. §

(1) A *bérlő halála esetén* az R. 12. §-a alapján egy év tartamára járó *lakbérhozzájárulást*

a) a nyugdíjas házastárs, az állandó özvegyi nyugdíjra jogosult háztartásbeli feleség, továbbá az árvaellátásban részesülő gyermek részére a *nyugdíjat folyósító szerv*

b) a keresőképtelen háztartásbeli feleség, illetőleg az árvaellátásban nem részesülő kiskorú gyermek részére a szociális ellátás megállapítására jogosult *tanácsi szakigazgatási szerv folyósítja.* A folyósítás az özvegy, illetőleg a gyermek kérelmére történik. A folyósításra való jogosultságot igazolni kell.

R. 18. §

(2) A lakbérhozzájárulást az igazolólap alapján

a) a keresők részére a munkáltató szerv,

b) a nyugdíjasok részére a nyugdíjat folyósító szerv,

c) a keresőképtelenek részére a szociális ellátás megállapítására jogosult tanácsi szakigazgatási szerv folyósítja.

(3) Ha a keresőnek több munkaviszonya áll fenn, a lakbérhozzájárulást az a munkáltató szerv folyósítja, amely a munkavállaló munkakönyvét kezeli, illetőleg ahol a tagsági viszony korábban keletkezett.

R. 19. §

(2) Az 1971. október hóra és az ezt követő hónapokra járó lakbérhozzájárulást

a) keresők esetében az előző hónapra fizetett munkabérrel,

b) nyugdíjasok esetében az előző hónapra járó nyugdíjjal,

c) egyéb esetben a tárgyhó 10. napjáig

kell havonta folyósítani.

Vhr. 24. §

(1) Havi kétszeri bérfizetés esetében a lakbérhozzájárulást a végelszámolás alkalmával fizetett munkabérrel együtt kell folyósítani.

(2) Az évi kereset és a havi keresetnövekedés megállapítása, továbbá a lakbérhozzájárulás csökkentése a lakbérhozzájárulást folyósító szerv feladata.

(3) A lakbérhozzájárulás összegéről, valamint annak csökkentéséről a keresőt a fizetési jegyzékben értesíteni kell.

Vhr. 25. §

(1) A lakbérhozzájárulást folyósító szerv köteles az igazoló lapok alapján folyósított lakbérhozzájárulást nyilvántartásba venni s annak folyamatos vezetéséről gondoskodni. Munkahelyváltozás, a keresőnek nyugdíjassá vagy keresőképtelenné válása esetében a nyilvántartásba vett adatokat az új munkáltatóval, illetőleg a nyugdíjat, szociális ellátást folyósító szervvel közölni kell.

(2) A nyilvántartásban a lakbérhozzájárulásra kiható minden változást át kell vezetni.

(3) A lakbérhozzájárulás nyilvántartásának és elszámolásának ellenőrzésére a gazdasági és pénzügyi ellenőrzés rendjéről szóló jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Vhr. 26. §

(1) A kereső munkahelyének megváltozása esetében a rendelet 2. számú melléklete szerinti adatokat az új munkáltatóval közölni kell. Az erre vonatkozó igazolást a munkaviszony megszűnésekor — munkavállalónál a Munkavállalói Igazolási Lappal (MIL-lap) együtt — kell a keresőnek kiadni.

(2) Az (1) bekezdésben említett igazolásban a tárgyidőszak kezdetétől a munkaviszony megszűnéséig terjedő teljes időszak alatt munkában töltött hónapok számát kell feltüntetni. Ha a kereső az előző munkahelyéről már hozott munkában töltött hónapokra vonatkozó adatot, az éven belüli újabb munkahely változtatás esetén az igazolásban ezt is fel kell tüntetni.

(3) Ha a kereső munkaviszonya az esedékes lakbérhozzájárulás folyósítása előtt szűnt meg, azt az új munkáltató köteles folyósítani.

(4) Az (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a kereső nyugdíjassá, illetőleg keresőképtelenné; vagy a nyugdíjas — a nyugdíjra (járadékra, segélyre stb.) való jogosultságának megszűnése esetén —, illetőleg a keresőképtelen keresővé válik.

307/1971. PM III. számú állásfoglalás

Ha a felmérés alkalmával keresőként feltüntetett személy 1971. július 1. után keresőképtelenné válik (pl. a második keresőként számításba vett kereső gyermeket felsőfokú tanintézet nappali tagozatára vették fel), a lakbérhozzájárulásra továbbra is jogosult, és a részére megállapított lakbérhozzájárulást tovább kell folyósítani. A munkáltató szerv — a munkaviszony megszűnése alkalmával — a Vhr. 2. sz. mellékletét képező Igazolást köteles kiadni. A folyósítás a munkaviszony megszűnése után a szociális ellátás megállapítására jogosult tanácsi szakigazgatási szerv feladata.

Megjegyzés: Mindazokban az esetekben, amikor az intézményekhez belépő dolgozó a 3/1971. (II. 8.) PM ÉVM sz. együttes rendelet 26. §-a szerint rendszeresített „Igazolás" űrlappal (a 3270—30 r. sz. nyomtatvány) igényli a lakbérhozzájárulás további folyósítását, szükséges megkeresni a nyomtatvány-kiállító szervet, hogy az igazolás alapját képező „lakbérhozzájárulás igazoló lap" 5. rovatában megnevezett lakástulajdonos (kezelő) nevét és címét utólag közölje. Ennek az adatnak hiányában ugyanis nem bírálható el, hogy a lakbérhozzájárulást a költségvetés terhére el lehet-e számolni, vagy a kifizetett összeget más szervtől, (pl. állami vállalat, szövetkezet, stb.) kell-e igényelni. Abban az esetben, ha az újonnan belépő dolgozó a munkakönyv tanúsága szerint 1971. július 1-től már többször változtatott munkahelyet, az előbb említett adatot attól a munkahelytől kell beszerezni, ahol a dolgozó 1971. július 1-én vagy azt követően első alkalommal munkaviszonyban volt.

R. 20. §

(1) A kifizetett lakbérhozzájárulást a folyósító szerv részére — a (2) bekezdésben említett kivétellel — az állami költségvetésből meg kell téríteni.

(2) Nem kell megtéríteni az állami költségvetésből az állami vállalatok, a nem az állami költségvetésből gazdálkodó egyéb állami szervek kezelésében levő vállalati bérés szolgálati lakások, továbbá a nem állami szervek tulajdonában levő lakások kereső bérlői és második keresői részére kifizetett lakbérhozzájárulást: ennek fedezetéről a kezelő (tulajdonos) szerv maga gondoskodik.

Vhr. 27. §

(2) Állami költségvetésből gazdálkodó szervek — ideértve a költségvetési folyószámlás szerveket is — esetében a lakbérhozzájárulás előirányzására és folyósítására a pénzügyminiszter a költségvetés összeállítására vonatkozó utasításban évenként rendelkezik.

(4) Ha az R. 20. §-ának (2) bekezdésében említett lakások kereső bérlői és második keresői nem a lakás kezelőjével (tulajdonosával) állanak munkaviszonyban, a folyósító szerv a kezelő (tulajdonos) szervtől negyedévenként igényelheti a kifizetett lakbérhozzájárulás megtérítését.

317/1971. PM III. számú állásfoglalás:

Az R. 20. §-a (2) bekezdésében foglaltak értelmében az állami vállalat vagy nem a költségvetésből gazdálkodó egyéb állami szerv kezelésében levő vállalati bér- és szolgálati lakás kereső bérlői és második keresői részére kifizetett lakbérhozzájárulást az állami költségvetésből nem kell megtéríteni.

A Vhr. 27. §-a (4) bekezdésében foglaltak alapján, ha az R. 20. §-ának (2) bekezdésében említett lakások kereső bérlői és második keresői nem a lakás kezelőjével állanak munkaviszonyban, a folyósító szerv a kezelő szervtől negyedévenként igényelheti a kifizetett lakbérhozzájárulás megtérítését.

Az ismertetett rendelkezések értelmében, ha egy vállalati kezelésben levő lakás bérlője a vállalat alkalmazottja, a vállalattól megkapja a lakbérhozzájárulást, amelyet a bérlő a vállalatnak lakbérként visszafizet, ezért a vállalat nem igényelheti a költségvetésből a lakbérhozzájárulás megtérítését.

Ha az említett lakás bérlője vagy második keresője nem a vállalat, hanem pl. költségvetési szerv alkalmazottja, a munkáltatójától megkapja a lakbérhozzájárulást, de a munkáltató — a lakbérhozzájárulást igazoló lap 5. sorában levő bejegyzés szerint — nem a költségvetéstől, hanem a lakás kezelőjétől (a vállalattól) igényli negyedévenként az alkalmazottja részére kifizetett lakbérhozzájárulás visszatérítését.

Minthogy a költségvetési és folyószámlás szervek nem tartoznak az állami vállalatok vagy nem a költségvetésből gazdálkodó egyéb állami szervek közé, ezért a kezelésükben levő lakás bérlője és második keresője részére kifizetett lakbérhozzájárulás visszatérítését a kezelő szerv, illetve a munkáltató az állami költségvetésből igényli.

Az állampolgár tulajdonában levő lakás nem tartozik az állami vállalat vagy nem a költségvetésből gazdálkodó egyéb állami szerv kezelésében, illetőleg a nem állami szerv tulajdonában levő lakás fogalmi körébe. Ezért ennek bérlője és második keresője részére a munkáltató által kifizetett lakbérhozzájárulást az állami költségvetéstől kell igényelni, nem pedig az állampolgártól (a lakástulajdonostól).

R. 22. §

(1) A lakbérhozzájárulás a keresetbe nem számít be, adó-, járulék-, nyugdíj-, táppénz-, terhességi-gyermekágyi segély-alapot nem képez, nem vehető számításba a munkaviszony alapján járó juttatásoknál, és mentes a munkabért terhelő levonások alól.

(2) Az évi kereset és a havi keresetnövekedés megállapításával, a lakbérhozzájárulás fokozatos csökkentésével és szüneteltetésével kapcsolatos vita esetében a munkaügyi viták eldöntésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a lakbérhozzájárulás összegének csökkentése tévesen történt, a kedvezményezett az előírtnál

a) alacsonyabb összegű levonás esetében a különbözetet köteles megfizetni;

b) magasabb összegű levonás esetében pedig a különbözet megtérítésére tarthat igényt. Az elévülésre a Munka Törvénykönyvének a rendelkezései az irányadók.

(4) A jogosulatlanul felvett lakbérhozzájárulást a munkabérre vonatkozó rendelkezések szerint vissza kell fizetni.

MTA Központi Hivatala
Terv és Pénzügyi Főosztálya

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Tanárképző Intézetében egyetemi docensi állás betöltésére.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Tanárképző Intézetben szervezett egyetemi docensi állás betöltésére.

A kinevezendő egyetemi docens feladata az oktató-nevelő és kutatómunkában való részvétel, közelebbről a kertészet tanításának módszertana tárgykörében előadások tartása, gyakorlatok vezetése, ill. irányítása és a tananyag továbbfejlesztésében való önálló alkotó részvétel.

A kinevezendő docensnek egyúttal feladata lesz a későbbiek során önállósuló — jelenleg a Pedagógiai Tanszék keretében működő — módszertani tanszéki csoport vezetése.

Pályázhat olyan agrár- vagy kertészmérnöki diplomával rendelkező szakember, aki tudományos fokozattal, rendelkezik és egyetemi szinten — a megjelölt területen — hosszabb időn át eredményes oktató-nevelő munkát végzett.

A betöltendő állás után a 201/70. (M. K. 5.) MM—MüM. sz. utasításban meghatározott egyetemi docensi fizetés és működési pótlék jár.

A pályázatot a gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve kell beküldeni a felhívás megjelenésétől számított négy héten belül.

A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítást a Személyzeti Osztály ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását és fizetését,
— a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,
— kutatói és tudományos tevékenységét (a megjelent tanulmányok felsorolásával, megjelölve, hogy hol és mikor jelentek meg),
— kitüntetését, idegen nyelvismeretét, külföldi tanulmányútját, tudományos fokozatát,
— a pályázat elnyerése esetén tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövendő terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes életrajzot két példányban,
— szakképzettséget (tudományos fokozatot) tanúsító oklevelek hiteles másolatát,
— az Egyetem Személyzeti Osztálytól beszerzett és géppel kitöltött törzslapot (2 db.),
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. július 31.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor h.

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15,30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74007 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 15. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. SZEPTEMBER 14.

TARTALOM

Miniszteri rendelet	26/1972. (VIII. 16.) PM—KPM	A személyi használatú közületi személygépkocsik használatáról és a térítési díjról	187
Az Akadémia főtitkárának utasításai	11/1972. (A. K. 15.) MTA—F.	A Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központja és Automatizálási Kutató Intézete egyesítéséről	188
	12/1972. (A.K. 15.) MTA—F.	A belföldi tudományos tanulmányutakról	188
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. Főosztályának pályázati felhívása	191
		A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	191
		A Debreceni Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása	191
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája	192
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája	192

Miniszteri rendelet

A pénzügyminiszter és a közlekedés- és postaügyi miniszter 26/1972. (VIII. 16.) PM—KPM számú

együttes rendelete

a személyi használatú közületi személygépkocsik használatáról és a térítési díjról

A Minisztertanácstól kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük:

1. §

A személyi használatú közületi személygépkocsira (a továbbiakban: gépkocsi) jogosult (a továbbiakban: jogosult) az őt megillető kedvezményről térítés fejében nem mondhat le.

2. §

Az országhatáron belüli gépkocsihasználat miatt felmerülő minden költség azt a szervet terheli, amelynél a jogosult a munkakörét ellátja.

3. §

(1) A jogosultnak gépkocsival történő hivatalos külföldi kiküldetése esetén a gépkocsi használatával felmerülő minden költség a kiküldő szervet terheli.

(2) A hivatalos célú külföldi utazás esetén a jogosult a gépkocsi használata miatt ténylegesen felmerülő dologi kiadásokat (üzemanyag, szervízköltség, biztosítási díj, parkírozási költség stb.) bizonylatok alapján korlátozás nélkül elszámolhatja.

(3) A gépkocsivezető költségtérítésére (külföldi napidíjára, szállásköltségére) a devizát a hivatalos kiküldetésre érvényes szabályozás szerint a szerv utazási devizakerete terhére lehet igényelni.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

4. §

(1) A jogosult a gépkocsit magáncélú külföldi utazásra csak az illetékes miniszter [a 14/1972. (IV. 22.) Korm. számú rendelettel módosított 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet 6/A. §-ának (2) bekezdése] előzetes engedélyével veheti igénybe.

(2) A magáncélú külföldi utazás esetén a jogosult a gépkocsi használata miatt ténylegesen felmerülő dologi kiadásokat a 3. § (2) bekezdése szerint elszámolhatja.

(3) A gépkocsival történő magáncélú külföldi utazás esetén a gépkocsivezetőt megillető deviza költségtérítés fedezetének biztosítása a 3. § (3) bekezdése szerint történik. A jogosult a gépkocsivezetőt megillető költségtérítés teljes összegét, valamint a gépkocsivezető útlevél- és vízumköltségét köteles a szerv részére megtéríteni

(4) A (3) bekezdésben említett devizaköltségek forint ellenértékének megtérítése a 11/1966. (VI. 29.) PM számú rendeletnek a 35/1967. (XII. 28.) PM számú rendelet 11. §-ával módosított 75. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja alapján nem rubel elszámolású viszonylatban 40%-os, rubel elszámolású országok valutái után 5%-os illeték megfizetése mellett történik. A szerv az illeték összegét a 232-90.101-2.000 „Ng. E.: Illetékek, bevételi számla Budapest" elnevezésű számlára köteles befizetni.

(5) A (3) bekezdésben megjelölt térítés összegét minden külföldön töltött nap után a gépkocsivezető belföldi napidíjának összegével, valamint szállásköltség címén 90 Ft-tal csökkenteni kell.

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit azonban 1972. július hó 1. napjától kell alkalmazni.

(2) Az ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítők költségtérítéséről szóló 112/1961. (P. K. 5.) PM számú utasítás 15. §-a a jogosultak vonatkozásában e rendelet 3. és 4. §-ának megfelelően módosul.

Faluvégi Lajos s. k., pénzügyminiszter — *Dr. Csanádi György* s. k., közlekedési és postaügyi miniszter

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1972. (A. K. 15.) MTA-F. számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia Számítási technikai Központja és Automatizálási Kutató Intézete egyesítéséről

1. Az 1021/1972. (VIII. 4.) Mt. sz. határozatban kapott felhatalmazás alapján a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központját és az Automatizálási Kutató Intézetet 1973. január 1. napjával egyesítem.

2. Az egyesített intézet elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézete (a továbbiakban: Intézet). Székhelye: Budapest.

3. Az Intézet feladata:

a) számítástechnikai és automatizálási kutatások végzése;

b) a Magyar Tudományos Akadémia *Számítástechnika alkalmazásai* című főirányának gondozása;

c) az akadémiai számítógépnek a kutatást segítő szervezett üzemeltetése.

4. Az Intézet élén a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára által megbízott igazgató áll. Az Intézet dolgozóinak kinevezésére a 3/1972. (A. K. 5.) MTA-F. sz. utasításban foglaltak az irányadók.

5. Az Intézet önállóan, a pénzügyminiszter 107/1968. PM (P. K. 4.) sz. utasítás, illetőleg annak módosításáról szóló 2/1971. (P. K. 3.) PM sz. utasítás, továbbá a költségvetési rend szerint működő kutatóhelyek gazdálkodási és anyagi ösztönzési rendszeréről szóló 106/1970. PM (P. K. 13.) sz. utasítás szerint, valamint ennek végrehajtásáról szóló 6/1970. (A. K. 18.) MTA-F. sz. utasításnak megfelelően költségvetési folyószámla-rendben gazdálkodik; személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — a Természettudományi I. Főosztály keretén belül — kell gondoskodni.

6. Az Intézet felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztálya gyakorolja.

7. Az Intézet szervezetét és feladatkörének részletes szabályait — az igazgató előterjesztésére — a Magyar Tudományos Akadémia illetékes főtitkárhelyettese hagyja jóvá.

8. Az utasítás kiadásával egyidejűleg a Számítástechnikai Központ feladatkörének meghatározásáról szóló 5/1963. MTA (A. K. 6.), továbbá az Automatizálási Kutató Laboratórium intézetté való átszervezéséről és feladatkörének újabb megállapításáról szóló 5/1964. MTA (A. K. 3.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. augusztus 29.

Köpeczi Béla s. k., főtitkár

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 12/1972. (A. K. 15.) MTA-F. számú

utasítása

a belföldi tudományos tanulmányutakról

A tudományos kutatói munkakört betöltő dolgozók szakmai fejlődésének előmozdítása, a kutatóhelyek káderutánpótlásának biztosítása, a kutatás

hatékonyságának növelése és az egyes kutatóhelyek kapcsolatainak elősegítése érdekében megvalósítható belföldi tudományos tanulmányút (a továbbiakban: tanulmányút) megszervezésével kapcsolatos eljárást — a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben — az alábbiakban szabályozom.

1. §

(1) Tudományos munka végzése céljából tanulmányútra általában az Akadémia Központi Hivatala (a továbbiakban: Akadémia Hivatala) felügyelete alá tartozó kutatóintézeteknél, laboratóriumoknál, csoportoknál, központoknál és a támogatott kutatóhelyeken foglalkoztatott tudományos főmunkatársi vagy tudományos munkatársi munkakört betöltő dolgozó (a továbbiakban: kutató) küldhető ki.

(2) Kivételesen indokolt esetben tanulmányútra egyéb tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott dolgozó is kiküldhető.

(3) Tanulmányútra lehet küldeni a kutatót abban az esetben is, ha a tudományos feladat elvégzéséhez más kutatóhelyen levő műszer, berendezés stb. igénybevétele szükséges.

(4) A kutató tanulmányútra küldése történhet más akadémiai, illetve más minisztérium, országos hatáskörű szerv felügyelete alá tartozó intézményhez (tanszékhez, vállalati kutatólaboratóriumhoz, ipari kutatóintézethez stb.).

(5) A tanulmányút megszervezése a kutatót foglalkoztató intézmény vezetőjének feladata. Az Akadémia által támogatott kutatóhelyeknél a kutató kiküldésére a kutatóhely vezetője tesz javaslatot. A javaslat alapján az Akadémia Hivatala illetékes tudományági főosztályának vezetője dönt a kutató tanulmányútra küldéséről. A javaslatot a tanulmányút konkrét céljának megjelölésével kell megindokolni.

(6) A tanulmányútra küldésre vonatkozó intézkedésnek tartalmaznia kell

— a tanulmányút célját

— a tanulmányút során — a fogadó munkahely vezetőjével történt előzetes megállapodás alapján — elvégzendő feladatokat

— a tanulmányút időtartamát

— a havi juttatás összegét [3. § (4) bek.]

— a tanulmányút befejezését követően ezen utasításban előírt beszámolási kötelezettségre való utalást.

2. §

(1) A tanulmányút időtartama két hónaptól egy évig tarthat.

(2) A tanulmányútra küldött kutatót a tanulmányút befejezését követő egy évig újabb tanulmányútra kiküldeni nem lehet.

(3) A tanulmányúton résztvett kutató a tanulmányút befejezésétől számított harminc napon belül a végzett munkájáról a kiküldött részére írásban köteles beszámolni. A beszámolót legalább két példányban kell elkészíteni, amelyből az egyik példányt a kiküldő (az intézményvezető, valamint a tudományági főosztályvezető), a másik példányt pedig a kutató közvetlen felettese (tudományos osztályvezető, a kutatóhely vezetője) kapja.

3. §

(1) A tanulmányúton résztvevő kutató munkaviszonya eredeti munkahelyén változatlanul fennáll.

A határozott idejű munkaviszonyban foglalkoztatott kutató esetében a tanulmányútra küldés időtartamát a határozott időre szóló alkalmazásra figyelemmel kell meghatározni.

(2) A kutató besorolás szerinti havi munkabérének (alapbérének, korpótlékának és esetleges egyéb pótlékának) folyósításáról a tanulmányút idejére a kiküldő gondoskodik.

(3) A havi munkabéren felül a kutatót megilleti mindaz az egészségügyi bérpótlék, amelyet a havi munkabére nem tartalmaz, de amelyre a kutató a tanulmányút alatti munkahelyén az ottani munkakörülmények alapján jogosult. Ebben az esetben a veszélyességi, fertőzési, sugárártalmi pótlékot a kutató részére — kérelmére — a kiküldő intézmény javaslata alapján az intézmény közvetlen felügyeletét ellátó tudományági főosztály engedélyezi. Az erre vonatkozó felterjesztéshez mellékelni kell a tanulmányút alatti munkahely szerint illetékes Közegészségügyi és Járványügyi Állomás (KÖJÁL) javaslatát. Az engedélyezett bérpótlék a kutató eredeti munkáltatójának béralapját terheli.

(4) A kutató — amennyiben tudományos munkáját nem az eredeti munkahelyével azonos helységben végzi és ez lakóhelyétől is eltér, ahová naponként visszatérni nem tud — a (2) bekezdés szerint járó havi munkabérén felül a dolgozók belföldi hivatalos kiküldetésére vonatkozó jogszabályok alapján utazási, élelmezési, valamint szállásköltség felszámítására jogosult, továbbá a havi 1 500 Ft-ot meg nem haladó ösztöndíj jellegű juttatásban részesül az alábbiak szerint:

A juttatás havi összege:

a) egyedülálló esetében 500 Ft

b) nős, férjezett esetében 800 Ft

c) eltartott családtag esetében 800 Ft-on felül eltartott családtagonként további 200 Ft, de összesen legfeljebb havi 1 500 Ft.

(5) Eltartott családtagnak kell tekinteni az önálló keresettel, jövedelemmel, havi 500 forintot el nem érő nyugdíjjal (ellátási díjjal, baleseti járadékkal, kivételes ellátással) nem rendelkező személyt, akit a kutató saját háztartásában térítés (ellenszolgáltatás) nélkül eltart. Az eltartás tényét a kutató által kiállított — és a lakóbizottság elnöke által aláírt — nyilatkozattal kell igazolni.

(6) Töredékhónap esetén a kutatót a (4) bekezdés szerinti havi juttatásnak csak az időarányos része illeti meg. Ennek megállapításánál a havi juttatás összegét harminccal kell osztani.

(7) A havi juttatás után társadalombiztosítási járulékot nem kell fizetni és mentes a nyugdíjjárulék, illetve az általános jövedelemadó levonása alól is.

(8) A havi juttatást a havi munkabérrel együtt a bér kifizetésére meghatározott napon utólag kell a kutató részére folyósítani és a tartózkodási helyére megküldeni.

4. §

(1) A tanulmányúton levő dolgozó munkájának elvégzését — helyettesítését — általában az intézményen belül saját (belső) munkaerővel kell megoldani. Rendkívül indokolt esetben új munkaerőt is lehet alkalmazni. Az alkalmazás a helyettesített dolgozó távollétének időtartamára, határozott időre szóló munkaszerződéssel történhet. A támogatott kutatóhelyeknél az esetleges helyettesítéssel kapcsolatos igényt a kutatóhely vezetője az Akadémia Hivatala illetékes tudományági főosztályához terjesztheti elő. Helyettes alkalmazására csak a tudományági főosztály előzetes hozzájárulása után kerülhet sor.

(2) A helyettesítést ellátó dolgozó részére járó munkabér elsősorban az intézmény mindenkori költségvetésében jóváhagyott éves béralapját terheli. Amennyiben a helyettesítéssel kapcsolatban kifizetésre kerülő munkabér az intézmény béralapjából teljes mértékben nem fedezhető vagy a felügyeleti szerv mérlegelésétől függően egyéb esetekben is, a tanulmányútra küldött dolgozó béralapjának egy részét, valamint a 3. § (3) bekezdése alapján engedélyezett bérpótlékot az Akadémia Hivatala megtérítheti. A térítés mértékének meghatározásánál figyelemmel kell lenni egyrészt arra, hogy a tanulmányút megvalósításához milyen érdekek fűződnek, másrészt pedig arra, hogy a tanulmányút idejére a tanulmányútra küldött munkájának ellátására más személy alkalmazása feltétlenül szükséges-e.

5. §

(1) A 3. § (4) bekezdésében szabályozott havi juttatás és a kiküldetési költségek pénzügyi fedezete

— az intézmény mindenkori költségvetésében jóváhagyott, valamint az évközben elért béralap-megtakarításból származó jutalmazási keret;

— a szerződéses munkák árbevétele terhére képzett jutalmazási alap;

— a Pénzügyminisztérium által az Akadémia részére megállapított külön keret.

(2) A támogatott kutatóhelyeken foglalkoztatott akadémiai állományú dolgozók tanulmányútjával kapcsolatosan felmerülő költségek fedezeti forrását — a tényleges szükségletnek megfelelően — az Akadémia Hivatala illetékes tudományági főosztálya az (1) bekezdésben foglaltak szerint biztosítja azzal, hogy az érintett kutatóhelynél a 8/1971. MTA—F (A. K. 9.) számú főtitkári utasítás alapján képzett személyi és egyéb ösztönzési alap eszközeit is figyelembe kell venni.

(3) Az (1) bekezdésben említett külön keret juttatására, valamint a 3. § (3) bekezdése szerinti pótlék, továbbá a 4. § (2) bekezdése szerinti béralap-visszatérítésre vonatkozó igényt indokolt esetben az intézmény vezetője az Akadémia Hivatala illetékes tudományági főosztályához negyedévenként a tanulmányút megkezdése szerinti negyedévet megelőző hónap első napjáig terjesztheti elő. Az előterjesztésnek az igény érdemi elbírálása érdekében tartalmaznia kell

— a tanulmányútra
— az indokolt béralap megtérítésére
— a tanulmányút alatti munkahelyen fennálló munkakörülmények alapján engedélyezhető egészségügyi bérpótlék (veszélyességi stb.) fedezetére, végül
— a jogszabály szerinti kiküldetési költségekre vonatkozó adatokat.

Az előterjesztésben foglaltakra a döntési jog — az Akadémia Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya vezetője véleményének figyelembevételével — a tudományági főosztályvezetőt illeti meg.

(4) A megvalósult tanulmányutakról az éves beszámoló mellékleteként tájékoztatást kell adni. A mellékletnek tartalmaznia kell:

— a naptári évben tanulmányúton résztvevők számát,
— a kiküldetés időtartamát (az összes hónapok számát),
— a ténylegesen felmerült kiadásokat, külön részletezve a bérjellegű kiadások összegét,
— a költségek fedezetére az intézmény jutalmazási keretéből — ideértve a béralap-megtakarításból származó jutalmat is — és a szerződéses munkák árbevételéből jutalmazásra fordítható keretből (a támogatott kutatóhelyeken az illetékes tudományági főosztály által engedélyezett jutalmazási keretből, illetve a támogatott személyi és egyéb ösztönzési alapjából), továbbá
— a kiküldetési költségekre jóváhagyott keretből, valamint a
— Pénzügyminisztérium által biztosított külön keretből történt felhasználást.

6. §

A tanulmányútra küldött kutatót ezen utasítás 3. § (4) bekezdése szerint megillető havi juttatást a 02 Egyéb személyi kiadás rovat 11 Ösztöndíj tétele terhére kell elszámolni.

7. §

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba; egyidejűleg a 9/1971. MTA—F (A. K. 11.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. augusztus 18.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

Közlemények

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. Főosztálya pályázatot hirdet a Szegedi Biológiai Központ Biofizikai Intézetének igazgatói állására.

A pályázati követelmények:

— tudományos fokozat;
— számottevő tudományos eredmények a biofizika vagy a fizika területén;
— kutatásszervezés és -vezetés területén szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának, besorolásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek felsorolását, pontos bibliográfiával;
— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését;
— a Szegedi Biológiai Központ más kutatásaihoz kapcsolódó korszerű biofizikai munka kialakításának terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot 2 példányban
— az oklevelek hiteles másolatát;
— erkölcsi bzonyítványt.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (biológiai) Főosztályához (Budapest V., Münnich Ferenc u. 7.) kell benyújtani a felhívás közzétételétől számított 4 héten belül.

dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

Pályázati felhívás

A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet a Keszthelyi Mezőgazdaságtudományi Kar Matematika-Fizika Tanszékén betöltésre kerülő egy fő tanszékvezető, egyetemi docensi állásra.

A pályázó feladata a Tanszéken folyó oktató-nevelő, valamint a tudományos kutatómunka irányítása, a fizika tantárgy oktatása, gyakorlatok anyagának kialakítása és ellenőrzése.

A pályázónak megfelelő szakmai gyakorlattal, oktatói tevékenységgel és tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.
2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését.

   Ezek között:

   — oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,
   — az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok, stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,
   — tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelv ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.
3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az Intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot.
2. Részletes önéletrajzot két példányban.
3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát.
4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar Dékánjához kell eljuttatni.

Keszthely, 1972. július 28.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár
rektor

Pályázati felhívás

A Debreceni Agrártudományi Egyetem mezőtúri Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Karán pályázatot hirdet az alábbi állások betöltésére:

A Gépjavítás-Technológiai Tanszéken 1 főiskolai tanári állásra, a „Gépjavítás" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik műszaki egyetemen, illetve az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet, hosszabb felsőoktatási tapasztalattal és tudományos fokozattal rendelkeznek.

A Marxizmus—Leninizmus Tanszéken 1 főiskolai docensi állásra, a „Tudományos szocializmus" c. tárgy oktatására.

A pályázók közül előnyben részesülnek azok, akik az ELTE Tudományos Szocializmus Szakán szereztek oklevelet, és a tárgykörben hosszabb oktatási, illetve felsőoktatási gyakorlattal és lehetőleg tudományos fokozattal rendelkeznek.

A Mezőgazdasági Gépek Tanszékén 1 főiskolai tanári állásra, a „Mezőgazdasági munkagépek" és „Gépek üzemelése" c. tárgyak oktatására.

Pályázhatnak azok, akik a műszaki egyetem Gépészmérnöki Kara Mezőgazdasági Gépész Szakán, illetve az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet, a felsőfokú oktatásban hosszabb gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek.

A Műszaki Alapozó Tárgyak Tanszékén 1 főiskolai tanári állásra, a „Mechanika" és a „Gépelemek" c. tárgyak oktatására.

Pályázhatnak azok, akik műszaki egyetemen, illetve az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet, hosszabb felsőoktatási gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek.

Az Üzemgépészeti Tanszéken 1 főiskolai tanári állásra, a „Mezőgazdasági épületek gépei, berendezései" c. tárgy oktatására.

Pályázhatnak azok, akik műszaki egyetemen, illetve az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet, hosszabb felsőoktatási gyakorlattal és tudományos fokozattal rendelkeznek.

1 főiskolai docensi állásra, a „Mezőgazdasági építészet" és „Az állattenyésztés gépei" c. tárgyak oktatására. Pályázhatnak azok, akik a műszaki egyetem Gépészmérnöki Kara Mezőgazdasági Gépész Szakán, illetve az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karán szereztek oklevelet, és hosszabb felsőoktatási gyakorlatuk van. Előnyben részesülnek azok, akik tudományos fokozattal rendelkeznek.

A kinevezendő oktatók feladata lesz — beosztásuknak megfelelően — az előadások megtartása, a gyakorlatok szervezése, irányítása, a vizsgáztatás, a nevelő-, valamint a tudományos munkában, adott esetben jegyzetek, tankönyvek megírásában való részvétel, valamint szaktanácsadás.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését
2. eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
   — oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését
   — a pályázó által írt könyvek, tanulmányok, stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg
   — tudományos fokozatát
   — kitüntetéseit és idegen nyelv ismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.
3. a pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázatokhoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot 2 példányban

b) szakképzettséget, illetve tudományos fokozatot, stb. tanúsító oklevelek hiteles másolatát;

c) az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot

d) a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett, 3 hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állások után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatok benyújtásának határideje a közzétételtől számított 4 hét.

A pályázatokat az egyetem mezőtúri Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kara Igazgatói Hivatalába kell benyújtani. A pályázatokra vonatkozóan részletes felvilágosítást a Kar Igazgatói Hivatala ad, munkanapokon a hivatalos órák alatt.

A Főiskolai Kar címe: Mezőtúr, Tolbuchin út 2. Tel.: 70

Debrecen, 1972. augusztus hó 9.

dr. Ács Antal s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74068 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 16. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. OKTÓBER 20.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1024/1972. (VII. 18.) Mt. h.	A KGST tagországok állami szervei, vállalatai és más gazdálkodó szervezetei, kutatóintézetei közötti közvetlen kapcsolatok létesítésének és fenntartásának hazai rendjéről 197
	1037/1972. (IX. 12.) Mt. h.	A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és tagjainak felmentéséről, illetőleg elnökének és tagjainak kinevezéséről szóló 1041/1970. (VIII. 30.) Korm. számú határozat módosításáról 196
	1039/1972. (IX. 15.) Mt. h.	A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és tagegyesületei felügyeletének szabályozásáról 196
Az Akadémia Elnökségének határozatai	44/1972. sz. határozat	A magyar tudomány és az UNESCO kapcsolatáról szóló tájékoztató megvitatásáról 197
	47/1972. sz. határozat	Az országos és tárcaszintű kutatási főirányok körében elért eredmények jutalmazásának előkészítéséről.... 197
	48/1972. sz. határozat	A Veszprémi Akadémiai Bizottság személyi összetételéről 195
Közlemények	328/1972. PM—KPM—MüM	A közületi szervek személygépkocsi állományának csökkentéséről szóló jogszabályok alkalmazásával kapcsolatban felmerülő egyes kérdésekről és a térítési díjak elszámolásáról 198
		A Kertészeti Egyetem pályázati felhívása..... 201
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 202
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 202

Jogszabályok

A Minisztertanács 1024/1972. (VII. 18.) számú

határozata

a KGST tagországok állami szervei, vállalatai és más gazdálkodó szervezetei, kutatóintézetei közötti közvetlen kapcsolatok létesítésének és fenntartásának hazai rendjéről

A KGST tagországok közötti gazdasági kapcsolatok további elmélyítése, az integrációs folyamat fejlesztése érdekében a Minisztertanács az alábbiakat határozza:

1. *a)* Az állami szervek, vállalatok és más gazdálkodó szervezetek, kutatóintézetek — az 1. *b)* pontban foglaltak kivételével — hatáskörükben, illetve tevékenységi körükben, gazdasági céljaik, feladataik jobb megvalósítása érdekében közvetlen kapcsolatokat létesíthetnek és tarthatnak fenn más KGST tagországok erre feljogosított állami szerveivel, gazdálkodó szervezeteivel és kutatóintézeteivel.

A közvetlen kapcsolat létesítése és fenntartása során a felek szerződést is köthetnek.

b) A tanácsi vállalatok és a szövetkezetek az illetékes megyei (fővárosi) tanács elnökének előzetes engedélye alapján létesíthetnek és tarthatnak fenn közvetlen kapcsolatokat.

2. A közvetlen kapcsolat létesítése, fenntartása és az azokból származó feladatok teljesítésére irá-

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKAD... KÖNYVTÁRA

nyuló szerződéskötés csak az egyébként szükséges hatósági engedélyek birtokában és más jogszabályokban kötelezően előírt rendelkezések betartásával lehetséges, így különösen nem sértheti a külkereskedelmi tevékenység végzésének és a devizagazdálkodásnak a szabályait.

3. *a)* Az 1. és a 2. pontokban foglaltak figyelembevételével közvetlen kapcsolatok különösen az alábbiakra létesíthetők, illetve tarthatók fenn:

— tájékoztatócsere a tudományos-műszaki, termelési, kereskedelmi és idegenforgalmi tevékenységnek, valamint a gyártás tervezésének, szervezésének és irányításának helyzetéről, tapasztalatairól és fejlesztésükkel kapcsolatos elgondolásokról, valamint a szolgáltatások terén;

— a tudományos-műszaki és gazdasági együttműködés fejlesztésére irányuló javaslatok kidolgozása a tervkoordináció során;

— konkrét intézkedések kidolgozása a tervkoordináció folyamán elért eredmények megvalósítására, továbbá részvétel a kölcsönös szállításokról szóló hosszú lejáratú szerződések és egyezmények előkészítésében;

— együttműködés a tudományos-kutató és tervező-szerkesztő munkák területén: tudományos-műszaki prognózisok és elemzések kidolgozása és cseréje; tudományos-kutató és tervező-szerkesztő munkák koordinálása és együttes elvégzése; tudományos-műszaki eredmények és műszaki dokumentációk átadása; tudományos-műszaki káderképzés és továbbképzés, a tudományos-műszaki kutatások elvégzéséhez szükséges speciális műszerek és anyagok biztosítása és egyéb, a tudományos-kutató és tervező-szerkesztő munkák területén kölcsönös érdeklődésre számottartó tevékenység;

— együttműködés a termelés szakosítása és kooperációja, a termelési kapacitások kihasználása terén;

— együttműködés a korszerű technológiai folyamatok kidolgozásában és alkalmazásában, különösen a termelés automatizálása és gépesítése során;

— együttműködés a szabványosítás és tipizálás területén;

— együttműködés a szabadalmak, licencek és „know-how" vásárlásában és felhasználásában;

— együttműködés a szolgáltatások területén: vállalkozói munkák megszervezése és teljesítése, műszaki segítségnyújtás, szervizszolgálat megszervezése stb.;

— az áruk választékcseréjének megszervezése.

b) Az illetékes miniszter (miniszterek), országos hatáskörű szerv vezetője vagy az 1. *b)* esetén az illetékes megyei (fővárosi) tanács elnöke kísérje figyelemmel és segítse elő a közvetlen kapcsolatok létesítését és fenntartását.

4. *a)* A létesítendő és meglevő közvetlen kapcsolatokról rendszeres írásbeli tájékoztatást kell adni az illetékes miniszter (miniszterek), országos hatáskörű szerv vezetője részére, az 1. *b)* esetében pedig az engedélyező számára is.

b) A meglevő és létesítendő közvetlen kapcsolatokról a tájékoztatást naptári évenként, legkésőbb december 31-ig kell megadni.

Ha a közvetlen kapcsolat létesítésének szükségessége évközben merül fel, a tájékoztatásnak legkésőbb a tervezett kapcsolat létesítése előtt 30 nappal az illetékes miniszter (miniszterek), országos hatáskörű szerv vezetője tudomására kell jutnia. Ez a rendelkezés az 1. *b)* pontban említett szervekre nem vonatkozik.

c) A tájékoztatásnak különösen a következőket kell tartalmaznia: közvetlen kapcsolat alanyai, tartalma, célja, az általa elért eredmény, pénzügyi fedezete (Ft és deviza).

5. Az illetékes miniszter (miniszterek), országos hatáskörű szerv vezetője a népgazdasági érdekeknek megfelelően szabályozhatja a közvetlen kapcsolatokat.

6. A közvetlen kapcsolatok pénzügyi (devizális) feltételeit saját eszközökből kell biztosítani, ez azonban nem zárja ki azt, hogy az illetékes szervek előzetes egyeztetés alapján, indokolt esetben a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésre bocsássák.

7. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Vályi Péter s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Minisztertanács 1037/1972. (IX. 12.) számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és tagjainak felmentéséről, illetőleg elnökének és tagjainak kinevezéséről szóló 1041/1970. (VIII. 30.) Korm. számú határozat módosításáról

1. A Minisztertanács *dr. Gergely Istvánt*, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát — más munkakörbe történt áthelyezése folytán — a Tudományos Minősítő Bizottságban viselt tagsága alól felmenti, és egyidejűleg *dr. Madas András* miniszterhelyettest, a mezőgazdasági tudományok doktorát, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium képviselőjeként a Tudományos Minősítő Bizottság tagjává kinevezi.

2. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba; az 1041/1970. (VIII. 30.) Korm. számú határozat 2. pontja ennek megfelelően módosul.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Minisztertanács 1039/1972. (IX. 15.) számú

határozata

a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és tagegyesületei felügyeletének szabályozásáról

A Minisztertanács az egyesületekről szóló 1970. évi 35. számú törvényerejű rendelet 10. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel az alábbiakat határozza:

1. A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (a továbbiakban: MTESZ) felett az állami felügyeletet az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke gyakorolja.

2. Az MTESZ tagegyesületeinek felügyeletét az MTESZ Országos Elnökségének Végrehajtó Bizottsága — az Ellenőrző Bizottság közreműködésével — látja el.

3. A felügyelet gyakorlásánál az egyesületekről szóló 1970. évi 35. számú törvényerejű rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

4. E határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 44/1972. számú

határozata

a magyar tudomány és az UNESCO kapcsolatáról szóló tájékoztató megvitatásáról

(Elnökség, 1972. szept. 26.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség elismeréssel veszi tudomásul az előterjesztést, amely sokoldalú és objektív tájékoztatást nyújtott az UNESCO működéséről, valamint a magyar tudománnyal való kapcsolatairól, továbbá az Akadémia — a kérdést érintő — lehetőségeiről.

2. Az Elnökség kívánatosnak tartja, hogy a jövőben

— időszakonként kapjon tájékoztatást az UNESCO munkájáról, illetve

— napirendjére tűzve az UNESCO egyes nagyobb programjait, azokat megvitassa.

Törekedni kell arra, hogy a programok tervezetéről ne kialakult formájukban értesüljön az Elnökség, hanem az előterjesztés stádiumában, amikor még tartalmilag is módosíthatók.

3. Az Elnökség ajánlja az Akadémia érdekelt tudományos osztályainak, hogy tanulmányozzák és vitassák meg az UNESCO kétéves programjait, illetve egyéb dokumentumait, és tegyenek javaslatokat a magyar részvétel fokozására.

4. Az Elnökség szükségesnek tartja, hogy az UNESCO természettudományi és társadalomtudományi újabb programjait előkészítő értekezleteken részt vevő magyar küldöttség állásfoglalásának kialakításához vegyék igénybe az Akadémia érdekelt tudományos osztályainak, ill. bizottságainak segítségét.

5. Az Elnökség javasolja a főtitkárnak, hogy az akadémiai kutatóhelyek éves költségvetésének megállapításakor vegye figyelembe az adott kutatóhely részvételét az UNESCO programjainak megvalósításában.

6. Az Elnökség javasolja a Magyar UNESCO Bizottságnak és az Akadémia főtitkárának, hogy a Magyar UNESCO Bizottság természettudományi albizottságának, illetve társadalomtudományi albizottságának működésével járó titkársági feladatok ellátásához az MTA Központi Hivatala érintett tudományági és funkcionális főosztályai nyújtsanak folyamatos segítséget.

Budapest, 1972. szeptember 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 47/1972. számú

határozata

az országos és tárcaszintű kutatási főirányok körében elért eredmények jutalmazásának előkészítéséről

(Elnökség, 1972. szeptember 26.)

Teljes szöveg

1. Az Elnökség a jutalmazások előkészítésére az alábbi bizottságot küldi ki:

Elnök: *Jánossy Lajos* akadémikus

A bizottság titkára: *Gujdi Barna*, a Személyzeti Főosztály vezetője

Tagok: *Csáki Frigyes* akadémikus, *Bognár Géza* akadémikus, *Farkas Gábor* akadémikus, *Knoll József* akadémikus, *Kónya Albert* akadémikus, *Láng István* főtitkárhelyettes, *Mátrai László* akadémikus, *Osztrovszki György* akadémikus, *Polinszky Károly* akadémikus, *Weltner Andor* akadémikus.

2. Javaslatában a bizottság — összhangban az OTTKT-ra vonatkozó kormányhatározattal — döntő mértékben támaszkodjék az egyes főirányokért felelős tárcák, illetve országos hatáskörű szervek véleményére. Szükség esetén, vitatott kérdések megítélésében vegye igénybe a bizottság a tudományos osztályok, bizottságaik, illetve felkért szakértők közreműködését.

3. Mivel a kutatási jutalmakat a folyó évben ki kell osztani, a bizottság 1972. december hó 15-ig tegye meg javaslatát az Elnöknek.

Budapest, 1972. szeptember 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnöksége 48/1972. számú

határozata

a Veszprémi Akadémiai Bizottság személyi összetételéről

(Elnökség, 1972. szeptember 26.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Veszprémi Akadémiai Bizottság személyi összetételét — figyelemmel arra, hogy a

Bizottság tevékenysége több megyére terjedjen ki — az alábbiak szerint állapította meg:

Elnök: *Belák Sándor* akadémikus, Keszthely, Agrártud. Egyetem

Elnök h.: *Nemecz Ernő* föld- és ásvt. tud. dr., Veszprém, Vegyipari Egyetem

Titkár: *Kapolyi László* műszaki tud. kand., Tatabánya, Szénbányászati Tröszt

Tagok: *Freund Mihály* akadémikus, *Korach Mór* akadémikus, *Láng Géza* akadémikus, *Polinszky Károly* akadémikus, *Déri Márta*, a műszaki tud. doktora, *Markó László*, a kémiai tud. doktora, *Inczédy János*, a kémiai tud. doktora, *Dévay József*, a kémiai tud. doktora, *Blickle Tibor*, a kémiai tud. doktora, *László Antal*, a kémiai tud. doktora, *Salánki János*, a biológiai tud. doktora, *Szántó András*, a kémiai tud. kandidátusa, *Csepregi Pál*, a mezőgazdasági tud. kandidátusa, *Törtely Sándor* a Veszprémi Vegyipari Egyetem aspiránsa.

Budapest, 1972. szeptember 26.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Közlemények

A Pénzügyminisztérium, a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium és a Munkaügyi Minisztérium 328/1972. PM—KPM—MüM számú együttes közleménye a közületi szervek személygépkocsi állományának csökkentéséről szóló jogszabályok alkalmazásával kapcsolatban felmerülő egyes kérdésekről és a térítési díjak elszámolásáról

A közületi szervek gépjárműveiről szóló, a 14/1972. (IV. 22.) Korm. számú rendelettel módosított 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) végrehajtásával kapcsolatban felmerült egyes kérdésekre a következő tájékoztatást adjuk.

1. A *közületi szervek* körét, melyekre az R. hatálya kiterjed, az R. 1. §-ának (1) bekezdése határozza meg.

2. Az R. 6. §-ának (2)—(4) bekezdése tartalmazza *az utazási kedvezményezettek körét, illetve a kedvezmény mértékét.*

a) Az 1972. július hó 1. napját követően alapított új közületi szervek az R. mellékletében megjelölt norma szerinti személygépkocsi üzemeltetésére s az új szervek vezetői az R. 6. §-ának (2)—(4) bekezdésében foglalt megkülönböztetésekkel az ott meghatározott utazási kedvezményekre jogosultak. Az ilyen személygépkocsikat a rendőrhatóság a KPM által kiadott forgalombahelyezési engedély alapján látja el hatósági jelzésekkel.

Átszervezés, illetőleg vállalati kategória módosítása esetén a közületi szerv köteles a változást a KPM Autófelügyeletnek bejelenteni.

b) A korlátozott személygépkocsi használati kedvezményre jogosultak személyében bekövetkezett változáskor, igény esetén a közületi személygépkocsi használati lehetőséget biztosítani kell, azonban ilyen címen a személygépkocsik száma nem növelhető. Biztosítani kell a kedvezményt akkor is, ha a kedvezményt pénzben megváltották, és évközben a korábbi helyébe új jogosult lép. A korábbi jogosult által előre felvett és a tárgyév hátralevő idejére eső megváltásrész visszafizetésében az illetékes miniszter [R. 6/A. §-ának (2) bekezdése] dönt.

c) A megállapított km-teljesítmény keretén, belül lebonyolíthatók a lakás és munkahely közötti utazások is, amelyeket azonban ilyenkor a Gépjármű 37. számú menetlevél terhére kell elszámolni.

A) A R. 6. §-ának (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy *térítésben* részesüljenek azok, akik az újraszabályozás után a korlátozott személyi használatról lemondanak. A térítés

a) évi 16 000 Ft azoknál, akik a 4000 km, valamint a lakás és munkahely közötti utazásra jogosító kedvezményükről egyaránt lemondanak (a kedvezményekről külön-külön is le lehet mondani);

b) évi 6000 Ft azoknál, akik a 3000 km magáncélú kedvezményről lemondanak;

c) évi 8000 Ft azoknál, akik a lakás és munkahely közötti utazásra jogosító kedvezményről mondanak le.

B) A kedvezményekről

a) a magáncélú használat esetén első ízben 1973. január hó 1. napjától;

b) a lakás és munkahely közötti utazási kedvezmény esetén első ízben 1972. július hó 1. napjától lehet lemondani. Töredék-hónapra lemondani nem lehet. A lemondást célszerű a határidő előtt legalább 3 hónappal korábban bejelenteni, hogy a gépkocsi esetleges leadása és a gépkocsivezető munkaviszonyának rendezése érdekében a szükséges intézkedéseket kellő időben meg lehessen tenni.

A térítés összegét a lemondás napjától a tárgyév végéig kell kiszámítani. A térítés a lemondás időpontját követő hónap 1. napján a tárgyévre előre arányosan egy összegben esedékes. A kifizetést — amelyet a 6/A és 6/B pontokban meghatározott címen kell elszámolni — a lemondást követő hónap legközelebbi bérfizetési napján (végelszámolásnál) kell teljesíteni. A térítés kifizetésére szolgáló bizonylathoz csatolni kell a KPM Autófelügyelet visszaigazolását az utazási kedvezményekkel kapcsolatos engedélyek visszaszolgáltatásáról.

C) A magáncélú utazási éves km-keretet vagy annak részét az egyik évről a másikra át lehet vinni. Lemondás esetén azonban a térítés összege kiszámításának alapjául csak az R. 6. §-ának (2)—(4)

bekezdésében, illetve a külön rendelkezéssel megállapított éves km-keretet lehet figyelembe venni.

D) Lemondás miatt személygépkocsit akkor kell leadni, ha a kedvezményről olyan személyek mondanak le, akiket az R. 6. §-ának (2) bekezdése vagy külön intézkedés alapján a lakás és a munkahely közötti utazásra, valamint évi 4000 km teljesítményig magáncélú használatra jogosító kedvezmény egyaránt megillet. A lemondás esetén a szerv személygépkocsi állományát az R. 6. §-a (5) bekezdése a) pontjának megfelelően csökkenteni kell a következők szerint:

a) egy kocsi leadása esetén az érdekelt szerv jogosult 60 000 Ft-tal növelni az 1971. évben kiküldetésre felhasznált összeget;

b) a jogosultságról való lemondásért járó térítést 60 000 Ft-tal növelt kiküldetési keret terhére kell teljesíteni.

Abban az esetben tehát, ha három főosztályvezető mond le a teljes jogosultságról, 3×16 000, azaz 48 000 Ft kifizetésére kell fedezetet biztosítani, és így ennek az összegnek a kifizetéséhez elegendő egy személygépkocsit leadni. Ugyanezt a módszert kell alkalmazni a részleges — a lakás és a munkahely közötti utazásról vagy az évi 4000 km, illetve 3000 km magáncélú használatról — lemondás esetében is.

3. Az R. alapján végrehajtott *személygépkocsi csökkentés* során leadásra kerülő személygépkocsikat kizárólag a személygépkocsik kereskedelmi értékesítésére jogosult vállalatok vagy szövetkezetek útján lehet értékesíteni.

Amennyiben a közületi szerv személygépkocsiját a leadás során selejtezésre minősítették, azt az üzemeltető szerv az R. 17. §-ának *c)* pontja alapján a KPM által meghatározott selejtezési irányelvek szerint maga is szétbonthatja.

4. Az R. alapján mód van arra, hogy a belföldi hivatalos utakra fokozottabban vegyék igénybe a magán-személygépkocsikat. Szem előtt kell tartani azonban a következőket:

a) a közületi szervek a dolgozók részére saját személygépkocsi vásárláshoz hitelt nem adhatnak és személygépkocsit nem vásárolhatnak;

b) azok, akiknek az újraszabályozás miatt a közületi személygépkocsi használati kedvezménye csökkent vagy megszűnt, illetőleg akik jogosultságukról lemondanak, továbbá azok, akiknek munkakörük rendszeres személygépkocsi használatot igényel (pl. körzeti orvosok, útügyi-vízügyi szakaszmérnökök, technikusok, GELKA helyszíni tv javítószerelők, termésbecslők stb.), kedvezményes OTP áruvásárlási hitelt vehetnek igénybe saját személygépkocsi vásárlásához.

5. A *saját személygépkocsinak* belföldi hivatalos kiküldetésre való használatáról a munkaügyi miniszternek a 33/1951. (I. 31.) MT számú rendeletet módosító 7/1972. (IV. 22.) MüM számú rendelete (a továbbiakban: MüM rendelet) intézkedik.

A) A MüM rendelet 20. §-ának (1) bekezdése szerint a kiküldő szerv vezetője engedélyezheti, hogy a dolgozó a belföldi kiküldetés során — esetenként vagy rendszeresen — a saját tulajdonát képező személygépkocsit használja, *ha az a közforgalmú, illetőleg a menetrend szerint közlekedő járművön teljesített kiutazáshoz képest gazdaságosabb.* A gazdaságosság megítélésénél a vasút vagy autóbusz viteldíj összegén kívül azt is vizsgálni kell, hogy

— a saját személygépkocsi használata lehetővé teszi-e aznap a visszatérést, s ezáltal a feladatot gyorsabban lehet-e elvégezni, mintha a dolgozó vonattal vagy autóbusszal utazna, s így megtakarítható a szállodaköltség, a következő napra szóló kiküldetési díj, és a dolgozó másnap már más munkát tud végezni. Gazdaságos lehet, ha kiküldetésbe több személynek kell utaznia, és a saját személygépkocsi használata következtében egy nap alatt elvégezhető a hivatalos feladat;

— a gépkocsi-használat következtében a kiküldetés során esetleg több hivatali feladat végezhető el, míg ugyanazok vasúttal vagy közhasználatú autóbusszal másfél, esetleg két napot vennének igénybe.

A gazdaságosság tehát összetett fogalom, amelyet esetenként kell megállapítani. A gazdaságosság mellett természetesen az egyéb jogszabályi előfeltételeknek is fenn kell állniuk.

B) A saját személygépkocsinak hivatalos utazásokra történő igénybevételéért a térítési díjat

a) esetenkénti elszámolás, illetőleg

b) gépkocsi használati átalány

alapján lehet kifizetni.

ad a) Ilyen elszámolásnak akkor lehet helye, ha a saját személygépkocsi helyközi használatára esetenként (tehát nem rendszeresen) kerül sor, vagy sürgős munkaköri feladat ellátása miatt szükséges, s ugyanakkor gazdaságos is.

ad b) Átalányon alapuló térítést akkor kell megállapítani, amikor a dolgozó olyan munkakört lát el, ahol rendszeresen gépkocsi használatára van szükség úgy, hogy a munkaidő egészét vagy jelentős részét a munkahelyének helységében vagy telephelyén kívül tölti el. Átalány megállapítható esetenként ismétlődő, valamint rendszeresen ismétlődő feladatok végzésénél, figyelembe véve a Legfőbb Ügyészség egyetértésével kiadott MüM—SZOT 131. sorszámú állásfoglalásában (Munkaügyi Közlöny 1962. évi 8—9. szám melléklete) foglaltakat is.

(Kivonat a 131. sorszámú állásfoglalásból:

Utazási költségátalány csak akkor engedélyezhető, ha az annak megállapítására vonatkozó előfeltételek fennállanak (azonos útszakasz, azonos közlekedési eszköz, viteldíj-megtakarítás stb.). Olyan kiküldöttek részére pedig, akik kiküldetésük során rendszeresen saját személygépkocsit használnak, az átalány összegét a kiküldött által egy-egy hónapban előreláthatólag megteendő út és km-kénti térítés összegének alapulvételével kell megállapítani.

A már megállapított átalányokat időközönként felül kell vizsgálni, hogy a megállapításkor figyelembe vett feltételek időközben nem változtak-e meg. A nem időszerű átalányokat meg kell szüntetni, az indokolatlanul magas összegű átalányok összegét pedig csökkenteni kell.)

Nem fizethető átalány a saját gépkocsival rendelkező gépkocsivezetőnek.

Az átalány megállapításának előfeltétele az is, hogy a saját személygépkocsi használatával a munkavégzés az *A)* pontban foglaltaknak megfelelően gazdaságosabb legyen.

Az átalány mértékének, illetve felső határának megállapításánál vizsgálni kell, hogy

— a saját gépkocsit belterületen vagy helységek között használják;

— a saját gépkocsit állandóan vagy időszakosan (az egész évben, illetőleg a nyári vagy a téli hónapokban) s milyen mértékben (naponként, hetenként többször) használják;

— mennyi volt az előző évi utazások száma és távolsága;

— az utazások száma és távolsága — az előző évihez képest — emelkedik vagy csökken.

Az átalány megállapítása során intézkedni kell arról is, hogy

— a dolgozó betegsége ideje alatt az átalány folyósítása szünetel-e vagy sem;

— a gépkocsi időleges meghibásodása esetén a dolgozó munkaköri feladatának ellátása kérdésében az utazás lehetőségéről az átalánya terhére, saját maga köteles gondoskodni.

Ha az átalányt a saját személygépkocsinak rendszeres belterületi használatáért állapították meg, a helységek közötti esetenkénti használatáért — az átalányon felül — 2 Ft/km térítés is elszámolható.

Mind az esetenkénti 2 Ft elszámolásának engedélyezésénél, mind az átalány elszámolásánál figyelembe kell venni, hogy emiatt a kiküldő szerv 1971. évi korrigált kiküldetési költség-kerete nem lépheti túl.

c) A munkaügyi miniszter rendelete szerint azokat a munkaköröket, amelyekben a dolgozók saját személygépkocsijukat a munkavégzés során rendszeresen használhatják, a kollektív szerződésben kell meghatározni, illetve ahol kollektív szerződést nem kötnek, a fenti kérdés szabályozása a miniszter hatáskörébe tartozik. A fentiekből következik, hogy átalány csak azoknak a dolgozóknak fizethető, akiknek a kollektív szerződés vagy miniszteri rendelkezés ezt megengedi. Abból azonban, hogy a dolgozó munkakörét a kollektív szerződés, illetve a miniszter rendelete olyannak minősíti, amelyben a saját gépkocsi használatáért térítés fizethető, még nem következik, hogy a dolgozó ilyen térítésre jogosult. Ez csak a lehetőséget adja meg. A kiküldő szerv vezetője dönti el, hogy a lehetőséggel hogyan él. Lehet, hogy nem használja fel ezt a lehetőséget, mert a szerv gépkocsija is rendelkezésre áll a feladat ellátásához, vagy a dolgozó saját gépkocsijának igénybevétele nem lenne gazdaságos. Az is lehet, hogy a hasonló munkakörű dolgozók (pl. anyagbeszerzők) közül csak egyeseknek engedélyezi a saját gépkocsi használatát, mert csak ezek esetében lesz az gazdaságos. Ugyancsak a vezető dönt abban a kérdésben is, hogy milyen összegű átalány kifizetésére kerülhet sor. A kollektív szerződés vagy a miniszteri rendelet ugyanis csak a kereteket, a felső határt szabja meg. A vezető határozza meg, hogy — a megtenni szükséges utakra figyelemmel — ezen a kereten belül mennyi legyen az adott esetben az átalány összege.

Magasabb vezető állású dolgozó saját személygépkocsijának eseti vagy rendszeres használatát, az átalány mértékét az előbb említett keretek között az a szerv engedélyezi, amelyik a munkáltatói jogokat gyakorolja a dolgozó felett (pl. miniszter, megyei tanácselnök, szakigazgatási szerv vezetője).

6. A MüM rendelete 20/B §-ának (2) bekezdésében meghatározott „1971. évben a kiküldetésre felhasznált összeg" tartalmát illetően a kiküldő szervekre (a kiküldetési költségeket elszámoló szervekre) a következők az irányadók:

A) A költségvetésből gazdálkodó szerveknél:

a) az 56/1970. (XII. 30.) PM számú rendelet előírása alapján a Népgazdasági Számlakeret szerinti könyvelésre kötelezett költségvetési szerveknél (710/1/1970. PM VI. sz. számviteli közlemény) az 5. Költségek (felhasználások) számlaosztályban elszámolt költségek közül a költségvetési rovat-, illetve tételrendre vonatkozó „Útmutató"-ban (Útmutató a költségvetési szervek gazdálkodási rendszeréhez 1972: a továbbiakban „Útmutató") foglaltak alapján a következők szerint kigyűjtött összegeket kell számításba venni:

— az *52. Egyéb személyi költségek* számlacsoport „Kiküldetési költség" számláján az időszakban elszámolt és a belföldi kiküldetéssel kapcsolatban felmerült összes utazási és kiküldetési költség (távolsági közlekedési költségek, napidíjak, szállásdíjak, gépjárműhasználati költségtérítés és átalány stb., továbbá a hivatkozott „Útmutató" szerint a 02 Egyéb személyi költség rovat 5. Kiküldetés tételen tervezhető összege);

— az *52. Egyéb személyi költségek* számlacsoport „Reprezentáció" számláján elszámolt és külföldi személyek vendéglátásával kapcsolatban felmerült helyi és helyközi közlekedési költségek (taxi, autóbusz, vasúti költség, villamos költség stb.) és

— az *53. Fenntartási költségek számlacsoport* „Szállítás" számláján elszámolt személyi szállítási költségek, ideértve a munkába járással kapcsolatos utazási kedvezménytérítést is.

b) Az egyszerű (egyszeres) könyvvitelt alkalmazó, általában tanácsi irányítás alá tartozó költségvetési szerveknél az *a)* pontban említetteknek megfelelően a következők szerint kigyűjtött összegeket kell számításba venni:

— a *02 Egyéb személyi kiadás* rovat 5 „Kiküldetés" tételén elszámolt belföldi kiküldetéssel kapcsolatos kiadásokat, valamint a hivatkozott „Útmutató"-ban felsorolt, a 02 rovat 5 tételén tervezhető összegeknek megfelelő kiadásokat, a külföldi kiküldetési költségek kivételével. (A tanácsoknál külföldi kiküldetésekre előirányzat nem tervezhető, s ilyen címen kiadás sem merülhet fel.)

— a *02 Egyéb személyi költségek* rovat 6 „Reprezentáció" tételén a vendéglátási költségek között elszámolt, általában a külföldi vendégek vendéglátásával kapcsolatban felmerülő közlekedési kiadásokat (taxi, autóbusz, vasúti költség, villamos költség stb.) és

— a *03 Fenntartási kiadás* rovat 9 „Szállítás" tételén elszámolt személyszállítási kiadásokat, a munkábajárással kapcsolatos utazási kedvezmény térítéssel együtt.

B) A nem költségvetésből gazdálkodó szerveknél [56/1970. (XII. 30.) PM számú rendelet 1. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja szerint vállalatok, szövetkezetek és egyéb szocialista gazdasági szervezetek] az anyagjellegű egyéb költségek között kimutatott *belföldi utazási és kiküldetési költségek* (1971. évi éves mérlegbeszámoló II/b számú melléklet 24. sor összege) és a gazdálkodó szerv központi irányításának költségei [az 56/1970. (XII. 30.) PM számú rendelet mellékleteként közzétett Népgazdasági Számlakeret 66—67. számlacsoporthoz fűzött magyarázata] között el nem számolt belföldi kiküldetési és közlekedési költségek különbözete.

Az utazási és kiküldetési költségek a rendelkezések előírásai szerint fizetendő mindennemű belföldi kiküldetéssel, külszolgálattal, költözködéssel stb. kapcsolatban elszámolt költségeket tartalmazzák. Ilyenek: a távolsági és helyi közlekedési költségek (vasút, taxi, villamos, autóbusz, bérautó stb. költsége), szállásdíjak, napidíjak, gépjárműhasználati költségtérítés és átalány, munkábajárással kapcsolatos utazási kedvezmény-térítés, négyhetes haza- és visszautazási költség stb.

Az utazási és kiküldetési költségek a saját gépjármű fenntartási és üzemeltetési költségeit nem tartalmazzák.

A gazdálkodó szerv központi irányításának költségei között el nem számolt kiküldetési és közlekedési költségek az ilyen címen közvetlenül költségként elszámolt tételeket foglalja magában (pl. helyszíni szerelés költségei, meghatározott tevékenységre, munkára elszámolt költségek) az ágazati számlakeretek által meghatározott körben.

Amennyiben az igénybe vett taxi, bérautó stb. költségeit 1971. évben nem a belföldi utazási és közlekedési költségek között mutatták ki, úgy az ilyen összegekkel az 1971. évi éves mérlegbeszámoló II/b számú mellékletében szereplő összeg növelhető.

C) Emelhető, illetve csökkentendő az 1971. évben kiküldetésre felhasznált összeg a következők szerint:

a) a leadásra kerülő személygépkocsik éves üzemeltetési költségét a *velük kapcsolatban ténylegesen felmerült költségektől függetlenül* valamennyi szervnél egységesen 120 000 Ft-ban kell számításba venni; ennek 50%-ával, azaz 60 000 Ft-tal *növelhető az 1971. évi kiküldetésre felhasznált tényleges költségek* összege;

b) amennyiben az R. mellékletében meghatározott normák alapján a szerv a meglevőnél kevesebb kocsit üzemeltet, mindaddig, amíg erre a szintre a gépkocsi állományát fel nem emeli, gépkocsinként 60 000 Ft-tal növelheti az 1971. évi tényleges kiküldetési költségeinek összegét;

c) a szolgáltató személygépjármű állomány 1972. október hó 1. napja utáni időszakban történő növelése esetében a közületek kiküldetési költségeit gépkocsinként 60 000 Ft-tal csökkenteni kell, kivéve

— ha a szolgáltató személygépkocsik számának növelésekor a személyszállító személygépkocsik számát ugyanannyival csökkentik, vagy

— ha az 1972. évben lezáródó rendszámcserénél látják el szolgáltató rendszámmal a meglevő gépkocsikat (pl. a mikrobusz vagy a furgon rendszámát AT-re cserélik át).

D) Az újonnan alakult közületi szerveknél, továbbá azoknál, ahol a kiküldetési feladatok indokoltan növekednek, az 1971. évi kiküldetésre felhasznált összeg (bázis) megállapítását, illetőleg korrekcióját a munkaügyi miniszter külön szabályozza.

7. Egyéb kérdések

a) A közületi szervek több esetben elmulasztották a gépjárművek három évenként esedékes hatósági műszaki felülvizsgálatát. Tájékoztatásul közöljük, hogy a most folyó rendezés keretében a rendőrhatóság csak olyan közületi személygépkocsikra adja ki a hatósági jelzéseket (ide értve a forgalmi engedély érvényesítését is), amelyek az esedékes műszaki felülvizsgálaton megfeleltek, és a gépkocsi forgalmi engedélyből ez megállapítható.

b) A közületi szerv vámrendszámmal ellátott személygépkocsijait az R. mellékletében meghatározott normába be kell számítani. A jövőben a rendőrhatóság vámrendszámot csak a KPM Autófelügyelet forgalomba helyezési lapjával rendelkező szervek részére ad ki.

Pénzügyminisztérium
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium — *Munkaügyi Minisztérium*

Pályázati felhívás

a Kertészeti Egyetem kecskeméti Kertészeti Főiskolai Karán a következő oktatói állás betöltésére:

Az Agrárökonómiai Tanszéken

egy tanszékvezető főiskolai tanári (docensi) állásra. A kinevezendő oktató feladata lesz a tanszékvezetői teendők ellátása és az „Üzemgazdaságtan — Számvitel" tantárgy oktatása.

Pályázhatnak olyan egyetemi (főiskolai) végzettségűek, akik tudományos fokozattal rendelkeznek, vagy aspirantúrára felvételt nyertek, és legalább 10 éves, lehetőleg felsőoktatási gyakorlattal is rendelkeznek.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek részletes ismertetését,

— tudományos, oktató munkájának részletes ismertetését,

— a pályázó által írt könyvek, tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének és jelentősebb külföldi tanulmányútjainak megjelölését

— a pályázó tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,

— az oklevelek hiteles másolatát,

— születési anyakönyvi kivonatot, vagy be kell mutatni a személyi igazolványt,

— főiskolai kar igazgatói hivatalától beszerzett, pontosan kitöltött törzslapot,

— a lakhely szerint illetékes rendőrkapitányságtól beszerzett 30 napnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

A pályázat beadásának határideje a közzétételtől számított három hét.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM sz. utasításban meghatározott illetmény jár.

A pályázatot a Főiskolai Kar igazgatói hivatalához (Kertészeti Egyetem Kertészeti Főiskolai Kara Kecskemét, Ceglédi út 2.) kell benyújtani, ahol részletesebb felvilágosítással is szolgálnak.

Dr. Somos András s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKAD...
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74199 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. NOVEMBER 21.

TARTALOM

Személyi rész 203

Törvények, rendeletek, határozatok — 1042/1972. (X. 22.) Mt h. — A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézetének és Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratóriumának egyesítéséről 204

Az Akadémia Elnökségének határozatai — 49/1972. sz. határozat — „A sugárvédelem helyzete és fejlődése hazánkban" c. tanulmány megvitatásáról 204

51/1972. sz. határozat — A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság megalakításáról 204

52/1972. sz. határozat — Az 1973. évi együttes ülések programjáról 204

53/1972. sz. határozat — A tudományági főosztályokhoz tartozó kutatóhelyek hároméves beszámolóinak és középtávú terveinek jóváhagyásáról, a kiemelt főirányoknak a kutatóhelyek középtávú terveibe való beillesztéséről és a kutatások szervezéséről 205

54/1972. sz. határozat — A „Magyar Tudomány" c. folyóirat felelős szerkesztőjének megválasztásáról 205

Az Akadémia elnökének és főtitkárának utasítása — 3/1972. (A. K. 17.) MTA — A külföldi hivatalos szervekkel és képviselőikkel való érintkezés szabályozásáról 205

13/1972. (A. K. 17.) MTA—F. — Külföldi állampolgároknak az Akadémia Központi Hivatala szervezetéhez tartozó kutatóintézmények és ipari üzemek területére való belépéséről, illetőleg látogatásáról 206

Közlemények — Közlemény az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó Történettudományi Intézet Igazgató Tanácsáról 206

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. Főosztálya pályázati felhívása 206

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 206

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 206

Személyi rész

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 70. születésnapja alkalmából, a Magyar Tudományos Akadémia élén kifejtett eredményes tudománypolitikai és tudományos munkássága elismeréséül

Erdey-Grúz Tibor kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül

Gillemot László kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Jogszabályok

A Minisztertanács 1042/1972. (X. 22.) számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézetének és Kémiai—Szerkezeti Kutató Laboratóriumának egyesítéséről

1. A Minisztertanács hozzájárul, hogy a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézetét és a Kémiai—Szerkezeti Kutató Laboratóriumot egyesítse. Az egyesített intézet elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete.

2. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnökségének 49/1972. számú

határozata

„A sugárvédelem helyzete és fejlődése hazánkban" c. tanulmány megvitatásáról

(Elnökség, 1972. október 31.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség megállapítja, hogy a tanulmány a felsorakoztatott tényanyag alapján figyelemreméltó következtetéseket von le a hazai sugárvédelmi fejlesztő és kutató munkák állásáról, valamint a további szakmai és szervezeti teendőkről.

2. Az elnökség ajánlja, hogy a III. Osztály továbbra is működjék közre a hazai sugárvédelem továbbfejlesztésében.

3. Ajánlja az elnökség az illetékes minisztériumoknak a sugárvédelmi oktatás és műszerezettség továbbfejlesztését.

4. Fontosnak tartja az elnökség a sugárvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztés fokozását, s ezt a TIT figyelmébe ajánlja.

5. Az elnökség elismerését és köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a megvitatott tanulmány elkészítésében részt vettek.

Budapest, 1972. november 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 51/1972. számú

határozata

a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság megalakításáról

(Elnökség, 1972. október 31.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség tudomásul veszi az elnök által kiküldött munkabizottság jelentését.

2. Az elnökség kívánatosnak tartja, hogy a magyar nyelvvel és irodalommal foglalkozó szakemberek és intézmények egybefogására az Akadémia égisze alatt nemzetközi társaság jöjjön létre.

3. A Társaságot illető kérdések részletes kidolgozására az elnökség előkészítő bizottságot küld ki. Az előkészítő bizottság tegyen ez év végéig konkrét javaslatot az elnöknek a részletekre és tennivalókra nézve, továbbá egy Nemzetközi Előkészítő Bizottságra, valamint e Bizottság tagjai felkérésének módjára.

4. Az előkészítő bizottság elnökéül az elnökség felkéri *Klaniczay Tibort*, tagjaiul pedig *Ortutay Gyulát*, az I. osztály osztályelnökét, *Benkő Lórándot*, a Nyelvtudományi Bizottság és *Király Istvánt*, az Irodalomtudományi Bizottság elnökét.

Budapest, 1972. november 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 52/1972. számú

határozata

az 1973. évi együttes ülések programjáról

(Elnökség, 1972. október 31.)

Teljes szöveg

1. Az 1973. évre a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége együttes ülések keretében az alábbi előadások megtartását határozza el:

1.1 A műszaki fejlesztés egyes kérdései.
Előadó: *Osztrovszki György* levelező tag

1.2 A szocialista műveltség alapjai.
Előadó: *Ortutay Gyula* akadémikus

1.3 A tudományos kutatások hatékonysága Magyarországon.
Előadók: *Bognár Géza* akadémikus
Láng Géza akadémikus

1.4 A magyar városok rekonstrukciója.
Bevezetőt mond: *Major Máté* akadémikus
Előadó: *Perényi Imre*, a műszaki tudományok doktora

2. Az elnökség felhívja az elnököt, az előadókat kérje fel azzal, hogy előadásukat lehetőleg szabadon, 45—50 perces terjedelemben tartsák meg, továbbá előadásuk rövid összefoglalóját, mintegy egy gépelt oldalon, az ülés előtt két héttel küldjék meg a Tu-

dományos Testületi Titkárságnak. A vita kialakítása érdekében ezúttal a korreferensek felkérése mellőzhető.

3. Az elnökség felhívja a Tudományos Testületi Titkárság vezetőjét, hogy a fenti témákban az együttes üléseket szervezze meg lehetőleg oly módon, hogy negyedévenként egy ülésre sor kerüljön.

4. Az együttes ülésekre a kapcsolódó tudományterületek egyetemi tanárai, docensei, kutatóintézeti, tervezőintézeti, továbbá trösztök és nagyvállalatok igazgatói, igazgatóhelyettesei és tudományos osztályvezetői is kapjanak meghívást.

Budapest, 1972. november 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 53/1972. számú

határozata

a tudományági főosztályokhoz tartozó kutatóhelyek hároméves beszámolóinak és középtávú terveinek jóváhagyásáról, a kiemelt főirányoknak a kutatóhelyek középtávú terveibe való beillesztéséről és a kutatások szervezéséről

(Elnökség, 1972. október 31.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség köszönettel veszi tudomásul a főtitkár tájékoztatását a kutatóhelyek hároméves beszámolóinak és középtávú terveinek felülbírálatáról, valamint a tervezéssel kapcsolatos szervezés kérdéseiről.

2. Felkéri az elnökség a főtitkárt, hogy a kutatóhelyek munkájánál továbbra is fokozott figyelemmel kísérje az OTTKT és más központi irányelvek alkalmazását.

3. Felkéri az elnökség a főtitkárt és az elnököt, hogy — az eddigi tapasztalatok figyelembevételével — vizsgálja meg a beszámolás és tervezés továbbfejlesztése érdekében a kétszeres, illetve esetleg többszörös átfedések kiküszöbölésének és egyéb egyszerűsítéseknek a lehetőségeit.

4. Felkéri az elnökség a főtitkárt, hogy tovább erősítse a kapcsolatot a tudományos osztályokkal és bizottságokkal, korai stádiumban bevonva őket a tervek készítésébe, illetve a beszámolók értékelésébe.

5. Az elnökség felkéri a főtitkárt, hogy a tervekről és a beszámolókról, valamint a kutatóintézetekről szóló értékelést küldje meg a tudományos osztályoknak, az osztályok pedig az így megismert értékelést használják fel tudományterületük áttekintésében.

6. Az elnökség a jövőben is szükségesnek tartja a kutatóhelyek munkájáról szóló beszámolók és a tervezés kérdéseinek időszakonkénti megvitatását az elnökségen.

Budapest, 1972. november 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA Elnökségének 54/1972. számú

határozata

a „Magyar Tudomány" c. folyóirat felelős szerkesztőjének megválasztásáról

(Elnökség, 1972. október 31.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség a „Magyar Tudomány" c. folyóirat felelős szerkesztőjévé — 1973. január hó 1-i hatállyal — *Köpeczi Béla* főtitkár elvtársat választja meg.

1.1 A „Magyar Tudomány" c. folyóirat jellegéről és szerkesztőbizottsága összetételéről szóló 17/1970. számú elnökségi határozat az 1. pontban foglaltak szerint módosul.

2. Az elnökség felkéri a felelős szerkesztőt, tegyen erőfeszítést a „Magyar Tudomány" társadalmi jelentőségének és szerepének további növelésére.

3. Az elnökség köszönetét fejezi ki *Szántó Lajos* elvtársnak azért a felelősségteljes és sikeres munkáért, amelyet a felelős szerkesztői teendők ideiglenes ellátása során és szerkesztői munkája során végzett.

Budapest, 1972. november 1.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának utasításai

---

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 3/1972. (A. K. 17.) MTA számú

együttes utasítása

a külföldi hivatalos szervekkel és képviselőikkel való érintkezés szabályozásáról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 13/1972. A. K. 17.) MTA—F. számú

utasítása

külföldi állampolgároknak az Akadémia Központi Hivatala szervezetéhez tartozó kutatóintézmények és ipari üzemek területére való belépéséről, illetőleg látogatásáról

(Az érdekeltek közvetlenül kapták meg)

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 11/1971. (A. K. 20.) MTA—F. számú utasítása alapján az Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó *Történettudományi Intézet*

Igazgató Tanácsának

személyi összetétele a következő:

A Tanács vezetője: *Pach Zsigmond Pál*

titkára: *Szász Zoltán*

tagjai: *Ránki György*
Kerekes Lajos
R. Várkonyi Ágnes
Hanák Péter
Lackó Miklós
Kovács Endre
Incze Miklós
Pamlényi Ervin
Mucsi Ferenc
Benczédi László

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. Főosztálya pályázatot hirdet a Mikrobiológiai Kutató Csoport igazgatói munkakörére.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi fokozat;

— számottevő tudományos eredmények a mikrobiológia vagy immunológia területén;

— kutatásszervezés és vezetés területén szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának, besorolásának és fizetésének megjelölését;

— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;

— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek felsorolását, pontos bibliográfiával;

— tudományos fokozatának, kitüntetéseinek, idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot 2 példányban;

— az oklevelek hiteles másolatát;

— erkölcsi bizonyítványt.

Az igazgató besorolására és vezetői megbízására a 127/1967 (23), valamint a 101/1971 (1—2) MüM sz. utasítás, ill. az 5/1971. MTA—F. (A. K. 7.) sz. főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatokat a *Magyar Tudományos Akadémia főtitkárához* (Budapest, V., Roosevelt tér 9.) kell benyújtani a *felhívás közzétételétől számított 4 héten belül.*

Dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15^{30} óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János* a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74320 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 18. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. DECEMBER 8.

TARTALOM

Személyi rész 207

Törvények, rendeletek, határozatok
1043/1972. (XI. 9.) Mt. h. Országos Műszaki Múzeum létesítéséről 207

Az Akadémia főtitkárának utasításai
14/1972. (A. K. 18.) MTA—F. Az akadémiai intézmények vezetőinek gazdasági felelősségéről és az intézmények gazdasági vezetőinek hatásköréről és felelősségéről 208
15/1972. (A. K. 18.) MTA—F. Az akadémiai dolgozók lakásépítkezésének (lakásvásárlásának) támogatásáról szóló Szabályzat kiadásáról 210
16/1972. (A. K. 18.) MTA—F. Ifjúsági Díj alapításáról 212

Közlemények
Az MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriumának pályázati felhívása 212
A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 212
A Keszthelyi Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 213
A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 214
A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 214

Személyi rész

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa

60. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül

Szalai Sándor akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Tudományszervezési Csoportja tudományos tanácsadójának,

Szentágothai János Kossuth-díjas és Állami-díjas akadémikusnak, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND
arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Minisztertanács 1043/1972. (XI. 9.) számú

határozata

Országos Műszaki Múzeum létesítéséről

1. A Minisztertanács a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. számú törvényerejű rendelet 5. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján 1973. január 1-i hatállyal, a Műszaki Emlékeket Nyilvántartó és Gyűjtő Csoportot Országos Műszaki Múzeum elnevezéssel országos múzeummá nyilvánítja.

2. Az Országos Műszaki Múzeum a művelődésügyi miniszter felügyelete alá tartozik. A múzeum feladata a természettudomány és technika általános

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

fejlődésének és társadalomformáló szerepének, a tudományos megismerés és a termelés összefüggéseinek kutatása, az erre vonatkozó emlékanyagok gyűjtése, tudományos feldolgozása és ismertetése. Tevékenysége során a múzeum különös figyelmet fordít a technika és a tudomány történetének magyar vonatkozásaira.

3. A múzeum további fejlesztését a következő középtávú tervidőszakok során az adott lehetőségek figyelembevételével folyamatosan kell elvégezni.

4. A Minisztertanács felkéri az illetékes minisztereket, valamint állami és társadalmi szerveket, hogy az Országos Műszaki Múzeum létesítését és fejlesztését saját lehetőségeik keretében támogassák.

5. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,
a Minisztertanács elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 14/1972. (A. K. 18.) MTA—F. számú

utasítása

az akadémiai intézmények vezetőinek gazdasági felelősségéről és az intézmények gazdasági vezetőinek hatásköréről és felelősségéről

A költségvetési intézmények vezetőinek gazdasági felelősségét, valamint az intézmények gazdasági vezetőinek jogait, kötelezettségeit és felelősségét a 2/1971. (P. K. 3.) PM számú utasítással módosított 107/1968. (P. K. 4.) PM számú utasítás rendelkezéseit figyelembe véve — a Magyar Tudományos Akadémia elnökével egyetértésben — az alábbiakban szabályozom:

Általános rendelkezések

1. §

(1) Az utasítás hatálya kiterjed a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala felügyelete alá tartozó, önállóan gazdálkodó költségvetési szerv (költségvetési folyószámlás szerv), továbbá az Akadémia testületi szervezetéhez tartozó Tudományszervezési Csoport, tudományos egyesületek és a vidéki akadémiai bizottságok (a továbbiakban: intézmény) vezetőjére és gazdasági vezetőjére.

(2) Az intézmény gazdasági vezetőjén az intézmény gazdasági ügyeinek irányításával és ellenőrzésével állandó jelleggel megbízott dolgozót (gazdasági szakigazgatás vezetőjét, gazdasági igazgatót, gazdasági igazgatóhelyettest, gazdasági vezetőt, főkönyvelőt, gazdasági ügyintézőt stb., a továbbiakban: gazdasági vezető) kell érteni.

(3) Azoknál az intézményeknél, ahol a gazdasági ügyek irányítását többen vagy megosztottan végzik, az előző bekezdésben felsoroltak közül a legmagasabb munkakört ellátó személyt kell az intézmény gazdasági vezetőjének tekinteni.

Az intézmény vezetőjének gazdasági felelőssége

2. §

(1) Az intézmény vezetője felelős az intézmény egész működéséért, gazdasági vonatkozásban különösen a gazdasági tervek szakmai megalapozottságáért, a szakmai tervek gazdaságos végrehajtásának biztosításáért, a társadalmi tulajdon megőrzéséért, a mérleg- (vagyonkimutatás-) készítési kötelezettségre, továbbá a leltározásra vonatkozó jogszabályok végrehajtásáért, valamint a belső ellenőrzés biztosításáért.

(2) Az intézmény vezetője személy szerint felelős gazdasági vonatkozásban saját intézkedéseiért és az intézmény gazdasági vezetője munkájának ellenőrzéséért.

(3) Az intézmény vezetője köteles az intézmény gazdasági vezetőjét az intézmény gazdasági helyzetéről, a gazdasági tervek teljesítéséről rendszeres időközönként beszámoltatni.

A gazdasági vezető jogállása

3. §

(1) A gazdasági vezető az intézmény működésével összefüggő gazdálkodási és pénzügyi feladatok tekintetében az intézmény vezetőjének helyettese, feladatait a vezető közvetlen irányítása és ellenőrzése mellett látja el.

(2) A gazdasági vezető kinevezésére, átsorolására, áthelyezésére, munkaviszonyának megszüntetésére, jutalmazására, fegyelmi és anyagi felelősségre vonására az erre vonatkozó külön rendelkezések az irányadók.

(3) A gazdasági vezető kinevezésénél meg kell kívánni a jogszabályokban előírt szakképesítést. Indokolt esetben — a Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetőjének javaslatára egyedi elbírálás alapján — a kinevezési jogkört gyakorló, a szakképesítés alól felmentést adhat.

(4) A kis létszámú intézményeknél (kutatócsoport, -laboratórium stb.) alkalmazott gazdasági vezető szükség esetén munkaideje meghatározott részében egyéb teendők ellátásával is (pl. könyvtáros stb.) megbízható. A megbízás azonban összeférhetetlenséget nem eredményezhet.

4. §

Ha a gazdasági vezető személyében változás áll be, az ügykört átvevő gazdasági vezető az ügykört átadó gazdasági vezetőtől a 2060/19/1952. számú minisztertanácsi határozat előírásainak megfelelően a hatáskörébe tartozó ügyeket jegyzőkönyv alapján veszi át. Az átadásnál az intézmény közvetlen felügyeleti szerve megbízottjának is jelen kell lennie.

A jegyzőkönyvet az intézmény vezetője, a munkakört átadó és átvevő gazdasági vezető, továbbá a közvetlen felügyeleti szerv megbízottja írja alá.

5. §

A gazdasági vezető helyettesét — egy hónapot meghaladó idejű akadályoztatás esetén — az intézmény gazdasági vagy egyéb munkakörben foglalkoztatott dolgozói közül az intézmény vezetője jelöli ki. A kijelölt dolgozó nevét a helyettesítés megkezdésekor a Terv- és Pénzügyi Főosztálynak, valamint a közvetlen felügyeleti szervnek be kell jelenteni.

A gazdasági vezető feladata

6. §

(1) A gazdasági vezető általános feladatai:

— az intézmény feladatainak eredményes és gazdaságos megoldásához szükséges gazdálkodási feltételek meghatározása és a biztosításuk érdekében előírt intézkedések megtétele,

— az intézmény gazdálkodási, pénzügyi és munkaügyi feladataira vonatkozó jogszabályok és intézkedések előírásainak érvényesítése,

— a gazdálkodási, pénzügyi és munkaügyi feladatok végrehajtásának — a jogszabályi előírások szerinti — ellenőrzése,

— az intézménynél a gazdálkodási és pénzügyi feladatokat ellátó valamennyi szervezeti egység munkájának közvetlen irányítása és ellenőrzése.

(2) A gazdasági vezető részletes feladatai:

— a költségvetési javaslat elkészítése,

— a költségvetés végrehajtásának elősegítése érdekében a pénzügyi fegyelem betartása, a pénzügyi kötelezettségek teljesítése és a követelések érvényesítése,

— az intézmény kezelésében levő állami vagyon megóvása,

— a bérgazdálkodás lebonyolítása, melynek során a gazdasági vezető köteles állandóan figyelemmel kísérni az intézmény mindenkori költségvetésében jóváhagyott béralap felhasználását, biztosítani a vonatkozó jogszabályok betartását és gondoskodni a bérszámfejtés folyamatosságáról,

— a pénz- és egyéb eszközgazdálkodás lebonyolítása,

— a számviteli rend és az ezzel kapcsolatos ügyvitel, a bizonylati rendszer és a bizonylati fegyelem megszervezése.

(3) A gazdasági vezető köteles gondoskodni:

— a számvitel és egyéb nyilvántartások naprakész állapotban történő vezetéséről,

— a belső ellenőrzés rendszeres végzéséről,

— az előírt információs adatszolgáltatás (beszámolók) összeállításáról és

— a számviteli és ezzel kapcsolatos bizonylatok megőrzéséről. A bizonylatok megőrzésének határidejét a 9/1969. (III. 18.) PM számú rendelet 6. §-ának (3) bekezdése szabályozza. Eszerint a könyvviteli bizonylatokat 5 évig, a mérlegek és az eredmény-kimutatások, valamint azok mellékletei (a mérlegbeszámolók) alátámasztására szolgáló — a 15/1968. (V. 10.) PM számú rendelet 5. §-ának (2) bekezdésében felsorolt — bizonylatokat pedig 10 évig kell megőrizni.

(4) A gazdasági vezető az (1)—(3) bekezdésben foglaltakon túlmenően az intézmény vezetőjével együttesen felelős az intézmény kezelésébe vagy tartós és ingyenes használatába adott álló- és forgóeszközöknek, valamint azok forrásainak, továbbá a birtokában levő idegen álló- és forgóeszközök valóságban meglevő állományának (mennyiségének), végül a hiányoknak és többleteknek a leltározás útján történő megállapításáért és azok rendezéséért (elszámolásáért), illetve az ilyen feladatok ellátásához szükséges intézkedések megtételéért. A leltározás lebonyolítására a 110/1969. (P. K. 20.) PM számú utasítás rendelkezései az irányadók.

A gazdasági vezető felelőssége

7. §

(1) A gazdasági vezető felelős a 6. §-ban előírt feladatok ellátásáért. A gazdasági vezető felelőssége nem érinti az intézmény vezetőjének, valamint az egyes feladatokat ellátó dolgozók felelősségét.

(2) A gazdasági vezető mentesül a felelősség alól, ha az elkövetett szabálytalanságért vagy mulasztásért személyesen nem hibáztatható, feltéve, ha a szabálytalanságot nem a megkívánható mértékű és feladatát képező ellenőrzés elmulasztása tette lehetővé, és a szabálytalanság tudomására jutása után, annak megszüntetése érdekében a szükséges intézkedéseket kellő időben megtette.

A gazdasági vezető jogai

8. §

Az intézmények számvitelének alapjául szolgáló bizonylatok kiállításának rendjére és az ezzel kapcsolatos ügyvitelre vonatkozóan a gazdasági vezető az intézmény egészére kötelező intézkedéseket tehet. Az irányítása alá nem tartozó osztályok vezetői ebbe a körbe tartozó intézkedéseket csak a gazdasági vezető előzetes hozzájárulásával tehetnek.

9. §

(1) A gazdasági vezető előzetes láttamozása szükséges:

a) minden okirat kiállításához, amely az intézmény jóváhagyott terveiben (költségvetési, beruházási) meglevő kötelezettség elvállalására, továbbá

b) az intézmény jóváhagyott terveiben (költségvetési, beruházási) nem szereplő feladatok költségeinek viselésére vonatkozik, valamint

c) az intézmény állóeszközeinek átadásához, illetve értékesítéséhez.

(2) Ha a gazdasági vezető olyan intézkedéssel, amelyhez előzetes láttamozás szükséges, nem ért egyet, a láttamozást megtagadhatja. Az intézmény

vezetője az intézkedést a láttamozás megtagadása ellenére is megteheti, illetve az intézkedés megtételére a gazdasági vezetőt írásban utasíthatja. A gazdasági vezető az írásbeli utasítást végrehajtani tartozik; ha az utasítás jogszabályellenes, köteles a Terv- és Pénzügyi Főosztály vezetőjéhez írásban jelentést tenni és erről az igazgatót ugyancsak írásban tájékoztatni.

A jelentés másolatát az intézmény közvetlen felügyeleti szerve vezetőjének is meg kell küldeni.

10. §

(1) A gazdasági vezető előzetes tudomása nélkül az intézményt terhelő gazdasági kihatású kötelezettség nem vállalható, és gazdasági kihatással járó, valamint az intézmény kezelésében levő eszközöket érintő intézkedés nem tehető. Ilyen természetű tárgyalás is csak a gazdasági vezető bevonásával folytatható.

(2) Amennyiben a gazdasági vezető tudomása nélkül a tervvel ellentétben álló kötelezettségvállalás történik, és az az intézmény gazdasági érdekét súlyosan sérti, úgy ilyen esetben is a gazdasági vezető a 9. § (2) bekezdésében foglaltak szerint köteles eljárni.

11. §

A Terv- és Pénzügyi Főosztály köteles a gazdasági vezető által a 9. és 10. §-ok alapján tett jelentést nyolc napon belül megvizsgálni és ennek alapján az intézmény közvetlen felügyeleti szervével egyetértésben a szükséges intézkedéseket megtenni. A Terv- és Pénzügyi Főosztály a tett intézkedéseiről az intézmény vezetőjét és gazdasági vezetőjét értesíti.

12. §

A gazdasági vezető közvetlen irányítása alatt álló osztályon (csoportban) alkalmazott dolgozó kinevezése (alkalmazása), átsorolása, áthelyezése és munkaviszonyának megszüntetése előtt az intézmény vezetője köteles a gazdasági vezető véleményét meghallgatni.

Záró és hatályba léptető rendelkezések

13. §

A kötelezettségvállalásra és az utalványozási jog gyakorlására jogosultak körét az intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg az 5/1959. MTA (A. K. 6—7.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. november 17.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 15/1972. (A. K. 18.) MTA—F. számú

utasítása

az akadémiai dolgozók lakásépítkezésének (lakásvásárlásának) támogatásáról szóló Szabályzat kiadásáról

Az akadémiai dolgozók lakásépítkezése (lakásvásárlása) támogatásának szabályait — a Magyar Tudományos Akadémia elnökének egyetértésével — az utasítás *mellékletét* képező Szabályzatban foglaltak szerint állapítom meg. A Szabályzat ezen utasítással egyidejűleg, közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1972. november 22.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

*

Melléklet a 15/1972. (A K. 18.) MTA—F. számú utasításhoz

SZABÁLYZAT

az akadémiai dolgozók lakásépítkezésének (lakásvásárlásának) támogatásáról

Az Akadémia Központi Hivatala (a továbbiakban: Akadémia Hivatala) és a felügyelete alatt működő költségvetési intézmények (intézetek, kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok, kutatóközpontok, Akadémiai Könyvtár, szolgálatok), továbbá a nem főhivatású akadémiai kutatóhelyek, valamint az Akadémia Tudományos Testületi Titkársága, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága, a Tudományszervezési Csoport, az akadémiai bizottságok, az Akadémia felügyelete alá tartozó tudományos egyesületek (társaságok) alkalmazásában álló főállású munkaviszonyban levő dolgozók lakásépítkezésének (vásárlásának) támogatására az alábbi szabályok az irányadók:

1. Az Akadémia Hivatala a 26/1971. (VI. 24.) PM—ÉVM—MüM számú együttes rendelet 8. §. 1. bekezdésében foglaltak alapján a beruházási keretből lakásépítési alapot képez, és ebből a dolgozók lakásépítésének, illetve vásárlásának elősegítésére kölcsönt nyújthat.

1.1 A lakásépítési alapból az Akadémia Hivatala a dolgozók saját megtakarításait és az Országos Takarékpénztár (OTP) által nyújtott hitelt

— telepszerű és egyedi többszintes lakóház,
— családiház építése vagy
— OTP beruházásban értékesítés céljára épített lakóházban levő lakás vásárlása esetében

kamatmentes kölcsönnel egészítheti ki.

1.2 A kölcsön nyújtásának előfeltétele, hogy a kérelmező legalább három évi akadémiai munkaviszonnyal rendelkezzék.

1.3 Az engedélyezhető kölcsön összege nem haladhatja meg a kérelmező által az OTP számlára kötelezően befizetendő előtörlesztéssel és az OTP által nyújtott kölcsönnel nem fedezett építési költség összegét.

1.4 Ha az akadémiai kölcsönt kérő dolgozó házastársa nem akadémiai szervnél dolgozik, és munkáltatója építési (lakásvásárlási) kölcsönben részesíti, illetőleg részesítette, az akadémiai kölcsön az előző pont szerint maximálisan engedélyezhető összeg 50%-át nem haladhatja meg.

2. A lakásépítési alapból kölcsönnel elsősorban a telepszerű többszintes lakóházépítést, továbbá az Akadémia Hivatala vagy akadémiai intézmény szervező közreműködésével létrejött egyedi többszintes társasházi és egyéb társasházi építkezéseket kell támogatni.

2.1 A lakásépítési akcióban részt vevő dolgozó az OTP-vel történő szerződéskötéskor a jogszabályban meghatározott előtörlesztés összegét tartozik befizetni az OTP által megadott számlára.

2.2 A lakásépítési alap terhére juttatott kölcsön kamatmentes. A dolgozó a kapott kölcsönt havi részletekben, az OTP kölcsönre előírt visszafizetési idő alatt köteles törleszteni. A kölcsön fennálló összege után az OTP évi 1%-os kezelési költséget számít fel. A kezelési költséget a lakásépítési alap terhére az Akadémia viseli.

3. A lakásakcióban kapott lakásra az elidegenítési és terhelési tilalmat, valamint a nyújtott kölcsön biztosítására a jelzálogot a telekkönyvbe be kell jegyeztetni. A kölcsön teljes kiegyenlítése előtt a lakás tulajdonjogi átruházásához az Akadémia főtitkárának hozzájárulása szükséges.

3.1 Ha a lakást akadémiai munkaviszonyban levő dolgozó részére értékesítik, a vevőnek juttatható kedvezményeket külön kell megállapítani. Amenyiben a vevőt kisebb összegű kedvezmény illeti meg, mint amit az eladónak jóváírtak, a különbözetet a vevőnek egy összegben meg kell fizetnie és a fennmaradó tartozást át kell vállalnia.

3.2 Ha az eladás nem akadémiai munkaviszonyban levő személy részére történik, az eladáskor fennálló kölcsöntartozás és az adott engedmény teljes összegét az ingatlan tulajdonjogi átruházása előtt a lakásépítési alapba be kell fizetni.

4. Az intézmények a szerződéses munkák árbevételéből jutalmazásra felhasználható keretük terhére dolgozóiknak vissza nem térítendő támogatást, engedményt vagy kamatmentes kölcsönt adhatnak lakásépítés, illetve lakásvásárlás elősegítésére.

Ilyen kedvezményben az öt évi vagy ennél hosszabb idejű akadémiai munkaviszonnyal rendelkező dolgozó részesíthető.

4.1 E támogatás keretében

4.1.1 a dolgozót terhelő törlesztéshez vissza nem térítendő hozzájárulás adható, illetőleg annak egy része kölcsön formájában megelőlegezhető;

4.1.2 a hosszú idejű akadémiai munkaviszony, valamint a végzett munka és a szociális helyzet figyelembevételével a kölcsönből engedmény adható. Az engedmény összege esetenként kerül megállapításra.

5. Az igénylők kölcsön kérelmének elbírálására, illetőleg központi szervezésben létesülő társasház- építkezésben részt vevő dolgozók kijelölésére, a lakások elosztására és a kölcsönök engedélyezésére vonatkozó javaslat kialakítására az Akadémia Hivatala Lakásügyi Bizottsága (a továbbiakban: Lakásügyi Bizottság) illetékes.

5.1 A Lakásügyi Bizottság elnöke: Az Akadémia Hivatala Személyzeti Főosztályának vezetője vagy annak helyettese. Titkára: az MTA Jóléti és Szociális Csoportja vezetője. Tagjai: az Akadémia Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya, a Központi Igazgatási Titkárság, Igazgatási- Jogi Osztály, valamint a Tudományos Testületi Titkárság kijelölt munkatársa.

5.2 A dolgozók kölcsön iránti kérelmüket a Lakásügyi Bizottság-hoz címezve a munkahelyük szakszervezeti bizottságához terjesztik elő. A szakszervezeti bizottságok a kérelmeket a saját és a munkáltató szerv vezetőjének véleményével ellátva az MTA Jóléti és Szociális Csoportjának (Bp. V., Münnich Ferenc utca 7.) küldik meg.

5.3 Az MTA Jóléti és Szociális Csoportja a beérkezett kölcsönkérelmeket érdemi tárgyalásra előkészíti, és azokat a Lakásügyi Bizottsághoz előterjeszti.

5.4 A Lakásügyi Bizottság az érdemi tárgyalásra előkészített igényeket megvizsgálva

— az igénylők szociális és egyéb személyi körülményei, az építési költség összege, valamint a rendelkezésre álló keret figyelembevételével — javaslatot tesz az Akadémia főtitkárának a nyújtható kölcsön összegére vagy az igény elutasítására.

5.5 Az Akadémia főtitkárának döntéséről a kérelmezőt a Lakásügyi Bizottság titkára értesíti.

5.6 Az Akadémia Hivatala által az Országos Takarékpénztárnál megnyitott lakásépítési alap számlát a vonatkozó jogszabályok szerint az MTA Jóléti és Szociális Csoportja kezeli. Kölcsönnyújtás esetén megköti a kérelmezővel és az illetékes OTP fiókkal a kölcsön folyósítására vonatkozó szerződést, intézkedik a kölcsön összegének átutalása iránt, és gondoskodik a nyilvántartásra szolgáló számlák vezetéséről; ellenőrzi a törlesztés folyamatosságát.

6. Az e Szabályzatban nem érintett kérdésekben a lakásépítés támogatása vonatkozásában a 26/1971. (VI. 24.) PM—ÉVM—MüM sz. együttes rendelet, egyéb vonatkozásban pedig az egyes lakásépítési formák pénzügyi feltételeiről és a szociálpolitikai kedvezményről szóló 7/1971. (II. 8.) Korm. számú rendelet és a végrehajtása tárgyában kiadott 4/1971. (II. 8.) PM—ÉVM. számú rendelet az irányadó.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 16/1972. (A. K. 18.) MTA—F. számú

utasítása

Ifjúsági Díj alapításáról

1. Az akadémiai tudományos kutatóhelyen dolgozó fiatal kutatók szakmai munkájának ösztönzése és a kiemelkedő tudományos eredmények elismerése érdekében Ifjúsági Díj-at alapítok.

2. Az Ifjúsági Díj-at pályázat útján lehet elnyerni. Az Ifjúsági Díj díszoklevéllel és 5000 Ft pénzjutalommal jár; évenként 10 díj kerül kiosztásra.

3. Az Ifjúsági Díj elnyerésére pályázatot nyújthat be az a fiatal kutató, aki a pályázat benyújtásának határidejéig nem töltötte be a 30. életévét, és legalább 2 éve akadémiai kutatóhelyen végzi munkáját. A díjban a kutató egy alkalommal részesülhet.

4. Az ifjúsági Díj elnyeréséért pályázni lehet olyan egyéni munkával elért tudományos és műszaki eredménnyel (könyv, cikk, cikksorozat, szabadalom, találmány, doktori értekezés, berendezés tervezés, építés), amely egy önálló téma, tudományos probléma kidolgozását vagy egy nagyobb feladat jól körülhatárolható részfeladatának megoldását jelenti, és elismerő hazai vagy külföldi visszhangot váltott ki.

5. A pályázó pályázatát a munkahely szerinti akadémiai kutatóhely vezetőjéhez nyújtja be, az elbíráláshoz szükséges dolgozatokkal, műleírásokkal stb. együtt.

   A beérkezett pályázatok közül azokat, amelyeket az akadémiai kutatóhelyek vezetői a társadalmi szervekkel együtt díjazásra érdemesnek ítélnek, rangsorolva az Akadémia Központi Hivatala illetékes tudományági főosztályához terjesztik elő. Az előterjesztésnek tartalmaznia kell részletes indokolást és a jelöltek tudományos munkájának eredményeit tartalmazó cikkek jegyzékét, műleírásokat stb.

   A tudományági főosztályok a pályázatokat álláspontjuk közlésével megküldik az Akadémia Központi Hivatala Személyzeti Főosztályának, amely azokat döntésre a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárához előterjeszti.

6. A pályázatokat évenként január 31-ig (első ízben 1973. január 31-ig) kell az Akadémia Központi Hivatala illetékes tudományági főosztályához megküldeni.

   A pályadíjakat évenként április 4-e alkalmával (első ízben 1973. április 4-én) a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára adja át.

7. Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1972. november 21.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

Közlemények

Pályázati felhívás

Az MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriuma pályázatot hirdet 2 éves tudományos gyakornoki ösztöndíjra.

Ösztöndíjban részesülhet olyan vegyész, aki diplomáját 1973-ban szerzi meg, várhatóan jeles vagy jó eredménnyel, és tudományos pályára elhivatottságot érez.

Az ösztöndíj juttatásánál lényeges szempont: határfelületi fizikai-kémiában és kolloid-kémiában átlagon felüli ismeretek.

Az ösztöndíj 2 évi lehetőséget nyújt arra, hogy az ösztöndíjas egyetemi doktori disszertációt készítsen önálló téma kidolgozásával.

Az ösztöndíj az első évben 1700 Ft, amely a második évben 1900 Ft-ra emelhető.

Aki az ösztöndíjat elnyeri, azzal határozott időre szóló (2 éves) ösztöndíjas szerződés jön létre, amely a munkaviszonnyal azonos jogviszonyt létesít.

Az ösztöndíj tartama alatt az ösztöndíjas más munkaviszonyt nem vállalhat.

A pályázathoz csatolni kell:

— az egyetemi minősítést
— részletes önéletrajzot

A pályázat beadásának *végső határideje: 1973 április 1.*

A pályázatot az MTA Olajbányászati Kutató Laboratóriuma igazgatójához (Miskolc-Egyetemváros, Pf. 2.) kell benyújtani.

Az ösztöndíj folyósítása 1973. augusztus 1-vel kezdődik.

Miskolc, 1972. november 9.

Dr. Tóth József s. k.,
igazgató

Pályázati felhívás

a Gödöllői Agrártudományi Egyetem egyetemi tanársegédi állására.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Rektora pályázatot hirdet a Mezőgazdaságtudományi Kar Mezőgazdasági Munkaszervezési és Munkavédelmi Intézet tanársegédi állására.

Pályázhatnak azok, akik mg. gépészmérnöki vagy agrármérnöki diplomával rendelkeznek.

A kinevezett tanársegéd feladata az egyetemi hallgatók munkavédelmi oktatása, továbbá a tananyag korszerűsítésével járó tudományos munkában való részvétel.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5). MM—MüM számú együttes utasításban közölt egyetemi tanársegédi illetmény jár.

A pályázatot a hirdetmény megjelenésétől számított 4 héten belül kell Gödöllőn, az Agrártudományi Egyetem Rektorának címezve benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését.
2. Eddigi szakmai munkájának és munkaeredményének részletes ismertetését, ezek között
   — munkavédelmi tárgyú oktató és tudományos munkájának részletes ismertetését;
   — munkavédelmi témakörben írt publikációinak felsorolását;
   — kitüntetéseit, idegen nyelvismeretét, esetleges külföldi tanulmányútjait;
3. A pályázónak az oktató és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot
— a szakképzettséget tanúsító oklevelet, illetve az oklevél hiteles másolatát,
— az Egyetemtől beszerzett és kitöltött törzslapot,
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Gödöllő, 1972. november 9.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

Pályázati felhivás

egyetemi oktatói állásra

Az Agrártudományi Egyetem Keszthely pályázatot hirdet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Karon:

1. Állatélettani—Állategészségtani Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi tanári vagy docensi állásra.

2. Marxizmus—Leninizmus Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi adjunktusi vagy tanársegédi állásra.

3. Matematika—Fizika Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi tanári vagy docensi állásra.

4. Növényvédelmi Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi tanársegédi állásra.

5. Tejgazdaságtan—Mikrobiológia Tanszéken betöltésre kerülő egy fő tudományos munkatársi állásra.

6. Üzemtani Tanszéken betöltésre kerülő egy fő egyetemi tanári állásra.

Az Állatélettani—Állategészségtani Tanszékre kinevezendő egyetemi tanár, illetve docens feladata a Tanszéken folyó „állategészségtan" című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, gyakorlatok vezetése, jegyzetek, szakcikkek megírása és a Tanszék tudományos kutató munkájában való részvétel.

A pályázat elnyeréséhez állatorvosi oklevél szükséges. A pályázónak legalább 10—15 éves szakmai gyakorlattal és felsőoktatási oktatási tevékenységgel, valamint kandidátusi tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A Marxizmus—Leninizmus Tanszékre kinevezendő egyetemi adjunktus, illetve tanársegéd feladata a Tanszéken folyó „tudományos szocializmus" című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, szeminárium vezetése, a Tanszék tudományos kutató munkájában való részvétel.

A pályázat elnyeréséhez Tudományegyetemen szerzett oklevél szükséges.

A Matematika—Fizika Tanszékre kinevezendő egyetemi tanár, illetve docens feladata a Tanszéken folyó „matematika—fizika" című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, gyakorlatok vezetése, jegyzetek, szakcikkek megírása, a Tanszék tudományos kutató munkájában való részvétel.

A pályázat elnyeréséhez Tudományegyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek a felsőoktatási oktatói tevékenységgel és tudományos fokozattal rendelkezők.

A Növényvédelmi Tanszékre kinevezendő egyetemi tanársegéd feladata a Tanszéken folyó oktatásban való részvétel, gyakorlatok vezetése, tudományos kutató munka végzése.

A pályázat elnyeréséhez Agrártudományi Egyetemen szerzett oklevél, valamint növényvédelmi szakmérnöki oklevél szükséges.

A Tejgazdaságtan—Mikrobiológia Tanszékre kinevezendő tudományos munkatárs feladata a Tanszék kutató munkájában, valamint az oktatásban való részvétel és a szakirányuló hallgatókkal való foglalkozás.

A pályázat elnyeréséhez Agrártudományi Egyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázónak a tejiparban eltöltött legalább 5 éves szakmai gyakorlattal és tudományos kutatói tevékenységgel kell rendelkeznie.

Az Üzemtani Tanszékre kinevezendő egyetemi tanár feladata a Tanszéken folyó „mezőgazdasági üzemtan" című tárgy oktatásában való részvétel, előadások tartása, jegyzetek, szakcikkek megírása, a Tanszék tudományos kutató munkájában való részvétel.

A pályázat elnyeréséhez Agrártudományi Egyetemen vagy Közgazdaságtudományi Egyetemen szerzett oklevél szükséges.

A pályázónak a felsőoktatásban eltöltött oktatói tevékenységgel és tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

1. A pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és illetményének megjelölését.

2. A pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését,

ezek között:

— oktatói tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait.

3. A pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. Az intézménytől beszerzett és kitöltött törzslapot,

2. Részletes önéletrajzot két példányban,

3. Az egyetemi végzettséget igazoló oklevelet vagy hiteles másolatát,

4. Három hónapnál nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú utasítás szerint az egyetemi oktatók részére megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt a közzétételtől számított négy héten belül a Mezőgazdaságtudományi Kar Dékánjához kell eljuttatni. Címe: Mosonmagyaróvár, Vár 2.

Keszthely, 1972. október 2.

Dr. Belák Sándor s. k.,
egyetemi tanár, rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel* János, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74376 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. DECEMBER 18.

TARTALOM

Tudománypolitikai Bizottság

A Tudománypolitikai Bizottság állásfoglalása az egyetemi kutatások legfontosabb elvi problémáiról 215

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (biológiai) Főosztályának pályázati felhívása 220

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázati felhívása 220

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 221

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 221

Tudománypolitikai Bizottság

A Tudománypolitikai Bizottság

állásfoglalása

az egyetemi kutatások legfontosabb elvi problémáiról

I.

1. *Az egyetemi kutatások típusai*

1.1. Az egyetemi tanszékeken folyó kutatómunka az ország legszélesebb tudományos bázisa, amely jelentékenyen befolyásolja az egész tudományos életet, s amelyen bizonyos mértékig a kutatóintézetek tevékenysége is nyugszik. A fiatal szakemberek szakmai és ideológiai szemlélete, a tudomány iránti érdeklődése, kutatómunkára való készsége és az igényesség jelentékeny részben az egyetemi oktató-nevelő munka színvonalától és tervszerűségétől függ. Nem az az irányadó e vonatkozásban, hogy minél több újonnan megismert tény kerüljön a tananyagba, hanem az, hogy a hallgatók megismerkedjenek szakmájuk alapelveivel és gondolkodásmódjával, képességeik kibontakozzanak, és készségre tegyenek szert a tudományos gondolkodásban, általános összefüggésekből, ismert dolgokból konkrét következtetések levonásában, vélemények kialakításában, különféle ismeretek alkotó egyesítésében új dolgok létrehozására. Tudományos jellegű gondolkodásra azonban általában csak olyanok nevelhetnek, akik maguk is kutatnak, és közvetlen élményszerű tapasztalataik vannak az alkotó gondolkodásban.

1.2. Ezért az egyetemi kutatás egyik fő célja az *oktatók tudományos munkássága oktató-nevelő tevékenységük érdekében*, hogy megfelelő kutatói tapasztalatokra — és a műszaki egyetemeken bizonyos fokú mérnöki, az orvostudományi egyetemeken gyógyítási gyakorlatra — tegyenek szert a tanszék tárgykörében. Ebből következik, hogy az előadások, illetve gyakorlatok tartalmának kidolgozása is kutatómunkát igényel.

1.3. Az egyetemi kutatómunkának kell elsősorban megteremteni az országban a *legszélesebb, átfogó tudományos bázist* és gondoskodni arról, hogy úgyszólván minden területen — kivéve a jelentősen koncentrált anyagi-személyi feltételeket igénylőket — folyjék kutatás, még ha ez a dolgok természete folytán nem is mindenütt érheti el a nemzetközi élvonalat.

1.3.1. Széles területen folyó kutatás nemcsak azért indokolt, mert enélkül nem érhető el és nem tartható fenn az ország általános kutúrájának magas színvonala, hanem azért is szükséges, mert korunkban gyorsan változnak azok a tudományágak, amelyek módszerére és eredményére leginkább támaszkodik a gyakorlat, illetve amelyek az adott időszakban leginkább lendítik előre a haladást. Az így viszonylag

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

gyakori váltakozásban kulcsfontosságúvá váló speciális tudományágazatok csak akkor fejleszthetők ki a társadalmi haladás által megkívánt gyors ütemben, ha széles és jól megalapozott az ország általános tudományos bázisa, ha elegendő számban vannak tudományos gondolkodásban és alkotó munkában jártas szakemberek, akik rövid idő alatt specializálhatják magukat szélesebb szakmájuk valamely szűk ágazatában. Ilyen széles bázis kiépítéséhez és fenntartásához nélkülözhetetlen az egyetemi tanszékek országos hálózatában folyó szétágazó kutatómunka.

Ennek keretébe tartoznak az ún. *szinttartó (nyomonkövető) kutatások* is, amelyek nem célozzák nagy jelentőségű új vívmányok elérését, hanem szerényebb új eredményekkel is beérik, de amelyek — az oktatás és az oktatott tananyagok korszerű, a tudomány legújabb eredményeire is tekintettel levő színvonalának megalapozásán túl — szükségesek ahhoz, hogy a külföldi tapasztalatok (licenciák révén vagy másként) átvehetők, adaptálhatók, illetve továbbfejleszthetők legyenek, nélkülözhetetlenek új vizsgálati módszerek kidolgozásához, illetve kipróbálásához, a külföldi eredmények megismeréséhez és kritikai átvételéhez.

1.4. Az a körülmény, hogy a tudomány sok területén nagy műszerekkel jól felszerelt kutatóhelyeken tevékenykedő széles kutatói kollektívák összehangolt erőfeszítésére van szükség a jelentékeny — főleg gyakorlatilag is közvetlenül hasznosítható — eredmények eléréséhez, nem teszi feleslegessé, sőt nélkülözhetővé sem, az egyedül, kevés munkatárssal dolgozó tudósok alkotó munkáját. Számos tudományágban manapság is születnek úgy jelentős, új gondolatokon alapuló eredmények, és alakulhatnak ki tudományos iskolák. *Az egyénileg* vagy kis kollektívában dolgozó tudósok számára — a hallgatóknak a kutatásba való bevonását és a tudományos iskola kialakítását tekintve — általában a tanszékek éppen a legalkalmasabb kutatóhelyek.

1.5. Az 1.3.—1.4. bekezdésben felsorolt kutatások a *diszciplináris kutatások* körébe tartoznak. A diszciplináris kutatás tehát kutatási szakembereket képező, tudományt fejlesztő és oktatást korszerűsítő tevékenység, amely nem szükségképpen szolgál közvetlen népgazdasági célokat.

1.6. Az egyetemeken, illetve a karokon a tágan értelmezett rokon szakmák széles köre van képviselve, ami lehetővé teszi több tanszék szervezett együttműködésével nagyobb volumenű *komplex kutatási tervek* megvalósítását. Ezért indokolt és fontos az egyetemek bevonása nagyobb méretű országos koncepciók és tervek kidolgozásába, valamint realizálásába is, amit az egyetemek hangsúlyozottan igényelnek. Ilyen értelemben egy-egy kar, illetve egyetem képletesen egy jelentékeny kutatóintézetnek tekinthető, amely nagyobb komplex feladatok, országos vagy tárcaszintű fejlesztési elgondolások kidolgozására is képes. E célból a tanszékek jól megszervezett, de alapvető hivatásukat nem korlátozó együttműködése szükséges.

1.6.1. Az egyes egyetemeken kiemelt kutatómunkában fontos kutatási módszer az *interdiszciplináris jellegű kutatás*. Az ilyen típusú kutatás indokolttá teszi több tanszék (egyetemközi relációban is), továbbá tanszék és kutatóintézet együttműködését is. Az interdiszciplináris kutatás komplex tudományos kutatási tevékenységnek tekinthető.

1.7. A szakmák jellegétől és a rokon tanszékek hálózatától függ az is, hogy milyen arányban vegyenek részt a tanszékek nagy volumenű komplex kutatómunkában.

1.8. Számos szakmában a felettes állami szervektől kapott kutatási megbízásokon kívül termelő üzemekkel, más vállalatokkal, ill. egyéb intézményekkel kötött *kutatási szerződések* révén vállalhatnak a tanszékek kutatási feladatokat. Ezek a szerződéses (hagyományosan KK-munkának nevezett) munkák, ha mérsékelt keretek között maradnak — és nem szorítják háttérbe a tanszékek alapvető feladatait, illetve részvételét nagyobb fejlesztési koncepciók kidolgozásában —, akkor hasznosak mindkét fél számára, s az oktató-nevelő munkát is segítik. Továbbra is meg kell kívánni azonban, hogy a szerződéses munka a tanszékek kutatási területére, illetve ezzel összefüggő alkotásokra, valamint alkotó jellegű tervezésre vagy szerkesztésre vonatkozzék, és ne merüljön ki rutinmunkákban, hanem túlnyomóan alap-, alkalmazott vagy fejlesztési kutatás legyen, ami új eredményekre irányul. A szerződéses munkák volumene igazodjék a tanszék tudományos kapacitásához, az intézmény tudományos feladataihoz és terveihez, szakmájának jellegéhez, szolgálja a fiatal oktatók fejlődését.

A műszaki és az agrártudományi egyetemeken azonban ez az arány — indokolt esetben — ennél nagyobb is lehet.

1.8.1. A szerződéses munka egyetemi arányainak alakulása folyamatos elemzést és ellenőrzést igényel mind az egyetemek, mind a főhatóság részéről. Egyrészt figyelemmel kell lenniük a szerződéses munka országos népgazdasági helyére, fontosságára, másrészt az egyetemeknek arra kell törekedniük, hogy az ilyen jellegű munkák ne vezessenek — az eltérő jövedelmi viszonyokból és kereseti lehetőségekből származó — belső feszültségek kialakulásához, továbbá volumenük ne akadályozza a népgazdasági és ágazati célprogramok keretében végzett komplex kutatási feladatok végrehajtását.

2. *A kutatások koncentrálásának kérdése*

2.1. Az egyetemi tudományos munka jellegének megfelelően törekedni kell, hogy a *kutatási tematika* korszerű legyen. A tudomány fejlődésének belső törvényeiből adódó, valamint a társadalmi gyakorlattal kapcsolatban levő tárgykörökből alakuljon ki a kutatási terv.

Nagymértékű tematikai koncentrálás nem indokolt az egyetemi kutatás terén, mert ez nem lenne összhangban az egyetemi kutatás azon hivatásával, hogy az ország általános tudományos színvonalát alapozza meg, valamint észszerű keretek között lehetőséget adjon egyéni témák kidolgozására, továbbá a széleskörű tudományos gondolkodásra való nevelés érdekeit sem szolgálná. Mindazonáltal kívánatos, hogy legyen a karoknak néhány olyan — országosan is jelentős — központi feladatterve, amelyek kidolgozása több tanszék komplex együttműködését igényli. Az egyetemek saját kezdeményezésből önállóan vagy más intézményekkel együtt is részt vállaljanak nagyobb méretű országos vagy tárcaszintű kutatási feladatok megoldásában az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv keretében vagy azon kívül. Arra azonban ügyelni kell, hogy a tanszékek kutatási kapacitásának jelentékeny része egyedi témákra maradjon. Nagyobb témakörök kidolgozásában ajánlható az együttműködés kutatóintézetekkel, esetleg közös munkacsoportok kialakítása révén is.

2.2. Elő kell segíteni a *kutatási eszközök jó kihasználását.* Ezért a tanszékeket kötelezni kell arra, hogy saját oktató- és kutatómunkájukban nem teljesen kihasznált nagy műszereket más tanszékek kutatómunkája számára is tegyék hozzáférhetővé. Ez történhet úgy, hogy a tanszék munkatársai kutatási együttműködés keretében végzik el a más tanszék által igényelt méréseket, illetve vizsgálatokat, vagy pedig úgy, hogy az igénybevevő tanszéknek a műszer kezelésében kellő jártasságú dolgozója végzi el a vizsgálatokat. Az utóbbi esetben a vizsgálatot igénylő tanszék felelős a közvetlen észlelési adatok feldolgozásának metodikai helyességéért, továbbá a műszer esetleges károsodásáért. A tanszéki nagyműszerek jobb kihasználása érdekében az egyetemek vezetőinek a vonatkozó kérdéseket részletesebben kell rendezni.

2.3. Térbelileg koncentrálni és szervezetileg központba helyezni elsősorban a legnagyobb műszereket (pl. elektronikus nagy számítógépet, atomreaktort) indokolt, amelyek működtetése metodikai specialisták üzemszerűen szervezett munkáját igényli. Egyéb nagy műszerek sok esetben hatékonyan működtethetők, illetve mások számára is hozzáférhetővé tehetők azon a tanszéken, amelynek munkájához leginkább kapcsolódnak.

2.4. Bizonyos kerülmények között előnyös lehet nagyobb, rokon tanszékeket is egyetemi (kari) intézetbe egyesíteni. De ez csak akkor indokolt, ha az elhelyezés, felszerelés és egyéb tárgyi, valamint személyi feltételek megvannak arra, hogy az intézet valóban egységes szervezet legyen, amely hatékonyabban mozdítja elő részlegeinek munkáját, mintha e részlegek önállóak lennének.

3. *Az egyetemi kutatás szervezeti keretei*

3.1. Az egyetemi kutatás szervezeti alapegysége általában a tanszék (ill. orvosi egyetemen az intézet és a klinika), amely egyben egy tudományágnak, illetve a vele rokon tudományoknak az oktatásra kialakított szervezeti egysége.

A nagyobb tanszékek tanszéki osztályokra tagozódhatnak, a rokon szakmájú kisebb tanszékek együttese tanszékcsoportot vagy egyetemi (kari) intézetet alkothat. Az utóbbi esetben a kutatás szervezeti alapegysége a tanszékcsoport, ill. az intézet. A következőkben a tanszék mint kutatási vonatkozásban szervezeti alapegység fogalmába tartozik a tanszékcsoport, az egyetemi (kari) intézet és a klinika is.

Meg kell jegyezni, hogy az egyetemeken nem alakult ki egységes vélemény az egyetemi kutatás szervezeti alapegységéről. Egyes álláspontok szerint elérkezett az ideje a tanszékek nagyobb egységekbe való összevonásának; mások azonban a tanszéki rendszert tekintik az alapformának, és a magasabb típusok szerintük csak összefogják az önálló tanszékek munkáját.

E kérdés megoldására indokolt a megkezdett vizsgálatokat tovább folytatni, de már most megállapítható, hogy semmiképpen nem lenne célravezető bármilyen szervezeti típus kizárólagossága mellett elkötelezniük magukat az irányító főhatóságoknak. A tudományos kutatómunka ugyanis a feladatok jellege, az egyetemek belső helyzete, a tudományterület sajátossága stb. szerint más és más szervezeti felépítést igényelhet. Előfordulhat, hogy egy-egy kutatási feladatot egy kutató, de lehet, hogy csak tudományos kollektívák képesek megoldani. Néhol a kutatás semmiféle műszert, kutatási eszközt nem kíván, de lehet, hogy másutt nagyobb laboratóriumokra, különleges kutatási eszközökre van szükség. Abból kell tehát kiindulni, hogy többféle szervezeti forma élhet egymás mellett. A tudományos munkát is hátráltató felaprózott tanszéki szervezeti keretek korszerűsítését azonban napirenden levő feladatnak kell tekinteni.

3.2. Az egyetemi kutatás fejlesztésére alkalmas szervezeti kereteknek főleg három igényt kell kielégíteniük, a tanszéki kutatás szerves kapcsolatban legyen az oktatás-neveléssel; tematikáját tekintve az 1. pontban mondottak legyenek irányadók; a tanszék — viszonylagos önállóságának sérelme nélkül — kapcsolódjék az országos kutatási hálózatba, és ennek révén legyen lehetőség a kutatási tervek és beszámolók megvitatására, illetve véleményezésére specialistákból álló tudományos testületek által.

A tanszéki kutatásoknak egyértelműen az egyetem szervezeti keretei között van a helyük. A felügyeletet gyakorló miniszternek az Akadémia elnökével közösen biztosítania kell, hogy a tanszéki kutatások *tartalmi* irányítása az MTA megfelelő testületeinek közreműködésével, elsősorban a kutatási tervek és beszámolók véleményezése útján történjék.

3.3.1. A tanszék oktatói és segédszemélyzeti *létszámát* úgy kell kialakítani, hogy elegendő lehetőség legyen kutatási kötelezettségeik teljesítésére.

Az oktatók és kutatók munkaerejével való racionális gazdálkodás érdekében a segédszemélyzet és oktatók helyes arányát szakmák

szerint differenciáltan kell kialakítani, illetve szükség szerint növelni.

3.3.2. Az egyetemi kutatóhelyeket (tanszékeket, intézeteket stb.) a rendelkezésre bocsátott pénzügyi eszközök jó felhasználásával olyan *felszereléssel* kell ellátni, amely lehetővé teszi az egyetemi színvonalnak megfelelő korszerű oktatást és nevelést, valamint a kutatóhelyek jellegének megfelelő méretű kutatást.

3.4. Tudománypolitikai okok továbbra is az egyetemi kutatások akadémiai támogatása mellett szólnak, mégha annak formáin a jövőben változtatni is szükséges.

Az akadémiai tanszéki támogatások szervezeti formái a kutatásfejlesztés jellegének megfelelően a következők lehetnek:

3.4.1. *„Akadémiai tanszéki kutatócsoport":* az egyetemi szervezetekhez igazodó, egy-egy tanszék (tanszékcsoport, intézet stb.) mellett működő olyan kutatóhely, amelyet — mint az Akadémia kutatóintézeti hálózatának részét — a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala a rendelkezésre álló anyagi eszközök keretén belül finanszíroz és az általa megbízott kutatócsoport-vezető révén igazgat. A kutatócsoport az Akadémia főtitkára által jóváhagyott kutatási terv alapján tudományos kutatást végez; a tanszékkel (tanszékcsoport, intézet stb.) a kutatómunkában és részben az oktatás-nevelésben is együttműködik, a kutatók részt vesznek az oktatásban az oktatók pedig a kutatásban. Az akadémiai tanszéki kutatócsoport kutatómunkája tehát az egyetemi kutatás szerves része.

Az akadémiai tanszéki kutatócsoport elsősorban olyan tudományágazatban hozható létre, ill. tartható fenn, amelyben távlatilag kutatóintézet létrehozását vagy meglevő kutatóintézet bővítését tervezik. Tudománypolitikai okból (tudományos iskolák támogatása, monopolhelyzet megelőzése stb.) olyan tudományágakban is létesíthető, ill. fenntartható (rendszerint kis létszámú) kutatócsoport, amelyekben nem tervezzük önálló kutatóintézet létesítését, illetve a meglevők bővítését.

3.4.2. *„Kisebb akadémiai tanszéki támogatások":* egy-egy tanszék állandó támogatása dologi költségkeretekkel, beruházásokkal és béralappal olyan módon, hogy az MTA ezeket a kereteket a tanszék rendelkezésére bocsátja, s ezekkel a tanszékvezető az egyetemi szervezeti-igazgatási szabályok szerint rendelkezik. Az ilyen támogatás átkerül az egyetemekhez, amikor — a főhatóságok egyetértő megítélése szerint — ennek a szervezeti feltételei megteremtődtek.

3.4.3. *„Az akadémiai tanszéki céltámogatások":* meghatározott kutatási feladatok (témák) finanszírozása meghatározott határidőre, megbízás vagy szerződés formájában. Célszerű az a megoldás, ha a megbízó a szerződésben rögzített összeget ellenszolgáltatás címén biztosítja a kutatóhelyeknek.

E céltámogatások perspektívában is ilyenként tartandók fenn, mert ez a szervezeti forma a kutatások befolyásolásának rugalmas és hatékony módja. Ilyen céltámogatásokat az MTA Központi Hivatala saját megítélése szerint és az MTA tudományos osztályainak, illetőleg vidéki bizottságainak a javaslatára — a tudománypolitikai követelményeknek, illetőleg a kutatási programoknak megfelelően — adhat. Indokolt, hogy azok a tanszékek, amelyek az Országos Távlati Tudományos Kutatási Tervben kiemelt kutatási feladatokban részt vesznek, akadémiai céltámogatásban részesüljenek.

3.4.4. Mindazokat az akadémiai tanszéki támogatásokat, *amelyek a felsorolt kategóriákba nem illeszthetők*, az Akadémia mielőbb adja át az egyetemeknek, illetőleg a felügyelő minisztériumoknak. Az akadémiai támogatás megszüntetését célszerű fokozatosan, az Akadémia és az illetékes főhatóság együttes megállapodása alapján rögzített terv szerint végrehajtani. Az átadott kutatóhely tevékenységének feltételeit az arra illetékes minisztérium továbbra is biztosítja, hacsak meg nem szűnik a kutatóhely.

Gondoskodni kell a tanszéki kutatás folytatásáról az esetben is, ha az akadémiai tanszéki kutatócsoport önálló kutatóintézetté szerveződik, vagy ilyenbe beolvad.

4. *A kutatások anyagi-pénzügyi ellátása*

4.1. A kutatási alaptevékenységet — a diszciplináris kutatást — általában a tanszékek költségvetési keretéből kell finanszírozni („intézményfinanszírozás"). A jelenleg e célra rendelkezésre álló kereteket fokozatosan bővíteni kell. Azokon a tanszékeken, amelyeken jelentékenyebb volumenű a kutatás, indokolt a költségvetésben megjelölni az oktatásra és a kutatásra szánt kereteket, anélkül, hogy éles lehetne az elkülönítés.

Az intézményfinanszírozás mellett kellő súlyt kell helyezni a témafinanszírozásra. Különösképpen a kormányszintű, tárcaszintű és más főirányok, célprogramok stb. finanszírozását feladatfinanszírozásként szükséges megoldani vagy biztosítani.

4.2. Azokon a tanszékeken, amelyek keretében akadémiai kutatócsoport működik, a kutatási alaptevékenységet elsősorban az Akadémia költségvetéséből kell fedezni. Egyébként kívánatos a különböző pénzügyi forrásokból származó eszközöket együttesen kezelni, s az oktatási és kutatási kapacitásokat felmérni és komplex kihasználásukat szorgalmazni. Amennyiben a 3.4.4. szerint az akadémiai támogatású kutatóhelyek egyetemi kutatóhelyekké alakulnak, ezeknek pénzügyi támogatását az irányító főhatóság költségvetésében kell biztosítani.

4.3. A költségvetésből fedezett kutatási alaptevékenység mellett a felügyeletet gyakorló minisztérium nagyobb méretű (pl. kutatási főirányok vagy programok körébe tartozó) interdiszciplináris jellegű, több tanszékre kiterjedő kutatá-

sokra is adhat megbízást. A konkrét társadalmi igények kielégítésére vonatkozó ilyen megbízásokra egyetemen kívüli kutatóhelyek is bevonhatók. A nagyobb méretű, illetve konkrét társadalmi igényeket kielégítő kutatásokat a minisztérium feladatokra irányítottan finanszírozza (témafinanszírozás).

4.4. A diszciplináris kutatásokon kívül és a felügyeletet gyakorló minisztériumtól kapott megbízások mellett a tanszékek az egyetem vezetőjének jóváhagyásával más szervektől is vállalhatnak a *konkrét témákra* vagy tudományágazatokra vonatkozó *kutatási megbízást* (témafinanszírozás), továbbá köthetnek konkrét feladatokra kutatási szerződést. Az ilyen kutatásokat külön megállapodás alapján a megbízó intézmény finanszírozza. Az egyetem vezetősége felügyel arra, hogy e megbízásos, illetve szerződéses munkák ne menjenek az oktatás-nevelés vagy a kutatási alaptevékenység, illetve a kiemelt kutatások kárára.

4.5. A tanszék (illetve a tanszékből és akadémiai kutatócsoportból álló egység) — az egyetem vezetőjének a jóváhagyásával — nem konkrét témákra vonatkozó intézményfinanszírozási jellegű támogatást is kaphat külső forrásból (többcsatornás finanszírozás).

4.5.1. A többcsatornás támogatási rendszert a jövőben is fenn kell tartani, vizsgálni kell azonban azok hatékonyságát és egyszerűsítését.

5. *Az irányítás*

5.1. A tanszék kutatási terveit — tanszéki értekezleten való megvitatás után — *a tanszékvezető állapítja meg*, figyelembe véve a kutatásra vonatkozó párt- és állami irányelveket, valamint szabályokat, továbbá az illetékes tudományos testületek ajánlásait. Ugyancsak a tanszékvezető készíti el — a munkatársakkal való megvitatás után — a kutatásról szóló beszámolót. Az olyan komplex kutatási terveket, amelyek több tanszék nagyobb arányú szervezett együttműködését igénylik, az illetékes dékán vagy a komplex kutatás általa megbízott vezetője állapítja meg, s ő készíti el az eredményekről szóló beszámolót is. Az egyetem tudományos tervét végül az egyetemi tanács hagyja jóvá. A kutatási terveket és a beszámolókat az erre vonatkozó eljárási szabályok szerint egyrészt az egyetemi, illetve minisztériumi felsőbb szerveknek, másrészt az Akadémia illetékes tudományos osztályának, valamint az akadémiai támogatásban részesülő tanszékek (kutatóhelyek) esetében az Akadémia Hivatala illetékes tudományági főosztályának kell megküldeni.

5.2. A kutatási tervek és beszámolók készítésére vonatkozó *utasítások* általában 3—5 évre vonatkoznak. Az egyetemek felett felügyeletet gyakorló miniszterek közül jelenleg csak a művelődésügyi miniszter adta ki a fenti utasítást a Magyar Tudományos Akadémia elnökével és főtitkárával egyetértésben.

Kívánatos lenne megvizsgálni — az irányító főhatóságok és a Magyar Tudományos Akadémia feladataival összhangban — a kutatásirányítás szervezési, tervezési és beszámolási mechanizmusának értelemszerű egységesítési lehetőségeit.

5.3. A tanszéki kutatások a jóváhagyott kutatási tervek szerint folynak.

A rektor — a dékánokkal együttműködve — az egyetemi tanács határozatának megfelelően gondoskodik arról, hogy a tanszéki kutatás számára az egyetem rendelkezésére álló beruházási és költségvetési keretek a tanszékek nagysága, tudományterületük műszer- és anyagigényessége, valamint az ott folyó kutatómunka terjedelme és eredményekben tükröződő színvonala arányában kerüljenek felosztásra. Figyelemmel kíséri a tanszékek együttműködését, főleg azt, hogy a tanszékek kellő mértékben lehetővé teszik-e a birtokukban levő műszerek és egyéb felszerelés más tanszékek általi méltányos használatát.

5.4. Az országos- és tárcaszintű kutatási tervek végrehajtásába való hatékony bekapcsolódás érdekében az egyetemeket alkalmassá kell tenni arra, hogy mint intézmények is részt vehessenek a kutatásban. E célból erősíteni kell az egyetemek és a karok tudományszervező tevékenységét; az ezzel kapcsolatos feladatok megoldását az igazgatási szervezet korszerűsítésével is elő kell mozdítani.

6. *Más erőforrások kihasználásának lehetőségei*

6.1. A megfelelő felszerelésű és színvonalú egyetemek a lehetőségekhez képest kapcsolódjanak be a *posztgraduális* képzésbe, továbbá fogadjanak be — továbbképzés céljából — külső munkatársakat. Mindkét vonatkozásban bekapcsolódhatnak a tanszék munkájába másutt állásban levő olyan szakemberek, akiket munkaadójuk továbbképzés céljából oda kirendel. A tágabban értelmezett posztgraduális képzés keretébe tartoznak az egyetemi doktori, valamint szakmérnöki stb. oklevél és a kandidátusi fokozat elnyerésére készülők is.

6.2. Az oktatás tudományos alapjának bővítése és színvonalának emelése érdekében arra kell törekedni, hogy a kutatóintézetek tudományos minősítésű munkatársai speciális előadások (speciálkollégiumok és szemináriumok) tartásával kapcsolódjanak be a szakma szerint illetékes tanszék oktatómunkájába.

6.3. Felsőéves hallgatók is bevonhatók a kutatásba, főleg a tudományos diákkörök, ágazati szerkesztési feladatok, illetve diplomatervezési munkák révén.

6.4. A már bevett gyakorlatnak megfelelően továbbra is kerülendő a tanszéki oktatók számának csökkentése még abban az esetben is, ha

átmenetileg csökkenne a hallgatók létszáma. Tudománypolitikailag vagy egyéb hagyományosan indokolt tudományágak bizonyos mértékű művelésére kivételesen olyan — megfelelő tudományos múlttal rendelkező — tanszékek is fenntarthatók, amelyeknek a tantervváltozás folytán jelentősen csökken az oktatási tevékenységük.

Az ilyen tanszékek — a megváltozott körülményekhez igazodó, esetleg új szervezeti keretek között — fakultatív előadásokkal (speciálkollégiumokkal) az oktatás-nevelés színvonalához továbbra is hozzájárulnak.

7. *Az anyagi ösztönzés*

7.1. Az alapkutatással foglalkozók anyagi ösztönzése általában a meglevő jutalmazási és prémiumforrásokból történik. A jutalmazási keretek azonban nem mindig teszik lehetővé az eredményekkel összhangban levő elismerést, és nem ösztönöznek eléggé az alapkutatások végzésére. Az egyetemek kívánatosnak tartják, hogy a társadalomtudományi, valamint az alaptudományi kutatások finanszírozása és ösztönzése a jelenleginél jobban közelítsen azokhoz a lehetőségekhez, amelyekkel a gazdasági élettel szorosabb kapcsolatban levő tanszékek rendelkeznek.

Ennek érdekében lehetővé kell tenni, hogy a szerződéses munkák árbevételéből a felügyeletet gyakorló minisztériumok alapot képezhessenek az irányításuk alá tartozó kutatóhelyeken folyó kutatási tevékenység támogatása céljából. Az alap képzésére és felhasználására vonatkozó szabályozást el kell készíteni.
Az alap lehetőséget teremthet a társadalomtudományi, valamint a természettudományi alapkutatás és más támogatásra szoruló tudományterületek finanszírozási feltételeinek javítására is.

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztálya pályázatot hirdet a felügyelete alá tartozó MTA Állategészségügyi Kutató Intézete (Budapest XIV., Hungária körút 21.) igazgatóhelyettesi állásának betöltésére.

Illetménye a 127/967. (23.) MüM sz., illetve a 101/1971. (I—2.) MüM sz. utasítás alapján kerül megállapításra.

A kinevezendő igazgatóhelyettes munkakörét, illetőleg hatáskörét az Intézet működési szabályzata tartalmazza.

A pályázónak állatorvos-doktori oklevéllel, tudományos fokozattal, legalább 10 évi szakmai gyakorlattal és tudományos munkássággal, valamint idegen nyelvismerettel, tudománypolitikai tájékozottsággal és tudományszervezési jártassággal kell rendelkeznie. Az álláshely betöltése meghatározott időre szóló megbízással az 5/1971. MTA—F (A. K. 7.) számú Főtitkári utasítás 15—25. pontja alapján történik.

A pályázathoz csatolni kell:

1. állatorvosdoktori oklevelet,
2. tudományos fokozatot igazoló okiratot,
3. a pályázó tudományos munkásságának részletes leírását,
4. tudományos munkák felsorolását,
5. önéletrajzot.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Magyar Tudományos Akadémia Természettudományi II. (biológiai) Főosztályra (Budapest V., Münnich Ferenc u. 7.) a *hirdetmény megjelenésétől számított 30 napon belül* lehet benyújtani.

Dr. Csata Sándor, s. k.,
főosztályvezető

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen könyvtári osztályvezetői állás betöltésére

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem pályázatot hirdet könyvtári osztályvezetői állásra.

A kinevezendő osztályvezető feladata lesz a gyarapítási és nyilvántartási osztály munkájának irányítása, a könyvek, folyóiratok és egyéb kiadványok állománybavétele, címleírása rendszeres elvégzésének biztosítása.

A munkakör betöltéséhez felsőfokú könyvtárosi képesítés és többéves szakmai gyakorlat, valamint két idegen nyelv felsőfokú ismerete szükséges.

Illetmény a 134/1962. (MK. 12.) MM számú utasításban foglaltak szerint a 7005-ös kulcsszám alapján.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;
— a pályázó eddig szakmai munkájának ismertetését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot;
— szakképzettséget és idegen nyelvismeretet tanúsító oklevelek hiteles másolatát;
— az Egyetemtől beszerzett és kitöltött törzslapot;
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a *közzétételtől számított 30 napon belül* kell az Egyetem rektorához benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya ad.

Gödöllő, 1972. november 22.

Dr. Pethő György s. k.,
rektor

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke *minden kedden* 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, minden *szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig minden *csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 950 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74399 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

XXI. (1972.) ÉVFOLYAM 20. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖZPONTI HIVATALA

BUDAPEST, 1972. DECEMBER 29.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	41/1972. (XII. 5.) MT r.	Az „Általános Feltételek a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti tudományos és műszaki együttműködés megvalósítására" tárgyában Budapesten, 1971. június hó 12. napján aláírt Megállapodás kihirdetéséről 223
Az Akadémia elnökségének határozatai	55/1972. sz. határozat	Az MTA elnöksége 1973. évi közgyűlési beszámolójának koncepciójáról 232
	56/1972. sz. határozat	Az 1973. évi közgyűlés tudományos előadásának tárgyáról és az előadó személyéről 232
	57/1972. sz. határozat	Az Akadémia 1973. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről 233
	60/1972. sz. határozat	Az MTA Afro-Ázsiai Kutató Központnak MTA Világgazdaság Kutató Központtá történő továbbfejlesztéséről 233
	61/1972. sz. határozat	„A szociálpszichológia elméleti és módszertani problémái" c. kollokvium 1974. évi megrendezéséről 233
Az Akadémia főtitkárának utasítása	17/1972. (A. K. 20.) MTA—F.	A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról 234
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézete pályázati felhívása 240
		Az Állatorvostudományi Egyetem pályázati felhívása 240
		A Szegedi Biológiai Központ Biofizikai Intézetének igazgatói állására meghirdetett pályázat határidejének meghosszabbítása 241
		A Magyar Tudományos Akadémia elnökének fogadóórája 241
		A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 241

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGE AZ AKADÉMIA TAGJAINAK ÉS VALAMENNYI TUDOMÁNYOS DOLGOZÓNAK BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN

Jogszabályok

A Minisztertanács 41/1972. (XII. 5.) számú rendelete

az „Általános Feltételek a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti tudományos és műszaki együttműködés megvalósítására" tárgyában Budapesten, 1971. június hó 12 napján aláírt Megállapodás kihirdetéséről

1. §.

A Minisztertanács a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Kormánya között az „Általános Feltételek a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti tudományos és műszaki együttműködés megvalósítására" tárgyában Budapesten, 1971. június hó 12. napján aláírt Megállapodást e rendelettel kihirdeti.

2. §.

Az 1. §-ban említett Megállapodás magyar nyelvű szövege a következő:

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

„ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti tudományos és műszaki együttműködés megvalósítására

I. Általános rendelkezések

1. §.

A Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság között folyó tudományos és műszaki együttműködés Általános Feltételei meghatározzák a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság között 1956. május 29-én létrejött Műszaki-Tudományos Együttműködési Megállapodás 2. §-ában előirányzott tudományos és műszaki együttműködés egyes formáinak megvalósítási módját.

2. §.

A két ország közötti tudományos és műszaki együttműködés a két ország érdekelt szervei, szervezetei és intézményei között valósul meg, a két ország területén érvényben levő jogi előírásokkal, valamint a Felek nemzetközi jogi kötelezettségeivel összhangban.

3. §.

A tudományos és műszaki együttműködés bármely formájára vonatkozó javaslatokat az érdekelt szervek a szükséges adatokat tartalmazó igény formájában küldik meg egymásnak a tudományos-műszaki együttműködés évi programjavaslataként.

Az igények az éves programon kívül is előterjeszthetők, és ebben az esetben kapcsolódnak a tudományos és műszaki együttműködés éves programjához.

A Felek azon javaslataikat, amelyek hosszú időtartamú tudományos és műszaki együttműködésre irányulnak; hosszú időtartamú tudományos és műszaki együttműködési programként terjesztik elő.

A javaslatokat a Műszaki-Tudományos Együttműködési Vegyesbizottsághoz nyújtják be, amely ezekről határozatokat hoz.

4. §.

A tudományos és műszaki együttműködés programja alapján elfogadott határozatokat a Vegyesbizottság jegyzőkönyvébe foglalják, melyet a két ország illetékes szervei hagynak jóvá.

Azon tudományos és műszaki együttműködési igények, melyeket a Felek a Vegyesbizottság ülésszaka előtt elfogadnak, végrehajthatók az ülésszak előtt is. A Vegyesbizottság az ily módon végrehajtott igényeket a Bizottság következő ülésszakának jegyzőkönyvében rögzíti.

5. §.

A tudományos és műszaki együttműködés programjavaslatainak előterjesztésével és összehangolásával, a Vegyesbizottság határozatainak végrehajtásával, valamint egyéb, a két ország közötti tudományos és műszaki együttműködés elősegítésével kapcsolatos szervezési munkát

— a Magyar Népköztársaságban a TESCO Nemzetközi Műszaki-Tudományos Együttműködési Iroda, Budapest,

— a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságban a

Szövetségi Nemzetközi Műszaki Együttműködési Hivatal, Beograd

valósítja meg.

Ez a két szerv tartja fenn a kapcsolatot a két ország közötti tudományos és műszaki együttműködésről szóló Egyezmény végrehajtására vonatkozó valamennyi kérdésben.

6. §.

A két ország közötti tudományos és műszaki együttműködés végrehajtásából eredő fizetések a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság között a fizetés időpontjában érvényben levő pénzügyi megállapodás előírásai szerint történnek.

7. §.

A Feltételek-nek megfelelő feladatok elvégzésére a Magyar Népköztársaságba, illetve a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba kiküldött szakértők és más személyek kötelesek az őket fogadó ország törvényeit és egyéb előírásait tiszteletben tartani.

II. A tudományos és műszaki együttműködés egyes formái megvalósításának rendje

8. §.

A tudományos és műszaki együttműködés egyes formáira vonatkozó igényeket az igénylő ország nyelvén 1 példányban és orosz vagy német nyelvű fordításban 4 példányban kell előterjeszteni.

A) Tudományos és műszaki dokumentációk, szabadalmak, licencek, információs anyagok, minták és más hasonló anyagok átadás-átvétele

9. §.

1. Tudományos és műszaki dokumentációk, szabadalmak, licencek, információs anyagok, minták és más hasonló anyagok (továbbiakban: dokumentációk) átadása csak abban az esetben valósulhat meg, ha az átadó Fél és annak jogi és magánszemélyeinek a nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban és országuk előírásainak értelmében ezekre rendelkezési joguk van.

2. A dokumentációk átadása-átvétele térítéssel vagy térítésmentesen történik, előzetes szerződés alapján.

3. A dokumentáció átadása térítés ellenében történik abban az esetben, ha:

a) a tudományos és műszaki eredmény találmányt tartalmaz, melyet szabadalmak védenek, vagy know-how típusú termelés-műszaki eredményt tartalmaz, melyet licenc formájában adnak el,

b) a világszínvonalnak megfelelő, de találmányt nem tartalmazó tudományos és műszaki eredményt tartalmaz, továbbá

c) a felek kölcsönös érdekeltsége alapján meghatározott egyéb esetekben (a két ország közvetlenül érdekelt gazdasági és más szervezetei közötti megegyezés alapján).

Az *a)*, *b)* és *c)* pont alatt felsorolt dokumentációkra vonatkozó térítés összegének meghatározásánál figyelembe kell venni a kidolgozás költségeit, az újdonság fokát, a dokumentáció használatának időtartamát az átadó fél részéről, valamint a dokumentáció felhasználásának egyéb feltételeit.

4. A dokumentáció térítésmentesen kerül átadásra — kivéve a dokumentáció másolatának elkészítésével kapcsolatos tényleges költségeket és a dokumentáció előkészítésének és elküldésének költségeit —, ha:

a) a dokumentáció más (az ezen § 3. pontjában nem említett) tudományos és műszaki eredményekre, valamint szabványokra, normákra, technológiákra, a termelés tervezési és irányítási rendszereinek leírására, munka- és munkavédelmi előírásokra, információs jellegű és más anyagokra vonatkozik.

b) a 3. pont *a)* és *b)* alatt felsorolt dokumentációk a két ország érdekelt szervezetei külön érdekeltsége esetében kerülnek átadásra (pl. termelési együttműködés előkészítésével összefüggésben).

A térítésmentesen átadott dokumentációt az átvevő fél korlátlanul felhasználhatja országa területén, amennyiben azt a szerződésben másképpen nem szabályozzák.

10. §.

Alapanyag, félkész- és készáruminták átadása kísérleti vagy tudományos kutató és fejlesztési munkák céljából térítés ellenében vagy térítésmentesen történhet közvetlenül az érdekelt szervezetek szerződéskötése útján.

11. §.

Az átadott dokumentációt az átvevő szerződéses fél nem adhatja át és nem hozhatja tudomására harmadik félnek, valamint nem hozhatja nyilvánosságra az átadó fél előzetes beleegyezése nélkül.

12. §.

Az átadott dokumentációk alapján készült termékek harmadik országba exportálhatók, amennyiben azt a dokumentáció átadásáról és felhasználásáról szóló szerződés nem korlátozza vagy tiltja.

13. §.

Szabadalmak és licencek tulajdonjoga, valamint más jogok, melyeket az átadó fél a tudományos és műszaki ismeretek átadásának időpontjában élvezett, továbbra is sérthetetlenek maradnak, ha a szerződésben másképpen nem határoznak.

14. §.

A dokumentáció átvételére vonatkozó igényeket az érdekelt szervezetek terjesztik elő:

a) a jelen Feltételek 5. §-ában felsorolt szerveken keresztül és

b) közvetlenül a dokumentáció birtokosához, a közvetlen együttműködés évi programja keretében, amennyiben ezen gazdasági és egyéb szervezetek között már fennáll közvetlen tudományos és műszaki együttműködés.

15. §.

A dokumentációs igény előterjesztése a jelen Feltételek 8. §-a szerint történik, és a következőket kell tartalmaznia:

1. A dokumentáció témáját.
2. A tudományos és műszaki együttműködés javasolt módját a téma megoldására.
3. Milyen példányszámban és nyelven igénylik a dokumentáció kidolgozását és átadását.
4. A dokumentáció átadásának javasolt időpontját.
5. A dokumentációt igénylő szervezet nevét és címét.
6. Azon szervezet nevét és címét, amelytől a dokumentációt igénylik.
7. A dokumentáció részletes felsorolását.

16. §.

A dokumentáció birtokosa az igény kézhezvételétől számított legkésőbb 60 napon belül köteles közölni állásfoglalását, valamint elfogadás esetén az igényelt dokumentáció átadásának javasolt feltételeit is.

17. §.

A dokumentáció átadásáról-átvételéről szóló szerződést az igény elfogadása után a két ország érdekelt gazdasági vagy egyéb szervezetei kötik meg.

A szeződés szövegére az átadó fél tesz javaslatot, és a szerződésnek tartalmaznia kell:

— a szerződő feleket,
— a szerződés tárgyát a dokumentáció témájának megjelölésével,
— a dokumentációt átadó fél kötelezettségeit, az átadásra kerülő dokumentáció terjedelmét, a dokumentáció tartalmát és formáját, a dokumentáció átadásának határidejét, a garanciát, a további információk adásáról szóló kötelezettséget, az együttműködési kötelezettséget, üzembehelyezés esetén vagy próbatermelésnél stb.,
— a dokumentáció árát, a fizetés feltételét, módját és határidejét,
— a dokumentációt átvevő fél kötelezettségeit: a dokumentáció kifizetésének határidejét, a titoktartást stb., esetleg a megszerzett tudományos és műszaki eredmények harmadik fél részére történő átadásának feltételeit,
— a dokumentáció milyen nyelven kerül kidolgozásra,
— a műszaki normákat és szabványokat,
— az átadás-átvétel módját,
— a szerződéses felek felelősségét a vállalt kötelezettségek végrehajtására,
— a szerződéses kötelezettségek teljesítése során előálló vitás kérdések megoldásához szükséges eljárásra vonatkozó megállapodást.

18. §.

Ha a dokumentáció átadásának szerződéses határideje igazolt okokból nem tartható be, a szerződő felek újabb határidőt tűznek ki kötelezettségeik teljesítésére.

19. §.

Ha a szerződés másképpen nem rendelkezik, a dokumentáció egy példányban kerül átadásra a dokumentációt átadó ország nyelvén.

A dokumentáció kidolgozására a dokumentációt átadó fél országában érvényes műszaki normák és előírások az irányadók.

20. §.

Ha a dokumentáció átadásáról-átvételéről szóló szerződésben nem kerül rögzítésre az átadás helye és módja, a magyar fél a dokumentációt Budapesten, a jugoszláv fél a dokumentációt Belgrádban adja át. A dokumentációk átadása-átvétele ebben az esetben a két ország diplomáciai képviseletén keresztül, illetve a két országnak a jelen Feltételek 5. §-ában felsorolt szervei felhatalmazott képviselőin keresztül történik.

21. §.

A dokumentációk átadási-átvételi időpontjának az átadási-átvételi jegyzőkönyv aláírásának napja számít. A jegyzőkönyveket az előző paragrafusban felsorolt meghatalmazott személyek írják alá.

22. §.

A dokumentációt átvevő fél a dokumentáció átvételétől számított 90 napon belül köteles nyilatkozni a dokumentációt átadó félnek, hogy az átvett dokumentációt a szerződés alapján teljes mértékben megfelelőnek tartja-e, illetve igényel-e kiegészítést, vagy a hibás dokumentáció kicserélését kéri, kivéve, ha a szerződő felek másként állapodnak meg.

23. §.

Ha a dokumentációt átvevő fél megtagadja a szerződésben előirányzott dokumentáció vagy annak egy részének átvételét, köteles az átadó félnek a dokumentáció előkészítésénél és kidolgozásánál keletkezett tényleges költségeit megtéríteni, kivéve, ha a szerződő felek másképpen állapodnak meg.

B) Szaktanácsadók igénybevétele

24. §

Szaktanácsadóknak tudományos és műszaki segítségnyújtás céljából való igénybevételére vonatkozó igényeket a jelen Feltételek 8. §-a szerint kell előterjeszteni, és konzultatív, valamint tartós igénybevételre irányulhatnak.

Az igénynek tartalmaznia kell:

1. A megoldandó probléma témáját.
2. A javasolt tudományos és műszaki együttműködés módját a téma megoldására.
3. A szakértők számát és a szakértők műszaki segítségnyújtásra való igénybevételének időtartamát.
4. Az igény végrehajtásának javasolt időpontját.
5. Az igényt előterjesztő szervezet nevét és címét.
6. A szakértőket rendelkezésre bocsátó szervezet nevét és címét.
7. A szakértők programjának és feladatainak részletezését.

Az igény előterjesztője konkrét javaslatot is tehet a szaktanácsadó személyére.

25. §

A szaktanácsadót rendelkezésre bocsátó fél az igény kézhezvételétől számított 60 napon belül köteles nyilatkozni az igény teljesíthetőségéről, és pozitív válasz esetén egyidejűleg köteles közölni a szaktanácsadó műszaki segítségnyújtásának feltételeit, személyi adatait, szakképzettségét és szakmai gyakorlatát.

26. §

A fogadó fél a szaktanácsadó kiküldési feltételeinek kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles nyilatkozni a javasolt feltételek elfogadásáról.

27. §

A szaktanácsadó igénybevétele a két ország közvetlenül érdekelt szervezetei között kötött szerződés alapján történik, melyben rögzítésre kerülnek a felek kötelezettségei és az elfogadott igény teljesítésének feltételei, beleértve a szaktanácsadó szakképzettségétől függő térítéseket.

28. §

A szaktanácsadót kiküldő félnek jogában áll a szerződés megkötése előtt a másik féltől a szaktanácsadó által végzendő munkáról kiegészítő adatokat kérni, amennyiben az igényben a feladatot nem eléggé részletesen és szabatosan adták meg.

29. §

A szaktanácsadó igénybevételéért járó térítéseket szerződésben rögzítik, a szaktanácsadó képzettségétől függően úgy, hogy azok fedezzék a szaktanácsadó állandó munkahelyének a szaktanácsadó kiküldetésével kapcsolatos költségeit.

30. §

A szaktanácsadót igénybe vevő fél:

1. A két ország között mindenkor érvényben levő fizetési megállapodás és saját országa előírásai értelmében az alábbi költségeket köteles megtéríteni, melyek nagyságát és fizetési módját szerződésben rögzítik:

a) a szaktanácsadót rendelkezésre bocsátó félnek számla alapján

— a fogadó fél országába való utazás költségeit (útijegyek, utazási napidíjak), beleértve a poggyászszállítási költségeket is, személyenként 80 kg súlyhatárig,

— a szaktanácsadó igénybevételéért térítési díjat az állandó tartózkodási helyről való indulás időpontjától az oda való visszaérkezés időpontjáig;

b) az igénybe vett szaktanácsadónak saját valutában:

— a szaktanácsadó minősítése szerinti napidíjat és szállásköltséget (lakás),

— a fogadó országban történő hivatalos utazások költségeit (útijegyek és szállásdíj),

— a szaktanácsadó hazautazásával kapcsolatban felmerülő útiköltségeket (utazási jegyek, napidíjak), beleértve a poggyászszállítási költségeket személyenként 80 kg súlyhatárig.

2. Biztosítja a szaktanácsadónak a térítésmentes egészségügyi szolgáltatásokat.

Amennyiben a szaktanácsadó tartózkodása 1 év vagy annál hosszabb idő, munkaképtelenség esetén a fogadó fél köteles a jelen paragrafus 1. pontjában felsorolt térítéseket 2 hónapig folyósítani. Az igénybe vevő félnek jogában áll a megbetegedett szaktanácsadó helyett 2 hónap után másik szaktanácsadót igényelni.

A megbetegedett szaktanácsadó hazautazási költségeit a fogadó fél, a helyette kiküldött szaktanácsadó utazási költségeit a kiküldő fél viseli.

31. §

Amennyiben a szaktanácsadó igénybevétele 1 évig vagy annál hosszabb ideig tart, a szaktanácsadó magával viheti közvetlen hozzátartozóit (feleségét és gyermekeit), és ebben az esetben az őt fogadó fél köteles:

1. A szaktanácsadót kiküldő félnek megtéríteni számla alapján a családtagoknak a fogadó fél országába történő utazási költségeit (útijegyek és úti-napidíjak), beleértve a poggyászszállítási költségeket személyenként 80 kg súlyhatárig.

2. Az igénybe vett szaktanácsadónak saját valutában kifizetni:

— a szaktanácsadó napidíjának kiegészítését, melynek mértékét — esetenként — szerződésbe foglalják, valamint a család szállásköltségeit (lakás),

— a szaktanácsadó családtagjainak vissza-utazási költségeit (útijegyek és úti-napidíjak), beleértve a poggyászszállítási költségeket személyenként 80 kg súlyhatárig.

32. §

A szaktanácsadót igénybe vevő fél köteles a szaktanácsadó részére a következőket biztosítani:

a) lakást (szállást),

b) szükség szerint irodahelyiséget,

c) szükség szerint tolmácsot és

d) a belföldi szolgálati utazáshoz szükséges közlekedési eszközt.

33. §

Ha a szaktanácsadó igénybevétele 1 évig vagy annál hosszabb ideig tart, a szaktanácsadónak évenként 30 napos fizetett szabadságra van joga, amit a fogadó fél országában eltöltött hat hónapi munka után vehet igénybe.

Amennyiben a szaktanácsadó szabadságát saját országában tölti, nincs joga a jelen Feltételek 30. § 1. *b)* pontjában foglalt napidíjakra és költségekre, de a fogadó fél viseli a szaktanácsadó haza- és visszautazásának költségeit (útijegyek és napidíjak az utazás időtartamára).

34 §

Amennyiben egyik szerződő fél javaslatára felmerül annak szükségessége, hogy a szaktanácsadónak az őt igénybe vevő ország részére más országokban feladatokat vagy munkát kell végeznie, az ezzel kapcsolatos költségeket konkrét szerződés alapján a szaktanácsadót igénybe vevő szervezet viseli.

Amennyiben ezen kívül felmerül annak szükségessége, hogy a szaktanácsadó munkájával kapcsolatban felkeresse saját országát, az oda- és visszautazás költségeit (útijegyek és utazási napidíjak) a szaktanácsadót igénybe vevő szervezet viseli.

35. §

Az egyik szerződő fél kérésére a szaktanácsadónak az őt igénybe vevő országból való végleges visszahívásáról a szerződő felek döntenek. A szaktanácsadó végleges visszahívása a konkrét szerződés felbontását jelenti.

Bármely szerződő fél javaslata alapján új konkrét szerződés köthető a véglegesen visszahívott szaktanácsadó más szaktanácsadóval való helyettesítésével kapcsolatban.

Amennyiben a szaktanácsadó végleges visszahívása azon alapszik, hogy a kiküldő országnak szüksége van a szaktanácsadó munkájára, vagy a szaktanácsadó feladatait nem teljesítette, vagy az őt igénybe vevő ország törvényeit megsértette, úgy a végleges visszahívásból származó költségeket a szaktanácsadót kiküldő szerv viseli.

36. §

A szaktanácsadó a szerződő felek beleegyezésével megszakíthatja az igénybe vevő országban való munkáját és tartózkodását.

Ha a tartózkodás megszakítására nyomós okok vannak, a szaktanácsadó oda- és visszautazásával kapcsolatos költségeket (utazási jegyek és utazási napidíjak) a fogadó fél viseli.

A tartózkodás megszakításának időtartama alatt a szaktanácsadó nem részesül a jelen Feltételek 30. § 1. *b)* pontban, első bekezdésben szereplő napidíjakban és költségtérítésekben.

37. §

A szaktanácsadó munkájának és feladatának az igénybe vevő országban való befejeztével jegyzőkönyvet kell felvenni az elvégzett munkáról 6 példányban. A jegyzőkönyvet a szaktanácsadó és az

őt közvetlenül igénybe vevő szervezet képviselői írják alá.

A jegyzőkönyvből mindkét szerződő fél 3—3 példányt kap.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell: a szaktanácsadót közvetlenül igénybe vevő szervezet nevét, a szaktanácsadó nevét és vezetéknevét, a szaktanácsadó tartózkodásának és tevékenységének időtartamát, áttekintést kell nyújtania az elvégzett munkáról, és magában kell foglalnia a szerződésben előirányzott feladatok teljesítésével kapcsolatos esetleges megjegyzéseket.

A jegyzőkönyv és a szaktanácsadó jelentésének az a része, mely a szaktanácsadó tevékenységére és annak eredményére vonatkozik, csak mindkét szerződő fél egyetértése alapján hozható nyilvánosságra, amennyiben ez a szerződésben másképpen nincs szabályozva.

C) Szakemberek kiküldése tanulmányútra

38. §

Azon igényeket, amelyek szakembereknek tapasztalatcsere vagy tudományos és műszaki eredmények és más eredmények megismerése céljából való kiküldésére (továbbiakban: tanulmányút) vonatkoznak, a jelen Feltételek 8. §-ának megfelelően kell előterjeszteni, és a következőket kell tartalmaznia:

1. A tanulmányút témáját
2. A tudományos és műszaki együttműködés javasolt módját a téma megoldására
3. A szakértők számát és a tartózkodás időtartamát
4. Az igény végrehajtásának javasolt időpontját
5. Az igényt előterjesztő szervezet nevét és címét
6. A tanulmányút javasolt helyét, beleértve a szervezet nevét és címét, ahol a megvalósítást igénylik
7. A tanulmányút munkaprogramját és a tanulmányozandó téma részletezését.

A tanulmányút időtartama legfeljebb 60 napra terjedhet.

39. §

Amennyiben az igényben nem szerepel a tanulmányút helye a fogadó országban vagy a javasolt helyen igazolt okból nem valósítható meg, a fogadó fél javaslatot tehet a tanulmányút helyére vonatkozóan.

40. §

A szakértőket tanulmányút céljából fogadó fél köteles a másik felet az igény kézhezvételétől számított 60 napon belül értesíteni állásfoglalásáról. Az állásfoglalás közlésével egyidejűleg a fogadó fél a következőkről értesíti a másik felet:

— az elfogadott témáról és a javasolt munkaprogram terjedelméről
— a tanulmányútra fogadott szakértők számáról és a tanulmányút időtartamáról
— a tanulmányút előreláthatható helyéről, a fogadó vállalatról vagy intézményről
— a tanulmányút megvalósításának lehetséges időpontjáról
— a munkaprogram esetleg tisztázatlan kérdéseinek tisztázásáról vagy a javasolt munkaprogram kiegészítésével kapcsolatos kívánságokról.

41. §

Jóváhagyott igény esetén a szakértőket tanulmányútra kiküldő fél köteles:

1. A kiutazás előtt legalább 14 nappal közölni a fogadó féllel a tanulmányútra kiküldendő szakértők személyi adatait (név, vezetéknév, képzettség, beosztás, munkahely, nyelvtudás).
2. A fogadó féllel a tanulmányút megvalósításának időpontját összehangolni.
3. Az egyeztetett időpontban a szakértőket tanulmányútra kiküldeni.
4. A szakértők tartózkodási idejére saját költségére biztosítani:

— utazási költségeket (útijegyek és utazási napidíjak oda és vissza)
— napi ellátmányt a tanulmányút előirányzott időtartamára
— a fogadó országon belüli utazások költségeit
— az egészségügyi ellátás igénybevételét saját országának előírásaival, valamint a két ország között érvényben levő egészségügyi megegyezéssel összhangban.

5. A tanulmányútra kiküldendő szakértőnek lehetőség szerint ismernie kell valamely világnyelvet (orosz, német, francia vagy angol) vagy annak az országnak a nyelvét, ahol a szakértő tanulmányútja megvalósul. Ellenkező esetben a szakértőt tanulmányútra fogadó fél kérésére a szakértőt kiküldő szervezet köteles a tolmács igénybevételének költségeit fedezni, amennyiben ebben a jelen Feltételek 5. §-ában felsorolt illetékes szervek a szakértő kiküldése előtt megállapodtak.

A tolmács igénybevételével kapcsolatos költségek a tanulmányút befejezése után azonnal annál a szervezetnél kerülnek befizetésre, ahol a tanulmányút realizálódott, illetve amely a tolmácsot biztosította. Erről nyugtát kell kiállítani.

42. §

A fogadó fél köteles:

a) a tanulmányútra kiküldött szakértőkkel egyeztetni tartózkodásuk és tevékenységük részletes programját, valamint gondoskodni annak végrehajtásáról;

b szükség szerint biztosítani tolmács igénybevételét térítés ellenében vagy térítés nélkül, a szakértőt kiküldő féllel történt előzetes megállapodás szerint;

c) szükség szerint vagy a szakértő kérésére jegyzőkönyvet kell készíteni a lefolytatott tanulmányútról.

43. §

Amennyiben a tanulmányút természeténél fogva szükségessé válik bizonyos anyagok felhasználása (kísérlet vagy hasonló), a szakértőt kiküldő és

fogadó fél előzetesen megegyeznek az ilyen munkák elvégzéséhez szükséges anyag költségeinek esetleges megtérítésében és szállítási módjában a szakértőt kiküldő fél részéről.

D) Szakértők kiküldése műszaki-termelési kiképzésre vagy hosszabb időtartamú továbbképzésre

44. §

A szakértők műszaki-termelési kiképzésre vagy hosszabb időtartamú továbbképzésre (továbbiakban: kiképzés) történő kiküldésére vonatkozó igények előterjesztése a jelen Feltételek 8. §-a szerint történik, és tartalmaznia kell:

1. A kiképzés tárgyát
2. A tudományos és műszaki együttműködés javasolt módját a probléma tárgyának megoldására
3. A szakértők számát és tartózkodási idejét
4. Az igény megvalósításának javasolt időpontját
5. Az igénylő szervezet nevét és címét
6. A kiképzés javasolt helyét, illetve a szervezet nevét és címét, ahol a megvalósítást kérik
7. A kiképzés munkaprogramját, illetve a kiképzésre előterjesztett téma részletezését.

Az ilyen igények rendszerint olyan esetben kerülnek előterjesztésre, amikor a javasolt kiképzéshez 30 napnál több szükséges, és a kiképzés módjától és jellegétől függően 3 évig tarthat.

45. §

A kiképzés megvalósításának helye a jelen Feltételek 39. §-a szerint kerül meghatározásra.

46. §

A fogadó félnek értesítenie kell az igénylő felet állásfoglalásáról a jelen Feltételek 40. §-a szerint.

Amennyiben a elfogadott kiképzésre előirányzott kiképző személyekért, a speciális anyagokért, felszerelésekért és más műszaki eszközökért térítést kell fizetni, a kiképzés feltételeit és az előirányzott térítést közölni kell az állásfoglalással egyidejűleg.

47. §

A jóváhagyott kiképzés a szakértőt kiküldő és fogadó fél közötti szerződés alapján valósul meg. A szerződésben rögzítésre kerül:

— a kiképzés témája és jellege, helye és időtartama
— a kiképzésre kiküldött szakértőt fogadó fél kötelezettségei, melyek a kiképzés megvalósítására, az ismeretek megszerzésére vagy a szakértő szakképesítésére, a kiképzés határidejére és más fontos kötelezettségekre vonatkoznak
— a szakértőt kiképzésre kiküldő fél kötelezettségei
— tolmács biztosítására vonatkozó esetleges kötelezettségek a kiképzés időtartamára vagy annak egy részére
— a felek kötelezettségei a kiképzéssel kapcsolatos térítésekre vonatkozóan.

48. §

Amennyiben a kiképzést rövidebb időre javasolják vagy fogadták el, és a szakértő kiképzése nem jár anyagi kihatással, úgy az előzetes szerződés nélkül is lefolytatható. Ebben az esetben a megvalósítás a Feltételek 41. és 42. §-a szerint történik.

49. §

A kiképzés befejeztével a szakértőt kiképzésre fogadó fél a szakértővel közösen jegyzőkönyvet vesz fel a kiképzésről. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

— a gazdasági szervezet vagy intézmény nevét, ahol a kiképzés megvalósult
— a kiképzésben részesült szakértő nevét
— a kiképzés időtartamát
— a szerződésben előirányzott munkaprogram megvalósítására vonatkozó adatokat és a térítésre vonatkozó adatokat.

A jegyzőkönyvet a kiképzésben részesült szakértő és annak a félnek képviselője írja alá, amelynél a kiképzés lefolyt.

Amennyiben a szakértő kiképzése anyagi térítést von maga után, a számla mellé csatolni kell a jegyzőkönyv egy példányát is.

50. §

A kiképzésre vonatkozó egyéb, itt nem említett feltételt a jelen feltételek 41. és 42. §-ai szabályozzák.

E) Közvetlen tudományos és műszaki együttműködés az érdekelt szervezetek között

51. §

A két ország érdekelt gazdasági és más szervezetei közötti közvetlen együttműködés (továbbiakban: közvetlen együttműködés) a közös kutatási, fejlesztési, tervezési, szerkesztési és más munkára irányulhat, tudományos-kutató és más szellemi kapacitások koordinált igénybevétele, párhuzamos munkák csökkentése, valamint termelési kooperáció és a gazdasági együttműködés más formáinak műszaki-technológiai és szervezési előkészítése céljából és érdekében.

Ezenkívül irányulhat a tudományos és műszaki együttműködés más előirányzott formáira is, a két ország érdekelt szervezetei közötti hosszú lejáratú közvetlen együttműködési megállapodások alapján.

52. §

A közvetlen együttműködés vonatkozhat:

1. A kutatási feladatok közös megoldására: (továbbiakban: kutatások)

— tudományos és műszaki kutatásokra (alapkutatások és alkalmazott kutatások) és műszaki fejlesztésre,
— tervezési munkákra,
— szerkesztési munkákra,
— más jelentős munkákra.

Ezen munkák elvégzése történik:

a) munkamegosztással

b) meghatározott feladatoknak közös szervezetek létesítésével való megoldása útján

c) a feladatok egyik ország szervezetén keresztül való megoldása útján a másik ország szervezetének megbízásából.

2. Harmadik ország vagy piac számára végzett közös munkára.

53. §

A közvetlen együttműködés rendszerint hosszabb időszakra szól. Az ilyen együttműködésre vonatkozó igényeket a jelen Feltételek 8. §-a szerint kell előterjeszteni, és tartalmaznia kell:

1. A közvetlen együttműködés tárgyát
2. A tudományos és műszaki együttműködés módját a probléma megoldására
3. A közvetlen együttműködés időtartamát
4. A közvetlen együttműködést előterjesztő szervezet nevét és címét
5. Azon szervezet nevét és címét, amellyel a közvetlen együttműködés létrehozását kívánják
6. A közvetlen együttműködési program kidolgozását.

A közvetlen együttműködésre vonatkozó javaslatokban az igénylő fél egyidejűleg javasolhatja a két ország érdekelt szervezeteinek első kapcsolatát, hogy előzetesen rögzíthessék az együttműködés megvalósításának lehetőségeit, érdekeltségét, terjedelmét és feltételeit.

54. §

Az a fél, amelyhez a közvetlen együttműködésre vonatkozó igényt előterjesztik, köteles a kézhezvételtől számított 60 napon belül választ adni. A közvetlen együttműködés elfogadásával kapcsolatos állásfoglalásban a javaslatot elfogadó fél köteles az elfogadott igény feltételeit is megadni.

Az együttműködés végleges terjedelmét, feltételeit és az együttműködés szempontjából fontos egyéb tényezőket a két ország illetékes szervezetei közötti szerződésben kell lerögzíteni.

55. §

Az elfogadott javaslat alapján a két ország érdekelt szervezetei szerződést kötnek a közvetlen együttműködésre.

A szerződésben a következőket kell rögzíteni és szabályozni:

A jóváhagyott együttműködés tárgyát és terjedelmét, a szerződő felek által elvállalt feladatok végrehajtásának módját és terjedelmét, határidőket, a finanszírozás módját, az előirányzott megállapodás végrehajtásával kapcsolatos pénzügyi és más anyagi kötelezettségeket, a megvalósított eredmények hasznosítását, a kutatási eredmények harmadik felhasználók vagy országok részére való átadási feltételeit, garanciavállalást, a jogvédelmi kérdéseket, szankciókat és a szerződő felek egyéb jelentős jogait és kötelezettségeit, valamint a szerződés teljesítésével kapcsolatban felmerülő vitás kérdések rendezésének módját.

56. §

A jelen Feltételek 52. §-ában említett, munkamegosztással és az eredmények közös felhasználásával végzendő kutatási munkák finanszírozását szerződésben kell szabályozni a következő elvek alapján:

a) Azon munkák finanszírozását, melyek eredményei a termelésben közvetlenül nem hasznosíthatók, a szerződő felek rendszerint elvégzett munkájuk terjedelme arányában viselik.

Ezen kutatások eredményeit a szerződő felek saját országukban korlátlanul felhasználhatják. Az eredményeknek harmadik fél részére történő átadása csak mindkét fél beleegyezésével történhet, amennyiben ez a kérdés a szerződésben nem kerül másképpen szabályozásra.

b) Amennyiben a kutatási munkákat közösen létrehozott csoport végzi, a munkák finanszírozását szerződésben rögzítik.

c) Azon kutatási munkák költségeit, amelyeknek eredményei hasznosíthatók a termelésben, és amelyek új vagy már meglevő termékek, eljárások, technológiák stb. alkalmazását szolgálják (különös tekintettel az alkalmazott kutatási, szerkesztési, tervezési és hasonló területeken végzett munkára), a két szerződő fél az elért eredmények felhasználásának és az elvégzett kutatási munkák nagyságának arányában viseli. A költségviselésben való részesedés mértékét szerződésben kell rögzíteni.

A folyamatban levő kutatások finanszírozásának és a költségek végső elszámolásának módját szerződésben rögzítik.

Amennyiben a kutatómunka nem jár eredménnyel, az előállott költségeket a szerződő felek az előirányzott felhasználás arányában osztják el vagy a szerződésben meghatározott egyéb módon.

A kutatás eredményeivel elvben a szerződő felek rendelkeznek. Amennyiben ezek az eredmények mindkét országban felhasználásra kerülnek, a termékek vagy az elért eredmények harmadik országba történő átadása mindkét fél beleegyezésével történik, amennyiben ez a kérdés a szerződésben nem kerül másképpen szabályozásra.

A megvalósított kutatási eredmény használati joga termelési specializálásról szóló megállapodás alapján korlátozható az egyik szerződő félre és ebben az esetben a kutatási eredmény felhasználásának módját szerződésben kell szabályozni.

57. §

Azon kutatás költségeit, melyet egyik szerződő fél végez a másik fél megbízásából és annak számlájára, a megbízó fél viseli, és ennek nagyságát szerződésben kell rögzíteni.

Amennyiben a megbízott fél érdekelt a kutatás elért eredményének felhasználásában, szerződésben kell rögzíteni az előállott költségek fedezésének módját, és összegét az eredmény felhasználásával arányosan kell megállapítani, valamint minden más jogot és kötelezettséget az eredmények felhasználásával kapcsolatban.

58. §

Tervezési és szerkesztési együttműködésben, különösen komplex létesítményeknél végzendő munkáknál, ahol előzetes egyeztetés alapján biztosítani

kell az együttműködésnek, a kooperáció megvalósításának feltételeit, a szerződő felek kötelesek szerződésben rögzíteni a műszaki normák és előírások alkalmazását, valamint a tervezési és szerkesztési speciális tapasztalatok igénybevételének lehetőségeit, beleértve a meglevő korszerű megoldások alkalmazásának vagy adaptálásának lehetőségeit, melyek akár az egyik, akár mindkét fél országában rendelkezésre állnak.

59. §

A harmadik ország vagy piac számára végzendő közös munkák a jelen Feltételek 52. §-ában felsorolt tevékenységeket foglalhatják magukban, és azok a jelen Feltételeknek megfelelő rendelkezéseken alapulhatnak.

A harmadik ország vagy piac részére végzendő közös tevékenységről szóló szerződésnek a jelen Feltételek 55. §-ában előirányzott tényezőkön kívül még az alábbiakat kell tartalmaznia és rögzítenie:

— a harmadik fél részére végzendő közös munkák felelős képviselőjét

— a közös tevékenységből eredő nyereség elosztásának módját

— a közös tevékenység eredményének alkalmazásából eredő garancia és kártérítés arányait.

60. §

A szerződő felek kötelesek a szerződésben rögzíteni és szabályozni:

— a tulajdonjog, felhasználási és szabadalmaztatási jog és más jelentős anyagi és nem anyagi jellegű jogok kérdését, amennyiben a jelen Feltételek 52. § 1. és 2. pontjában felsorolt közös-együttműködés eredménye új találmány

— a harmadik féllel szemben fennálló kölcsönös kötelezettségeket és jogokat

— közös eszközök vagy a megbízó számlájára beszerzett közös alapeszközök használati és tulajdonjogi kérdéseit a munka elvégzése után

— a titoktartási kötelezettséget.

61. §

1. A közvetlen együttműködés, amely más tudományos és műszaki együttműködési formákat irányoz elő, a jelen Feltételek 53. és 54. §-ai szerint valósul meg.

2. A megvalósításra elfogadott hosszú lejáratú együttműködésre vonatkozó javaslat esetében a két ország érdekelt szervezetei minden naptári év végén meghatározzák a következő évre szóló együttműködési programot, a jóváhagyott hosszú lejáratú együttműködési program keretében.

3. Ezen együttműködés feltételeit, a kölcsönös jogokat és kötelezettségeket, az együttműködési program megvalósításának határidejét és egyéb anyagi és nem anyagi jellegű jogokat és kötelezettségeket szerződésben kell rögzíteni a jelen Feltételek A, B, C, D, E fejezeteiben felsorolt együttműködési formákra előírt rendelkezések alapján.

62. §

A 61. §-ban megjelölt rendelkezések egyaránt vonatkoznak olyan igényekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos szerződésekre is, mint pl. gyártmányvizsgálatok, laboratóriumi kísérletek, termelési próbák és kísérletek, kísérleti minták, felszerelések és anyagok átadása, valamint a közvetlen együttműködés egyéb formái.

63. §

A Vegyesbizottság határozata értelmében a közvetlen együttműködés végrehajtói kötelesek tájékoztatni a Vegyesbizottság saját országának tagozatát a következőkről:

— a megkötött szerződésről és az együttműködés elfogadott programjáról

— a szerződésben előirányzott együttműködési program végrehajtásáról és annak eredményeiről

— a naptári év végén jelentést kell adni a szerződéses együttműködés megvalósításának helyzetéről.

F) Az együttműködés egyéb formái

64. §

1. Műszaki irodalom, szakfolyóiratok, tudományos, műszaki és oktató filmek, filmkatalógusok, annotációk cseréje és átadása javaslat alapján valósul meg, melyet a jelen Feltételek 8. §-a és a szerződő felek belföldi előírásainak és feltételeinek megfelelően terjesztenek elő.

2. Tudományos és műszaki, oktató és más szakfilmek igénybevétele mellett igénybe vehetők kísérőszövegek, előadások vagy a filmek szakmagyarázata, illetve a filmek bemutatásához szakértő segítsége a kísérőszöveg magyarázatához.

3. Az elfogadott igények megvalósulnak:

a) csere, illetve a szakirodalom és szakfolyóiratok átadása útján, terjedelmüktől és jellegüktől függően a közölt és elfogadott feltételek alapján,

b) filmek átadása útján, beleértve a kísérőszövegeket vagy szakmagyarázatot, illetve előadó igénybevételét, szerződéses alapon, előzetes megállapodás alapján.

Az előadó igénybevételének feltételeit a jelen Feltételek B fejezetének rendelkezéseivel összhangban kell megállapítani.

65. §

1. Nemzetközi és jelentősebb hazai tudományos, műszaki és egyéb szakmai konferenciákon és kiállításokon való részvételt a két ország közvetlenül érdekelt szervei, szervezetei és intézményei közötti megállapodás alapján kell megvalósítani, mely szabályozza ezen együttműködési forma valamennyi kérdését.

2. A konferenciákon, kiállításokon való részvétel költségei az azokon részt vevő felet terhelik, az egyes konferenciák, illetve kiállítások előirányzott feltételeivel összhangban.

3. A konferenciákon részt vevők előzetes bejelentés alapján benyújthatják beszámolóikat vagy tudományos munkáikat.

4. A nemzetközi konferenciák anyagát a Felek igénylésére átadhatják előzetes megegyezés alapján, amennyiben ez a kérdés másképpen nincs szabályozva.

66. §

1. Szaktanfolyamokon való részvétel, műszaki képzés vagy továbbképzés javaslat útján valósul meg a következők szerint:

a) a tanfolyam időpontjára, jellegére, szakterületére, tartamára, helyére, valamint a részvétel feltételeire vonatkozó értesülés alapján; vagy

b) a megtartandó szaktanfolyam egyes gazdasági területére vonatkozó egyedi értesülés alapján.

2. A szaktanfolyamon való részvételre, műszaki kiképzés vagy továbbképzés céljára a jelen Feltételek D. fejezetében előirányzott feltételeket kell alkalmazni.

III. Zárórendelkezések

67. §

A jelen Feltételek esetleges módosítása vagy kiegészítése a jóváhagyási eljárással azonos módon történik.

68. §

Jelen Feltételek hatálybalépésével az 1957. május 4-én aláírt „A Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti Műszaki—Tudományos Együttműködés Általános Feltételei", melyek a Magyar—Jugoszláv Műszaki—Tudományos Együttműködési Vegyesbizottság I. ülésszakán kerültek elfogadásra, hatályukat vesztik.

69. §

Jelen Feltételek a két ország illetékes szervei által történő jóváhagyás napján lépnek életbe.

Készült Budapesten, 1971. június 12-én, két-két magyar, illetve szerb-horvát nyelvű példányban. Mindkét szöveg egyenlő érvényű.

A Vegyesbizottság magyar tagozatának elnöke:	A Vegyesbizottság jugoszláv tagozatának elnöke:
György Gyula s. k.	*Milos Vuksanovic* s. k."

3. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1972. július hó 28. napjától kell alkalmazni; végrehajtásáról az érintett miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetői gondoskodnak.

Vályi Péter s. k.,
a Minisztertanács elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökségének határozatai

Az MTA elnökségének 55/1972. számú

határozata

az MTA elnöksége 1973. évi közgyűlési beszámolójának koncepciójáról

(elnökség, 1972. november 28.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség elhatározta, hogy az 1973. évi közgyűlési beszámolója — a vita során elhangzott javaslatok, illetve módosítások figyelembevételével — az előterjesztett javaslatnak megfelelően készüljön.

2. Az elnökség felhívja a tudományos osztályok elnökeinek figyelmét a tudományágazatokról szóló helyzetelemzések és a kutatási eredmények értékelésének nagy fontosságára. Az elnökségi beszámoló céljára készített szöveg-javaslataikat a f. évi április 13-án kelt elnöki átiratnak megfelelően f. év december 15-ig küldjék meg az elnöknek.

3. Az elnökség felhívja az elnököt, hogy a beszámoló szövegének első változatát az elnökség 1973. évi februári ülésére terjessze elő.

Budapest, 1972. november 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA elnökségének 56/1972. számú

határozata

az 1973. évi közgyűlés tudományos előadásának tárgyáról és az előadó személyéről

(elnökség, 1972. november 28.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség elhatározta, hogy az 1973. évi közgyűlésen „a szocialista hazafiság és a magyar szabadságharcos hagyományok" témakörből hangozzék el tudományos előadás.

2. Az elnökség felhatalmazza az Elnököt, hogy az előadás megtartására kérje fel *Király István* akadémikust.

Budapest, 1972. november 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA elnökségének 57/1972. számú

határozata

az Akadémia 1973. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről

(elnökség, 1972. november 28.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség úgy határozott, hogy az Akadémia 1973. évi közgyűlése 1973. május 7—11. között legyen az alább részletezett szervezeti rend szerint.

1.1 *A nyilvános ülés kezdete és helye:* május 7-én 10 óra, az MTA dísztermében.

1.2 *A zárt ülés kezdete és helye:* május 10-én 15 óra és folytatása május 11-én 9 órától az MTA Vári kongresszusi termében.

1.3 *Az osztály- vagy osztálycsoport-ülések időpontja:* május 7-én du.-tól 10-én délig.

2. A közgyűlés programja a következő legyen:

2.1 *A közgyűlés nyilvános ülése:*

Elnöki megnyitó és expozé
Főtitkári expozé
A párt és kormány képviselőjének felszólalása
Az Akadémia egy tagjának tudományos előadása
Az Akadémiai Aranyérem átadása
Az Akadémiai Díjak kiosztása
Elnöki zárszó.

2.2 *A közgyűlés zárt ülése:*

2.2.1 május 10-én 15 óra

Elnöki kiegészítő expozé
Főtitkári kiegészítő expozé
A meghívottak felszólalása
Vita

2.2.2 május 11-én 9 óra

A vita folytatása
Az Akadémia új rendes és levelező tagjainak választása
Elnök, alelnökök és elnökségi tagok választása
Új tiszteleti tagok választása
Állásfoglalások és határozathozatal

3. Az elnökség ajánlja, hogy az osztályok lehetőleg tartsanak tudományos rendezvényt.

3.1 Az osztályelnökök az illetékes alelnökkel konzultálva döntsék el *1973. január 31-ig*, hogy

3.1.1 önálló osztályülést, illetve

3.1.2 több osztály téma szerinti összevont ülést kívánnak-e tartani, továbbá

3.1.3 — zárt,
— kibővített vagy
— nyilvános
ülést terveznek-e;

3.1.4 mi lesz a tervezett ülések témája.

3.2 Az elnökség ajánlja, hogy minden osztály tartson önálló osztályülést is.

4. A zárt ülés első részére meg kell hívni a kutatásban érdekelt minisztereket, illetve országos főhatóságok vezetőit, az egyetemek rektorait és a MTESz, valamint a MOTESz elnökeit és főtitkárait.

Budapest, 1972. november 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA elnökségének 60/1972. számú

határozata

az MTA Afro-Ázsiai Kutató Központnak MTA Világgazdaság Kutató Központtá történő továbbfejlesztéséről

(elnökség, 1972. november 28.)

Teljes szöveg

Az elnökség elvileg helyeselte az MTA Világgazdaság Kutató Központ létesítését, szükségesnek tartotta azonban tevékenységének összehangolását a világgazdasági kérdésekkel is foglalkozó más kutatóhelyek tevékenységével. Nem foglalt állást továbbá abban a tekintetben, hogy a felfejlesztés milyen ütemben, illetve milyen mértékben történjék.

Budapest, 1972. november 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

Az MTA elnökségének 61/1972. számú

határozata

„A szociálpszichológia elméleti és módszertani problémái" c. kollokvium 1974. évi megrendezéséről

(elnökség, 1972. november 28.)

Teljes szöveg

1. Az elnökség hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Pszichológiai Társaság az Európai Kísérleti Szociálpszichológiai Társasággal közös rendezésben az 1974. évben „A szociálpszichológia elméleti és módszertani problémái" címmel kollokviumot rendezzen.

2. Az Akadémia a kollokviumhoz 10 000,— Ft-tal járuljon hozzá.

Budapest, 1972. november 29.

Erdey-Grúz Tibor s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 17/1972. (A. K. 20.) MTA—F. számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról

1. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (a továbbiakban: Akadémiai Könyvtár) az MTA Központi Hivatala felügyelete alá tartozó kutatóintézetek, kutatóközpontok, kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok, vállalatok, szolgáltató szervek, akadémiai egyesületek és tudományos társaságok (a továbbiakban: intézetek) könyvtárainak (a továbbiakban: intézeti könyvtárak) és az intézetekben folytatott dokumentációs tevékenységnek hálózati központja — tekintet nélkül gyűjtőkörükre.

(2) Az Akadémiai Könyvtár ellátja az 1018/1956. (III. 9.) sz. Mt. határozatban körülírt akadémiai hálózati könyvtári jogkört. Ennek keretében könyvtári szempontból összehangolja a hálózatba tartozó intézetek könyvtárának működését, és biztosítja a 131/1968. (M. K. 11.) MM. sz. utasításban meghatározott együttműködést.

Ennek érdekében az Akadémiai Könyvtár

a) az Akadémia Központi Hivatala tudományági főosztályaival és a Terv- és Pénzügyi Főosztállyal együttműködve tudományáganként összehangolja az intézeti könyvtárak állománygyarapítását, illetőleg csökkentését, fejlesztési terveit, továbbá az intézetek könyvtári és dokumentációs tevékenységével összefüggő beruházásait;

b) módszertani segítséget nyújt az intézeti könyvtáraknak, összegyűjtve és közvetítve részben a hálózaton belüli tapasztalatokat, részben más hálózatoknak és a szakirodalomnak az intézetek könyvtári és dokumentációs munkájában hasznosítható információit, továbbá módszertani és szervezési segítséget nyújt az intézetekben folyó dokumentációs, bibliográfiai és egyéb tudományos tájékoztató tevékenységhez;

c) gondoskodik az intézeti könyvtárak dolgozóinak könyvtári képzéséről és továbbképzéséről;

d) szakmai tanácsadó szervként véleményt nyilvánít a tudományági főosztályoknak az intézeti könyvtárak működésének kérdéseiben, ennek érdekében figyelemmel kíséri és összegyűjti az intézeti könyvtári és dokumentációs tevékenység során jelentkező általános fejlődési tendenciákat, fejlesztési igényeket és problémákat, ezekről tájékoztatja az illetékes tudományági főosztályokat és a Terv- és Pénzügyi Főosztályt;

e) kapcsolatot tart az országos könyvtári szervekkel, és képviseli a kutatóintézeti könyvtárak sajátos szempontjait.

(3) Annak érdekében, hogy az Akadémiai Könyvtár hálózati központi feladatát elláthassa, az illetékes tudományági főosztály vezetője, illetőleg az intézet igazgatója előzetes szakvéleményt kér az Akadémiai Könyvtártól mint hálózati központtól az intézetet érintő változásoknak (átszervezés, megszüntetés, egyesítés, új intézet szervezése, építkezés, átalakítás, költöztetés) könyvtári vonatkozású kérdéseiben, továbbá a könyvtárvezető kinevezésekor, illetőleg személyében bekövetkezett változás alkalmával, valamint jelentősebb könyvtári beruházásoknál.

(4) Az Akadémiai Könyvtár, illetőleg annak Nemzetközi Cserekapcsolatok csoportja (a továbbiakban: Cserecsoport) irányítja és szervezi a könyvtárak részvételét az MTA-nak kulturális és akadémiai egyezményekből folyó és központi akadémiai kiadványokkal történő cseréjében. (Egyéb kiadványokkal az intézetek önállóan cserélhetnek.) Ennek érdekében a Cserecsoport

a) szétosztja a kultúregyezmények révén beérkező kiadványokat az igénylő intézetek között;

b) önálló cserekapcsolat kialakítását javasolja az érdekelt intézeteknek azokkal a külföldi intézményekkel, ahonnan a cserekapcsolat felvételére ajánlat érkezett, és amelyekre az Akadémiai Könyvtár nem tart igényt;

c) engedélyezi és nyilvántartja az intézeti könyvtáraknak központi akadémiai kiadvánnyal (1. sz. melléklet) folytatott cseréjét.

(5) Az Akadémiai Könyvtár központi szolgáltatásokkal (reprográfia, nyomtatványok, stb.) segíti az intézeti könyvtárak munkáját, továbbá az igények és lehetőségek szerint újabb szolgáltatásokat szervez.

2. §

(1) Az intézeti könyvtárak tudományos szakkönyvtárak.

(2) Az intézeti könyvtárak feladata, hogy

a) gyűjtsék és a kutatási érdekeknek megfelelően feltárják a gyűjtőkörükbe eső dokumentumokat,

b) a maradandó értékűeket megőrizzék,

c) a dokumentumokat rendelkezésre bocsássák

— az intézet munkatársainak,
— az MTA más munkahelyein dolgozó kutatóknak, továbbá
— a tudományos fokozattal rendelkező kutatóknak és
— nem akadémiai állományú kutatóknak.

3. §

(1) Az akadémiai intézeti könyvtárhálózat és dokumentációs tevékenység kutatást segítő hatékonysága érdekében törekedni kell arra, hogy

a) a könyvtári és dokumentációs tevékenység lehetőleg egy szervezeti egységen belül folyjék, továbbá

b) a könyvtári állomány elhelyezése során arra, hogy

2000 egységnél nagyobb állomány esetében külön helyiség,

5000 egységnél nagyobb állomány esetében az olvasó- és feldolgozó helyiség(ek)-en kívül külön raktárhelyiség(ek) álljon rendelkezésre. Az olvasó és feldolgozó helyiség(ek)-et lehetőleg nem, a raktárhelyiség(ek)-et pedig nem lehet könyvtári vagy dokumentációs célokon kívül másra igénybe venni, biztosítva ezáltal a dokumentumok biztonságos megőrzését, zavartalan feltárhatóságukat és tanulmányozásukat. A dokumentumok biztonságos elhelyezéséért az intézeti könyvtáros és a gazdasági vezető egyaránt felelősek; a gazdasági vezető felelőssége a 107/1968. (P. K. 4.) PM. számú utasítás 86. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésén alapszik.

c) Az általánosan kötelező alapvető könyvtári feladatok (beszerzés, leltározás, katalogizálás, olvasószolgálat, a Központi Címjegyzék részére történő bejelentések, statisztikai jelentések szolgáltatása) ellátására

2000 egységnél nagyobb állomány esetében egy főhivatású könyvtárost,

5000 egységnél nagyobb állomány vagy a rendes munkaidőt meghaladó nyitvatartás esetén két főhivatású könyvtárost és egy további munkatársat (könyvtárost vagy segéderőt),

10 000 egységnél nagyobb állomány esetén gyűjteményenként (könyv-, folyóirat-, térkép-, mikrofilm stb. gyűjtemény) további függetlenített könyvtárosokat és raktárkezelő(ket) kell alkalmazni. A könyvtári munkakörben dolgozókat a mindenkor érvényben levő kutatóintézeti könyvtárosi nómenklatúra szerint kell besorolni, illetőleg átsorolni. Két fős vagy ennél több könyvtári alkalmazott esetén egyiküknek intézeti könyvtárvezetői megbízást kell adni.

d) Ha az intézet az alapvető könyvtári feladatokon kívül egyéb munkálatokat vagy szolgáltatásokat (intenzív anyagfeltárás, bibliográfia, dokumentáció, témafigyelés stb.) is végez, akkor ezek céljára a munka vagy szolgáltatás mértékének megfelelően az érvényes (szokásos) könyvtári és dokumentációs normákat figyelembe véve, további könyvtárosokat, dokumentátorokat, fordítókat és segéderőket kell alkalmazni.

(2) Az intézeti könyvtárosok és könyvtárvezetők alkalmazásánál az alábbiak szerint kell a szakképesítést megkövetelni:

a) a könyvtárosoknak és könyvtárvezetőknek felső vagy legalább középfokú végzettséggel, illetőleg az intézet kutatási irányának megfelelő felsőfokú (egyetemi vagy főiskolai) szakvégzettséggel vagy pedig ötéves könyvtárosi gyakorlattal kell rendelkezniük;

b) amennyiben a könyvtár állománya 10 000 egységnél vagy ha 5000 egységnél nagyobb, de intenzív feltáró és dokumentációs munka is folyik, akkor a könyvtár vezetőjének felsőfokú könyvtárosi végzettséggel vagy pedig az intézet kutatási irányának megfelelő egyetemi végzettséggel és lehetőleg 5 éves könyvtárosi gyakorlattal kell rendelkeznie;

c) amennyiben könyvtárvezetőnek vagy a könyvtárt egyedül gondozó könyvtárosnak olyan személyt neveznek ki, akinek az intézet kutatási irányának megfelelő felsőfokú szakképzettsége van, de legalább 5 évi könyvtárosi gyakorlattal nem rendelkezik, akkor 5 éven belül egyetemi kiegészítő vagy középfokú könyvtárosi végzettséget kell szereznie. Ez a rendelkezés csak a szűkebb értelemben vett könyvtár vezetőjére vonatkozik, s nem érinti a könyvtárat és a dokumentációt összefogó osztályvezetőket, illetőleg az önálló dokumentációs részlegek vezetőit;

d) az alábbi rendelkezések a már kinevezett könyvtárosokra és könyvtárvezetőkre nem vonatkoznak.

(3) Az intézeti könyvtárvezető, illetőleg az intézeti könyvtárat gondozó könyvtáros kinevezéséhez, áthelyezéséhez és elbocsátásához az Akadémiai Könyvtár igazgatójának mint a hálózat vezetőjének előzetes véleményezése szükséges.

(4) Abban az esetben, ha az (1) bekezdés *c)* pontja szerint főhivatású könyvtáros alkalmazása nem szükséges, az intézet valamely arra alkalmas tudományos munkatársát vagy tudományos munkakörben foglalkoztatott dolgozóját kell a könyvtár kezelésével megbízni, és 1000 egységnél kisebb állomány esetén negyed, 1000—2000 egységnyi állomány esetén pedig munkaidejének fele részét könyvtárosi teendők elvégzéséhez kell biztosítani. A könyvtári munkák elvégzésére az intézet igazgatója írásbeli megbízást ad a feladatok pontos meghatározásával. Kívánatos, hogy a könyvtárosi munkakört ellátó dolgozó — különösen ha nem rendelkezik felsőfokú végzettséggel — könyvtári minimumvizsgát tegyen.

(5) Amennyiben a könyvtárat egy könyvtáros kezeli, az intézet egyik tudományos munkakörben foglalkoztatott dolgozóját állandó helyettesül kell kijelölni, aki a könyvtáros akadályoztatása esetén a dokumentumok őrzését és használatát biztosítja; a kijelölt dolgozó ezen túlmenő könyvtári munka végzésére nem kötelezhető, és leltári felelősséggel nem tartozik, csak beszámolási kötelezettséggel a könyvtárosnak. Megfelelő helyettes kijelöléséért és munkába állításáért az intézet igazgatója és gazdasági vezetője felelős. A helyettes kijelöléséről, illetőleg a személyében beállott változásról a hálózati központot értesíteni kell.

(6) A kölcsönzéssel és a dokumentumok megőrzésével kapcsolatos anyagi felelősség a kölcsönt igénybe vevőre hárul. A megrongált vagy elveszett dokumentumot eredetiben vagy másolatban kell visszaszolgáltatni, de ha az intézet igazgatója (illetőleg a könyvtári tanácsadó bizottság) véleménye szerint a megrongált vagy elveszett dokumentum tudományos értékét az intézet számára elvesztette, akkor elegendő annak a leltárban feltüntetett pénzértéket kifizetni.

4. §

(1) Az intézeti könyvtárba és egyéb dokumentációs gyűjteményekbe kerülő anyagok állományba-vételénél és katalogizálásánál különbséget kell tenni

a tartós megőrzésre szánt és a múló értékű dokumentumok között.

a) Minden esetben tartós megőrzésre szánt maradandó értékű dokumentumnak tekintendők: a könyvek, a teljes folyóiratkötetek, a folyóiratoknak egymagukban is értéket képviselő ritka szórványszámai, a zeneművek, a térképek, a tudományos és irodalmi kéziratok, a felsorolt dokumentumokat pótló mikrofilmek, mikrokártyák és xeroxmásolatok, továbbá a hanglemezek.

b) Általában múló értékű dokumentumoknak tekinthetők: a folyóiratoknak számottevő értéket nem képviselő szórványszámai, a preprintek, a reportok, a szabványok, gépleírások, prospektusok és hasonló nyomtatványok, a kéziratos és sokszorosított fordítások, a kivágatgyűjtemények, munkatérképek stb.

c) A különlenyomatokról, továbbá a későbbi kutatás számára is érdekes adatgyűjteményekről, hangszalagfelvételekről, fényképekről stb. a szóban forgó tudományszakban betöltött jelentőségük alapján az intézet igazgatója vagy könyvtári tanácsadó bizottsága a hálózati központtal egyetértésben globálisan dönti el, hogy maradandó vagy múló értékű dokumentumnak tekintendők-e, s a döntést az intézeti könyvtár szervezeti szabályzatának és ügyrendjének az állomány tagolódásáról szóló pontjában foglaltak szerint (2. sz. melléklet) köteles rögzíteni.

(2) A tartós megőrzésre szánt maradandó értékű dokumentumokról dokumentumfajtánként leltárnaplót kell vezetni. A dokumentumoknak a leltárnaplóból való törlését — a hálózat egészének állománygazdálkodását és a dokumentumok tudománytörténeti értékét figyelembe véve — az Akadémiai Könyvtár igazgatója mint a hálózat vezetője hagyja jóvá. A leltárnaplók ellenőrzésére az MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztálya és a hálózati központ jogosult. Az intézeti könyvtárak 5 évenként, ha pedig az állomány 50 000 egységnél nagyobb, 10 évenként ellenőrzik teljes leltározott állományukat. Ezenkívül az intézet igazgatója, az MTA Központi Hivatal Terv- és Pénzügyi Főosztálya vagy az illetékes tudományági főosztály vezetője az Akadémiai Könyvtár igazgatójával egyetértésben bármikor állományellenőrzést rendelhet el, ha ezt a könyvtárvezető személyében bekövetkezett változás, elemi kár, bűncselekmény vagy más fontos körülmény indokolja. A könyvleltárakat a 110/1969. (PK. 20.) PM. sz. utasítás 1. sz. melléklete *d)* pont (3) bekezdése szerint kell a számviteli nyilvántartásokkal egyeztetni.

(3) A tartós megőrzésre szánt maradandó értékű dokumentumokról legalább betűrendes katalógust kell készíteni a mindenkor érvényes címleírási szabvány szerint. Szakkatalógus felfektetéséről és rendszerének módjáról általában az intézet igazgatója dönt az intézeti kutatások szükségletei szerint, de ha az intézeti könyvtár állománya országos vagy akadémiai jelentőségű, akkor az Akadémiai Könyvtár igazgatójának javaslatára az illetékes tudományági főosztályvezető is elrendelheti egy meghatározott rendszerű szakkatalógus felfektetését. A katalógusokat könyvtári szakszempontból a hálózati központ ellenőrzi.

(4) A nem tartós megőrzésre szánt múló értékű dokumentumokról csak egyedi vagy csoportos ideiglenes leltárt kell készíteni. Az ilyen dokumentumokat az intézet saját hatáskörén belül évente selejtezi.

(5) Az intézeti iratanyag nem kerülhet a könyvtár állományába, s annak kezelése és tárolása nem a könyvtáros feladata.

5. §

Az intézet igazgatójának az Akadémiai Könyvtár igazgatójával mint a hálózati központ vezetőjével egyetértésben ki kell dolgoznia az intézeti könyvtár szervezeti szabályzatát és ügyrendjét. (3. sz. melléklet.)

6. §

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. Végrehajtásáról az MTA Könyvtárának igazgatója gondoskodik. Egyidejűleg a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról szóló 13/1960. MTA (A. K. 20.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1972. december 1.

Köpeczi Béla s. k.,
főtitkár

1. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 17/1972. (A. K. 20.) MTA—F. számú utasításához

Központi akadémiai idegen nyelvű kiadványok

1. Acta Agrochimica
2. Acta Alimentaria
3. Acta Antiqua
4. Acta Archaeologica
5. Acta Biologica
6. Acta Biochimica et Biophysica
7. Acta Botanica
8. Acta Chimica
9. Acta Chirurgica
10. Acta Ethnographica
11. Acta Geologica
12. Acta Geodaetica, Geophysica et Montanistica
13. Acta Historiae Artium
14. Acta Historica
15. Acta Iuridica
16. Acta Linguistica
17. Acta Litteraria
18. Acta Mathematica
19. Acta Medica
20. Acta Morphologica
21. Acta Microbiologica
22. Acta Oeconomica
23. Acta Orientalia
24. Acta Paediatrica
25. Acta Physica
26. Acta Physiologica

27. Acta Phytopathologica
28. Acta Technica
29. Acta Veterinaria
30. Acta Zoologica
31. Analecta Linguistica
32. Documenta Bartókiana
33. Haematologia
34. International Urology and Nephrology
35. Journal of Radioanalytical Chemistry
36. Journal of Thermal Analysis
37. Problems of Control and Information Theory
38. Periodica Mathematica Hungarica
39. Radiochemical and Radioanalytical Letters
40. Studia Musicologica
41. Studia Scientiarum Mathematicarum Hungarica
42. Studia Slavica

2. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 17/1972. (A. K. 20.) MTA—F. számú utasításához

Az akadémiai kutatóintézeti könyvtárak állománynyilvántartásáról

(1) Az intézeti könyvtár számára beszerzett minden maradandó értékű, tartós megőrzésre szánt dokumentumot *leltárba* kell foglalni és a tulajdont jelző bélyegzéssel kell ellátni.

Külön, önálló kötetben leltározandók:

— a könyvek,
— a folyóiratok,
— az egyéb könyvtári egységek (pl. térkép, mikrofilm stb. — dokumentumfajtánként).

(2) Dokumentumfajtánként csak *egy* leltár vezethető. A leltár az állomány hiteles dokumentuma. Átírása, széttagolása csak a hálózati központ írásos engedélyével eszközölhető.

(3) A leltározás az Akadémiai Könyvtár által erre a célra kidolgozott és elkészített nyomtatványokon történik. Az Akadémiai Könyvtár gondoskodik arról, hogy az intézetek a szükséges nyomtatványokat megkapják.

(4) A leltári napló céljára készült nyomtatványt 100 vagy 150 laponként be kell köttetni, lapszámozással kell ellátni, a MNOSZ 3448. sz. szabványban megszabott módon hitelesíttetni, betelte után pedig záradékoltatni kell.

(5) A hitelesített leltárnapló elején fel kell tüntetni a lezárt naplóban szereplő állományt. pl. „1— ... leltári számig 1. sz. leltárnaplóban, összesen ... kötet ... értékben. Áthozatként is fel kell tüntetni ezt a kötetszámot, ill. értéket. Az új leltárnapló első sorszáma a lezárt napló utolsó száma után következő sorszám: a sorszám sem naptári évenként, sem leltárkötetenként nem kezdődik újra. A leltári számot a leltározott mű címlapjának hátoldalára (a bélyegzésnél meghatározott szabály szerint) is be kell jegyezni az erre a célra rendszeresített bélyegzővel, a naptári év jelzésével (leltári szám) évszám, pl. 6968/19...

a) A leltár vezetése határidős feladat, a beszerzett művek leltározása lehetőleg azonnal, de mindenképpen 8 napon belül esedékes.

b) A leltárt tintával kell vezetni. Hibás bejegyzést vörös áthúzással és föléírással kell helyesbíteni úgy, hogy az eredeti bejegyzés olvasható maradjon. Vakarás, átragasztás tilos. A helyesbítést aláírással hitelesíteni kell.

c) A leltári napló „Szerző, cím, kiadás helye, ideje" elnevezésű rovatba a művet felismerhetően be kell jegyezni, teljes címével vagy annak értelmes rövidítésével. Többkötetes műveket — amennyiben a kötetek egyszerre kerülnek beszerzésre — a darabszám pontos jelzésével egy leltári tételben kell feltüntetni. Ugyanazon mű egyidőben beszerzett több példánya külön tételbe kerül.

d) „Raktári szám" rovatba a mű helyszámát, illetve ha ilyen nincs, lelőhelyét (helyiség, polc, szekrény) kell feltüntetni.

e) „Szakjelzet" rovatba kerül a mű decimális vagy egyéb szakjelzete. Amelyik könyvtárban nem osztályoznak, ez a rovat üresen marad.

f) A napló jobb oldalára kerülnek a beszerzés módjára és eredetére vonatkozó adatok. Az oldal 3 fő rovatát (vétel, csere, ajándék) folyamatosan átvitel-áthozattal összegezni kell. Naptári félévenként (június 30-án és december 31-én) az összegezést le kell zárni „Lezárva ... n. Összesen ... kötet ... értékben" bejegyzéssel. A következő félévben a leltározás (folytatólagos tételszámmal) folytatódik, és az összegezéshez a lezárt előző félévi eredmény is hozzászámítandó. Új leltárkötet kezdése esetén az összegezés átvitel-áthozattal folytatandó. „Eredet" rovatba kerül a szállító cég, cserepartner vagy ajándékozó fél megnevezése.

g) Folyóiratok nyilvántartása a kardex-lapokon történik. A teljes évfolyamokat a könyvekhez hasonlóan kell naplózni. Utólagos köttetésnél a köttetési értékkel a kötet értékét meg kell emelni. Nem teljes folyóirat-évfolyamok is naplózásra kerülhetnek, ha töredékesen is értéket képviselnek és egyelőre nem remélhető kiegészítésük. Ilyenkor is az évfolyam tekintendő egységnek, a darabszámot a megjegyzés rovatban kell feltüntetni, valamint azt is, hogy az évfolyam nem teljes. A kiegészülés ténye szintén a megjegyzés rovatba kerül.

h) Az intézeti könyvtár tulajdonában levő muzeális értékekről (könyv, folyóirat, térkép, zenemű, fotó, hanglemez stb.) külön nyilvántartást is kell vezetni a muzeális értékek védelméről szóló 1963. évi 9. sz. tvr. rendelkezés és az 1/1967. (VI. 18.) MM sz. rendelet 3. §. értelmében.

(6) Az állományból bármilyen címen véglegesen kikerülő dokumentumot (gyűjtőkörbe nem tartozó és ezért fölösleges, duplum, elveszett, elavult, más könyvtárnak átengedett műveket) *törölni* kell. A törléssel (selejtezéssel) kapcsolatos munkafolyamatok a következők:

a) El kell készíteni az elveszett, átadandó vagy selejtezendő művek jegyzékét (tételszám, leltári szám, szerző, cím, kötetszám, érték), és ezt az intézet igazgatójával, főkönyvelőjével, majd az Akadémiai

Könyvtár igazgatójával mint hálózati központ vezetőjével kell jóváhagyatni. A „Törlési jegyzéket" 3 pld.-ban kell elkészíteni, és azokat folyamatos számozással kell ellátni.

b) Az engedélyezett jegyzék alapján a műveket törölni kell a könyvtár leltárnaplójából. A törlés módja: átlós áthúzása a leltári számnak, a „Megjegyzés" rovatba pedig a következő (bélyegző) kerül:

Törölve ... sz. törlési jegyzék alapján
Kelet, könyvtáros kézjegye

A bizonylati értékkel bíró törlési jegyzékeket gondosan meg kell őrizni. A törölt művek leltári számát betölteni nem szabad.

c) A leltárnapló félévenkénti lezárásánál — amennyiben a félév folyamán törlés történt — bevezetendő: „törölve ... sz. törlési jegyzék alapján ... kötet ... értékben"; ezeket az adatokat le kell vonni az állomány kötetszámából, ill. értékéből; így végeredményben a könyvtár tényleges állapotát fogja tükrözni.

d) A könyvtár állományából törölt könyveken — a címlap hátoldalán és az utolsó számozott lapon — „állományból törölt példány" szövegű bélyegzés alkalmazandó. Bélyegző hiányában elegendő, ha a könyvtáros kézírással jegyzi fel a selejtezés tényét és időpontját a könyvre.

(7) A múló értékű, ideiglenes megőrzésre szánt dokumentumok nem kerülnek leltározásra. Ha szükségesnek látszik lista vagy ideiglenes csoportos leltár készíthető róluk. Évenként az intézet saját hatáskörön belül selejtezi. A selejtezett könyvek értékleírását számvitelben a selejtezésre előírt módon kell rögzíteni.

(8) A csere vagy ajándékozás céljára szolgáló kiadványokat mind a tartós, mind az ideiglenes megőrzésre szánt dokumentumoktól elkülönítve a 2. számlaosztályban kell nyilvántartani, a 26.146/1971. sz. körirat melléklete szerint a 27—28-as kategóriákban.

(9) A fentieken túlmenően figyelemmel kell lenni a költségvetési szervek vagyonnyilvántartásáról, leltározásáról és selejtezéséről szóló, 110/1969. P. K. 20. utasítás D) fejezet 5. pontjára, valamint az MTA Terv- és Pénzügyi Főosztályának 120.734/1960. sz. köriratában foglaltak pontos betartására is, továbbá a 26.146/1971. sz. köriratban foglaltakra.

3. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 17/1972. (A. K. 20.) MTA—F. sz. utasításához

Minta

az akadémiai könyvtári hálózathoz tartozó intézeti könyvtárak szervezeti szabályzatához és ügyrendjéhez

(A szögletes zárójelben közölt pontok elhagyhatók, ha azokra az intézet struktúrájából, illetőleg a könyvtár állományának jellegéből kifolyólag nincs szükség.)

1. §

A könyvtár elnevezése és székhelye .....

2. §

A könyvtár jellege, feladatai és vezetése

(1) A könyvtár tudományági szakkönyvtár [illetőleg, országos jellegű tudományos szakkönyvtár (lásd 131/1968. (M. K. 11.) sz. MM. rendelet)].

(2) A könyvtár az MTA ..... (az intézet neve) szervezetében közvetlenül az intézet igazgatójának (vagy helyettesének, vagy az ..... osztály vezetőjének) felügyelete alatt működik.

(3) A könyvtár az 1018/1956. (III. 9.) sz. Mt. határozat értelmében az akadémiai intézmények tudományos szakkönyvtárainak hálózatába tartozik, amelynek központja az MTA Könyvtára (a továbbiakban: Akadémiai Könyvtár). Az Akadémiai Könyvtár könyvtári szakszempontból ellenőrzi és irányítja az intézeti könyvtárat. A könyvtár egészét érintő nagyobb beruházás (új könyvtár építése, raktár bővítése és átépítése, költséges gépek beszerzése) csak az Akadémiai Könyvtár szakvéleményének meghallgatása után végezhető el.

(4) Annak érdekében, hogy a könyvtár működése, különösen a dokumentumállomány gyarapítása és feltárása s a tájékoztató tevékenység a könyvtár rendeltetésének és az intézetben folyó kutatómunkának megfelelően történjék, az intézet igazgatója könyvtári tanácsadó bizottságot hozhat létre. A bizottság egy intézeti tudományos vezetőből (igazgatóhelyettesből vagy osztályvezetőből) mint a bizottság elnökéből, továbbá a könyvtárvezetőből és az intézeti osztályoknak vagy kutatási témáknak megfelelően két-öt tudományos munkatársból áll.

(5) A könyvtárvezető és a könyvtárosok (illetőleg a könyvtáros) kinevezése az intézet igazgatójának jogkörébe tartozik, de a könyvtárvezető (vagy a könyvtárat egymagában gondozó könyvtáros) kinevezéséhez előzetesen ki kell kérni az Akadémiai Könyvtár igazgatójának mint az akadémiai könyvtári hálózat vezetőjének véleményét.

(6) A könyvtár feladatai:

a) a dokumentumállománynak az intézet kutatási területének és a könyvtár jellegének megfelelő gyarapítása és őrzése a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról szóló 17/1972. (A. K. 20.) MTA—F. sz. utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 4. §-ban foglaltak szerint;

b) anyagának feltárása betűrendes katalógus [szakkatalógus és egyéb meghatározott könyvtári és dokumentációs eszközök] segítségével és az Utasítás 2. §. (2) bekezdésében meghatározott személyek rendelkezésére bocsátása.

(7) A könyvtárvezető (illetőleg a könyvtáros) az intézeti szükségletnek megfelelően az intézet vezetőségével és a hálózati központtal egyetértésben évente kidolgozza évi munkatervét, és az év végén az intézet igazgatójának és a hálózati központnak összefoglaló jelentést ad a könyvtár munkájáról.

(8) A könyvtár az Akadémiai Könyvtár által kiadott vagy jóváhagyott nyomtatványok és nyilvántartások felhasználásával dolgozik.

3. §

A könyvtár gyűjtőköre és állományának tagozódása

1. A könyvtár gyűjtőköre: .....
2. A könyvtár gyűjteményei: .....
3. A könyvtár, illetőleg gyűjteményeinek állományába kerülő dokumentumok részben tartós megőrzésre szánt, maradandó értékű, részben ideiglenes használatra szánt, múló értékű dokumentumoknak tekintendők.

a) Maradandó értékű dokumentumoknak tekintendők: .....

b) Múló értékű dokumentumoknak tekintendők: .....

(A fenti pontok tartalmát az intézet feladatainak, a könyvtár állományának és fejlesztési terveinek figyelembevételével az intézet igazgatósága vagy könyvtári tanácsadó bizottsága az Akadémiai Könyvtárral egyetértésben határozza meg (Utasítás 4. §. (1) bekezdés *c)* pontja).

A könyvtár állományának védelme:

(1) Az állomány biztonságos őrzéséért, anyagi és személyi feltételeinek biztosításáért az intézet igazgatója és gazdasági vezetője felelősek.

(2) Amennyiben a biztonságos őrzés feltételeit a hálózati központ szakvéleménye szerint megteremtették, az állomány megőrzéséért a könyvtárvezető felel.

(3) A könyvtár állományába kerülő maradandó értékű dokumentumokat az Utasítás 2. mellékletében szabályozott módon darabonként leltározni kell; a múló értékű dokumentumokról egyéni vagy csoportos ideiglenes leltárt kell készíteni; a csere és ajándékozásra szánt kiadványokat pedig mind a tartós, mind a múló értékű dokumentumoktól elkülönítve a 2. számlaosztályban anyagként kell nyilvántartani.

(4) A könyvtárvezető (könyvtáros) és az intézet gazdasági vezetője felelősek azért, hogy az intézet számára beszerzett könyvek, folyóiratok és egyéb dokumentumok először a könyvtárba kerüljenek, és szabályszerű állománybavétel után bocsáttassanak a kutatók rendelkezésére.

(5) A könyvtár 5 évenként, illetőleg 50 000 egységnél nagyobb állomány esetében 10 évenként, teljes leltározott állományát ellenőrizni köteles.

(6) A könyvtár vezetésében bekövetkező személyi változáskor a könyvtárat teljes leltárellenőrzéssel és a jegyzőkönyvvel (illetőleg 5000 egységnél nagyobb állomány esetén csak jegyzőkönyvvel) kell átadni. A jegyzőkönyvet az átadó és átvevő könyvtárvezetőn (könyvtároson) kívül az intézet igazgatója és gazdasági vezetője is aláírja, a jegyzőkönyv egy példányát az Akadémiai Könyvtárnak is meg kell küldeni.

5. §

A könyvtár állománygazdálkodása:

(1) A könyvtár állománygyarapításának fő forrása költségvetési keretből fedezett folyóirat-előfizetés és könyvvásárlás. A folyóirat és könyvbeszerzésre biztosított költségvetési keretet csak a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok és az ilyeneket pótló másolatok beszerzésére szabad fordítani, ügyviteli iratok sokszorosítására nem. Külföldi könyv- és folyóiratrendeléseket a hálózati központon át kell lebonyolítani, hogy a hálózati könyvtárak állománygyarapítását össze lehessen hangolni.

(2) A könyvtár az intézet kutatási területének és a könyvtár gyűjtőkörének megfelelő önálló tudományos kiadványcserét folytat külföldi szakintézményekkel. Akadémiai központi kiadványok (az Utasítás 1. sz. melléklete) cseréjére azonban az intézet csak akkor köthet cseremegállapodást, ha a cserét az Akadémiai Könyvtár Nemzetközi Cserekapcsolatok csoportja engedélyezte; a csere tényleges megindulásáról pedig a Nemzetközi Csere-csoportnak bejelentést kell tenni.

(3) A könyvtárvezető (illetőleg a könyvtáros) köteles minden külföldről származó könyvet és folyóiratkötetet — akár vétel, akár csere, akár ajándékozás révén került a könyvtár állományába — az Akadémiai Könyvtár útján az Országos Széchényi Könyvtár Központi Címjegyzékének bejelenteni.

6. §

A könyvtár használata

(1) Az intézet könyvtárát az intézet és más akadémiai munkahelyek dolgozói, továbbá tudományos fokozattal rendelkezők külön engedély nélkül használhatják.

(2) Egyéb kutatók közül az intézet igazgatója általánosságban engedélyezi a könyvtár használatát a következő intézmények kutatóinak (illetőleg oktatóinak); ..... Más kutatók és oktatók csak az igazgatótól (illetőleg az általa kijelölt felelőstől) kiadott személyre szóló engedéllyel kutathatnak a könyvtárban.

(3) A könyvtárból nem kölcsönözhetők a dokumentumok következő csoportjai: ..., muzeális ritkaságok és könyvtárközi kölcsönzésből származó művek.

(4) Az intézet egyes osztályai vagy az egyes témák munkaközösségei a folyamatban levő kutatásaikhoz állandóan szükséges könyveket, folyóiratokat stb. lista ellenében, a kézikönyvtár kezeléséért felelős személy megjelölésével tartós kölcsönzésre átvehetik. A kézikönyvtárak részére kölcsönzött állományt a könyvtárvezető (illetőleg könyvtáros) 3 évenként ellenőrizni köteles.

(5) Az intézet dolgozói a könyvtár állományába tartozó dokumentumokat a (3) bekezdés hatálya alá nem eső és az osztályok vagy témák kézikönyvtára számára tartós kölcsönzésbe adott dokumentumokon kívül szabadon kölcsönözhetik. A kölcsön-

zés ideje legfeljebb 1 év [vagy 6 hónap, illetőleg 3 hónap], de a határidő a könyv bemutatásával meghosszabbítható. Ha azonban időközben a dokumentumra az intézet más kutatójának is szüksége van, a kölcsönző kutató köteles a könyvtárvezető felszólítására a könyvet legalább egy heti időre betekintés vagy másolat készítése végett a könyvtárba visszajuttatni.

(6) Intézeten kívüli akadémiai kutatónak vagy tudományos fokozattal rendelkezőnek és könyvtáraknak az intézet igazgatója (illetőleg az általa megbízott felelős) személyre szóló általános engedélyt, egyéb kutatóknak pedig esetenkénti engedélyt adhat egy hónapos határidejű kölcsönzésre.

(7) A kölcsönző a kölcsönzött dokumentumért teljes anyagi felelősséggel tartozik. A megrongált vagy elveszett dokumentumot eredetiben vagy másolatban kell megtéríteni, de ha az intézet igazgatójának (illetőleg a könyvtári tanácsadó bizottságnak) véleménye szerint a műnek már nincs tudományos értéke az intézet számára, akkor elegendő a leltárkönyvben feltüntetett pénzértéket kifizetni.

(8) A kölcsönző a kölcsönzött művet csak a könyvtáros közvetítésével adhatja át másnak. Egyébként az tartozik anyagi felelősséggel, akinek aláírása a kölcsönzési térítvényen szerepel.

(9) Ha a könyvtárnak akár intézeti, akár intézeten kívüli használója a dokumentumokat szándékosan megcsonkítja, vagy hanyagságával ismételten a dokumentumok megrongálódását idézi elő, vagy határidő után ismételt felszólításra nem adja vissza a kikölcsönzött dokumentumokat, akkor őt az intézet igazgatója a könyvtár használatából kizárhatja. A kizárásról a többi könyvtár állományának védelme végett az Akadémiai Könyvtárat is értesíteni kell.

Budapest, 19.....

.....	.....	.....
az intézet vezetője	intézeti gazdasági vezető	könyvtárvezető (ill. könyvtáros)

Budapest, 19.....

.....
MTA Könyvtárának igazgatója

PÁLYÁZATI FELHIVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézete pályázatot hirdet az intézet Könyvtár- és Kiadói Osztályának osztályvezetői munkakörére.

A Könyvtár- és Kiadói Osztály biztosítja az intézet tudományos- és műszaki szakirodalommal történő ellátását, és bevezette a számítógépes témafigyelést, továbbá ellátja az intézet kiadványaival kapcsolatos szerkesztési, fordítási és sokszorosítási feladatokat.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi vagy ezzel egyenértékű könyvtárosi végzettség,
— legalább 10 éves műszaki-tudományos könyvtárosi gyakorlat,
— orosz és/vagy angol nyelv ismerete,
— dokumentáció gépesítésében való jártasság,
— kisebb szervezeti egység (csoport) vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:
— az oklevelek, bizonyítványok hiteles másolatát,
— részletes önéletrajzot két példányban,
— erkölcsi bizonyítványt.

A Könyvtár- és Kiadói Osztály osztályvezetői besorolására és vezetői megbízására a 13/1960. MTA sz. utasítás irányadó.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutatóintézete Személyzeti és Munkaügyi Főosztályához (1525 Budapest, 114. Postafiók 49) kell 1973. február 1-ig benyújtani.

Budapest, 1972. december 1.

Rejtő István s. k.,
a személyzeti osztály vezetője

PÁLYÁZATI FELHIVÁS

az Állatorvostudományi Egyetemen tanszékvezető egyetemi tanári (docensi) állás betöltésére.

Az Állatorvostudományi Egyetem pályázatot hirdet az Élelmiszerhigiéniai Tanszéken betöltésre kerülő tanszékvezető egyetemi tanári (docensi) állásra.

A tanszékvezető egyetemi tanár (docens) feladata lesz a tanszékvezetői teendők ellátása, a tanszék feladatkörébe tartozó tantárgy előadásának megtartása, az oktató és tudományos kutatói munka irányítása, továbbá a gyakorlatok irányítása és ellenőrzése.

A pályázónak tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

a) a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését,

b) a pályázó eddigi szakmai munkájának és munkája eredményeinek részletes ismertetését, ezek között

— oktatói és tudományos munkájának részletes ismertetését,

— az általa írt könyvek, jegyzetek, tanulmányok stb. felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

— tudományos fokozatát, kitüntetéseit és idegen nyelvismeretét, jelentősebb külföldi tanulmányútjait,

c) a pályázónak a tudományos és oktató munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz mellékelni kell:

a) részletes önéletrajzot,

b) a szakképzettséget, illetőleg tudományos fokozatot tanúsító oklevelek hiteles másolatát,

c) az egyetemről beszerzett és kitöltött törzslapot,

d) hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot mellékleteivel együtt a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben való közzétételtől számított négy héten belül kell az Egyetem rektorához eljuttatni.

A pályázattal kapcsolatban részletes felvilágosítást az Egyetem Személyzeti Osztálya (Budapest, VII., Landler Jenő u. 2.) ad.

A betöltendő állás után a 201/1970. (M. K. 5.) MM—MüM számú együttes utasításban megállapított illetmény jár.

Budapest, 1972. december 4.

Dr. Kovács Ferenc s. k.,
egyetemi tanár,
rektor

PÁLYÁZATI HATÁRIDŐ MEGHOSSZABBÍTÁSA

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. Főosztálya a Szegedi Biológiai Központ Biofizikai Intézetének igazgatói állására és 1972. szeptember 14-én megjelent Akadémiai Közlöny 15. számában pályázatifel hívást tett közzé. A pályázati felhívás szerint a pályázatokat a felhívás közzétételétől számított négy héten belül kellett benyújtani.

A pályázati felhívásban megjelölt pályázati határidőt módosítjuk, és a pályázat benyújtásának határidejét 1973. január 31-ében jelöljük meg.

Budapest, 1972. december 14.

Dr. Csata Sándor s. k.,
főosztályvezető

FOGADÓÓRÁK

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke minden kedden 14—15.30 óra között — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Központi Igazgatási Titkárság

Tolnai Gábor akadémikus, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke *minden szerdán* 13—14 óráig, *Meisel János*, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára pedig *minden csütörtökön* 9—11 óráig tart fogadóórát előzetes bejelentés alapján.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Központi Igazgatási Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány. u 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díja egy évre 48,— Ft.

Egyes példányok beszerezhetők a Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. sz. alatti hírlapboltban. Példányonkénti ára 3,— Ft.

72.74444 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tárgy- és Számmutató

az

Akadémiai Közlöny

1972. évi XXI. évfolyamához

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ*

Törvények, törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek és határozatok, miniszteri rendeletek és utasítások, az MTA elnökségének határozatai, az MTA elnökének és főtitkárának utasításai, egyéb hivatalos közlemények

A, Á

Akadémia elnökségének 1972. január hó 1-től június hó 30-ig terjedő munkatervéről 24 (2)
Akadémia elnöksége 1972. szeptember hó 1-től december hó 31-ig terjedő munkatervéről 166 (13)
Akadémia 1972. évi beruházási és költségvetési előirányzatáról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 22 (2)
Akadémia 1972. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről 23 (2)
Akadémia 1973. évi közgyűlési ülésszakának szervezeti rendjéről 233 (20)
Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó kutatóintézmények Igazgató Tanácsairól szóló közlemény
Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó Pszichológiai Intézet Igazgató Tanácsáról szóló közlemény 160 (12)
Akadémia Központi Hivatala Társadalomtudományi Főosztályához tartozó Történettudományi Intézet Igazgató Tanácsáról szóló közlemény 206 (17)
Akadémia Központi Hivatala Természettudományi I. Főosztályához tartozó kutatóintézmények Igazgató Tanácsairól szóló közlemény 87 (7)
Akadémia Központi Hivatala Természettudományi II. (biológiai) Főosztályához tartozó kutatóintézmények Igazgató Tanácsairól szóló közlemény 62 (6)
Akadémia 150 éves jubileumi ünnepségét előkészítő bizottság kiküldéséről 148 (11)
Akadémiai dolgozók lakásépítésének (lakásvásárlásának) támogatásáról szóló Szabályzat kiadásáról 210 (18)
Akadémiai intézmények vezetőinek gazdasági felelősségéről és az intézmények gazdasági vezetőinek hatásköréről és felelősségéről 208 (18)
Akadémiai Kiadó 1971. évi munkájáról szóló jelentés megvitatásáról 148 (11)
Akadémiai kutatócsoportok létesítéséről, illetve átszervezéséről 115 (9)
Automatizálási Kutatóintézet és a Számítástechnikai Központ egyesítéséről 86 (7)
A 27/1966. (XII. 18.) Korm. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről 18 (2)
Az 1972. évi Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 47 (5)
Az 1972. évi akadémiai díjak odaítélését előkészítő elnökségi bizottság kiküldéséről és személyi összetételéről 48 (5)
Az 1971—1985. közötti időszakra szóló országos távlati tudományos kutatási tervről 95, 22, (8), (2)
Az 1972. évi közgyűlési határozatok végleges szövegének megállapításáról 147 (11)
Az 1973. év éves kiadási tervének arányairól szóló javaslat megvitatásáról 25 (2)
Az 1973. évi közgyűlés tudományos előadásának tárgyáról és az előadó személyéről 232 (20)
Az Sz. Banach Nemzetközi Matematikai Továbbképző Központról szóló tájékoztató tudomásulvételéről 25 (2)
„Általános Feltételek a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság közötti tudományos és műszaki együttműködés megvalósítására" tárgyában Budapesten 1971. június hó 12. napján aláírt Megállapodás kihirdetéséről 223 (20)
Államtitok és szolgálati titok védelméről és az ezzel kapcsolatos eljárás szabályozásáról 39 (4)

B

„Biológiailag aktív vegyületek kutatása" c. országos szintű kutatási főirány annotációjának megvitatásáról 21 (2)
Belföldi tudományos tanulmányutakról 188 (15)

C, Cs

D

E, É

Ember természeti környezetének védelméről 114 (9)
Egyes kitüntetések után járó kivételes nyugellátásról 18 (2)
Egyes szellemi tevékenységek körének meghatározásáról és minősítéséről 1 (1)
Együttes ülések 1972. évi programjáról 23 (2)
Együttes ülések 1973. évi programjáról 204 (17)

F

Fordítók munkabérének megállapításáról 121 (10)

G, Gy

Gépekkel és műszerekkel való gazdálkodásról 149 (11)
Gyakorlatban közvetlenül alkalmazható akadémiai kutatási eredményekkel, újításokkal és találmányokkal kapcsolatos eljárás szabályozásáról 28 (3)

H

Hazai csillagászati kutatások helyzetéről, feladatairól és a csillagászat oktatásának korszerűsítéséről szóló tanulmány megvitatásáról 85 (7)

I, J

Idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) MüM sz. utasítás módosításáról 160 (12)
Ifjúsági Díj alapításáról 212 (18)

K

KGST tagországok állami szervei, vállalatai és más gazdálkodó szervezetei, kutatóintézetei közötti közvetlen kapcsolatok létesítésének és fenntartásának hazai rendjéről 165 (16)
Kormány- és tárcaszintű főirányok kutatásában jelentős eredményeket elért kutatók és egyetemi oktatók jutalmazásáról 22 (2)

* A tárgy után következő szám az oldalszámot, a zárójelben levő szám a Közlöny számát jelzi.

Központi Kémiai Kutató Intézet és a Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratórium egyesítéséről 148 (11)
Központi költségvetési szervek 1972. I. félévi költségvetési beszámolóinak elkészítéséről szóló közlemény 160 (12)
Közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet módosításáról 93 (8)
Közületi szervek gépjárműveiről szóló 17/1969. (IV. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 4/1969. (VI. 25.) KPM sz. rendelet módosításáról és kiegészítéséről 104 (8)
Közületi szervek személygépkocsi állományának csökkentéséről szóló jogszabályok alkalmazásával kapcsolatban felmerülő egyes kérdésekről és a térítési díjak elszámolásáról 198 (16)
Külföldi állampolgároknak az Akadémia Központi Hivatala szervezetéhez tartozó kutatóintézmények és ipari üzemek területére való belépéséről, illetőleg látogatásáról 206 (17)
Külföldi hivatalos szervekkel és képviselőikkel való érintkezés szabályozásáról 205 (17)

L

Limes (X.) Kongresszus 1975-ben Magyarországon történő megrendezéséről 149 (11)
Literatura című új intézeti folyóirat megindításáról 168 (13)

M

„Matematikai Díj" alapításáról 148 (11)
Megalakuló Veszprémi Akadémiai Bizottság számára felajánlott épület átvételéről 115 (9)
MTA Afro-Ázsiai Kutató Központnak MTA Világgazdaság Kutató Központtá történő továbbfejlesztéséről 233 (20)
MTA és a Centre National de la Recherche Scientifique (a francia Tudományos Kutatás Nemzeti Központja) közötti új tudományos együttműködési egyezmény megkötéséről 25 (2)
Magyar Tudományos Akadémia Elméleti Fizikai Kutató Csoportjának megszüntetéséről 25 (2), 21 (2)
MTA elnöksége 1972. évi közgyűlési beszámolójának megvitatásáról 28 (3)
MTA elnöksége 1973. évi közgyűlési beszámolójának koncepciójáról 232 (20)
MTA 1971. évi gazdálkodásáról és vállalati tevékenységéről szóló tájékoztató megvitatásáról 147 (11)
MTA Fertőtáj Bizottság működéséről 115 (9)
Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának kinevezéséről 142 (11)
Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról 234 (20)
Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézetének és Kémiai-Szerkezeti Kutató Laboratóriumának egyesítéséről 204 (17)
MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának közleménye a társadalombiztosítási és nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségéről, valamint a jövedelemadó megállapításáról és levonásáról 130 (10)
MTA Központi Hivatala Terv- és Pénzügyi Főosztályának „Tájékoztató"-ja a lakbérhozzájárulásra vonatkozó legfontosabb rendelkezésekről, hivatalos állásfoglalásokról és az ezekhez kapcsolódó megjegyzésekről 179 (14)
MTA kutatói és a felsőoktatási intézmények oktatói cseréjéről 28 (3)
MTA kutatóhelyek finanszírozási és gazdálkodási módszeréről, valamint problémáiról szóló tájékoztató megvitatásáról 115 (9)
Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos kapcsolatainak 1971. évi alakulásáról és az 1972. évi feladatokról 86 (7)
Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság között létrejött megállapodás 91 (8)
MTA rendezvényeire vonatkozó irányelvekről 146 (11)
Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központja és Automatizálási Kutató Intézete egyesítéséről 188 (15)
Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai Központjának és Automatizálási Kutató Intézetének Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetté való egyesítéséről 166 (13)
Magyar Tudományos Akadémiának a távlati tudományos kutatási terv kutatási főirányaiban elért jelentős eredmények jutalmazására kiírt pályázata 108 (8)
„Magyar Tudomány" c. folyóirat felelős szerkesztőjének megválasztásáról 205 (17)
Magyar Tudományos Akadémia története megírásának munkálatairól 85 (7)
Magyar tudomány és az UNESCO kapcsolatáról szóló tájékoztató megvitatásáról 197 (16)
MSzMP KB Közoktatáspolitikai irányelveinek véleményezéséről 116 (9)
Munkaidőcsökkentés részleges kiterjesztéséről 166 (13)
Munka Törvénykönyve költségvetési szerveknél történő végrehajtásáról szóló 14/1967. (XI. 9.) MüM számú rendelet módosításáról 177 (14)
Munkáltatói jogok gyakorlásáról 48 (5)
Munkaviszony létesítésével és megszüntetésével kapcsolatos jogkör, valamint az egyéb munkáltatói jogok gyakorlásáról 41 (4)
Műszaki és természettudományi akadémiai kutatóhelyek ipari termelést érintő kutatási eredményeinek hasznosításáról 166 (13)
Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és tagegyesületei felügyeletének szabályozásáról 196 (16)

N, Ny

Nemzetközi kapcsolatok Bizottsága titkári tisztében bekövetkező változásról 28 (3)
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság megalakításáról 204 (17)
Nukleáris anyagok nemzetközi ellenőrzéséről 144 (11)

O, Ö

Országos Műszaki Múzeum létesítéséről 207 (18)
Országos és tárcaszintű főirányokat koordináló Tanácsokról 149 (11)
Országos és tárcaszintű kutatási főirányok körében elért eredmények jutalmazásának előkészítéséről 197 (16)
Országos és tárcaszintű kutatási főirányokban szereplő feladatok kutatása során elért jelentős eredmények 1972. évi jutalmazásáról 40 (4)
Osztályok és bizottságaik működési módjának vizsgálatáról 28 (3), 115 (9)

P

Pedagógiai Kutató Csoport megszervezéséről 23 (2), 54 (5)
Polgári védelmi oktatásról 116 (9)
Polgári védelem önvédelmi alegységek parancsnokainak és beosztott állományának kiképzéséről és továbbképzéséről 116 (9)

R

S

Saját személygépkocsi használatáról belföldi hivatalos kiküldetés (külszolgálat) alkalmával 105 (8)
„Sugárvédelem helyzete és fejlődése hazánkban" c. tanulmány megvitatásáról 204 (17)

Sz

Szakigazgatás hatáskörébe tartozó bizottságokról 106 (8)
Számítástechnikai munkakörökben foglalkoztatottak alapbéréről 142 (11)
Személyi használatú közületi személygépkocsik használatáról és a térítési díjról 187 (15)
Szellemi tevékenységet folytatók jövedelemadójáról szóló 43/1971. (XII. 17.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról 1 (1)
„Szociálpszichológia elméleti és módszertani problémái" c. kollokvium 1974. évi megrendezéséről 233 (20)
Szocialista munkaversenyről 81 (7)
Szocialista országok tudományos akadémiai közötti többoldalú tudományos együttműködési egyezmény tudomásulvételéről 48 (5)

T

Tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók egyes munkajogi kérdéseinek és járandóságainak szabályozásáról 123 (10)
Társadalmi tudat fejlődése Magyarországon a felszabadulás óta c. kutatási főirány tervtanulmányának megvitatásáról 27 (3)

Továbbdolgozásra ösztönző nyugdíjpótlékról és a nyugdíjjogszabályok egyes rendelkezéseinek módosításáról 19 (2)
Tudós Klub tanácstagi, valamint titkári tisztségeinek betöltéséről 168 (13)
Tudományági főosztályokhoz tartozó kutatóhelyek hároméves beszámolóinak és középtávú terveinek jóváhagyásáról, a kiemelt főirányoknak a kutatóhelyek középtávú terveibe való beillesztéséről és a kutatások szervezéséről 205 (17)
Tudományos gyakornokok és egyes tudományos segédmunkatársak kiválasztásáról és alkalmazásáról 159 (12)
Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és tagjainak felmentéséről, illetőleg elnökének és tagjainak kinevezéséről szóló 1041/1970. (VIII. 30.) Korm. számú határozat módosításáról 196 (16)
Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról 61 (6)
Tudományos Minősítő Bizottság pályázati felhívása az 1973. évi belföldi és külföldi aspirantúrára 168 (13)
Tudományos minősítés és a posztgraduális képzés kérdéseivel foglalkozó bizottság személyi összetételéről 86 (7)
Tudományos Minősítő Bizottság tagságában történő változásról 157 (12)
Tudománypolitikai Bizottság állásfoglalása az egyetemi kutatások legfontosabb elvi problémáiról 215 (19)
Tudományos rendezvények tervezéséről, szervezéséről és lebonyolításáról 158 (12)

U, Ü

Üzemi munkavédelem továbbfejlesztéséről 116 (9)

V

Vállalati szervezés fejlesztéséről 79 (7)
Vietnami Demokratikus Köztársaság Állami Tudományos és Műszaki Bizottsága, valamint Társadalomtudományi Bizottsága és a Magyar Tudományos Akadémia között megkötött együttműködési munkatervről 86 (7)
Veszprémi Akadémiai Bizottság személyi összetételéről 197 (16)
Vezető-továbbképző tanfolyamokkal összefüggő díjazási és költségvetési kérdésekről 177 (14)

Y

Z, Zs

SZÁMMUTATÓ*

Törvények, törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek és határozatok, miniszteri rendeletek és utasítások, az MTA elnökségének határozatai, az MTA elnökének és főtitkárának utasításai, egyéb hivatalos közlemények

1971. év

6/1971. (XII. 17.) MM 1 (1)
36/1971. (XII. 17.) PM 1 (1)
38/1971. (XI. 28.) Korm. rend. 18 (2)
39/1971. (XI. 28.) Korm. rend. 18 (2)
45/1971. (XII. 24.) Korm. rend. 19 (2)
71/1971. sz. Eln. hat. 21 (2)
72/1971. sz. Eln. hat. 22 (2)
73/1971. sz. Eln. hat. 22 (2)
74/1971. sz. Eln. hat. 22 (2)
75/1971. sz. Eln. hat. 23 (2)
76/1971. sz. Eln. hat. 23 (2)
77/1971. sz. Eln. hat. 23 (2)
78/1971. sz. Eln. hat. 24 (2)
79/1971. sz. Eln. hat. 25 (2)
80/1971. sz. Eln. hat. 25 (2)
81/1971. sz. Eln. hat. 25 (2)
1049/1971. (XII. 24.) Korm. hat. 21 (2)

1972. év

1/1972. (A. K. 4.) MTA 39 (4)
1/1972. (A. K. 4.) MTA-E. 40 (4)
1/1972. (A. K. 2.) MTA-F. 25 (2)
1/1972. sz. Eln. hat. 27 (3)
1/1972. (V. 27.) OMFB 144 (11)
2/1972. (A. K. 9.) MTA 116 (9)
2/1972. (A. K. 4.) MTA-E. 41 (4)
2/1972. (A. K. 3.) MTA-F. 28 (3)
3/1972. (A. K. 17.) MTA 205 (17)
3/1972. (A. K. 12.) MTA-E. 158 (12)
3/1972. (A. K. 5.) MTA-F. 48 (5)
3/1972. sz. Eln. hat. 28 (3)
4/1972. (A. K. 5.) MTA-F. 54 (5)
4/1972. sz. Eln. hat. 28 (3)
5/1972. (A. K. 8.) MTA-F. 106 (8)
5/1972. sz. Eln. hat. 28 (3)
6/1972. (A. K. 9.) MTA-F. 116 (9)
6/1972. sz. Eln. hat. 28 (3)
6/1972. (IV. 22.) KPM 104 (8)
7/1972. (A. K. 9.) MTA-F. 116 (9)
7/1972. sz. Eln. hat. 61 (6)
7/1972. (IV. 22.) MüM 105 (8)
8/1972. (A. K. 11.) MTA-F. 149 (11)
8/1972. (V. 20.) MüM 121 (10)
9/1972. (A. K. 11.) MTA-F. 149 (11)
10/1972. (A. K. 12.) MTA-F. 159 (12)
10/1972. sz. Eln. hat. 47 (5)
10/1972. (V. 20.) MüM-PM 123 (10)
11/1972. (A. K. 15.) MTA-F. 188 (15)
11/1972. sz. Eln. hat. 48 (5)
12/1972. (A. K. 15.) MTA-F. 188 (15)
12/1972. sz. Eln. hat. 48 (5)
13/1972. (A. K. 17.) MTA-F. 206 (17)
14/1972. (A. K. 18.) MTA-F. 208 (18)
14/1972. sz. Eln. hat. 85 (7)
14/1972. (IV. 22.) Korm. rend. 93 (8)
14/1972. (VI. 5.) MüM 142 (11)
15/1972. (A. K. 18.) MTA-F. 210 (18)
16/1972. (A. K. 18.) MTA-F. 212 (18)
16/1972. sz. Eln. hat. 85 (7)
17/1972. (A. K. 20.) MTA-F. 234 (20)
17/1972. sz. Eln. hat. 86 (7)
17/1972. (VII. 30.) MüM 177 (14)
18/1972. (VIII. 9.) MüM 177 (14)
20/1972. sz. Eln. hat. 86 (7)
21/1972. sz. Eln. hat. 86 (7)
22/1972. sz. Eln. hat. 86 (7)
23/1972. sz. Eln. hat. 114 (9)
24/1972. sz. Eln. hat. 115 (9)
25/1972. sz. Eln. hat. 115 (9)
26/1972. sz. Eln. hat. 115 (9)
26/1972. (VIII. 16.) PM-KPM 187 (15)
28/1972. sz. Eln. hat. 115 (9)
29/1972. sz. Eln. hat. 115 (9)
30/1972. sz. Eln. hat. 116 (9)
31/1972. sz. Eln. hat. 146 (11)
32/1972. sz. Eln. hat. 147 (11)
33/1972. sz. Eln. hat. 147 (11)
34/1972. sz. Eln. hat. 148 (11)
35/1972. sz. Eln. hat. 148 (11)
36/1972. sz. Eln. hat. 148 (11)
37/1972. sz. Eln. hat. 148 (11)
38/1972. sz. Eln. hat. 149 (11)
40/1972. sz. Eln. hat. 166 (13)
41/1972. sz. Eln. hat. 166 (13)
41/1972. (XII. 5.) Mt. r. 223 (20)
42/1972. sz. Eln. hat. 168 (13)
43/1972. sz. Eln. hat. 168 (13)

* A jogszabály számát követő szám az oldalszámot, a zárójelben levő szám a Közlemény számát jelzi.

44/1972. sz. Eln. hat. 197 (16)
47/1972. sz. Eln. hat. 197 (16)
48/1972. sz. Eln. hat. 197 (16)
49/1972. sz. Eln. hat. 204 (17)
51/1972. sz. Eln. hat. 204 (17)
52/1972. sz. Eln. hat. 204 (17)
53/1972. sz. Eln. hat. 205 (17)
54/1972. sz. Eln. hat. 205 (17)
55/1972. sz. Eln. hat. 232 (20)
56/1972. sz. Eln. hat. 232 (20)
57/1972. sz. Eln. hat. 233 (20)
60/1972. sz. Eln. hat. 233 (20)
61/1972. sz. Eln. hat. 233 (20)
110/1972. (9) MüM 160 (12)
322/1972. (PK. 13.) PM I. 160 (12)
328/1972. PM-KPM-MüM 198 (16)
1003/1972. (III. 14.) Korm. hat. 79 (7)
1007/1972. (IV. 12.) Korm. hat. 81 (7)
1012/1972. (IV. 27.) Mt. h. 95 (8)
1014/1972. (VI. 5.) Mt. h. 142 (11)
1018/1972. (VI. 21.) Mt. h. 157 (12)
1021/1972. (VII. 4.) Mt. h. 166 (13)
1023/1972. (VII. 15.) Mt. h. 166 (13)
1024/1972. (VII. 18.) Mt. h. 195 (16)
1037/1972. (IX. 12.) Mt. h. 196 (16)
1039/1972. (IX. 15.) Mt. h. 196 (16)
1042/1972. (X. 22.) Mt. h. 204 (17)
1043/1972. (XI. 9.) Mt. h. 207 (18)

73,74797 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György